

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

Theophrasti
Opera

Im Verlage von **B. G. Teubner** in **Leipzig** ist erschienen
und durch alle Buchhandlungen zu beziehen:

C. Crispi Salusti

Catilina et Iugurtha.

Aliorum suisque notis

illustravit

Rudolphus Dietsch.

Vol. I. Catilina.

Preis 1 Thlr.

Vol. II. Iugurtha.

Preis 1 Thlr. 15 Ngr.

Der unterzeichnete Verleger kann diese mit kritischen und erklärenden Anmerkungen reichlich ausgestattete Ausgabe des Salust nicht besser empfehlen, als durch einige Auszüge aus den einstimmig sehr günstigen Recensionen, welche die praktische Brauchbarkeit und den wissenschaftlichen Werth der Ausgabe ausser allen Zweifel setzen.

Die Heidelberger Jahrb. f. Litteratur (XXXVII. Jahrg. 4 Doppelh., Seite 632) äussern darüber:

„Dass die nicht unbedeutenden Arbeiten früherer Erklärer des Salust bei dieser Ausgabe, welche einen äusserst umfassenden Commentar in Noten unter dem Text liefert und wirklich keinen zum Verständniss und zur vollen Auffassung des Sinnes nur einigermaassen nöthigen Punkt unerörtert gelassen hat, nicht unbeachtet blieben, war zu erwarten; übrigens trägt diese Arbeit in allen ihren Theilen ein durchaus selbstständiges Gepräge und zeigt, wie umfassende und gründliche Studien der Herausgeber mit dem Schriftsteller gemacht hat, dessen berichtigten Text er uns vorlegt, ausgestattet mit einem so genauen und sorgfältigen Commentar, der in den Händen des Lehrers, wie auch zum Behuf des Privatstudiums der Schüler, gute Dienste leisten wird etc.“

Neue Jenaische Litteraturzeitung 1847. Nr. 40:

„Nicht zufrieden, aus den Leistungen seiner Vorgänger das Bedeutendste zu benutzen und aufzunehmen, hat der Verf. Vieles ergänzt und erweitert; anderes einer neuen Prüfung unterworfen und schärfer bestimmt; nicht Weniges durch Scharfsinn, genaue Kenntniss des Salust'schen Sprachgebrauchs, gründliche Beweisführung, sichere Methode der Entscheidung näher oder zur Entscheidung gebracht etc. etc.“

Zeitschrift f. Alterthumswissenschaft 1848. Nr. 56:

„In der vorliegenden Ausgabe begrüßen wir die Frucht gewissenhaften Fleißes und inniger Befreundung mit den Schriften des Salust. Der Herr Herausgeber hat sich nirgends mit den Ergebnissen früherer Erklärer begnügt und diese ohne einzelne Prüfung in seine Ausgabe aufgenommen, sondern überall selbstständig geforscht und selbst da, wo die Untersuchung bereits als abgeschlossen erschien, diese von Neuem begonnen etc.“

Aus Schneidewin's Philologus I. (1846). S. 681.

211
„Die Ausgabe des Catilina und Iugurtha von Rud. Dietsch ist unstreitig die vollständigste und auch werthvollste Bearbeitung dieser Geschichtsbücher, und überhaupt eine der besten Erscheinungen auf dem Gebiete der latein. Litteratur, welche die letzten Jahre gebracht haben. Wiewohl der Verfasser in der Interpretation des Salust nicht wenige treffliche Vorgänger gehabt hat, so brachte er doch einen so selbstständigen Forschergeist zur Erklärung seines Autors mit, dass man sich wirklich verwundern muss, wie es nach den Arbeiten eines Fabri, Gerlach, Herzog und Kritz noch möglich war, so viel neues geben zu können. In der Kritik zeigt Hr. D. ganz den sichern Takt und die eindringende Schärfe der Hermann'schen Schule; es ist kaum eine schwierige Stelle, wo Hr. D. nicht zur Entscheidung einer schwankenden Leseart oder Interpretation ein neues gewichtiges Moment beigebracht hat. Für die Kenntniss und Erforschung des Sal. Sprachgebrauchs ist die Ausgabe des Hrn. D. epochemachend; seine scharfsinnigen Untersuchungen gehen bis in das kleinste Detail und erstrecken sich in umfassender Weise auf alle Erscheinungen der sprachlichen Darstellung, so dass der Commentar, namentlich zum Iugurtha, an neuen und sehr feinen Spracherörterungen überaus ergiebig geworden ist. Doch ist es nicht allein die kritisch-grammatische Exegese, die Hr. D. in seinem Commentare verfolgte; mit derselben Sorgfalt finden wir auch die im Sal. noch so vernachlässigte historische und antiquarische Seite der Erklärung bedacht. Hr. D. vergleicht immer genau die Nachrichten anderer Zeitgenossen und Historiker mit den Ueberlieferungen des Sal., prüft bei abweichenden Berichten mit Unbefangenheit und echt historischer Kritik die Glaubwürdigkeit seines Autors, giebt endlich in zahlreichen Anmerkungen sehr schätzbare Andeutungen, um das Urtheil über die historische Kunst des Sal. und die psychologische Würdigung seines Charakters festzustellen. Da so keine Seite der Erklärung unberücksichtigt geblieben und der Commentar bei dem compacten Druck sehr umfangreich geworden ist, so können wir die Ausgabe des Hrn. D. nicht in die Reihe der Schulausgaben stellen, wenn auch bei manchen Noten diese Tendenz mag vorgewaltet haben; die treffliche Arbeit ist, wie wir sie beurtheilen, bloss für Lehrer und Philologen bestimmt und verdient auch die volle Beachtung der römischen Geschichtsforscher und Litterarhistoriker.“

Karl Halm.

**THEOPHRASTI ERESII
OPERA**

QUAE SUPERSUNT OMNIA.

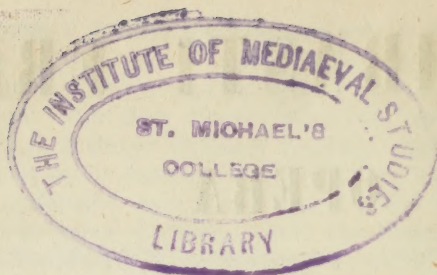
EX RECOGNITIONE

FRIDERICI WIMMER.

**TOMUS SECUNDUS
DE CAUSIS PLANTARUM LIBROS VI
CONTINENS.**

**LIPSIAE
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLIV.**

MAY 21 1957

9557

THEOPHRASTI DE CAUSIS PLANTARUM

LIBRI VI.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Α

CAP. I. Τῶν φυτῶν αἱ γενέσεις ὅτι μὲν εἰσι πλείους καὶ πόσαι καὶ τίνες ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται πρότερον. ἐπεὶ δὲ οὐ πᾶσαι πᾶσιν οἰκείως ἔχει διελεῖν τίνες ἐκάστοις καὶ διὰ ποίας αἰτίας ἀρχαῖς χρωμένους ταῖς κατὰ τὰς ἰδίας οὐσίας· εὐθὺ γὰρ χρὴ συμφωνεῖσθαι τοὺς λόγους τοῖς εὐρημένοις. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρματος γένεσις κοινὴ πάντων ἐστὶ τῶν ἐχόντων σπέρμα· πάντα γὰρ δύναται γεννᾶν. τοῦτο δὲ καὶ τῇ αἰσθήσει φανερόν ὅτι συμβαίνει, κατὰ δὲ τὸν λόγον ἴσως ἀναγκαῖον· ἡ γὰρ φύσις οὐδὲν ποιεῖ μάτην, ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ κυριωτάτοις· πρώτον δὲ καὶ κυριώτατον τὸ σπέρμα, ὥστε τὸ σπέρμα μάτην ἂν εἴη μὴ δυνάμενον γεννᾶν, εἴπερ τούτου χάριν αἰεὶ τὸ σπέρμα καὶ πρὸς τοῦτο πέφυκεν. ὅπερ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων λαμβάνειν ἐστὶν ὁμολογούμενον. ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι τοὺς γεωργοὺς ἐπ' ἐνίων, ὅτι θάττον ἀπ' αὐτομάτων παραγίνεται καὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι ῥαδίως ἐπὶ τινων λαμβάνειν μήτε τῶν δένδρων μήτε τῶν ποιωδῶν τὰ σπέρματα, διὰ ταῦτ' οὐκ οἴονταί τινες πάντ' ἀπὸ σπέρματος ἐνδέχεσθαι. καίτοι, καθάπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται, καὶ φανερώτατον ἐπὶ τῶν συκῶν. ἔτι δὲ κατ' ἄλλον τρό-

πον ἢ βλάστησις αὐτῶν, εἴ τι τῶν αὐτομάτων ἐκ συρ-
ροῆς καὶ σήψεως μᾶλλον δὲ ἀλλοιώσεως γινομένης φυσι-
κῆς. ὅτι μὲν οὖν κοινὴ πᾶσιν ἢ διὰ τοῦ σπέρματος γένεσις
φανερὸν· εἰ δ' ἀμφοτέρως ἔνια καὶ αὐτόματα καὶ ἐκ σπέρ-
ματος οὐδὲν ἄτοπον· ὥσπερ καὶ ζῳά τινα καὶ ἐξ ἀλλήλων
3 καὶ ἐκ τῆς γῆς. δι' ὃ καὶ αἱ γενέσεις κατὰ τὰς ιδίας
ἐκάστων φύσεις· ὅσα μὲν γὰρ ξηρὰ καὶ μονοφυῆ καὶ
ἀπαράβλαστα, ταῦτ' οὐδεμίαν, ὡς εἰπεῖν, δέχεται φυ-
τεῖαν οὔτε ἀπὸ παρασπάδος οὔτε ἀπὸ ἀκρεμόνος· τὴν
μὲν ἀπὸ παρασπάδος τῷ μὴ ἔχειν τὰ μονοφυῆ, τὴν δὲ
ἀπὸ ἀκρεμόνος καὶ κλωνὸς διὰ τὴν ξηρότητα. αἰεὶ γὰρ
τὸ μέλλον βλαστάνειν ἔχειν τε δεῖ τὴν ἔμβιον ὑγρότητα
καὶ ταύτην δύνασθαι τηρεῖν. τὰ δὲ φύσει ξηρὰ διὰ τὸ
ὀλίγην ἔχειν, ὅταν ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀφαιρεθῇ ταχὺ
διαπνεῖται καὶ ἐξατμίζεται συνεξάγονθ' ἅμα καὶ τὸ
σύμφυτον θερμόν. καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὰς εἰρημένας
αἰτίας, τὰ ἀπαράβλαστα καὶ μονοφυῆ ἀσυμμετρία τινὶ
τοῦ θερμοῦ καὶ ὑγροῦ. δέχεται δὲ τὰς ἄλλας ἃ δύναται
τηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν ξύμφυτον, ὥς-
τε βλαστάνειν μὴ μόνον ἀπὸ παρασπάδος ἀλλ' ἔνια καὶ
ἀπὸ τῶν ἄκρων οἷον συκῇ καὶ ἄμπελος καὶ τῶν ἀκάρ-
πων δὲ καὶ φιλύδρων ὥσπερ ἰτέα καὶ ἄκτῇ καὶ λεύκη
καὶ αἰγειρος. καθόλου μὲν οὖν καὶ τύπῳ τοῦτον διωρί-
σθω τὸν τρόπον.

CAP. II. Οὐ μὴν ἀλλὰ μάλιστ' ἢ μόνος τῶν ξηρῶν 2
καὶ μονοφυῶν καὶ ἀπαράβλαστων ὁ φοῖνιξ δέχεται καὶ
ἐτέρας γενέσεις παρὰ τὴν σπερματικὴν. τὰς τε γὰρ ῥάβ-
δους φασὶ μοσχεύειν περὶ Βαβυλῶνα τὰς ἀπαλωτάτας
καὶ ὅταν ἐμβιώσωσι μεταφυτεύουσι· καὶ ἐν τοῖς περὶ
τὴν Ἑλλάδα τόποις ἐὰν ἀποκόψας τις τᾶν φυτεύσῃ ῥι-
ζοῦσθαι. καὶ βλαστάνειν οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου μόνον
ἀλλὰ καὶ κάτωθεν αὖξιν τὰς ῥίζας. ἔτι δὲ ἂν πλάγιος

τεθῇ καὶ ἐνικμος ἢ γῇ τυγχάνῃ πολλαχόθεν ῥιζοφυεῖν
 καὶ ἐκβλαστάνειν, οὐ μέντοι μέγεθος τοῦτο λαμβάνειν.
 ἐπὶ δὲ πεύκης καὶ ἐλάτης καὶ εἴ τι παραπλήσιον τούτοις 2
 οὐδὲν συμβαίνει τοιοῦτον οὐδ' ἐπὶ κυπαρίσσου, πλὴν
 εἴ τί που καὶ παραβλαστάνει καθάπερ φασὶν ἐν Κρήτῃ
 περὶ τοὺς καλουμένους δρυῖτας· ἐνταῦθα γὰρ οὐδὲν
 ἄλογον ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας παραφυάδας ὑπορρίζους
 οὕσας καὶ ἐνύγκρους καὶ ταύτας βλαστάνειν· ἐπεὶ εἴ γε
 μὴ ἦσαν ὑπόρριζοι χαλεπὸν ἢ ἀδύνατον. τοῦτο μὲν οὖν
 ὥς πρὸς ὑπόθεσιν λεγόμενον. ὁ δὲ φοῖνιξ ἀπὸ μὲν τῶν 3
 ῥάβδων βλαστάνει χώρας εὐβοσίᾳ καὶ εὐφυῖα πρὸς τὸ
 θάττον βλαστάνειν. τὸ δ' ἀπὸ τῶν ἀπαλοτάτων εὐλογον
 εἰ ὑγρόταται αὗται καὶ γεννητικώταται. ἀπὸ δὲ τοῦ
 ἐγκεφάλου διὰ τῶν ὑποκάτω μᾶλλον ἔτι τοῦτο εὐλογον·
 ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ἡ τῶν ῥάβδων φύσις καὶ ὅλως οἶον
 ἀρχή τις αὕτη ζωτική. δι' ὃ καὶ ἐξαιρουμένου καὶ πο-
 νήσαντος θνήσκει· ἐπεὶ καὶ ἡ ἐκ τῶν πλαγίων ἔκφυσις
 ἔχοντός ἐστι τὸν ἐγκέφαλον· ἐξαιρουμένου γὰρ ἀναίνε-
 σθαι κατὰ λόγον, εἴπερ καὶ πεφυκός τις καὶ ἐρριζωμένου
 τοῦτο συμβαίνει. ἡ δὲ ἔκφυσις δῆλον ὅτι πανταχόθεν 4
 πανταχοῦ γὰρ διαμένει μέχρι τινὸς ἢ ὑγρότης καὶ ἢ θερ-
 μότης διὰ τὸ μὴ εὐξήραντον εἶναι τῇ πυκνότητι τῶν πό-
 ρων, δι' ὃ καὶ δυσδιάπνευστον. ὁ μὲν οὖν φοῖνιξ διὰ
 ταῦτα πλεοναχῶς γίνεται. τῶν δὲ ἄλλων τῶν μονοφυῶν
 οὐδὲν διὰ τὸ μὴ τοιαύτην ἔχειν τὴν φύσιν.

CAP. III. Ὅσα δὲ πλείους γεννᾶται τρόπους ἔχει
 καὶ ἐν αὐτοῖς διαφοράν. τὰ γὰρ ἀπὸ παρασπάδος καὶ
 ῥίζης καὶ κλωνὸς οὐ πάντως δύναιτ' ἂν καὶ ἀπὸ ξύλου
 καὶ ἀπὸ ἀκρεμόνος καθάπερ ἄμπελος καὶ συκῇ, τὰ δὲ
 πάλιν [οὐκ] ἀπὸ τῶν βλαστῶν ὥσπερ καὶ ἡ ἐλάα. τὸ δὲ
 αἷτιον ἐν ἄμφοιν ταύτων καὶ παραπλήσιον. ἄμπέλου μὲν
 γὰρ καὶ συκῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ξηρὰ καὶ

- ξυλώδη τὰ μέσα καὶ ἐνίων τραχέα, τὸ δὲ τραχὺ δυσβλα-
 στές· τὰ δὲ ἄκρα καὶ ἀπαλὰ καὶ ἐνυγρα καθάπερ τὸ
 2 κλῆμα καὶ ἡ κράδη· καὶ ἐπὶ τῆς ἰτέας δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ὁμοίως. ἐλάας δὲ τὰ μὲν τῶν ἀκρεμόνων ἐνικμα διὰ τὴν
 λιπαρότητα καὶ πυκνότητα καὶ ἀμφοτέρως οὐκ εὐξήραν-
 τα, τὰ δ' ἄκρα διὰ λεπτότητα ξηρὰ καὶ οὐ δυνάμενα
 διαμένειν. ὥσανύτως καὶ ἀπίου καὶ ἀμυγδαλῆς καὶ μη-
 λέας καὶ δάφνης καὶ ἄλλων· ἀβλάστητα γὰρ τὰ τούτων
 διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν πλὴν εἴ τι σπάνιον καὶ ὥς ἐν παρα-
 λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ ἀπ' ἀκρεμόνων ἐνίων σπάνιον οἶον
 ἀμυγδαλῆς· δάφνην δὲ ἀδύνατον, ἐπεὶ οὐδὲ ἀπὸ παρα-
 σπάδος θέλει ῥαδίως. αἰτία δ', ὥσπερ ἐλέγομεν, ἡ ξη-
 ρότης καὶ τούτου γ' ἔτι ἡ μανότης· ἀσθενέστερον γὰρ
 3 καὶ πρὸς τὸ διατηροῦσθαι ἐπὶ πλεῖον τὸ μανόν. ὅσα δὲ καὶ
 ἀπὸ ξύλων ἔμβια καὶ δύναται βλαστάνειν, οἶον ἐλάα
 μύρρινος κότινος, καὶ αὐτὰ τῇ πυκνότητι καθάπερ ἐλε-
 χθη τηρεῖ τὴν ζωτικὴν ἀρχὴν ἔχοντά τινα ὑγρότητα
 τοιαύτην. οὐ γὰρ ἱκανὸν εἶναι ἢ πυκνόν γε, εἰ ξηρόν καὶ
 ἀπαράβλαστον· ἔτι δὲ καὶ ἡ παραβλάστησις τῶν τοιού-
 των διὰ τὸ πρεμνώδη καὶ συνεστραμμένην πῶς εἶναι τὴν
 ῥίζαν ὥσπερ καὶ τῆς δάφνης. ἰσχύει γὰρ μᾶλλον ἢ καὶ
 δυσώλεθρα τὰ τοιαῦτα· τὸ γὰρ καταλειπόμενον ἀεὶ βλα-
 στητικόν· τῶν δὲ μακρορρίζων διὰ τὴν τῶν ῥιζῶν ἰσχὺν
 4 ὥσπερ ἀπίου καὶ κοκκυμηλέας καὶ ἐτέρων. τάχα δὲ καθ-
 ὅλου περὶ πάντων ὧδε λεκτέον· πρῶτον μὲν ὅτι με-
 τέωρα καὶ οὐ βαθύρριζα, ἢ εἰ καὶ τινα εἰς βάθος καθιᾶ-
 σιν ἄλλ' ἐνίας καὶ ἐπιπολῆς. ἔπειθ' ὅτι πάντων, ὅταν
 συρροῆς γενομένης συνθερμανθῇ τοῦτο καὶ πεφθὲν ὑπὸ
 τοῦ ἡλίου καθάπερ κυῆσαν ἐκτέκη, καὶ ἐκ τῶν ἀκρεμό-
 νων οὕτω καὶ ἐκ τῶν ἄλλων οἱ βλαστοί. τούτων δὲ
 ὑποκειμένων κατὰ λόγον ἤδη τὸ παραβλαστάνειν. ἡ γὰρ
 ῥίζα μετέωρος οὕσα καὶ συρροὴν λαμβάνουσα ταύτην ἐκ-

θερμαίνουσα καὶ πέπτουσα μεθίησι τὸν βλαστὸν. τὰ μὲν 5
οὖν πλείστα παρ' αὐτὸ τὸ στέλεχος ἐκβλαστάνει· μετεω-
ρόταται γὰρ αὗται· καὶ ἥ γε ἐλάα καὶ ἐκ τῶν πρέμνων.
ἄπιος δὲ καὶ ῥόα καὶ ὅσα μὴ μόνον σύνεγγυς, ἀλλὰ διὰ
πολλοῦ, μακρόρριζα ὄντα, ἥ ἂν ἡ ῥίζα μετέωρος ἥ
ταύτη τὸν βλαστὸν ἀφίησιν· ἐνταῦθα γὰρ ἡ συρροή καὶ
πέψις θερμαινομένης. δι' ὃ καὶ ἄτακτος ὁ τόπος ὅτι
ἄτακτος ὁ μετεωρισμὸς καὶ ἡ συρροή. τὰ δ' ἄκαρπα καὶ
εὖζωα καθάπερ αἰγειρος καὶ λεύκη καὶ συμπληροῦν δύ-
νεται βλαστάνοντα. τὰ δ' ἄλλα οὐχ ὁμοίως, ἀλλ' ἐπὶ
τῶν ὑλημάτων καὶ ποιωδῶν ἐνίων τοῦτο συμβαίνει.
πρὸς ἃ καὶ δεῖ μεταβῆναι τὸν λόγον. ὑπὲρ γὰρ τῶν δέν-
δρων ἱκανῶς εἴρηται.

CAP. IV. Τούτων δὲ τὰς μὲν γενέσεις ἐκ τῶν αὐ-
τῶν θεωρητέον κοινοτάτην πᾶσι τὴν ἀπὸ σπέρματος τι-
θέντας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλείους εἰσὶ καὶ τούτων, ἥ δὲ
ἕκαστα τῶν προειρημένων ἐφάπτεται ταύτῃ διαιρετέον·
οἷον καὶ ὑπὲρ ἧς νῦν λέγομεν τῆς ἀπὸ τῶν ῥιζῶν. ἐνία
γὰρ καὶ αὐτόματα βλαστάνει καὶ φυτεύουσιν ἀπὸ τῶν
ῥιζῶν, ὥσπερ τὰ κεφαλόρριζα καὶ ὅλως ὧν παχεῖα καὶ
σαρκώδης ἐστὶν ἡ ῥίζα. δεῖ δὲ καὶ τὸ μὲν ὑδατῶδες μὴ
πλείον ἔχειν ὥσπερ τῆς γογγυλίδος καὶ ῥαφανίδος· εὐ-
ξήραντοι γὰρ αὗται καὶ ἀσθενεῖς εἰς διαμονήν. ἀλλ' ἥτοι
χιτῶνας ἔχειν πλείους καὶ ἅμα γλισχρότητά τινα καθά-
περ αἱ τοῦ βολβοῦ καὶ σκίλλης καὶ ὅλως εὐχυλόν τινα
καὶ εὖσαρκον εἶναι καθάπερ αἱ τοῦ ἀμαράκου τοῦ χλω-
ροῦ καὶ τοῦ λειρίου καὶ τῶν ὁμοειδῶν. αἱ γὰρ τοιαῦται 2
φυτεῖαν μόνον δέχονται καὶ μέταρσιν. καὶ τούτων αἱ
μὲν καὶ πλείω χρόνον διαμένουσιν, αἱ δὲ ἐλάττω κατὰ
τὰς ἰδίας φύσεις ἐκάστων. ἄλλαι δ' αὖ πάλιν εἰσὶ τινες
αἱ μένουσαι μὲν ἐν ταῖς ἑαυτῶν χώραις ἀφιασι βλαστὸν
οἷον αἱ τῶν ἐπετειοκαύλων, μεταιρόμεναι δὲ οὐ δύναν-

ται διὰ τὴν ξηρότητα. τὴν γὰρ αὐτὴν αἰτίαν ὑπολη-
 πτέον καὶ ἐπὶ τούτων ἦν περ ἐπ' ἐκείνων. ἔστι δέ τινων
 καὶ ἀπὸ παρασπάδος καὶ ἀπὸ τῶν ἄκρων φυτεία καὶ γέ-
 νεσις. ἀπὸ παρασπάδος μὲν καὶ ραφάνου καὶ πηγάνου,
 τῶν δὲ στεφανωτικῶν οἷον ἀβροτόνου καὶ σισυμβρίου
 καὶ ἐρπύλλου· καὶ ἀπὸ τῶν ἄκρων δ' ἐνίων τῶν αὐτῶν
 3 πηγάνου τε καὶ ἀβροτόνου καὶ τῶν στεφανωτικῶν· καὶ
 γὰρ ἔχει ταῦτά γε καὶ καθίησιν εὐθύς ῥίζας ἐκ τῶν βλα-
 στῶν ὥσπερ ὁ κιττός· οὗτος γὰρ δὴ μάλισθ' ὅλως ἔμ-
 βιος καὶ εἰσδυόμενος εἰς αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ ἐν τῇ γῇ
 κρυπτόμενος. τῶν δὲ λαχανωδῶν τὸ ὥκιμον· καὶ γὰρ
 τὰς ἀποφυτείας ἐκ τῶν ἄνω δέχεται καί περ ξυλῶδες ὄν,
 ἀλλ' ὅτι δυσξήραντόν ἐστι ταύτῃ φύεται, δι' ὃ καὶ πο-
 λὺν χρόνον διαμένει καὶ κολουόμενον πάλιν βλαστάνει.
 ξυλῶδες δὲ καὶ τὸ ἀβρότονον, ἀλλ' ἔχει τινὰ τῇ πυκνό-
 τητι καὶ δοριμύτητι φυλακὴν ὥσπερ ὁ κιττός· καὶ γὰρ
 4 οὗτος φύεται καταπηγνύμενος. αὐταὶ μὲν οὖν κοιναὶ
 πλειόνων. αἱ δὲ τοιαῦται καὶ σπάνια καὶ ἐλάττους
 ὥσπερ τῆς κρινωνίας καὶ ροδωνίας καὶ ὁ κανλὸς ὁ σχι-
 σθεὶς φύεται καὶ βλαστάνει. ταῦτα δὲ ὅμοια καὶ παρὰ
 πλήσια καὶ τὰ τῆς ἐλάας καὶ εἴ τι ἄλλο βλαστητικὸν ἀπὸ
 τοῦ ξύλου. δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὴν [αὐτὴν] αἰτίαν πίπτει· δύ-
 νηται γὰρ διατηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν
 γόνιμον. καὶ τό τε κατακόπτειν καὶ κατασχίζειν εὖλο-
 γον· ἐκ γὰρ τοῦ ἐλάττονος καὶ ἀνεωγμένου θᾶπτον ἢ
 ἀρχὴ καὶ εὐκολωτέρα· τὸ δὲ μέγα καὶ συμπεπτωκὸς οὐχ
 5 ὁμοίως παθητικὸν οὐδὲ βλαστητικόν. δι' ὃ καὶ τὰ σκόρ-
 δα διαίρουσιν εἰς τὰς γέλγεις καὶ τῶν κρομύων ἀφαι-
 ροῦσι τὰς τε ῥίζας τὰς κάτω καὶ τὰ κελύφη. ταῦτα γὰρ
 παρέχει πᾶν τὸ ἀλλότριον· ἀλλότριον δὲ τῷ ζῶντι τὸ μὴ
 ζῶν· ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τὰ ἀφαναινόμενα. τῆς μὲν
 οὖν ἐλάας καὶ τῶν μυρρίνων οὐ δεῖ περιαιρεῖν τὸν

φλοιόν· ἀποστέγει γὰρ καὶ τηρεῖ τὴν ζωὴν· τῶν δὲ κρο-
 μύων καὶ σκόρδων δεῖ, δεῖ δὲ μὴ τοὺς ζῶντας μηδὲ τοὺς
 κυρίους ἀφαιρεῖν· ἐπεὶ ἀκείνων εἴ τις ἀφαιροίη τού- 6
 τους [οὐ] βλαστάνει. ἰδιωτάτη δὲ βλάστησις ἢ ἐκ τῶν
 δακρύων οἶον τοῦ θ' ἵπποσελίνου καὶ τοῦ κρίνου καὶ
 ἐνίων ἐτέρων· οὐκ ἄλογος δὲ ἄλλ' ὁμολογουμένη τῇ ἐκ
 τῶν καυλῶν. οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἄλλ' ἢ ξυνηθροισμένην
 δεῖ εἶναι καὶ ἐν ἐκείνοις ἀρχὴν τὴν γόνιμον· οὐ γὰρ
 ἄνευ θερμότητος ἢ τοιαύτης καὶ ὑγρότητος. ὅτι δ' οὐ
 πάντων οἱ ὅποι καὶ τὰ δάκρυα γεννητικὰ πρὸς τὰς
 ἐπάνω καὶ προτέρας αἰτίας ἀνακτέον. ὅτι δ' οὐδ' οἱ
 καυλοὶ οὐδ' αἱ ῥίζαι, κατὰ λόγον δὲ καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὅπερ
 ἐλέχθη πρότερον, ὅτι πλείους αἱ γενέσεις καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἢ τῶν ἄλλων ῥάδιον γεννηῖσαι τὰ ἀτελέστερα καὶ
 ἀπ' ἐλάττονος ἀρχῆς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν μορίων ὅποῖαι
 καὶ διὰ τίνος αἰτίας ἐκ τούτων θεωρεῖσθω. καὶ γὰρ εἴ
 τι παραλέλειπται προσθεῖναι καὶ συνιδεῖν οὐ χαλεπόν·

II CAP. V. Αἱ δ' αὐτόματοι γίνονται μὲν ὡς ἀπλῶς
 εἰπεῖν τῶν ἐλαττόνων καὶ μάλιστα τῶν ἐπετειῶν καὶ
 ποιωδῶν· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῶν μειζόνων ἔστιν ὅτε
 συμβαίνουσιν ὅταν ἢ ἐπομβρίαὶ κατάσχωσιν ἢ ἄλλη
 ἰδιότης τις γένηται περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν γῆν· οὕτω
 γὰρ καὶ τὸ σίλφιον ἀνατεῖλαί φασιν ἐν Αἰβύῃ πιττώ-
 δους τινὸς ὕδατος γενομένου καὶ παχέος, καὶ τὴν ὕλην
 δὲ τὴν νῦν οὕσαν ἐξ ἐτέρας τινὸς τοιαύτης αἰτίας· οὐ
 γὰρ ἦν πρότερον. αἱ δ' ἐπομβρίαὶ καὶ σήψεις τινὰς ποι- 2
 οῦσι καὶ ἀλλοιώσεις ἐπὶ πολὺ διεκνουμένου τοῦ ὑγροῦ
 καὶ τρέφειν καὶ ἐπαύξειν δύνανται τὰ συνιστάμενα θερ-
 μαίνοντος τοῦ ἡλίου καὶ καταξηραίνοντος, ὥςπερ καὶ
 τὴν τῶν ζώων γένεσιν οἱ πολλοὶ ποιοῦσιν· εἰ δὲ δὴ καὶ
 ὁ ἀῆρ σπέρματα δίδωσι συγκαταφέρων ὥςπερ φησὶν
 Ἀναξαγόρας καὶ πολλοῖ μᾶλλον· ἄλλας γὰρ ἂν ποιοῖεν

- ἀρχὰς καὶ τροφάς· ἔτι δ' οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ συρροαὶ
 καὶ ἐκρήγματα τῶν ὑδάτων πολλαχόθεν ἐπάγουσι σπέρ-
 ματα καὶ δένδρων καὶ ὑλημάτων, δι' ὃ καὶ αἱ μεταστά-
 σεις τῶν ποταμῶν πολλοὺς τόπους ποιοῦσιν ὑλώδεις
 3 τοὺς πρότερον ἀνύλους. ἀλλ' αὐταὶ μὲν οὐκ αὐτόματοι
 δόξαιεν ἂν, ἀλλ' ὥσπερ σπειρόμεναί τινες καὶ φυτευό-
 μεναι. τὸ δὲ τῶν ἀκάρπων οἰηθεῖν τις ἂν μᾶλλον αὐτο-
 μάτους εἶναι μῆτε φυτευομένων μῆτε ἀπὸ σπέρματος
 γινομένων, ὅπερ ἀναγκαῖον [εἶ] μὴδ' ἕτερον τούτων·
 ἀλλὰ μὴ ποτ' οὐκ ἦ τοῦτ' ἀληθὲς ἐπὶ γε τῶν μειζόνων,
 ἀλλὰ μᾶλλον λανθάνουσιν αἱ πᾶσαι τῶν σπερμάτων φύ-
 σεις ὅπερ καὶ ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐλέχθη περὶ τε τῆς ἰτέας
 καὶ τῆς πτελέας· ἐπεὶ καὶ τῶν ἐλαττόνων πολλαὶ δια-
 λανθάνουσι τῶν ποιωδῶν, ὥσπερ καὶ περὶ τοῦ θύμου
 καὶ ἐτέρων εἵπομεν ὡς κατὰ μὲν τὴν ὄψιν οὐ φανερά,
 κατὰ δὲ τὴν δύναμιν φανερά· σπειρομένων γὰρ τῶν
 4 ἀνθῶν γεννᾶται. καὶ δυσόρατα καὶ μικρὰ καὶ τῶν δέν-
 δρων ἕνια σπέρματα τυγχάνει καθάπερ καὶ τῆς κυπαρίσ-
 σου· ταύτης γὰρ οὐχ ὅλος ὁ καρπὸς ὁ σφαιροείδης ἐστὶν
 ἀλλὰ τὸ ἐγγρινόμενον ἐν τούτῳ λεπτὸν καὶ ὥσπερ πιτυ-
 ρῶδες καὶ ἀμενηνὸν ὅπερ ἐκπέταται διαχασκόντων τῶν
 σφαιρίων, δι' ὃ καὶ ἐμπείρου τινὸς ἐστὶ συλλέξαι, τὴν
 θ' ὥραν παρατηρεῖν αὐτό [τε] τὸ σπέρμα γνωρίζειν δυ-
 ναμένον. ἐπὶ πολλῶν μὲν οὖν καὶ τοῦτο συμβαίνει καὶ
 μάλιστα ὅσα συνεχῇ ἐν ταῖς ὕλαις ταῖς ἀγρίαις καὶ τοῖς
 ὄρεσιν ἐστίν· οὐ γὰρ ῥάδιον αὐτομάτως συνισταμένων
 διαμένειν τὸ συνεχές, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον ἢ ἀπὸ ῥίξης
 5 ἢ ἀπὸ σπέρματος βλαστάνει. ὀλίγα δ' ἄκαρπα τῶν ὁμο-
 γενῶν οἱ ὑλοτόμοι φασὶν εἶναι· ταῦτα ἦτοι λανθάνειν
 εἰκὸς ἢ διὰ τὸ καταναλίσκειν εἰς τὰ ἄλλα τὴν τροφήν
 ἄκαρπα γίνεσθαι καθάπερ τὰς ἀμπέλους τὰς τραγώσας
 καὶ ὅσοις ἄλλοις τοῦτο συμβαίνει· γιγνόμενον δ' ἐπὶ

τῶν καρπίμων καὶ ἀνθοφόρων τί κωλύει τοῦτο συμβαίνειν ἐπὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ πηρουμένων πρὸς καρπογονίαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὡς ἐπιδοξαζόμενον εἰρήσθω, δεῖ δὲ ἀκριβέστερον ὑπὲρ αὐτοῦ σκέψασθαι καὶ ἀνιστορήσαι τὰς αὐτομάτους γενέσεις. ὡς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀναγκαῖον γίνεσθαι διαθερμαινομένης τῆς γῆς καὶ ἀλλοιουμένης τῆς ἀθροισθείσης μίξεως ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθάπερ ὁρῶμεν καὶ τὰς τῶν ζώων.

Η CAP. VI. Λοιπὸν δ' εἰπεῖν ὑπὲρ τῶν ἐν ἄλλοις γενέσεων οἶον τῶν κατὰ τὰς ἐμφυτείας καὶ τοὺς ἐνοφθαλμισμούς. ἀπλοῦς δέ τις λόγος καὶ σχεδὸν εἰρημένος πρότερον. ὥσπερ γὰρ γῆ χρῆται [θατέρῳ] τὰ ἐμφυτευόμενα. καὶ φυτεία δέ τις ὁ ἐνοφθαλμισμὸς οὐ μόνον παράταξις· ἀλλ' ἐνταῦθα δῆλον ὅτι καὶ τὸ βλαστάνον καὶ τὸ γεννῶν ἢ ὑγρότης ἐστὶν ἢ γόνιμος· ἦνπερ ὁ ὀφθαλμὸς ἔχων ἀρμόττεται θατέρῳ καὶ τὴν τροφὴν ἔχων ἀποδίδωσι τὴν οἰκείαν βλάστησιν. εὐανξῇ δὲ πάντα τὰ τοι- 2 αὐτὰ διὰ τὸ κατειργάσθαι τὰς τροφὰς καὶ τὰς διὰ τῶν ἐνοφθαλμισμῶν ἔτι μᾶλλον· καθαρωτάτη γὰρ αὕτη ὥσπερ ἐν τοῖς στελέχεσιν ἦδη τῶν καρπῶν. εὐπρόσφυτον δ' αἰεὶ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον· ὁ δὲ ὀφθαλμὸς ὥσπερ ὁμογενές. εὐλόγως δὲ καὶ ἡ ἀντίληψις μάλιστα τῶν ὁμοιοφλοίων· ἐλαχίστη γὰρ ἡ ἐξαλλαγὴ τῶν ὁμογενῶν καὶ ὥσπερ μετὰθεσις γίνεται μόνον· ἅμα γὰρ συμβαίνει καὶ τοὺς καρποὺς ὀργᾶν καὶ τὰ ὅλα δένδρα πρὸς τὴν βλάστησιν, ὥσθ' ὅταν ὅμοιόν τε ἦ καὶ ὁμοιοπαθὲς τοῖς καρποῖς ἐξ ἀμφοτέρων εὐλογον τὸ τάχος τῆς αὐξήσεως· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ὅσῳ ἂν ἦττων ἦ καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς τόποις καὶ τοῖς καιροῖς παραλλαγή. εὐλογοὶ δὲ καὶ 3 αἱ ὥραι μᾶλλον δὲ ἴσως ἀναγκαῖαι καθ' ἃς καὶ ὅλως ἐπιβλαστήσεις γίνονται μετόπωρόν τε καὶ ἔαρ καὶ κυνὸς ἐπιτολή· δεῖ γὰρ ὀργῶντα φέρειν. παραπλήσιοι δὲ καὶ

οἱ λόγοι καὶ περὶ ἐκάστης οἷπερ καὶ περὶ τῆς φυ-
 τείας. οἱ μὲν γὰρ τὴν ἐαρινὴν ἐπαινοῦσιν ἐπ' ἰσημε-
 ρίαις ἔτι κνόντων· ἅμα γὰρ τῇ ἐγκυνήσει καὶ βλαστήσει
 ὁ φλοιὸς ἐπιφύεται καὶ περιλαμβάνει. οἱ δὲ περὶ τὴν
 ἐπ' ἀρκτούρω· παρὰ χρῆμα μὲν γὰρ οἷον ριζοῦται καὶ
 οἷον ἐπισυμμύει· προσφυῆς δὲ γενομένη πρὸς τὸ ἔαρ
 ἀθρόον ἀποδίδωσι τὴν βλάστην ἀπὸ ἰσχυροτέρας ἀρχῆς.
 4 εὐλόγως δ' ἔχει τὸ τὰς μασχάλας ἐνοφθαλμιζεῖν τὰς λειο-
 τάτας καὶ νεωτάτας· ἀντιλαμβάνεται γὰρ ἐντεῦθεν μά-
 λιστα διὰ τὴν τε λειότητα καὶ ἡλικίαν· εὖζωα γὰρ καὶ
 εὐβλαστῇ ἔστι τὰ νέα. μάλιστα δ' εὐφυῇ ὥς γ' ἐνὶ λα-
 βεῖν ὅσων ἡ ὑγρότης ἔχει τι γλίσχρον, ἔτι δ' ἂ μαλα-
 κόφλοια καὶ ὁμοιόφλοια καὶ ὁμοιοπαθῇ· δι' ὃ καὶ εἰς
 τὰ παραπλήσια φύσει καὶ ἡλικία κάλλιστος ὁ ἐνοφθαλ-
 μισμός· ἢ τε γὰρ γλίσχρότης (καὶ) ἀντιληπτικὴ ὃ τε
 φλοιὸς μαλακὸς ὢν καὶ ὁμοίως εὐμενῆς (καὶ) οὐ ποιεῖ
 5 μεγάλην τὴν μεταβολήν. ἔστι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις βραχὺς
 ὁ καιρὸς διὰ τὸ ταχεῖαν εἶναι τὴν βλάστησιν, τῇ ἐλάᾳ δὲ
 πλείων χρόνος διὰ τὸ πλείω χρόνον ποιεῖν τοὺς ὀφθαλ-
 μούς· ἔτι δεῖ ἀπαλὰ τὰ ἔρρη καὶ ἀθρόα διὰ τέλους καὶ
 τὸν τόπον αὐτῆς ὑγρὸν εἶναι πᾶν τὸ θέρος καὶ ἀπὸ τού-
 των μάλιστα πάντων βλαστάνει· διὰ τοῦτο οἷονταί τινες
 καὶ τέτταρας καὶ πέντε μῆνας ἀρδεύεσθαι τὴν ἐμφυ-
 6 τείαν. τὸ δ' ὕδωρ τῷ μὲν ἐνοφθαλμισμόν πολέμιον· ἐκ-
 σήπει γὰρ καὶ ἀπόλλυσι παραρρέον διὰ τὴν ἀσθένειαν·
 δι' ὃ καὶ ἐπὶ κνυὶ δοκεῖ ἀσφαλέστατος εἶναι. καίτοι νῦν
 γέ τινες οὕτως περιδοῦσι τοῖς φλοιοῖς ὥστε μὴ παραρ-
 ρεῖν. τῇ δ' ἐμφυτεία χρήσιμον ἂν μὴ ἢ ὑγρὸν τῇ φύσει·
 δι' ὃ καὶ οἱ μὲν αὐτῷ πηλὸν ἐπικολλαίνουσιν, οἱ δὲ χύ-
 τραν προσβάλλουσιν ὕδατος ὥστε κατὰ μικρὸν ἐπιρρεῖν·
 ἀναξηραίνεται γὰρ ἂν τύχη μὴ ἔχον ὑγρότητα διὰ τὸ μέ-
 7 γεθος τῆς ἐλκώσεως. ὀρθῶς δὲ καὶ διατηρεῖν ἀρραγῇ

τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸ ἐνθεμα οὕτως ἀπο-
 ξύειν ὥστε μὴ γυμνοῦν τὴν μήτραν· ῥαγέντος γὰρ ἢ
 γυμνωθείσης ἀναξηραίνεται καὶ διαφθείρεται. διὰ τοῦτο
 γὰρ καὶ περιδοῦσι φιλύρας ἔξωθεν φλοιῷ καὶ ἐπὶ τού-
 τοις περιαλείφουσι πηλῷ τετριχωμένῳ ὅπως ἔμμονος ἢ
 ὑγρότης ἢ καὶ μήθ' ἥλιος μήθ' ὕδωρ μήτε ψύχος παρα-
 λυπῇ. καὶ ὅταν σχίσαντες ἐντιθῶσι τὸ ἐνθεμα σφηνοει- 8
 δὲς ποιήσαντες ἐν σφύρα ἐλαύνουσιν ὅπως ὅτι μάλιστα
 προσαχθῇ· χρὴ δὲ καὶ τῆς ὑγρότητος τῆς αὐτῶν συμμε-
 τρίαν τινὰ ὑπάρχειν. δι' ὃ καὶ τὴν μὲν ἄμπελον προα-
 ποτέμνουσι ἡμέραις τρισὶ πρότερον ὅπως προαπορουῇ
 τὸ δάκρυον καὶ μὴ σήπηται μηδ' εὐρωτιᾷ· ῥόα δὲ καὶ
 H συκῇ καὶ ὅσα τούτων ἐστὶ ξηρότερα παρὰ χρῆμα. δεῖ δὲ 9
 καὶ πρὸς τὰς χώρας λαμβάνειν τὰς οἰκείας ὥρας καὶ πρὸς
 τὰς τῶν δένδρων φύσεις· ἐπεὶ τὰ μὲν ἐννυδρα, τὰ δὲ
 ξηρά. καὶ λεπτογείῳ μὲν ἄμεινον τὸ ἔαρ· οἰκεῖον γὰρ
 οὕτως διὰ τὸ ὀλίγον ἔχειν τὸ ὑγρὸν· ἐν δὲ τῇ εὐγείῳ
 καὶ πηλώδει τὸ μετόπωρον· τοῦ γὰρ ἥρος πολλὴ λίαν ἢ
 ὑγρότης πρὸς τὸ διατηρεῖν ἕως ἔτι διαμένει τὸ δάκρυον.
 ὀρίζονται δὲ τινες τοῦτο τριάκονθ' ἡμέραις. εὐλογον 10
 δὲ καὶ τὸ καλλικαρπότερα ταῦτα γίνεσθαι καὶ μάλιστα
 ἐὰν τὰ ἡμερα εἰς τὰ ἄγρια τιθῇται τῶν φυτῶν· εὐτρο-
 φία γὰρ συμβαίνει πλείων διὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ὑποκειμέ-
 νων· δι' ὃ καὶ κελεύουσι κοτίνους φυτεύσαντες ἐνοφθαλ-
 μίζειν ἢ ἐμφυτεύειν ὕστερον. ἀντιλαμβάνονται γὰρ μᾶλ-
 λον ἰσχυροτέρου καὶ τροφὴν ἐπισπώμενα πλείω καλλί-
 καρπον τὸ δένδρον ποιεῖ· ἐπεὶ εἴ γέ τις ἀνάπαλιν τὸ
 ἄγριον εἰς τὸ ἡμερον ἐμβάλλοι, διαφορὰν μὲν τινὰ ποιή-
 σει, τὸ δὲ καλλικαρπεῖν οὐχ ἔξει. καὶ τὰ μὲν περὶ τὰς
 φυτείας καὶ τὰς ἐμφυτείας ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. VII. Τὰ δὲ σπέρματα πάντων ἔχει τινὰ τρο-
 φὴν ἐν αὐτοῖς, ἢ συναποτίκτεται τῇ ἀρχῇ καθάπερ ἐν

- τοῖς ὠοῖς· ἥ καὶ οὐ κακῶς Ἐμπεδοκλῆς εἶρηκε φάσκων
 “ὠτοκεῖν μακρὰ δένδρεα.” παραπλήσια γὰρ τῶν σπερ-
 μάτων ἢ φύσις τοῖς ὠοῖς· πλὴν ἔδει περὶ πάντων εἰπεῖν
 καὶ μὴ μόνον τῶν δένδρων· ἅπαν γὰρ ἔχει τινὰ τροφήν
 ἐν αὐτῷ. δι’ ὃ καὶ δύνανται διαμένειν εἰς χρόνον οὐχ
 ὥσπερ τὰ τῶν ζώων εὐθὺς φθείρεται χωριζόμενα πλὴν
 τὰ τῶν ὠοτόκων. ταῦτα γὰρ ὥσπερ εἴρηται τροφήν
 2 ἔχοντα καὶ φυλακὴν ἅμᾳ τῆς ἀρχῆς διαμένει. χρονιώτερα
 δὲ ἐτέρων ἕτερα καὶ μάλιστα τὰ πυκνὰ καὶ ξηρὰ καὶ ξυ-
 λώδη καθάπερ τὰ τοῦ φοίνικος· οὐκ ἔχει γὰρ οὔτε ἔξω-
 θεν οὐδεμίαν παρεῖδυσιν οὔτε ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα τὴν
 διαφθειρομένην. ὅθεν καὶ οὔτε θηριοῦται καθάπερ τὰ
 σιτηρὰ τῶν σπερμάτων οὔτε ἀναξηραίνεται καθάπερ τὰ
 τῶν λαχάνων, ἀλλ’ ἐν αὐτοῖς περιστέγοντα σώζει τὴν
 ἀρχήν. ὅτι δ’ ἐν ἅπασι σπέρμασι [τροφή] κακεῖθεν δῆ-
 λον· ἃ γὰρ δοκεῖ ξηρὰ καὶ ὥσπερ κελυφανώδη ἀμπαν
 οἷα τὰ τῶν λαχάνων ταῦτα κινεῖται κατὰ τὰς οἰκείας
 ὥρας ἐὰν καὶ ὀτιοῦν ἰκμάδος λάβῃ· καὶ διὰ τοῦτο ἐν
 ὑπερώοις τιθέασιν καὶ κρεμάννυσιν ἐν ἀρρίχοις καὶ οὔτε
 ραίνουσιν οὐθ’ ὕδωρ ὅλως εἰσφέρουσιν εἰς τὰ οἰκήματα.
 3 τῶν δὲ δὴ λοιπῶν καὶ τῇ αἰσθήσει φανερὰ τὰ προσόντα·
 καὶ τά γε δὴ τῶν σαρκωδῶν ὥσπερ εἰ γαλακτοῦται δια-
 βλαστανόντων. σχεδὸν δὲ ὁμολογούμενον τοῦτο καὶ ἐπὶ
 τῶν ζώων ἐστίν· οὐδὲ γὰρ ἐν τούτοις ἅπαν τὸ κατὰ
 πρόεσιν σπέρμα καθαρὸν καὶ εἰλικρινὲς ὑποληπτέον.
 ὅσα δὲ ξυλώδη καὶ πυρηνώδη περικέεται τισι φυλακῆς 8 H
 χάριν οἰητέον ὥσπερ καὶ τὰ δερματικά καὶ ὑμενώδη·
 πάντα γὰρ ταῦτα πρὸς τὴν σωτηρίαν ἐστίν· ὑγρὰ γὰρ ἢ
 4 ἀρχὴ δυνάμει πάντων. ἔχουσι δὲ τινων τὰς ζωτικὰς ἀρ-
 χὰς ὥσπερ ἐλέχθη καὶ ῥίξαι καὶ ἀκρεμόνες καὶ ξύλα καὶ
 καυλοὶ χωριζόμενοι τῶν φυτῶν ὥστε κινεῖσθαι μέχρι
 τοῦ βλαστάνειν οἷον αἶ τε σκίλλαι καὶ ὅσα σκιλλώδη καὶ

τὰ τῆς ἐλάας ξύλα καὶ οἱ τῶν κρύνων καυλοὶ καὶ οἱ τῆς
 βλήχρου κλῶνες· ἀνθεὶ γὰρ καὶ αὕτη περὶ τροπᾶς, ὃ
 δὴ καὶ μάλιστα θαυμαστόν· ἐπεὶ τὰ γ' ἄλλα φαίνεται
 τινα ἔχειν ὑγρότητα κούφην καὶ γλίσχραν τὰ δὲ λιπα-
 ράν· καὶ ἔτι περιέχεσθαι τὰ μὲν χιτῶσι πλέοσι, τὰ δὲ
 πυκνότητι τῇ αὐτῶν ὥστε μὴ εὐξήραντα εἶναι· τοῦ δ'
 ἁέρος μεταβάλλοντος καὶ τῆς οἰκείας ὥρας συμπαθῇ τε
 γίνεται καὶ βλαστάνει. ἡ δὲ βλήχρος ξηρὰ φαίνεται παν- 5
 τελῶς, ἀλλὰ δῆλον ὡς ἔχει τινὰ τοιαύτην ἀρχὴν, ἣ κι-
 νεῖται τῇ τοῦ ἁέρος ἅμα μεταβολῇ καὶ ἀλλοιωσει. θαυ-
 μαστόν δὲ καὶ τὸ τῆς ὥρας· οὐ γὰρ ἀνιεμένης, ἀλλὰ
 μᾶλλον ἐπιτεινούσης, εἰ μὴ ἄρα περὶ τὰς ἀκνουίδας·
 ἱκανὸς γὰρ ὁποσosoῦν χρόνος εἰς τὰς τῶν ἀσθενῶν καὶ
 μικρῶν μεταβολάς. αἱ μὲν οὖν γενέσεις πόσαι τε καὶ
 ποσαχῶς καὶ τίνες ἐκάστοις οἰκεῖται φανερόν ἐκ τῶν εἰ-
 ρημένων.

CAP. VIII. Εὐβλαστῇ δὲ καὶ εὐανξῇ τὰ ἐκ τῶν φυ-
 τευμάτων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν σπερμάτων εὐλόγως, ἄλλως
 τε καὶ ὑπόρριζ' ἂν ληφθῇ· προὔπαρχει γὰρ πολλὰ τῶν
 μορίων ἃ δεῖται μόνον τροφῆς· τῶν δ' ἐκ τῶν σπερμά-
 των ἅπαντα ταῦτα ἀνάγκη γενναῖσθαι πρῶτον ἔπειθ'
 οὕτως αὐξηθῆναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅσα ῥιζοφυῇ
 τυγχάνει καθάπερ τὰ κεφαλόρριζα. καὶ γὰρ ἐν τοῦτοις
 προῖσταται τῆς φύσεως ἐξ ὧν πλείων ἡ ὁρμὴ πρὸς τὴν
 βλάστησιν ἢ τῶν σπερμάτων· ῥιζωθῆναι γὰρ ἐκεῖνα δεῖ
 πρότερον. ὅσα δὲ κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις ὡς ἂν γένος 2
 πρὸς γένος (ὁ) συγκρύνων λάβοι τις, πότερα κατὰ τὰς
 εὐθύτητας τῶν πόρων ληπτέον, ὥσπερ Δημόκριτος·
 εὐρους γὰρ ἢ φορὰ καὶ ἀνεμπόδιστος ὥς φησιν· ἢ μᾶλ-
 λον ὅσα μανότερα καὶ ὑγρότερα; τὰ μὲν γὰρ πυκνὰ καὶ
 ξηρὰ δυσαύξητα· πᾶν γὰρ ἔμπυρον τὸ πυκνὸν καὶ ξη-
 ρὸν καὶ πικρὸν ὥστε βραδεῖαν εἶναι τὴν ἐπίδοσιν· θα-

τέρον δ' ἐν ὀλίγῳ πολλὴ διὰ τὴν μανότητα· καὶ ὅλως
 3 ἡ μανότης εὐβλαστόν τι καὶ εὐτροφον. σημεῖον δὲ καὶ
 τὸ κατὰ τοὺς τόπους καὶ τὰς φυτείας συμβαῖνον· ἐν μὲν
 γὰρ τοῖς εὐδαινοῖς καὶ ἀπνευμάτοις ἔτι δὲ ὅταν ἡ φυ-
 τεία πικρὴ εὐανξῇ μὲν τὰ δένδρα μανὰ δὲ καὶ ὑγρὰ
 μᾶλλον. ἐν δὲ τοῖς πνευματώδεσι καὶ ψυχροῖς καὶ τῇ
 φυτεία μανῇ ἀναυξέστερα μὲν, πυκνότερα δὲ καὶ ξηρό-
 τερα. συνίστησι γὰρ τὰ πνεύματα καὶ τὰ ψύχη καὶ ὅλως
 ὁ προσπίπτων ἀήρ· ἅμα δὲ καὶ συστέλλεται καὶ οὐ λαμ-
 βάνει τὸν ἴσον ὄγκον. ὥσαύτως δὲ ὅταν ἡ φυτεία μανῇ
 καὶ γὰρ ἐνταῦθα πυκνότερα καὶ εἰς βάθος ἀυξανόμενα
 4 μᾶλλον, ἐν δὲ ταῖς πυκναῖς ἀνάπαλιν. φανερόν δὲ καὶ 9
 ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων τοῦτο συμβαῖνον καὶ μάλιστα ἐπὶ
 τῶν ἀνθρώπων· εὐανξέστερα γὰρ τὰ θήλεα τῶν ἀρρέ-
 νων ὑγρότερα καὶ μανότερα τὴν φύσιν ὄντα. δῆλον δὲ
 καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δένδρων· ῥόα μὲν γὰρ καὶ σικκὴ καὶ
 ἄμπελος εὐανξῇ, φοῖνιξ δὲ καὶ κυπάριττος καὶ δάφνη
 καὶ πεύκη καὶ ἐλάα δυσανξῇ. καίτοι τό γ' εὐθυπορεῖν
 ὑπάρχει τισὶ τούτων, ἀλλ' ἦτοι πυκνότης ἢ ξηρότης ἢ
 ἄμφω κωλύει· καὶ γὰρ ἡ ξηρότης ἀναυξίς. ἔτι δὲ πρὸς
 τούτοις ἔνια [ὑπὸ] τῆς ἀσθενείας· καὶ γὰρ τοιαῦτα δυσ-
 ανξῇ καὶ δύστροφα. δεῖ γὰρ μὴ κρατεῖσθαι μηδὲ κωλύε-
 σθαι τὴν τροφήν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος· ἐπεὶ καὶ τὸ εὐ-
 θυπορεῖν προσδεῖται δυνάμεως καὶ τῆς κατεργαστικῆς
 καὶ τῆς ἀπαθοῦς· ἄλλως δ' οὐδὲν ὄφελος. εὐανξῇ μὲν
 οὖν καὶ δυσανξῇ τοῖς τοιούτοις ἀφοριστέον.

CAP. IX. Ἄπαντα δὲ χεῖρω τὰ ἐκ σπέρματος ὡς ἐπὶ
 πᾶν ἐν γε τοῖς ἡμέροις οἷον ῥόα, σικκὴ, ἄμπελος, ἀμυγ-
 δαλῇ. καὶ γὰρ ὅλως [τὰ] γένη μεταβάλλει καὶ ἐξακρι-
 οὔται πολλάκις ἔνια καθάπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται.
 τούτου δ' αἴτιον ἡ ἀσθένεια τῶν σπερμάτων. κρατεῖται
 γὰρ ὑπὸ τῆς ἐπιρροῆς πλείονος οὔσης· καὶ ὥσπερ ἄκαρπα

γίνεται διὰ πλῆθος τροφῆς οὐ δυνάμενα πέττειν οὕτως
καὶ χεῖρω γίνεται διὰ τὸ μὴ κρατεῖν. καὶ διὰ τοῦτο Θά-
σιοι τὰς ἀμυγδαλᾶς ὅταν προσανξηθῶσιν ἐνοφθαλμί-
ζουσιν· ἐκ γὰρ μαλακῶν σκληραὶ γίνονται μετὰ τὴν
φυτεῖαν· εἴη δ' ἂν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιεῖν.
ὅσα δὲ ἰσχυρὰ τῶν σπερμάτων ταῦτα διαμένει μᾶλλον 2
ὥσπερ ὁ τε φοῖνιξ καὶ πεύκη ἢ κωνοφόρος καλουμένη
καὶ πίτυς ἢ φθειροφόρος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ τῶν ἀργύρων·
ἴσως δ' οὐκ ἔχει ταῦτά γε μετὰ βασιν εἰς τὸ χεῖρον· ἢ
γὰρ ἀργιότης ἔσχατον. ἀλλ' ἢ εὐχυλία καὶ ἢ εὐσαρκία
τούτων πρὸς ἄλληλα γίνεται διὰ τὸν ἀέρα καὶ ἀπλῶς
τοὺς τόπους. ἐπεὶ καὶ τὰ ἡμέρα εἰς τοῦτο διαφέρει· δύ-
νανται γὰρ τινες χῶραι διατηρεῖν τὰς φύσεις, αἱ μὲν
μέχρι τινός, αἱ δ' ἀπλῶς· αἱ δὲ καὶ μεθιστάναι πρὸς τὸ
βέλτιον καθάπερ εἴρηται περὶ τε τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν
Κιλικίᾳ ῥοῶν· αἱ μὲν γὰρ γλυκεῖαι καὶ οἰνώδεις, αἱ δ'
ἀπύρηντοι καὶ καλλίκοκκοι γίνονται περὶ τὸν Πίναρον
ποταμόν. ἀπλῶς δ' ὅταν οἰκείαν χῶραν λάβωσιν οἱ καρ- 3
ποὶ μᾶλλον δύνανται τὰ γένη διατηρεῖν ὅταν μάλιστα
εὐσθενῇ καὶ καλλικαρπῇ τὰ δένδρα. ἐν δὲ τοῖς ἐπετεί-
οις σπέρμασι πανταχοῦ πρὸς τὴν χώραν ἢ μεταβολὴ γί-
νεται πλὴν οὐκ εὐθύς σπαρέντων, ὀλίγος γὰρ ὁ ἐν τῇ
γῇ χρόνος, ἀλλὰ τρίτῳ δὴ ἔτει· τότε γὰρ ἄλλοιοῦται πρὸς
τὴν ἐκτελείωσιν ὥσπερ καὶ τὰ ζῶα· καὶ γὰρ ταῦτα τρι-
γυρῶντα συνεξομοιοῦνται· οὐ μὴν ἄλλ' ἐπίδηλόν γέ τι
ποιεῖ καὶ ὁ πρῶτος ἐνιαυτός. καὶ τὰ μὲν ἐκ τῶν σπερμά-
των χεῖρω διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

OH

CAP. X. Ἡ δ' ἐπέτειος βλάστησις, αὕτη γὰρ οἶον
δευτέρᾳ γενεσίς ἐστιν, οὐχ ἅμα γίνεται πᾶσιν ἀλλὰ παρ-
αλλάττει ταῖς ὥραις, ὥστε σχεδὸν ἐν ταῖς ἐναντίαις
ἐνίων εἶναι καὶ τὰ μὲν θέρους, τὰ δὲ χειμῶνος βλαστά-
ναι. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ καρπογονία· καὶ γὰρ αὕτη διέ-

- στηκε τοῖς χρόνοις· ὥς μὲν οὖν ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ πρὸς
 ἐκάστην ὥραν σύμμετρον ἔχοντα τὴν κρᾶσιν ταῦτα καὶ
 τὰς βλαστήσεις ἐν ἐκάστη καὶ τὰς τελειώσεις τῶν καρ-
 2 πῶν ἀποδίδωσιν· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ καὶ τοῖς καθέκαστα
 πειρᾶσθαι διαιρεῖν· ἓνια μὲν γὰρ εὐβλαστῇ καὶ ἡ βλά-
 στησις δι' ἰσχὺν καὶ πολυτροφίαν ὥσπερ ἀμυγδαλῇ ῥοιά·
 καὶ ὅλως τὰ ἄγρια μᾶλλον τῶν ἡμέρων. ἓνια δὲ δι' ἀσθέ-
 νειαν ὥσπερ τὰ ποιῶδη καὶ ἐπέτεια· καὶ γὰρ ἀνθεῖ πολ-
 λὰ τούτων κατὰ χειμῶνα καθάπερ καὶ ἡ ἀνεμώνη· φαί-
 νεται δὲ οὐδ' ἡ μηλέα προανθεῖν δι' ἰσχὺν, ἀλλὰ δι'
 ἄλλην αἰτίαν. ἐκάτερα δ' εὐλόγως προῖβλαστεῖ καὶ τὰ
 ἰσχυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ· τὰ μὲν γὰρ τῇ δυνάμει καὶ τῷ
 πλήθει προωθεῖ, τὰ δὲ ὑπὸ μικρῶν ἐκκίνητα τῶν κατὰ
 3 τῶν ἀέρα. μέγα δὲ καὶ ὑγρότης καὶ μαλακότης εἰς τὸ
 προῖέναι ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης φύσεως ἐλέχθη· τὸ
 γὰρ ξηρὸν καὶ πυκνὸν οὐτ' εὐδίοδον ὁμοίως οὐθ' ὕλης
 ἔχει πλῆθος. ὅσα δὲ ἐν ταῖς ἐναντίαις ὥραις ἐκβλαστάν-
 νει τούτων αἰτιῶνται τινες τὴν ψυχρότητα καὶ θερμό-
 τητα· τὰ μὲν γὰρ ψυχρὰ τοῦ θέρους, τὰ δὲ θερμὰ τοῦ
 χειμῶνος βλαστάνειν, ὥστε ἐκατέραν τὴν φύσιν σύμμε-
 τρον εἶναι πρὸς ἐκατέραν τῶν ὥρῶν. οὕτω γὰρ οἶεται
 καὶ Κλείδημος· οὐ κακῶς μὲν οὖν ἴσως οὐδὲ τοῦτο λέ-
 γεται, δεῖ δὲ καὶ τὴν ὀλιγότητα καὶ τὴν ἀσθένειαν καὶ
 εἴ τι ἄλλο συναίτιον προστιθέναι καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν
 4 λαχανωδῶν ὁρῶμεν. ἡ μὲν γὰρ ἀνδράχνη καὶ ὁ σίκυος
 καὶ ὅλως τὰ τοιαῦτα κάθυγρα καὶ ψυχρά· τὸ δ' ὠκιμον
 ξηρὸν καὶ ξυλῶδες· ἀλλ' ὅμως οὐ δύναται πρὸ τῶν θερ-
 μημεριῶν βλαστάνειν εἰς γε διαμονὴν καὶ τελέωσιν· αἰ-
 τιον δ' ἡ ἀσθένεια καθάπερ καὶ τῆς σικύας καλουμένης.
 αὕτη γὰρ δένδρου ὕψος λαμβάνουσα καὶ σχιζομένη τοῖς
 κλωσὶν ὥσπερ ἡ ἀναδενδρὰς ὅμως ἐπικηρόν τε καὶ οὐ
 δύναιται πρὸ τῶν θερινῶν ἀλλὰ δεῖται πορρωτέρω τῆς

ὥρας παρατείνειν πρὸς τὸ μετόπωρον. καὶ τὰ ἀκανθώδη 5
 καὶ ποιώδη καὶ ῥιζοκέφαλα καθάπερ ὃ τε σκορπίος κα-
 λούμενος καὶ τὰ τίφνα καὶ ἡ ἄκανθα βασιλική καὶ τὸ
 λείριον ἔνια δὲ καὶ μετ' ἄρκτοῦρον. εἴτε οὖν ὕστερα
 χορὴ καὶ ὀψιαίτερα ταῦτα λέγειν εἴτε καὶ πρωϊαίτερα γι-
 νομένων τῶν πρώτων ὑδάτων, οὐδὲν γὰρ διαφέρει πρὸς
 γε τὸ νῦν, ἀλλ' ἐκεῖνο φανερόν ὡς οὔτε μεγέθει καὶ μι-
 κρότητι τὸ πρωϊβλαστὲς καὶ ὀψιβλαστὲς ἀφοριστέον οὔτ'
 ἴσως θερμοτότητι [καὶ ψυχρότητι] καὶ ὑγρότητι καὶ ξηρό-
 τητι μόνον, ἀλλὰ δεῖ τινα συμμετρίαν ἕκαστον ἔχειν 6
 πρὸς τὴν ὥραν (γίνεται γὰρ ἀπαλωτάτη). φαίνεται γὰρ
 ἅπαντα τὴν οἰκείαν ἀναμένειν τελείωσιν, ἀβλαστῇ τε
 τέως καὶ ἀκίνητα ὄντα ὁμοίως δένδρα καὶ ὑλήματα καὶ
 ποιώδη· φανερώτατον γὰρ τοῦτ' ἐν τοῖς ἀγροίοις ἐν οἷς
 δὴ καὶ ἡ γένεσις αὐτοφυῆς καὶ ἄνευ παρασκευῆς. πάντα
 δ' ὡς εἶπεῖν ἢ τὰ γε πλεῖστα τῶν μετοπωρινῶν ἐν τοῖς
 ὑλήμασι καὶ τοῖς φρυγανικοῖς καὶ ποιώδεσιν ἐστίν· ἐπεὶ
 δένδρον γε οὐδὲν πλὴν εἰ μὴ τι κατὰ τὴν ἐπιβλάστησιν·
 ἐπιβλαστάνει γὰρ ἔνια μετ' ἄρκτοῦρον. ὡς δ' ἐπὶ πᾶν 7
 καὶ καθόλου λαβεῖν τὰ ἀείφυλλα τῶν δένδρων καὶ ὀψι-
 βλαστότερα καὶ ὀψικαρπότερα διὰ τε πυκνότητα καὶ ξη-
 ρότητα, κατὰ μικρόν γὰρ ἡ ἐπιρροή, καὶ διὰ τὸ συνεχὲς
 αἰεὶ τῆς εἰς τὰ φύλλα διδομένης τροφῆς· οὐ γίνεται γὰρ
 ἀθροισμὸς ὥστε προορμαῖν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὥρας κινεῖται
 τῆς οἰκείας τὸ καθῆκον. σπάνια γὰρ ἄν τις λάβοι τὰ
 πρωϊβλαστῇ καὶ πρωϊκαρπα τῶν ἀειφύλλων οἷον τόν τε
 κιττὸν καὶ τὴν ῥάμνον καὶ εἴ τι τοιοῦτον. ἡ δὲ ιδιότης
 εἴτε διὰ θερμοτότητα τούτων εἴτε καὶ μανότητα καὶ ὑγρό-
 τητα εἴτε καὶ διὰ ταύτας πάσας συμβαίνει τὰς αἰτίας
 διαιρετέον αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ἴσως εἰπόντας ποῖα θερ-
 μὰ καὶ ποῖα ψυχρὰ καὶ τοῖς ποίοις ληπτέον. ἀλλὰ περὶ
 μὲν τούτων ἐν τοῖς ὕστερον πειρατέον εἶπεῖν· διὰ τί

δὲ τὰ μὲν προῖβλαστῇ, τὰ δὲ ὀψιβλαστῇ ταύτας ἂν τις ἀποδοίῃ τὰς αἰτίας.

- CAP. XI. Ὅσα δὲ κατὰ πᾶσαν ὥραν βλαστάνει τε καὶ ἀνθεῖ καὶ καρποτοκεῖ καθάπερ ἡ περσικὴ μηλέα καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἀπορήσειεν ἂν τις οὐ μόνον ὅτι οὐ πρὸς πάσας ἀρμόττει τὰς ὥρας ἢ κρᾶσις, ἀλλ' ὅτι οὐδ' αὐτὰ αὐτοῖς ὁμοβλαστάνει τὰ γένη καὶ ὁμοκαρπεῖ. τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν ὁμογενῶν ἀξιοῦμεν καὶ ὁρῶμεν συμβαῖνον. τὸ μὲν οὖν πάθος ὁμοιον φαίνεται τοῖς ἐπικυτῖσκομένοις ζώοις, πλήν γ' ἡ αἰτία τοῖς μὲν φανερά, τοῖς δὲ λόγου δεομένη. τὰ μὲν γὰρ οὐχ ἅμα λαμβάνουσι τὰς παρ' ἐτέρων ἀρχὰς οὐδ' ἴσως εἰς τὸν αὐτὸν τόπον οὐδ' ἅμα κυτῖσκεται, εἰ μὴ καθάπαξ ἅμα καταλάβοι. τῶν δὲ διὰ τί ἡ βλάστησις οὐχ ἅμα οὐ ῥᾶδιον εἰπεῖν· ἀνάγκη γὰρ διὰ τὸ τὰς ῥίζας μὴδ' ἅμα μὴδ' ὁμοίως ἔχειν ἢ τοὺς ἀκρεμόνας μὴ δέχεσθαι μὴδ' ἐκπέττειν ἐξ ὧν ἡ πρώτη βλάστησις· ταῦτα δὲ διὰ τί καὶ τίνος ἕνεκα γένοιτ' ἂν οὐκ εὐλόγον εἰπεῖν. ἡ μὲν γὰρ ἄμπελος ἡ μαινομένη τάχ' ἂν δόξειεν οὐκ ἀλόγως δέχεσθαι· τῷ μὲν γὰρ μὴ ἐκπέττειν τὸν καρπὸν ὑπολείμματα πολλὰ ποιεῖται ὑγρότητος γονίμου, ταῦτα δ' ὅταν ἀῆρ ἐπιλάβῃ μαλακὸς ἐκτίκτει, καθάπερ καὶ ἄλλοις τῶν δένδρων αἱ πορρώτεραι βλαστήσεις ἐπιγίνονται. ἡ δὲ μηλέα καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα τελεογονεῖ καὶ ἐκπέττει· δι' ὃ τὸ μερίζεσθαι [καὶ] ἄλλοτ' ἄλλο βλαστάνειν ἄτοπον καὶ ταῦτ' ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς. αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι σχεδὸν αὗται καὶ τοιαῦται εἴρηνται περὶ τούτων. πρὸς δὲ τὸ^{12H} τὴν αἰτίαν τοῖς ἀπορουμένοις λέγειν πρῶτον ληπτέον ὅπερ εἴρηται καὶ πρότερον ὅτι πᾶν δένδρον ἀρχὰς πολλὰς ἔχει πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὴν καρποτοκίαν· τοῦτο δ' ὥσπερ ἐλέχθη τῆς οὐσίας ὅτι καὶ πολλαχόθεν ξῆ δι' ὃ καὶ βλαστητικόν. εἰσὶ δ' οἱ πρῶτοι τούτων ἀναγκαιό-

τεροι, ἐκ τῶν ἀρχῶν δὲ τούτων οὐθ' ὅμοιοι πάντες οὐθ'
 ἴσοι οὐθ' ἅμα βλαστάνουσιν οἱ βλαστοὶ, ἀλλ' ὅταν ἡ
 πλείων συρροὴ καὶ ἰσχυροτέρα κατὰ ταῦτα θᾶττον καὶ
 πλείον· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν ὥσπερ φυτόν ἐστιν ἐν τῷ
 δένδρῳ καθάπερ ἐν τῇ γῇ· μὴ ἅμα δὲ τῆς βλαστήσεως
 οὔσης μὴδ' ἴσης τῆς ἰσχύος εὐλόγως οὐδὲ τῶν καρπῶν
 ἢ πέψις ἅμα γίνεται πάντων· ἐπεὶ καὶ ἡ θέσις διαφορὰν
 ποιήσει τῶν μερῶν οἶον ἢ πρὸς ἀνατολὰς ἢ δύσεις ἢ
 πρὸς ἄρκτον ἢ μεσημβρίαν· ὥσπερ γοῦν καὶ ὅλων τῶν
 δένδρων εἰ ἐν εὐδαινω τόπῳ· πρωῒβλαστῇ γὰρ ταῦτα
 καὶ πρωῒκαρπα· τοιαύτης δὲ τῆς φύσεως οὔσης τῆς κοι-
 νῆς ὅπου μὲν ὁ ἀήρ μαλακὸς καὶ εὐδαινὸς ὀλίγον χρό-
 νον [οὐ] βλαστητικὰ τὰ δένδρα γίνεται καθάπερ καὶ
 περὶ Αἴγυπτον, ὅπου δὲ χειμέριος καὶ σκληρὸς πλείω·
 τὸ γὰρ ὅλον βραχεῖά τις ἂν γένοιτο διάλειψις εἰ ἢ ἐκ τῆς
 γῆς τροφὴ δαψιλὴς εἴη καὶ ὁ ἀήρ εὐκραής· ἐπεὶ καὶ τὰ
 μὴ φυλλορροοῦντα παρὰ τισιν οἶον συκῇ καὶ ἄμπελος
 διὰ τοῦτο οὐ φυλλορροεῖ καθάπερ εἴρηται δι' ὅτι διαρ-
 κῆς ἢ τροφῇ· τοῦτ' ἐμὲν οὖν κοινὸν ἐπὶ πλειόνων ἐστὶ·
 τὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν φύσιν, τὰ δὲ διὰ τὸν τόπον ἔχει τοι-
 αύτην· διηρημένων δὲ τῶν μὲν φυλλοβόλων, τῶν δὲ
 ἀειφύλλων αἰτίας δ' οὔσης τοῖς ἀειφύλλοις τῆς διαρ-
 κείας τῆς τροφῆς ὧν τὰ μὲν διὰ τὴν ἰδίαν φύσιν, τὰ δὲ
 διὰ τὸν τόπον τοιαῦτα, τρίτον δὴ καὶ ὥσπερ ἐφεξῆς τού-
 τοις τὴν ἀειβλάστησιν θετέον, ὅτι τὸ ἀειφύλλον οὐκ
 ἀειβλαστὲς, ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὥσπερ διατηρεῖν μόνον δύ-
 νανται τὰ προὔπαρχοντα ταῦτα δὲ καὶ προσεπιγεννᾶν
 ἕτερα διὰ τὴν ἰδίαν δῆλον ὅτι φύσιν· τοῦτο δὲ καὶ ἐν
 ἄλλοις μέχρι τινός· ἐπιβλαστάνει μὲν γὰρ τὰ μὲν ἅμα
 τοῖς ἄστροις, τὰ δὲ καὶ ἀορίστως ὥσπερ καὶ ἄμπελος· ὃ
 δὴ τούτοις μέχρι τινός [ἐκείνοις] δι' ὅλου δέδωκεν ἡ φύ-
 σις ὥστε καὶ βλαστοφυεῖν καὶ καρπογονεῖν· οὔσης δὲ

τοιαύτης τῆς οὐσίας οὐδὲν ἄτοπον ἤδη τὰ μὲν τελεοῦν, τὰ δ' ἀνθεῖν, τὰ δὲ βλαστάνειν, τὰ δὲ μέλλειν· ἐπείπερ οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις δένδρεσιν ἅπανθ' ἅμα τὰ μέρη διαφέρει δὲ τοῖς χρόνοις ὅτι τὰ μὲν ἄλλα παρ' ὀλίγον, τὰ δ' ἐφεξῆς. ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον ζητητέον τίς ἢ πόθεν ἡ καρᾶσις καὶ ἡ σύστασις τῶν τοιούτων· ἔοικε δὲ παραπλήσιον πλὴν χαλεπώτερον καὶ τίς ἢ τῶν ἀειφύλλων· προσεπειπεῖν γὰρ δεῖ καὶ διὰ τί τοσαύτην λαμβάνει καὶ δύναται πέττειν ὥστε γεννᾶν· ἡ γὰρ ἐπιβλάστησις καρποτοκίας ἔνεκα· ἐπεὶ τό γε πλείους ἅμα καρποὺς ἔχειν τὸν μὲν τέλειον, τὸν δ' ἄτελῃ, τὸν δ' ὑποφυόμενον συμβαίνει καὶ τῇ ἀρκεύθῳ καὶ ἄλλοις ὧν βραδεῖά τε ἡ ἐκπέψις καὶ δυσἀπόπτωτος ὁ καρπός. ἡ μὲν οὖν τούτων αἰτία μέχρι τούτων εἰρήσθω τὰ νῦν.

CAP. XII. Πότερα δ' ἡ βλάστησις καὶ αὕξησις ἅμα^{13 H} τῶν ἄνω τε γίνεται καὶ τῶν ὑπὸ γῆς ἢ διηρημέται τοῖς χρόνοις; ὥσπερ τινὲς φασὶ τὰς μὲν ῥίζας αὐξάνεσθαι μετοπώρου καὶ χειμῶνος, τὰ δὲ στελέχη καὶ τοὺς ἀκρεμόνας ἔαρος καὶ θέρους καὶ μάλιστα δ' ὑπὸ τὸ ἄστρον. τοῦτο δὲ κατὰ λόγον οὕτω συμβαίνειν, τῇ γὰρ πρώτη γενέσει κατακολουθεῖν· ἐν ἐκείνῃ γὰρ τὴν ῥίζαν πρότερον ἢ τὸν βλαστὸν ἀφιέναι πάντα· προϋπάρχειν γὰρ² ἀναγκαῖον, ᾧ τὴν τροφήν ἐπάξεται. φανερόν δὲ καὶ ἐν ταῖς μετοπωριναῖς φυτεῖαις· τότε γὰρ ῥιζοῦται οὐ βλαστάνει δὲ τὰ φυτευόμενα ἢ ἐπὶ βραχὺ τι πρὸ τοῦ ἔαρος· εἰ γὰρ ἦν ἄρριζα, ἐσῆπετ' ἄν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐπαινοῦσι ταύτην τὴν φυτείαν, ὅτι μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ἰσχυροτέρας ποιεῖ δι' ὧν ἡ τοῦ στελέχους καὶ ἡ τῶν ἄλλων γένεσις· ὥς τὰ γ' εὐθὺς ἀνατρέχοντα πρὸς τὴν βλάστησιν ἀσθενῇ καὶ ἄκαρπα γίνεται καθάπερ ἐπὶ τῶν σπερμάτων οἱ Ἀδῶ-³ νιδος κῆποι· πιθανὸς δὲ καὶ ταύτῃ δόξειεν [ἄν] ὁ λόγος ὅτι τὰ μὲν ἄνω κωλύεται διὰ τὸν περίξ ἄερα ψυχρὸν

ὄντα, τὰ δὲ κάτω στεραζόμενα τῇ γῇ καὶ ἅμα συγκατα-
 κλειόμενα ὑπὸ τοῦ θερμοῦ διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τῇ
 τε ὑγρότητι καὶ τροφῇ προσαύξεται. πάντα γὰρ αὐτοῖς
 ὑπάρχει δι' ὧν ἡ αὐξησις καὶ ἡ γένεσις. σημεῖον δὲ καὶ
 τὸ ἐπὶ τοῦ σίτου συμβαῖνον, ὃς ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πιλού-
 μενος ῥιζοῦται μᾶλλον, ὃ δὲ καρκινουῖσθαι λέγουσιν,
 ὡς τὴν ἀπὸ τῶν ἄνω δύναμιν καὶ τροφήν εἰς τὰ κάτω
 τρεπομένην. ταύτῃ μὲν οὖν δόξειεν ἂν μερίζεσθαι τὸ 4
 τῆς αὐξήσεως· τῇδε δὲ πάλιν οὐκ ἂν δόξειεν· ἐν τε γὰρ
 τῇ πρώτῃ γενέσει προτερεῖ μὲν ἡ ῥίζα τῶν βλαστῶν οὐ
 μὴν τοσοῦτον ὥστε χρόνον γίνεσθαι πλήθος, ἀλλὰ βραχύ
 τι πάντως ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ἡ καρδιά καὶ τὰ περὶ
 τὴν καρδίαν· ἀπλῶς γὰρ ὡς εἶπεῖν ἡ φύσις οὐθὲν κατὰ-
 περ ἡ τέχνη ποιεῖ κατὰ μέρος, ἀλλὰ πάντ' ἀθρόα κατα-
 βάλλεται. συντελεῖ δὲ ἐτέρων ἕτερα πρότερον. εἰ δὲ καὶ
 ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει τοῦτ' ἐπὶ τινων ἀναγκαῖόν ἐστιν,
 ἀλλ' οὔτι γὰρ ἐν τῇ τροφῇ καὶ αὐξήσει, τὰ μὲν πρότερον
 τρέφεσθαι, τὰ δ' ὕστερον, ὥσπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ζώων,
 ἀλλ' ἅμα πως μάλιστα πάντα καὶ ὁ ὅλος ὄγκος ὥσπερ
 κατὰ συνέχειαν καὶ τρέφεται καὶ ἐπιδίδωσιν. ὃ καὶ κατὰ
 τὴν αὐξησίν ἐστι φανερόν. ἐπεὶ καὶ ἄτοπον εἰ τὸ θρε- 5
 πτικόν, ὃ δὲ διαπλάττει καὶ δίδωσι τροφὰς, διαιρεῖται
 κατὰ μέρη τὴν ἐνέργειαν· ἢ πάλιν εἴ τι τῶν σωματικῶν
 τὸ ἐνεργοῦν οἶον πνεῦμα ἢ πῦρ· οὐδὲ γὰρ ταῦτα εἰκός,
 ἀλλ' ὅταν ἅμα ταῖς ὥραις κινηθῶσιν ὁμοίως δι' ὅλων
 διήκειν τῶν φυτῶν· ἐν γὰρ τι τὸ γεννῶν, οὐχ ὥσπερ
 Ἐμπεδοκλῆς διαιρεῖ καὶ μερίζει τὴν μὲν γῆν εἰς τὰς ῥί-
 ζας, τὸν δ' αἰθέρα εἰς τοὺς βλαστοὺς ὡς ἐκότερον ἐκα-
 τέρου χωριζόμενον, ἀλλ' ἐκ μιᾶς ὕλης καὶ ὑφ' ἐνὸς αἰ-
 τίου γεννῶντος. ὡς ἡ τῶν ὅλων σύστασις μικρὰν ἀεί-
 τινα λαμβάνει ἔφεξιν καὶ κατὰ τὰς τροφὰς καὶ κατὰ τὰς
 αὐξήσεις, ὥστε δ' ὅλαις ὥραις χωρίζειν μέγα κομιδὴ τὸ

- 6 διάστημα τῶν χρόνων. ἡ δ' ὑπὸ τοῦ ψύχους κώλυσις τῆς βλαστήσεως ἀληθῆς μὲν οὐκ ἔτι δὲ ποιεῖ μερισμὸν φυσικόν. ἀλλ' ὥσπερ ἐν συμβαίνοντι τὸ προσαύξεσθαι τὰς ρίζας· ὃ καὶ καθηκούσης ἐνιότη γέ γίνεται τῆς ὥρας ὅταν ἀντικόψη ὁ χειμῶν· ἡ μὲν γὰρ βλάστησις κατέχεται, τὸ δὲ τῶν ριζῶν οὐ κωλύεται διὰ τὴν ἀλέαν ὅταν ἤδη προορμώμεναι τύχωσιν εἰς ἔκφυσιν καὶ αὔξησιν ἐρχεσθαι. ἀλλὰ τοῦτο οὐ τῆς φύσεως θετέον ὁ διακωλύειν ποτὲ συμβαίνει τι τῶν ἐκτός, ἀλλ' ὅσα τῇ ὁρμῇ γίνεται
- 7 τῇ αὐτῆς. ὠραίων δὲ χειμῶνων καὶ εὐδιεινῶν γενομένων ἅμα τὰ τε ἄνω καὶ τὰ κάτω λαμβάνει τὰς αὐξήσεις. ἐπεὶ ὅπου ὁ ἀῆρ εὐβλαστής καὶ μαλακὸς βραχύν τινα χρόνον ὥσπερ εἴρηται διαλείπουσιν αἱ βλαστήσεις οὐ μεριζομένων τοὺς χρόνους. τοὺς δὲ χειμῶνας οὐ μόνον τὰς βλάστας, ἀλλὰ καὶ τὰς ρίζας εὐλογον κατέχειν εἴπερ ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος καὶ αἱ τούτων αὐξήσεις καὶ γενέσεις οὐκ εἰς πλεῖον καταλαμβάνουσιν βάθους οὐδ' ὁ ἥλιος ἐφικνεῖται· πλήν ἐάν που τόπος εὐδίοδος ἦ καὶ μανὸς καὶ κενός. μὴ γὰρ τούτου συμβαίνοντος ἀπορήσειεν ἂν τις εὐλόγως, διὰ τί ποτ' οὐκ αὐξάνονται τοῦ χειμῶνος τροφήν τε λαμβάνοντα καὶ ἀποστέγοντος τοῦ ψύχους. τάχα δὲ καὶ τοῦτο κοινὸν ἀπόρημα καὶ ἐπὶ τῶν
- 8 ἄλλων μερῶν. ἅπαν μὲν γὰρ τὸ ζῶν τρέφεται, τὸ δ' ἐν ὁρμῇ τῆς αὐξήσεως ὄν (οὐκ) αὖξεται· τὰ δὲ φυτὰ πανταχῇ καὶ τὰ νέα καὶ τὰ παλαιὰ προορμαῖ πρὸς αὔξησιν. εἰ μὴ ἄρα συμβαίνει τότε μὲν αὐξάνεσθαι τοὺς ὅλους ὄγκους ἅμα δὲ τῇ ὥρᾳ διαγελώσῃ τὰς ἐκβλαστήσεις γίνεσθαι· τοῦτο δὲ οἶον γένεσις τις ἤδη· δι' ὃ καὶ οὐκ ἄλογον ἐν αὐτοῖς ὥσπερ κύοντα κατέχειν ἢ συναθροίζοντα καὶ λαμβάνοντα πρὸς τὴν κύησιν ἐν οἷς ὄγκος γίνεται καὶ αὔξεις, εἰδ'
- 9 ἅμα ταῖς ὥραις ἀποτίκτουσιν. ἔχουσι γὰρ δὴ τινες οἱ κλάδοι καὶ οἱ ἀκρεμόνες ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτικὰς, αἱ

διαθερμαινόμεναι τῇ ὥρᾳ προΐενται τοὺς βλαστοὺς καὶ μὴ ῥιζουμένων τῶν κάτω· τοῦτο δὲ μάλιστα φανερόν ἐν τοῖς ἀφαιρουμένοις φυτοῖς τῶν ἀμπέλων τε καὶ ἐτέρων καὶ συντιθεμένοις ἐν πίθοις· προβλαστάνουσι γὰρ οἱ βλαστοὶ τῆς ὥρας καθηκούσης· ὅτε δὲ καὶ τὰ πηγνύμενα κλήματα καὶ κράδαι καὶ χάρακες ἐκ τῶν ἄνωθεν ἐβλάστησαν ὅσον εἰς ἀρχὴν, κάτωθεν δὲ οὐκ ἐρριζώθησαν, ὥς ἔχοντα μὲν ἐν ἑαυτοῖς ἤδη τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυνάμεις, τροφῆς δὲ δεόμενα μετὰ τὸν τόκον ἧς μὴ γινομένης καταξηραίνεται. δι' ὃ καὶ οὐκ εἰκόασιν κακῶς ¹⁰ λέγειν οἱ φάσκοντες εὐθὺς ἀνθεῖν τοὺς νέους καρπούς ἐτι τῶν ἐτέρων ἐπόντων· τοῦτο γὰρ δῆλον ὥς δυνάμει λέγουσιν. τὰς μὲν οὖν αὐξήσεις εἴη μὲν ἂν ἀμφοτέρως συμβαίνειν, οὐ μὲν ἀλλὰ διὰ ταῦτά γε μᾶλλον ἂν τις ὅλων τῶν δένδρων [ἧ] μεριζομένης ὑπολαμβάνοι γίνεσθαι.

^{14H} CAP. XIII. Ζητήσῃς δ' ἂν τις ἐκ τῶν μικρῶ πρότερον εἰρημένων πότερον τὰ δένδρα κατὰ χειμῶνα κύει πρὸς καρπογονίαν, τοῦ δ' ἥρος ἀποτίκτει καὶ τοῦθ' οἶον περίοδος ἐστὶ χρόνοις ὠρισμένοις καθάπερ τοῖς ζώοις ἢ διὰ τὴν ἔνδειαν τῆς τροφῆς συμβαίνει καὶ διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ αἵρος. εἰ γὰρ ἐν τοῖς εὐδιεινοῖς καὶ μαλακοῖς αἰεὶ βλαστάνουσιν οὐκ ἂν εἴη τεταγμένη (ἐν) τοῖς χρόνοις ἢ κύησις, εἰ δὲ μὴ οὕτι γε ταύταις ταῖς ὥραις ὥς ὅλον ἅμα βλαστάνειν πάλιν καὶ εἴ τι τὸ ὄργων ἀποτίκτειν. εἰ δὲ καὶ συνεχῶς ὁ ἀῆρ ἀκολουθοίη τούτοις ἴσως οὐδὲ τὰ παρὰ τῶν ποιητῶν λεγόμενα δόξειεν ἂν ² ἀλόγως ἔχειν οὐδ' ὥς Ἐμπεδοκλῆς αἰφύλλα καὶ ἔμπεδοκάρπα φησι θάλλειν „καρπῶν ἀφθονίῃσι κατ' ἡέρα πάντ' ἐνιαυτόν,“ ὑποτιθέμενός τινα τοῦ αἵρος κραῖσιν τὴν ἡρινὴν κοινήν· ἐκεῖνο δ' ἂν τις ἴσως ἐν τούτοις ἀπορήσῃς πότερα καὶ πεπάνσεις ὅμοιαι τῶν καρπῶν ἢ

- ἐνδεέστεραι γίνονται ἀσθενεστέρου ὄντος τοῦ θερμοῦ
 καὶ τῆς ὥρας ὑγροτέρας· τοῦτο μὲν οὖν ὥς καθ' ὑπό-
 3 θεσιν θεωρεῖσθω· ἐν δὲ τῇ νῦν περιόδῳ τῶν ὥρῶν ἔοικε
 τὰ δένδρα κενωθέντα τοῦ θέρους ἐκ τῆς βλαστήσεως
 καὶ τῆς καρπογονίας ἀντιπληροῦσθαι πάλιν εἴτ' ἐκ ταύ-
 της τῆς ἀντιπεριστάσεως ἀποτίκτειν καὶ βλαστάνειν
 κατὰ τοὺς ἰκνουμένους καιροὺς, ἔχοντά πως τὴν κύησιν
 καὶ ἐν τοῖς μέρεσι καὶ ἐν τοῖς ὅλοις. εὐλόγως δὲ καὶ αἱ
 φυτεῖαι καὶ αἱ ἐπιβλαστήσεις γίνονται κατὰ πλείους
 ὥρας δοκοῦσι δ' ἐναντία πως εἶναι μετόπωρόν τε καὶ
 ἔαρ καὶ κυνὸς ἐπιτολή· ἡ γὰρ περὶ τροπᾶς βραχεῖα, ἀλλὰ
 4 μετ' ἄρκτοῦρον ἐπιβλαστάνει πλείω καὶ ὑπὸ κύνα. τὸ
 μὲν οὖν ἔαρ οὐδὲ θαυμάζεται, ζωτικωτάτη γὰρ ἡ ὥρα
 καὶ μάλιστα γόνιμος ὑγρὰ τις οὕσα καὶ θερμή. τὸ δὲ θέ-
 ρος ὥσπερ ἐναντίον· ξηρὰ τε γὰρ καὶ ἐμπυροτάτη καὶ
 μάλιστα ὑπὸ τὸ ἄστρον. ἔτι δὲ τὸ μετόπωρον οὐ μόνον
 ξηρόν, ἀλλὰ καὶ ψυχρόν ἤδη μεταβάλλον ἐπιλαμβανού-
 σης τῆς ὥρας· ἐναντιωτάτη δὲ βλαστήσει ψυχρότης καὶ
 ξηρότης. ἀλογία μὲν γὰρ δὴ τις φαίνεται διὰ τούτων.
 οὐ μὴν οὔτε πρὸς τὰς βλαστήσεις ἐναντία ταῦτά ἐστιν
 οὔτε αὖ ἀσύμφωνα κατὰ τὰς δυνάμεις ἀλλ' ἔχοντά τινα
 5 ὁμοιότητα. δεῖ γὰρ δὴ τὴν ὥραν ὑγρότητα τινα καὶ θερ-
 μότητα ἔχειν ὥσπερ καὶ τὸ ἔαρ. αὕτη μὲν ὁμολογου-
 μένη μάλιστα πρὸς βλάστησιν. ἐν ἀμφοῖν δὲ τοῦτο συμ-^{15 II}
 βαίνει καὶ ἐν τῇ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῇ καὶ μετ' ἄρκτοῦρον·
 ὑπὸ γὰρ αὐτὸ τὸ ἄστρον καίπερ ὄντος ἐμπύρου τοῦ
 αἵματος ὅμως καὶ νότια πνεῖ καὶ νέφη συνίσταται καὶ αὐ-
 τὰ τὰ δένδρα διυγραίνεται φανερώς καὶ ὑπὸ τὸν φλοιὸν
 αὐτῶν διαδίδοται τις ὑγρότης, ὅθεν καὶ ῥοαί τισι κατὰ
 τοῦτον τὸν καιρὸν εἴτ' οὖν συναλυννομένου τοῦ ὑγροῦ
 καὶ ἀντιπεριστάσεως γινομένης εἴτε δι' ἄλλην αἰτίαν·
 6 πλὴν συμβαίνει γε τοῦτο καὶ τοῖς ἀνθρώποις, δι' ὃ καὶ

αἱ κοιλίαι μάλιστα λύνονται καὶ πυρετοὶ πολλοὶ γίνονται καθυγραינוμένων τῶν σωμαμάτων. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ γῆ τότε καθυγρανῆναι μᾶλλον ὅθεν καὶ ὑδάτων ἀναδόσεις καὶ ἕτεραι μεταβολαὶ γίνονται πλείους. ἀλλὰ δι' ἣν μὲν αἰτίαν ἕκαστα συμβαίνει τούτων ἕτερος λόγος· ὅτι δὲ ἔξυγραינוμένων τῶν φυτῶν καὶ τοῦ ἔξωθεν ἀέρος οὐκ ἀντιπίπτοντος ἢ ἐπιβλάστησις οὐκ ἄλογος φανερόν ἐκ τῶν εἰρημένων. τὸ δὲ μετόπωρον οὐχ ὥσπερ ἐλέχθη ξηρόν 7 καὶ ψυχρόν ἐστίν, ἀλλὰ μᾶλλον θερμόν· ἅμα γὰρ ἐν τῇ τοῦ ἄστρου μεταβολῇ ἐν τῷ ἀέρι γίνεται, δι' ὃ καὶ ὥσπερ μίξιν τινὰ συμβαίνει γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ θερμοῦ καθάπερ καὶ ἐν τῷ ἥρι προσγίνεται τὸ θερμόν ἀπὸ τῆς ὥρας· ἐνταῦθα δὲ τοῦ θερμοῦ προὔπαρχοντος ὑγρότης ἐπιγίνεται διὰ τὴν πύκνωσιν καὶ κατάψυξιν τοῦ ἀέρος. εὐλόγον δὲ καὶ τὰ μὴ κάρπιμα καὶ ὅλως τὰ νέα 8 τῶν πρεσβυτέρων ἐπιβλαστικώτερα, καὶ τὰ ἐν ταῖς ὑγρασίς καὶ χειμερίοις χώραις. τὰ μὲν γὰρ κάρπιμα καὶ πρεσβύτερα ξηρότερα, τὰ μὲν εἰς τοὺς καρποὺς καταναλωκότα, τὰ δὲ καὶ τῇ φύσει τοιαῦτα. τὰ δὲ ἄκαρπα καὶ νέα καὶ ὑγρότητα ἔχει καὶ θερμότητα πλείω. πάλιν δὲ ὅπου μὲν οἱ τόποι χειμέριοι καὶ ὑγροὶ τυγχάνουσι καὶ ὁ ἀῆρ εὐπνους ἐνταῦθα καὶ τὰ μετοπωρινὰ γίνεται μακρὰ καὶ ὑγρά καὶ καλὰ· πολλάκις δὲ καὶ ὕδατα θερινὰ κατὰ γετὰς πλείστας, ὥσθ' ὑγροῦ τοῦ ἀέρος ὄντος ἐπιγινόμενης θέρμης εὐβλαστώτερα γίνεται καὶ εὐανξῇ μᾶλλον· ἐπεὶ καὶ τὰ δοκοῦντα δικαρπεῖν μηλεῶν τέ τινα γένη 9 καὶ ἀπίων ἐν τούτοις μάλιστα γίνεται τοῖς τόποις ἅτε παρεκτεινούσης ἐπὶ πολὺ τῆς ὥρας. καὶ ταχὺ τῶν προτέρων ἀφαιρουμένων ἢ μὴ πρωϊκαρπεῖ ὅμως διαφορεῖ. θάττον γὰρ πάλιν ἀναπληροῦνται καὶ κυῖσκονται, δι' ὃ καὶ χρῶνται τινες αὐτῷ τῶν πρὸς τὴν ἀγορὰν βλέπόντων. οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲν γέ ὥς εἰπεῖν τῶν δικαρπούντων

ὅμοιον γίνεται τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀλλ' ὥς ὁρμὴν μόνον τοῦ
 φυτοῦ λαμβάνοντος, οὐ συνεκτελέσαντος δὲ τοῦ ἡλίου
 10 καὶ τοῦ ἀέρος. καὶ ἐφ' ἐτέρων ἔτι μᾶλλον συμβαίνει·
 προφαίνει γὰρ καρπὸν καὶ ἡ ῥόα καὶ ἡ μύρρινος ἀλλὰ
 μέχρι τοῦ προδεῖξαι μόνον. ἐπιβλαστικώτατα δ' οὖν ὥς
 εἰπεῖν τὰ μάλιστα εὐβλαστῇ τῇ φύσει, πλὴν εἴ τι διὰ
 ξηρότητα κατακωλύεται καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῇ καὶ εἴ τι-
 νων ὑπόγυις ἡ ἀφαίρεσις τῶν καρπῶν πρὸς τὴν τῆς
 11 ὥρας ἐπιβλάστησιν. ἐὰν οὖν μακρὸν γίνηται τὸ μετό-
 πωρον οὐκ ἄλογον καὶ ῥόδα γίνεσθαι καὶ ἄλλ' ἅττα τῶν
 τοιούτων ὥςπερ καὶ περὶ Λίον φασὶ τῆς Μακεδονίας
 οὐκ ἰσχυρὰς γε δεόμενα τῆς πέψεως χρόνον δὲ λαβόντα
 ἱκανὸν ἐξέφηγε τὸ ἄνθος. ὅλως δὲ ὁ πλεονάκις εἰρηται
 μαλακοῦ καὶ ὑγροῦ τοῦ ἀέρος καὶ τὸ σύνολον εὐκράτου
 ἀεὶ δύνατον βλαστάνειν οὐ πάντα, 'ἀλλ' ἔνια τῶν δέν-
 δρων τὰ δ' ἐλάττω τούτων ἔτι μᾶλλον. ὁ καὶ νῦν ἐπὶ τι-
 νων στεφανωμάτων συμβαίνει τόπους ἐχόντων εὐσκε-
 12 πεῖς καὶ προσείλους· διατελεῖν γὰρ ἀνθοῦντα δοκεῖ καὶ
 ἡ οἰνάνθη καὶ τὸ ἶον τὸ μέλαν καὶ ἄλλ' ἅττα, θεραπειὰς
 δέ τινος προσγενομένης ἔτι μᾶλλον. ὅτι δὲ μεγάλην ῥο-
 πὴν ὁ τόπος παρέχεται πρόσειλος ὢν καὶ εὐσκεπῆς καὶ
 αὐτὰ τὰ δένδρα μαρτυρεῖ· φύεται γὰρ ἐν τούτοις ἔνια
 κατὰ τὴν ἄλλην χώραν οὐ φυόμενα καὶ καρποφορεῖ τῶν
 ἄλλων οὐ φερόντων καὶ προανθεῖ καὶ προβλαστάνει
 πρότερον τῶν λοιπῶν. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰ-
 ρήσθω.

CAP. XIV. Τὸ δ' ἐπὶ τῶν διαφορούντων δένδρων^{16 H}
 ὅμοιόν τινα τρόπον ἐστὶ τῷ ἐπὶ τῶν προβάτων γινομένῳ·
 ἐκεῖνα γὰρ εὐτοκήσαντα καὶ εὐγονοῦντα πάλιν ὁρμᾷ
 πρὸς τὴν κύησιν ἐκποιούσης ἔτι τῆς ὥρας. καὶ τὰ δέν-
 δρα παραιρεθέντων τῶν πρώτων καρπῶν γονεύει πάλιν
 ἐτέρους, δεῖται δ' ἴσως χώρας τε εὐτρόφου τὰ τοιαῦτα

τῆς τε θεραπείας πλείονος (ἢ) ἀμφοῖν καὶ μάλισθ' ὥς
 εἶπεῖν τῆς τοῦ ἀέρος κράσεως ὅπως λάβῃ τὸν χρόνον
 ἱκανὸν εἰς τὴν κύησιν. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδ' ἐάν τις ἀφέ-
 λῃ τὸν καρπὸν ἢ ἄνθος, δύναται πάλιν ἕτερα γεννᾶν 2
 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸν τῆς κυήσεως χρόνον· οὐ γὰρ
 οἶόν τε ἄνευ τοῦ κυῆσαι γεννᾶν ἐξανηλωμένου τοῦ
 προὔπαρχοντος. ἅμα δὲ ὥσπερ πηροῦσθαι συμβαίνει
 τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν ἑλκωσιν, ὥστε βλαστάνειν ἀπὸ τού-
 του μὴ καινῆς ἄλλης γινομένης οὐκ ἐκποιεῖ τὸ τῆς ὥρας·
 τούτων μὲν οὖν οὕτως ταύτας ὑποληπτέον τὰς αἰτίας.
 αἱ δὲ πεπάνσεις τῶν καρπῶν οὐ κατὰ τὰς βλαστήσεις 3
 γίνονται· βλαστάνει γὰρ τὰ γε πολλὰ σύνεγγυς αὐτοῖς
 κατὰ μίαν ὥς εἶπεῖν ὥραν· τοῦ δὲ πεπαίνειν τοὺς καρ-
 ποὺς πολλοῖς χρόνοις ὕστερον ἐκείνην τὴν αἰτίαν ὑπο-
 ληπτέον, ὅτι [τὰ] μὲν τῶν φύλλων καὶ βλαστῶν ἐνκινή-
 τότερα καὶ ῥάονα σωματικώτεραν ἔχοντα καὶ περιττω-
 ματικὴν τὴν ὕλην, οἱ δὲ καρποὶ καθαρωτέραν καὶ μάλι-
 στα δὴ τῶν χυλῶν αὐτῶν· αὕτη δ' ἡ τῶν καρπῶν πέ-
 πανσις εἰς ἣν πλείονος δεῖται καὶ δυνάμεως καὶ κατερ-
 γασίας· ἔτι δὲ μεγάλας εὐθύς διαφορὰς ἔχουσιν οἱ καρ- 4
 ποὶ τῷ ξυλώδεις ἢ γεώδεις ἢ ξηροὶ ἢ λιπαροὶ τὴν φύσιν
 εἶναι· δυσκατεργαστότεροι γὰρ οἱ τοιοῦτοι, δι' ὃ καὶ
 προανθοῦντα ἔνια τὸν καρπὸν ἔχει πολὺν χρόνον ὥσπερ
 ἀμυγδαλῇ· δυσκατάπεπτος γὰρ ὁ ξυλώδης· τὸ δ' ἄνθος
 ὠθεῖ διὰ τὴν πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν, εἴπερ βούλον-
 ται πάντα ταῦτα συμμετρίαν τινὰ ἔχειν καὶ τάξιν· ἀλλὰ
 καὶ αὐτῶν τῶν ἀνθῶν ὅσα μετὰ σωματικῶν ὄρκων, ὁψι-
 αίτερόν τι γίνεται καθάπερ τὸ τῆς ῥόας· ἐν γὰρ τῷ κυ-
 τίνῳ τῷ ἄνθους.

H CAP. XV. Τὰ δ' ἀργὰ τῶν εἰργασμένων προῶβλα-
 στότερα καθάπερ ἄμπελος, μηλέα, ἐλάα, συκῇ, τὰ ἄλλα,
 διὰ τὸ κατέχειν ἔνια τὴν θερμότητα μᾶλλον μὴ ἀνασκα-

πτομένης τῆς γῆς μηδὲ γυμνουμένων τῶν ῥιζῶν· αὕτη
 γὰρ ἢ κινουῖσα· καὶ διὰ τὸ μηδεμίαν ἐν τοῖς ἄνω γίνε-
 σθαι πληγὴν κλωμένων ἢ καρπολογουμένων· ἀφελκού-
 μενα γὰρ πόνον τε παρέχει καὶ καταψύχει καὶ εἰς ὀλίγον
 συστέλλει. τοῖς δὲ πολλοῖς διαδίδοται κατὰ μικρὰ, δι' ὃ
 ταῦτα ταῖς ὥραις ὑπακούει, καὶ ἔτι δὴ καὶ μάλισθ' ὥς
 εἰπεῖν διὰ τὸ ἀκλάστων ὄντων καὶ ἀκαθάρτων ἐν πολ-
 λοῖς εἶναι καὶ κατὰ μικρὰ τὰς γονίμους ἀρχὰς, ὧν ἕκα-
 στον διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ σμικρᾶς δεῖται κινήσεως καὶ
 εὐθύς ποιεῖται τὰς ἐκβλαστήσεις· ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπίων
 2 ξυμβαίνει· καὶ γὰρ ἐκεῖνα εὐβλαστότερα τῶν ἡμέρων
 ἐστὶ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· εἰς πλείω γὰρ καὶ κατὰ μικρὰ
 μεμερισμένων τῶν ἀρχῶν εὐκίνητα γίνεται τῷ περιέχον-
 τι πρὸς βλάστησιν. ἔτι δὲ καὶ ἡ ξηρότης συμβάλλεται.
 καὶ γὰρ διὰ τοῦτ' ἐλάττων ἡ ὑγρότης, τὸ δὲ ἔλαττον εὐ-
 κινήτοτερον. καλλίων μὲν οὖν καὶ ἀθροωτέρα τῶν εἰρ-
 γασμένων ἢ βλάστησις καὶ ἡ καρπογονία, προτέρα δ'
 3 ἐκείνη. αὐτὸ δὲ τοῦτ' ἂν τις ἀπορήσειε διὰ τί τὰ ἄγρια
 τῶν ἡμέρων ἰσχυρότερα ὄντα τοὺς καρποὺς οὐ πεπαί-
 νει· κατὰ γὰρ τὰς δυνάμεις ἐχρῆν καὶ τὰς πέψεις εἶναι.
 μία μὲν δὴ τις αἰτία τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν. οὐ γὰρ
 τοσοῦτον ὑπερίσχουσι τῷ ἰσχύειν ὅσῳ πλείω τοῦ συμ-
 μέτρου τὸν καρπὸν ἰσχουσιν· ἂν δὲ πλῆθος πολὺν κἀκεί-
 νων οὐκέτι γίνεται πέψις, δι' ὃ καὶ οἱ γεωργοὶ παραι-
 ροῦσιν, ὅταν ὥσι πλείω. ἑτέρα δ' ὅτι πυκνότερα καὶ
 ξηρότερα καὶ εἰς ἑαυτὰ μᾶλλον ἔλκοντα τὸ ὑγρὸν, ἡ δὲ
 τροφή καὶ ἡ πέψις ἐνδόσει τῆς ὑγρότητος ἣν οὐ ῥᾶδιον
 4 ἀντισπωμένην λαμβάνειν. ἀπλῶς δ' οὐ τὰ ἰσχυρότερα
 καὶ τροφιμώτερα καθάπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλ'
 ἑτέρα τις καθ' ἑαυτὴν πρὸς καρπογονίαν ἰσχὺς καὶ δύ-
 ναμις. μανὸν γὰρ καὶ εὐδίοδον καὶ ὑγρὸν εἶναι δεῖ τὸ
 καρποτοκῆσον, ἡ δὲ πυκνότης ἐναντίον ὥσπερ καὶ ἐπὶ

τῶν γυναικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων· ὃ καὶ ἡ γεωργία βούλεται ποιεῖν ἀφαιροῦσά τε τὰ περιττὰ καὶ τροφήν παρέχουσα καὶ εὖειλα καὶ εὖπνοα ποιοῦσα. προφαίνεται μὲν οὖν πλείω καρπὸν διὰ τὸ πρότερον εἰρημένον, τοῦτον δὲ οὐκ ἐκπέττει διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

II CAP. XVI. Ἡ δὲ πέσις ἐστὶν ἐν τῷ περικαρπίῳ· τοῦτο δὲ δεῖ γίνεσθαι καὶ λαβεῖν χυλὸν ἀρμότιοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν φύσιν. ἴσως δὲ αὐτὸ τοῦτο πρότερον εὖ ἔχει διελεῖν ὅτι πέσις ἐστὶν ἡ μὲν οὖν τῶν περικαρπίων, ἡ δ' αὐτῶν τῶν καρπῶν, καὶ ἡ μὲν πρὸς τὰς ἡμετέρας τροφάς, ἡ δὲ πρὸς γέννησιν καὶ διαμονὴν τῶν δένδρων· οἱ γὰρ καρποὶ καὶ τὰ σπέρματα τούτων χάριν. ἑκατέρα δὲ πῶς ἐναντιοῦται πρὸς τὴν ἑτέραν. ἅμα γὰρ τὸ περικάρπιον ὑγρότερον καὶ πλεῖον καὶ ὁ καρπὸς ἐλάττων καὶ ἅμα μείζων οὗτος καὶ τὸ περικάρπιον ἐλάττον καὶ σκληρότερον καὶ δυσχυλότερον. πρὸς ὃ δὴ καὶ ἡ γεωργία 2 μεμηχάνηται κωλύουσα τὴν τούτων αὔξησιν καὶ τροφήν. ἅπαν γὰρ ὥς εἰπεῖν καὶ ἡμερον ἀγρίου καὶ γεωργοῦμενον ἀγεωργήτου καὶ κάλλιον εἰργασμένον τοῦ χειρὸν μικροπυρηνότερον ἀνυγραινόμενόν τε μᾶλλον καὶ τὴν τροφήν περισπῶν εἰς τὸ περικάρπιον, ἔτι δὲ τοὺς χυλοὺς ἐκπεπαῖνον εἰς συμμετρίαν τῆς ἡμετέρας χρείας. αἱ μὲν οὖν πέσεις τοσοῦτον διεστᾶσιν εἴπερ δεῖ καὶ τὴν μὴ εἰωθυῖαν πέσιν λέγειν. τάχα δ' ἂν τις ἀπορήσειεν 3 ἐκεῖνο καὶ ἀξιῶσειεν ὃ τὰ ἰσχυρότερα κατακρατεῖ τοῦτο καὶ τὰ ἀσθενέστερα κατακρατεῖν. τὸ δὲ σπέρμα πάντων ἰσχυρότατον, κοινὸν γὰρ τέλος πάντων τῶν φυτῶν ἐστὶν ἐπείπερ ἡ τοῦ ὁμοίου γένεσις τέλος· ἅμα δὲ καὶ ἐν τοῖς ζώοις δοκεῖ τελειουμένης ἐπιγίνεσθαι τῆς φύσεως, ὅταν δὲ ἐλλείπη διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ παρακμᾶσιν διὰ τὸ γῆρας ἐξαδυνατεῖ τὸ γεννᾶν. οὐκ ἀλόγως δ' ἂν οὔτε ἀπορή- 4 σειεν οὔτε ἀξιῶσειεν· ἐν τελειότητι μὲν γὰρ τινι τὸ

- σπερμοφυεῖν καὶ τῶν ζώων ὅσων ἡλικίαν λάβοι τις ἄν. οὐ μὴν γε οὐδὲ τὰ ἰσχυρώτατα σπερματικώτατα ἀλλὰ σχεδὸν ἐναντίως ἐκατέρωθεν μεριζομένης τῆς τροφῆς καὶ δυνάμεως· ὅ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν συμβαίνει κατὰ λόγον συμβαῖνον. οὕτω δὲ δεῖ τὴν ἀναλογίαν λαμβάνειν ὥς [εἰς] ὁπότερον ἂν τούτων ὁρμήσῃ θάτερον ἐλλιπέστερον ἔσται· διαρκεῖν γὰρ οὐ δύναται πρὸς ἄμφω· τοῦτο
- 5 γὰρ σχεδὸν ἐν ἅπασιν ὁμολογούμενον. ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς τρεῖς τινές εἰσιν οἱ μερισμοὶ, πρὸς αὐτὸ τὸ δένδρον καὶ τὴν βλάστησιν ὅπερ ἐναντίον τοῖς καρποῖς ἐὰν πλεῖον γένηται τοῦ ξυμμέτρου, διὰ τοῦτο γὰρ ἀκαρπία· καὶ πάλιν ἐν αὐτοῖς καὶ τοῖς περικαρπίοις· ἡ γὰρ εἰς τὸ ἕτερον ὁρμὴ κωλύει τὴν ἑτέραν. ὥσπερ οὖν ἐπ' ἐκείνων οὐκ ἄλογον οὐδ' ἐπὶ τούτων, ἀλλ' ἔχει τὸ ἀνάλογον· τὰ γὰρ ἄγρια καὶ εἰς τὸν καρπὸν καὶ εἰς ἑαυτὰ τὴν ὑγρότητα ἄγοντα παραιρεῖται τῶν περικαρπίων ὥστε μείζω γίνε-
- 6 σθαι τὸν καρπὸν· τάχα δ' οὐδ' ἂν που δόξειεν ὅλως ἄτοπον εἶναι τὸ μᾶλλον ἐφικνεῖσθαι τὰ ἄγρια τῶν σπερμάτων ὥσπερ ἄρρενα ὄντα πυκνότερά τε καὶ ξηρότερα τὴν φύσιν· διαθηλύνουσι γὰρ αἱ κατεργασίαι καὶ αἱ τροφαί· τοῦτο μὲν οὖν ὥς καθ' ὁμοιότητά τινα λεγέσθω πορρωτέρω κείμενον· τῶν δὲ πεπάνσεων εἰς μὲν τὴν γένεσιν αὕτη κυριωτέρα, πρὸς δὲ τὴν ἡμετέραν χρείαν ἢ τῶν περικαρπίων. ἐν ποτέρᾳ δὲ δεῖ θέσθαι τὸ τελειότερον ἄλλος λόγος· ἐπεὶ οὕτω γε καὶ ὦν τοῖς φύλλοις μόνον χρώμεθα καὶ ὦν ταῖς ῥίζαις ὥσπερ τῶν λαχάνων αὕτη κυριωτέρα πέψις ἔσται. καίτοι γε τούτων τὸ τέλος ἐν τοῖς σπέρμασιν οἷς ἡμεῖς οὐδὲν χρώμεθα πρὸς τὴν
- 7 τροφήν. ἔστι δέ τις καὶ οὗτος ὁ λόγος ὥς διὰ τὴν ψυ-¹⁹χρότητα τῶν ἀγρίων οὐ δυναμένων πέττειν. τοὺς δὲ πυρῆνας ἐκ τῆς ξυλώδους καὶ περιττωματικῆς γίνεσθαι τροφῆς ὥσπερ τὰ [ὀστᾶ] ἐν τοῖς ζώοις· αὐτὸ μὲν τοῦτ'

ἴσως οὐ κακῶς εἰ ὁ πυρὴν ἐκ τοῦ γεώδους καὶ ξυλώ-
 δους, ἀλλὰ τὸ σπέρμα οὐκ ἔθ' ὁμοίως, ἀλλ' ἐκ τῆς κα-
 θαρωτάτης περιτιώσεως. πέφυκε δὲ τὰ θερμὰ μάλιστα
 σπερμοφυεῖν ἢ θερμοτέρα ἂν εἴη. καίτοι γε τῆς τῶν
 ἡμέρων θερμοότητος ἐκεῖνο φέρεται σημεῖον ἢ τῶν ὁπῶν
 δύναμις· ὁ μὲν γὰρ τῆς συκῆς τὸ γάλα πῆγνυσιν, ὁ δὲ
 τοῦ ἐρινεοῦ οὐ πῆγνυσιν ἢ κακῶς. πρὸς αὐτὸ δὲ τοῦτο 8
 πάλιν ἀντικεῖται τις ἐτέρα καθόλου πίστις ὑπὲρ τῆς θερ-
 μότητος, ὅτι τὰ ἄγρια μᾶλλον ἐν τοῖς ψυχροῖς δύνανται
 διαμένειν καὶ ὅλως δὲ διὰ θερμοτήτα ἢ ἰσχύς. ἀλλ' ὑπὲρ
 μὲν τούτων τάχα ἂν ὕστερον εἴη λεκτέον. πλείων γὰρ ὁ
 λόγος καὶ ἔχων τινὰ ἀπορίαν, ποῖα θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ
 ποίοις διοριστέον καὶ πρὸς ἐτι τὸ ποῖον τὸ αἷτιον εἴτε μό-
 νον εἴτε μεθ' ἐτέρων. καὶ χυλῶν δὲ ἡ πέψις δόξειεν ἂν ἔχειν 9
 διαίρεσιν καὶ ἀπλῶς καὶ πρὸς ἡμᾶς οἶον ὅσα ταῖς δριμύτησι
 καὶ ὅσα τοῖς φαρμακώδεσι καὶ ὁπώδεσι χυλοῖς, ἃ δὴ καὶ
 ἐπαινοῦσι καὶ μάλιστα χρῶνται τοῖς τοιούτοις. ταῦτα μὲν
 οὖν ὥσπερ ἰδιότης τις φύσεως πρὸς ἣν δῆλον ὅτι καὶ
 αἱ τροφαὶ καὶ αἱ κατεργασίαι τείνουσιν ἢ τοῦναντίον αἱ
 ἄγριαὶ καθάπερ τῷ σιλφίῳ καὶ τῇ καππάρει καὶ εἴ τι
 ἄλλο φεύγει τὴν ἐργασίαν, ἢ εἴ τι πάλιν αὐτὸ διώκει τὴν
 ξηρὰν καὶ ὑγρὰν καὶ χειμερινήν. αὐτοῦ δὲ τούτου τάχ' 10
 ἂν τις πάλιν ἀπορήσειε κοινήν τινα ἀπορίαν καὶ καθό-
 λου πότερα τὴν φύσιν ἐκ τῶν αὐτομάτων μᾶλλον θεω-
 ρητέον ἢ ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἐργασίας καὶ ἐν ποτέροις τὸ
 κατὰ φύσιν. σχεδὸν δὲ τούτῳ ταῦτο, μᾶλλον δὲ μέρος
 τούτου καὶ πότερον ἐκ τῶν ἄγρίων ἢ καὶ ἐκ τῶν ἡμέρων.
 ἢ μὲν γὰρ φύσις ἐν αὐτῇ τὰς ἀρχὰς ἔχει καὶ λέγομεν τὸ
 [μὲν] κατὰ φύσιν, τὸ δ' ἐκ τῶν αὐτομάτων τοιοῦτον· τὸ
 δ' ἔξωθεν ἄλλως τε καὶ κατὰ τέχνην· ἀφ' ἐτέρας γὰρ
 ἀρχῆς. οὐδ' ἐν τοῖς ζώοις ὅσα πλάττεται ἢ καταναγκά- 11
 ζεται πρὸς μικρότητα καὶ μέγεθος καὶ τιν' ἄλλον τύπον

τῆς μορφῆς οὐ θετέα ταῦτα κατὰ φύσιν. ἡ δ' αἰεὶ πρὸς
 τὸ βέλτιστον ὁρμᾷ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ὁμολογούμενόν ἐστι,
 ταύτῃ δὲ καὶ τὰ τῆς θεραπέας· ἅμα γὰρ καὶ τελείωσις
 γίνεται τῆς φύσεως ὅταν ὦν ἐλλιπὴς τυγχάνῃ ταῦτα
 προσλάβῃ διὰ τέχνης οἷον τροφῆς τε ποιότητα καὶ ἀφθο-
 νίαν καὶ τῶν ἐμποδιζόντων καὶ τῶν κωλυνόντων ἀφαίρε-
 σιν· ἃ παρέχουσι δῆλον ὅτι καὶ οἱ οἰκεῖοι τόποι πρὸς
 ἕκαστον, ἐν οἷς δὴ φαμεν δεῖν θεωρεῖν τὰς φύσεις αὐ-
 12 τῶν. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπὸ τῶν ἐξωθεν μόνον παρέχου-
 σιν οἷον ἀέρος καὶ πνεύματος καὶ ἐδάφους καὶ τροφῆς,
 ἡ δὲ γεωργία καὶ ἐν αὐτοῖς μετακινεῖ καὶ μετατίθησιν·
 ὥστ' εἴπερ καὶ ἐκεῖνά γε προσαπαιτεῖ πρὸς τὸ βέλτιον
 καὶ ταῦτα προσδέχοιτ' ἂν ὥσ' ἂν οἰκεῖα· προσαπαιτεῖν δ'
 αὐτὴν καὶ ζητεῖν εὖλογον ἄλλως τε καὶ ἐκ τούτων ἡρτη-
 μένην καὶ ἐν τούτοις ἔχουσιν τὰς ἀρχάς· ἐπεὶ ἀκείνο
 τοῖς αὐτομάτοις ἄτοπον συμβαίνει καὶ ὥσπερ παρὰ φύ-
 σιν τὸ ἐκ τῶν σπερμάτων χεῖρω γίνεσθαι καὶ ὅλως μὲν
 ἐξίστασθαι τοῦ γένους· οὐδὲ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ φύσιν,
 13 ἀλλ' αἰεὶ τὸ ὅμοιον ἀπογεννᾷν. αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι σχε-20 II
 δὸν αὐταί τε καὶ τοιαῦται, φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τῶν πρό-
 τερον εἶναι δῆλον ὅτι διαιρετέον τὰς φύσεις ὥσπερ καὶ
 τὰς πέψεις λέγομεν. τοῖς μὲν γὰρ ἡ αὐτόματος ἡ οἰκειο-
 τέρα, τοῖς δὲ ἡ τῆς θεραπέας καὶ γεωργίας, ἕνια δ' ἀμ-
 φοτέρως. ἐξ ὧν καὶ διαιρετέον ὥσπερ καὶ ἡ φύσις διή-
 ρηται ἡμέροις καὶ ἀγροῖς ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ φυ-
 τοῖς. ἑκατέροις γὰρ ἐστὶ πολλὰ φυσικὰ καὶ οἰκεῖα καὶ
 πρὸς σωτηρίαν καὶ πρὸς διαμονὴν καὶ πρὸς αὔξησιν καὶ
 βλάστησιν καὶ τῶν καρπῶν γέννησιν. ἴσως δὲ καὶ ἐν
 αὐτοῖς τοῖς καρπίμοις πάλιν ἂν τις διέλοι τὰ μὲν εἰς τὸ
 αὐτόματον ἀφιεῖς, τὰ δ' εἰς ἐπιμέλειαν καὶ κατεργασίαν
 μόνον. ἀλλὰ γὰρ τούτων μὲν ἐνταῦθ' ὁ διορισμός.

CAP. XVII. Περὶ δὲ τῆς πέψεως ὅθεν ὁ λόγος ἐξέβη

πάλιν τὰ ἐπίλοιπα λεκτέον. ὥς γὰρ ἐπὶ τὸ πᾶν ὧν μὲν
 ὁ καρπὸς ὑγρὸς καὶ γυμνὸς ἢ λεπτὸν ἔχων περὶ αὐτὸν
 κέλυφος ταῦτα μὲν πρωῒκαρπα καθάπερ ἄμπελος καὶ
 συκῇ, μάλιστα δὲ συκαμίνος· αὕτη γὰρ γυμνὸν ἔχει τὸν
 καρπὸν ὥςθ' ὅσον ἂν ὁ ἥλιος ἐπέλθῃ, ταχὺ προηλλοίωσε
 βραχείας δέομενον θερμότητος· ἅμα δὲ καὶ ἐν αὐτῷ συν-
 εργάζεται δύναμις ἰσχυρὰ καὶ ἀθρόως ἐπιοῦσα καθάπερ
 καὶ πρὸς τὴν βλάστησιν· ἡ γὰρ ὀψιότης ἐποίησεν ἀθροί-
 σμὸν, ὅθεν αἶ τε βλαστήσεις ἀθρόαι καὶ μετὰ φορᾶς γί- 2
 νονται νεανικῆς ὥστε καὶ ψόφον ποιεῖν καθάπερ τινές
 φασι καὶ αἱ πέψεις ταχεῖαι· παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαί-
 νον ὥςπερ καὶ τοῖς σίτοις ὑπὸ τῶν χειμῶνων κατεχομέ-
 νοις· ἀνεθύντες γὰρ οὕτω ταχείας ποιοῦνται τὰς αὐξή-
 σεις ὥστε μὴ πολὺ καθυστερεῖν ἢ μὴ κατὰ λόγον τοῖς
 εὐδιδεινοῖς. ἡ μὲν οὖν τῆς συκαμίνου διὰ τοῦτο πρώτως. 3
 ὥς δὲ Μενέστωρ φησὶν, ἡ μὲν βλάστησις αὐτῆς ὀψία διὰ
 τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου, ἡ δὲ πέψις ταχεῖα διὰ τὴν
 ἀσθένειαν· οἱ δὲ τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συκῆς ὀψιαίτεροι,
 ὅτι καὶ τὰ κελύφη περιέκειται καὶ ὑγρότης πλείων καὶ
 παχυτέρα. καὶ τὸ μὲν σῦκον μεῖζον τῷ ὄγκῳ καὶ ἀθροω-
 τέρα πως ἢ πέψις αὐτῶν, οἱ δὲ βότρυες καὶ τῷ πλήθει
 πλείους ὥς πρὸς τὴν δύναμιν καὶ ἐν τούτοις ἀθρόος ὁ
 καρπὸς καὶ οὐ διειλημμένος, ἔτι δὲ ὑπόσκιος καὶ οὐχ
 ὁμοίως ὑπαίθριος καὶ ἡ ὑγρότης πολλή, φύσει γὰρ τὸ
 δένδρον φίλυδρόν ἐστιν. ἔτι δὲ καὶ ταύτῃ συμβαίνει τὸ
 μὴ ἀθρόον ἀλλὰ κατὰ μέρος πέττειν δι' ὃ καὶ πολὺν δια-
 μένει χρόνον καὶ ἐπὶ πλεῖον δὴ τούτοις ἡ ὑγρότης λεπτή
 καὶ ὑδατώδης. ἅπαντα γὰρ τὰ γλυκέα βραχυτέρας ποιεῖ
 τὰς πεπάνσεις, ἐὰν δὲ δή τις καὶ πρὸς τὰς ἡμετέρας χρείας
 ποιῇ τὰς ἀφαιρέσεις ἔτι μᾶλλον. αὐτῶν μὲν οὖν τού- 4
 των σχεδὸν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι τοῦ πρότερον καὶ ὕστε-
 ρον. οὐ μὴν καθόλου τῶν δένδρων ἐστὶ τὸ πρώϊον. πολ-

λαὶ γὰρ διαφοραὶ καὶ ἀμπέλων καὶ συκῶν ὥστ' ἐνίων
 πόρρω πάνυ πεπαίνεσθαι, δι' ὅπερ ἴσως τὰς καθόλου
 λεκτέον αἰτίας. πρωῒκαρπα μὲν ὅσα μήτε κάθυγρα μήτε
 ψυχρὰ τοῖς ὀποῖς, ἔτι δὲ γυμνὰ ἢ λεπτοῖς ὑμέσι περιεχό-
 μενα καὶ τὴν πέψιν ἔχοντα τῶν χυλῶν ὕδαρῇ καὶ μὴ
 5 παχεῖαν· ὀψικάρπα δὲ τὰ ἐναντία τούτων ὅσα κάθυγρα
 καὶ ψυχρὰ καὶ τοῖς καρποῖς ἢ τοῖς περικαρπίοις ξυλώδη
 καὶ σκληρὰ καὶ ὧν αἱ περιοχαὶ τοιαῦται καὶ ἅμα πλείους,
 ἔτι δὲ ὧν οἱ χυλοὶ καὶ πρὸς τὰς πέψεις λιπαροὶ ἢ ἄλλην
 τινὰ ἔχοντες παραπλησίαν δύναμιν. (ἐὰν ξηροὶ τε καὶ
 ὀλίγην ἔχοντες ἅμα καὶ τοιαύτην ὑγρότητα πρὸς τὴν
 6 πέψιν·) ἅπαντα γὰρ ταῦτα κωλυτικὰ τῶν πέσεων. ἐκ δὲ
 τῶν καθ' ἕκαστα θεωροῦσι σύμφωνος ὁ λόγος τῶν γι-
 γνομένων. τῶν γὰρ ἀειφύλλων ἅπανθ' ὥς εἶπεῖν ὀψί-
 καρπα. ξυλώδεις δὲ οἱ καρποὶ καὶ τὰ περικάρπια καθά-
 περ πεύκης, πίτυος, κυπαρίττου, τῶν δ' αὖ ξηροὶ ἢ
 λιπαροὶ ἢ γλίσχρότητα τινα ἔχοντες, ὥσπερ ὁ τῆς κέδρου
 καὶ τῆς ἰξύας, δι' ὃ καὶ οὐκ ὄντες μεγάλοι δυσκατέργα-
 στοι τῷ εἶναι τοιοῦτοι καὶ ἅμα διὰ τὴν πυκνότητα μικρὰ
 7 καὶ ἢ ἐπιρροή καὶ ἢ ἐπίσπασις ὅλη. τῶν δὲ μὴ ἀειφύλ-
 λων ὅσα κάθυγρὰ τε καὶ ψυχρὰ καὶ ὅσα γεῶδη· καὶ γὰρ
 ἢ ψυχρότης καὶ τὸ πλῆθος δυσέργαστον καὶ τὸ γεῶδες
 καὶ ἢ ξηρότης ὥσπερ τῶν ἀχράδων καὶ τῶν βαλάνων.
 ὅσα δὲ κέκρται πρὸς τούτοις καὶ ἐν θερμοσίᾳ τυγχάνει
 καὶ μανὰ ταῦτα καὶ πρωῒβλαστῇ καὶ πρωῒκαρπα συμμε-
 τρίαν ἔχοντα τῆς μίξεως καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸς τὸ πε-
 8 ριέχον. χορὴ δὲ λαμβάνειν ἕκαστα ὥσπερ τῶν εἰρημένων
 ἐὰν μή τις ἢ κώλυσις. οὐδὲ γὰρ ἐν τούτων κύριον ἐπε-
 νεγκεῖν οὔτε πρωῒκαρπίαν οὔτε ὀψικάρπίαν οὐδέ γε
 πλείω [ἢ] πάντα, ἐὰν ἕτερόν τι ἐναντιώτατον. λέγω δ'
 οἶον ἔνια γυμνόκαρπα μὲν, ὅψια δὲ, καθάπερ μίλαξ καὶ
 ἄλλ' ἄττα βοτρυνώδη. τὰ δὲ πρὸς τῷ ὀψίῳ καὶ κατὰ μέρος

πεπαίνεται καθάπερ ὁ βάτος. τούτων γὰρ τὰ μὲν, ὅτι
 ψυχρὰ τῇ φύσει, ὀψικάρπα καὶ ὀψιβλαστῇ, ὅσα δὲ
 γυμνὰ καὶ ἀκέλυφα οὐχ ἱκανὰ περιλαμβανόμενα τῇ ὥρᾳ·
 τὰ δ' ὅτι ξηρὰ τῇ φύσει· πᾶν δὲ τὸ ξηρὸν ἰκμάδος δεῖ- 9
 ται καὶ πρὸς τροφήν καὶ πρὸς πέψιν· ὥς δὲ ὁ βλαστὸς
 ἀμφοτέρων μετέχει τῶν ὥρῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον παρεκ-
 τείνων· ἀλλ' ὥστε τύπῳ εἰπεῖν ταύτας ὑποληπτέον
 εἶναι τὰς αἰτίας. ἐπεὶ καθ' ἡλικίαν ὀψικαρπότερα καὶ
 μὴ κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ὥρας οἷον τὰ νέα τῶν φυτῶν
 διὰ πληθους ὑγρότητος καὶ τὸ ὅλον τροφῆς ὀψικάρπα. τὰ
 δ' αὖ πάλιν ὥς ὀψίφορα πόρρω τῆς ἡλικίας ὄντα καθά-
 περ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ λεγόμενον δένδρον ὃ ἐκατόστῳ ἔτει
 μυθολογοῦσι φέρειν καρπὸν. ἡ δ' αὖ συκάμινος οὐδὲ
 πέττειν δύναται δι' εὐτροφίαν καὶ πληθους ὑγρότητος
 μὴ ἐπικνισθέντων καὶ ἐπαλειφθέντων ἐλαίῳ τῶν καρ-
 πῶν. οὐ μόνον δὲ τὸ πληθους ὀψικαρπεῖν ποιεῖ τῆς τρο-
 φῆς, ἀλλὰ καὶ ἀκαρπεῖν ἔνια, καθάπερ ἐπὶ τε τῶν ἀμ-
 πέλων εἴρηται καὶ ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ ὅλως τῶν
 διατιτραινομένων καὶ τοῖς παττάλοις κολαζομένων. ἅπαν- 10
 τα γὰρ ὅταν τοῦτο πάθωσι, τῆς ὑγρότητος ἀπελαθείσης,
 τὰ μὲν ἐξ ἀκάρπων κάρπιμα, τὰ δὲ καλλικαρπότερα καὶ
 ἐργχυλότερα γίνεται. τῆς δὲ ἀμυγδαλῆς ἐάν τις ἐγκόψας
 τὸν πάτταλον ἀποκαθάρῃ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ὑγρότητος
 ἐπὶ ἔτη δύο ἢ τρία καὶ γλυκεῖαν ἐκ πικρᾶς γίνεσθαι
 φασι. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ συκὴ ριζοτομηθεῖσα καὶ κατασχα-
 σθεῖσα εὐφορὸς τε ἐξ ἀφόρου γίνεσθαι καὶ πολυκαρπεῖν
 μᾶλλον. σχεδὸν δὲ καὶ [τὸ] περὶ τὰς ἀμπέλους τὰς τρα-
 γώσας ὁμοίον ἐστίν. καὶ γὰρ τούτων ἀφελεῖν δεῖ καὶ
 ἀντισπᾶσαι τὴν εἰς τὴν βλάστησιν ὁρμὴν ὅπως καρποτο-
 κῶσιν.

^{2H} CAP. XVIII. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ πως γένει τῆς αἰτίας
 ἐστὶ καὶ τὸ μὴ τὴν ἀρίστην καὶ πίειραν καὶ βαθύγειον

- ἀρίστην εἶναι τοῖς δένδροις ἀλλὰ τὴν δευτέραν, τῷ δὲ σίτῳ ἐκείνην. ἐν μὲν γὰρ τῇ [ἀρίστῃ] κατὰ βάθους ἰούσης τῆς ῥίζης καὶ τῆς χώρας εὐτραφοῦς πλείω τῆς συμμέτρου τροφὴν ἐπισπῶνται, ἐν δὲ τῇ λεπτογείῳ καὶ μὴ βαθείᾳ τὰς ῥίζας ἀναγκαῖον ἐπιπολαιότερας εἶναι καὶ τροφὴν ἐλάττω καὶ σύμμετρον· ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς ψαφραῖς καὶ ταῖς πετρώδεσι δύνανται λαμβάνειν ἱκανὴν καθιέντα καὶ βιαζόμενα ταῖς ῥίζαις, ἔτι δὲ καὶ καταψύχειν τὰς ῥίζας ἢ γε πετρώδης δοκεῖ μᾶλλον ὅπερ ἐπι-
- 2 ζητεῖ τὰ δένδρα. ὁ δὲ σῖτος ἐν μὲν ταῖς ἀγαθαῖς συλλαμβάνει μὲν πλείω διὰ τὸ μὴ κατὰ βάθους εἶναι τὰς ῥίζας ἐν δὲ ταῖς μοχθηραῖς καὶ καταξηραίνεται διὰ τὸ μὴ ἔχειν πολλὰς· καταψύξεως δὲ δεῖται διὰ τὸ μὴ κατὰ βάθους εἶναι· ὅταν δὲ ἐπομβρίαί γένωνται οὐ πολὺς ὁ διασωζόμενος καὶ χεῖρων ἐστίν. ἐπεὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων καρποὶ διὰ τὸ κρατεῖσθαι τῷ πλήθει τῆς τρο-
- 3 φῆς ἐξίστανται τῶν γενῶν ὥςπερ ἐλέχθη πρότερον. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν τὸ τῶν ὁμογενῶν ἓνια τὰ μὲν εἶναι πρῶτα, τὰ δ' ὄψια καθάπερ συκαῖ τέτινες καὶ ἄμπελοι καὶ μηλέαι καὶ ἄπιοι καὶ τᾶλλα· τῶν γὰρ ζώων οὐδὲν τοιοῦτον πλὴν κυνὸς, ἀλλὰ παρισόχρονα κατὰ τὰς κνήσεις καὶ τὰς ἐκτροφὰς, ἀλλὰ μόνον παραλλάττει ταῖς ὥραις κατὰ τοὺς τόπους καὶ μάλιστα γε ξυνανθρωπεύμενα. τάχα μὲν οὖν καὶ αἱ βλαστήσεις ἐνίων ὕστεραι καὶ παραδιδόασιν τὸ ἀνάλογον. οὐ μὴν ἄλλ' ἐφ' ὧν τοῦτο μὲν ἐστὶν ἔοικεν ὥςπερ ἐν ὁμωνυμίᾳ γίνεσθαι τὸ ἀπό-
- 4 ρημα· ἔστι γὰρ εὐθὺ τῇ φύσει καὶ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς ὥςπερ τὰ ἡμερα καὶ τὰ ἄγρια καὶ τὰ πόλυνκαρπα, τὰ δὲ ὀλιγόκαρπα, τὰ δ' ὅλως ἄκαρπα. τὸ γὰρ τῶν ἐρινεῶν ἕτερον γένος οὐ δυνάμενον πέττειν οὐδὲ διῴκνεῖσθαι πρὸς τὴν τελείωσιν. ἕτερον δὲ καὶ τὸ τῶν ἀμπέλων τῶν μαينوμένων καλουμένων, αἱ οὐ μόνον βλαστά-

νουσιν, ἀλλὰ καὶ πέττουσι καὶ ἀνθοῦσι καὶ βοτρυνοῦνται καὶ οὐ δύνανται τελειοῦν. ὥσανύτως δὲ καὶ τῶν ῥοῶν καὶ εἴ τι ἄλλο μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖται μόνον. ἐν γὰρ τῇ ἰδίᾳ φύσει τὰς διαφορὰς ἕκαστα τούτων ἔχοντα 5 δικαίως ἕτερόν ἂν λέγοιντο κατὰ τὸ εἶδος. ὅσα δὲ δύνανται βλαστάνειν καὶ ἀνθεῖν καὶ πεπαίνειν κατ' ἄλλα καὶ ἄλλα μέρη καθάπερ ἡ μηδικὴ μηλέα ταῦτα μείζω τινὰ ἔχει καὶ ἰδιωτέραν δύναμιν ἐν ἑαυτοῖς εἶπερ αἰεὶ διὰ τέλους τοῦτο δοῶ· παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαῖνον ὥσπερ ἐν τῷ ἄερι πρότερον ἐλέχθη τῷ μαλακῷ καὶ εὐκράτῳ καθ' ὃν ἡ καρποφορία καὶ ἡ βλάστησις· πλήν ἐκείνων μὲν ὁ ἀῆρ αἷτιος δι' ὃ καὶ πᾶσι κοινὸν, ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ δένδρου φύσις καὶ δύναμις εὐκράτος οὕσα πρὸς ἀπάσας τὰς ὥρας.

ΒΗ CAP. XIX. Ἐπεὶ δ' ἕτερον τὸ περικάρπιον, τοῦτο γὰρ πρὸς τὴν χρῆσιν ἡμῶν, ἀνάγκη μὲν τούτων ὅρον τινὰ καὶ (τὸν) χρόνον εἶναι, τὸν δὲ ὑπερβάλλοντα λυμάνεσθαι χειμώνων τε καὶ ὑδάτων καταλαμβανόντων· τῶν δὲ καρπῶν μὴ εἶναι· συγκαταρρέουσι γὰρ τούτοις προεκπηδῶσιν ὥσπερ οἱ τῆς πιττώδους πεύκης καὶ ὅλως τῶν κωνοφόρων· προσηρηγμένων γὰρ ἔτι τῶν κώνων ἐκπηδᾷ τὰ κάρυα καὶ καταλείπονται κενοί. ταῦτό δὲ συμβαίνει τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν κυπαρίττων, ἀλλ' ἐνθα μὲν τὸ σπέρμα καρυῶδες, ἐνθα δὲ ὑμενωδες καὶ ἀμενηνόν. ὅσα μὲν οὖν ξυλώδεσιν ἢ δερματικοῖς τισι περιέχε- 2 ται καθάπερ τὰ τε κάρυα καὶ βάλανοι ταῦτα μὲν περιστεγόμενα διατηρεῖται πρὸς τὴν τῆς βλαστήσεως ὥραν, ὧν δὲ σαρκώδη τὰ περικάρπια ταῦτα δὴ σηπομένων καὶ περιρρεόντων αὐτὰ καθ' αὐτὰ σώζεται, τὰ μὲν ὄντα ξυλώδη καθάπερ τὸ γίγαρτον καὶ ὁ τοῦ φοίνικος καὶ ὁ τῆς ἐλάας πυρὴν, τὰ δὲ ἐν ὑμέσι καὶ χιτῶσι περιεχόμενα πλείοσι, τὰ δὲ καὶ ἀλλήλοις πως συνημμένα καὶ

κοινὴν περιοχὴν ἔχοντα καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἀπίων καὶ
 μήλων· ἅπαντα γὰρ ταῦθ' ὥς εἰπεῖν ἐν μείζοσι περι-
 3 καρπίοις ἵνα πλείω διαμένῃ χρόνον. τῶν μὲν οὖν καρ-
 πῶν αὕτη φυλακὴ καὶ σωτηρία πρὸς τὴν γένεσιν. ἡ δὲ
 τῶν περικαρπίων παραμονὴ ὅρου τινὰ ἔχει καθάπερ ἐλέ-
 χθη πρὸς τὴν χρείαν. ἐπεὶ καὶ οἱ χυλοὶ χρονιζόμενοι καὶ
 ἀνυγραινόμενοι χεῖρους γίνονται, τῶν δὲ οὐδὲ πλείους
 (οὐδὲ) ἀπὸ τινος ὥρας ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐλαῶν ἀπ' ἀρ-
 κτούρου· μέχρι τούτου γὰρ τὸ ἔλαιον ἐγγίνεσθαι δοκεῖ,
 ἀπὸ δὲ τούτου τῆς σαρκὸς ἡ αὔξησις, καὶ ἐάν γε δὴ
 πλείω ποιῇ ὕδατα καὶ χεῖρον γίνεσθαι τὸ ἔλαιον ἀμόρ-
 γην λαμβάνον πλείω, πολλάκις δὲ καὶ σηπομένου τοῦ
 4 καρποῦ. περιμένουσι δὲ [τὴν] πέπανσιν καὶ οὐκ εὐθύς
 ἀφαιροῦσιν ὅτι καὶ ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἀφαίρεσις χα-
 λεπωτέρα καὶ ἔτι τὰ δένδρα λυμαίνονται· ἂν ῥαβδιζόμενα.
 φαίνεται δ' οὖν εἴπερ τοῦτ' ἀληθὲς ἡ τοῦ θερμοῦ φύ-
 σις δημιουργεῖν τὸ ἔλαιον καὶ τὴν λιπαρότητα τοῦ χυ-
 λοῦ συμμετρίαν ἔχουσα πρὸς τὸ ὑποκείμενον. ἡ δὲ
 πλείων ὥσπερ ἄλλοτρία καὶ ἐπίθετος πρὸς περιττώμα-
 τος χώραν. . . . οἶον ἀντισπῶσα μᾶλλον εἰς τὴν σάρκα
 5 τὴν τοῦ χυλοῦ δύναμιν· ὃ καὶ τοῦ θέρους καὶ τοῦ χει-
 μῶνος συμβαίνει γιγνομένων ὑδάτων ἐκ Διὸς καὶ βρεχο-
 μένων τοῖς ναματιαίοις ἐν ὁρμῇ τῆς αὐξήσεως οὔσης.
 ἐκσαρκοῦνται γὰρ καὶ ἀπολλύασι τὸ ἔλαιον διὰ τὴν πο-
 λυτροφίαν ἂν μὴ μετὰ ταῦτα αἰθρίαί γινόμεναι κατα-
 ξηράνωσιν, οὕτω δὲ σώζεται καὶ πληθύνει μᾶλλον. ὅπερ
 ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις γέγονε καὶ τὸ τελευταῖον
 ἤδη ἐπ' ἄρχοντος Νικοδώρου, δι' ὃ καὶ ἡ φύσις ἐγένετο
 καλλίων, ἐκ γὰρ τῶν ἡμίσεων ἡ αὐτή. τὰς μὲν πέψεις
 ὅτι πρὸς τὴν χρείαν τὴν ἡμετέραν εὐρίσκομεν ἐκ τού-
 των καὶ ἐκ τῶν πρότερον δῆλον ἐν οἷς ὑπὲρ τῶν ἀγρίων
 εἶπομεν.

H- CAP. XX. Φέρει δὲ τοὺς καρποὺς τὰ μὲν ἐκ τῶν
 ἔνων, τὰ δὲ ἐκ τῶν νέων βλαστῶν διεστῶτα ταῖς φύσε-
 σιν εὐθὺς κατὰ τὰς κράσεις. ὅσα μὲν ξηρὰ καὶ πυκνὰ
 καὶ ξυλώδη ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἔνων, ἅτε μικρᾶς καὶ βρα-
 χείας οὔσης τῆς ἐπιροῆς. ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀσθε-
 νῆς ὥστε μήτε μετενεγκεῖν δύνασθαι μήτε κατασχεῖν,
 ὥσπερ ὁ τῆς ἐλάας. ὅσα δὲ ὑγρὰ καὶ μανὰ καὶ τὸ ὅλον
 εὐτραφῆ, ταῦτα ἐκ τῶν [νέων]· ἀθρόα γὰρ ἡ ὀρυμὴ καὶ
 πολλή, δι' ὃ ἄμφω δύναται ποιεῖν ἅμα τὸν τε βλαστὸν
 καὶ τὸν καρπὸν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἔνων φέ-
 ροντ' ἀποβλάστημά τι ποιεῖται μικρὸν καὶ οὐκ εὐθὺς ἐκ
 τοῦ ξυλώδους ὁ καρπός· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πέφυκεν ἂν μή
 τι παράλογον. ἰδιωτάτῃ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα καὶ πρὸς 2
 αὐτὰ τὰ ξυλώδη τῶν καρπῶν ἡ γένεσις τοῦ φοίνικος, οὐ
 τῷ φέρειν ἀπὸ τινων ἔνων ἢ νέων, ἀλλὰ τῷ κνούμενον
 πρότερον ὥσπερ τὰ σταχυηρὰ τῶν σπερμάτων ἐκφαί-
 νειν. ἐκ γὰρ τῶν ὁμογενῶν, ἃ καλοῦσιν τινες πλοῖα,
 περιρρηγνυμένων ἐκφαίνεται καθάπερ στάχυς ἢ ῥάβδος
 ἔχουσα πρὸς ἑαυτῇ τὸν καρπὸν. αἰτιάσαιτο δ' ἂν τις τὴν
 ξηρότητα τοῦ δένδρου καὶ τὴν ὅλην μορφὴν· ἐπεὶ γὰρ
 φυλακῆς οἱ καρποὶ θέονται καὶ ἔξω συνιστάμενοι καὶ ἔξ
 αὐτῶν προφαινόμενοι τοῖς μὲν ἄλλοις τὰ φύλλα ταῦτα
 ποιεῖ καθάπερ εἴρηται· τούτου δὲ ἐπέιπερ οὐ παρὰ τὸ
 φύλλον ὁ καρπὸς ἀναγκαῖον ἐν αὐτῷ πως τὴν σύστασιν
 γενέσθαι ὅπως ἰσχύων ἤδη καὶ μεμορφωμένος ἀποδοθῇ
 τῷ ἄερι. διόπερ ἐν τῷ συγγενεῖ καὶ οἰκείῳ τὴν κύησιν
 ἐξέτεκεν. ἴσως δὲ εἶπερ ὁμοιον τὸ σταχυοβολεῖν τοῦτο
 καὶ πλειόνων ἐστὶ καὶ τὴν αἰτίαν κοινήν τινα λεκτέον·
 ἀλλ' εἰ ἄρα μόνῳ τῶν δένδρων τῷ φοίνικι τοῦτο συμ-
 βαίνει· τὸ γὰρ ἴδιον ἐν τοῖς ὁμογενέσι θαυμάζεται·
 περὶ μὲν οὖν τούτου σκεπτέον. παρενιαντοφόρα δὲ καὶ 3
 οὐκ ἐπετειοφόρα τῶν δένδρων ὥς τύπῳ λαβεῖν τὰ ξηρὰ

καὶ ξυλώδη καὶ ὅσα μὴ ἐκ τῶν νέων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔνων
φέρει τοὺς καρπούς. οἷον γὰρ προσυλλέξαι δεῖ καὶ προ-
γεννηῆσαι τὸ γεννῶν· οὐ δύναται δ' ἅμα ταῦτα διὰ τὴν
πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν, ὥσπερ τὰ εὐχυλα καὶ εὐ-
τροφα· μάλιστα δ' ἐπιδήλως ἡ ἐλάα τοιοῦτο, καὶ γὰρ
ἄσθενέστατον καὶ ἐπικηρότατον καὶ ἅμα ῥαβδιζομένη
πονεῖ καὶ κατακοπτομένη τὰς θαλείας· ἐπεὶ ὅσοι γε μὴ
οὕτω συλλέγουσιν, ἀλλὰ αὐτομάτως αἰεὶ τὴν ἀπορρέου-
4 σαν καὶ ἀποσεύοντες ἐπετειοφορεῖν φασι μᾶλλον. μέγα
δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν. ἐν γοῦν τῇ Ὀλυνθίᾳ φα-
σὶν ὡς αἰεὶ τι καρποφορεῖ, παραλλαγὴν δὲ ποιοῦνται
κατὰ τριετίαν. ὅσα δὲ ἰσχυρότερα τῶν ἐκ τῶν ἔνων φε-
ρόντων οἷας ἂν ὁ θεὸς ἄγῃ τὰς ὥρας οὕτως καὶ τὰ τῶν
καρπῶν ἀποδιδόασιν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐκ τῶν νέων καρ-
ποφοροῦντα· καὶ γὰρ ταῦτα ξυνακολουθεῖ ταῖς ὥραις
5 καὶ τῇ κρᾶσει τοῦ ἀέρος. συμβαίνει δὲ, ὅταν εὐβλαστῶσι²⁵
ἄγαν, ἀκαρπεῖν μᾶλλον, ὅταν δ' εὐκαρπῶσιν, ἀβλαστεῖν
ὡς οὐ δυναμένης εἰς ἄμφω διήκειν τῆς φύσεως, ἀλλὰ
καταναλισκούσης θάτερον πρὸς θάτερον. ἴδιον δὲ
τὸ ἐπὶ τῆς συκῆς καὶ τῶν λευκῶν ἀμπέλων συμβαῖνον,
ὡς τινές φασι· ταῦτα γὰρ ὅταν εὐβλαστῶσι τότε μᾶ-
λιστα εὐκαρπεῖ. εἰ δὲ τοῦτό ἐστι καὶ τὸ πρότερον εἰρη-
μένον ἀληθές· ἡ γὰρ εὐβλάστεια ἀφαιρεῖται τοὺς καρ-
πούς· γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα χῶρας ἀρετῇ καὶ ἰσχυρί
τῶν δένδρων· ἐν γῇ μὲν γὰρ ἀφθόνως τάδε ἐλκῦσαι δεινὰ
6 διὰ τὴν ἰσχύν, ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ ἡ ῥόα. δῆλον δὲ
ὡς, ὅσα τὴν φύσιν ἀσθενῇ, ταῦθ' ἥκιστα ὑπερβλαστά-
νει, ἀλλὰ σύμμετρος αὐτῶν ἡ εὐβλαστία γίνεται πρὸς
τὴν καρπογονίαν· δεῖ γὰρ μήθ' ὑπερβλαστὲς μήτε κα-
κοβλαστὲς εἶναι τὸ καρποτοκῆσον. ἡ δὲ συκὴ καὶ ἡ ἄμ-
πελος ἡ τοιαύτη μάλιστα λαμβάνει τὸ ξύμμετρον διὰ τὴν
ἀσθένειαν· δεῖ δὲ ἴσως καὶ χῶραν εἶναι μὴ ἀγαθὴν, ἵνα

μηδ' ἐκ ταύτης ἢ ὑπερβολή, διόπερ εἰς τὰς νήσους τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ξυμβαίνει. κοινὸς δὲ ὁ λόγος περὶ πάντων τῶν ἀσθενῶν. τούτου μὲν οὖν ἐντεῦθεν τὸ αἷτιον ὑποληπτέον.

CAP. XXI. Ἐν ἅπασι δὲ τοῖς καρποῖς τὸ περικάρπιον πρότερον μᾶλλον ἢ αὐτός γε ὁ καρπὸς καὶ τὸ σπέρμα γίνεται· τοῦτο δ' οὐ μόνον ὅτι ξυλώδη καὶ πυρηνώδη γίνεται τὰ πολλὰ τῶν σπερμάτων, τὰ δὲ τοιαῦτα συνίσταται βραδύτερον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τέλος ὥσπερ ἐλέχθη τὸ σπέρμα, δεῖ δὲ τὸ ἔνεκα ἄλλου πρότερον ἢ ἐκεῖνό γε εἶναι· ἐν προϋπάρχοντι γὰρ ἢ τῶν τοιούτων γένεσις. δι' ὃ οὐχ ἅπαντα ἐνίων τὰ περικάρπια σπερμοφόρα καθάπερ τῶν βοτρύων αἱ μικραὶ ῥάγες ὥς οὐκέτι δυναμένης τελειῶσαι τῆς φύσεως ταύτας· γλυκεῖαι δ' οὐδὲν ἤτιον τῶν μεγάλων. ἢ καὶ δῆλον ὥς ἄρα ῥᾶον ἐκπέσαι τὸ πε- 2
ρικάρπιον· ἔοικε γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ὥρας συνέψεσθαι τὸ δὲ σπέρμα τῆς φύσεως ἰδιώτερον εἶναι. πρὸς ἡμᾶς δὲ τὰ μὲν [ἐν] οὐδενί, τὰ δὲ ἐν ἐλάττονι λόγῳ, ἐλάττων γὰρ ἢ χρεῖα, δι' ὃ καὶ τὰ ἀπύρρηνα καὶ τὰ μαλακοπύρρηνα μάλιστα ζητοῦμεν καὶ ἐφ' ὅσον δυνάμεθα τοῦτο σπεύδομεν ὥσπερ οἱ τοὺς βότρους τοὺς ἀγιδάρτους ποιοῦντες. ἢ δὲ φύσις δῆλον ὥς ἀμφοῖν ἀποδιδόναι βούλεται τὸ σύμμετρον. ὁπότερον δ' 3
ἂν πλεονάξῃ θάτερον ἐλάττον· τοῦτο δὲ τῶν μὲν δι' ὑγρότητα καὶ ἀπλῶς εὐτροφίαν γίνεται· δι' ὃ καὶ τὴν γεωργίαν ἔφαμεν ξυμπονεῖν. τῶν δὲ διὰ ξηρότητα καὶ πυκνότητα καὶ τὸ ὅλον ἀτροφίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν ἑκάτερου τελειῶσιν καὶ πέσιν, τάχα δὲ καὶ τῶν φυτῶν γένεσιν ὅλως καὶ πρωῒβλαστίαν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τὴν τε τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου δύναμιν αἰτιατέον καὶ τὰς ἰδίας ἐκάστων φύσεις εἶτ' οὖν ὑγρότητι καὶ ξηρότητι [καὶ πυκνότητι] καὶ μανότητι καὶ τοῖς τοιούτοις διαφερούσας

- 4 εἴτε θερμότητι καὶ ψυχρότητι· καὶ γὰρ ταῦτα τῆς φύ-
σεως· τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν τῇ αἰσθήσει φα-
νερά· τὸ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐπείπερ οὐκ εἰς αἰσθη-
σιν, ἀλλ' εἰς λόγον ἀνήκει, διαμφισβητεῖται καὶ ἀντιλέ-
γεται καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ τῷ λόγῳ κρινόμενα· περὶ
ὧν καλῶς ἔχει διωρίσθαι πως, ἄλλως τ' ἐπεὶ καὶ πολλὰ
πρὸς ταύτας ἀνάγεται τὰς ἀρχάς. ἀνάγκη δὲ ἐκ τῶν
συμβεβηκότων ἅπαντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν· ἐκ τούτων
- 5 γὰρ κρίνομεν καὶ θεωροῦμεν τὰς δυνάμεις. μία μὲν οὖν ²⁶¹¹
αἰτία λέγεται τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν ἢ εἰς τὸ κάρπι-
μον ἀνάγουσα καὶ ἄκαρπον ὡς τῶν μὲν θερμῶν καρπί-
μων ὄντων, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τῶν γονίμων
καὶ ἀγόνων καὶ τῶν ζωοτόκων καὶ ὠοτόκων. ἑτέρα δ' ἢ
κατὰ τὰς χώρας θερμὰς ἢ ψυχράς· τὰ γὰρ ἐναντία ἐν
ταῖς ἐναντίαις δύνασθαι διαμένειν, τὰ μὲν θερμὰ ἐν
ταῖς ψυχραῖς, τὰ δὲ ψυχρὰ ἐν ταῖς θερμαῖς. οὕτω γὰρ
εὐθύς καὶ τὴν φύσιν γεννᾶν ὡς ὑπὸ μὲν τοῦ ὁμοίου
φθειρομένων διὰ τὴν ὑπερβολὴν, ὑπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου
σωζομένων οἷον εὐκρασίας τινὸς γινομένης. ὥςπερ καὶ
Ἑμπεδοκλῆς λέγει περὶ τῶν ζώων· τὰ γὰρ ὑπέρπυρα
- 6 τὴν φύσιν ἄγειν εἰς τὸ ὑγρόν. συνηκολούθηκε δὲ ταύτῃ
τῇ δόξῃ καὶ Μενέστωρ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ
ἐπὶ τῶν φυτῶν· θερμότατα γὰρ εἶναι φησὶ τὰ μάλιστα
ἐννυγρὰ οἷον σχοῖνον κάλαμον κύπειρον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ
τῶν χειμῶνων οὐκ ἐκπήγνυσθαι· καὶ τῶν ἄλλων ὅσα
μάλιστα ἐν τοῖς ψυχροῖς δύνασθαι διαμένειν οἷον ἐλά-
την πεύκην κέδρον ἄρκευθον κιττόν· ἐπὶ τούτου γὰρ
οὐδὲ τὴν χιόνα τῇ θερμότητι ἐπιμένειν· ἔτι δὲ σκο-
λιὸν εἶναι διὰ τὴν ἐντεριώνην θερμὴν οὖσαν καὶ δια-
- 7 στρέφειν. τρίτην δ' αἰτίαν λέγει τοῦ πρωῒβλαστῆ καὶ
πρωῖκαρπα εἶναι· φύσει γὰρ καὶ ὁ ὁπὸς αὐτὸς ὧν θερ-
μὸς καὶ βλαστάνειν πρωῒ ποιεῖ καὶ πέττειν τοὺς καρ-

πούς· σημείον δὲ ποιεῖ καὶ τούτου τὸν κιττὸν καὶ ἕτερό
ἅττα. τετάρτη δὲ ἡ τῶν ἀειφύλλων· διὰ γὰρ θερμότητα
καὶ ταῦτα οἶται διατηρεῖν, τὰ δὲ ἐνδεία τούτου φυλλο-
βολεῖν. προσεπιλέγει δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ τοιαῦτα
σημειούμενος ὅτι τὰ πυρεῖα ἄριστα καὶ κάλλιστα ἐκπυ-
ροῦνται τὰ ἐκ τῶν ἐνύδρων ὥς τὰ μάλιστα τοῦ πυρὸς ὄντα
τάχιστα ἐκπυρούμενα. καὶ τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς θερμότητος
λεγόμενα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν.

II CAP. XXII. Ἐχει δ' ἀπορίαν εὐθύς ἐπὶ τοῦ πρώ-
του λεχθέντος ὥς οὐκ ἐστὶ τὰ καρπιμώτερα θερμότερα.
τὰ γὰρ θήλεα τῶν δένδρων πολὺ καρπιμώτερα μὲν, ἥτ-
τον δὲ θερμὰ τῶν ἀρρένων ὅπερ ἐκ τῆς τῶν ζώων ὁμοι-
ότητος ληπτέον καὶ μὴ ὁμωνύμως. ἔτι δὲ οὐδὲ τὰ ζῶα
τὰ πολυγονώτερα θερμότερα οὐδὲ ἀνάπαλιν ψυχρότερα
τὰ ὀλιγογονώτερα καθάπερ τὰ σαρκοφάγα καὶ λαίμαρ-
γα. μόνον γὰρ τῶν θερμῶν δοκεῖ κύων καὶ ὕς πολυτο-
κεῖν. αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοειδέστερα πολυ-
γονώτερα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων. ἡ γὰρ θερμότης
ἐξαύξειν φαίνεται καὶ διαρθροῦν τὰ μέλη καὶ σκληρύν-
ειν. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωογονίαν καὶ εἰς τὴν καρποτο- 2
κίαν καὶ πέπανσιν συμμετρίας τινὸς δεῖ τοῦ θερμοῦ καὶ
οὐχ ὑπερβολῆς, εἴπερ αὕτη μὲν ξηραίνει καὶ πυκνοῖ
μᾶλλον. ὥστε ταῦτα μὲν ἐν ἀμφιδόξῳ, προςδεόμενα δέ
τινος διορισμοῦ. περὶ [δὲ] τῶν ἐνύδρων ῥάων ἡ ἀμφις-
βήτησις· οὐ γὰρ οὔτε γενναῖον οὔτε εὖ τρέφειν οὔτε σώ-
ζειν πέφυκε τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τὸ ὅμοιον. ἐπεὶ καὶ Ἐμ-
πεδοκλεῖ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτ' ἄτοπον, ὅπερ καὶ
ἐν ἑτέροις εἴρηται, τὸ γεννήσασαν ἐν τῷ ξηρῷ τὴν φυ-
σιν μεταίρειν εἰς τὸ ὑγρὸν· πῶς γὰρ ἂν διέμενεν ἢ πῶς
οἶόν τε καὶ διαμένειν ὄντιναοῦν χρόνον εἴπερ ἦν ὅμοια
τοῖς νῦν· ἔτι δ' αὐτὸ τὸ συμβαῖνον κατὰ τὴν νῦν γέν- 3
νησιν ἀποσημαίνει. ἅπαντα γὰρ φαίνεται τὰ ζῶα καὶ τὰ

φυτὰ καὶ διαμένοντα καὶ γεννώμενα ἐν τοῖς οἰκείοις τό-
 ποις ὁμοίως ἔνυδρα καὶ χερσαῖα καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτη
 διαφορά. δι' ὃ καὶ ἀπαθῇ μὲν ὑπὸ τούτων, παθητικὰ
 δ' ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἅτε μεγάλης τῆς μεταβολῆς γινο-
 4 μένης. ἀσύμφωνοι δὲ καὶ αἱ δόξαι πρὸς αὐτάς ὅταν ἅμα
 τε τὰ ἔνυδρα θερμότερα ἢ καὶ τὰ καρπιμώτερα. πολλὰ
 γὰρ ἄκαρπα τῶν ἐνύδρων· καὶ πάλιν ὅταν τὰ τε πρωῒ-
 βλαστῇ καὶ πρωῒκαρπα καὶ τὰ ἀείκαρπα καὶ ἀείφυλλα
 θερμὰ λέγωσιν· ὀψικαρπότατα γὰρ ὥς εἰπεῖν τὰ ἀεί-
 φυλλα. καὶ τὸ ὅλον ὥσπερ πρότερον εἴρηται, [τὰ] πρωῒ-
 βλαστῇ καὶ πρωῒκαρπα δι' ἀσθένειαν. ἔνια δὲ παρα-
 κολουθεῖ βλαστάνοντα καὶ ἀνθοῦντα πλείω χρόνον ὥς-
 περ καὶ ἐν τοῖς ἐπετείοις ὁ ἡριγέρων ἔχων δῆλον ὅτι
 5 συμμετρίαν τινὰ κατὰ τὴν ἐπιρροὴν τῆς τροφῆς. ὃ δὲ
 προσεπιλέγει περὶ τῶν πυρείων οὐκ ἂν τις ἴσως φαίῃ
 θερμότητος, ἀλλὰ ξηρότητος εἶναι σημεῖον· ἡ γὰρ τρι-
 ψις ἐστὶν ἡ ποιοῦσα τὸ πῦρ· σφοδροτέρα δὲ ἐν τούτοις,
 ἢ καὶ μᾶλλον ἐξαεροῦν δυναμένη τὸ ὑγρόν. ἀλλὰ δὴ μά-
 λιστα ἐκεῖνα φαίνεται καὶ κατὰ τὴν αἰσθησιν θερμὰ
 καὶ κατὰ λόγον τὰ λιπαρά τε καὶ τὰ δριμεῖα καὶ εὖοσμα
 οὕτως ἔχει· πάντα γὰρ ταῦτα δοκοῦσι θερμότετα εἶναι.
 διὸ καὶ ξηρά τε ὄντα καὶ ὥς ἐπὶ πᾶν πυκνὰ καὶ ἀσαπῇ
 καὶ τοὺς χυλοὺς ἔχοντα λιπαροὺς καὶ δριμεῖς· ὅθεν τέ
 ἐστὶ καὶ ἄφρων· καὶ ἡ πεύκη θερμὴ καὶ εὐπύρωτός
 ἐστὶν· οὐ μὴν μόνον γε ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα δοκεῖ
 θερμὰ εἶναι καθάπερ καὶ ἡ φίλυρα καὶ ὅλως ὅσα τὴν
 6 τοῦ σιδήρου βαφὴν ἀνίησι. χρὴ δὲ καὶ ταῖς τοιαύταις
 δυνάμεσιν ἀθρεῖν τὰ θερμὰ καὶ ἐπικρίνειν, οἷον ὅσα
 κατὰ τὰς προσφορὰς τοῖς σώμασι θερμότητάς τινας ἐμ-
 ποιεῖ καὶ πέψεις ἢ συντήξεις ἢ καὶ τὸ ὅλον κατὰ τὴν
 ἀφὴν καὶ τὴν γεῦσιν διαδίδωσι τὴν αἰσθησιν· οὐ γὰρ
 ἔτι ταῦτα λόγου δεῖται πρὸς τὴν πίστιν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν

ἰατρῶν χρεῖα μαρτυρεῖ καὶ ἡ αἰσθησις· ὥς δ' ἐπὶ τὸ πᾶν πλείω ταῦτα ἐν τοῖς θερμοῖς ἢ ψυχροῖς ἢ οὐκ ἐλάττω γίνεται· δι' ὃ καὶ πρὸς τὴν ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν καὶ τοῦτ' ἀμφισβητεῖται. τὸ μέντοι παρέπεσθαί τινα 7 τροφὴν εἰς τὸ διαμένειν ἐν τοῖς ψυχροῖς ἔνια τῶν θερμῶν τάχ' ἂν τις συγχωρήσειεν· ἀλλὰ τὰ ποῖα καὶ πῶς τοῦτο πειρατέον διορίζειν, εἰ μὴ ἄρα ἀπλῶς ἰσχύϊ τινὶ μᾶλλον ἢ ῥιζῶν ἢ τῶν ὅλων σωμάτων ἢ διαμονῇ, καθάπερ καὶ τῆς ἀπίου καὶ τῆς ἀχράδος καὶ τῆς ἀμυγδαλῆς, ἃ δὴ καὶ ἥκιστα ἐκπύγνυται. καὶ περὶ μὲν θερμότητος ἐκ τούτων ληπτέος ὁ διορισμός.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Β

CAP I. Περὶ δὲ τὰς βλαστήσεις καὶ καρποτοκίας τῶν δένδρων καὶ ἀπλῶς τῶν φυτῶν ὅσα μὴ πρότερον εἴρηται πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦναι διαιροῦντες χωρὶς ἕκαστα τὰ τε κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ὥρας γινόμενα καὶ ὅσα κατὰ τὰς γεωργικὰς θεραπείας. δύο γὰρ δὴ μέρη ταῦτ' ἐστὶ, τὸ μὲν ὥσπερ φυσικὸν καὶ αὐτόματον τὸ δὲ τέχνης καὶ παρασκευῆς δεόμενον εἰς τὸ εἶναι· ὁ λόγος δ' ἀμφοῖν ἐστὶν οὐχ ὁ αὐτὸς ἀλλ' ὁ μὲν οἶον φυσικὸς ὁ δὲ ἐπινοητικός· οὔτε γὰρ ἡ φύσις οὐδὲν [ποιεῖ] μάτην ἢ τε διάνοια βοηθεῖν θέλει τῇ φύσει. ἐπεὶ δὲ πρότερα τὰ τῆς φύσεως ὑπὲρ τούτων καὶ ῥητέον πρότερον. μέγιστον 2 μὲν οὖν ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν παντὶ δένδρῳ καὶ ἡμέρῳ καὶ ἀγρίῳ καὶ ὅλῳ δὲ φυτῷ παντὶ πρὸς εὐβλάστειαν καὶ εὐκαρπίαν τὸ χειμασθῆναι χειμῶσιν ὥραίοις καὶ καλοῖς· οὕτω γὰρ αἱ βλαστήσεις κάλλισται καὶ αἱ καρποτοκίαι

- γίνονται. καλὸς δὲ χειμὼν ἔαν πολυῦδρίαν τε ἔχη βό-
 ρειον καὶ χιόνος πλῆθος καὶ τὸ ὅλον ψύχῃ χῶρις πάγον·
 δεῖ γὰρ κεκενωμένα τὰ δένδρα μετὰ τοὺς καρποὺς ἀν-
 τιπληρωθῆναι πάλιν τῆς τροφῆς καὶ ταύτην πέσαι καὶ
 κατασχεῖν εἴπερ εὐβλαστῇ καὶ εὐκαρπα μέλλει γενήσε-
 3 σθαι. τροφῆς μὲν οὖν πλῆθος ἐν ὄμβρου πλήθει, τὸ δὲ
 κατασχεῖν καὶ πέσαι ταύτην ἔαν ὁ χειμὼν πιέσῃ καὶ μὴ
 εὐθύς ἢ ἐκδρομῇ γένηται. τὰς γὰρ ῥίζας ὀρεγομένας
 ἀφθόνου τροφῆς διαδιδόναι δεῖ παντὶ τῷ δένδρῳ καὶ
 ταύτην ὥσπερ κυουμένην καὶ πεττομένην χρόνον λαμ-
 βάνειν σύμμετρον. οὐκ ἔσται δὲ τοῦτο ἔαν μὴ κατάσχη
 τὰ ψύχῃ· τάχυν γὰρ ἢ μαλακότης τοῦ ἄερος ἐκκαλεῖται
 τὴν βλάστησιν· δι' ὃ τοὺς τε ὄμβρους συμφέρει βορεί-
 ους μὴ νοτίους εἶναι καὶ πλῆθος χιόνος ὅπως τηκομένη
 κατὰ μικρὸν διαδύηται πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ μὴ ἀθρόον
 τὸ ὑγρὸν ἀπορροῇ προσπεσὼν ἅμα τε καὶ τὴν γῆν ἀνα-
 ξυμοῖ συγκατακλείουσα καὶ ἐναπολαμβάνουσα τὸ θερ-
 4 μόν. ὃ καὶ τοῖς σπέρμασι συμφέρει· ῥιζωθέντα γὰρ καὶ
 ἐπισχύσαντα τῇ πιλήσει καὶ τῇ καταπιέσει τοῦ ψύχους
 ἅμα τῇ ὥρᾳ διαγελώσῃ ταχείας ποιεῖ καὶ ἀθρόας τὰς
 ἀναδόσεις. ἀλλὰ τὰ μὲν σπέρματα προσεπιζητεῖ καὶ τοὺς
 ἡρινοὺς ὑετοὺς μᾶλλον κατὰ μικρά τε καὶ πλείους γινο-
 μένους διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ ἐπιπόλαιον τῶν ῥιζῶν·
 ταχὺ γὰρ ἀναξηραίνονται καὶ ταχὺ πάλιν δέονται· τὰ
 δὲ δένδρα καὶ ἰσχυρότερα καὶ βαθυρριζότερα καὶ ἅμα
 διάπλεα τροφῆς ἐν ἑαυτοῖς ὥστε τρόπον τινὰ μᾶλλον
 τοῦ συνεργήσαντος δεῖσθαι πρὸς τὴν πέψιν καὶ τὴν
 βλάστησιν· σημεῖον δὲ τὸ μὴ βλαστάνειν πρὸ τοῦ ἤρος.
 5 ὅτι δὲ ἢ πολυῦδρία συμφέρει τοῖς δένδροις κἀκείθεν 2
 φανερόν· ἐν γὰρ ταῖς ἐπομβρίαις ἅπανθ' ὥς εἰπεῖν εὐ-
 σθενεῖ μᾶλλον. ἀλλ' ὅταν μὲν ὥσι νότια διυγραίνον-
 ται καὶ ἀσθενέστερα γίνονται βορείων δ' οὐσῶν ἰσχυρά

τε καὶ ἐκπέττει μᾶλλον ἅτε τῆς μὲν γῆς διακόρου οὔσης
 αὐτά τε ξυνεστῶτα μᾶλλον καὶ ἐναπειληφότα τὸ οἰκείου
 θερμόν. ὅπου γὰρ αἰὲ μάλιστα μαλακὸς ὁ αἷρ ἐνταῦθ'
 ἢ εὐβλαστία καὶ εὐκαρπία γίνεται τῶν δένδρων ὥσπερ
 ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τε τὴν εὐτροφίαν καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀν-
 τικόπτειν τῶν ἔξωθεν· ἀφθόνου γὰρ τῆς τροφῆς οὔσης
 καὶ τοῦ αἵματος εὐτρόφου εὐλόγως ἢ εὐβλαστία καὶ εὐ-
 καρπία. πρὸς δὲ τὸ ποιοῦν αὐτῶν ἢ πάντων ἢ τινων
 δεῖται τινος ἴσως ἑτέρας κράσεως. ἐνταῦθα δὲ εἰάν μὴ 6
 καθ' ὥραν ἔτους αἱ βλαστήσεις ὥσιν ἀλλὰ προεκδρα-
 μῶσιν δι' εὐτροφίαν καὶ ἄνεσιν τοῦ αἵματος ἐπιγινόμενα
 ψύχῃ διελυμήνατο καὶ ἀπέκασεν δι' ὃ καὶ ὀπισθοχει-
 μῶνες χαλεποὶ τοῖς δένδροις· ὅταν γὰρ ἅπαξ ἐκτέκωσιν
 εὐθύς οἱ καρποὶ μαλακοῦ τινος αἵματος δέονται καὶ εὐ-
 μενοῦς εἰς τὴν ἐκτροφὴν καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρχαῖς·
 τότε γὰρ ἀσθενέστατοι, τὸ δὲ ἀσθενὲς οἶον τιθηνήσεως
 δεῖται· καὶ γὰρ ὅλως πᾶσα μεταβολὴ καὶ γένεσις δεῖται 7
 τῆς τοιαύτης εὐκρασίας. μεταβολαὶ δὲ ἅμα καὶ ὥσπερ
 γενέσεις τινὲς ἢ τε βλάστησις καὶ ἢ ἀνθησις καὶ εἴ τι
 τοιοῦτον ἕτερον ἐν αἷσι καὶ πλεῖσται φθοραὶ γίνονται
 τῶν καρπῶν ἐρρυσιβουμένων τε καὶ ἀποκαομένων καὶ
 ἀποπιπτόντων καὶ τὸ ὅλον χειμαζομένων. ἐπεὶ καὶ τὰ
 ἄγρια μάλιστα συμβαίνει πονεῖν ὅταν μάλιστα ἀρτιβλα-
 στῶν ὄντων ἐπιγίνηται τι πνεῦμα ψυχρὸν ἄγαν ἢ θερ-
 μόν· ἀποκάει γὰρ ἅμφω καὶ ἀπόλλυσιν. ἀλλὰ ταῦτα
 μὲν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα δεῖ θεωρεῖν. ἢ δὲ ὅλη διάθεσις
 καὶ κατὰστασις τοῦ αἵματος εἰς τὴν τῶν δένδρων εὐσθέ-
 νειαν ὅτι ταύτῃ ξυμφέρει φανερόν ἐστι διὰ τῶν εἰρη-
 μένων.

H

CAP. II. Ἐπόμενον δὲ πως τούτοις ἐστὶ περὶ τῶν
 ὥραιων ὑδάτων εἰπεῖν. ὥραιότατα μὲν γὰρ τὰ χειμε-
 ρινὰ διὰ τὰς λεχθείσας αἰτίας. δεύτερα δὲ τὰ πρὸ τῆς

καρπῶν καὶ τῶν δένδρων. δι' ὃ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα 4
 πνεύματα ὠφελεῖ καὶ μάλιστ' ἐὰν ἡ βόρεια· περιαιρεῖ
 γὰρ ταῦτα καὶ ἀπόλανσιν ποιεῖ πλείω, ἔτι δὲ ἀφαιρεῖ
 τὸ περιττὸν καὶ ἀποξηραίνει καὶ οὐκ ἔῃ προσκαθήμενον
 διυγραίνειν οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου συνεψόμενον λυμαίνε-
 σθαι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τὰ παραπλήσια καὶ τὰ νυκτε-
 ρινὰ βελτίω τῶν ἡμερινῶν· ἀπόλανσίν τε γὰρ γίνεται
 πλείων μὴ εὐθύς ἀφαιρουμένου τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἀκινδυνότερα.

II CAP. III. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν πνευμά-
 των τὰ βόρεια τῶν νοτίων βελτίω καὶ τὰ πόντια τῶν
 ἀπογείων ὅτι ψυχρότερα καὶ τὰ ἀπὸ δύσεως τῶν ἀφ'
 ἑώων. καθόλου γὰρ ὡς εἰπεῖν τὰ ψυχρὰ τῶν θερμῶν
 ἐὰν μὴ ἀρτιβλαστῇ ἢ ἡ καὶ ἐν ἀνθήσει λαμβάνῃ· τότε
 γὰρ ἀποκάει τὰ ψυχρὰ καθάπερ εἴρηται. βελτίω δὲ καὶ
 τὰ ξεφύρια καὶ αἱ τροπαὶ καὶ ὅλως αἱ αὐραὶ τῶν σκλη-
 ρῶν καὶ διατόνων· τὰ μὲν γὰρ τρέφει θάτερον δὲ πιλοῖ
 καὶ κωλύει τὰς αὐξήσεις. ἰσχύει δ' ἕκαστον κατὰ τὴν
 θέσιν τῆς χώρας· ἄλλα γὰρ ἄλλοις τοιαῦτα καθάπερ
 ἐλέχθη καὶ πρότερον· δι' ὃ καὶ ὡς μὲν ἐπίπαν εἰπεῖν
 βελτίω τὰ βόρεια τῶν νοτίων. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέιπερ αἱ 2
 παραλλαγὰὶ καὶ τῆς χώρας ποιοῦσι τὰς δυνάμεις καὶ δεῖ
 τοῦ μὲν χειμῶνος εἶναι θερμὰ τοῦ δὲ θέρους ψυχρὰ·
 βοηθεῖ γὰρ οὕτως ἑκάτερα πρὸς τὰς ὥρας ὥσπερ εἴπο-
 μεν, ἐὰν δὲ ὅμοια βλάπτει, ποιεῖ γὰρ ὑπερβολήν. εὐλο-
 γον δὴ μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσιν εὐτροφα καὶ ὠφέλιμα καὶ βλα-
 βερὰ γίνεσθαι· δι' ὃ τοῖς μὲν ὁ νότος ἐπισινηὲς τοῖς δ'
 ὠφέλιμος, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ξέφυρος καὶ τῶν ἄλλων
 ἕκαστος. ἅπασιν δὲ χαλεπὰ καθάπερ εἴρηται τὰ κατὰ τὴν
 βλάστησιν εὐθύς ἢ θερμὰ λίαν ἢ ψυχρὰ πνέοντα· δια-
 φθείρει γὰρ ἅμφω διὰ τὴν ἀσθενείαν. ὡς δὲ τὸ σύνο- 3
 λον εἰπεῖν εὐπνουν εἶναι χρὴ τὸν τόπον· ἕτερος δ' ὁ

εὐπνους καὶ ὅλως ὁ προσήνεμος ἀνανυξής. σχεδὸν δ' ὁμολογουμένη τις καὶ ἡ τοῦ ἀέρος διάθεσις ἐστὶ τούτοις· ὁ γὰρ εὐκραῆς ἀῆρ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν ἄριστος τοῖς δένδροις εὐβλαστῆς ὢν καὶ εὐκαρπος, οἱ δὲ περισκελεῖς ἐφ' ἐκάτερα διαφθείρουνσιν οἱ μὲν τοὺς καρποὺς οἱ δ' ὅλως καὶ τὰ δένδρα, πλὴν ὅσα πέφυκεν οἰκεῖα τούτοις· ἔνια γὰρ δὴ ταῖς ὑπερβολαῖς χαίρει καὶ τὰ μὲν ἐστὶ φιλόθερμα καθάπερ φοῖνιξ τὰ δὲ φιλόψυχρα μᾶλλον ὥσπερ ὁ κιττὸς καὶ ἡ ἐλάτη· ταῦτα γὰρ ὅλως ἐν τοῖς ἐμπύροις οὐ φύεται, χαλεπῶς δὲ καὶ πύξος καὶ φιλύρα καθάπερ ἐν

4 ταῖς ἱστορίαις εἶπομεν. αἴτιον δὲ ἡ θερμότης καὶ ἡ ξηρότης· οἷον γὰρ πῦρ γίνεται, συμμετρίας δέ τινος δεῖται καὶ τὸ ὁμοιον. ὡσαύτως δὲ οὐδ' ἐν τοῖς ψυχροῖς ἔνια φύεται τῶν ψυχρῶν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἐστὶ δὲ καὶ τῶν ἐναντίων δῆλον ὅτι συμμετρία τις πρὸς ἄλληλα ὥστε τὰ μὲν δύνασθαι βλαστάνειν [τὰ δὲ μὴ]· αἰεὶ γὰρ δεῖ λόγον τινὰ ἔχειν τὴν κρᾶσιν τῆς φύσεως πρὸς τὸ περιέχον. ἔοικε δὲ κοινὸν εἶναι τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· καὶ γὰρ τὰ ζῶα καθ' ἐκάτερον τῶν τόπων ἴδια τυγχάνει τὰ μὲν δεχόμενα τὰ δ' οὐ δεχόμενα τὴν τοῦ ἀέρος διάθεσιν, ὅτε δὲ καὶ τροφὰς οὐκ ἔχοντα τὰς οἰκειάς. ἐνδέχεται γὰρ καὶ τοῦτο κωλύειν ὁμοίως καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ τάχα δὲ καὶ ἑτέρας πλείους αἰτίας αἰ πρὸς τὰς

5 ἰδίας φύσεις εἰσὶν ἐναντίαι. μεγίστη δ' οὖν διαφορὰ κατὰ τὰ ἔνυδρα καὶ χερσαῖα ζῶα καὶ φυτὰ περὶ ὧν οὐδὲ ζητοῦμεν λόγον ὡς εἰπεῖν πλὴν ὑπὲρ τοῦ πότερα θερμότερα καὶ ψυχρότερα, τοῦτο γὰρ ἀμφισβητεῖται, τὰ δ' ἄλλα ὡς συγκεχωρημένα τῇ φύσει τίθεται. καίτοι τὰ καθόλου καὶ κοινὰ πρῶτα ἔδει ζητεῖν, εὐρεθέντων γὰρ τούτων καὶ τὰ κατὰ μέρος φανερά. τοῦτο μὲν οὖν ἴσως κωλύοιτ' ἂν διὰ τὸ χαλεπὸν εἶτε πλείους αἰτίαι τυγχάνουσιν εἶτε μία· περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα μᾶλ-

λον εὐποροῦμεν· ἡ γὰρ αἰσθησις δίδωσιν ἀρχὰς ἐπ' ἅμ-
 φω καὶ ἔτι μᾶλλον καὶ πλείους ἐπὶ τῶν φυτῶν· ἐμφα-
 νέστατα γὰρ τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτά. μεγίστη δὲ δι- 6
 αίρεσις κατὰ γε τὸν αὐτὸν τόπον τοῖς ἡμέροις καὶ ἀγρί-
 οῖς· αἰεὶ γὰρ τὰ [ἡμερα] μαλακωτέρους καὶ ὑγροτέρους
 ζητεῖ τοὺς ἀέρας. οὐ μὲν ἀλλ' ἐνιά γε καὶ τῶν ἡμέρων
 ἀδυνατεῖ βλαστάνειν ἐν τοῖς θερμοῖς καὶ ψυχροῖς οὐ
 μόνον διὰ τὴν ἀσθένειαν ἢ τὴν κρᾶσιν ἀλλὰ δι' ἕτερό
 ἅττα καθάπερ ἡ ἐλάα καὶ θερμὸν καὶ πυκνὸν ἐν τοῖς
 ψυχροῖς διὰ τὸ μετέωρον τῶν ῥιζῶν· ἐμπήγνυται γάρ·
 ἡ δὲ ἄχρας ἐν τοῖς σφόδρα θερμοῖς ὥσπερ περὶ Αἴγυ-
 πτον· μοχθηραὶ δὲ καὶ αἱ ἄπιοι καὶ μηλέαι καὶ σπάνιαι.
 τὴν δ' αἰτίαν σκεπτέον ἐπεὶ οὐκ ἂν θερμὰ δόξειεν εἶναι. 7
 τὰ μὲν οὖν ὅλως οὐδὲ βλαστάνειν ἐνιαχοῦ δύναται τὰ δὲ
 βλαστάνει μὲν ἄκαρπα δὲ γίνεται καθάπερ ἡ περσέα ἡ
 αἰγυπτία περὶ Ῥόδον, προϊόντι δὲ οὕτω φέρει μὲν ὀλί-
 γον δὲ καὶ καλλικαρπεῖ καὶ γλυκυκαρπεῖ ἐκεῖ μόνον.
 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ φοῖνιξ καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς περὶ Βα-
 βυλῶνα καὶ Συρίαν καλλίκαρπος. ὁ γὰρ ἀῆρ διὰ ψυ-
 χρότητα τὰ μὲν ὅλως οὐ δέχεται τὰ δὲ ὅσον εἰς βλάστη-
 σιν ἐνία δὲ εἰς καρπὸν ὁ δὲ οἰκείος ἤδη διατελειοῖ τὰ
 τῆς φύσεως. διὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν οὐδὲ αἱ συκαὶ 8
 περὶ Αἴγυπτον οὐδ' ὅλως ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις χρη-
 σταί· θερμὸς γὰρ ὢν ἄγαν ὁ ἀῆρ περικαλεῖ καὶ οὐ ποιεῖ
 πέσιν ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς γῆς εὐτροφία δινυγραίνει μόνον ἀπέ-
 παντος οὕσα, δι' ὃ καὶ τοῖς μεγέθεσι γίνεται μικρά.
 τοῦναντίον δὲ ὁ ψυχρός· ἐξαιρεῖ γὰρ τὴν ὑγρότητα, τὴν
 δ' [οὕσαν] οὐ δύναται πρὸς τὴν οἰκείαν πέσιν ἀγαγεῖν
 ὥσπερ ἐν ταῖς ἐλάαις, δι' ὃ καὶ αἱ μὲν ἄσαρκοι πάνπαν
 ἐλαιηρότεραι δὲ τῶν ἐν τοῖς ψυχροῖς, αἱ δὲ σαρκώδεις
 μὲν ἀνέλαιοι δέ· πλείονος γὰρ τοῦτο θερμότητος δεῖται

πρὸς τὴν πέψιν. αἱ μὲν οὖν τοῦ ἀέρος κράσεις καὶ διαθέσεις τοιαύτας τινὰς παρέχονται δυνάμεις.

- CAP. IV. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ἐδάφη μεγάλας ἔχει δια-
 5 φορὰς λεκτέον καὶ περὶ τούτων, καὶ γὰρ αὐτὰ τῆς φύ-
 σεώς ἐστίν. ἀβλαστῇ δὲ δι' ἄμφω γίνεται καὶ διὰ τὸν
 ἀέρα καὶ διὰ τὴν γῆν πολλάκις· ὅτε μὲν γὰρ τὰ κάτω
 χρηστότατα τὰ δ' ὑπὲρ γῆς φαῦλα [ὅτε δὲ ὁ μὲν ἀὴρ εὐ-
 τροφος τὰ δὲ τῆς γῆς φαῦλα] καθάπερ ὅταν ἀμμώδης ἢ
 κεραμὶς ἢ κατακεκαυμένη τις τυγχάνῃ· ῥίξωσιν γὰρ καὶ
 τροφήν οὐδεμίᾳ τῶν τοιούτων ἔχει. καὶ σχεδὸν αἱ μὲν
 ἀβλαστεῖς εἰσὶν αὗται καὶ εἴ τις ἄρα δύνῃος ὅλως ἢ πη-
 2 λώδης. [τῶν] δὲ βλαστητικῶν καὶ ἐγκάρπων οὐ κακῶς ἢ
 διαίρεσις ἢ πρὸς τὰ σπέρματα καὶ τὰ δένδρα λέγεται τῷ
 τὴν μὲν πείραν ἀμείνω σιτοφόρον τὴν δὲ λεπτοτέραν
 δενδροφόρον εἶναι. λαμβάνει γὰρ ὥσπερ καὶ πρότερον
 εἶπομεν ὁ σῖτος καὶ ἀπλῶς τὰ ἐπέτεια τὴν ἐπιπολῆς τρο-
 φὴν ἣν δεῖ μὴ ὀλίγην μὴδ' εὐξήραντον εἶναι καθάπερ
 ἐν ταῖς λεπταῖς, τὰ [δὲ] δένδρα διὰ τὸ μεγάλας καὶ ἰσχυ-
 3 ρὰς ἔχειν τὰς ῥίζας καὶ τὴν ἐκ βάθους. αὕτη δὲ ἐν μὲν
 τῇ πείρᾳ δαψιλῆς λίαν οὖσα βλάστην μὲν ποιεῖ καλὴν
 καὶ μέγεθος τοῖς δένδροις καρπὸν δ' οὐ ποιεῖ διὰ τὸ
 μὴ ἐκπέττειν, ἐν δὲ τῇ λεπτοτέρᾳ ξύμμετρος γίνεται
 πρὸς ἄμφω καὶ κρατοῦντα τὰ δένδρα δύναται καρποτο-
 κεῖν. ἢ δὲ πείρα πάμπαν οὐδενὶ ξυμφέρει φυτῷ· ξη-
 ραίνει γὰρ μᾶλλον τοῦ δέοντος ὥσπερ καὶ Μενέστωρ
 φησί· τοιαύτην δ' εἶναι τὴν πλυντριῖδα χρῶμα δ' ὑπό-
 λευκον. ἀρίστη δὲ δῆλον ὥς ἢ ἄριστα κεκραμένη καὶ
 ὅλως μανὴ τις οὖσα καὶ μὴ ψυχρὰ καὶ ἐνικμος· καὶ εὐ-
 δίοδος γὰρ οὕτω ταῖς ῥίζαις ἐστὶ καὶ εὐτροφος ὅπερ βού-
 λονται καὶ ἡ ἡμερώσεις καὶ αἱ κατεργασίαι καὶ κοπρί-
 4 σεις ποιεῖν. ἄλλη δὲ πρὸς ἄλλα τῶν δένδρων ἀρμόττει
 μᾶλλον ὥσπερ καὶ διαιροῦσιν, ὥσπερ ἢ σπιλὰς καὶ ἔτι

μᾶλλον ἢ λευκόγειος ἐλαιοφόρος· ἐκμάδα τε γὰρ ἔχει
 καὶ πνεῦμα πολὺ δεῖται δὲ καὶ ἀμφοῖν. ἡ δὲ λειμωνία
 καὶ ἔφαμμος ἀμπελοφόρος ἀγαθὴ καὶ ὅλως ἥτις ἂν ἡ
 μανὴ καὶ κούφη καὶ λεπτή καὶ ἔφουδρος οὕτως ὥστε τὸ
 οὐράνιον ὕδωρ μὴ διῖκνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ· τροφῆς
 γὰρ πολλῆς ἡ ἀμπελος δεῖται διὰ τὸ θερμὴ καὶ μανὴ
 καὶ ὑγρὰ καὶ πολὺκαρπος εἶναι· τάχα δὲ καὶ δι' αὐτὰ
 ταῦτα καὶ πολὺκαρπος· ἔτι δὲ οὐκ εὖσηπτοι τῶν
 ὑγρῶν αἰ ρίζαι καθάπερ αἰ τῶν ξηρῶν ὥστε δύνασθαι
 καὶ ἐπισπᾶσθαι καὶ ἀντέχειν καὶ διαδιδόναι. τὸν αὐτὸν 5
 δὲ τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστοις ἐστὶ τις οἰκεία πρὸς
 τὴν φύσιν καὶ ἡ αὐτὴ τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δ' ἥττον. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν τοῖς μὲν πλείοσιν οὐ συμφέρει ἡ πείρα·
 δοκεῖ γὰρ καταξηραίνειν μᾶλλον τοῦ μετρίου δι' ὃ καὶ
 πημαίνεσθαι καὶ νοσεῖν· ὅσα δὲ λυπρὰ τούτοις ξυμφέ-
 ρει· σημεῖον δὲ ὅτι τὰ λάχανα καὶ ὁ δημήτριος καρπὸς
 ἐν ταῖς τοιαύταις εὐθενεῖ, πάντα δὲ ταῦτα λυπρὰ τῇ
 φύσει· τὰ γὰρ φύσει λυπρὰ πιότερας τροφῆς δέονται.
 δηλοῦν δὲ οἴονται καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων τοιαύτην φύ- 6
 σιν· τοὺς γὰρ ἐκλίμους καὶ χαίρειν μάλιστα ταύτῃ καὶ
 ἐπιδιδόναι πρὸς εὐχροίαν καὶ ἰσχύν· ἰσχνὰ γὰρ ὄντα τὰ
 σώματα δεῖσθαι τροφῆς πολλῆς καὶ πιείρας· ὑπὸ δὲ τῶν
 ξηρῶν καὶ λυπρῶν οὐθὲν ὠφελεῖσθαι διὰ τὸ μὴ ἀπο-
 λαύειν ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνα εἶναι πρὸς νόσους ἄλλας τε
 καὶ μάλιστα δὴ τὰς τῆς κοιλίας. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
 δένδρων ἔχει τοῦτο, πλὴν ταῦτα μὲν ὅμοια διατελεῖ τὸ
 δὲ σῶμα ὅταν ἀνακομισθῇ μεταβαίνει εἰς τὴν τετριμμέ-
 νην καὶ ἄκνισον. οὗτος μὲν οὖν καθόλου τις διορισμός. 7
 διαφοραὶ δὲ πολλαὶ καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν δένδρων, ὥσπερ
 καὶ τῶν ἀμπέλων ταῖς μὲν ἡ πεδεινὴ ταῖς δ' ἡ ὀρεινὴ
 μᾶλλον ἀρμόττει καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις αἰ τοιαίδε ταῖς
 τοιαῖςδε· μικραὶ δὲ παραλλαγαὶ φαινόμεναι μεγάλας

- ποιοῦσι ῥοπὰς εἰς τὴν φύσιν. τὸ δ' ἀπλοῦν ῥάδιον εἰ-
 πεῖν ὥσπερ καὶ κελεύουσιν τὰ μὲν στερεὰ καὶ πυκνὰ ἐν
 τοῖς ξηροῖς [καὶ πυκνοῖς] φυτεύειν, τὰ δ' ἀραιὰ καὶ
 ὑγρὰ ἐν τοῖς μαλακωτέροις καὶ ἐφυγροτέροις· ἑκατέροις
 γὰρ οὕτως αἱ τροφαὶ (δὲ) δῆλον ὅτι σύμμετροι, τοῖς μὲν
 8 πολλῆς δεομένοις τοῖς δ' ὀλίγης. καὶ τὸ καθόλου λεχθὲν
 ὑπὲρ πάντων ἴσως τῶν δένδρων ἀληθὲς ὅτι καθ' ἑκα-
 τέρας τὰς χώρας ἑκάτερα δεῖ καὶ τῶν δένδρων φυτεύειν,
 ἀλλ' ἐν τοῖς καθ' ἑκαστα τὸ ἀκριβὲς μᾶλλον ἴσως αἰσθη-
 τικῆς δεῖται συνέσεως λόγῳ δὲ οὐκ εὐμαρὲς ἀφορίσαι·
 ἐπεὶ καὶ ταῖς πρὸς τὸν ἥλιον διαφοραῖς οἶον ἀνιόντα ἢ
 δυόμενον ἢ μεσοῦντα ἢ πῶς ἄλλως ἔχοντα δεῖ μὴ ἀγνο-
 εῖν ποῖα τῶν φυτῶν τὰ οἰκεῖα καὶ ὅλως καὶ τῶν ὁμογε-
 νῶν· ὅπερ οἱ γ' ἀμπελουργοὶ πειρῶνται διαιρεῖν ὅταν
 συνάγκειάν τινα λαβόντες φυτεύσωσιν· οὐ γὰρ ταῦτά
 τιθέασιν εἰς ἑκάτερον τὸ μέρος ἀλλὰ διαιροῦσιν καὶ ποιεῖ
 μεγάλην διαφορὰν οὕτω τε φυτευθέντα καὶ ἀνάπαλιν.
 9 ὁμοίως δὲ τοῦτ' ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. ἀλλ' ὥσπερ
 ἐλέχθη πρότερον αἰσθητικῆς δεῖται ταῦτα συνέσεως. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ μέσῃν ἔχουσα τῶν ἐναντίων κρᾶσιν
 πυκνοῦ καὶ ἀραιοῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ καὶ κούφου καὶ
 βαρέος ἔτι δὲ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω σύμμετρα τούτοις
 πασῶν ἀρίστη πρὸς ἅπαντα ὥς εἰπεῖν δένδρα τε καὶ
 σπέρματα. φαίνεται γὰρ ὁμοιότητα ἔχειν τῷ ἀέρι πρὸς
 τὰς ἄλλας χώρας. οὐ μὲν ἀλλ' αὐτῶν γε τούτων ἢ πρὸς
 θάτερον μέρος ἀποκλίνουσα τῆς ἐναντιώσεως κρείττων
 ἦν δὴ καὶ ἀπλῶς τίθενται τινες ἀρίστην οἶον τὴν κού-
 φην καὶ μανὴν καὶ ἐνικμον· ἔχει τε γὰρ τροφήν ἐν ἑαυ-
 τῇ καὶ εὐδίοδος ἔστι ταῖς ῥίζαις· ἢ δὲ πυκνὴ καὶ βαρεῖα
 10 καὶ ξηρὰ δῆλον ὥς ἐναντία. κατὰ δὲ τὰς παραλλαγὰς
 τῶν ἀντιθέσεων καὶ τὰς πρὸς ἑκαστον ἔχουσιν ἤδη δια-
 φοράς· οἶον ἂν ἢ μανὴ μὲν καὶ λεπτὴ βαθύγεις δὲ

καὶ ξηρὰ καὶ ἄϋδρος δενδροφόρος μὲν ἀγαθὴ σιτοφόρος
 δὲ κακὴ· διὰ γὰρ τὴν μανότητα δίδεισιν εἰς βάρους τὸ
 χειμερινὸν ὕδωρ ὥστε τὸν μὲν σίτον μὴ ἐφικνεῖσθαι διὰ
 τὸ ἐπιπολῆς εἶναι τὰ δένδρα δ' εἰς βάρους καθιέοντα τὰς
 ῥίζας ἐφικνεῖσθαι καὶ ἔλκειν. ὡσαύτως δὲ καὶ εἴ τις ἄλ-
 λη τοιαύτη διαφορὰ· τὸ γὰρ πρόσφορον ἀποδώσει τινὶ
 γένει διὰ τὴν παραλλαγὴν. οὐκ ἀλόγως δὲ οὐδ' ὅσοι
 ταύτην ἀρίστην ὑπολαμβάνουσιν ἥτις ἂν ἡ θερμὴ τε καὶ
 ἔνικμος· ἄμφω γὰρ ἔοικεν ἔχειν ἃ δεῖ τροφήν τε καὶ τὸ
 κατεργαζόμενον εὐλόγως δὲ καὶ μετὰ τὸ πρῶτον
 ὕδωρ ἀτμίζειν· ἀλλὰ τὴν μὲν ἔνικμον αὐτῆς εἶναι τὴν
 δὲ ξηράν. τὴν μὲν οὖν ἔνικμον σιτοφόρον ἀγαθὴν· ἱκα-
 νὸν γὰρ ἔχειν πρὸς τὴν ἐκτροφήν ὑγρὸν τῷ σίτῳ τοῖς
 δὲ δένδροις ἔλαττον. τὴν δὲ ξηράν σιτοφόρον φαύλην
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν μηδὲ τούτῳ τροφήν ἀρκοῦσαν. ἐπὶ ταύ- 11
 τὸ δὲ πῶς φέρονται καὶ ὅσοι φασὶ δεῖν πίειράν τε εἶναι
 καὶ μὴ παγώδη μηδὲ πυκνὴν μηδ' ἄλμυράν ἀλλὰ τρο-
 φικὸν καὶ ψαθυράν· τροφήν τε γὰρ οἶονται δεῖν ἔχειν
 καὶ θερμότητα καὶ ἔτι ταῖς ῥίζαις εὐδίδωδον εἶναι· πάντα
 δὲ ταῦτα οἰκεῖα πρὸς αὐξησιν καὶ καρποτοκίαν. ὁμοίως
 δὲ καὶ οἱ τὴν μελάγγεων ἐπαινοῦντες ὥσπερ Λεωφάνης·
 εὐθύς γὰρ ἀποδιδόναι πειρᾶται τὰς αἰτίας ὅτι δύναται
 καὶ ὄμβρον καὶ αὐχμὸν φέρειν δοχὸς οὖσα καὶ τοῦ θερ-
 μοῦ καὶ τοῦ ὑγροῦ. τὴν μὲν οὖν ἀρετὴν τῆς χώρας σχε-
 δὸν ὥσπερ εἴρηται διὰ τῶν αὐτῶν πῶς καὶ ἐν τοῖς αὐ-
 τοῖς ἐστὶ λαβεῖν ἐν οἷς καὶ ἀποδιδόασιν πάντες. αἱ δια-
 φοραὶ δ' ἐπεὶ πλείους εἰσὶ καὶ ταύτης καὶ τῶν φυτῶν
 πειρατέον πρὸς ἕκαστον λαμβάνειν καὶ θεωρεῖν.

H CAP. V. - Τὰς δὲ τῶν ὑδάτων διαφορὰς τῶν ἐπι-
 γείων, καὶ γὰρ ταῦτα οὐ μικρὰν ἔχει μερίδα πρὸς αὐξη-
 σιν καὶ τροφήν, ὁμοίως τούτοις ληπτέον. ὅσα μὲν οὖν
 ἄλμυρά καὶ νιτρῶδη καὶ στυπτηριῶδη καὶ εἴ τις ἄλλος

τοιοῦτος χυλὸς ἄτροφα καὶ ἄγρονα φυτῶν ὥς ἀπλῶς ἐστὶν
 εἰπεῖν· πλὴν εἴ τι συγγενὲς αὐτοῖς ἐκτρέφειν δύναται
 καθάπερ καὶ ἡ θάλαττα· βραχὺ δέ τι τοῦτο ἢ οὐδὲν ὥς
 εἰπεῖν ἐστὶν· ἐνιαχοῦ δὲ ποτίμων παραμιγνέντων ἢ ἐκ-
 τροφὴ καθάπερ τοῖς ἐν Θοράκῃ θέρμοις, καθ' αὐτὰ δὲ
 2 ὥσπερ καὶ ζώων καὶ φυτῶν ἄγρονα. ἡ δὲ θάλαττα πολλὰ
 καὶ παντοῖα φύει καὶ ἐστὶν ὥσπερ ζώων τι γένος ἐν αὐτῇ
 καὶ φυτῶν. ὅσα δ' ἐν τῇ ἀμπώτει δένδρα μέγεθος ἔχον-
 τα καὶ καρπὸν τυγχάνει περὶ τούτων οὐκ ἂν τις ἴσως
 ἀποδοίῃ τῇ θαλάττῃ τὴν τροφήν· ἀλλ' ἐνδέχεται πότι-
 μον ἔλκειν ἐν τῇ γῇ τὰς ῥίζας τὴν δὲ θάλατταν ἀβλαβῇ
 περιέχουσιν εἶναι καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς ἐνύδροις·
 ἀλλὰ τούτων μὲν πέρι λόγος ἕτερος. καὶ ὅσα δὴ πρὸς
 αὐτῇ τῇ θαλάττῃ φύεται χρῆται πῶς τῇ ἀλμυρίδι πρὸς
 εὐσθένειαν καὶ τροφήν· ἔοικε γὰρ τοῦτο ἰδίον τι γένος
 3 εἶναι παρὰ τὰ εἰρημένα καθάπερ ἀνὰ μέσον ὄντα. τὰ δ'
 ἄλυνκὰ τῶν ὑδάτων τρέφει μὲν καὶ τὰ ἔργεια χεῖρον δὲ
 τῶν γλυκέων· ἀναυξῇ γὰρ ποιεῖ καὶ ἐπικάει, τὸ δ' ἄλν-
 πότερα τοῖς δένδροις ἢ τοῖς λαχανώδεσιν ἢ ὅλως [τοῖς]
 ἐπετείοις εἶναι καθάπερ τινὲς φασὶν οὐκ ἄλογον ὅσῳ περ
 ἰσχυρότερα· τάχα γὰρ ἂν τισὶ πρόσφορον τὸ ὅλον ὥσπερ
 τοῖς φοίνιξιν εἴπερ καὶ οἱ ἄλλοι παραβαλλόμενοι· παρα-
 πλήσιος γὰρ ἢ ὁ αὐτὸς χυλός. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῶν λα-
 χανωδῶν ἐστὶ τισὶ τὰ ἄλυνκὰ πρόσφορα καθάπερ ῥαφά-
 νῳ τευτλίῳ πηγάνῳ εὐζώμῳ· βελτίῳ γὰρ γίνεται τοῖς
 ἄλυνκοῖς ἀρδόμενα ταῦτα, δι' ὃ πρὸς γε τὴν ῥάφανον
 νίτρον τινὲς παραμιγνύουσιν ἐν τῷ βρέχειν ὥσπερ οἱ ἐν
 Αἰγύπτῳ καὶ γίνεται πολλῷ γλυκυτέρα καὶ ἀπαλωτέρα
 4 καθάπερ καὶ ἡ ἐσόμενη. τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ ὅλως
 ἢ ἄλυνκότης πρόσφορος ὅτι πικρότητά τινα ἔχουσιν ἐν τῇ
 φύσει ταύτην δὲ διαδυόμενον καὶ ὥσπερ ἀναστομοῦν
 τὸ ἄλυνκὸν ἐξάγει, δι' ὃ καὶ ἐν ταῖς ἀλμυρίσιν ἢ ῥάφα-

νος ἀρίστη· τὸ δὲ πικρὸν ἄτροφόν τε καὶ δύσχυλον ὥστε
 ἐξαγομένου τούτου καὶ γλυκυτέρα καὶ ἀπαλωτέρα καὶ
 εὐανξεστέρα γίνεται· τὰ δ' ἄλλα χεῖρω διὰ τὸ μὴ ἐξ-
 ἀγειν τὸ ἀλλότριον ἀλλὰ τὸ οἰκεῖον ἐπικαίουσιν. δῆλον
 δ' ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πικρῶν ὁμοίως ἂν ἔχοι κα-
 θάπερ καὶ ὁ κορωνόπους καὶ τὰ κichόρια. τοῖς [δὲ] δρι-
 μέσι οἷον κρομύω σκοροδόω τοῖς ἄλλοις οὐκέτι πρόσφο-
 ρον· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖ τὴν δριμύτητα διὰ τὴν ὁμοιότητα
 τῶν χυλῶν. τὸ γὰρ ὅμοιον ἐπὶ τὸ ὅμοιον φέρεται καὶ εἰς
 τοὺς πόρους ἐνδύεται καθάπερ ἐπὶ τῶν καθαιρόντων
 καὶ ἐξαγόντων τὰς ἐπιχροῖσεις. καὶ τὰ μὲν ἄλυσκὰ τοῖς 5
 τοιούτοις πρόσφορα διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. εἰ δ'
 ἀληθὲς ὃ ἔλεγεν Ἀνδροσθένης ὑπὲρ τῶν ἐν Τύλῳ τῇ
 νήσῳ τῇ περὶ τὴν ἐρουθρὰν θάλατταν ὅτι τὰ ναματιαῖα
 μᾶλλον συμφέρει τῶν οὐρανίων ἄλυσκὰ ὄντα [καὶ] τοῖς
 δένδροις καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, δι' ὃ καὶ ὅταν ὕσῃ τού-
 τοις ἀποβρέχειν, αἰτιάσασθαι ἂν τις τὴν συνήθειαν· τὸ
 γὰρ ἔθος ὥσπερ φύσις γέγρονε. συμβαίνει δὲ τὰ μὲν οὐ-
 ράνια σπάνια γίνεσθαι τούτοις δ' ἐκτρέφεσθαι καὶ τὰ
 δένδρα καὶ τὸν σῖτον καὶ τᾶλλα δι' ὃ καὶ πᾶσαν ὥραν
 σπεύρουσι. ταῦτα μὲν οὖν ὥς ἐξ ὑποθέσεως εἰρήσθω.

Η CAP. VI. Τῶν δὲ ποτίμων τὰ ψυχρὰ βέλτιστα· καὶ
 γὰρ πέψιν ποιεῖ μάλιστα διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τοῦ
 θερμοῦ καὶ κατάψυξιν ταῖς ῥίζαις· δεῖται δὲ τὰ δένδρα
 ταύτης. ὅτι δὲ βελτίω σημεῖον τὸ γλυκυτέρα καὶ εὐχυ-
 λότερα τοῖς ψυχροῖς ἀρδευόμενα καὶ λάχανα καὶ ῥίζας
 καὶ καρποὺς καὶ τᾶλλα ὁμοίως. εἰσκει δὲ κατὰ λόγον
 ἔχειν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ διὸς ὑδάτων τὰ νυκτερινὰ
 καὶ τὰ βόρεια καὶ ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν πνευμάτων ὅταν ἦ
 βόρεια καὶ μὴ νότια καὶ ὅλως ὅταν ψυχρὰ καὶ μὴ θερμὰ·
 τὴν γὰρ αὐτὴν ὀνησιν πάντα ἔχει καὶ διὰ τὰς αὐτὰς
 ἀνάγκας· τὰ [γὰρ] θερμὰ διαχεῖ καὶ ἀννυγραίνει καὶ

- 2 ἀσθενὲς ποιεῖ τὸ σύμφυτον θερμόν. ὑπερβολὴ δέ τις ἐστὶν ἴσως καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ πρὸς τροφήν καὶ πρὸς γένεσιν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων εἴπερ ἀφαιρεῖται τὴν τοῦ θερμοῦ δύναμιν· ἀφαιρεῖται γὰρ τὴν ζωήν· οὐ μὴν πολλή γε οὐδ' ἐν πολλοῖς ἐὰν μὴ τινα καὶ ἄλλον ἔχη χυμὸν ἀλλότριον· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὅμοια τὰ ἐπὶ τῶν ζώων ἐστὶ τῶν ἐν φυτοῖς· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὅλως ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ περιέχεται καὶ ἐν τούτῳ ξυνίσταται ταῦτα δ' ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῷ ἄερι· μὴνυμένον δὲ τοῦ ὕδατος τούτοις οὔτε τὴν ἐκ τῆς γῆς οὔτε τὴν οἰκείαν ἀφαιρεῖται θερμότητα πλήν γ' εἴ που καὶ ὁ ἀῆρ ὅλος τοιοῦτος· οὕτως γὰρ
- 3 ἀβλαστῆς καὶ ἄγονος ἡ γῆ τὸ ὅλον. τὰ μὲν οὖν ψυχρὰ διὰ ταῦτα βελτίω, τὰ δὲ πότιμα τῶν ἀπότων ὅτι τροφιμώτερα. μὴνυμένη γὰρ ἡ ἀλμυρὸς καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος χυλὸς οὐ μόνον ἀτροφίας ἀλλὰ καὶ ἄλλας βλάβας ἐμποιεῖ καθάπερ ἐπὶ τῶν σωμάτων. ἡ δὲ μίξις τῶν ὑδάτων ἡ τοιαύτη χρήσιμος ὅταν τὸ μὲν ἄγαν σκληρὸν ἦ καὶ ὥσπερ ἄπεπτον καὶ ὠμὸν τὸ δὲ θῆλυ καὶ μαλακὸν ἦ καὶ ἐάν τινα γεώδη συνεπιφέρει χυλὸν ὅπερ ἔχει τὰ θολερὰ καὶ κοπριώδη· καὶ γὰρ τῆς τοιαύτης δέονται τροφῆς. δι' ὃ πολλάκις ἂν ἀρμόσειε λεπτὸν καὶ καθαρὸν μὴ καθαρῷ καὶ παχεῖ καὶ φρεατιαῖον ναματιαῖον καὶ ὀντόν καὶ ὄμβριον λιμναῖον καὶ ἀπλῶς στασίμω. θαυμασιώτερον δ' ἂν δόξειεν εἶ τι γλυκὺ καὶ πότιμον ἢ ὅλως ἄτροφον ἢ μὴ τελεσφόρον ἐστὶν ὥσπερ καὶ τὸ περὶ τὴν Πυρραΐαν ὃ καὶ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται. τὴν δ' αἰτίαν ἐν δυσὶν ἂν τις λάβοι τούτων, ἢ ὅτι πάντως ἀσθενὲς ὅπερ οὐκ ἔοικεν, ἐπεὶ καὶ ὁ ἀῆρ δοκεῖ τρέφειν, ἢ ὅτι χυλὸν τινα ἔχει κακοποιὸν ὃς λανθάνει τὴν γεῦσιν ὅπερ ἐκδηλούμενον φαίνεται καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ ὕδατος· καὶ γὰρ ἄνθρωποι λουόμενοι λεπροὶ γίνονται καὶ τὰ φυτὰ παραπλησίαν τινὰ λαμβάνει διάθεσιν· οὐ γὰρ δὴ τό γε ἄγαν

τροφίμον λεκτέον ὥς διὰ τὸ μὴ δύνασθαι κρατεῖν ἀτραφῆ καὶ χεῖρω γίνεται. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

11 CAP. VII. Τοὺς δὲ τόπους ζητεῖ τοὺς οἰκείους οὐ μόνον τὰ περιττὰ καὶ ἴδια τῶν δένδρων ἀλλὰ καὶ τὰ κοινότερα γινόμενα· τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ ξηροὺς τὰ δὲ εὐνδρους τὰ δὲ χειμερινούς τὰ δὲ προσείλους τὰ δὲ παλισκίους καὶ ὅλως τὰ μὲν ὀρεινούς τὰ δὲ ἐλώδεις ὥςπερ καὶ διαιροῦσιν. οὐκ αἰεὶ δὲ πάντα τοὺς αὐτοὺς ἴσως οὐδὲ διὰ μίαν αἰτίαν ἀλλὰ διὰ πλείους ὥςπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη. καὶ γὰρ τὸ συγγενὲς τῆς φύσεως ἕκαστον ἄγει πρὸς τὸν οἰκεῖον ἐν ᾧπερ καὶ τὰ αὐτόματα φύεται· τὸ δ' αὐτόματον μηνύει τὴν φύσιν εἴπερ ἐκ τῶν αὐτῶν αἰ τροφαὶ καὶ αἰ γενέσεις. καὶ αἰ καθ' ἕκαστον διαιρέσεις οἷον ἡ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης καὶ ἡ ξηρότης καὶ ἡ ὑγρότης· ζητεῖ γὰρ τὰ πρόσφορα κατὰ τὴν κρᾶσιν. ἔτι δὲ ἀσθενῆ καὶ ἰσχυρὰ καὶ βαθύρριζα καὶ ἐπιπολαιόρριζα καὶ εἴ τις ἄλλη διαφορὰ κατὰ τὰ μέρη. πολλάκις δὲ καὶ 2 διὰ πλείω τούτων· καὶ ἐνίοτε τὰ μὲν ἔχοντα τὰ δὲ οὐκ ἔχοντα· πάντα γὰρ [οὐ] ταῦτά. ἔτι δὲ καὶ τὰ ὅμοια ζητεῖ τὸ ὅμοιον καὶ τὰ ἀνόμοια μὴ τὸν αὐτὸν ὅταν [μὴ] ἢ τις παραλλαγὴ τῆς φύσεως. ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τὴν ἐλάτην καὶ πεύκην ἐστίν· ἡ μὲν γὰρ χαίρει παλισκίοις ἡ δὲ πεύκη τοῖς προσείλοις ἐν ἐκείνοις δὲ οὐ φύεται παράπαν ἢ κακῶς. θερμὰ μὲν ἴσως ἄμφω καθάπερ φασὶν ἀλλ' ἡ μὲν ἐλάτη ξηρὸν ἡ δὲ πεύκη ὑγρόν· σημειῖον δὲ καὶ ἡ τῆς πίττης γένεσις· ἅμα δ' ὑγρότητος πληθὺς καὶ ὁ πρόσ- 3 ειλος τόπος οἰκεῖος· πέψις γὰρ οὕτω μᾶλλον· αἰεὶ δὲ κατὰ τὸ ὑπεραῖρον ἢ ὄρεξις. ἢ καὶ δῆλον ὥς ἐν τοῖς δο- κοῦσι παραλλάττειν τῶν ὁμογενῶν αἰεὶ τινα ζητητέον τοιαύτην διαφοράν. ἐπεὶ ὅσα μὴ ὁμογενῆ τὸν αὐτὸν ζητεῖ καθάπερ ὁ κιττὸς καὶ τὰ πάρυδρα καὶ ἀλσώδη θά- διον εἰπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θερμὸς καὶ ξηρὸς τῶν δὲ ἡ φύσις

ὅλως συγγενής. ἔνια δὲ καὶ τούτων ἐν ταῖς καθ' ἕκαστον
 διαφοραῖς ἔδειξε τὴν αἰτίαν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα φιλό-
 σκεπα τυγχάνει καὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων ὥσπερ
 ἡ ῥόα καὶ ὁ μύρρινος καὶ ὁ μὲν πυκνὸς ὢν καὶ ξηρὸς ἡ
 4 δὲ μανὴ καὶ οὐ ξηρὰ· τὸν μὲν γὰρ καρπὸν ἀμφοτέρω
 πυρηνώδη καὶ οὐχ ὑγρὸν ἔχει. τῷ μὲν οὖν ἡλίῳ παρα-
 διδόμενος ταχὺ καταξηραίνεται σκιατροφούμενος δὲ καὶ
 μετρίως εἰσλάμποντος σώζει τε τὴν οἰκείαν ὑγρότητα καὶ
 πεπαίνει δι' ὃ καὶ τὰς ῥόας πυκνάς φυτεύουσι καὶ τοὺς
 μυρρίνους ἵνα συσκεπάξωσιν ἄλληλα καὶ προβολὴν ἔχωσι
 τοῦ ἡλίου· ἅμα δὲ καὶ τῷ μὴ πολύρριζα τυγχάνειν οὐκ
 ἐνοχλοῦνται κατὰ τὰς τροφάς. εἰ γὰρ αὖ τὰναντία τις
 οὕτω φυτεύοι καθάπερ ἄμπελον καὶ συκῆν οὐκ ἂν ὁμοί-
 5 ως εὐκαρποῖ· ἐνυγρὰ γὰρ ὄντα καὶ πέψεως δεῖται πλεί-
 ονος. αἱ μὲν οὖν τῶν τόπων παραλλαγαὶ διὰ τοιαύτας
 τινὰς εἰσιν αἰτίας ὅπου μὴ καὶ ἄλλο τι συμβαίνει κώλυμα
 καὶ σίνος πρὸς εὐκαρπίαν ὥσπερ περὶ Τάραντα ταῖς
 ἐλάαις· ἡ γὰρ ἀπνοία κατὰ τὴν ἀνθησιν ἀποκάεται τὰ
 πολλὰ ἢ ὅταν πνέῃ τοιοῦτόν τι πνεῖ πόντιον ὃ τῇ ἄλμῃ
 τῇ ἐπιφερομένη κατεσθίει καὶ λυμαίνεται τὰ ἀνθη. δοκεῖ
 δὲ καὶ ὁμίχλη τις ἄνευ πνοῆς ἐκβαίνειν ἢ ὅταν ἄψηται
 τῶν ἀνθῶν ἀποκάει δι' ὃ καὶ μάντεις θύουσιν ὥστε μὴ
 ἐκβῆναι καὶ φασὶ κωλύειν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ εἴ
 τι πάλιν σωτήριον ἢ καὶ πρόσφορόν ἐστι τοῦ ἀέρος·
 ἐνίοτε γὰρ τῶν ἐδαφῶν ὄντων φαύλων ὁ ἀῆρ ἐκτρέφει
 τῇ εὐκρασίᾳ καθάπερ ἐλέχθη καὶ τοῖς οἰκείοις πνεύ-
 μασιν.

CAP. VIII. Εἰ δὲ ἡ γε πέψις τῶν καρπῶν τοῖς μὲν¹⁰ H
 ὑπὸ θερμοῦ δοκεῖ τοῖς δ' ὑπὸ ψυχροῦ γίνεσθαι κατὰ
 συμβεβηκὸς ἡ γε ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ γινομένη. τὸ γὰρ θερ-
 μὸν ἐν ἀμφοῖν πέττει καὶ μία τις ἡ αἰτία φανερόν δὲ οὐχ
 ὁμοίως διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν. ὅλως γὰρ πάντων τῶν

τοιούτων τὰς αὐτὰς δυνάμεις ὑποληπτέον αἰτίας εἶναι.
 συμβαίνει δὲ δὴ τοῖς ὀψικάρποις ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πε-
 παίνεσθαι περικαταλαμβανομένοις τῇ ὥρᾳ. ὀψικάρπα δ'
 ὥσπερ ἐλέχθη διὰ πλείους αἰτίας. ὅσα μὲν οὖν ὑγρὰ τῇ
 φύσει συντονωτέρων δεῖται τῶν ψυχρῶν ὥσπερ ἡ ἄμ-
 πελος· οὕτω γὰρ μᾶλλον ἢ πέπανσις. ὅσα δὲ ξηροκαρ-
 πότερα καθάπερ ὁ μύρρινος, καὶ γὰρ τοῦτο τῶν ὀψικάρ-
 πων, ἐλαφροτέρων· ἀποξηραίνει γὰρ καὶ ἀποστύφει τὸ
 ἄγαν. ἡ δ' εὐκρασία καὶ ὁ ὑγρότερος καὶ ὁ ὑπὸ νότου
 ἀῆρ εὐτροφώτατος. ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ὑγρότερα τῇ φύσει 2
 πέττουσιν αἱ ὑπερβολαὶ τῶν χειμῶνων ἀλλὰ τὰ μὲν
 ὅλως ἀποξηραίνουσι τῶν δ' ἐξαιροῦνται τὸν οἰκεῖον χυ-
 λὸν ὥσπερ τῶν συκῶν. ἀντέχειν δὲ μάλιστα δύναται τὰ
 τε ἐν ὑγρότητι λιπαρόν τι ἔχοντα καθάπερ τῶν ἀγρίων
 τὰ μιμαίνκυλα καὶ ἔνια γεώδη καὶ στρυφνὰ καὶ ἰσχυρὰ
 τὴν φύσιν οἷον βάλανος ἀχρὰς οὖον· ὁψὲ γὰρ ταῦτά γε
 λαμβάνει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα. τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ μέ-
 σπιλα καὶ τὰ μῆλα τὰ ἄγρια καὶ πάνθ' ὅλως [ἃ δύναται
 ἀφαιρεθέντα] πεπαίνεσθαι καθάπερ ἡ ἀχρὰς καὶ τὸ
 οὖον, οὐ τὴν αὐτὴν μὲν πέπανσιν ἦνπερ καὶ ἐπὶ τῷ
 δένδρῳ τὴν φυσικὴν ἔχουσιν δὲ τινα γλυκύτητα τὴν
 ποιοῦσαν ἐδώδιμα, εἴτ' οὖν σῆψιν αὐτὴν χρὴ λέγειν
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν δρυπεπῶν ἐλαῶν φασιν εἶτε καὶ ἄλλην
 τινὰ διάθεσιν ἦνπεροῦν. οὐ μὲν ἄλλ' ἴσως οὐθὲν ἂν 3
 κωλύοι καὶ τῇ ἔσωθεν θερμότητι πέττεσθαι καθάπερ τὰ
 οὖα πεπανμένης ἤδη τῆς ἐπιρροῆς ἐκ τῶν δένδρων·
 τότε μὲν γὰρ αἰεὶ τινος ἐπιούσης οὐκ ἐκράτει κωλυόμενα
 ἅμα διὰ τὰ ψύχη, μὴ προσγινόμενης δ' ἐτέρας ἅμα δὲ
 καὶ τοῦ θερμοῦ συγκατακλειομένου δι' ἅμφω πέττεται
 καὶ λαμβάνει τὴν μεταβολήν· ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν δέν-
 δρων καρποὶ πεπαινώμενοι καθάπερ οἱ βότρυες ἀφαιρε-
 θέντες γλυκύτεροι γίνονται τοῦ ὑδατώδους ὑπὸ τοῦ

- ἡλίου καταξηραίνονμένου, ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν ἀμπέλων ὅταν ἐπιστρέφωσι ἢ καὶ γηράσαντες ἀποσταφιδωθῶσι.
- 4 σχεδὸν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις γίνεται τις τοιαύτη μεταβολὴ τῶν μὲν ἐπ' ἑλάττων τῶν δ' ἐπὶ πλεῖον, ἕνια δ' ἐναντίως. καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῶν τῶν δένδρων ἐν τόποις θερμοῖς καὶ οἰκείοις ἀπέπαντα [μὴ] ἐπικνισθέντα καὶ ἐπαλειφθέντα ἐλαίῳ καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη διὰ τὴν εὐτροφίαν, ὥςπερ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ συκάμυνα, τοῦτο δὲ παθόντα καὶ ἀπέρασίν τινα ἔλαβεν ὑγροῦ καὶ πνεύματος καὶ τὸ θερμὸν εἰσδέχεται. τῶν δὲ λαχανωδῶν ἕνια καὶ τὸ ὅλον ἀπέπαντα καὶ ἀμετάβλητα καθάπερ ἡ κολοκύνθη. πέψεως μὲν οὖν καὶ ἀπεψίας καὶ ἀπλῶς τῶν γινομένων μεταβολῶν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι.

- CAP. IX. Τῶν δὲ δένδρων αὐτῶν αἰὲν τὰ ἐν τοῖς ἁπνόοις καὶ παλισκίοις ὀρθὰ καὶ ἀστραβῇ καὶ λειότερα καὶ εὐμηκέστερα γίνεται τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον κἂν πυκνὰ τυγχάνῃ πεφυκότα, τὰ δ' ἐν τοῖς εὐπνόοις καὶ προσηνέμοις καὶ εὐείλοις ἔτι δὲ μανὰ πεφυκότα ἦττον. ἢ τε γὰρ εἰς βάθος αὐξήσεις κωλύει τὸ μῆκος καὶ τὰ πνεύματα τραχύνει καὶ ὄξους ἐμποιεῖ καθάπερ ἐλέχθη διὰ τὴν ἐπίστασιν· ἐκείνοις δὲ ἀφηρημένων τούτων ἢ εἰς τὸ μῆκος
- 2 αὐξήσεις μόνῃ γίνεται· δι' ὃ καὶ τὰ μὴ ὁμοίως ὀρθοφυῇ μὴδ' εὐμήκῃ τὴν αὐτὴν διάθεσιν λαμβάνει τοῖς ὀρθοφυέσι καὶ μακροῖς ὅταν ἐν τόποις γένηται τοιούτοις ὥςπερ αἱ δρυῖς· λείπει γὰρ καὶ εὐθεῖαι καὶ σχεδὸν ἰσομήκεις γίνονται ταῖς ἐλάταις καθάπερ φασὶ καὶ περὶ τὸν Αἴμον. ἅμα δὲ καὶ μανότερα καὶ ἀσθενέστερα τὰ τοιαῦτα γίνεται διὰ τὸ μῆτε ὑπὸ τοῦ ἡλίου μῆτε ὑπὸ τῶν
- 3 πνευμάτων καὶ τοῦ ψύχους λαμβάνειν πύκνωσιν. ἀποβλητικὰ δὲ μάλιστα τῶν καρπῶν πρὶν πεπᾶναι συκῇ καὶ φοῖνιξ καὶ ἀμυγδαλῇ καὶ διὰ τὴν ἐναπόληψιν ὑγρότητός τέ τινος καὶ πνεύματος ὥςπερ συκαῖ τὰ δὲ τῷ τὴν προς-

ἀρτησιν ἔχειν ἀσθενῇ τοὺς δ' ὄγκους μείζους ὥσπερ ἡ
 ἄμυρδαλῇ καὶ μηλέα καὶ ἄπιος· ἱκανὸν γὰρ καὶ ὅτιοῦν
 διυγρᾶναι καὶ ἀσθενὲς ποιῆσαι· καὶ ἅμα τούτοις γε καὶ
 πνευμάτων ἐπιγίνεται μέγεθος. ἡ δὲ ῥόα τοῖς μὲν κυτί-
 νοις εὐαπόπτωτος, ἀσθενῆς γὰρ αὐτῶν ἡ πρόσφυσις
 ὥστε ὅταν ψακάδια καὶ δρόσοι πέσωσιν εἰςδυόμενα κατὰ
 τὸ ἄνθος ἀνυγραίνει καὶ ποιεῖ τὴν βολήν· δι' ὃ καὶ κατ- 4
 ἀγρουσι τὰ δένδρα καὶ οὐκ ἀφιαῖσιν εἰς ὕψος ὅπως οἱ
 κύτινοι μὴ ὀρθοὶ γινόμενοι δέχωνται τὸ ὑγρόν· οἱ δὲ
 καὶ ἀνάπαλιν κελεύουσι φυτεύειν τὰς ῥάβδους τούτου
 χάριν ὅπως εὐθὺ κατανεύσωσιν. ὅτι δ' ἡ ὑγρότης αἰτία
 τῆς ἀποβολῆς καὶ κεῖθεν δῆλον· αἱ γὰρ ἄπιοι καὶ ἄμυρ-
 δαλαῖ καὶ μὴ βρέχῃ νότιος δ' ὁ ἀήρ ἥ καὶ ἐπινεφῆς ἀπο-
 βάλλουσι καὶ τὰ ἄνθη καὶ τοὺς πρώτους καρποὺς ἐὰν
 εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπάνθησιν ᾗ. καὶ τούτων μὲν καὶ τῶν
 τοιούτων ἐν τῇ προσαρτήσῃ τε καὶ τοῖς ὅγκοις ἡ αἰτία.
 5 τῶν δὲ συκῶν καὶ τῶν φοινίκων οὐκ ἐν τούτοις ἐστὶ μό-
 νον ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῶν διαστάσει· δι' ὃ καὶ ἐρινα-
 ζουσι τὰς συκᾶς· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ὅπως οἱ ψῆνες οἱ ἐκ
 τῶν ἐρινῶν τῶν ἐπικρεμαννυμένων γινόμενοι διοίγωσι
 τὰ ἐπὶ τῆς συκῆς· ἡ μὲν γὰρ γένεσις ἐξ ἐκείνων· ζη-
 τοῦντες δὲ τὴν ὁμοίαν τροφήν ἐκπέτονται καὶ προς-
 ῖπτανται τοῖς ἐπὶ τῆς συκῆς ἐρινοῖς. συμβαίνει δὲ τοῦτο
 καὶ ἐπὶ τῶν [μὴ] ἐριναζομένων ὅταν πλησίον τῶν συ-
 κῶν ἐρινεοὶ ᾤσιν, δι' ὃ καὶ παραφυτεύουσι ταῖς συκαῖς
 ἐρινεοὺς ἐπὶ τῶν ἄκρων ὅπως κατ' ἄνεμον ἡ πτῆσις οὐ-
 ρία γίνηται, ταῖς μὲν πρώταις πρώτους ταῖς δ' ὀψίαις
 ὀψίους ταῖς δὲ μέσαις μέσους ἵνα κατὰ τὴν οἰκείαν ὥραν
 ἐκάστοις ὁ ἐρινασμός ᾗ. διοιχθέντος δὲ τοῦ μέσου τὴν 6
 ὑγρότητα ἐκβόσκονται τὴν πλείω καὶ τῷ ἔξωθεν ἀέρι
 δίοδον διδόασιν καὶ τὸ ὅλον εὐπνούνστερα ποιοῦσι· συμ-
 βαίνει γὰρ ἅμα τῇ θερμότητι τῇ κατεργαζομένην συγκα-

- τακλείεσθαι τι πνεῦμα καθάπερ τοῖς ἐφομένοις οὐ χωρι-
 σθέντος ἅμα τῇ ὑγρότητι καὶ διεκπνεύσαντος ἐπιμένει·
 τὰ γὰρ αἷτια τοῦ ἀποβάλλειν ταῦτ' ἐστίν. εὐλόγως δὲ
 καὶ γίνονται καὶ εἰσδύονται πάλιν οἱ ψῆνες εἰς τὰ ἐρινά·
 γίνονται μὲν γὰρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πεπαίνειν μηδὲ
 τελειουργεῖν τοὺς ἐρινεοὺς· ὥσπερ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων
 σηπομένων καὶ ἐν τούτοις ζωοποιὸς ἡ φύσις· οὐκ ἔχον-
 τες δὲ τροφήν ζητοῦντες δὲ τὴν οἰκείαν φέρονται πρὸς
 τὸ ὅμοιον· ἡ γὰρ ἐπιθυμία πᾶσι τοῦ συγγενοῦς ὥσπερ
 τοῖς φθειρσὶν αἵματος ἐξ οὗ διαφθαρέντος [ἡ] γένεσις.
- 7 εὐλόγως δὲ καὶ ἐν τοῖς λεπτογείοις καὶ καταβόρροις οὐκ
 ἐπιζητοῦσι τὸν ἐρινασμόν· ξηρὰ γὰρ γίνονται τῇ φύσει
 δι' ὀλιγότητα τῆς τροφῆς, οὐδὲ δὴ εἴ τις ἐτέρα χώρα
 τοιαύτην ἔχει τὴν κρᾶσιν ὥστε σύμμετρον ἐκδιδόναι τὴν
 τροφήν· ἡ γὰρ ἀποβολὴ δι' ἀπεψίαν καὶ τὸ μὴ κρατεῖν.
 ὥσαύτως δὲ καὶ ὅπου κονιορτὸς πολὺς, ἀποξηραίνει γὰρ
 καὶ οὗτος. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν ὅτι βορείοις ἀποβάλ-
 λουσι μᾶλλον ἢ νοτίοις ξηροτέρων ὄντων· αἴτιον δ' ὅτι
 πυκνούμενα μᾶλλον τὰ ἐρινὰ κωλύεται διεκπνεῖν· ἅμα
 δ' ἴσως καὶ πῆξις τις γίνεται τοῦ ὀποῦ· ταύτην γὰρ καὶ
 τῆς φυλλοβολίας αἰτίαν φέρουσιν τινες ὥσπερ εἵπομεν.
- 8 ὅσα δ' ὅψια πάμπαν τῶν γενῶν οὐκ ἀποβάλλει διὰ τὴν
 ὀψιότητα τῆς βλαστήσεως· οὐ γὰρ ἔτι συμβαίνει κατα-
 κλείεσθαι καὶ ἐναπολαμβάνεσθαι τὸ πνεῦμα διὰ τὴν
 ὥραν ἀλλ' ἐπικρατεῖ ἀντιπεριϋστάμενον τὸ θερμόν· ἅμα
 δὲ καὶ φύσει ξηρὰ πως ἐστὶ καὶ ὁψὲ διϋγραίνεται, δι' ὃ
 καὶ τὴν ἄρδενσιν αἱ τοιαῦται ζητοῦσι καὶ δέχονται μᾶλ-
 λον. ἔοικε δ' εἶπερ ἡ ἀνοιξις ποιεῖ τὴν ἐπιμονὴν εὐπνοιάν
 τε καὶ ἀπέραςιν ποιοῦσα παραπλήσιον τρόπον τινὰ [τὸ]
- 9 συμβαῖνον καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ συκαμίνων· ἀλλὰ¹³¹
 τοῦτο διαμφισβητοῦσιν τινες ὥς ἄρ' οὐκ ἀνοίγουσιν οἱ
 ψῆνες ἀλλὰ συμμύειν ποιοῦσιν ὅταν εἰσδύωσιν ὅθεν καὶ

τὴν αἰτίαν ἐστὶν ἐκ τοῦ ἐναντίου φέρειν ὥς τούτου χά-
 ριν ἐριναζομένων· ἐὰν γὰρ συμμύσῃσιν οὕθ' ἢ δρόσος
 οὔτε τὰ ψακάδια δύναται διαφθεῖρειν ὑφ' ὧν ἀποπί-
 πτουσι διυγραινόμενοι ὥσπερ καὶ οἱ κύτινοι τῶν ῥοῶν.
 ὅτι δὲ ταῦτα αἷτια μὴνύει τὸ συμβαῖνον ὃ δὴ καὶ λέ-
 γουσί τινες· ἀποβάλλουσι γὰρ μᾶλλον ὑδατίων ἐπιγίνο-
 μένων. σημεῖον δ' ὅτι κακεῖνό ἐστι τοῦ συμμύσαι χάριν·
 ἐὰν γὰρ μὴ ἔχωσι περιάπτειν τῇ ἄμῳ ἐπιπάττουσιν ἵνα
 συμμύσῃ· καὶ ὁ κονιορτὸς δὲ ποιεῖ διὰ τοῦτο ἐπιμένειν
 ὅτι συμμύει κονιορτούμενα· τὰ δὲ τῶν ὀψίων οὐ διοίγε-
 ται κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀλλὰ συμμύει, δι' ὃ καὶ
 ἐπιμένει καὶ οὐδὲ ὅλως ἐρινασμοῦ δέονται· μετὰ ταῦτα
 δ' ἰσχύοντ' ἤδη καὶ ἅμα τῆς ὥρας μεταβεβληκυίας ἀνοί-
 γεται τε καὶ οὐκ ἀποπίπτει. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν ἀμφο-
 τέρως λαβεῖν ἐνδέχεται. τάχα δ' ἂν τις φαίῃ ταῦτά γε 10
 οὐδὲν ὑπεναντιοῦσθαι· καὶ γὰρ ὑδάτων ἐπιγινομένων
 ἀσθενέστερα τὰ ἐρινὰ καὶ πλείων ὑγρότης γίνεται δι' ἣν
 ἐκπνευματουμένην ἢ ἀποβολή· καὶ τῇ ἄμῳ πάττειν
 ἀποξηραίνειν βουλομένους δι' ὃ καὶ τὸν κονιορτὸν ὠφε-
 λεῖν· ἐξαιρεῖν γὰρ τὸ ὑγρὸν ὃ τῆς ἀποβολῆς αἷτιον. εἰ 11
 μὲν οὖν μὴθὲν ἀντιλέγει δῆλον ὥς ἐν ἐκείνῳ τὸ αἷτιον.
 εἰ δὲ ἐναντιοῦται συμβαίνοι ἂν ἐκείνως μὲν ἀπὸ τῶν
 ἐντὸς εἶναι τὴν ἀρχὴν καὶ εἴ τι προσεπιγίνεται τῶν ἐκτὸς,
 οὔτως δ' ἀπὸ τῆς ἐξωθεν ὑγρότητος ὑφ' ἧς μάλιστ' ἂν
 ἀποπίπτοι τὰ ὀρθὰ πεφυκότα καὶ μὴ κατακλινῇ καθά-
 περ οἱ κύτινοι· πιθανὸν δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τινὰς αἰτίας
 εἶναι τῆς ἀποβολῆς ὥσπερ νοσησάντων πλήν ἢ μὲν νόσος
 ἴσως κοινὴ πάντων τῶν καρπῶν. τοῦ δὲ συμμύειν ὅταν 12
 εἰσδύωσιν οἱ ψῆνες ἀνάγκη τινὰ λέγειν αἰτίαν· ἐπεὶ τό
 γ' ἐκβόσκεσθαι τὴν ὑγρότητα τὴν ἐννύαρχουσαν οἰκείαν
 οὔσαν ἀληθὲς, δι' ὅπερ πρὸς τὴν ἐπιμονὴν χορήσιμον,
 τὰ μέντοι σῦκα χεῖρω ποιεῖ· κενωθέντα γὰρ τὰ ἐριναστὰ

- μᾶλλον ἐπισπᾶται καὶ πλείω τὸν ὀπὸν· ὅθεν ἐνιοὶ γ'
 οὐδ' ἐρινάζουσιν ἀλλὰ καὶ πωλοῦντες κηρύττουσιν ὥς
 ἀνερίναστα καὶ δοκεῖ πολὺ διαφέρειν. ἔτι δ' ἐχρῆν τοῖς
 βορείοις ἦττον ἀποπίπτειν, συμμύει γὰρ μᾶλλον, εἰ μὴ
 13 ἄρα τῷ ξηραίνεσθαι διαχάσκει. φαίνεται δ' οὖν πλεί-
 ους ἀντιλογίας ἔχειν τῶν πρότερον, εἰ μὴ ἄρα ἀμφοτέ-
 ρως συμβαίνει καὶ ἐνδέχεται. τὸ δ' ἐνίους τόπους μὴ
 δεῖσθαι τῶν ἐρινασμῶν οὐκ ἄτοπον ὥςπερ ἐλέχθη, συμ-
 μετρίαν ἔχοντας τῆς τε τροφῆς [καὶ] τοῦ ἀέρος· ἐπεὶ ὅτι
 γε ἡ ὑγρότης πολλὴ καθ' ὅλον τὸ γένος καὶ ἐξ αὐτῶν
 τῶν ἀγρίων δῆλον. καὶ γὰρ ἡ ἀπεψία διὰ τοῦτο γίνεται
 καὶ ἐρινάζουσι κακείνους ὅπως ἐπιμείνωσι· διὰ τὰς αὐ-
 τὰς δ' αἰτίας καὶ διαφοροῦσιν ἐνιοὶ δὲ καὶ τριφοροῦσιν
 αὐτῶν διὰ πληθὺς τροφῆς· ἀφαιρουμένων γὰρ τῶν
 πρώτων ῥαδίως ἕτερα φύουσι καὶ πάλιν τούτων ἕτερα
 πληθύνοντές τε τῇ ὑγρότητι καὶ μέχρι τούτου κρατοῦντες
 14 ἐπὶ πλείον δ' οὐ δυνάμενοι διὰ τὴν ὑπερβολὴν· μόνον
 γὰρ δὴ τοῦτο τῶν ἀγρίων ἢ μετ' ὀλίγων ἀτελῇ φέρει τὸν
 καρπὸν· εἰ μὴ ἄρα ἐνταῦθα αὐτῶν ἦν τὸ τέλος. φύεται
 γοῦν καὶ αὐτόματος· (ἡ δὲ τῶν αὐτομάτων γένεσις ἐκ
 σπέρματος καὶ ὅσα δὴ διὰ σῆψιν τινα μᾶλλον δ' ἄλλοι-
 ωσιν γίνεται τῆς γῆς) ὥστε καὶ τοῦτο ὠλεσίκαρπον ἄν-
 τις φαίη καθάπερ ὁ ποιητὴς φησι τὴν ἰτέαν· ἐπεὶ τὰ γε
 ἄλλα καὶ ἀβρώτους ἔχη πᾶσι τοὺς καρποὺς ὅμως ἐκτελεῖ
 15 καὶ πεπαίνει κατὰ τὴν τῆς φύσεως ὁρμὴν. ἀλλὰ γὰρ
 αὕτη μὲν ιδιότης ἄν τις εἴη πρὸς τὰ ἄλλα. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν
 φοινίκων συμβαῖνον οὐ ταῦτὸν μὲν ἔχει δέ τινα ὁμοιό-
 τητα τούτῳ δι' ὃ καλοῦσιν ὀλυνθάζειν αὐτούς· τὸ γὰρ
 ἀπὸ τῆς ἄρρενος ἄνθος καὶ ὁ κονιορτὸς καὶ χνοῦς συγ-
 καταπατιτόμενος ποιοῦσί τινα τῇ θερμότητι καὶ τῇ ἄλλῃ
 δυνάμει ξηρότητα καὶ εὐπνοίαν· διὰ τούτων δὲ ἡ ἐπι-
 μονή· φαίνεται δὲ τρόπον τινὰ ὅμοιον τούτῳ καὶ τὸ ἐπὶ

τῶν ἰχθύων συμβαίνειν ὅταν ὁ ἄρρην ἐπιρραίνῃ τοῖς ὤοις ἀποτικτομένοις τὸν θορόν. ἀλλὰ τὰς μὲν ὁμοιότη-
τας καὶ ἐκ τῶν ἀπηρτημένων ἐστὶ λαμβάνειν.

II H CAP. X. Τῶν δὲ ὁμογενῶν ἐν οἷς τὰ μὲν ἄκαρπα
τὰ δὲ κάρπιμα τῶν ἀγρίων, ἃ δὴ θήλεα τὰ δ' ἄρρενα
καλοῦσιν, ἐν ἐκείνῃ τῇ αἰτίᾳ περιλαμβάνεται τῇ καὶ
πρότερον εἰρημένη περὶ τῶν ἀκάρπων ὅτι διὰ πυκνό-
τητα καὶ ἰσχὺν καὶ εὐτροφίαν ἄκαρπα γίνεται· συμβαί-
νει γὰρ ἅπαντα εἰς ἐάντὰ καταναλίσκειν. ἡ δὲ καρποτο-
κία δεῖται μὲν τῆς φυσικῆς περιττώσεως· ἐκ ταύτης γὰρ
ὁ καρπὸς ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις τὸ σπέρμα· τρεπομένης
δ' εἰς ἕτερον ἀεὶ καὶ ἀναλίσκομένης ἀφαιρεῖται τὴν γέ-
νεσιν· ἡ γὰρ φύσις οὐ διαρκὴς εἰς ἅμω μὴ λαμβάνουσα
τὸ σύμμετρον. οἷς μὲν οὖν ἐνίοτε τοῦτο συμβαίνει τότε 2
ἄκαρπα γίνεται, οἷς δ' εὐθὺς ἐνταῦθα ἡ ὁρμὴ τῆς φύ-
σεως ὅλως ἄκαρπα. δι' ὃ δὴ καὶ τῶν ἀγρίων ἔνια τοι-
αῦτ' ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἅπερ ἰσχυρότερα καὶ πυκνότερα
καὶ ὥς ἐπὶ πᾶν μείζω γίνεται διὰ τὴν εὐτροφίαν. ἐπεὶ
καὶ τὰ μικρόκαρπα πάνθ' ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ μείζω καὶ τὰ
εἰς μέγεθος ὠρμημένα μικροκαρπότερα καθάπερ καὶ ἡ
ἰνδικὴ σνκῆ καλουμένη. θαυμαστὴ γὰρ οὖσα τῷ μεγέ-
θει μικρόν τε ἔχει φύσει σφόδρα τὸν καρπὸν καὶ ὀλίγον
ὥς εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα πᾶσαν τὴν τροφήν·
καὶ γὰρ σφόδρα μεγαλόφυλλος ἀφ' ὧν ἔοικε διὰ τὴν εὐ-
βοσίαν καὶ ἡ τῶν ῥιζῶν τῶν καθιεμένων εἶναι γένεσις.
ἴσως δ' ἀνάπαλιν ὅτι καὶ εἰς ταῦτα καταμερίζεται, διὰ
τοῦτο οὖν ἀσθενέστερός ἐστι καὶ ἐλάττων ὁ καρπός·
ὑπὲρ δὲ τῶν ῥιζῶν ἐν ἑτέροις εἴρηται. μόνα δὲ ἢ μά- 3
λιστα τῶν πολυκάρπων αὐξήσιν λαμβάνει μεγέθους ἁμ-
πελος καὶ σνκῆ· δύναται γὰρ ἡ μὲν ἐφ' ὅσονοῦν ἐφι-
κνεῖσθαι κληματουμένη καὶ ἔδαφος εὖγειον ἔχουσα καὶ

εὐτροφον, ἥ δὲ καὶ εἰς ὕψος αἵρεσθαι καὶ πολύκλαδος γινομένη πολὺν καταλαμβάνειν τόπον.

- CAP. XI. Εὐλόγως δὲ καὶ μακροβιώτερα τὰ ἄκαρπα¹⁵¹ τῶν καρπίμων καὶ τὰ ὀλιγόκαρπα τῶν πολυκάρπων ὅσα μὴ δι' ἀσθενείαν ἢ ὑγρότητα ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἄκαρπα ἢ ὀλιγόκαρπα καθάπερ τὰ τε πάρυδρα καὶ ἀλσώδη καὶ ὅσα μανὰ καὶ εὐσηπτα καθάπερ ἡ δάφνη· ταῦτα μὲν γὰρ καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. ἡ δὲ καρποτοκία πολὺ τῆς φύσεως ἀφαιρεῖ καὶ τὸ κυριώτατον ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει· τὰ γὰρ πολυτοκώτατα καὶ γηράσκει τάχιστα καὶ ἀπόλλυται. φανερόν δὲ ἀμέλει καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐστὶ τῶν δένδρων· ὅσα γὰρ πολυφόρα καὶ πολύκαρπα ταῦτα καὶ ὅλως καταγηρᾷ θάττον καὶ ἐν τοῖς ὁμογενέσιν οἷον ἀμπέλοις σνκαῖς τοῖς τ' ἄλλοις, τὰ δὲ στέριφα καὶ ὀλιγό-
- 2 καρπα χρονιώτερα ὥς εἰπεῖν. καὶ ποτε μᾶλλον δὲ πολ-
λάκις ὑπερκαρπήσαντα τὰ δένδρα δι' ἀσθενείαν ἀφαν-
άνθη καὶ μάλιστα τοῦθ' αἱ ἄμπελοι πάσχουσι καὶ τᾶλλα
δὲ τὰ πολύκαρπα διὰ τὸ ἐξανηλωσθαι τὴν φύσιν εἰς
τοὺς καρποὺς [ὁ] καὶ τοῖς σιτηροῖς σπέρμασι καὶ ὅλως
τοῖς ἐπετείοις συμβαίνει, δι' ὃ καὶ ἐπέτεια· συνεξαυαί-
νονται γὰρ εὐθύς αἱ ῥίζαι τελειουμένων τῶν καρπῶν
διὰ τὰς αὐτὰς ἀνάγκας ἐκδιδομένης πάσης τῆς φύσεως.
τὰ δὲ δένδρα παραχρῆμα μὲν ἢ οὐ πάσχει τοῦτο ἢ οὐ
φανερὰ γίνεται περιϋσταμένης δὲ τῆς ὥρας ἐξεδήλωσεν.
ἐὰν δέ τι καὶ ἐπιγένηται τοιοῦτον ἐκ τοῦ ἀέρος ὥστε πιέ-
- 3 σαι καὶ κακῶσαι καὶ θάττον. οὐ μόνον [δ'] οὕτω τὰ ὑπερ-
καρπήσαντα ἀλλὰ καὶ τὰ πολυκαρπήσαντα πονεῖ πολλά-
κις δὲ καὶ φθείρεται· κενωθὲν γὰρ ἅπαν ἀσθενὲς ἐν
ἀσθενεῖ δὲ καὶ τὸ μὴ ἰσχυρόν· διὰ τοῦτο καὶ τὰ γεωρ-
γούμενα τῶν ἀγεωργήτων θάττον γηράσκει καὶ τὰ βελ-
τίω τῶν χειρόνων καὶ τὰ ἡμερα ὅλως τῶν ἀργείων· καί-

τοι τάχ' ἂν δόξειεν ἄτοπον εἰ τὰ μᾶλλον τυγχάνοντα
 θεραπείας· ἀλλ' ἡ θεραπεία πρὸς καρπογονίαν οὐ πρὸς
 ἰσχύν· αὕτη δὲ ἀναιρεῖ, τὸ δὲ μακρόβιον ἐν τῷ ἰσχύειν,
 ἰσχυρὸν δὲ τὸ πυκνὸν καὶ στέριφον. ὅθεν καὶ Θάσιοι
 τὰς γεωργίας ἀπομισθοῦντες οὐ φροντίζουσι τῶν ἄλλων
 ἔτων ἀλλὰ καὶ βούλονται κακουργεῖν ὑπὲρ δὲ τοῦ τελευ-
 ταίου συγγράφονται πρὸς τὴν αὐτῶν κατάληψιν. συμ-
 βαίνει δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· καὶ γὰρ τὰ ὅλως εὖ- 4
 τοκα βραχύβια καὶ τὰ ὑπερτοκήσαντα πολλάκις ἀπόλλυ-
 ται καὶ μάλιστα εἴ τι ἀεὶ ὥς τῶν γε συνανθρωπευομέ-
 νων αἱ ὄρνιθες· αὕτη τε δὴ βραχυβιότητος αἰτία καὶ ἡ
 ἐναντία δῆλον ὅτι μακροβιότητος ὥςπερ εἴρηται. καὶ ὅσα
 δι' ἀσθένειαν εὐφθαρτα, μὴ πάντως ὄντα πολύκαρπα
 ἀλλ' ἔνια καὶ ἄκαρπα καθάπερ ἐν τοῖς ἐπετείοις (ὥς) ἡ
 σικύα περὶ ἧς καὶ πρότερον ἐλέχθη· ταῦτα γὰρ οὐδ' εἰς
 τελείωσιν ἀφικνεῖσθαι δύνανται τῆς φύσεως. ἔνια δὲ
 καὶ τῶν δένδρων εὐφθαρτα διὰ μανότητα καὶ ἀσθένειαν
 οὐκ ὄντα πολύκαρπα καθάπερ ἡ δάφνη· ταύτης γὰρ
 ἡ ἐστὶν ἡ καὶ ἄκαρπος ὅλως ἡ βρονοφόρος. πλὴν οὐχ ἀπλῶς 5
 ταύτη γε ἀλλὰ κατὰ μέρος καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὸ γῆρας·
 ἀεὶ γὰρ τὸ μάλιστα παχυνόμενον ὥς εἰπεῖν σήπεται καὶ
 φθείρεται. παραβλαστήσεις δὲ ἔχει πολλὰς ὥς ὅμοιον
 εἶναι τρόπον τινὰ τοῖς ἀφαναινομένοις ἀκρεμόσιν ἐπὶ
 τῶν δένδρων· ἀλλ' ἡ διαφορὰ τοῖς μὲν ὅτι τὸ κυριώτα-
 τον τοῖς δὲ τῶν ἀπηρητημένων τι μορίων, ἀλλ' ὅτι ἡ πα-
 ραβλάστησις ἀπὸ τῶν αὐτῶν διὰ τοῦτο καὶ ταὐτὸ δοκεῖ
 (καὶ) τὸ δένδρον εἶναι περὶ οὗ καὶ διηπορήθη πρό-
 τερον. ἀρχαὶ δὲ φθορᾶς τοῖς ἀσθενέσι καὶ ἀπὸ πλη- 6
 γῆς καὶ ἀπὸ πνευμάτων μεγέθους καὶ ἀφ' ἐτέρων τι-
 νῶν τοιούτων· ἐκ πολλῶν γὰρ εὐκίνητον τὸ ἀσθενές.
 ἐὰν δὲ πρὸς τούτῳ καὶ πολύκαρπον ἢ καθάπερ ἡ ῥόα καὶ
 μηλέα ἢ ἐαρινὴ καὶ μᾶλλον· ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ τάχα δ'

- ἐκ πολλῶν αἱ ἀρχαί. καὶ αἷ γε μηλέαι καὶ σκοληκοῦνται
τάχιστα θᾶττον δὲ αἱ γλυκεῖαι. καὶ τοῦτο πάσχουσι καὶ
ὅλως γηράσκουσιν οὐχ αἱ μηλέαι μόναι ἀλλὰ καὶ αἱ ῥόαι·
τὸ γὰρ ποτιμώτατον ἀφαιρεῖται τῆς φύσεως. ἅμα δὲ καὶ
αἱ μὲν ὥσπερ ἄγριαί τινες αἱ δ' ἡμεροὶ τυγχάνουσιν.
- 7 ἀνὰ λόγον δὲ καὶ αἱ ἀπύρηνοι τῶν πυρηνωδῶν καὶ αἱ
μαλακοπύρηνοι τῶν σκληρῶν, καὶ ἐπὶ μυρρίνων δὲ καὶ
τῶν ἄλλων ὡσαύτως· καὶ γὰρ πλεῖον ἀφαιρεῖται τῆς φύ-
σεως καὶ τὸ ὅλον ἀσθενέστερα καὶ μανότερα ταῦτα δι'
ὃ καὶ πρωϊκαρπότερα· θᾶττον γὰρ καὶ μᾶλλον ὑπακούει
τῷ ἄερι τὸ ἀσθενές· ὥς δὲ Δημόκριτος αἰτιᾷται τὰ εὐθέα
τῶν σκολίων βραχυβιώτερα καὶ πρωϊβλαστώτερα διὰ τὰς
αὐτὰς ἀνάγκας εἶναι, — τοῖς μὲν γὰρ ταχὺ διαπέμπε-
σθαι τὴν τροφήν ἀφ' ἧς ἡ βλάστησις καὶ οἱ καρποὶ, τοῖς
δὲ βραδέως διὰ τὸ μὴ εὖρουν εἶναι τὸ ὑπὲρ γῆς ἀλλ' αὐ-
τὰς τὰς ῥίζας ἀπολαύειν, καὶ γὰρ μακρόρριζα ταῦτα εἶναι
- 8 καὶ παχύρριζα — δόξειεν ἂν οὐ καλῶς λέγειν. καὶ γὰρ
τὰς ῥίζας ἀσθενεῖς φησὶν εἶναι τῶν εὐθέων ἐξ ὧν ἀμ-
φοτέρων γίνεσθαι τὴν φθοράν· ταχὺ γὰρ ἐκ τοῦ ἄνω
διῆναι καὶ τὸ ψύχος καὶ τὴν ἀλέαν ἐπὶ τὰς ῥίζας διὰ
τὴν εὐθυπορίαν, ἀσθενεῖς δ' οὔσας οὐχ ὑπομένειν.
ὅλως δὲ τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων κάτωθεν ἄρχεσθαι γη-
ράσκειν διὰ τὴν ἀσθενείαν τῶν ριζῶν. ἔτι δὲ τὰ ὑπὲρ
γῆς διὰ τὴν λεπτότητα καμπτόμενα ὑπὸ τῶν πνευμάτων
κινεῖν τὰς ῥίζας, τούτου δὲ συμβαίνοντος ἀπορορήνυ-
σθαι καὶ πηροῦσθαι καὶ ἀπὸ τούτων τῷ ὅλῳ δένδρῳ γί-
9 γνεσθαι τὴν φθοράν. ἃ μὲν οὖν λέγει ταῦτά ἐστιν. οὐ
μὴν δόξειέ γ' ἂν ὥσπερ εἴρηται καλῶς λέγειν. οὔτε γὰρ
τὸ τῶν ριζῶν ἐστὶν ἀληθὲς ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη
τὸ τῶν μακροβίων εἶναι μακρὰς καὶ παχείας· οὐ γὰρ
μακρόβιον οὐδ' ἡ συκῇ οὐδ' ἕτερα τῶν μακρορριζῶν
καὶ παχυρριζῶν οὔτε τὰ εὐθέα καὶ τὰ ὀρθὰ βραχύβια

οἶον ἐλάτῃ φοῖνιξ κυπάριστος· οὐδ' εὐαυξῇ δὲ ταῦτα οὐδὲ πρωϊκαρπα· καίτοι καὶ ταῦτα ἐχρῆν εὐθύς τοιούτων γε τῶν πόρων ὄντων καὶ τῶν ῥιζῶν μὴ μακρῶν· ὅσα γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἅπαντα δεῖ συνακολουθεῖν τοῖς αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴ ποτε οὐ τοῦτο ἢ τὸ αἷτιον¹⁰ ἀλλὰ τὰ προειρημένα πρότερον, ἐν οἷς καὶ τὸ δυσφυῆς ὅλως καὶ τὸ μικρόκαρπον καὶ ὀλιγόκαρπον καὶ ὅλως τὸ ἰσχυρὸν ἔστιν· ἡ γὰρ πυκνότης καὶ ἡ ξηρότης καὶ ἡ στερεότης καὶ ἡ λιπαρότης ἐν οἷς ὑπάρχει καὶ μακροβιότητος καὶ πάντων τῶν τοιούτων αἷτια τὰ δ' ἐναντία τῶν ἐναντίων. ὅσα δὲ πολυκαρποῦντα μὴ βραχύβια μηδὲ ταχὺ γηράσκει καθάπερ ἄπιος ἀμυγδαλῇ δρυὶς καὶ πρεσβύτερα γιγνόμενα καρπιμώτερα καθάπερ ἐλέχθη· παραιρουμένης γὰρ τῆς ἰσχύος παραιρεῖται τὸ πλῆθος τῆς τροφῆς ὥστε ῥάδιον καταπέττειν τὴν λοιπὴν· ἅμα δ' ἴσως¹¹ συμβάλλεται καὶ τὸ μὴ ἐνδεδελεχῆς ἢ πᾶσιν ἢ τισιν· ἡ γὰρ ἄπιος καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἀμυγδαλῇ προφαίνουσι πολὺν ἐκτρέφουσι δ' οὐ πολλάκις τοῦτον· ἔστι δ' ἐν τῇ τελειώσει ὁ πόνος καὶ ἡ ἀπέραςις. ἡ δὲ σνκάμινος ἐλαφρόν τινα καὶ ὕδατώδη καὶ μικρὸν ὥς πρὸς τὸ μέγεθος ἔχει τοῦ δένδρου τὸν καρπὸν. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν μακροβιότητος ἐν τούτοις ἔστωσαν αἱ αἰτίαι· περὶ δὲ πολυκαρπίας τῶν δένδρων εἴρηται πρότερον ὅτι τὰ θερμὰ καὶ μακρὰ καὶ ὑγρά.

^{7H} CAP. XII. Τῶν δὲ σπερμάτων ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐλάττω πολυχούστερα· καὶ γὰρ τὰ ἐλάχιστα μάλιστα καθάπερ κέγχρος σήσαμον ἐρύσιμον μήκων κύμινον. αἷτιον δὲ δοκεῖ καθόλου μὲν καὶ κοινῶς εἰπεῖν ὅτι τὰ ἐλάττω ῥᾶον ἐπιτελεῖν· ἐν δὲ τῷ ῥαδίῳ τὸ πλῆθος. ὥς δ' ἐγγυτέρω ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα εὐβλαστότερα καὶ θᾶττον ὑπακούει τῷ αἱρί. σημείον δὲ καὶ ἡ ὀλιγοχρο-
νιότης τῆς τελειώσεως· ἐπεὶ καὶ τὰ σπέρματα διὰ τοῦθ'

- ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν πολυκαρπότερα τῶν δένδρων καὶ αὐ-
 τῶν τούτων τὰ χεδροπὰ τῶν σιτωδῶν· θᾶττον γὰρ ἡ
 2 τελείωσις καὶ ἡ ἄδρυνσις· ἔτι δ' οἱ καυλοὶ τῶν πλεί-
 στων ἰσχυροὶ καὶ οὐ ξυλώδεις καὶ οὐ μονοφυεῖς ἀλλὰ
 πλείους καὶ ἀκρεμονικοί· πολλῶν δὲ καὶ ἰσχυρῶν ὄντων
 εὖλογον ἤδη καὶ τὸ τοῦ καρποῦ πλῆθος ἄλλως τε καὶ αἱ
 ῥίζαι μὴ ἀντισπῶσιν ὥσπερ τῶν ναρθηκωδῶν καὶ κεφα-
 λορρίζων ἀλλ' αἰεὶ διαδιδῶσιν ὃ ἂν λαμβάνωσιν. ὅπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν χεδροπῶν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν πλεί-
 στων· μονόρριζα γὰρ καὶ οὐ παχύρριζα ἀλλ' εἰς τᾶν
 φερόμενα τῇ ὀρμῇ καὶ μάλιστα ὥς εἰπεῖν τὸ κύμινον·
 3 μικρὰ γὰρ τις ἡ ῥίζα τούτου πάμπαν. ὅσα δὲ ἰσχυρόρ-
 ριζα τούτων, ἕνια γὰρ τοιαῦτα καθάπερ ὁ κέγχρος καὶ
 ὁ μέλινος, ταῦτα δὲ κατὰ λόγον ἀποδίδωσι τοὺς καυλοὺς
 ἀπ' ἰσχυρῶν ἰσχυροὺς καὶ πολυσχιδεῖς ὥσθ' ὅταν ἀπὸ
 μιᾶς ὀρχῆς πολλοὶ γένωνται κατὰ λόγον ἤδη καὶ τὸν καρ-
 πὸν εἶναι πολὺν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πυρῶν καὶ κριθῶν
 ὅταν ἐξ ἑνὸς πλείονες ἐκβλαστῶσι κάλαμοι, πλείους γὰρ
 4 οἱ στάχυς. ταῦτ' οὖν καὶ ἐπὶ τῶν λαχανηρῶν ἐστὶν
 ὅτι πολὺσπερμα καὶ ἰσχυρόρριζα τυγχάνει· τὰ μὲν γὰρ
 πλείστους καυλοὺς ἀφίᾳσι τὰ δ' ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀκρεμό-
 νας πλείους· ἅπαντα γὰρ ἀποδενδροῦνται τῇ ὅψει δια-
 καυλήσαντα, πανταχόθεν δὲ καὶ ἐκ πολλῶν πολὺς ὁ καρ-
 πός. ὅταν δ' οὖν καὶ τὰ τοῦ ἀέρος εὐμενῇ τυγχάνῃ,
 πραῦς γὰρ ἤδη καὶ ἀχείμαντος τοῖς ὀψισπόροις, καὶ ἡ
 φύσις εἰς τὰ ἄνω μᾶλλον ὀρμᾷ καὶ μὴ ἀντισπᾷ τὰ τῶν
 ῥιζῶν ἀλλὰ συνεργῇ καὶ προσέτι μανὰ σπείρεται, κατὰ^{18H}
 5 λόγον ἤδη ταῦτα πολυκαρπότερα γίνεται τῶν ἄλλων. ὁ
 δὲ κύαμος καὶ εἴ τι τῶν χεδροπῶν ἄλλο μὴ πολὺκαρπον
 δι' ἀσθένειαν ὀλιγόκαρπον· δι' ὃ δὴ καὶ πρωῒσπορεῖται
 προλαμβάνόντων τοὺς χειμῶνας εἰς τὴν ῥίζωσιν· ἔστι
 δὲ ἐπὶ κηρον ἐν πολλοῖς καὶ πολλάκις ὥστε ἂν καὶ προ-

φανῇ μὴ δύνασθαι τελειοῦν. ἡ δὲ ἀσθένεια καὶ τῇ αἰ-
σθήσει φανερά· μανὸν γὰρ καὶ κενὸν καὶ οὐ πολύρρι-
ζον ὥστε εὐδίοδον εἶναι τῷ κακοποιοῦντι. τοῦ μὲν οὖν 6
πολυκαρπεῖν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι καὶ τοῖς ἐπετείοις καὶ
τοῖς χρονιωτέροις· ἐπεὶ καὶ αἱ διακαθάρσεις τῶν δέν-
δρων καὶ αἱ κατακοπαὶ ποιοῦσι πολυκαρπεῖν· ὅτι τὰ
μὲν ἄλλα κωλύει τὰ δ' αὐτὰ λαμβάνει τὰς τροφάς· τού-
των οὖν ἀφαιρεθέντων εἰς τὸν καρπὸν ἡ ὁρμή. καὶ διὰ
τοῦτο τὰς ἡρακλεωτικὰς καρύας θαμνῶδεις ποιοῦσι κα-
τακόπτοντες· ἔξαναλίσκουσι γὰρ ἀποδενδρούμενα πᾶ-
σαν τὴν τροφήν.

CAP. XIII. Αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν καρπῶν κατὰ
τὰς χώρας δῆλον ὅτι κατὰ τὸν ἀέρα καὶ τὰ ἐδάφη γίνον-
ται, διὰ τούτων γὰρ καὶ ἐκ τούτων αἱ τροφαὶ πᾶσιν.
ἰσχυρὸν δ' ἡ τροφή πρὸς ὁμοίωσιν εἴ γε καὶ ἐν τοῖς
ζώοις οὕτως γίνεται ὁμοιότης. φαίνεται δ' οὐ μόνον τὰ
σπέρματα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα μεταβάλλειν ἀλλὰ
καὶ τὰ ζῶα καὶ τρόπον τινὰ μᾶλλον ταῦτα· καὶ γὰρ τὰς
μορφὰς ἐξομοιοῦνται κατὰ τοὺς τόπους· ἐν δὲ τοῖς καρ-
ποῖς οὐχ ὁμοίως τοῦτο ἐπίδηλον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν- 2
ταῦθα γίνεται καὶ μάλιστα ἐκδήλως κατὰ τὰ χρώματα
καὶ τὰ μεγέθη καὶ τοὺς χυλοὺς· χρώματα μὲν οἷον τὰ
σπέρματα· λευκὰ γὰρ ἐκ μελάνων καὶ μέλανα ἐκ λευ-
κῶν μεταβάλλει· χυλοὺς δὲ καὶ οἱ καρποὶ, τὸ δὲ ἐκ τῶν
χρωμάτων ἢ οὐκ ἐμφανὲς ἢ οὐχ ὁμοίως συμβαίνει πλὴν
ἐὰν ὅλον μεταστῇ τὸ δένδρον ὥστε ἐκ μέλανος γενέσθαι
λευκὸν ὅπερ ἐνίοτε συμβαίνει τοῖς ἐκ σπέρματος φνο-
μένοις. κοινοῦ δὲ τοῦ πάθους ὄντος ὁμοίως ζώων τε 3
καὶ φυτῶν κοινήν τινα δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν ζητεῖν· ἐπεὶ
κἀκεῖνο ὅμοιον ἐν τε τοῖς σπέρμασι καὶ ἐν τοῖς ζώοις
ὥστε μὴ εὐθύς ἀλλὰ τριγωνήσαντα μεταβάλλειν· ἅπαντα
γὰρ κατὰ μικρὸν ἐξαλλοιοῦται καὶ μεθίσταται. τὸ δ' ἐπὶ

τῶν δένδρων ἀνάπαλιν εὐλόγως· ἀσθενέστατα γὰρ ἐν
 4 ἀρχῇ καὶ μάλιστα ὅταν ἐκ σπέρματος. ἀτοπώτατον δὲ καὶ
 θαυμάζετα μάλιστα ἐπὶ τῶν δένδρων ἢ εἰς τὸ βέλτιον
 μεταβολὴ καθάπερ ἐν Αἰγύπτῳ τε καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν
 Κιλικίᾳ τῶν ῥοῶν ἔτι δ' ἢ τῆς μυρρίνης περὶ Αἰγυπτον
 εὐωδία· τὰς γὰρ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ πολλὰς ὀρῶμεν καὶ
 πανταχοῦ δι' ὃ καὶ [οὐ] θαυμάζομεν. ἔστιν οὖν δῆλον
 ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν σπερμάτων συμβαῖνον ὅταν εἰς τὸ βέλ-
 5 τιον ἢ σχεδὸν ὅμοιον· ἐν τούτῳ γὰρ ἡ διαφορὰ τῷ τὸ
 μὲν ἀεὶ τοιοῦτο μένειν ὅταν φυτευθῇ τὸ δ' ἄλλο καὶ
 ἄλλο μεταβάλλειν· ἐπεὶ τό γε γινόμενον ταῦτό· παραι-
 ρεῖται γὰρ ἀεὶ [τι] τῆς φύσεως ἐπικρατοῦν ὥσαύτως ἀμ-
 φοῦν, ξυμβαίνει γὰρ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· ἐκ μελά-
 νων γὰρ λευκὰ γίνεται καὶ ἐκ τραχέων μαλακὰ καὶ ἄλ-
 λας τοιαύτας ἔχοντα μεταβολάς. αἴτιον δὲ ἐνταῦθα δοκεῖ
 τῶν μὲν φανερῶν εἶναι τὸ ὕδωρ τῶν δὲ καὶ ὅλως αἰ-
 τροφαὶ καὶ ὁ ἀήρ· ὥστε κακεῖ χορὴ νομίζειν καὶ εἶπον
 ἄλλοθι τοιοῦτόν τι συμβαίνει τὰς αὐτὰς εἶναι καὶ παρα-
 πλησίας ἀνάγκας. τὰ δὲ καθ' ἕκαστα μᾶλλον ἴσως δὲ καὶ
 μόνως ἂν τις ἀποδοίῃ τὴν ἐμπειρίαν προσλαβὼν χώρας
 καὶ τόπου διὰ τῆς ἱστορίας.

CAP. XIV. Ὅμοιον γοῦν τούτῳ καὶ παραπλήσιον^{19H}
 φαίνεται καὶ ὅσα διὰ τῆς θεραπειᾶς ἄλλοιοῦνται πρῶτον
 μὲν καὶ καθόλου πᾶσιν εἰπεῖν ἡμερούμενα δεύτερον δὲ
 ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ. βελτίω δὲ καὶ χαίρει γεωργούμενα...
 καὶ γὰρ τοὺς πυρρῆνας ὥσπερ εἵπομεν ἐλάττους ἔχει αὐ-
 τὰ δὲ βελτιονά ἐστι. ἡ δὲ πολυϋδρία γλυκαίνει τε τὰς
 ῥόας καὶ μαλακωτέρας ποιεῖ· δεῖται γὰρ ἡ στρυφνότης
 τοιαύτης καὶ ἡ σκληρότης ἐπικουρίας· καὶ γὰρ τὸ ἐνδεὲς
 δεῖται βοηθείας. ἄμεινον γὰρ δὴ τοῦτο διχῶς ἢ πρόσθε-
 σὶν τινα λαμβάνον ἢ ἀφαιρέσεως θατέρου γενομένης·
 καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν ἐλέχθη τῶν κολαζομέ-

νων καὶ περιαιρουμένων τὰς ῥίζας καὶ ἐπὶ τῶν συνκῶν
 τῶν κατασχαζομένων· ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ πλήθους
 τῆς τροφῆς ἰσχύει μᾶλλον τὸ σύμφυτον θερμὸν εἰς τὸ
 κατάλοιπον. ἰδιωτάτῃ δ' ἂν δόξειεν ἢ ἀπὸ τῆς τῶν ῥι- 2
 ζῶν εἶναι θεραπείας τῆς τε κόπρου τῆς ὑείας ταῖς ῥόαις
 παραβαλλομένης καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτη τινὶ δίδοται
 τροφή δι' ἧς γλυκαίνει τὸν χυλόν. λέγεται δὲ καὶ ὥς ἡ
 πολυϋδρία καὶ ἡ ψυχροϋδρία ποιεῖ τινα μεταβολὴν καὶ
 ἐμφανέστατα δὴ καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἐδάφῶν ἐνίων καὶ
 τοῦ ἀέρος φύσις ὥσπερ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Κιλικίᾳ·
 ἐν τούτοις γὰρ καὶ ζητεῖν ὅλως δεῖ τὰς ἀλλοιώσεις καὶ
 μεταβολὰς ἐδάφει καὶ ὕδατι καὶ ἀέρι καὶ ἐργασίᾳ. καὶ
 γὰρ ἀπλῶς ἡ γεωργία μεθίστησιν ἐξημεροῦσα τὰ δένδρα
 καὶ τοὺς καρπούς. ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν λοιπῶν ἕτεραί τι- 3
 νες αἰτίαι ὑπὲρ δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ῥιζῶν μεταβολῆς ὑπὲρ
 ἧς τὰ νῦν ὁ λόγος ἐκεῖνο δεῖ λαβεῖν ὅτι καθάπερ ἀρχαί
 τινες αἱ ῥίζαι τῶν δένδρων· ἀκολουθεῖν δὲ φιλεῖ ταῖς
 ἀρχαῖς τὰ ἄλλα. δι' ὃ καὶ ἐπὶ τῶν σικύων ἐλέχθη πρό-
 τερον ὅτι βρεχομένων ἐν γάλακτι τῶν σπερμάτων ἢ ἐν
 μελικράτῳ γλυκύτεροι γίνονται. καὶ ἐπ' ἄλλων. αὗται
 δὲ καὶ τὴν τροφήν πεπεμμένην μᾶλλον λαμβάνουσαι καὶ
 αὗται μεταβάλλουσαι συμμεταβάλλειν ποιοῦσι καὶ τὸ
 δένδρον· ἀπὸ γὰρ τούτων ἡ διάδοσις. ἐπεὶ καὶ αἱ πο-
 λυϋδρίαι καὶ τὰ ἐδάφη καὶ αἱ κατεργασίαι περὶ ταύτας
 πρῶτον καὶ ἀπὸ τούτων ἀρχόμεναι τὰ ἄλλα συναλλοιοῦσι.
 πρὸς ἕτερα δ' ἴσως καὶ ἕτεροι βοήθειαι συνεργοῦσιν οἷον 4
 αἱ σχάσεις συνκῶν καὶ κλάσεις τῶν ἀμπέλων καὶ αἱ κολά-
 σεις τῶν ἀμυγδαλῶν ἢ πληγαῖς ἢ διειρόντων τοὺς πατ-
 τάλους· ἀπορρεούσης γὰρ τῆς ὑγρότητος ἡ καταλειπο-
 μένη ῥᾶον ἐκπέττεται γλυκύτης. τὰ δ' [ἐν]οφθαλμιζό-
 μενα ἢ ἐγκεντριζόμενα οὐ πέφυκε μεταβάλλειν ὅτι κα-
 θάπερ ἀρχὴ τις ἐτέρα τούτων ἐστὶν ἧς οὐκέτι δύναται

κατακρατεῖν· ὥσπερ γὰρ γῆ χοῖται τῷ ὑποκειμένῳ τὸ ἐμφυτευόμενον ἢ [ἐν]οφθαλμιζόμενον ὥσπερ ἐλέχθη.
 5 καὶ εἰσιν αὐταὶ δύο μεταβολαὶ καὶ ἀπὸ δυοῖν, ἣ τε ἀπὸ τῶν ῥιζῶν καὶ ἡ ἀπὸ τῶν [ἐν]οφθαλμιζομένων ἢ ἐμφυτευομένων, ἡ μὲν αὐτῶν τῶν ὑποκειμένων ἀλλοιούμενων, ἡ δὲ ἐτέρων τινῶν ἐμβαλλομένων δι' ὃ καὶ ἦττον ἐπὶ ταύτης τὸ θαυμαστόν. διὰ τί δ' ἡ ῥόα μάλιστα μὲν μεταβάλλει τὴν μανότητα καὶ τὴν ἀσθενείαν αἰτιάσαιτ' ἂν τις· εὐηκοώτατα γὰρ τὰ τοιαῦτα πρὸς μεταβολήν. ἐπισκεπτέον δὲ καὶ εἴ τις ἄλλη τῆς φύσεως ιδιότης.

CAP. XV. [Τῆς] δ' εἰς τὸ χεῖρον μεταβολῆς δῆλον²⁰¹¹ ὡς ἐναντία [αἱ αἰτίαι] καὶ ἐμφανεστάτη γε [καὶ] κοινοτάτη πᾶσιν ἀγεωργησία· πάντα γὰρ ὡς εἰπεῖν ἀπαργιούται. ἐνίοτε δὲ καὶ οἶονεὶ πηρώσει τινὲ μεταβάλλουσιν εἰς τὸ χεῖρον κολουόμενα κατὰ τὴν πρώτην γένεσιν τὰ φυτὰ καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῇ· πικρὰ γὰρ ἐκ γλυκείας γίνεται καὶ ἐκ μαλακῆς σκληρά· τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἔστιν ἐπίδηλα μεταβάλλοντα. καίτοι τά γε τῆς ἀμπέλου φυτὰ καὶ ἀπόλλυται πονουῦντα· τὰ δὲ μᾶλλον καὶ μεταβάλλειν εἰκὸς μᾶλλον ἦν. τῇ γὰρ ἀμυγδαλῇ καὶ τὸ ὅλον φαίνεται
 2 παράλογον· ἰσχυρότερον γὰρ τὸ δένδρον. ἐνία δὲ καὶ βελτίῳ κολουόμενά φασὶ γίνεσθαι καθάπερ οἱ Χῖοι τὴν ἄπιον τὴν φωκίδα. τὸ μὲν οὖν ἰσχυρὸν τῆς ἀμυγδαλῆς οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ λαμβάνεται. δενδρωθεῖσα μὲν γὰρ ἰσχυρὰ φνομένη δὲ ἀσθενὴς ἄλλως τε καὶ ἀπὸ σπέρματος. ἐπεὶ καὶ μὴ κολουθεῖσαι πικραὶ γίνονται καὶ σκληραὶ καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη. πᾶν γὰρ ὅλως ἀπὸ σπέρματος ἐξαλλοιοῦται πρὸς τὸ χεῖρον· κινηθείσης δὲ τῆς φυσικῆς ὁρμῆς εἰκὸς ἔτι μᾶλλον, οἷον γὰρ ἄλλη καὶ ἀσθενεστέρα γέγονεν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐσόμενα κωλύεται μὴ ἐν καιρῷ κινούμενα καὶ ἡ γῆ δυσδιάτηκτος ἢ βρεχομένη· ὃ δὲ ἐν ἀρχῇ μέγα καὶ διατενὲς πρὸς τὴν τε-

λείωσιν. ἐπὶ μόνῃς δὲ ταύτης μάλιστ' ἐνδηλον εἶναι τὴν 3
 μεταβολὴν οὐκ ἄτοπον καὶ διὰ τὰς προειρημένους αἰτίας
 καὶ διότι τῆς μὲν ἀμπέλου καὶ τῶν ἄλλων οὐθενὸς ὁ
 καρπὸς τελεούμενος πικρὸς ἢ ὀξύς ἀλλ' ἥτοι γλυκὺς ἢ
 οὐκ ἐπέφθῃ ταύτης δὲ οὐχ ὑπάρχει τοιοῦτος εὐθύς ἐν
 τοῖς τελείοις καὶ εὐκαρποῦσι. τάχα δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ἐστὶ τις καὶ εἰς τὸ στρυφνότερον ἢ ὑδαρέστερον ἢ μὴ
 ὁμοίως γλυκὺ λανθάνει δὲ τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν. καὶ
 γὰρ αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν αἰ μὲν μᾶλλον αἰ δ' ἤττον τοι-
 αῦται. συμβαίνει δὲ ταῖς κολουσθείσαις ἂν πρεσβύτεραι
 γενόμεναι πάλιν ἐπικόπτονται καὶ διακαθαίρωνται γλυ-
 κυτέραις γίνεσθαι καὶ τέλος ἀποκαθίστασθαι πρὸς τὴν
 φύσιν. αἴτιον δὲ ἔτι πρὸς τῷ εἰρημένῳ δι' ὅτι ἡ μὲν κό- 4
 λουσις κωλύσασα τὴν εἰς τὸν ὄγκον βλάστην κατέμιξε
 καὶ χεῖρω τὴν ὑγρότητα τὴν εἰς τὸν καρπὸν ἐποίησε·
 πλείονος δ' οὔσης ἄπεπτος ὥστε μικρός. καὶ κατακοπτο-
 μένη δὲ λαμβάνει τινα ἀποπνοὴν καὶ ἀφαίρεσιν ὥσπερ
 καὶ ὅταν οἱ σφῆνες διακρουσθῶσιν· ἐλάττονος δὲ γινο-
 μένης καὶ αὐτὸ μᾶλλον ἰσχύον διὰ τὴν εὐσθένειαν ἐκ-
 πέττει τε μᾶλλον καὶ ἀποκαθίσταται. ταύτης μὲν οὖν 5
 ὥσπερ ἀνασώζεται πάλιν ἡ φύσις. ἔνια δὲ ἐὰν μὴ κο-
 λουσθῇ τὸν καρπὸν οὐ πέττει καθάπερ ἡ ἄμπελος ἡ καν-
 θάρεως καλουμένη δι' ὃ καὶ κολουοῦσιν ἄκρον τὸν βό-
 τρυν, εἰ δὲ μὴ σῆπει καὶ διαφθείρει. δῆλον οὖν ὡς
 ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι ἀφαιρέσεως δεῖται τῆς ὑγρότητος. ἡ
 δ' [ἄπιος ἢ] φωκὶς κολουομένη βελτίων πρὸς δένδρωσιν
 οὐ πρὸς εὐκαρπίαν· ἐκτρέχει γὰρ ἄγαν μὴ κολουσθεῖσα
 καὶ γίνεται μονόκωλος καὶ ἀσθενής, εἰ δὲ μὴ παραβλα-
 στάνουσα δενδροῦται. τάχα δ' ἂν τι συμβᾶλλοιτο τοῦτο 6
 καὶ πρὸς εὐκαρπίαν· ἰσχυροτέρας γὰρ γινομένης ἡ πέψις
 καλλίων. τῶν δὲ λαχανωδῶν ἢ ποιωδῶν ὅσα κολουό-
 μενα ἢ κειρόμενα βελτίω καθάπερ τὰ τε πράσα καὶ ἡ

δόφανος ἦν παλιμβλαστής ἢ καὶ ἡ μηδικὴ καὶ ἡ θριδάξ καὶ τὸ ὠκιμον ἅπαντα ταῦτα τῇ ἀπαλότητι καὶ εὐτροφίᾳ βελτίω καὶ εὐχυλότερα γίνεται. παραιρεῖται γὰρ ἡ δριμύτης καὶ ἡ ξηρότης καὶ εἰ ἐν τινι τὸ ὁπῶδες τούτων ἀπαλὰ δὲ καὶ εὐτραφῇ γίνεται διὰ τὸ τὰς ῥίζας ἰσχυροτέρας εἶναι καὶ ὅλως ἀνξανομένης ἔτι μᾶλλον κολουομένων τῆς ἰσχύος. αἱ δὲ καὶ ἐπισπῶνται πλείω καὶ καταπέττουσι μᾶλλον. ἔτι δὲ ἀφαιρουμένων τῶν ξυλωδῶν καὶ σκληρῶν ἡ ἐπίδοσις πλείων μηθενὸς ἐμποδίζοντος. ἡ δὲ πρώτη βλάστησις ἐξ ἀσθενοῦς ὠρμημένη μᾶλλον χείρων. αὗται μὲν οὖν ἐν τοῖς χυλοῖς αἱ μεταβολαί.

- CAP. XVI. Γίνονται δὲ καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς μάλι-
 στα μὲν αὐτομάτως διὰ τὸν ἀέρα καὶ τὴν χώραν. εὐοσμότερα γὰρ ὥς ἐπὶ πᾶσιν αἱ ξηραὶ ποιοῦσι καὶ ὁ ἀῆρ ὁ τοιοῦτος δι' ὃ καὶ τὰ ἄγρια εὐοσμότερα. τάχα δὲ οὐ πάντως οὐδ' ὀδυμωδέστερα, δριμύτερα γάρ· ἀρίστη δὲ ἡ μέση καὶ ὁ μέσος. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ ὕδαρῇ καὶ ἄσμα. καὶ περὶ μὲν ὁσμῶν καὶ χυλῶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ δεῖ θεωρεῖν ἐπὶ πλεον ἐν τοῖς ὕστερον. αἱ δὲ μεταβολαὶ διότι καὶ ἐν τούτοις γίνονται καὶ φυσικῶς καὶ ἐκ θεραπειᾶς φανερόν
 2 ἐκ τῶν εἰρημένων. ἐναι δὲ δοκοῦσιν ὅλων τῶν δένδρων καὶ φυτῶν αὐτόματαί τινες εἶναι μεταβολαὶ καθάπερ τὴν λεύκην ἐξαιρειροῦσθαί φασι καὶ φύλλοις καὶ τῇ ὅλῃ προσόψει καὶ τὸ σισύμβριον εἰς μίνθαν μεταβάλλειν μὴ κατεχόμενον ταῖς ἐργασίαις καὶ μεταφυτενόμενον πολ-
 λάκις, ἔτι δὲ καὶ τὸν πυρὸν ἐξαιρειροῦσθαί καὶ τὸ λίνον.
 3 αὕτη μὲν οὖν εἶπερ ἀληθὴς ὥσπερ φθορά τις ἔοικεν εἶναι διὰ πλῆθος ὕγρου· γίνεται γὰρ δι' ἐπομβρίαν. ἀλλοιωθεῖσης δὲ τῆς ἀρχῆς ἀλλοῖον τὸ ἀναβλαστάνον· ἡ δὲ αἶρα φίλνυδρον. ἢ τε τῆς λεύκης εἰ ἄρα ἐστὶ μεταβολὴ γινομένη τις ἂν εἴη παχυνομένου τοῦ δένδρου μᾶλλον ὃ συμβαίνει διὰ τὴν ἡλικίαν· εἰς βάθος γὰρ ἡ αὕξησις

ἀπογηρασκόντων, ἐν ᾧπερ οἷ τε φλοιοὶ παχύτεροι καὶ
 ἡοὶ ἀκρεμόνες μείζους καὶ πλείους. ὁ δὲ τῶν φύλλων με- 4
 τασχηματισμὸς καὶ ἐτέρων κοινός· ἐπεὶ καὶ τὰ τοῦ κρό-
 τωτος ἐνια περιφερῇ φνόμενα τὴν ἀρχὴν ὕστερον ἀπο-
 γωνιοῦται καθάπερανὲ διαρθρούμενα· τοῦτο δ' ὅτι
 ῥᾶον τὸ ἀπλοῦν ἢ τὸ πολυειδὲς, ἀσθενὲς δ' ἡ ἀρχή. τὸ
 δὲ σισύμβριον εἰς μίνθαν κατὰ τὴν ὁσμὴν εἶπερ ἄρα με-
 ταβάλλει μόνον ἀπόλλυνον τὴν οἰκείαν ἐξαμανρούμενον
 διὰ τὴν ἀργίαν, ἐκείνην δ' οὐ λαμβάνον ἀλλ' ὥσπερ
 ὅμοιον ταῖς καλαμίνθαις γινόμενον. ἡ γὰρ μεταβολὴ
 πᾶσιν εἰς ὅμοιόν τι καὶ οὐ πόρρω τελέως φθειρομένων.
 ἡ δὲ θεραπεία καὶ ἡ μεταφυτεία κατέχει καὶ σώζει τὴν 5
 φύσιν· σημεῖον δὲ ὅτι καὶ τὸ ἄγριον τοιοῦτον τῇ ὁσμῇ·
 καὶ γὰρ δὴ κἀκείνῳ τὸ τῆς φύσεως ἐναντίον· ἡ μὲν γὰρ
 μίνθα βαθύρριζον τὸ δὲ σισύμβριον ἐπιπολῆς καὶ οὐχ
 ὁμοίως πολύρριζον. ὥστε μᾶλλον ἔοικεν ἐπὶ γε τῶν τοι-
 ούτων κατὰ φαντασίαν ἡ μεταβολὴ γίνεσθαι καὶ ὥσπερ-
 ρεὶ τοῦ ἡμέρου εἰς τὸ ἄγριον. οὐδ' ἐτέρως δ' ἄτοπον
 ἐπεὶ γε καὶ οἱ τόποι μεταβάλλουσιν. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν 6
 ζώων τοῦτο συμβαίνει καθάπερ φασὶν ἐπὶ τῶν ὀρνίθων
 καὶ χρώμασι καὶ σχήμασι καὶ δυνάμεσι καὶ τοῦτο καθ'
 ἕκαστον ἐνιαυτὸν οὐκ ἐν πλήθει χρόνου πλείονι καὶ
 θαυμάσειεν ἂν τις μᾶλλον· εἰ μὴ τι συμβαίνει καὶ ἐν-
 ταῦθα τοιοῦτον· ἀτακτοτέραν γὰρ καὶ μᾶλλον ξυγκεχυ-
 μένην εἰκὸς ταύτην εἶναι τὴν φύσιν, τάχα δ' ἰσχυροτέ-
 ραν δι' ὃ καὶ μεταβάλλειν οὔτε χρώμασιν οὔτε ἐν τοῖς
 ἄλλοις φθειρομένην· καὶ τοῦτο ἐν ὀλίγοις ὥστε εἰς ἄλλο
 γε μεταλλάττεσθαι φυτόν. οὐδὲ γὰρ κατὰ τὴν γένεσιν 7
 οὐδὲν μεταβάλλει τὰς μορφας ὥσπερ ἐνια τῶν ζώων
 ἀλλ' ἀπλῇ τις ἡ φύσις πάντων. ἀλλ' αἱ μεταβολαὶ γί-
 νονται καθάπερ πολλάκις λέγεται τοῖς τε χυλοῖς μάλιστα
 καὶ ταῖς ὁσμαῖς καὶ τοῖς μεγέθεσιν αὐτῶν τε τῶν καρ-

πῶν καὶ τῶν φύλλων, καὶ γὰρ τὰ στενόφυλλα πλατυ-
 φυλλότερα γίνεται, καὶ ὅλως τῶν μερῶν τούτων. διὰ
 τοῦτο καὶ ζητεῖ τόπον ἕκαστον οἰκεῖον, οἰκεῖος δ' ἐν
 8 ὥπερ εὐθνεῖ. δι' ὅπερ καὶ οὐ πᾶσιν ὁ ἄριστος ἀλλ'
 ἓνια λεπτήν καὶ λυπρὰν χώραν φιλεῖ τὰ δὲ ὑφαμμον
 ἓνια δὲ καὶ ἀλμώδη τινὰ καθάπερ ἡ ῥάφανος. διττῶς δὲ
 καὶ τὸ τῆς χώρας πρόσφορον· ἡ γὰρ τὸ οἰκεῖον τῆς φύ-
 σεως ἢ τὸ πρὸς ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἀρμόττον, οἷον ταῖς
 ἀμυρδαλαῖς ἢ λεπτή· βαθείας γὰρ οὔσης καὶ πιείρας
 ἐξυβρίσασθαι διὰ τὴν εὐτροφίαν ἀκαρποῦσι. καὶ καθόλου
 περὶ τῶν δένδρων εἴρηται πρότερον· ἀλλὰ δὴ τὰ μὲν
 περὶ τὰς ἀλλοιωώσεις καὶ μεταβολὰς ἀχρὶ τούτων διω-
 ρίσθω.

CAP. XVII. Θαυμασιώτατον δ' ἂν δόξειε καὶ ὅλως²³¹
 ἄτοπόν τι καὶ παράδοξον εἶναι τὸ ἓνια μὴ δύνασθαι βλα-
 στάνειν ἐν τῇ γῇ καὶ σπέρματα καὶ φυτὰ καθάπερ ἡ
 ἰξία καὶ ἡ στελῖς καὶ τὸ ὑφέαρ, ὧν τὴν μὲν καλοῦσιν
 Εὐβοεῖς τὸ δὲ ὑφέαρ Ἀρκάδες, ἡ δὲ ἰξία κοινή· φασὶν
 [οὖν] οἱ μὲν εἶναι πάντα μίαν τινὰ φύσιν τῷ δὲ ἐν ἐτέ-
 ροις φύεσθαι διαφέρειν (καὶ) δοκεῖν. τὸ γὰρ ὑφέαρ ἐν
 ταῖς ἐλάταις καὶ πεύκαις γίνεται καὶ ἡ στελῖς ἡ δ' ἰξία
 2 καὶ ἐν δρυϊ καὶ ἐν τερμίνθῳ καὶ ἐν ἐτέροις πλείοσιν. οἱ
 δὲ διαφέρειν καὶ σημεῖον λέγουσιν οὐ μικρὸν εἰ γὰρ ἀλη-
 θές ὡς οὐ μόνον ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἕκαστον ἐμφύεται
 τούτων οἷον ἐλάταις καὶ πεύκαις ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
 πλείω καθ' ἑκάτερον τῶν μερῶν ἔνθεν μὲν στελῖς ἢ
 ἰξία ἔνθεν δὲ ὑφέαρ· ἔτι δὲ οὐ μόνον τὰς μορφὰς [ἀλλ']
 οὐδὲ [τοὺς] καρποὺς ὁμοίους ἔχειν φασὶ καὶ τοῦτό γε
 πανταχόθεν διατηρεῖσθαι καὶ ἐν ταῖς πλείστον διαφε-
 ρούσαις χώραις. ἐπεὶ τό γε τὴν μὲν ἀείφυλλον εἶναι
 τῶν ἰξιῶν [τὴν δὲ φυλλοβόλον] οὐθὲν ἄτοπον, καὶ ἢ μὲν
 [ἐν] ἀειφύλλοις ἢ δὲ ἐν φυλλοβόλοις ἐμβιῶν· συμβαίνει

γὰρ ἔνθα μὲν ἔχειν ἔνθα δὲ μὴ ἔχειν διαρκῇ τὴν τρο-
 φήν· αἰτία δὲ αὕτη τῆς ἀειφυλλίας καὶ μὴ καθάπερ εἵ-
 πομεν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὁποτέρως ποτ' ἔχει πρὸς τὸ νῦν 3
 ἀπορούμενον οὐθὲν διαφέρει. τὸ δὲ μὴ φύεσθαι χαμαὶ
 μηδαμῶς ἄτοπον ἄλλως τε καὶ οὕτω πολὺν καὶ ἰσχυρὸν
 ἔχουσιν καρπὸν. εἰ δὲ καὶ σπέρματα (τὰ) τοιαῦτά ἐστιν
 οἷον τὸ περὶ Βαβυλῶνα τῇ ἀκάνθῃ περὶ τὸ ἄστρον ἐπι-
 σπειρόμενόν φασιν αὐθημερὸν ἀναβλαστάνειν καὶ ταχὺ
 περιλαμβάνειν καὶ τὴν ἄκανθαν, ἔτι δὲ τὸ συριακὸν βο-
 τάνιον ὃ καλούμενος καδύτας καὶ δένδροις καὶ ἀκάνθαις
 ἐμφύεται καὶ ἄλλοις τισί, τῇ μὲν ἑλαττον [ἄν] εἴη τῇ δὲ
 πλεῖον τὸ θαυμαστόν· ἀμφοτέρω γὰρ ποιεῖ τὸ πλῆθος ἐν
 τοῖς παραδόξοις ὅτε μὲν ὡς πεφυκὸς οὕτω μὴ θαυμάζειν
 ὅτε δὲ μᾶλλον θαυμάζειν διὰ τὸ πλῆθος. ἐπεὶ τό γε ἐμ- 4
 φύεσθαι καὶ ἐν δένδροις καὶ ἐν φυτοῖς ἑτέροις τὸ καὶ ἐν
 τῇ γῇ φνόμενον οὐκ ἄτοπον ἄλλως [τε] καὶ γινόμενον
 ὥσπερ ὃ κιττὸς ἐν πολλοῖς. ἔτι γὰρ τοῦτο παραδοξότε-
 ρον ὅτι καὶ ἐν ἐλάφου κέρασιν ὥπται καὶ ἡ τέρμινθος δὲ
 ἐν ἐλάῃ καὶ τὸ πολυπόδιον καλούμενον ἐπὶ τισι δέν-
 δροις καὶ ὅσα δὴ σπανιώτερα καὶ τερατωδέστερα φαίνε-
 ται, καθάπερ ἡ δάφνη ποτὲ ἐν πλατάνῳ καὶ ἐν δρυϊ καὶ
 τὰ ἄλλα ὅσα ὡς τέρατα προφαίνουσιν. ὅταν γὰρ εἰς
 γεῶδες γεγεννημένον διὰ σῆψιν ἐμπέσῃ τὸ σπέρμα διε-
 βλάστησεν εἴτα ξῆ τὴν τροφὴν τὴν ἐκ τοῦ δένδρου λαμ-
 βάνον, ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ κιττοῦ τοῦ περὶ τὰ κέρατα βλα-
 στοῦντος εἶπερ ἦν οὐκ ἄλογον. ἀλλὰ τὸ ἐν ἑτέρῳ μόνον 5
 φύεσθαι χαμαὶ δὲ μὴ τοῦτ' ἄτοπον· προσφιλεῖ γὰρ δὴ
 ἀλλήλοισι καθάπερ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ τάχ' ἂν εἴη·
 τὸ δ' ὅλως ἐπὶ τῆς γῆς μὴ φύεσθαι θαυμαστόν ἄλλως τε
 καὶ καρπὸν ἔχον καὶ σπέρμα καὶ ἀπὸ τούτου βλαστάνον.
 εἰ γὰρ ἦν ἐκ διαφθορᾶς τινος τῶν ἐν τοῖς δένδροις ἡ γέ-
 νεσις ὥσπερ ἐν τοῖς ζώοις ἐγγίνεται τοιαῦτα ζῶα λόγον

- τινὰ εἶχεν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐδὲ γίνεται πλὴν ἀπὸ σπέρ-
 ματος ὅταν οἱ ὀρνίθες ἐσθίωντες τὸν καρπὸν προΐωνται
 τὴν περιίττωσιν ἐπὶ τῶν δένδρων· τότε γὰρ αὐτὸς ὁ καρ-
 6 πὸς σωζόμενος καὶ ἐπιμείνας διεβλάστησε. τὸ μὲν οὖν
 θαυμαστὸν πολὺ καὶ ἐκ πολλῶν. ἔοικεν οὖν ὁμοίον τι
 συμβαίνειν ταῖς ἐμφυτείαις καὶ τοῖς ἐνοφθαλμισμοῖς·
 ἐτοιμοτέραν γὰρ λαμβάνει τροφὴν καὶ ὥσπερ κατειργα-
 σμένην καὶ πεπεμμένην σχεδὸν ὃ καὶ ἡ ἰξία ζητεῖν φαί-
 νεται. τὸ δὲ τοιαύτης δεόμενον ἀσθενὲς ἂν εἴη τῇ φύ-
 σει, τοῦτο δὲ πάλιν οὐκ ἔοικεν ἀλλ' ἰσχυρὸν εἶναι καὶ
 τρόφιμον καὶ ἡ ἰξία καὶ ἡ στελὶς καὶ τὸ ὑφέαρ· τούτοις
 γὰρ δὴ καὶ τοὺς βοῦς καὶ τὰ ὑποξύγια χιλεύουσι καὶ
 ἀνατρέφουσι μετὰ τοὺς θερισμούς. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ
 7 καρπὸς τῆς ἰξίας μηνύει τὴν ἰσχύν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε ἰσχυρὰ
 καὶ μὴ ἀσθενῇ διὰ τί ποτ' οὐ βλαστάνει καθ' αὐτὰ καὶ
 φύεται· διαβιάσασθαι γὰρ τὴν γῆν τῶν ἰσχυόντων ἔστι
 ὅπερ ποιεῖ καὶ ὁ θέρμος. εἰ δ' αὖ ψυχρὸν ἔχει τὸ σπέρμα
 καὶ δύσπεπτον ἀλλὰ χρονωτέραν ἐχρῆν εἶναι τὴν ἐκφυ-
 σιν ὥσπερ καὶ ἐτέρων. ἐπεὶ καὶ τῶν τευτλίων ἐνία φασι
 τῷ ὕστερον ἔτει διαφύεσθαι καὶ διαβλαστάνειν· οὐδὲ
 γὰρ οὐδὲ ταύτῃ κίνδυνος ὥστε σαπῆναι· διαμένον γὰρ
 καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ ἕτερα πολλῶ τούτων ἀσθενέ-
 στερα. ταῦτα μὲν οὖν οὐ λύει τὴν ἀπορίαν ἀλλ' ἐπιξυν-
 8 δεῖ μᾶλλον. ἡ δ' ἀρχὴ ληπτέα φυσικῶς ἀκολουθοῦσι κατὰ 24B
 τὸ γινόμενον ὅτι πέφυκεν ἐν ἐτέρῳ μόνον ταῦτα γίνε-
 σθαι καθάπερ καὶ ζῶα ἐν ζώοις οἷον τά τε ἐν ταῖς πίν-
 ναις ἔστι καὶ ὅσα ἄλλα ζωοτροφεῖ. πλὴν τῶν μὲν οὐκ
 ἔχομεν τὴν γένεσιν τῶν δ' ἔχομεν λέγειν. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς
 τῶν ὀρνίθων προσφορᾶς εἶναι τὴν ἀρχὴν ὥσπερ συμβε-
 βηκός ἐστι πρὸς τὴν γένεσιν ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων γίνεται.
 κατορύττει γὰρ ἡ κίττα θησαυριζομένη τὰς βαλάνους
 καὶ ἄλλα τῶν ὀρνέων· περιαιρεθέντος δὲ τοῦ ἰξοῦ καὶ

κατεργασθέντος ἐν ταῖς κοιλίαις ὅπερ ἐστὶ ψυχρότατον
 σὺν τῷ περιττώματι καταπίπτουν τὸ σπέρμα καθαρὸν καὶ
 τοῦ δένδρου λαμβάνοντός τινα μεταβολὴν ὑπὸ τῆς κό-
 πρου διαβλαστάνει καὶ φύεται. τὴν δ' ἰσχύν εὐλόγως 9
 ἔχει καὶ διὰ τὴν εὐτροφίαν καὶ μάλιστ' ἴσως διὰ τὴν
 αὐτοῦ φύσιν. ἰσχυρότερα δὲ εἶκός τὰ ἐν ταῖς ἐλάταις καὶ
 πεύκαις εἶναι· πλείων γὰρ ἡ τροφή καὶ λιπαρωτέρα.
 πολλὰ δ' ἡ φύσις φαίνεται καὶ ἐν τοῖς ζώοις τοιαῦτα
 ποιεῖν ὥσθ' ἕτερον ἑτέρῳ χρήσιμον εἶναι πρὸς σωτηρίαν
 καὶ γένεσιν ἅπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις ταῖς περὶ τούτων εἰ-
 ρηται· δι' ὃ καὶ ἐνταῦθα ἴσως οὐ θαυμαστόν τὸ τῶν
 ὀρνίθων εἶτε ἐπίτηδες εἶτε κατὰ συμβεβηκὸς γέγονεν
 οὐδὲ λεκτέον ὅτι οὐκ ἂν ἦν ἡ γένεσις εἰ μὴ διὰ τούτους.
 οὔτε γὰρ ἴσως ταῖς πίνναις βίος εἰ μὴ διὰ τὸν κάρκινον,
 οὐδ' ἡ τῶν μελιττῶν φύσις εἰ μὴ διὰ τὸν γόνον ὥς φασί
 τινες, οὐδ' ἡ τοῦ κόκκυρος εἰ μὴ ἦν ἡ ὑπολαῖς ἥ εἰς τὴν
 νεοττίαν τὰ ὡὰ τίθησιν. ἀλλ' ὥσπερ καὶ φθοραὶ καὶ
 σωτηρίαι τινὲς γίνονται δι' ἀλλήλων καὶ εἰς τοὺς βίους
 καὶ εἰς τὰς γενέσεις οὕτω καὶ πρὸς τὰ φυτὰ διήκειν οὐ-
 δὲν κωλύει παρὰ τῶν ζώων. ὥστε ταύτην ἢ τοιαύτην
 αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι τῶν ἀπορηθέντων. ἐν δὲ τοῖς 10
 ἐπισπειρομένοις ἀφήρηται καὶ τὸ συμβεβηκὸς, προαιρέ-
 σει γὰρ δρωσιν, ἀλλὰ τὸν καιρὸν δῆλον ὅτι λαμβάνουσι
 τῆς ἐπισποράς ὅταν ὀργᾷ τὸ ὑποκείμενον ὥσπερ ἡ ἄκανθα
 φαίνεται περὶ τὸ ἄστρον· ἐνικμον γὰρ δεῖ καὶ εὐαφές
 εἶναι πρὸς τὴν διαβλάστησιν· τὸ δὲ ταχὺ τῆς ἐκφύσεως
 οὐ μόνον διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὥραν ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ
 διὰ τὴν ἰδίαν γίνεται φύσιν. καὶ περὶ μὲν τούτων
 ἄλλως.

Η CAP. XVIII. Ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς ἔνια συνερ-
 γεῖ πρὸς τὴν ἀλλήλων σωτηρίαν καὶ γένεσιν καὶ ἐκ τῶνδε
 φανερόν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις τὰ φυλλοβόλα τοῖς

- ἀειφύλλοις ὅτι σηπομένων ξυμβαίνει καθάπερ κοπρίζε-
 σθαι τὴν γῆν ὃ καὶ πρὸς εὐτροφίαν καὶ πρὸς τὴν βλά-
 στησιν τῶν σπερμάτων χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς ἡμέροις ὅσα
 τοῖς φυτοῖς ἐπισπείρουσι τῶν ἀμπέλων ἀφαιρεῖν βουλό-
 μενοι τὸ πλῆθος τῆς ὑγρότητος καὶ τοῖς λαχάνοις ἢ τοῦ-
 του χάριν ἢ τῶν γινομένων θηρίων οἷον ταῖς ῥαφανίσιν
 τοὺς ὀρόβους πρὸς τὰς ψύλλας καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον
 2 ἑτέροις. οἷεσθαι γὰρ χορὴ τοιαῦτα καὶ ἐν τοῖς αὐτομάτοις
 τῆς φύσεως ὑπάρχειν ἄλλως τε καὶ εἰ ἡ τέχνη μιμεῖται
 τὴν φύσιν. ἔτι δὲ ὅσα πρόσδεन्द्रα καὶ περιαλλόκαυλα
 τυγχάνει· ταῦτα γὰρ τὸ πρὸς ἑτέρῳ διώκει καθάπερ ὃ
 τε κίττος καὶ ἡ σμίλαξ καὶ ἡ σικύα καὶ ἄλλ' ἅττα καὶ τῶν
 ἐλαττόνων ἔρπυλλος ἰασιώνη· πάντα γὰρ ταῦτα ξῆ πρὸς
 ἑτέρῳ, μὴ ἔχοντα δὲ χαμαίκαυλα γίνεται πλὴν ὅσα καὶ
 δεन्द्रοῦσθαι πέφυκε καθάπερ ὁ κιττός. ἔστι δὲ καὶ [ἡ]
 ἄμπελος τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἂν δύναίτο φέρειν τὰ κλήματα
 καὶ τὴν βλάστησιν ἢ οὐχ ὁμοίως καλὰ μὴ ἔχουσα τὸ ὑπε-
 ρεῖσον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλικά δοκεῖ τούτου χάριν ἔχειν
 ὅπως εὐθὺς ἀντίληψις γένηται καὶ οἷον δεσμός ὥσπερ ὁ
 3 κιττός τὰ ῥιζία τὰ ἐκ τῶν βλαστῶν. ὅσα δὲ κοῦφα καὶ
 λεπτὰ ῥαδίως ἀναβαίνει καὶ ἐπιμένει καθάπερ ἡ ἰασιώνη
 καὶ ὁ θέρμος καὶ ὁ δόλιχος. πάντα δὲ ταῦτα βλάπτει τὰ
 δένδρα καταπνίγοντά τε καὶ ἐπισκιάζοντα καὶ τὴν τρο-
 φὴν ἀφαιρούμενα τὰ μὲν τῷ κωλύειν ὃ δὲ κιττός καὶ τῷ
 ἐμφυόμενος ἐξαιρεῖσθαι δι' ὃ χαλεπώτατος τοῖς δένδροις
 οὔτος· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀείφυλλος ὢν καὶ ἰσχυρὸς
 αἰεὶ δεῖται τροφῆς καὶ πολλῆς. ἀφαναίνει δὲ τελέως
 ὅταν ἐπὶ τὰ ἄκρα συναυξηθῇ· τότε γὰρ καρπὸν πέττει
 4 καὶ ἐξαιρεῖται πανταχόθεν τὴν τροφήν. οὐ χαλεπὸν δ'
 ἴσως οὐδὲ ἐν ἄλλοις καὶ πλείοσι λαβεῖν τὰς βλάβας· πολ-
 λῷ γὰρ πλείους εἰσὶ τῶν ὠφελίμων ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις·
 ἐπεὶ καὶ ταῖς ὁσμαῖς ἔνια βλάπτεται καθάπερ ἡ ἄμπελος

τῇ τῆς δάφνης καὶ τῇ τῆς ῥαφάνου καὶ τοῦτο εὐθὺς ἐκ-
δηλοῖ κατὰ τὴν βλάστησιν. ὅταν γὰρ πλησίον ἢ τῆς ῥα-
φάνου καὶ τῆς δάφνης ὁ βλαστὸς ἀποστρέφεται τὸ ἄκρον
αὐτοῦ καὶ ὥσπερ ἀνακάμπει διὰ δριμύτητα τῆς ὁσμῆς·
ὁσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελος ὥσπερ καὶ ὁ οἶνος δεινὸς
ἐλκύνει τὰς ἐκ τῶν προκειμένων ὁσμὰς καὶ μᾶλλον καὶ
θαῖττον ὁ κατεσταμνισμένος διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ τὸ
γυμνόν. ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον γένος ῥάδιον ἐν πολλοῖς
ὥσπερ ἐλέχθη συνιδεῖν.

6 H CAP. XIX. Ὅσα δὲ κοινὰ γένους τινὸς ἢ καὶ πλει-
όνων μὴ ὁμογενῶν οἷον τὸ στρέφειν τὰ φύλλα τὴν φί-
λυραν καὶ τὴν ἐλάαν καὶ τὴν πτελέαν ταῖς τροπαῖς ταῖς
θεριναῖς καὶ ὡς ἓνια τῶν ἀνθῶν νύκτωρ μὲν συμμύει
μεθ' ἡμέραν δὲ ἐκπετάννυται καὶ ὡς ἐν τῷ Εὐφράτῃ
λέγουσιν οὐ μόνον τοῦ λωτοῦ τὸ ἄνθος ἀνοίγεσθαι καὶ
συμμύειν ἀλλὰ καὶ τὸν καυλὸν ὅτε μὲν ἀναβαίνειν ὅτε
δὲ δύεσθαι καὶ καταβαίνειν ἀπὸ δυσμῶν μέχρι μέσων
νυκτῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἐν ἅπασι
καὶ πανταχοῦ κοινήν τινα αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι. ῥά-
διον δὲ ἴσως ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἰδεῖν. ἐπὶ δ' οὖν τῶν 2
εἰρημένων ἢ μὲν τῶν φύλλων στροφὴ γίνεται διὰ τὸ
περὶ τοῦτον τὸν καιρὸν μάλιστα πῶς [τὰ] ἀεὶ[φυλλα]
φυλλορροεῖν. ἢ δ' αἰτία πρότερον εἴρηται περὶ πάντων
τούτων. γινομένης οὖν τῆς φυλλορροίας ἀνάγκη μάλιστα
πάσχειν τι τὰ φύλλα καὶ τὰ μὲν ἀσθενῆ καὶ ὥσπερ γεγη-
ρακότα καταξηρανθέντα πίπτειν τὰ δ' ἄλλα τὴν ἐπι-
στροφὴν μόνον λαμβάνειν. ἅπασι μὲν οὖν τοῦτο συμ-
βαίνει ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐνδηλον δὲ μάλιστα ἐπὶ τούτων
ὅτι μεγίστη διαφορὰ τῶν χρωμάτων τοῖς πρᾶνέσι πρὸς
τὰ ὑπτια· τὰ μὲν [γὰρ] χλωρὰ τὰ δὲ ὑγρὰ καὶ ὑδατώδη·
μᾶλλον δ' ἐπὶ τῆς φιλύρας· μεῖζω γὰρ καὶ κάτω λευκό-
τερα δι' ὃ ἀνόμοια ὡς καὶ ἐπὶ τῆς λεύκης. τῶν δ' ἀεὶ 3

- φύλλων οἷς μὴ συμβαίνει τοῦτο διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀκμὴν τινα καὶ ὥσπερ ἰσχύν τινα εἶναι τῆς βλάστησεως διὰ τοῦτο οὐκ ἂν συμβαίνοι· τῶν γὰρ ἰσχυόντων οὐθὲν εὐπαθές. ἡ δὲ τῶν ἀνθῶν σύμμυσις καὶ δι-
 4 οίξεις ἐλαφροτέρα καὶ ῥᾶν ἰδεῖν· ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀλέας γίνεται ψυχρῶν ὄντων καὶ ἀσθενῶν· συμ-
 μύει μὲν γὰρ ξυνιόντος καὶ οἷον πηγνυμένου τοῦ ὕγρου, συναπολείπει γὰρ καὶ τὸ θερμὸν, ἀνοίγεται δὲ πάλιν
 5 διαχεομένου καὶ ἀνιέντος ὅπερ ὁ ἥλιος ποιεῖ. τὰ δὲ πλέον καταδυόμενα καὶ ὑπερίσχοντα δῆλον ὅτι ψυχρότερα καὶ ἀσθενέστερα δι' ὃ μᾶλλον συμπάσχει ταῖς μεταβολαῖς. ἡ δὲ αἰσθησις οὕτως ὀξεῖα γινομένη τοῖς καθ' ὕδατος οὐκ ἄλογος ἄλλως τε καὶ ἐν τόποις θερμοῖς καὶ ἐμπύ-
 ροις. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς μὴ τοιούτοις αἱ διαδόσεις ταχεῖαι πάντων ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρον. φαίνεται γοῦν συμπάσχειν οὐ μόνον τὰ ἐπὶ γῆς ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ὕδατα τροπαῖς τε καὶ ἐπιτολαῖς· ἐπ' ἐνίων δὲ ἄστρον
 6 καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα μεταβάλλει. πάσχει δὲ τι παραπλήσιον τούτῳ καὶ τῶν ἀνθῶν πολλὰ καθ' ἡμέραν· αἰεὶ γὰρ συμπεριφέρεται τῷ ἡλίῳ νεύοντα καὶ ἐγκλίνοντα πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δ' ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐν τοῖς ἐλάττοσιν. ἐνίων δὲ καὶ τὰ φύλλα πάσχει ταῦτ' ἀπὸ καθά-
 περ τῆς μαλάχης καὶ τῶν τοιούτων· αἴτιον δὲ τοῦ ὕγρου ἢ ἀφαίρεσις· ἢ γὰρ ἂν ἐξάγῃ θερμαίνων ὁ ἥλιος ἐν τού-
 τῳ ἢ ἐγκλίσιν. ἐξάγει δὲ καθ' αὐτόν ὥστε τοῦτο ποι-
 οῦντος ἐπιστρέφεται (γὰρ) καὶ περιάγεται. τοῦτο μὲν οὖν ὥς πίστεως χάριν εἰρήσθω πρὸς τὸ πρότερον ῥηθέν.
 6 ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων ὅσα συμβαίνει τοῖς δένδροις ἢ φυ-
 τοῖς πειρατέον ἐκ τῶν δένδρων μετιέναι καὶ θεωρεῖν τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐκάστου λαμβάνοντας καὶ τὴν τῆς χώ-
 ρας φύσιν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ κοινὰ πάθη καὶ αἱ κατὰ γένῃ παραλλαγὰι καὶ τὸ ἀρμόττον καὶ τὸ οἰκεῖον ἐκάστοις

γίνεται φανερόν· δεῖ δὲ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ αὐτὸ δύνασθαι θεωρεῖν· πολλὰ γὰρ δοκεῖ διαφέροντα οὐ διαφέρειν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα ἐχέτω τὸ πέρας. ὅσα δὲ κατὰ τὰς γεωργίας συμβαίνει καὶ ὧν χάρις ἕκαστα ποιοῦσιν λεκτέον ὁμοίως.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ.

CAP. I. Ἡ περὶ τῶν φυτῶν θεωρία διττὰς ἔχει τὰς σκέψεις καὶ ἐν δυσὶ, μίαν μὲν τὴν ἐν τοῖς αὐτομάτοις γινομένην ἢ περ ἀρχὴ τῆς φύσεως, ἑτέραν δὲ τῶν ἐκ τῆς ἐπινοίας καὶ παρασκευῆς ἣν δὴ φάμεν συνεργεῖν τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος. ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς πρότερον εἴρηται λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ ταύτης ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου πρώτου εἰπόντας ὅτι καὶ τῶν δένδρων ἔνια καὶ τῶν ἐλαττόνων ὑλημάτων οὐ δέχεται γεωργίαν. τοῦτο γὰρ ἂν εἴη τῶν μὲν οἶον πέρας τῶν δὲ ἀρχὴ μεταβαίνουσιν ἐκ τῶν αὐτοφυῶν εἰς τὰ διὰ τέχνης. ἄτοπον δ' ἂν ἴσως δόξειε 2 τὸ νῦν λεχθὲν εἰ τὸ προσλαμβάνον θεραπείαν ὥσπερ χώραν οἰκείαν μὴ μᾶλλον εὐσθενεῖ καὶ καλλικαρπεῖ συνεργούσης τῇ φύσει τῆς τέχνης· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἄτοπον οὐδ' ἀλλότριον, ἀρχὴν δὲ αὐτοῦ ληπτέον τήνδε, τὴν φύσιν ἐκάστου μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι μηδὲ ἐκ μιᾶς τινος ὕλης μηδ' αὖ πᾶσι ταῦτὸ τέλος τῆς πέψεως καὶ δυνάμεως τῶν καρπῶν ἀλλ' ἕκαστο πρὸς ὃ πέφυκε καὶ χυλοῖς καὶ ὀσμαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις. μάλιστα δέ πως ἐν δυοῖν τούτοις ὀρίζομεν τὴν πέψιν ὀσμαῖς καὶ χυλοῖς ἀναφέροντες καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἡμετέραν χρεῖαν ὥσπερ διωρίσθη καὶ πρότερον. ἐπεὶ δ' ἐξ ὧν συνέστηκεν ἕκαστον 3

καὶ τρέφεται καὶ τὸ πρόσφορον οὐ κατὰ τὸ ποῖον μόνον
 ἐστὶν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποσὸν ἐν ἀμφοτέροις ἂν εἴη τού-
 τοις τὸ οἰκεῖον. ἡ δὲ γεωργία πλῆθος τε τροφῆς καὶ
 ποιότητα κατασκευάζει. κατεργαζομένη γὰρ ἡ γῆ καὶ
 ἀπόλαυσιν πλείω δίδωσι καὶ μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς
 ὥστ' εὐλόγως οὐκ ἂν εἴη πρόσφορον ἐνίοις οἶον ὅσα ξηρά
 τε καὶ δριμέα καὶ πικρὰ καὶ ἀπλῶς ὅσα φαρμακώδη καὶ
 ἐν τούτοις παρέχεται τὴν χρεῖαν ἡμῖν· ἐκθηλύνεται γὰρ
 ἀφαιρουμένων τῶν δυνάμεων καὶ τὰ μὲν ὅλως οὐκ ἐκ-
 φέρει καρποὺς τὰ δ' ὑγροτέρους καὶ χεῖρους, τὰ δὲ καὶ
 αὐτὰ ὑδαρέστερα γίνεται καθάπερ τὸ ἀψίνθιον καὶ τὸ
 κενταύριον καὶ ὅλως δὲ πᾶσα φαρμακώδης δύναμις ἢ
 κατὰ ῥίζαν ἢ κατὰ καυλὸν ἢ κατὰ καρπὸν ἢ κατὰ κλῶ-
 4 νας· ἀνὰ λόγον δὲ τούτοις καὶ ὅσα δριμύτητά τινα ἔχει
 δῆλην κατὰ τὴν γεῦσιν. ὧν καὶ ἡ κάππαρις ἔοικεν εἶναι
 καὶ τὸ σίλφιον καὶ τὸ λάπαθον καὶ ἡ θύμβρα καὶ τὸ
 θύμον· τὰ μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲ φύεται τούτων ἐν τοῖς
 ἡμέροις ἢ κακῶς τὰ δὲ χεῖρῳ πολλῷ καθάπερ τὸ λάπα-
 θον καὶ ἡ θύμβρα καὶ ἡ κάππαρις ἔνια δὲ καὶ τὰς γλυ-
 κύτητας αὐτῶν ἀποβάλλει καθυγραινόμενα καὶ πλη-
 θυνόμενα ταῖς τροφαῖς ὥςπερ τὸ κράνον, καὶ γὰρ τοῦτο
 χεῖρον ἡμερούμενον γίνεται καὶ ἀπλῶς δὲ αὐτὸ τὸ δέν-
 δρον ὑδαρές τε καὶ μανὸν καὶ ἀσθενές. τῆς δ' οἷης γλυ-
 κύτερος μὲν ὁ καρπὸς ἦττον δ' εὐώδης· ἀφαιρεῖται γὰρ
 5 τὴν εὐτροφίαν καὶ τὸ εὖοσμον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ
 περὶ σιλφίου καὶ θέρμου καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. τὸ
 μὲν γὰρ οὐχ ὁμοίως ἔχει τὴν δριμύτητα διὰ τὸ πλείω καὶ
 ὑδαρεστέραν εἶναι τὴν τροφήν, ὁ δὲ θέρμος ἄκαρπος
 γίνεται καθάπερ ὕλομανῶν καὶ ἐξυβρίζων· ποιεῖ γὰρ
 καὶ ταύτην τὴν ἐναντίωσιν [ἡ] κατεργασία καθάπερ εἴ-
 ρηται πλῆθος παρέχουσα τροφῆς· ἐκ δὲ τῆς ἀρχῆς τα-
 μιεύεται τὸ σύμμετρον ἕκαστον ἑαυτῷ καὶ λαμβάνει τὴν

οἰκείαν χώραν· ἡ γὰρ αὐτοφυῆς γένεσις ἐν ταύταις.
 ἀπλῶς γὰρ τὸ μέγιστον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται τὸ λα- 6
 βεῖν οἰκεῖον ἀέρα καὶ τόπον· ἐκ τούτων γὰρ ἡ εὐθένεια
 καὶ εὐκαρπία. ταῦτα δ' ἐναντία φαίνεται τοῖς παρὰ φύ-
 σιν ἡμερουμένοις· εἰς τε γὰρ ἀέρα μαλακώτερον μετα-
 τεθέντα καὶ τροφήν ἁλλοιοτέραν λαμβάνοντα ἐξ ἀμφο-
 τέρων τούτων ἡ μεταβολὴ καὶ οἶον ἐκστασις τῆς φύ-
 σεως. ἐπιμαρτυρεῖ δέ πως καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γεωργου-
 μένοις τὸ μὴ φιλεῖν ἔνια τὴν ἀκριβῆ καὶ τὴν πολλὴν ἄγαν
 ἐξεργασίαν ὥστε καὶ ταύτην ζητεῖν τινα ὄρον· καὶ τρό-
 πον τινὰ οὐδὲν κωλύει κατὰ τὴν μετάβασιν οὕτως ἔνια
 μηδὲ ζητεῖν ὅλως. ὅτι μὲν οὖν οὐ πάντα προσδέχεται
 τὰς γεωργίας φανερόν ἐστω διὰ τούτων· ἴσως γὰρ τὰ
 μὲν ὅλως οὐ δεῖται τῶν δ' οὐκ ἐξευρίσκομεν τὰς αἰτίας.

II CAP. II. Ἡ δὲ γεωργία, δυοῖν ὄντων ἐξ ὧν αἱ τρο-
 φαὶ καὶ εὐθένειαι τῆς τε γῆς [καὶ τοῦ ἀέρος, τὴν ἀπὸ
 τῆς γῆς] παρασκευάζει βοήθειαν· τὸν ἀέρα γὰρ οὐκ ἐπ'
 αὐτῇ ποιόν τινα ποιεῖν ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὰς μεταβολὰς τὰς
 κατὰ τὰς ὥρας γινομένας αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ τὴν χώραν
 διακεῖσθαι πως ἵνα τε ἀπολαύῃ τῆς πρὸς αὕξησιν τρο-
 φῆς καὶ μὴ πάσχη μηδὲν ὑπὸ τῶν ἐναντίων· δεῖ γὰρ καὶ
 πρὸς ταῦτα φυλακῆς, λέγω δ' οἶον τομάς τε καὶ διακα-
 θάρσεις καὶ βλαστολογίας καὶ κοπρίσεις καὶ σκαπάνην
 καὶ ὅσα ἄλλα πραγματεύονται. καὶ περὶ τῆς ἀροσίμου 2
 δὲ καὶ σπερματουμένης ὁμοίως. τοῖς μὲν γὰρ οὐ ταῦτὰ
 τοῖς δ' οὐκ ἴσα τοῖς δ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ τὴν
 αὐτὴν ὥραν ἀποδιδόναι δεῖ τοῖς δὲ ἴσως οὐδὲ ποιεῖν
 ἔνια τὸ ὅλον. ἃ δὲ καὶ φαίνονται διαιροῦντες οἱ γεωρ-
 γοὶ καθάπερ καὶ ἐν τῇ διακαθάρσει τὰ μὲν σιδηροῖς τὰ
 δὲ ταῖς χερσὶ τὰ δ' ἀγκύραις τισὶ κελεύοντες ἀφαιρεῖν,
 οἶον τῆς τε ἐλάας καὶ τῆς ἀπίου καὶ τῆς μηλέας ὅπως μὴ
 ἐλκούμενα πονῇ διὰ τὴν λεπτότητα καὶ ξηρότητα τῶν

κλάδων. καὶ γὰρ ἀφαιρεῖν δεῖ τούτων τὰ αὐτὰ τε καὶ τὰ
 3 τρώξανα μόνον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀμπέλων διαιρετέον
 τὰς τε πρωτοτόμους καὶ τὰς ὀψιτόμους καὶ τὰς βραχυ-
 τόμους καὶ τὰς μακροτόμους καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως
 ἀναφέροντας αἰεὶ πρὸς τὸ τέλος. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς οὗτος
 καὶ ἡ καθ' ἑκάστα διαίρεσις. ὑπὲρ ἑκάστου δὲ ἐστὶν ὁ
 λόγος ὁ τὴν αἰτίαν ἔχων ἣν δεῖ μὴ λανθάνειν· ὁ γὰρ
 ἄνευ ταύτης ποιῶν καὶ τῷ ἔθει καὶ τοῖς συμβαίνουσι κατ-
 ακολουθῶν κατορθοῖ μὲν ἔσως οὐκ οἶδε δὲ καθάπερ ἐν
 ἰατρικῇ [τὸ διὰ τί·] τὸ δὲ τέλειον ἐξ ἀμφοῖν. ὅσοι δὲ καὶ
 4 τὸ θεωρεῖν μᾶλλον ἀγαπῶσιν αὐτὸ τοῦτο ἴδιον τοῦ λό-
 γου καὶ τῆς αἰτίας. ἀντιλέγεται δὲ περὶ πολλῶν καὶ τὰ
 μὲν ἀπλῶς τὰ δ' εἰς τὸ βέλτιον καὶ χεῖρον ὥσπερ κατὰ
 τὰς ἄλλας τέχνας. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἰδιώτερόν τι συμβαί-
 νει. πρὸς γὰρ τὴν ἑαυτῶν ἔνιοι χώραν τετραμμένοι τὰ
 πρὸςφορα πολλάκις καθόλου λέγουσιν. ὅτε δὲ καὶ ἀμ-
 φοτέρως γινομένων ἄκριτόν ἐστὶ τὸ βέλτιον· ὅποια γὰρ
 ἂν ἡ τὰ ἀπὸ τοῦ ἀέρος συμβαίνοντα τοιαῦτα ἀποβαίνει
 5 καὶ κατὰ τὰς ἐργασίας. οὐδὲ γὰρ δεῖ μᾶλλον ἀκολουθεῖν
 τῇ τοῦ ὅλου καταστάσει καὶ περιφορᾷ [ἢ τῇ φύσει] τῶν
 δένδρων καὶ φυτῶν καὶ σπερμάτων ὥς πολλάκις τὰ
 ἀμαρτανόμενα τῇ ἀπὸ τούτου ἀκρασίᾳ τῇ αὐτῶν δυνά-
 μει τὰ μὲν ὑπομένει τὰ δὲ τινα ἀναμάχεται καθάπερ καὶ
 τῶν ἀνθρώπων ἢ φύσις τὰ ὑπὸ ἰατρικῆς. ὥστε αἱ μὲν
 ἀντιλογίαι πρὸς ταῖς κοινὰς τῶν τεχνῶν καὶ διὰ ταύτας
 γίνονται τὰς αἰτίας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ σννομολογεῖται
 πολλὰ καὶ παρὰ πάντων ὥσπερ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμά-
 των εἰληφότα πίστιν τὰ μὲν καθόλου τὰ δὲ διαιρούμενα
 γένεσι καὶ χώραις οἷον εὐθύς τὰ περὶ γενέσεις καὶ φυ-
 6 τεύειν καὶ σπεῖρειν εἰς ὀργῶσαν τὴν γῆν· οὕτω γὰρ ^{3H}
 καὶ ἡ βλάστησις καλλίστη καθάπερ τοῖς ζώοις ὅταν εἰς

βουλομένην πέσῃ τὸ σπέρμα τὴν ὑστέραν. ὁρᾷ δ' ὅταν
 ἐνικμος ἢ καὶ θερμὴ καὶ τὰ τοῦ ἀέρος ἔχῃ σύμμετρα·
 τότε γὰρ εὐδιάχυτός τε καὶ εὐβλαστής καὶ ὅλως εὐτρα-
 φής ἐστι. τοῦτο δ' ἐν δυοῖν ὥραιν γίνεται μάλιστα τοῖς
 γε δένδροις ἕαρι καὶ μετοπώρῳ καθ' ἃς καὶ φυτεύουσι
 μᾶλλον, καὶ κοινοτέρως ἐν τῷ ἡρι· τότε γὰρ ἢ τε γῆ
 δίνυρος καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἄγει καὶ ὁ ἀὴρ μαλακός
 ἐστι καὶ ἐρσώδης ὥστε ἐξ ἀπάντων εἶναι τὴν ἐκτροφὴν
 καὶ τὴν εὐβλαστίαν. ἔχει δέ τινα καὶ τὸ μετόπωρον τοι- 7
 αύτην κρᾶσιν δι' ὃ καὶ τὰς ἐπιβλαστήσεις ἔφαμεν γίνε-
 σθαι τῶν δένδρων. οἱ δὲ ἐπαινοῦντες αὐτὴν μᾶλλον τοῦ
 ἕαρος τοιαῦτα λέγουσιν ὅτι τὰ φυτὰ θερμῆς οὐσῆς ἐτι
 τῆς γῆς ρίζοῦται κάλλιον· δεῖν δ' αἰεὶ τὴν ἀρχὴν ἰσχυ-
 ροτέραν ποιεῖν ἀφ' ἧς καὶ ἡ τῶν ἄλλων γένεσις καὶ ὅλως
 ἡ ζωὴ δι' ὃ καὶ τὴν βλάστησιν ἅμα τῷ ἡρι καλὴν γίνε-
 σθαι καὶ ἀθρόαν ἐκβεβηκυίας ἤδη καὶ κνούσης τῆς ρί-
 ζης, τοῦ δὲ ἡρος εἰς ψυχρὰν τιθεμένων τὴν γῆν, ψυχρὰν
 γὰρ ἐτι διαμένειν ἐκ τοῦ χειμῶνος, ριγοῦν καὶ κακο-
 βλαστεῖς γίνεσθαι τὰς ρίζας. καὶ διὰ τοῦτο πάντα κε- 8
 λεύουσι τοῦ μετοπώρου μᾶλλον φυτεύειν ὅσα δύναται
 βλαστάνειν· ἐνια γὰρ οὐ δύναται καθάπερ ἄπιος καὶ
 μηλέα καὶ ὅλως τὰ λεπτὰ καὶ ξυλῶδη· καὶ γὰρ ξηρὰ φύ-
 σει καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν οὐχ ὑπομένει τοὺς χειμῶνας.
 ἐτι τὸ μὲν μετοπωρινὸν ἔγκυμον εἶναι καὶ ἐπιφορον τὸ
 δὲ ἕαρινδὸν ἄρτι κυῖσκεσθαι· τὸ δὲ τίκτειν ἀμφοτέροις
 τὴν αὐτὴν ὥραν ὥστε συμβαίνειν τῷ μὲν ἄρτι κυῖσκο-
 μένῳ πολλὰ τυφλὰ τίκτειν τῶν βλαστημάτων τῷ δὲ πᾶ-
 λαι κύνοντι καὶ ἐπιφόρῳ τὰ πλεῖστα τέλεα καὶ καλὰ. σχε-
 δὸν γὰρ ταύτας καὶ τοιαύτας λέγουσι τὰς αἰτίας.

H CAP. III. Οὐ μὲν ἀλλὰ καθάπερ εἴρηται κοινοτέρα
 πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις καὶ δένδροις καὶ φυτοῖς ἢ τοῦ
 ἕαρός ἐστιν· αὐτὰ τε γὰρ τὰ φυτὰ προωρμημένα καὶ ὁ

ἄηρ μαλακὸς καὶ εὐβλαστὴς καὶ ὅλως ἡ ὥρα γονιμωτάτη
 καὶ αἱ ἡμέραι θερμότεραι καὶ μῆκος ἔχουσιν ταχείας
 ποιοῦσι τὰς βλαστήσεις. ἡ δὲ ρίζωσις ἰσχυρὰ καὶ οὕτω
 διὰ τε τὴν τῶν φυτευτηρίων ὁρμὴν, εἰς ἅμφω γὰρ ὁμοί-
 ως ἐστὶ, καὶ διὰ τὸ τὴν γῆν ὀργᾶν καὶ ἔτι τὸν ἀέρα συν-
 εκτρέφειν. ὁ γὰρ ἥλιος οὐ μόνον δοκεῖ τὰ ὑπὲρ γῆς
 ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς εὐτραφέστερα καὶ καλλίως ποιεῖν.
 2 σημειοῖται δ' ὅτι τῶν ριζῶν ἡ βλάστησις ἢ οὐ γίνεται πορ-
 ρωτέρω τῆς τοῦ ἡλίου δυνάμεως ἢ χειρῶν. ὁ δὲ χειμῶν
 ἐπιλαμβάνων τὴν φυτείαν ἐνιά γε δοκεῖ φθείρειν οἶον
 τῆς μὲν ἐλάας ἀφιστὰς τὸν φλοιὸν τῆς δὲ συκῆς παχύ-
 νων καὶ πηγνύς τὸν ὀπὸν τὸν ἐν τῇ κρᾷδι καὶ τῶν ἄλ-
 λων σχεδὸν τῶν πλείστων τοιοῦτόν τι πονοῦντων. ἀλλὰ
 γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἀφορίζοιτ' ἂν ὁ φάσκων τὴν μετο-
 πωρινὴν εἶναι τὴν βελτίω τοῖς δεχομένοις λέγων. εἰ δὲ
 πλείω ταῦτα τῆς φύσεως αὐτῆς ἐστὶ σημεία τῶν πρὸς τὴν
 φυτείαν ὥρων τό τε παρορμαῖν αὐτὰ τὰ δένδρα τοῦ ἥρος
 καὶ τὸ κοινοτέραι εἶναι πᾶσι ταύτην, δῆλον ὡς φυσι-
 3 κωτέραι ἂν τις θείῃ ταύτην. ἐπεὶ καὶ ὅπου περὶ κύνα
 καὶ τοὺς ἐτησίας εὐθενεῖ καὶ ἐπιβλαστάνει τὰ δένδρα
 τηνικαῦτα καὶ τὰς φυτείας ποιοῦνται, πολλῶ δέον ἀκο-
 λουθεῖν τῇ τοῦ ἀέρος κρᾷσει καὶ τῇ τῶν φυτῶν ὁρμῇ.
 τάχα δὲ καὶ ἡ ὁρμὴ γίνεται διὰ τὸ περιέχον· ὅπου δ' αὖ
 4 4 θερινὸς ὄμβρος πολὺς ὥσπερ ἐν Αἰθιοπία καὶ ἐν Ἰνδοῖς
 ἢ περὶ Αἴγυπτον ὁ Νεῖλος ἐνταῦθα δὴ πρὸ τούτων ἢ
 μετὰ τούτους εἰκὸς τὴν φυτείαν ἀρμόττειν· τηνικαῦτα
 γὰρ ἡ τοῦ ἀέρος κρᾷσις σύμμετρος. εἴη δ' ἂν διελεῖν καὶ
 τοῖς κατὰ φύσιν τόποις πρὸς τὰς ὥρας, οἶον τοὺς μὲν
 εὐκράτους τῷ ἀέρι τοῦ ἥρος τοὺς δὲ ῥοώδεις καὶ ἐπὶ ὁμ-
 βρους καὶ ἐλείους θέρους ὑπὸ τὸ ἄστρον ὥσπερ καὶ ἐν
 Λακωνικῇ πολλὰ φυτεύουσι, τοὺς δ' αὖχμώδεις μετο-
 πώρου. συμβήσεται γὰρ οὕτω θερμῆς οὔσης ἐν βάρει

τῆς γῆς κατὰ χειμῶνα ψυχροῦ δὲ τοῦ πέριξ τὴν αὔξησιν κατακλειομένην εἰς τὰς ῥίζας ἵεναι. πλείονος δ' ὄντος καὶ ἰσχυροτέρου τοῦ ῥιζώματος πλείων ἢ βλάστησις ἔσται καὶ καλλίων. καὶ περὶ μὲν ὥρων τῶν εἰς τὰς φυτείας ἱκανῶς εἰρήσθω.

^H CAP. IV. Ἐπεὶ δὲ ὑπόκειται τὴν γῆν ἐνικμόν τε δεῖν καὶ εὐδίοδον εἶναι ταῖς ῥίζαις ὅπως εὐμήκεις καὶ παχεῖαι καὶ ἰσχυραὶ γίνωνται διὰ ταῦτα δεῖ τοὺς γύρους προορύττειν ἐκ πολλῶν μάλιστα δὲ ἐνιαυτῷ πρότερον ὅπως ἡ γῆ καὶ ἡλιωθῇ καὶ χειμασθῇ καθ' ἑκατέραν τὴν ὥραν. ἄμφω γὰρ ταῦτα ποιεῖ μαυρὴν καὶ χαλύνην. ἐνιοὶ δὲ καὶ διορίζουσι τοὺς χρόνους· ἀπὸ γὰρ τροπῶν θερινῶν μέχρ' ἄρκτουρου· τότε γὰρ τὴν τε γῆν διαχειῖσθαι μάλιστα καὶ τὴν ἔξω καὶ τὴν ἐν τοῖς γύροις καὶ βλαστάνειν ὅλως οὐδέν. φυτεύουσι δὲ τὴν μετοπωρινὴν φυτεῖαν μετὰ πλειάδος δύσιν δεξάμενοι τὸ ἐπὶ τῷ ἄστρῳ ὕδωρ ὅπως ἐνικμος ἡ γῆ γενομένη παρέχῃ τροφήν. καὶ τοὺς γύρους οὐκ εὐθύς συμπληροῦσιν ὅπως ῥιζωθῇ τὰ 2 κάτω πρότερον, εἰ δὲ μὴ φέρονται πρὸς τὸ ἄνω· τρέφει γὰρ καὶ αὔξει πάνθ' ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀήρ. ὄντων δὲ τῶν μὲν βαθυρρίζων τῶν δ' ἐπιπολαιορρίζων διὰ τοῦτο τοὺς γύρους οὐκ ἰσοβαθεῖς ὀρύττουσιν [ἀλλὰ βαθυτέρους] τοῖς ἐπιπολαιορρίζοις οἷον ἐλάα καὶ συκῇ βουλόμενοι πιέζεσθαι καὶ ὥσπερ ἀντιταττόμενοι πρὸς τὰς φύσεις. ὅπως δὲ καὶ τῶν ὑδάτων τοῦ χειμῶνος ἀπολαύωσι καὶ 3 τοῦ θέρους καταψύχωνται, δεῖ γὰρ δὴ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας παρεσκευάσθαι, διὰ τοῦτ' ὑποβάλλουσι κάτω λίθους ὅπως συρροὴ γίνηται τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ θέρους οὗτοι καταψύχωσι τὰς ῥίζας. οἱ δὲ κληματίδας ὑποτιθέασιν οἱ δὲ κέραμον παρακατορύττουσιν ὕδατος οἱ δὲ ξύλον κνημοπαχὲς εἴτ' ἐξαιρουῦσιν ὅπως ἔχη τροφήν ἀεὶ τὰ φυτὰ διέκμαζομένης τῆς γῆς καὶ συρρεόντων τῶν ὑδά-

των. ἀπλῶς γὰρ τοῦτο δεῖ τηρεῖν ὅπως καὶ πρὸς τοὺς ὄμβρους τοὺς γινομένους καὶ πρὸς τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον ἔξει συμμέτρως· αἱ γὰρ τροφαὶ καὶ αἱ ἀνξήσεις
 4 διὰ τούτων. ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ βορείοις καὶ πεπηγυῖα καὶ ξηρὰ νοτίοις δὲ κεχυμένη καὶ ἐνικμος ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ φυτὸν ὑγρότερον [καὶ ξηρότερον] αὐτὸ ἐάντοῦ μᾶλλον διὰ ταῦτα βελτίων ἢ τοῖς νοτίοις φυτεία· ταχεῖα γὰρ ἡ ῥίζωσις καὶ ἡ βλάστησις ὅταν ὀργῶν εἰς ὀργῶσαν τεθῇ καὶ τὰ τοῦ ἀέρος ἢ μαλακὰ καὶ εὐμενῇ· δεῖ γὰρ δὴ τὸ μέλλον ἔσεσθαι καλὸν ἅμα κάτωθεν καὶ ἄνωθεν βλαστάνειν. τοῖς δὲ βορείοις ἅπαντα τὰναντία γίνεται ῥιγοῦν τε καὶ κακοπαθεῖν τὰ φυτά· ἔτι δὲ τῆς γῆς πεπηγυῖας οὔτε ῥιζοῦσθαι δύναιнт' ἂν ὁμοίως οὔτε βλαστάνειν. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη παρατήρησις τοῦ ἀέρος ἂν εἴη.

CAP. V. Τὰ δὲ φυτευτήρια δεῖ λαμβάνειν ἀπὸ νέων γε τῶν δένδρων ἢ ἀκμαζόντων καὶ ὅλως λειότατα καὶ εὐθύτατα καὶ ὡς κάλλιστα· καὶ γὰρ ἀντιλαμβάνεται καὶ ἰσχύει τὰ τοιαῦτα μάλιστα καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ πάχος εὐβλαστώτερα τυγχάνει· τὸ γὰρ λεῖον ὥσπερ ὑγρὸς καὶ ἀπῆρωτον τὸ δὲ τραχὺ καὶ ὠζωμένον ἄλλως τε τυφλοῖς ὄξοις ὥσπερ πεπηρωμένον, ἐάν τε ζῶσι τὸ ἐκβεβλαστηκὸς ἐκ τούτων ἀσθενέστερον ὅσων μὴ καὶ ἡ φύσις τοιαύτη καθάπερ τῶν κλημάτων· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐνιοὶ μοσχεύουσιν οἱ δὲ περιαιροῦσι τὴν θάλειαν τῶν κλάδων ὅπως μὴ ἔξαναλώσῃ τὴν δύ-
 2 ναμιν εἰς τὴν βλάστησιν. ἔτι δ' εὐθύτης λειότης τε εὗρουν καὶ εὐδίωδον ποιεῖ τὴν ῥοὴν ὥστε ταχείας εἶναι τὰς ἀνξήσεις. ὀρθῶς δὲ καὶ τὸ μᾶλλον ἐξ ὁμοίας γῆς εἶδὲ μὴ ἐκ χειρόνος λαμβάνειν· ἡ μὲν γὰρ οὐδεμίαν ποιήσει μεταβολὴν ἢ δ' ἐπὶ τὸ βέλτιον συντροφοῦντος· μέγα δὲ αἱ μεταβολαὶ ταῖς ἀσθενέσιν, ἀσθενὲς δὲ τὸ φυτόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰς θέσεις τῶν φυτευμάτων τὰς αὐ-

τὰς ἀποδιδόασιν κατὰ τὰ πρὸς βορρὰ καὶ νότια καὶ πρὸς
 ἑω καὶ δυσμὰς ὡς ἐπὶ τῶν δένδρων εἶχε βουλόμενοι τη-
 ρεῖν μάλιστα καὶ μηθὲν τῆς φύσεως καὶ τῶν εἰωθότων
 μετακινεῖν ὡς οὐκ ἂν ῥαδίως ἐνεγκόντων μεταβολήν·
 ἐπεὶ καὶ τοὺς τόπους ὅτι μάλιστα ὁμοίους ζητοῦσι διὰ 3
 τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ προμοσχεύοντες φυτεύουσιν· ἰσχυ-
 ρότερα γὰρ καὶ ὥσπερ ἤδη βεβιωκότα. καὶ τὰ φυτὰ μά-
 λιστα μὲν ὑπόρριζα λαμβάνουσιν, ἔχει γὰρ εὐθύς καὶ
 ἀρχάς· εἰ δὲ μὴ μᾶλλον ἀπὸ τῶν κάτω ἢ τῶν ἄνω καὶ
 γὰρ ταῦτα ἐμβιωτέρα ἐστὶ πλήν ἀμπέλου καὶ συκῆς καὶ
 εἴ τι ἄλλο ὑγρὸν ὥσπερ εἴρηται. τὰ γὰρ ὑγρά κάλλιον
 ἀπὸ τῶν ἄνω βλαστάνει τὰ δ' ἄλλα διὰ τὴν ξηρότητα καὶ
 τὴν λεπτοδερμίαν τὰ μὲν ὅλως οὐ βλαστάνει τὰ δὲ χεῖ-
 ρον· τὸ δ' ὑπόρριζον ὡς προπεποιημένον τι τῆς φύσεως
 ἔχει καθάπερ τὸ μεμοσχευμένον ᾧ δεῖ χρῆσθαι. καὶ διὰ 4
 τοῦτο βέλτιον λέγουσιν ὀρθὰ κελεύοντες τὰ τοιαῦτα τι-
 θέναι καὶ μὴ ὑποβάλλοντές τι μέρος ὥσπερ τοῖς ἄρριζοῖς
 ὅπως ἢ ῥίζα βλαστάνῃ. συμβαίνειν γὰρ δοκεῖ πλαγίων
 τιθεμένων ἀφαναίνεσθαι τὰς πρότερον, ἄτοπον δὲ ξη-
 τεῖν ἐτέρας ἀποβάλλοντα τὰς ὑπαρχούσας. ὀρθῶς δὲ καὶ
 τὸ μὴ πολὺ τῆς γῆς ὑπερέχειν τὸ φυτὸν, εἰ δὲ μὴ γίνε-
 ται δυσανξὲς ὅταν ἢ πλεόν τοῦ τρεφομένου τὸ πονοῦν.
 ἔνια δὲ καὶ ἀφαναίνεται καθάπερ ἡ συκὴ καὶ εἴ τι ἄλλο
 μανόν· ἅμα δὲ καὶ ἀθροωτέρα φέρεται μᾶλλον ἢ τροφὴ
 πρὸς τὴν βλάστησιν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν κατακοπτομένων
 συμβαίνει. τὰ γὰρ παρὰ τὴν γῆν ὅτι μάλιστα κοπέντα 5
 θᾶττον παραγίνεται τῶν ἐν ὕψει. φανερόν δὲ καὶ ἐπὶ
 τῶν τῆς ἀμπέλου φυτῶν καὶ εἴ τι ἄλλο τομὴν ζητεῖ κατὰ
 τὴν φυτείαν. τῶν δὲ τῆς ἐλάας καὶ τῶν μυρρίνων καὶ
 ὅλως ὅσα φύεται μεῖζω πάντων ἀποστέγουσι τὰς τομὰς
 ὅπως μὴθ' ἥλιος μὴθ' ὕδωρ λάβῃ· κίνδυνος γὰρ νοση-
 σαι ῥαγέν. περιελείφουσι δὲ οἱ μὲν πηλὸν μόνον οἱ δὲ

σκίλλαν ὑποτιθέντες εἴτ' ἄνωθεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τούτῳ δὲ τὸ ὄστρακον· δοκεῖ γὰρ ἡ μὲν σκίλλα χλωρὸν παρέχειν ὁ δὲ πηλὸς ἐκείνην τηρεῖν τὸ δ' ὄστρακον τὸν πηλόν.

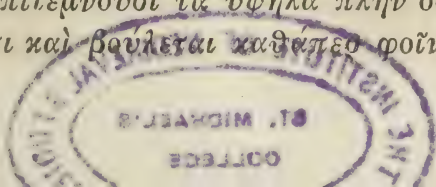
- CAP. VI. Ἡ δὲ κόπρος ὅτι μὲν καὶ μανοῖ τὴν γῆν καὶ διαθερμαίνει δι' ὧν ἀμφοτέρων ἡ εὐβλάστεια φανερόν. ὑπὲρ δὲ τῆς χρήσεως διαμφοριβητοῦσι καὶ οὐχ ὡς αὐτως χρῶνται πάντες ἄλλ' οἱ μὲν εὐθύς ἀναμίζαντες τῇ γῇ πρὸς τὸ φυτὸν προσβάλλουσιν οἱ δ' ἀνὰ μέσον ποιούσιν τῆς τε πρώτης γῆς καὶ τῆς ἐπ' ἄνω· κάτωθεν γὰρ παραβαλλομένην εἰς τὸ ἄνω φέρεσθαι φασιν ὅταν ὕσῃ· βέλτιστον γὰρ εἶναι τὸν χυλὸν, ἄνωθεν δ' ἐξικμάζεσθαι
- 2 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ὕοντος οὐ διῖκνεῖσθαι τὰ κάτω. πάντες δὲ τό γε τοσοῦτον συμφωνοῦσιν ὥστε μὴ δριμεῖαν καὶ ἰσχυρὰν ἀλλὰ κούφην δι' ὃ καὶ μάλιστα χρῶνται τῇ τῶν λοφούρων· ἡ γὰρ δριμεῖα καὶ ἰσχυρὰ διαθερμαίνει μᾶλλον ἢ καὶ ξηραίνει. χρὴ δὲ καὶ πρὸς τὴν χώραν ἐκάστην ποιεῖν τὸ ἀρμόττον· οἷον ἐὰν μὲν τις ἐν ἐμπύρῳ τόπῳ φυτεύῃ τοὺς γύρους ὕδατος ἐμπιπλάναι πρότρυτα καὶ ἐπειδὰν ἀναπίωσι καταβάλλειν ὅπως ἐνικμος ἡ γῇ γενομένη μᾶλλον δέχεται καὶ καλλίῳ ποιῇ τὴν θίξωσιν.
- 3 ἐὰν δὲ ἐν ἀλμώδει ἢ ἐφάμμῳ λίθους περιτιθέναι περὶ τὸ πρέμνον τοῦ φυτευτηρίου καὶ περιχωννύναι γῆν ὅπως ἀποστέγωσι τὴν ἀλμυρίδα. συμφέρει δὲ καὶ ἄμμον ποτάμιον παραβάλλειν καὶ ψήφους ἐκ ποταμοῦ ἢ χαράδρας· ἀποστέγει γὰρ καὶ ταῦτα καὶ ἅμα δι' αὐτῶν παρέχεται τινα δύναμιν. ἐὰν δ' ἐν ἐφύδρῳ καὶ ναματώδει τάφρους ὀρύσσοντα τὰς μὲν πλαγίους ἵνα τὸ ὕδωρ δέχωνται τὰς δὲ ὀρθίας καὶ λίθων πληροῦντα καὶ γῆς ὥστε μὴ ἄπτεσθαι τῆς σκαπάνης εἴτα ἄμμον ἐμβάλλοντα
- 4 καὶ χοῦν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὠφελεῖ πρὸς τὴν ὑπερβολήν. αἱ τε γὰρ πλάγιοι τάφροι δεχόμενοι τὸ ὕδωρ ξηρότερان ποιοῦσι αἱ τ' ὀρθιαί κάτω λίθους ἔχουσιν δέχον-

ται τὴν συρροήν, ἔτι δ' ἡ ἄμμος καὶ ὁ χοῦς ἀναξηραί-
 νουσι· διὰ τοῦτ' οὐδ' ἐάν που ἐνώσι λίθοι ταῖς τοιαύ-
 ταις οὐκ ἐκλεκτοί, ὑπάρχει γὰρ φύσει τὸ βοηθοῦν·
 ὅλως ἐν ὁποιοῦν ἐὰν ὀρύττων τις λίθους εὖρη ἢ τρόχ-
 μαλον ἢ ἄμμον ἢ γῆν μοχθηρὰν οὐκ ἄκος τὸ μὴ συμ-
 μιγνύναι μηδὲ σκεδαννύναι ταύτην ἀλλὰ τοσοῦτω βαθύ-
 τερον τὸν γύρον ἢ τὴν τάφρον ὀρύξαντα τὸν τε τρόχ-
 μαλον ὑποστρωννύναι καὶ τὴν ἄμμον. ὁ μὲν γὰρ λίθος 5
 ὁ μὲν πλατὺς καὶ συμφυῆς βλάπτει τὰ δένδρα ὁ δὲ τρόχ-
 μαλος ὑποκάτω τεθεὶς ψύχος τε παρέχεται τό θ' ὕδωρ
 δέχεται καὶ ταῖς ῥίζαις εὐδίοδον ποιεῖ τὸν τόπον. ἀπλῶς
 δὲ τοὺς γε λίθους ἐκλέγειν οὐδ' ἐκ γῆς ψιλῆς οἴονται
 τινες συμφέρειν· καὶ γὰρ ἀλέαν παρέχειν τοῦ χειμῶνος
 καὶ ψύχος τοῦ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας
 διαφορὰς τῆς χώρας τὰ πρόσφορα ληπτέον. ὥς γὰρ ὅλως
 εἰπεῖν οὐδενὸς ἔλαττον ἀλλὰ πάντων πρῶτον καὶ μέγι-
 στον τὸ δύνασθαι θεωρῆσαι ποῖον ἐν ποίᾳ χώρᾳ φυτευ-
 τέον οὐ μόνον ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς συνεχοῦς ὅταν
 ἀνωμαλῆς ἢ κατὰ τοὺς τόπους ἐκάστους. ὥςπερ γὰρ λέ- 6
 γεται πολλάκις ἡ οἰκεία μεγίστην ἔχει ῥοπήν καὶ πρὸς
 ἀντίληψιν καὶ πρὸς εὐκαρπίαν ὃ καὶ καθ' ὅλων τῶν γε-
 νῶν ἐστίν καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὁμοειδέσιν. οἶον ὥς μὲν
 ἀπλῶς εἰπεῖν ἡ συκῇ φιλεῖ τοὺς ξηροὺς τόπους· οἱ γὰρ
 ὑγροὶ σήπουσιν ἢ οὐ καλῶς πεπαίνουσι διὰ τὸ καὶ αὐ-
 τὸν εἶναι τὸν καρπὸν ὑγρόν. οὐ μὲν ἀλλ' ὅσαι γε ὑδρεύε-
 σθαι ζητοῦσι καθάπερ ἡ λακωνικὴ τὰ ὕφνδρα ζητοῦσιν.
 ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν ἀμπέλων αἱ μὲν στερεαὶ καὶ πυ-
 κναὶ καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη τὴν ὀρεινὴν μᾶλλον
 φιλοῦσιν αἱ δὲ μαναὶ καὶ ὑγραὶ τὴν πεδεινὴν· ἐκατέ-
 ραις γὰρ ἡ τροφή πρὸς τὴν φύσιν σύμμετρος ταῖς μὲν
 ἐλάττων οὔσα ταῖς δὲ πλείων. ὅλως δὲ τὰ ἀκρόδυνα 7
 καλὰ δοκεῖ περὶ τὰς ὑπωρείας γίνεσθαι· σημεῖα δὲ ποι-

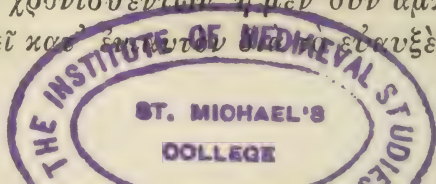
οὕνται τὴν αὐτομάτην γένεσιν· ὅπου γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ
γεννᾷ τοῦτον οἰκειότατον εἶναι τόπον. αἱ δὲ καθ' ἕκα-
στα διαφοραὶ δῆλον ὅτι κυριώταται· καὶ γὰρ ὑπάρχειαι
πολλαὶ καὶ παντοῖαι. καὶ τὸ ὅλον ὥσπερ μία τις αὕτη
διαφορὰ καθ' ὕψος καὶ ταπεινότητα πολλῶν οὐσῶν ἐτέ-
ρων καὶ μειζόνων ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἵπομεν, ὧν
8 οὐδεμίαν ἀθεώρητον εἶναι χρή. τὴν γοῦν λειμωνίαν καὶ
ἔφυδρον σχεδὸν οἱ πλείους ὁμολογοῦσιν ἀγαθὴν εἶναι
ταῖς ἀμπέλοις ὥσπερ καὶ τὴν εὐγείον ἐλάαις καὶ συκαῖς·
αἱ μὲν γὰρ ὑγροτέρας δέονται καὶ μαλακωτέρας τροφῆς
αἱ δὲ ξηροτέρας καὶ σωματωδεστέρας. ὅλως δ' αἰεὶ τὰ μὲν
ξηρὰ ξηρὰν ζητεῖ χώραν τὰ δὲ ὑγρὰ ὑγράν. ὥς δ' ἀπλῶς
εἰπεῖν ἀρίστη πᾶσιν ἡ μαυὴ καὶ κούφη καὶ ἐνικμος, εὐ-
τραφῆς γὰρ μάλιστα καὶ εὐαυξῆς, εἰ μὴ ὅσα διὰ τὴν
ἰσχὺν λαμβάνοντα πλῆθος τροφῆς ἐξυβρίζει καθάπερ ἡ
ἀμυγδαλῇ. ταύτῃ γὰρ ἡ λεπτόγειος οἰκειότερα καὶ τό-
πος εὐδιεινὸς καὶ εὖειλος ἐναντίως δὲ τῇ εὐβοϊκῇ παλί-
9 σκιος καὶ δροσερός. οὐ μικρὸν δὲ οὐδὲ τὸ πρὸς τὰ πνεύ-
ματα καλῶς κεῖσθαι τοὺς τόπους ὥστε καὶ τοῦτο θεω-
ρητέον. εὐπνουν μὲν γὰρ ἅπαντα ζητεῖ· τροφαὶ τε γὰρ
ἐν τοῖς τοιούτοις βελτίους καὶ οἱ καρποὶ πεπειρότεροι.
πνευματώδη δὲ καὶ προσήνεμον οὐδὲν ὥς εἰπεῖν τῶν γε
ἡμέρων· ἀναυξῇ γὰρ καὶ μικρὰ καὶ καυλώδη γίνεται
διὰ τὰς πληγὰς τὰς ὑπὸ τῶν πνευμάτων. ἐνια δὲ οὐδὲ
τῶν ἀγρίων· οὐ γὰρ τελειοκαρπεῖ καθάπερ οὐδὲ τὴν εὐ-
βοϊκὴν φασιν ἀλλὰ μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖσθαι τὰς
δ' ἐν τοῖς ὑψηλέμοις εὐαυξεῖς τε καὶ πολυκάρπους γί-
νεσθαι. τὸ γὰρ ὅλον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται συμμε-
τρίας τινὸς ἔοικεν ἕκαστα δεῖσθαι πρὸς τὴν φύσιν ὁμοί-
ως ἐν τε ταῖς ἄλλαις τροφαῖς καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος μετα-
βολαῖς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἂν εἴη καθόλου καὶ κοινόν.

CAP. VII. Τὰς δὲ μαυρότητας καὶ πυκνότητας τῶν⁸

φυτευομένων οὐχ οὕτω πρὸς τὸν τόπον ὥς πρὸς αὐτὰ
 τὰ φυτενόμενα σκεπτέον ὅσα τε φιλόσκια καὶ μὴ καὶ
 ὅσα μακρόρριζα καὶ βραχύρριζα· τὰ μὲν γὰρ δῆλον ὅτι
 μανὰ τὰ δὲ πυκνὰ φυτευτέον. φιλόσκια δὲ ὧν οἱ καρποὶ
 ξηροὶ τε καὶ πυρηνώδεις ὥσπερ ῥόας καὶ μυρρίνου καὶ
 ὅσα φύσει μανὰ τε καὶ ξηρὰ καὶ μὴ μακρόρριζα καθάπερ
 ἡ δάφνη. τῶν μὲν γὰρ ὁ καρπὸς ἡλιούμενος στρουφνὸς 2
 γίνεται τὰ δὲ ὥσπερ προβολῆς δεῖται καὶ πρὸς τοὺς χει-
 μῶνας καὶ πρὸς τὰ καύματα διὰ τὴν ἀσθένειαν· οὐκ ἐνο-
 χλεῖ γὰρ τῷ ταρρῷ διὰ τὴν βραχυρριζίαν· καίτοι τινὲς
 ἅπαντα κελεύουσι διὰ πολλοῦ φυτεύειν ὅπως μὴ σύν-
 ταρρα γίνηται μηδ' ἀναυξῇ τροφήν τ' ἐλάττω λαμβά-
 νοντα καὶ τοῦ πνεύματος ἀποκλειόμενα. οὐ μὲν ὁρθῶς
 γε λέγουσιν ἀλλ' ἐκάτερα διαιρετέον ὥσπερ εἴρηται. χρὴ
 δὲ καὶ πρὸς τὸν τόπον ὁρῶντα ποιεῖσθαι τὰς ἀποστάσεις·
 ἐν γὰρ τοῖς ὀρεινοῖς ἐλάττους ἢ ἐν τοῖς πεδεινοῖς· ἐπ'
 ἢ ἐλάττον γὰρ αἶ' τε ρίζαι προσαύξονται καὶ ἡ κόμη. ἅπαν 3
 δὲ φυτὸν ὅταν ἐκβλάσῃ τὸ πρῶτον ἔᾶν ριζωθῆναι μη-
 δὲν κινουῦντα τῶν ἄνω καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ποι-
 οῦσιν ἀφιέντες τὰς ῥάχους, εἰθ' ὅταν ἰσχύωσιν τότε πε-
 ριαιρεῖν τὰ ἄνω καταλιπόντα τὰ κάλλιστα καὶ τὰ ἐπιτη-
 δειώτατα πεφυκότα. (κατὰ γὰρ τὰ δένδρα τοῦτ' ἀναγ-
 καῖον οὐδ' ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀφαιρεῖν ἐνδέχεται
 πάντα καὶ τέμνειν ἰσόγεων·) ῥριζώτου γὰρ ὄντος ἐὰν
 περιαιρῇ καὶ κινῇ τις ἀσθενὲς ὃν κινδυνεύσει μᾶλλον,
 ἐὰν δ' ῥριζωμένου καὶ ἰσχύοντος αὐτό τε ἀπαθὲς ἔσται
 καὶ τὴν τροφήν ἀποδώσει πλείονα τοῖς καταλοιπίοις. ἢ 4
 δὲ ἀναγωγὴ καὶ ἣν καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τῶν φυτῶν παι-
 δεῖαν οἷον σχηματισμὸς ἐστὶ καὶ μόρφωσις τῶν δένδρων
 ὕψει τε καὶ ταπεινότητι καὶ πλάτει καὶ τοῖς ἄλλοις. ὥς
 δ' ἐπὶ πᾶν ἐπιτέμνουσι τὰ ὑψηλὰ πλὴν ὅσα φύσει τοι-
 αῦτα καὶ ἔστι καὶ βούλεται καθάπερ φοῖνιξ πένκη κυ-

πάριττος. ἀκαρπότερα γὰρ γίνεται διὰ πολλοῦ τῆς τρο-
 φῆς ἰούσης καὶ ἐνταῦθα καταναλισκομένης ἀλλὰ δεῖ πο-
 λύκλαδα καὶ πολυβλαστῇ ποιεῖν· ἅμα γὰρ τῇ πολυκαρ-
 πίᾳ καὶ εὐτροφυητότερα καὶ τὸ ὅλον εὐθεραπενυτότερα
 γίνεται, δι' ὃ καὶ περιαιρετέον τὰς μὴ κατὰ καιρὸν βλα-
 5 στήσεις. σχεδὸν δ' ἡ τοιαύτη θεραπεία καὶ κατὰστασις
 ὁμοία τῇ διακαθάρσει τυγχάνει τελείων ὄντων τῶν δέν-
 δρων· ὑπὲρ ἧς καὶ δεικτέον πρῶτον τῶν κατὰ τὰς θερα-
 πείας εἰθ' οὕτω περὶ τῶν ἄλλων. ὥσπερ γὰρ ἐφεξῆς
 ταῦτα τῶν περὶ τὴν φυτοουργίαν ἐστί. κοινοτάτη μὲν οὖν
 καὶ μάλιστα ἐνδηλος ἐπὶ τῶν ἀμπέλων τυγχάνει· πάντες
 γὰρ χρῶνται καὶ πάντες ἀμπελουργοῦσιν ὑπ' αὐτῆς
 ἀναγκαζόμενοι τῆς φύσεως διὰ τὴν εὐβλάστητιαν καὶ πο-
 λυβλαστιάν· ὑπὲρ ἧς ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ κλάσει καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις διηκριβῶται μάλισθ' ἡ θεραπεία πειρατέον αὐτὰ
 καθ' αὐτὰ θεωρεῖν ὕστερον· νῦν δ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων λέ-
 6 γωμεν. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐπὶ τούτων μικρὸν ἐστί τὸ κατα-
 στήσασθαι πῶς τὰ δένδρα καὶ τὰ κακῶς πεφυκότα καὶ
 τὰ ἐμποδιζόντα τοὺς καρποὺς ἀφαιρεῖν. ἐμποδίζει γὰρ
 οὐ ταῦτα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπηρτημένα αἰὶ αὖα ὅλως
 τὰ παρακαίρως πεφυκότα. δι' ὃ δεῖ ταῦτ' ἐξαιροῦντα
 μετατιθέναι τὴν βλάστησιν εἰς τὸ δέον· ἔοικε γὰρ ὥστε-
 περ ὀχετεία τις εἶναι τῆς τροφῆς τῶν δένδρων ὅπως ἂν
 ἄγῃ τις· εἰς γὰρ τὰ καταλειπόμενα ῥεῖ καὶ ταῦτ' αὖξει.
 7 τοῦτο δὲ ξυμβαίνει δι' ὅτι τοῖς μέρεσιν ἄριστα πέφυκε
 καὶ ἔτι προσεπιβλαστάνει κατ' ἐνιαυτόν· ἐπεὶ καὶ εἴ τις
 αἰεὶ βούλεται κολοῦναι τὰ ἄνω πρὸς τὰς ῥίζας ἢ τροφή
 πᾶσα φέρεται κάκεῖναι λαμβάνουσιν αὕξῃσιν ὥστε συν-
 ταροοῦσθαι τὰ χωρία, καὶ τέλος ἀνανεῇ γίνεται τὰ ἄνω
 πάσης ἐνταῦθ' ὥρμηκυίας τῆς τροφῆς· οἷον γὰρ ἤδη
 φύσις γέγονε χρονισθέντων· ἡ μὲν οὖν ἀμπελος αἰεὶ τὴν
 τομὴν ἐπιζητεῖ κατ' ἐνιαυτόν· οἱ δὲ ἄλλοι ἐνανεῖς τὰ δὲ ἄλλα

τὰ μὲν παρ' ἔτος τὰ δὲ διὰ τετραετίας, οὐδὲν γὰρ οὕτως
 εὐανξές· ἐπεὶ εἴ γέ τι τοιοῦτον εἴη δέοιτ' ἄν. ἀφαιρεῖν 8
 ἀπὸ τῶν ὑγρῶν περιέρχον ἅμα δ' ἢ ἑλκῶσις πόνον παρ-
 ἔχει καὶ κακοὶ τὰ δένδρα, δι' ὃ καὶ μετὰ τὴν διακά-
 θαρσιν εὐθὺς οἴονται δεῖν κοπρῖζειν καὶ τὴν ἄλλην ἀπο-
 διδόναι θεραπέειαν ὅπως ἐπαναλάβωσι τῇ τροφῇ τὴν κα-
 κοπάθειαν ἀλλὰ μόνον τό γε συνεχές ἐν τῇ τῶν αὖων
 ἀφαιρέσει ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ οὔτε πόνον ποιεῖ τῇ ἐλ-
 κώσει κωλύει τε προσηρημένα τὰς τροφάς. ἐν δὲ τῇ 9
 διακαθάρσει τὰ τε μὴ κάρπιμα διαιρετέον καὶ ὅσα τῶν
 ἐτέρων αὕξησιν ἀφαιρεῖται καὶ ὅσα διαπέφυκεν, ἐν τοῖς
 ἔξω γὰρ δεῖ τὴν βλάστησιν εἶναι, καὶ ἔτι τὰ πυκνὰ καὶ
 ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντα καὶ ὅσα τὴν ἔκφυσιν ἐκ τῶν μέ-
 σων ἔχει· πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν ἥλιον
 ἀφαιρεῖται. δεῖ δὲ καὶ εὐπνουν εἶναι καὶ πρόσκειλον τὸ
 δένδρον δι' ὃ καὶ οὐ κακῶς οἱ οὕτω ῥυθμίζοντες ὥστε
 πρὸς μεσημβρίαν βλέπειν, καθάπερ οἱ τὰς συκῆς καὶ τὰ
 10 ἄλλα καὶ μάλιστα τὴν ἐλάαν. ἐπεὶ δ' ἐπίπονος ἢ διακά-
 θαρσις διὰ τὰς πληγὰς διὰ τοῦτ' οὐ τὴν τυχοῦσαν ὥραν
 ἀλλὰ [τὴν] μετὰ πλειάδα ληπτέον· ἰσχυρότατα γὰρ τότε
 καὶ μάλιστα αὐτῶν τὰ δένδρα καταναλωκότα τὸ ὑγρὸν
 εἰς τοὺς καρποὺς ἕτερον δὲ οὐδέπω δεδεγμένα. τὰ δ'
 ὑψικαρπότερα δῆλον ὅτι κατὰ λόγον μετὰ τὴν τῶν καρ-
 πῶν ἀφαίρεσιν. ἴδιον δ' ἐπὶ τῆς συκῆς· μόνη γὰρ δια-
 καθαίρεται μικρὸν πρὸ τῆς βλαστήσεως· αἴτιον δ' ὅτι
 τότε μάλιστα εὐσύμφυτος· δεῖ δὲ τοῦτο σπεύδειν, ἀσθε-
 νὲς γὰρ ὃν καὶ μανὸν πονεῖ μάλιστα διὰ τοῦ μετοπώρου
 καὶ περὶ πλειάδα ξηροτέρας οὔσης τῆς ὥρας οὐ δυνα-
 μένη συμφῦναι σήπεται τε παραρρέοντος τοῦ ὕδατος καὶ
 ὑπὸ τῶν χειμῶνων κακοπαθεῖ καὶ τὸ ὅλον διαφθείρεται.
 τοῦτο μὲν οὖν ἴδιον τῶν ἀσθενῶν καὶ μανῶν. οὐκ ἴση 11
 δὲ πάντων ἢ ἀφαίρεσις ἀλλὰ πλείων τῶν μᾶλλον δεομέ-

νων. δεῖται δὲ τὰ εὐβλαστοῦντα πολλῆς γινομένης οἶον
 ἐλάα δοκεῖ καὶ ῥόα καὶ μύρρινος· ὅσῳ γὰρ ἄν τις ἐλάττω
 τούτοις καταλίπη βέλτιον βλαστάνει καὶ τοὺς καρποὺς
 φέρει βέλτιον· τοῦτο δ' ὅτι πυκνόβλαστα καὶ λεπτόβλα-
 στα ἔστι καὶ ταχὺ παραυαινόμενα δι' ὃ καὶ φρυγανικώ-
 12 τατα πάντων τῇ προσόψει. χρὴ δ' ἐλάττονος ὅσα πρὸς
 τὰς τομὰς ἀσθενῇ καθάπερ ἄπιος καὶ μηλέα καὶ εἴ τι
 ἄλλο ξηρὸν καὶ λεπτόφλοιον, καὶ γὰρ ταῦτα πονεῖ· δι'
 ὃ καὶ τὰ αὐτὰ τούτων ἢ ταῖς χερσὶν ἀφαιρεῖν ὥσπερ ἐλέ-
 χθη τινὲς κελεύουσιν ἢ τοῖς σιδήροις ὡς ἐλαφρότατα·
 κίνδυνος γὰρ ἅμα τῷ πόνῳ διὰ τὴν ἔλκωσιν. ὥσπερ γὰρ
 καὶ τῶν ῥιζῶν ἐν τῇ σκαπάνῃ τιτρωσκομένων χεῖρῳ
 γίνεται πολλάκις δὲ καὶ νοσεῖ καὶ ἀφαινύεται, τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον οἷεσθαι χρὴ καὶ ἀπὸ τῶν ἄνωθεν ἐν τοῖς μὴ
 δυναμένοις φέρειν. καὶ περὶ μὲν καθάρσεως ἀρκεῖται τὰ
 εἰρημένα.

CAP. VIII. Ριζοτομεῖται δὲ μετὰ τὴν φυτείαν καὶ 11 H
 ὅταν ἡ νέα πάνθ' ὡς εἰπεῖν ὅπως τε κατὰ βάθους ὠθῶν-
 ται καὶ πλείω λαμβάνωσιν αὐξησιν, μάλιστα δ' ὧν ἐπι-
 πολλῆς αἱ ῥίζαι καθάπερ ἐλάα καὶ ἄμπελος. ὅταν δὲ
 πρεσβύτερα γένηται τὰς μὲν ἐπετείους καὶ ὅλως τὰς ἐπι-
 πολλῆς ἀφαιρετέον ὅπως αἱ κάτω πλείους καὶ ἰσχυρότε-
 ραι γίνωνται· φθείρουσι γὰρ ἐκεῖναι ταύτας καὶ ἐμ-
 ποδίζουσιν αὐταὶ δ' οὐ δύνανται παρέχειν τροφήν ἀλλὰ
 καὶ πονοῦσι καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους.
 ἀφαιρετέον δὲ καὶ τὰς αὖτας· προσηροτημένα γὰρ καὶ
 ἄλλως λυμαίνονται καὶ σκώληκας ἐμποιοῦσι τοῖς δέν-
 2 δροισι. τὰς δὲ ἄλλας οὐ κινητέον· οὐδὲ γὰρ τὴν διακά-
 θαρσιν ἔστιν ὥσπερ τῶν ἄνω ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ τὸ
 γυμνοῦν ἐπὶ πλεόν χαλεπὸν καὶ ὅλως οὐκ εὖσημον ὅθεν
 ἀφαιρετέον. ἅμα δὲ καὶ ὁποθενοῦν φυομένη μόνον δὲ
 ἰσχύουσα τὴν τροφήν ἀποδώσει, κάλλιον δ' ἐὰν παντα-

χόθεν· τὸ δὲ δὴ μῆκος καὶ πλάτος ὅσῳ ἂν ᾗ πλέον ὠφε-
 λιμώτερον ὥστε τὰ πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὴν εὐτρο-
 φίαν μόνον δεῖ παρασκευάζειν. περὶ δὲ ἀρδεύσεως καὶ 3
 ὑδάτων σχεδὸν εἴρηται πρότερον. ὅσα γὰρ ἐν τοῖς οὐ-
 ρανίοις ὠφέλιμα κατὰ ποίας ὥρας ἢ ἔτους ἢ νύκτωρ ἢ
 μεθ' ἡμέραν δῆλον ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἐπιρρύτοις καὶ ὀχε-
 τευομένοις ὁμοίως ἔσται. τοῦ δὲ θέρους εὐλόγως μά-
 λιστα χρῶνται διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐκ διὸς καὶ ἅμα πρὸς
 τὴν ἐκτροφὴν τῶν καρπῶν ἀναγκαῖον. οἱ δὲ καὶ οἶον-
 ται τότε μάλιστα δεῖσθαι πλείστης ἀφαιρέσεως καὶ κυ-
 ριωτάτης γινομένης. ἰσχυρὸν δ' ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις 4
 καὶ ἐν τούτοις τὸ ἔθος, οἶον γὰρ φύσις γίνεται. δι' ὃ
 καὶ τὰ ἐν τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνύδροις οὐδὲν ζητεῖ πλὴν τὸ
 ἀναγκαῖον καὶ χεῖρω γίνεται βρεχόμενα καθάπερ τὰ
 εἰωθότα μὴ βρέχεσθαι. καὶ κίνδυνος δὲ ἔαν μὴ συνεχῶς
 ἀποδιδῶν βρέχειν ἀρξάμενος. ἐκείνην τε γὰρ ἀφαιρεῖται
 τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τροφὴν καὶ ἑτέραν οὐ διδοὺς ἀμφο-
 τέρων ἀφαιρέσει ἀμαρτάνει, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν
 καυμάτων ἀναίνεται. σχεδὸν δὲ οἱ καρποὶ χεῖρους τῶν
 γε πλείστον βρεχομένων, ἔαν δὲ σύμμετρον λάβῃ πλεί-
 ους καὶ πολλῷ καλλίους.

211 CAP. IX. Περὶ δὲ κοπρίσεως ἀκολουθῶς δῆλον ὅτι
 τῇ διακαθάρσει λεκτέον τοὺς χρόνους ἄλλως τε εἰ καὶ
 μετ' ἐκείνην εὐθὺς κοπρίζειν δεῖ· ἅμα δὲ καὶ οὐδ' ἂν
 δύναιντο δέχεσθαι συνεχῶς ἄλλ' ἀφαναίνονται διὰ τὴν
 θερμότητα. τὸ γὰρ τὴν ψιλὴν κοπρίζειν οὐχ ὅμοιον· ἐν
 ἐκείνῃ μὲν γὰρ εἰς πολλὰ μερίζεται καὶ ἐξανάλισκεται τὰ
 δεχόμενα τῶν σπερμάτων ἐνταῦθα δὲ εἰς αὐτὰς τὰς ῥί-
 ξας δύεται καὶ οὐ δύναται πᾶν διαδιδόναι τοῖς καρποῖς
 οὐχ ὁμοίως εὐτροφον [ὄν] οὐδὲ πολύχουν ὥστε πάλιν
 ἄλλης καὶ ἄλλης ἐπιγινομένης ὥς ἐκθερμαινόμενον ἀν-
 αίνεται. ἐπεὶ καὶ ὁ σῖτος, ἂν τις κατακόρως χρῆται καὶ 2

- [μὴ] ἐπιγίνηται πλῆθος ὕδατος· δι' ὃ καὶ ταῖς ἐπομβρίαις χρησιμώτερος ὅ γε συνεχῆς καὶ πλείων κοπρισμὸς ἐν δὲ ταῖς αὐχμώδεσι καὶ λεπταῖς ὁ σύμμετρος. διὰ ταῦτα δὲ ἴσως οὐδὲ ἡ δριμυτάτη τοῖς δένδροις ἀρμόττει. καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἶναι τὸ μὴ τοῖς ἰσχυροτάτοις τὴν ἰσχυροτάτην· ἀλλ' ἐν τῷ προειρημένῳ τὸ αἴτιον ληπτέον. ἐπεὶ καὶ τοῖς λαχάνοις διὰ τοῦθ' ἀρμόττει μεθ' ὕδρειας ἢ χύλωσης καὶ ὅλως ὅτι πολλῷ τῷ ὑγρῷ χρῶνται καὶ καθ' ἡμέραν καὶ αὐτὰ φύσει ὑγρά· φυ-
- 3 λοφορεῖν γὰρ ἐθέλουσι οὐ καρπογονεῖν αὐτά. οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίαις γε χρῶνται καὶ πρὸς τὰ δένδρα τῶν ἰσχυροτέρων καὶ μάλιστα εἰς μαλακότητα καὶ μεταβολὴν τῶν καρπῶν οἷον ὑεῖα πρὸς τὸ γλυκαίνειν καὶ ἀπυρῆνους ποιεῖν τὰς ῥόας καὶ τὰς ἀμυγδαλᾶς ἐκ πικρῶν γλυκειάς καὶ ὥς παρὰ τοὺς μυρρίνους κελεύουσιν ἰσχυροτέρων ἔτι παραβάλλειν οἷον τὴν βυρσοδεψικὴν καὶ οὖρον πα-
- 4 ραχεῖν ὅταν ἐκβλαστήσωσιν ὥς ἂν ἀπυρῆνων γινομένων· οἱ δὲ καὶ ἐλάα συμφέρειν οἴονται πρὸς εὐκαρπίαν.
- 4 ἔοικε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ μέγα διαφέρειν, εἴ γε καὶ τὰ τῶν σικύων σπέρματα γάλακτι βρεχόμενα καὶ μελικράτῳ γλυκυτέρους ποιεῖ. νομίσεις δ' ἂν τις ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γίνεσθαι λαχάνων, ἀλλ' ἴσως τὸ δριμύν χρησιμώτερον. ἡ δὲ ῥίζα τῶν δένδρων ἀρχὴ τις οὕσα καὶ τὰ περικάρπια συνεξομοιοῖ τὰ ἐφ' ἑαυτῆς. περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ πρότερον εἴρηται. τὴν δὲ χρησίμην αἰὲς πρὸς τὰς δυνάμεις ἀποδοτέον τῆς μὲν δριμυτέρας ἐλά-
- 5 τωνα τῆς δὲ μαλακωτέρας πλείονα. δεῖ δὲ καὶ τὴν πρὸς-13H φορον ἐκάστοις τῶν δένδρων μὴ ἄγνοεῖν· οὐ γὰρ ὥσπερ ὕδωρ τὸ αὐτὸ πᾶσιν οὕτω καὶ κόπρος ἀλλ' ὥσπερ τὰ ἐδάφη πρὸς ἕκαστον οἰκεῖα οὕτω καὶ ἡ κόπρος. ἐπεὶ καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας τῶν δένδρων ἐστὶ τις διαφορά· δι' ὃ καὶ φυτεύοντες ὑποβάλλουσιν εὐθὺς ὥσπερ ἐλέχθη τὴν

τῶν λοφούρων ὅτι κουφοτάτη, τὸ δ' ἄσθενές κουφοτάτης δεῖται. τὸ δ' ὅλον ἐν ταῖς θεραπαίαις τῶν δένδρων ὅσα μὲν κοινὰ πᾶσιν ἐστὶ ταῦτα τῷ ποσῷ καὶ τῷ ποιῷ διοίσει καὶ τοῖς καιροῖς οἷον τομὴ διακῆθαρσις σκαπάνη κόπρισις. ταῖς δ' οὖν ἀμπέλοις ἢ διὰ τεττάρων ἢ πλειόνων ἐτῶν παραβάλλουσι κόπρον· οὐ γὰρ δύνανται φέρειν δι' ἐλαττόνων οὐδ' ἔστι βοήθεια καθάπερ τοῖς δένδροις ἢ ὑδρευσις ἄλλ' ἐκκαίονται. δι' ὃ καθάπερ ἐλέχθη ταῖς ἐπομβρίαις χώραις συμφέρει μᾶλλον· ἄλλως γὰρ κίνδυνος μὴ ἐπιγινομένων τῶν ἐκ διός.

^{4H} CAP. X. Σκαπάνη δὲ πᾶσι συμφέρει· τὰ τε γὰρ ἐμποδίζοντα καὶ τὰ παραιρούμενα τὰς τροφὰς ἐξαιρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν ἐνικμοτέραν ποιεῖ καὶ κουφοτέραν· ἔτι δ' ὁ ἀῆρ ἐγκαταμιγνύμενος, ἀνάγκη γὰρ ἐγκαταμίγνυσθαι κινουμένης, ἱκμάδα τέ τινα δίδωσι καὶ παρέχει τροφήν. δι' ὃ καὶ τὴν αὐχμώδη καὶ ἄνυδρον σκάπτειν δεῖ καὶ μεταβάλλειν πολλάκις ὥσπερ καὶ πρότερον εἴρηται. συμφέρει δ' ἡ σκαπάνη καὶ τοῖς ἐλώδεσι καὶ τοῖς ἐφύδροις. καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἰ τοῖς ἐναντίοις· ἄλλ' οὐδὲν ἄτοπον, τὴν μὲν γὰρ ξηραίνει τὴν δ' ὑγραίνει, δεῖται δ' ἑκάτερα τοῦ ἐναντίου. τροφῆς δὲ πλείονος καὶ βελτίονος γινομένης αὐτὸ τὸ δένδρον εὐθენεῖ 2 καὶ οἱ καρποὶ καλλίους· ποιεῖ γὰρ καὶ τοὺς πυρῆνας ἐλάττους καὶ ὅσων ξυλώδη καὶ δερματικά τὰ ἐκτὸς οἷον ἀμυγδαλῆς καρύας εὐβοϊκῆς τούτων λεπτότερα ταῦτα τὰ δ' ἐντὸς μείζω. τὸ γὰρ ὅλον ἢ εὐτροφία διὑγραίνει καὶ τὸ σαρκῶδες αὖξει. διὰ ταῦτα καὶ κατὰ λόγον ἀμφοῖν τὸ συμβαῖνον. ποιεῖ δὲ καὶ εὐχυλότερα καὶ μείζω καὶ ἡδίω μετὰ τῆς ἄλλης θεραπειᾶς ὅτι καὶ τροφή πλείων καὶ πέψις γίνεται μᾶλλον. ἐπὶ δὲ τοῦ κράνου, περὶ τούτου γὰρ μάλιστα ἀντιλέγεται, δηλον εἶπερ ὥς ἀληθῶς πλεῖον ἀναλαμβάνει τῆς συμμέτρου τροφῆς, ὥς ἦτ-

τον ποιεῖ εὐχυλον. ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων συμβαίνει περι-
 3 καρπίων ἐν ταῖς πιείραις λίαν χώραις καὶ εὐτρόφοις. ἡ
 μὲν οὖν σκαπάνη πάντα ταῦτα συναπεργάζεται καὶ τὸ
 ὅλον ὠφελεῖ διὰ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ παραιρούμενα· ἐπεὶ καὶ¹⁵ E
 τὰ παραφυτευόμενα καὶ τὰ παρασπειρόμενα διὰ τοῦτο
 βλέπτει πάντα τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀναιρεῖ πλήν ὅσα γ' ἐν
 φαρμάκου μέρει· λέγω δ' ὡς οἱ τὰς κριθὰς ἐπισπείρου-
 τες τοῖς τῶν ἀμπέλων φυτοῖς ἢ εἴ τι ἄλλο ξηρὸν ὅπως
 τῆς ὑγρότητος [τὸ πλῆθος] ἀφαιρεθῇ, καὶ ὡς ταῖς ῥα-
 φανίσιν τοὺς ὀρόβους πρὸς τὸ μὴ κατεσθίεσθαι καὶ εἰ δὴ
 4 τι ἄλλο τοιοῦτον· καὶ ὅσα προσφιλεῖ τυγχάνει καθάπερ
 δοκεῖ τῶν δένδρων ἐλάα καὶ μύρρινος· τὰς τε γὰρ ῥίζας
 συμπλέκεσθαι φησι τῶν δένδρων Ἀνδροτίων καὶ τὰς
 τοῦ μυρρίνου ῥάβδους φύεσθαι διὰ τῶν ἀκρεμόνων τῆς
 ἐλάας, τὸν τε καρπὸν ἔχοντα τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀνέμων
 προβολὴν τὴν ἐλάαν ἀπαλὸν γίνεσθαι καὶ γλυκὺν ἐλάτ-
 τω δὲ τοῦ ἐν τοῖς προσείλοις. ἄλλο δ' οὐδὲν ἐθέλει φυ-
 5 τεύεσθαι πρὸς ταῖς ἐλάαις. εὐμενὲς δὲ καὶ ἡ πεύκη δο-
 κεῖ πᾶσιν εἶναι διὰ τε τὸ μονόρριζος εἶναι καὶ βαθύρρι-
 ζος· ὑποφυτεύεται γὰρ ὑπ' αὐτῇ καὶ μύρρινος καὶ δά-
 φνη καὶ ἕτερα πλείω καὶ αὐξήσιν λαμβάνει. καὶ φανερόν
 ὅτι μᾶλλον παροχλοῦσιν αἱ ῥίζαι τῆς σκιᾶς· σκιὰν γὰρ
 πολλὴν ποιεῖ ἡ πεύκη. κατὰ λόγον δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ
 ὀλιγόρριζα καὶ βαθύρριζα καὶ πρὸς τούτοις ὧν μὴ κατὰ
 6 τὴν αὐτὴν ὥραν ἢ βλάστησις καὶ καρποτοκία· τροφήν
 τε γὰρ ἐλαχίστην παραιρεῖται ταῦτα καὶ παραλλάττον-
 τες οἱ χρόνοι τῇ τε βλαστήσει καὶ τῇ τελειώσει τῶν καρ-
 πῶν ἥττον λυποῦσι. χαλεπώτατα δὲ καὶ ἀμπέλῳ καὶ
 τοῖς ἄλλοις σνκῇ καὶ ἐλάα· καὶ γὰρ τροφήν πολλὴν ἀμ-
 φότερα λαμβάνει καὶ σκιὰν παρέχει πλείστην· χαλεπὸν
 δὲ καὶ ἡ ἀμυγδαλῇ διὰ τε τὴν ἰσχὺν καὶ διὰ τὴν πολυρ-
 ριζίαν. καίτοι φυτεύουσιν τινες ἐν ταῖς ἀμπέλοις ὡς ἀσι-

νέστατον τροφῆς τε ἐλαφρᾶς δεομένην καὶ ἅμα διὰ τὸ
 πρωϊκαρπον καὶ μὴ παλίσκιον ἥκιστα ἐνοχλοῦσαν· οὐ
 μὴν ὀρθῶς κελεύουσιν. οὐ γὰρ οὕτως ἢ σκιὰ λυπεῖ κα- 7
 θάπερ εἴρηται καὶ τὸ ὄψιον ὥς ἡ ἰσχὺς τῶν ῥιζῶν· ἀφαι-
 ρεῖται γὰρ τὴν τροφήν συντάρρων γινομένων. ἀλλὰ
 κουφότατον καὶ ἀσινέστατον πάντων ἐστὶ μηλέα καὶ
 ῥόα· καὶ γὰρ οὐ πολύρριζα καὶ τροφῆς ἐλαφρᾶς δεῖται
 καὶ ταχὺ γηράσκουσιν ὥστε μὴ πολὺν χρόνον ἐνοχλεῖν.
 ἀπλῶς δ' ἅπαντα ἐπισινῇ καὶ βλάπτει τῇ παραφύσει. 8
 καίτοι συμβαίνει γ' ἐνίοτε τῶν παραφύτων παραιρου-
 μένου θατέρου καὶ θάτερον αὐαίνεσθαι· τοῦτο γὰρ ἤδη
 τινὲ συνέπεσεν ἅμα πεφυκυῶν ἀναδενδράδων καὶ συ-
 κῶν ὥς αἱ συκαὶ παρηρέθησαν· αἴτιον δ' ὅτι μεγάλην
 ἐποίησε μεταβολὴν συνηυξημένων ἤδη καὶ συντεθραμ-
 μένων· ὥσπερ γὰρ μία φύσις ἐγεγένητο διὰ τὸν χρόνον.
 ἐπεὶ νέων ὄντων εἴ τις παρεῖλεν οὐχ ὅτι ἂν ἀφάνανεν
 ἀλλὰ καὶ εὐαυξεστέρας καὶ καλλίους ἐποίησε. καὶ περὶ
 μὲν τῶν ἄλλων δένδρων ἐκ τούτων θεωρεῖσθω.

II CAP. XI. Περὶ δὲ ἀμπέλων ὅσα μὴ κοινὰ καὶ ἐν
 τοῖς πρότερον εἴρηται λεκτέον ὁμοίως. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ
 γένη διαφέρει καὶ αἱ χώραι τοῦτο χρὴ πειρᾶσθαι διαι-
 ρεῖν τὰ ποῖα ταῖς ποίαις οἰκεῖα. κατὰ φύσιν μὲν γὰρ
 ἐὰν φυτεύῃ τις ἀγαθὰ, παρὰ φύσιν δὲ ἄκαρπα γίνεται.
 τὸ δὲ κατὰ φύσιν σχεδὸν καθ' ὁμοιότητά τινα λαμβά-
 νουσιν ὥσπερ εἵπομεν, ἐν μὲν τῇ στερεᾷ καὶ αὐχμῶδει
 τὰ στερεὰ καὶ τὰ τῶν λευκῶν καὶ τῶν μελάνων, ὥς δ'
 ἐπὶ τὸ πᾶν τὰ μέλανα στερεώτερα, ἐν δὲ τῇ ἐπόμεβρω τὰ
 μαυρά. διάδηλα δὲ τὰ πυκνὰ καὶ τὰ μαυρὰ ταῖς μήτραις
 ἄς δεῖ θεωρεῖν ἀποτέμνοντας τὰ νέα τῶν κλημάτων· ἔχει
 γὰρ ἡ μὲν μαυρὴ πολλὴν τὸ δὲ ξύλον λεπτὸν ἡ δὲ πυκνὴ
 μικρὰν τὸ δὲ ξύλον παχύ. ὅτι δὲ ἐκάτερον ἐκατέρω τῇ 2
 χώρᾳ συμφέρει διὰ τῶνδε φανερόν· ὧν μὲν γὰρ ἡ μήτρα

- μεγάλη τούτων καὶ οἱ πόροι πολλοὶ καὶ εὐρέες, ὧν δὲ μικρὰ στενοί τε καὶ ὀλίγοι· δι' ὃ καὶ διὰ τοῦ ἔαρος τροφῆς ἐλάττονος δεῖται τὰ πυκνὰ καὶ ἅμα διατηρεῖν δύναται τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ θέρος· ὁ γὰρ ἥλιος οὐχ ὁμοίως ἐξάγει διὰ τὴν πυκνότητα, δι' ὃ μικρᾶς τῆς ἀφαιρέσεως οὔσης ὀλίγης δὲ τῆς ἐπιρροῆς διὰ τὴν ξηρότητα τῆς γῆς τὰ τε κλήματα ἀσθενῇ καὶ τοὺς καρποὺς ἀτελεῖς φέρουσι.
- 3 τῇ δὲ ἐπόμενῳ προσφορώτατον τὸ γένος ἅτε πολλῆς τροφῆς θεόμενον καὶ μεγάλης ἀφαιρέσεως γινομένης, ὁ ἥλιος ἐξάγει γὰρ, τοσούτῳ μᾶλλον ἐπιδίδωσι καὶ εἰς μέγεθος καὶ εἰς εὐκαρπίαν ἄφθονον μὲν τροφήν ἔχουσα ταύτης τε κατακρατοῦσα καὶ πέττουσα ῥαδίως. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ λειμωνία δοκεῖ ταῖς ἀμπέλοις εἶναι (καὶ) κρατίστη δι' ὅτι πρὸς τῷ κούφῃ καὶ μὴ πλείρα εἶναι καὶ ἔφυδρός ἐστιν ὥστε μὴ δύνασθαι τὸ οὐράνιον ὕδωρ δι-
- 4 κνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐκ τῆς γῆς, ἣ δὲ ἅμπελος ὕδατος πλείστου δεῖται διὰ τὸ καὶ ἐν τῷ καρπῷ πλείστον ἔχειν τὸ ὑγρὸν· ἔτι δὲ μάλιστα ἀντέχειν δύναται ἐν ταῖς ἐπομβρίαις. ἐὰν δὲ ἡ χώρα μῆτε αὐχμηρὰ μῆτε ἐπομβρὸς ἀλλὰ μέση τυγχάνῃ τὰ ἀνὰ μέσον φυτεύειν ὅσα μῆτε πυκνὰ μῆτε μακρά. γένῃ μὲν οὖν πρὸς ἐκάστην ταῦτα
- 5 οἰκεῖα διαιρεῖται. περὶ δὲ τῶν σπερμάτων ἐπείπερ ἰσχυ-^{17H}ρότατα δεῖ διὰ τοῦτό τινες κελεύουσιν ὥς ἐκ ψυχροτάτης χώρας λαμβάνειν· πυκνότατα γὰρ ὄντα μᾶλλον ἀντέχειν ὥστε καὶ ἐν ταῖς λεπταῖς ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ἐν ταῖς ἐπομβρίαις μὴ ἐκσῆπεσθαι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ μοσχεύματα δεῖν εἰς τὰς ἐπομβρίους μᾶλλον ἐμβάλλειν ἢ τὰ φυτεύματα πάντων τῶν δένδρων ὅτι τὰς ῥίζας τὰς καθιεμένας τῶν φυτευμάτων ἀσθενεῖς οὔσας ἐκσῆπει τὰ δὲ τῶν μεμοσχευμένων ἰσχυρότερα καὶ εὐθύς ἀντι-
- 6 λαμβάνεται. τὰ δὲ πάχῃ τῶν φυτῶν εἰς μὲν τὴν ἐπομβρον οἰκεῖα· δεῖ γὰρ ὅτι μάλιστα ἰσχυρὰ καθάπερ λέγο-

μεν· εἰς δὲ τὴν αὐχμηρὰν μήτε παχέα μήτε ἄγαν λεπτά· τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἂν δύναιτο σῆψαι τὰ δὲ ἀσθενῇ κίνδυνος μὴ πρὸ τῆς βλαστήσεως ἀποξηρανθῇ. παραλλάττονται δὲ καὶ οἱ χρόνοι τῆς φυτείας καθ' ἑκάτερον· τὴν μὲν γὰρ ἐπομβρον καὶ ψυχρὰν ὀλίγον πρὸ ἰσημερίας δεῖ, τότε γὰρ ξηροτάτη καὶ θερμοτάτη· τὴν δ' αὐχμηρὰν καὶ θερμὴν μεθ' ἡλίου τροπᾶς· ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον βρέχεται τοσοῦτῳ βελτίων ἢ βλάστησις· τὴν δ' ἄλλην ἅπασαν τεκμαιρόμενον πρὸς τοῦτο τὸν χρόνον.

8H CAP. XII. Χρὴ δὲ καὶ τὴν ἐργασίαν ποιεῖσθαι πρὸς τὴν χώραν εὐθὺς ἀπ' αὐτῶν τῶν γύρων ἀρξαμένους· οἷον ἐν τῇ ἐπόμβρῳ μήτε μεγάλους ὀρύττοντας μήτε βαθεῖς ὅπως μὴ πολὺ συνιστάμενον ἐκσῆπῃ τὸ ὕδωρ· διὰ τοῦτο γὰρ ἐὰν σφόδρα κάτομβρος ᾗ τοῖς παττάλοις τοῖς σιδηροῖς φυτεύουσι. μηδὲ δὴ συσκάπτειν αὐτοετεί μὴδὲ τῷ ὕστερον ὅπως μάλισθ' ὁ ἥλιος ξηραίνῃ τὴν κατὰ τὸ φυτὸν γῆν· ἐὰν δὲ αὐχμηρὰ καὶ ξηρὰ δῆλον ὥς ἐναντίως. οὐ γὰρ γύρους ἀλλὰ πᾶσαν εἰ δυνατόν ὀρυκτέον ἵν' ὥς μάλιστα συνεργασθεῖσα δέχεται τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ μὴ τάφρους ὥς βαθυτάτας καὶ μερίστας ποιοῦντα συσκάπτειν ὅτι μάλιστα πρὸς αὐτὸ τὸ φυτὸν ὅπως ἥκιστα διαθερμαίνεται τοῦ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ τᾶλλα τὰ 2 τούτοις ἀκόλουθα ποιεῖν. ὥς γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀληθὲς τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν ὅτι δεῖ ταῖς ἐργασίαις τὴν μὲν ὑγρὰν ξηραίνειν τὴν δὲ ξηρὰν ὑγραίνειν· δι' ὃ καὶ τοῦ ξαρος κελεύουσιν ὥς βαθύτατα σκάπτειν ὅπως ὅτι πλεῖστον ἐγκαταμιχθὲν πνεῦμα παρὰσχη τροφήν. ὥσπερ γὰρ εἴρηται πολλάκις οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἢ τροφή. λαμβάνουσι δὲ 3 καὶ κατὰ τὰς ὀρεινὰς καὶ ἀνεμώδεις τὰ πρόσφορα ταῖς φυτεῖαις οἷον τοὺς τε γύρους ὀρύττοντες τοῖς καθεστῶσι πνεύμασι καὶ τὸ φυτὸν τιθέντες τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπως

ἡ βλάστησις μὴ ἐναντία γίνηται τῷ πνεύματι, θραύεσθαι γὰρ ἐκείνως ἀνάγκη, μηδ' ἔμπαλιν ὑπερπεσοῦσα παρὰ φύσιν αὖξεται· τούτων γὰρ τι πάσχουσα χείρων ἡ ἄμπελος. ὥσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὴν χώραν. τὰς μὲν οὖν φυτείας οὕτω καὶ διὰ ταῦτα ποιοῦνται.

CAP. XIII. Τὰς δὲ τομὰς πανταχοῦ τῶν φυτῶν βραχείας ὥς ἂν ριζωθῶσι καὶ αὖξηθῶσι· ἅμα δὲ ἡ γῆ αὐχμηρὰ καὶ τρέφειν ἀδύνατος τὰ πολλά. κατὰ δὲ τὴν ὀρεινὴν καὶ ψυχρὰν ἢ καὶ ὅλως ἐναυρον κατὰ τὸ ἕαρ τέμνειν εὐλαβοῦνται, τὸ γὰρ ψύχος ἀποξηραίνει. ὥραν δὲ τῆς τομῆς σχεδὸν τὴν αὐτὴν πᾶσιν ἀποδιδόασιν ὑπ' αὐτὴν τὴν βλάστησιν ὅπως τὸ φυτὸν πληρὲς ὂν τοῦ ὑγροῦ πρὸς τὴν ἀφαίρεσιν ὁρμήσῃ καὶ ὁ βλαστὸς ὅτι κάλλιστος γένηται· τὴν γὰρ τομὴν ταύτην οὐ καρποῦ χάριν ἀλλὰ βλαστοῦ γίνεσθαι· τὴν δὲ μετοπωρινὴν καρποῦ δι' ὅπερ ἐκείνην ποιητέον εὐθὺς μετὰ πλειάδος δύσιν· τότε γὰρ εἶναι συνεστηκότα τε μάλιστα καὶ ἥκιστα τεμνόμενα δακρυροεῖν καὶ ῥήγνυσθαι. μεθ' ἡλείου δὲ τροπὰς καὶ μετὰ ξεφύρου πνοὰς ἀμφοτέρω πασχειν ταῦτα τεμνόμενα καὶ τό τε φυτὸν πονεῖν καὶ τὸν βλαστὸν ἐξ ἄκρου φύεσθαι πρὸς τῇ τομῇ διὰ τὸ τὴν τροφὴν τὴν μὲν ἐξερρουη-
3 κέναι τὴν δ' ἐν τοῖς ἄκροις καταλελειφθαι. τέμνειν δὲ τὰ μὲν ἐν τῇ χέρσῳ φυτενόμενα τῷ τρίτῳ ἔτει· θᾶττον γὰρ παραγίνεσθαι διὰ τὸ νεορροτάτην εἶναι τὴν γῆν καὶ ἀκάρπωτον. τὰ δ' ἐν τῇ γεωργουμένῃ ὀψιαίτερον. τὴν δ' ἄμπελον ἄγειν δεῖ κύκλῳ περὶ τὸν πυθμένα· παντα-
4 χόθεν γὰρ ὁμαλοῦς οὔσης καλλίων καὶ εὐκαρποτέρα· τοῦτο δ' οὐ χαλεπὸν εἰάν τις καταλίπῃ μὴ τὰ κάλλισθ' ὠρμηκότα τῶν κλημάτων ἀλλὰ τὰ ἄριστα πεφυκότεα πρὸς τὴν ἀγωγὴν· ἀρκεῖ γὰρ εἰς ὀφθαλμὸς λειφθεὶς εἰς τὸ
4 δέον. εἰάν τις ἀπορῇ καὶ τοῦτο διὰ τὸ τὴν ἄμπελον μὴ

ὥρμηκέναι κατὰ τὸ αὐτὸ τῶν λειφθέντων κλημάτων ἀφελεῖν τοὺς ἐντὸς ὀφθαλμοὺς ὅπως εἰς τοὺς ἔξω ῥέουσα ἢ τροφή σχίσῃ τὴν ἄμπελον· αἰεὶ γὰρ πρὸς τὸ ζῶν καὶ τὸ δεχόμενον ἢ ἐπιρροή, δι' ὃ καθάπερ ἐλέχθη ῥάδιον ποιεῖν τὰς ἀγωγάς. τοῦτο δ' ἐν ταῖς ἐνίκμοις καὶ ἀγαθαῖς· ἐν δὲ ταῖς αὐχμώδεσι καὶ ξηραῖς ἀνάγκη τὰ βέλτιστα λείπειν· ξηρὰ γὰρ οὕσα καὶ ὀλιγοτρόφος οὐ ῥαδίως ἔτερα προήσεται, δι' ὃ συνακολουθητέον τῇ ὁρμῇ· χορὴ δὲ καὶ πρὸς τὰ πνεύματα τῇ αὐτῇ τομῇ χορῆσθαι καὶ μὴ βιάζεσθαι παρὰ φύσιν. τῶν μὲν οὖν φυτῶν τοιαύτας καὶ διὰ ταῦτα ποιοῦνται τὰς θεραπειάς.

1911

CAP. XIV. Τῶν δ' ἀμπέλων τῶν τελέων ἤδη προῶτον καὶ μέγιστόν ἐστιν ἡ κλάσις· καλῶς γὰρ ἀμπελουργομένη καὶ εὐβλαστοτέρα καὶ εὐκαρποτέρα καὶ πολυχρονωτέρα γίνεται. δεύτερον δὲ καὶ τρόπον τινὰ τούτῳ παραπλήσιον ἡ βλαστολογία· καὶ γὰρ ἐνταῦθα εἰδέναι δεῖ τὰ ποῖα συμφέρει καταλιπεῖν καὶ τὰ ποῖα ἀφαιρεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἐτείους καρποὺς καὶ πρὸς τὴν ὅλην φύσιν. τὰ δ' ἄλλα ἤδη κοινότερα καὶ ῥᾶν πάντα δ' ἔχοντα διαφορὰν ὥστε [καὶ] καιρὸν ζητεῖν καὶ τρόπον. αἱ δὲ 2 διαφοραὶ κατὰ τὰς ὥρας τῶν ἔργων αἱ μὲν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις εἰσὶν οὐ μὴν ἀλλὰ πλείστη γε κατὰ τὴν κλάσιν καὶ τὴν ἀμπελουργίαν ὑπὲρ ἧς καὶ πειρῶνται γε διαίρειν ἅμα τοῖς τε γένεσι ποιούμενοι καὶ ταῖς χώραις τὸν ἀφορισμόν. ὁ δ' ἀφορισμὸς ἐν δυοῖν ἐν ποίαις ἕκαστα ὥραις δεῖ καὶ ἐν τῷ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν· ἐπεὶ τό γ' εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ὅλην τομὴν τῶν ἀμπέλων πανταχοῦ τὰ αὐτά. σχεδὸν δ' ἔνιοί γε τὸν αὐτὸν ἀπο- 3 διδόασιν ἐπὶ τε τῶν γενῶν καὶ τῆς ὁμοίας χώρας ἀφορισμόν· οἷον τὸ βραχυτομεῖν ἐν τε ταῖς καυσώδεσι καὶ ξηραῖς καὶ τῶν ἀμπέλων ὅσαι τοιαῦται τυγχάνουσιν. ἐγκαρπότεραι γὰρ γίνονται διὰ τὸ μᾶλλον δύνασθαι τρέ-

- φειν· μακροτομεῖν δ' ἐν ταῖς ἐναντίαις καὶ τὰς ἐναν-
 τίας οἷον ἐν ταῖς ἐφύργοις καὶ εὐτραφέσι καὶ ὅσαι τῶν
 ἀμπέλων τοιαῦται· φύσει τε γὰρ καρπιμωτέρας εἶναι
 καὶ τὸν γινόμενον καρπὸν ἐν ἄκροις μᾶλλον φύεσθαι
- 4 τοῖς κλήμασιν. ἔνιοι δὲ καθόλου περὶ πασῶν διαιροῦσιν
 οὐκ εἰς τὰς χώρας ἀποβλέποντες ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ γένη
 καὶ τὰς διαθέσεις κελεύοντες σκοπεῖν πρὸς τὴν μήτραν
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἴπομεν ἐν τοῖς ἀποτεμνομένοις
 τῶν νέων κλημάτων. ἐὰν μὲν γὰρ ἔχῃ πολλὴν πολλὰ
 καὶ βραχέα καταλιπεῖν, ὅπως βραχέων μὲν ὄντων δύνη-
 ται τρέφειν ἀπὸ πολλῶν δὲ πολὺς ὁ καρπὸς γίνηται, ἐὰν
 δ' ὀλίγην καὶ πολὺ τοῦ ἔνου κλήματος ἔχῃ, ἐλάττω
 μὲν τὸ πλῆθος μεῖζω δὲ τὸ μέγεθος· αἰεὶ δὲ ὅσῳ ἐλάττω
- 5 τὴν μήτραν τοσούτῳ μακρότερα λείπειν ἐν ἀπάσαις. καθ-
 ὅλου μὲν οὖν οὕτω τὸ μέγεθος καὶ τὴν βραχύτητα τῶν
 κλημάτων καθ' ἑκάστην ποιεῖσθαι πρὸς τὴν μήτραν τὴν
 ἐν τοῖς ἀποτόμοις ὅπως ἴσῃ τὸ πλάτος ἢ τῷ περιειληφότι
 κλήματι. τῆς γὰρ ἀμπέλου τεμνομένης ἐξ ἴσου πρὸς τε
 τὴν ἑξὶν τὴν ἑαυτῆς καὶ πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ φορὰν
 πολυχρόνιον ἔσεσθαι καὶ ἀγαθὴν διὰ τέλους. ἐὰν δὲ ἡ
 μήτρα πλέον μέρος κατέχῃ τῆς τομῆς καρπὸν μὲν γίνε-
 σθαι πολὺν τὰ δὲ κλήματα ἀμενηνὰ διὰ τὴν τῆς τροφῆς
- 6 ἀσθενείαν. ἐὰν δὲ αὖ τὸ κλῆμα τὸ ἐν τῇ τομῇ δυνατόν
 ἢ καὶ νεανικὸν καρπὸν ὀλίγον ἀπὸ μικρᾶς τῆς μήτρας·
 γίνεσθαι γὰρ τὸν μὲν βότρυν ἀπὸ τῆς μήτρας τὸ δὲ
 κλῆμα ἀπὸ τοῦ περιειληφότος κλήματος· δηλοῦν δὲ τὴν
 ἀμπελον αὐτὴν. τὰ γὰρ ἐκ τῶν ἔνων νέα βλαστήματα
 πάντα ἄκαρπα γίνεσθαι διὰ τὴν μικρότητα τῆς μήτρας
 καὶ τὰς νέας τῶν παλαιῶν ἀφορωτέρας διὰ τὴν αὐτὴν
 αἰτίαν ὥς ἀπὸ τῆς μήτρας τῆς τε σαρκὸς καὶ τοῦ γιγάρ-
 του γινομένου· ὅπερ οὐδ' ὑπολαμβάνουσιν οὐδ' ἔοικεν
 εἶπερ ἐξαιρεθείσης ἡ μὲν σὰρξ γίνεται τὸ δὲ γίγαρτον

οὐ γίνεται, πλὴν εἰ ἄρα τοῦ ἐνδοτάτω τῆς μήτρας ἐξαι-
 ρουμένης. τοῦτο μὲν οὖν ἐπισκεπτέον. εἰ δ' ὅλως αἱ 7
 μείζους ἔχουσαι τὰς μήτρας εὐκαρπότεραι καὶ πολυκαρ-
 πότεραι τυγχάνουσιν οὐδὲν ἂν διαφέροι πρὸς τὰ νῦν.
 κοινοτάτην μὲν δὴ ταύτην εἶναι πάσαις. ὅσαι δὲ κλη-
 ματα μὲν πολλὰ φύουσι καρπὸν δ' ὀλίγον τούτων τὰ μὲν
 ἐξ ἄκρας τὰ πρῶτα ὥς μακρότατα λείπειν τὰ δὲ πρὸς
 αὐτὸ τὸ στέλεχος βραχέα, ὅπως ἀπὸ μὲν τῆς βραχείας
 τομῆς ἡ ἄμπελος αὕξηται ἀπὸ δὲ τῶν ἐξ ἄκρου κλημιά-
 των ὁ καρπὸς ἀπὸ μεγάλης τῆς μήτρας πολὺς [ἦ]. ὅταν 8
 δὲ βλαστάνῃ περιαιρεῖν τὰ ἄλλα πάντα πλὴν ὅσα καρ-
 πὸν ἔχει, τούτων [δ'] ἐπικνίξειν τὰς κορυφὰς ἐν αὐταῖς
 ταῖς οἰνάνθαις ἵνα μὴθ' ἡ ἄμπελος εἰς τοῦτο τὸ κληῖμα
 ἀφίῃ τὴν αὕξησιν ὅπερ ἀποτέμνεται ἢ τε περιοῦσα τρο-
 φὴ συνειληθεῖσα ἐπὶ ταῖς οἰνάνθαις αὕξη τὸν βότρυν.
 αἰὲ γὰρ δεῖ τοῦτο ζητεῖν ἐκ τῆς τομῆς ὅπως ἢ τε ἄμπε-
 λος ἰσχύσει καὶ ὁ καρπὸς ἔσται πολὺς. αὕτη μὲν δὴ καθ-
 ὄλου τίς ἐστι κοινὴ πάσαις.

H CAP. XV. Ὡραν δὲ τῆς ἀμπελουργίας οἱ μὲν ταῖς
 χώραις μόνον διαιροῦσιν οἱ δὲ καὶ τῶν γενῶν ἐφάπτον-
 ται. κελεύουσιν δὲ τὰς μὲν ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ θερμοῇ πρωΐας
 ἀμπελουргеῖν ὅταν τάχιστα παύσωνται φυλλοβολοῦσαι,
 τὰς δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ἐπόμεβρω μικρὸν πρὸ τῆς βλα-
 στήσεως. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ ξηρᾷ διασώζουσιν τὸ ὑγρὸν
 αὐταῖ τε βελτίους γίνονται καὶ ὁ καρπὸς ἡδυναιότερος,
 αἱ δὲ ἐν τῇ ψυχρᾷ μεθεῖσαι τὸ ὕδωρ αὐταῖ μὲν οὐδὲν
 χείρους ὁ δὲ καρπὸς ἀσηπτότερος καὶ ἡδυναιότερος. τὰς
 δ' ἐν τῇ μέσῃ καὶ εὐκράτῳ κατὰ τὸ μέσον τῶν ὥρων.
 ἔνιοι δὲ ὅλως πρωτὶ πάσας κελεύουσιν ὥσπερ εἵπομεν 2
 ὅτι παχύτερόν τε τὸ κληῖμα γίνεται καὶ ἀμβλωπεῖς οὐκ
 ἔσονται καὶ ἐν εὐδίᾳ συμβήσεται τὰς τομὰς ἐπιξηραίνε-
 σθαι· πάντα δὲ ταῦτα συμφέρει. χειμῶνος μὲν γὰρ οἱ

πολλοὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπόλλυνται ῥίγει καὶ ἡ τομὴ βία
 ξηραينوμένη ῥήγνυται, τοῦ δὲ ἕαρος ῥεῖ τό τε δάκρυον
 3 καὶ ἀμβλωπεῖς ἐπιγίνονται πολλάί. καίτοι τινὲς οὐ διὰ
 τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν ἀλλ' ὥς τίκτουςαν τὴν ἀμπελον
 εὐθύς ὅταν τρυγηθῇ καὶ τότε γινόμενον τὸν καρπὸν·
 οὐ γὰρ οἷόν θ' ἅμα δύο γόνους ἔχειν· οὐκ ὀρθῶς λέ-
 γοντες· γίνεσθαι γὰρ θέρους τὸν καρπὸν ὅταν ἡ πολὺ
 τὸ ὑγρόν· ἐκ τούτου γὰρ τὴν γένεσιν εἶναι· τεκμήριον
 δὲ· ἐὰν γὰρ τις ἐργάσῃται τὰς διὰ χειμῶνος ἀργὰς ἀρ-
 χομένου τοῦ θέρους εὐθὺ τὰ κλήματα πυκνόφθαλμα γί-
 νεσθαι διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ὑγροῦ· τοῦτο δὲ τὴν ἐργα-
 σίαν ποιεῖν ὅτι πληροῖ. τὸν δ' ἥλιον θερμαίνοντα πη-
 γνύναι καὶ πυκνοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς γίνεσθαι καὶ
 4 βότρους πλείους. οἱ δὲ ταῦτα κελεύοντες ἄλλως πως τὰς
 αἰτίας λέγουσι· φασὶ γὰρ τοῦτο δεῖν ἐν τῇ θερμῇ καὶ
 λεπτῇ καὶ διὰ τοῦτο πρῶτ' ποιεῖν ὅπως τὸ ὕδωρ εἰς τὰ
 καιριώτατα τῶν κλημάτων ἔλθῃ καὶ ἔχῃ τροφὴν ἐν τῷ
 θέρει· τὰς δ' ἐν τοῖς ἐφύδροις ἢ ὅσα τῶν γενῶν ὑβρι-
 στικὰ τοῦ ἥρος ὅπως διεσκεδασμένου τοῦ ὑγροῦ καὶ
 τμηθείσης ἐν ὥρᾳ τοῦτ' ἀπορροῇ. διὰ γὰρ τὸ πλῆθος
 οὐ πεττούσας τοῦθ' ὑβρίζειν ἄλλως καὶ ἐκκληματοῦ-
 σθαι. φυτοῖς δ' οὔσι τοῖς τοιούτοις καὶ ἐπισπείρειν ἐπὶ
 τὰ ἄνθηρα δεῖ κριθὰς καὶ κυάμους ἐπειδὴ ταῦτα ξηραν-
 5 τικώτατα πάντων. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι σχεδὸν αὗται παρ'
 ἑκάστων. ἀκριβεστάτη δὲ ἡ ἐν ἀμφοῖν διαίρεσις, ἐν τε
 ταῖς χώραις καὶ τοῖς γένεσι καὶ πρὸς τὰς ὥρας καὶ πρὸς
 τὸ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν. ἔνια γὰρ οὐ φέρουσι
 καὶν βραχὺ τμηθῶσιν ἀλλ' εἰς τὴν βλάστησιν τρέπονται
 καθάπερ ἡ ἀφυταῖος καλουμένη. καὶ ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐπὶ
 τέτταρας ὀφθαλμοὺς ἐλαχίστους τέμνουσιν. αἱ δὲ μα-
 κροτομούμεναι ταχὺ καταγρηράσκουσι διὰ τὴν πολυκαρ-
 πίαν. νέας δ' οὖν οὕσας ἀναγκαῖον βραχυτομεῖν ὅπως

καὶ ῥιζωθῶσι καὶ ἀνέξηθῶσι. καὶ περὶ μὲν ἀμπελοουργίας
ἐκ τούτων ἂν τις θεωρήσειεν.

II CAP. XVI. Ἐπεὶ δ' ὅμοιον τῷ τοιούτῳ καὶ ὥσπερ
δεύτερον ἢ βλαστολογία δεῖ καὶ ταύτην εὐθὺς ποιεῖσθαι
καὶ βλαστολογεῖν ὅταν διαφαίνωσι τὸν καρπὸν. μετὰ δὲ
ταῦτα εὐθὺς τὸ δεύτερον σκάπτειν ὅπως ὅ τε καρπὸς
καὶ ὁ βλαστὸς νέος ᾧν καὶ ἐν ὁρμῇ τοῦ βλαστάνειν ὠραίαν
λάβῃ τὴν σκαπάνην, ἔπειτα πάλιν βλαστολογεῖν πρὸ τοῦ
ἀνθεῖν. συμβαίνει γὰρ ἐν τούτῳ τὸ βοστρύχιον αὔξεσθαι
διὰ τὸ μήπω συνεστᾶναι τὰς ῥάγας, ὅταν δὲ ἀπανθήσῃ
τὸ μὲν συνέστηκεν αἱ δὲ συνίστανται καὶ αὔξονται. τὸ 2
δ' ὅλον ἀκμαῖα μάλιστ' ἀποδίδοσθαι ζητεῖ τῶν ἔργων ἢ
τε βλαστολογία καὶ ὁ σκαφητὸς ὁ μέσος· τῇ γὰρ ἀμπέλῳ
τότε συμβαίνει πρὸς αὔξησιν ὁρμαῖν τῶν τε παρόντων
καρπῶν καὶ τῶν βλαστῶν ἐν οἷς ἄρχεται γονεύειν τὸν
εἰς νέωτα καρπὸν. ἐὰν οὖν ὁ καιρὸς μὴ παρεθῇ καλῶς
γονεύσει· βλαστάνει δὲ μεχρὶ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῆς, ὅταν
δὲ ἐπιτείλῃ παύεται τὰ μέλλοντα καλῶς ἐγκύμονα γίνε-
σθαι. θερμαίνοντος γὰρ τοῦ ἡλίου τὸ προηγούμενον τῶν
βλαστῶν ἀπαλὸν ἀποσκληρύνεται καὶ παύεται· πεπαν-
μένης δὲ τῆς αὔξησεως φύσιν ἔχει τὸ συνίστασθαι τὴν
ὑγρότητα τοῦ βλαστοῦ καὶ ἐκ ταύτης φύεσθαι τὸν καρ-
πὸν. ὅσα δ' ἐν παλινσκίοις ἢ ἐφύδροις ἐστὶ κρατεῖ τοῦ
ἡλίου καὶ πλείω χρόνον αὔξεται. καιρὸν δὲ τινα ζητεῖ 3
καὶ ἡ διαστολή καὶ ἡ κόλουσιν, οὐ μὴν ἄσημόν γ' ὁμοί-
ως οὐδὲ χαλεπὸν καταμαθεῖν. τὴν δ' ὑποκόνισιν τὸ μὲν
ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς ὅταν ἄρχωνται περσάζειν οἱ βό-
τρυες μὴ ἔαν ἄχρῳ οὐ πεπανθῶσιν ὀρθῶς ἔχει· κωλύ-
ουσι γὰρ τὴν ὁρμὴν τῆς πέψεως ἀντισπῶντες ἑτέρα κι-
νήσει· δι' ὃ οὐδὲ τὴν πόαν οἶονται δεῖν ἐκτίλλειν. ὥς
δ' ὅλως ἀχρεῖον καὶ βλάπτον οὐκ ὀρθῶς· ἢ τε γὰρ χρεῖα
μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἐφ' ἑτέρων γινόμενον· οἱ γὰρ σίκυοι

δοκοῦσι τρέφεσθαι τούτῳ καὶ ἀπαλώτεροι γίνεσθαι κα-
 τακρυνπτόμενοι τῷ κονιορτῷ δι' ὃ καὶ Μεγαρεῖς κρύ-
 4 πτουςι. θαυμάζεται δ' εἰ ξηρὸς ὢν τρέφει· τὸ δ' αἷτιον
 ἴσως ἐκ πλειόνων ἂν εἴη καὶ τῷ κινουμένης τῆς γῆς ἀνα-
 δίδοσθαι τροφήν ἐνίκμου τινὸς ἀέρος ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 ἀτμωδῶν ἐλέχθη καὶ τῷ προβολῇν ἅμα πρὸς τὸν ἥλιον
 εἶναι· καὶ ἔτι καταξηραίνόμενος ἀπαλῇ ξηρότητι καὶ μα-
 λακῇ μᾶλλον ἐπισπᾶται τὴν τροφήν ἐκ τοῦ ἀέρος· πάντα
 γὰρ ταῦτα συνεργεῖ καὶ πρὸς εὐτροφίαν καὶ πέψιν. ἡ
 δὲ τῶν σικύων κατάκρυψις οὐκ ἄλογος· ἀναξηραίνων
 γὰρ ὁ ἥλιος σκληρύνει δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὰ φύλλα κρύπτου-
 σιν ὥστε ἐπιβολῇν ἔχοντες καὶ βρεχόμενοι ἀμφοτέρως
 εὐτραφεῖς γίνονται καὶ ἀπαλοί. καὶ περὶ μὲν ἀμπέλων
 ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XVII. Πάντων δὲ ἰδιώτατον εἶναι δοκεῖ τῶν
 κατὰ τὰς θεραπειὰς οἱ ἄλλες οἱ τοῖς φοίνιξι παραβαλλό-
 μενοι, καὶ γὰρ πρὸς εὐβλαστίαν καὶ πρὸς εὐκαρπίαν
 χρήσιμοι· ἐπεὶ ὅσα γε πρὸς ἰατρείαν τινὰ τῶν τοιούτων
 ἢ φυλακὴν οὐδὲν ἄτοπον οἶον ἢ τέφρα ταῖς τε συκαῖς
 καὶ τῷ πηγάνῳ (ξηρὰ γὰρ) πρὸς τὸ μὴ σκωληκοῦσθαι
 μηδὲ σήπεσθαι τὰς ῥίζας· βοηθεῖ γὰρ καταξηραίνουσα.
 2 περὶ δὲ τῶν ἀλῶν ἢ τῆς ἄλμης ἣν παρέχουσιν, οἱ μὲν
 γὰρ οὕτως ποιοῦσιν οἱ δ' ἐκείνως, ἀπλῇ μὲν τις αἰτία
 δι' ὅτι φιλεῖ χωρία ἀλμυρῶδη. σημεῖον δ' ὅτι παρ' οἷς
 πληθὸς φοινίκων ἐν τούτοις [ἄλς] ἐστίν, οἶον Λιβύῃ Συ-
 ρία ταῖς ἄλλαις ὥστε καθάπερ οἰκείαν τινὰ βοήθειαν
 βοηθοῦσι διὰ τῶν ἀλῶν. ὅτι μὲν γὰρ ὁ φοῖνιξ χαίρει
 τῷ ἀλμῶδει κοινὴ τις ἂν αἰτία λέγοιτο περὶ πάντων ὅσα
 ζητεῖ τόπους διαφόρους ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ μεγίστων
 ἀρχομένοις οἶον ἐνὺδρων χειρσαίων καὶ ὅσαι δὴ καθ'
 3 ἑκάτερα τούτων διαφοραί. δῆλον γὰρ ὡς τῇ κράσει πως
 σύμμετροί τε καὶ οἰκείοι καθ' ἕκαστα τυγχάνουσιν ὥσπερ

ἐπὶ τῶν ζώων· ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τούτων καὶ
 ἡ αὐτὴ ζήτησις. οὐ μὴν ἀλλ' εἴ γε τι καὶ περὶ τούτου
 ἰδίον χρὴ εἰπεῖν ἐν ἀμφοῖν τὴν αἰτίαν ζητητέον ἐν τε
 τῷ τὴν γῆν ποιάν τινα ποιεῖν καὶ ἐν τῷ τὰς ῥίζας ἄπερ
 ἄμφω συμβαίνει διὰ τῶν ἄλων· τὴν μὲν γὰρ ποιοῦσι
 κούφην καὶ χαύνην τὰς δὲ ῥίζας εὐτραφεστεράς καὶ πα-
 χυτέρας ἐλκτικωτέρας ποιοῦντες τῷ πόρους τινὰς ἀνοί-
 γειν καὶ ἔτι τῷ καταψύχειν, ὅπερ ἡ κόπρος οὐ ποιεῖ διὰ
 τὸ ἔμπυρον. ὁ δὲ φοῖνιξ τὸν μὲν ἄερα τὸν περιέχοντα 4
 ζητεῖ θερμὸν, οὕτω γὰρ ἡ πέπανσις τοῦ καρποῦ, τὰς δὲ
 ῥίζας καταψύχεσθαι διὰ τὴν ξηρότητα, τοῦτο δὲ ποιοῦ-
 σιν οἱ ἄλεις. ὅθεν καὶ τοῖς μὲν χρῶνται Βαβυλώνιοι τῇ
 κόπρῃ δὲ οὐ χρῶνται. τοῦ δὲ μόνῳ τούτῳ συμφέρειν
 τὴν ιδιότητα τῆς φύσεως αἰτιατέον· ὥσπερ γὰρ τὸ ξύλον
 καὶ αἱ ῥίζαι διάφοροι τῶν ἄλλων δι' ὅπερ ἀναδηχθεῖσαι
 μᾶλλον ἐπισπῶνται τὴν τροφήν καὶ αὐταὶ αὖξονται καὶ
 τὸ ὅλον δένδρον αὖξουσιν. ποιεῖ δὲ καὶ ὡς ἡ γεωργία τὰς 5
 ῥίζας πάντων ἐλκτικωτέρας· οὕτω γὰρ καὶ ἐξημεροῦνται
 τῶν ἀγρίων ἔνια· καὶ ἡ κόπρος δ' ἡ ἰσχυροτάτη τὸ αὐτὸ
 τοῦτο δρᾷ, καθάπερ ἡ σκυτοδεσικὴ τὰς τῶν μυρρίνων
 καὶ οὖρον παραχέομενον· ἄμφω γὰρ διαδύνεται μᾶλλον·
 αἱ δὲ ῥίζαι δέονται τῆς ἀναδήξεως καὶ τινων ἄλλων τοι-
 ούτων καὶ τῶν ῥοιῶν· καὶ γὰρ ταύταις παρέχουσιν καὶ
 τὴν σκυτοδεσικὴν παραβάλλουσι πλὴν οὐχ ὁμοίως καὶ
 τῆς μυρρίνης ἀλλ' ἥττον· αἱ δ' ὑγραὶ καὶ σαρκώδεις οὐ 6
 δέονται τῆς ἀναστομώσεως καὶ δήξεως. ὅλως δ' αἱ μετα-
 βολαὶ τῶν δένδρων διὰ τὰς θεραπείας ὥστε ἐξ ὀξέων
 καὶ πικρῶν γλυκέα γίνεσθαι καθάπερ αἶ τε ῥοαὶ καὶ
 αἱ ἀμυγδαλαὶ καὶ εἴ τι ἄλλο τῷ τὰς ῥίζας ἀλλοιοῦσθαι
 [μεταβάλλει·] μεταβάλλουσι δὲ κατὰ τὴν γῆν καὶ τὴν
 τροφήν. γλυκέα μὲν οὖν μετὰ τρία ἢ τέτταρα ἔτη γίνον-
 ται· τοσοῦτον γὰρ ἡ θεραπεία· ῥοαὶ δὲ πικραὶ διαμέ-

- 7 νουσι καὶ τινα πλείω χρόνον. μεταβολὴ δ' εὐλόγως τῶν καρπῶν ἐκπεττομένης μᾶλλον τῆς τροφῆς, ἐκπέττεται δὲ τῷ τοιούτῳ ποιᾶν τινα τὴν ρίζαν εἶναι. τὸ δ' ὅλον ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη περὶ τῶν σπερμάτων κινουμένης καὶ μεταβαλλούσης τῆς ἀρχῆς συµμεταβάλλει καὶ τᾶλλα καὶ ἡ ὅλη φύσις. αἱ τροφαὶ δὲ κινουῖσιν καὶ ἐξαλλοιοῦσιν ἐὰν πλείω γίνωνται χρόνον. ἐπεὶ καὶ ὅσα τοῖς θερμοῖς ἀρδευόμενα βελτίω καθάπερ ἢ τε μηλέα ἢ ἡρινὴ καὶ ὁ μύρρινος· καὶ γὰρ οὕτως ἀπύρηνος ὥσπερ φασὶ γίνεσθαι. καὶ ἐξ ἀρχῆς οὕτω συνώφθη κατὰ σύµπτωμα πρὸς λούτρῳ ὄντος μυρρίνου καὶ ἐξημελημένου· τούτου γὰρ ἀπυρήνου γενομένου λαμβάνοντες ἐφύτευον ὅθεν τὸ γένος Ἀθήνησιν γέγονεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχοντά
- 8 τινα ὁμοιότητα πρὸς πίστιν εἴρηται τῶν ἐξ ἀρχῆς. ἡ δ' ἀλυκότης τῶν ὑδάτων ὅτι καὶ τῶν λαχανωδῶν τιςὶν ἀρμόττει καὶ δι' ὅτι τῷ λίτρῳ χρῶνται πρὸς ἕνια πρότερον εἴρηται, δι' ὃ καὶ τοῦθ' ὥς (ἐοικὸς) οἰκεῖον παραληπτέον· ἀπὸ γὰρ τούτων δῆλον ὅτι καὶ τῆς τροφῆς καὶ τούτων ἡ γλυκύτης. ἀλλὰ τοῖς μὲν πικρότης τις ἐν τοῖς χυλοῖς σύμφυτος τῷ δὲ φοίνικι στρουφνότης ἦν ἐξαιρουῖσιν εὐθύς οἱ ἄλλες ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς. περὶ μὲν οὖν τῶν ἁλῶν ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XVIII. Τὸ δὲ μὴ ἐπιμένειν ἐπὶ τῷ θήλει φοίνικι τὸν καρπὸν ἂν μὴ τὸ τοῦ ἄρρενος ἄνθος κατασεύωσι ἅμα τῷ κονιορτῷ κατ' αὐτοῦ, καὶ γὰρ τοῦτο λέγουσί τινες, ἴδιον μὲν παρὰ τὰ ἄλλα παρόμοιον δὲ τῷ ἔρινασµῷ τῶν σνκῶν. ἐξ ὧν πρὸς τὸ τελειογονεῖν μὴ αὐταρκες εἶναι τὸ θῆλυ καὶ μάλιστα ἂν τις ἐπαγάγοι, πλὴν ἐχρῆν τοῦτο μὴ ἐφ' ἑνὸς ἢ δυοῖν ἄλλ' ἐπὶ πάντων ἢ τῶν πλείστων εἶναι· τὴν γὰρ φύσιν οὕτω κρίνομεν τοῦ γένους. ἀτοπώτατον δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τούτων τὸ τοῦ φοίνικος, ὃ γὰρ ἐρινασµὸς δοκεῖ φανερὰν ἔχειν τὴν αἰτίαν.

ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλσις. ἡ δὲ τῶν ἄλλων ιδιότης 2
 ὅσων ἐστὶν συμφανεστεράς ἔχει τὰς αἰτίας, οἷον ὡς τῇν
 ἀμυγδαλὴν ὅταν ἄρχηται καρποφορεῖν οὔτε ὑδρεύουσιν
 οὔτε κοπρίζουσιν οὔτε διακαθαίρουσιν εἰ μὴ τὰ αὐὰ μό-
 νον, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν δρωῖσι· πάντα γὰρ
 ἀφαιροῦσιν ὅπως μὴ ὑπερισχύσασα ἀποβάλλῃ τοὺς καρ-
 ποὺς ἐν τῷ ἀνθεῖν, δι' ὃ καὶ χῶραν οὐκ ἀγαθὴν ζητοῦ-
 σιν. ἐὰν δὲ μετὰ ταῦτα ἀκαρπῇ τὰς τε ρίζας γυμνώσαν-
 τες παραδιδόασι τῷ χειμῶνι καὶ τὰς ἄλλας κολάσεις προς-
 φέρουσι τὰς εἰρημένους. ὁμοίως δὲ ὅσων οἱ φλοιοὶ πε- 3
 ριαιροῦνται καθάπερ ἀμπέλου κέδρου φιλύρας καὶ ὅλως
 τῶν φλοιορραγῶν. αὐτὴ γὰρ ἡ φύσις ἐνταῦθα ἔοικεν
 ἐπιδεικνύναι τὸ συμφέρον ἀφισταμένη καὶ ἀλλότριον
 ποιοῦσα· τὸ δ' ἀλλότριον ἅπαν βλαβερόν ὥσπερ καὶ τὸ
 αὐόν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπου τις
 ιδιότης οἰκεία πρὸς τὴν φύσιν. καὶ περὶ μὲν δένδρων ἐκ
 τούτων θεωρητέον.

II CAP. XIX. Ἐχει δὲ ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν στεφανω-
 ματικῶν καὶ ὅλως τῶν φρυγανικῶν σχεδὸν δὲ καὶ τῶν
 λαχανηρῶν. τὰ μὲν γὰρ ἐστὶ κοινὰ πᾶσιν οἷον ὑδρευσίς
 κόπρισις ἢ τοῦ ἐδάφους ἐργασία τὰ δὲ ἴδια καθ' ἕκα-
 στον γένος οἷον ἡ διακάθαρσις· (τοῖς φρυγανικοῖς ὁμοί-
 ως ἐν στεφανώμασι καὶ λαχάνοις) καὶ γὰρ ὁ ἔρπυλλος
 αὐαίνεται μὴ διακαθαίρομενος καὶ τὸ σισύμβριον καὶ
 τᾶλλα. τὰς δὲ δὴ ροδωνίας οὐ κατακόπτουσι μόνον
 ἀλλὰ καὶ ἐπικάουσιν· ἀνανθεῖς γὰρ γίνονται καὶ ἐκλοχ-
 μοῦνται μὴ τοῦτο πάσχουσαι δι' εὐτροφίαν. καὶ ὁ ῥά- 2
 φανος δὲ καὶ τὸ πήγανον ἀποσκληρύνονται καὶ ἀποξη-
 ραίνονται. κολουσθέντα δὲ καὶ παλιμβλαστῇ γενόμενα
 μείζω καὶ καλλίω καὶ εὐχυλότερα· δεῖ γὰρ καὶ τῶν χυ-
 λῶν καὶ τῶν ὀσμῶν ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἄγαν δριμύ, τῇ γὰρ
 μεσότητι τὸ ἡδὺ καὶ τὸ σύμμετρον. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις

ἀφαίρεσις μὲν οὐκ ἔστι πλὴν ὅσα κειρόμενα καλλίω κα-
 3 θάπερ τὸ πράσον ἢ εἴ τι τῶν πολυβλαστῶν. ἡ δὲ τῶν
 παραφυομένων ἐξαίρεσις καὶ ἡ αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν
 ὅταν ἡ πυκνὰ καθάπερ διὰ κακὰ θάλασσις γίνεται τροφήν
 πλείω ποιοῦσα καὶ αὐξήσιν τοῖς λοιποῖς. ἔχει δὲ καὶ ἰδι-
 ότητας ἑνια καθάπερ ἐπὶ τοῦ πηγάνου πρότερον ἐλέχθη
 καὶ ἐπ' ἄλλων ἐστίν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐλάττω καὶ σχεδὸν
 φανερά.

CAP. XX. Λοιπὰ δὲ καὶ ὥσπερ ἀντικείμενα τοῖς 25B
 περὶ τὰ δένδρα τὰ περὶ τὴν ψιλὴν γεωργίαν ἐστίν· ἐν-
 ταῦθα δὲ ἡ τε τῆς γῆς κατεργασία καὶ ἡ τῶν σπόρων
 ὥρα καὶ μετὰ ταῦτα σπαρέντων κατεργασία, πρότερον
 δ' ἔτι τούτων ἡ καὶ ἅμα τὴν οἰκείαν ἐκάστῳ σπέρματι
 ἰδεῖν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὰς
 ἐργασίας τὸ οἰκεῖον, οἶονεὶ τὴν μὲν θέρους τὴν δὲ χει-
 μῶνος νεῆν ἢ σκάπτειν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον, ἅπερ ἐπι-
 2 χειροῦσί τινες διαιρεῖν. δεῖ γὰρ ὥς φασὶ τὴν μὲν ἔπομ-
 βρον καὶ στερεὰν καὶ βαρεῖαν καὶ τὴν πίειραν θέρους
 ἐργάζεσθαι καὶ τοῖς ἀρότροις καὶ τῇ σκαπάνῃ, τὴν δὲ
 ξηρὰν καὶ μανὴν καὶ τὴν λεπτὴν καὶ κούφην τοῦ χει-
 μῶνος. δύναται γὰρ ἡ μὲν ξηραίνειν καὶ λεπτύνειν ἢ
 δὲ χειμερινὴ παχύνειν καὶ ὑγραίνειν. ἐκατέρα δὲ τού-
 των δεῖται πρὸς τὸ ἐνδεὲς τῆς φύσεως. καὶ κοπρίζειν
 πλείον μὲν τὴν λυπρὰν ἔλαττον δὲ τὴν ἀγαθὴν καὶ διὰ
 τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς καὶ διὰ τὸ ἐκ τῆς κόπρου πλείω
 3 λαμβάνειν τροφήν ἢ ὥστε πέττειν. μίσγειν δὲ καὶ τὴν
 γῆν τὴν ἐναντίαν οἶον τῇ βαρεῖᾳ τὴν κούφην καὶ τῇ
 κούφῃ τὴν βαρεῖαν καὶ τὴν λεπτὴν τῇ πίειρᾳ ὡσαύτως
 δὲ καὶ τὴν ἐρυθρὰν καὶ τὴν λευκὴν καὶ εἴ τις ἄλλη ἐναν-
 τιότης. οὐ γὰρ μόνον ἡ μίξις ἀποδίδωσι τὸ ἐλλείπον
 ἀλλὰ καὶ ὅλως σφοδροτέρας ποιεῖ καὶ ἐὰν ἡ τυχοῦσα ἢ
 μίξις· οἶον ἐὰν τὴν ἀπειρηκυῖαν καὶ μὴ δυναμένην φέ-

ρειν ἑτέρα μίξις πάλιν φέρει καθαπερανεὶ καινὴ γεγε-
 νημένη, καὶ ἡ καθ' αὐτὴν οὐ φέρουσα καθάπερ ἡ ἄργι-
 λος ὅταν मिχῇ ποιεῖ φορόν· ὥσπερ γὰρ κόπρος ἡ ἑτέρα
 τῇ ἑτέρα γίνεται. δι' ὃ ταῦτα ποιοῦσι Μεγαρεῖς καὶ δι' 4
 ἑτῶν πέντε ἢ ἕξ σκάπτοντες βαθεῖαν ἀναβάλλουσι τὴν
 κάτωθεν ἐφ' ὅσον διῴκνεῖται τὸ ὕδωρ ἵνα καινὴν ποιῶ-
 σιν· ἡ γὰρ τρώφιμος αἰεὶ καταρρεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος. σπεί-
 ρειν δὲ κελεύουσιν τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θερμὴν πρὸ τῶν
 ὑδάτων ὅπως λαμβάνουσα πλῆθος ὕδατος ἐκτρέφειν δύ-
 νηται. καὶ τὴν δ' ἐπομβρίαν ὡσαύτως ἵνα τὰ σπέρματα
 λαμβάνωσι καὶ βλαστόντα καὶ αὐξηθέντα θερμῇ τῇ γῇ
 δυνατώτερα δέχεται τὸν ὄμβρον· ἐὰν δὲ μὴ ἐν ξηρᾷ
 προεργασάμενον τὴν γῆν ὁψὲ ποιεῖσθαι τὸν σπόρον.
 σπείρειν δὲ δεῖ τὸν μὲν πρωῒνον μανὸν τὸν δὲ ὄψιον 5
 πυκνόν· ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ῥίζωσιν ὁ δὲ ἔχει καὶ γίνεται
 πολυσχιδής. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, πλείω γὰρ
 ἐστὶ, διακριβοῦν εἴ τις θέλει τὰς ἐργασίας μᾶλλον, ἕκα-
 στα δεῖ σκοπεῖν πρὸς τὴν χώραν· ἔναι γὰρ οὐ δέχονται
 τὰς ἀκριβείας ἀλλὰ διαμάρτοι ἂν ὁ ποιῶν. ὅπερ ἔπαθέ
 τις ἀνελθὼν εἰς Συρακούσας ἐκ Κορίνθου τὴν ἐργασίαν
 τὴν ἐντεῦθεν μεταφέρων· καὶ γὰρ τὸ χωρίον τὸ δοκοῦν
 ἀγαθὸν ἐκλιθολογήσας διέφθειρεν· ἐξεπήγνυτο γοῦν ὁ
 σῖτος οὐκ ἔχων οὐδεμίαν προβολὴν ἐξαιρεθέντων τῶν
 λίθων. καὶ τις ἐν Συρίᾳ κατὰ βάθος ἀρόσας ἀνεξήρα-
 νεν· ὑπὸ γὰρ τοῦ θέρους διακαιομένη [ἡ γῇ] ἐπὶ πλείον
 ὑπόπετρος οὕσα διέκατε [δι' ὃ] καὶ μικροῖς ἀρότροις οἱ
 Σύροι χρῶνται. ταῦτα μὲν οὖν πειρατέον ἐπικρίνειν.
 ὥς δὲ κοινῇ καὶ καθόλου πᾶσιν εἰπεῖν μέγιστον μὲν καὶ 6
 πρῶτόν ἐστι τὴν σπορευτὴν χώραν κατειργάσθαι καλῶς·
 εἰς διειργασμένην γὰρ καλῶς πεσὸν τὸ σπέρμα καλῶς
 ἐκφύεται διημερωθείσης τῆς γῆς. εἰθ' ἡ κόπρις καὶ
 ἡ ἄλλη θεραπεία μετὰ ταῦτα διαβεβλαστηκότων ἤδη,

- 7 οἶον σκάλσις καὶ ποασμός. ἡ δὲ κατεργασία ἐν τῷ νεῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὥρας καὶ θέρους καὶ χειμῶνος ὅπως χειμασθῇ καὶ ἡλιωθῇ ἡ γῆ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς φυτείας ἐλέχθη. πολλάκις γὰρ μεταβληθεῖσα μανὴ καὶ κούφη καὶ καθαρά γίνεται τῆς ὕλης ὥστε ῥαδίως ἐκτρέφειν. καὶ διὰ τοῦτο κελεύουσιν οὐδὲ τὰ χεδροπὰ συμβάλλειν εἰς τὰς νέας ἐὰν μὴ τι σφόδρα πρῶτον ὅπως μὴ κωλύσῃ τὴν θειρινὴν νέανσιν· ἀγαθὴν γὰρ οἶονται τὴν χιόνα ταῖς χειμεριναῖς νέαις καὶ οὐχ ἥττον τὴν πάχνην
- 8 εἶναι· διεσθίειν γὰρ καὶ μανοῦν τὴν γῆν. καὶ ὅταν μετὰ τοὺς πρῶτους ἀρότους νεάσωσι πάλιν τοῦ ἥρος μεταβάλλουσιν ὅπως τὴν ἀναφυομένην πόαν ἀπολέσωσιν, εἶτα θέρει ἀροῦσι καὶ πάλιν ὅταν μέλλωσι σπείρειν ὑπήροσαν ὥς δέον καθάπερ ἐλέχθη προκατεργάσασθαι καὶ περὶ τοῦτο μάλιστα σπουδάσαι. δι' ὃ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς δικέλλης ἐργασίαν μᾶλλον ἐπαινοῦσιν, ἡ δ' ἀπὸ τοῦ ἀρότρου δοκεῖ πολλὰ παραλείπειν. Θέτταλοι δ' ἰσχυρότερον ἔτι τῆς δικέλλης ὄργανον ἔχουσι ὃ καλοῦσι μίσχον ὃ μᾶλλον εἰς βάθος κατιὸν πλείω γῆν περιτρέπει καὶ κατωτέρωθεν. αὕτη μὲν οὖν τῆς χώρας ἡ κατεργασία.
- 9 συμβαίνει δὲ τοῖς εἰς ταῦτα πονήσασιν ἥττον ἐν τοῖς ἄλλοις κακοπαθεῖν· ὅσοι δ' ἂν μαλακωτέως, ἀναγκάζονται πολλάκις καὶ σκάλλειν καὶ βοτανίζειν ἅτε πολλῆς πόας ἐκφυομένης. οὕτω γὰρ ἀπόλλυται τὰ σπέρματα, προτερεῖ δὲ τοῦ σίτου διὰ τε τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ προὔπ-
 ἀρχειν· ἐπεὶ πρότερον ἀνξηθέντος τοῦ σίτου πολλὰ καταπνίγεται καὶ ἀπόλλυται καὶ τὸ ὅλον οὐχ ὁμοίως βλάπτει τὰ σπέρματα.

CAP. XXI. Τὰ δ' οἰκεία τῇ μὲν ἐπόμενῳ καὶ ψυχρῷ^{261H} τὰ ἀνοστιμώτατα πρὸς τὴν σιτοποιῶν ὁμοίως καὶ πυρῶν καὶ κριθῶν καὶ τῶν ἄλλων· ἀραιὰ γὰρ ταῦτα. τὰ δ' ἄλλα πλείονος ὄμβρου δεῖται· καὶ τὰ μέλανα τῶν λευκῶν. ἐν

δὲ ξηρὰ καὶ ἐρυθρὰ καὶ ἐν ψυχροῖς τόποις πολύνοστα·
 καὶ τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων ὅπως ἀδρύνηται πρὸ
 τῆς ἀπολήψεως τῶν ὑδάτων· αὖξεται γὰρ καὶ φθάνει
 τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων. ἐν δὲ ταῖς εὐκρασίαις
 τὰ ἀνὰ μέσον. οἱ μὲν οὖν οὕτω διαιροῦσιν οἱ δ' ἄλλως.
 ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ μὲν λεπτὴ κριθοφόρος ἀμείνων ἢ 2
 δὲ πίειρα πυροφόρος· αἱ μὲν γὰρ ἐλάττους καὶ κουφο-
 τέρας δέονται τροφῆς οἱ δὲ πλείονος καὶ σωματωδεστέ-
 ρας. τῶν δὲ πυρῶν ὁ μὲν τρίμηνος ἐν τοῖς λεπτογείοις
 καλλίων· σύμμετρος γὰρ ἡ τροφὴ κούφη κούφοις· ὁ δὲ
 λυβικὸς καὶ ὁ δρακοντίας καὶ ὁ στραγγίας καὶ ὁ σελιν-
 ούσιος ἐν ἀγαθῇ, πολύτροφοι γάρ· σημεῖον δ' ὅτι κά-
 λαμον ἔχουσι παχύν· ἀπλῶς δὲ καὶ εἴ τις ἄλλος τοιοῦ-
 τος. εἰ δέ τις πολυχίτων ὥσπερ ὁ θράκιος ἐν τοῖς χει-
 μερινοῖς· ἀπαθὴς γὰρ ὑπὸ τοῦ ψύχους· ὁ δὲ χαῦνος καὶ
 μανὸς ὥσπερ ὁ καγχρυδίας ἐν τοῖς ἐπόμεβροις· τροφῆς
 γὰρ πολλῆς καὶ οὕτως δεῖται, δι' ὃ καὶ παχυνάλαμος.
 ὥσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν χεδροπῶν. ἢ μὲν γὰρ γλίσχρα 3
 καὶ μελᾶργεως ἐρέβινθον ἢ δὲ κούφη κύαμον φέρει καλ-
 λίω, σύμμετρα γὰρ ἐκατέρω τὰ τῆς τροφῆς. καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον αἰεὶ πρὸς τὰ τῆς τροφῆς
 ἀνακτέον συμπαραλαμβάνοντα καὶ τὰ τοῦ ἀέρος. ἢ γὰρ
 εὖειλος καὶ ἀπλῶς ἢ εὐδιείνη τὰ ἀσθενέστερα ἐκφέρει
 μᾶλλον ἢ δ' ἐναντία τὰ ἰσχυρά. καὶ ἡ ἀνύφαμμος δὲ καὶ
 πηλώδης τὰ ὀλιγότροφα καὶ ξηρὰ καθάπερ τὴν ἀχιλληΐδα·
 καὶ γὰρ λευκαίνει μᾶλλον ἐκπέττουσα τὰς τροφάς· καὶ
 φέρει δὲ καὶ τεράμονα τὰ ξηρὰ καὶ τὰ πρόσειλα, πέττει
 γὰρ ὁ ἥλιος μᾶλλον, ἐν δὲ τοῖς εὐγείοις καὶ πίοσιν οὐχ
 ὁμοίως. πυρὸς δὲ κριθῆς ἐν τοῖς ὀμβρώδεσιν εὐθενεῖ 4
 μᾶλλον καὶ τὸ ὅλον δὲ πρὸς τὰς ἐπομβρίας ἰσχυρότατος.
 φέρει δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀκόπροις μᾶλλον· αἴτιον δὲ ὅτι θερ-
 μὸς ὢν ἐκπέττειν δύναται μᾶλλον καὶ κόπρον οὐκ ἐπι-

ζητεῖ διὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ ὃ ἔδει ἐκ τῆς κόπρου γίνε-
 σθαι καὶ τὸ ὅλον ἰσχυρότατός ἐστι καὶ πρωῒσπορεῖται
 καὶ ἐν τοῖς ψυχροῖς καταβάλλεται μᾶλλον. ἡ δὲ ἰσχύς
 θερμότητι καὶ τῷ μᾶλλον πολυχίτωνα εἶναι· δι' ὃ καὶ ἡ
 διὰ χρόνου γεωργουμένη γῆ πυρούς φέρει μᾶλλον ἢ κρι-
 θάς· κατακρατεῖ γὰρ τῆς τροφῆς ἰσχυροτέρας οὔσης ὁ
 πυρὸς μᾶλλον. ἐνιαχοῦ δ' οὐχ ὁμοίως ἐθέλει φέρειν μὴ
 ἐμπρησθείσης τῆς ὕλης· οὕτως δ' ὥσπερ μανοῦται καὶ
 5 κοπρίζεται. ὥς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα ἐν ταύταις μεγί-
 σταις καὶ κοινοτάταις ἐστὶν διαφοραῖς, ἐν τῇ τῆς χώρας
 φύσει τῇ τῶν σπερμάτων ἰσχυτὶ καὶ ἀσθενείᾳ καὶ ἐν τῇ
 τοῦ αἵρος κράσει, δι' ὃ σκεπτέον ταῦτα. χειμῶνες δὲ
 ἐπιγινόμενοι πανταχοῦ μὲν χρήσιμοι· ῥιζοῦνται γὰρ καὶ
 καρκινουῦνται μᾶλλον ὥστ' εἰς τὸ ἔαρ σύμμετρον ἀποδί-
 δοται μέγεθος. μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἀγαθαῖς χώραις· τὰ
 γὰρ νότια καὶ ὅταν εὐδία ταχὺ ἀναδιδόσῃ καὶ ποιοῦσι
 λοχαίαν καὶ καρπὸν ἐρυσιβώδη. τὰ δὲ πικνὸσπορα πρό-
 τερον ἀποχεῖται τῶν μανοσπόρων ὅτι τὰ μὲν ῥιζοῦνται καὶ
 εἰς τὰ κάτω σχίζεται διὰ τὸ ἔχειν τόπον τὰ δ' εὐθύς εἰς
 τὸ ἄνω τρέχει.

CAP. XXII. Χρὴ δὲ καὶ τὰ οἰκεῖα σπέρματα πρὸς 27F
 εὐφορίαν καὶ τὰ νοσήματα τὰ συμβαίνοντα λαμβάνειν
 οἶον ἐρυσίβας· ἐπεὶ ἐν τοῖς κοίλοις καὶ ἀπνόοις γίνε-
 ται . . . τὰ μὴ ἐρυσιβούμενα· τοιαῦτα δὲ τὰ ἐπικλινῇ
 τῷ στάχυν καὶ μὴ ὀρθά. διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἐπικύπτειν
 συμφέρει τὸν στάχυν ὅπως ἀπορρέῃ καὶ μὴ ἐμμένη τὸ
 ὕδωρ καὶ ἡ δρόσος. ἐπικλίνουσι δὲ οἱ μακροὶ στάχυες
 μᾶλλον οἱ δὲ πλατεῖς καὶ βραχεῖς ὀρθότεροι δι' ὃ καὶ
 ἐρυσιβοῦνται ταῦτα διυγραινόμενα. καὶ ὧν ὁ στάχυς
 ἀπήρτηται πολὺ τῶν φύλλων· ἐν γὰρ τοῖς φύλλοις ἐμ-
 μένει μᾶλλον ἡ ὑγρότης ὥστε πλησίον μὲν ὄντος εὐθύς
 2 ἄπτεται πόρῳ δὲ οὐχ ὁμοίως. δι' ὃ καὶ ἡ μὲν ἀχιλληῖς

κριθὴ καὶ λευκὴ καὶ μέλαινα ἐρυσιβώδης, ὀρθοὶ γὰρ οἱ
στάχυες, ἡ δ' ἐτεόκριθος ἀσφαλῆς, ἀπονεύει γάρ. τὰ δὲ
προσήμενα τῶν χωρίων ἤττον ἐρυσιβοῦνται· διὰ γὰρ τὴν
κίνησιν ἀποσεύεται καὶ ἀποπίπτει τὸ ὑγρόν. ἐπεὶ καὶ
ὅταν ὕσαντος πνεῦμα ἐπιγένηται καὶ πάλιν ἐπιλαμβάνη
νύξ ἤττον· τὸ μὲν γὰρ διέσεισεν ὁ δ' ἥλιος [οὐκ] εὐθύς
ἐπιγενόμενος οὐκ ἐποίησε σῆψιν ἀλλ' ἀνεξηράνθη πρό-
τερον. ἡ δ' ἐρυσίβη σαπρότης τις οὐδὲν δὲ σαπρὸν ἄνευ
θερμότητος ἀλλοτρίας. μάλιστα δὲ ἐρυσιβοῦται σῖτος
ταῖς πανσελήνοις διὰ τὸ καὶ τὴν σελήνην τῇ θερμότητι
σῆπειν τῇ ἐαυτῆς. ἀσθενέστερα δὲ καὶ ἐπικηρότερα πάνθ'
ὥς ἀπλῶς εἶπεῖν τὰ λευκὰ τῶν μελάνων καὶ ἐπὶ τῶν φυ-
τῶν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων. ὅτι μὲν οὖν οἰκεῖα τὰ σπέρ- 3
ματα ταῖς χώραις ληπτέον φανερόν ἐκ πολλῶν. νοσή-
ματα δὲ γίνεται πᾶσι τοῖς σπέρμασιν ὥς ἀπλῶς εἶπεῖν
διὰ τὴν ἀσυνμετρίαν τῆς τροφῆς τε καὶ τοῦ περιέχοντος
ἀέρος ὅταν ἡ μὲν πλείων ἢ δὲ ἐλάττων ὁ δὲ κάτομβρος ἢ
κατάξηρος ἄγαν ἢ μὴ κατὰ καιρὸν ἀνυγραινόμενος τύχῃ
τότε γὰρ καὶ οἱ σκώληκες ἐγγίνονται τοῖς ὥχοις καὶ
τοῖς λαθύροις καὶ τοῖς πISOῖς καὶ αἱ κάμπαι τοῖς ἐρεβίν-
θοις ὅταν οἱ μὲν ἀνυγραινθῶσι καὶ μεταξὺ ἐγγίνωνται
θερμημερίαι· τῶν δὲ ἐρεβίνθων ὅταν ἡ ἄλμη κατακλυσθῇ
καὶ ἀναγλυκανθῶσι· πανταχοῦ γὰρ ἡ φύσις ζωογονεῖ
μιξαμένη πως τῇ ὑγρότητι τὸ θερμὸν καθάπερ ὕλην οὐ-
σαν τὴν ὑγρότητα τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν. ὃ καὶ ἐπὶ 4
τῶν πυρῶν συμβαίνει κατὰ τοὺς σκώληκας· γίνονται
γὰρ ἐν ταῖς ῥίζαις ὅταν νότια πλείω μετὰ τοὺς σπόρους
ἐπιγένηται· τότε γὰρ ἀνυγραιομένης τῆς ῥίζης καὶ τοῦ
ἀέρος ὄντος θερμοῦ ζωοποιεῖ πως ἡ θερμότης συσσή-
πουσα τὴν ῥίζαν, ὁ δὲ γενόμενος εὐθύς κατεσθίει. πέ-
φυκε γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐκάστοις ἡ γένεσις καὶ ἡ τροφή.
ἕτερος δ' ὅταν ἀποχυθῆναι διὰ τὸν αὐχμὸν μὴ δύνηται

τὸ ἐγκατακλειόμενον ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ σήψεως γι-
 νομένης ἐξωποιοίησεν, εἰδ' ὁμοίως ἢ τροφή διὰ τοῦ αὐ-
 5 τοῦ. ταὐτὸ δ' ἔοικε τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν μηλέων καὶ ὅλως
 ἐπὶ τῶν δένδρων συμβαίνειν ὅσα σκωληκουῦται διψή-
 σαντα· διὰ γὰρ τὸ ὀλίγον εἶναι τὸ ὑγρὸν καὶ μένειν ἐν
 τῷ δένδρῳ θερμαινόμενον σῆψιν ἐποίησεν ἐξ ὧν ὁ σκώ-
 ληξ. σημείον δὲ ὅταν ἄφθονος ἢ τροφή γίνηται· τότε
 γὰρ καὶ ἡ ἐπιρροή πρὸς τὰ ἄνω διαδίδοται καὶ πλείων
 οὔσα κατακρατεῖ καὶ οὐ σήπεται. παραπλήσιον δὲ τὸ
 συμβαῖνόν ἐστι καὶ τῇ ἀμπέλῳ· καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ τοῖς
 νοτίοις οἱ ἵπες γίνονται μᾶλλον ἅτε διυγραινόμενης καὶ
 τοῦ ἀέρος γονεύοντος· εἰτ' εὐθύς ἐξεσθίουσι τὸ ὁμο-
 6 γενές. ὡς αὐτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαῶν αἱ κάμπαι καὶ
 ἐφ' ὧν ἄλλα ἐγγίνεται ζῶα περὶ τὴν βλάστησιν ἢ τὴν
 ἄνθησιν ἢ καὶ ὕστερον· πάντα γὰρ ἐκ παραπλησίας αἰ-
 τίας ἐστὶ συνιστάμενα. τῇ δ' ἀμπέλῳ μάλιστα τοῦτο
 συμβαίνει δι' ὅτι φύσει ὑγρὸν ἐστι καὶ ἡ ὑγρότης αὐτῆς
 ἄχυλος καὶ ὑδατώδης· εὐπαθεστάτη γὰρ ἡ τοιαύτη.
 ἐνιαχοῦ δὲ οὐ γίνονται τὸ ὅλον ἵπες ὅταν εὐπνους τε
 καὶ μὴ ἐνυγρος μηδ' εὐτροφος ὁ τόπος ὑπάρχῃ. καὶ περὶ
 μὲν νοσημάτων ἐν τοῖς ὕστερον ἐπὶ πλέον ρητέον.

CAP. XXIII. Σπείρειν δὲ κελεύουσιν οἱ μὲν πρὸς 2
 πλειάδος· ξηρὰν γὰρ ἄνικμόν τε οὔσαν διαφυλάττειν τὸ
 σπέρμα τὴν γῆν. οἱ δ' ἅμα πλειάσι δυομέναις ὥσπερ
 καὶ Κλείδημος· ἐπιγίνεσθαι γὰρ ὕδατα τὰ πολλὰ τῇ
 ἐβδόμῃ μετὰ τὴν δύσιν. ἄριστον δὲ ἴσως καὶ ἀσφαλέ-
 στατον εἰς ὀργῶσαν τὴν γῆν ἐμβληθῆναι εὐλαβούμενον
 ὅπως μήτ' ἐμβληθῇ πηλῷ μήθ' [εἰς] ἡμιβρεχῇ καὶ ἡμί-
 ειλον ἣν δὴ καλοῦσιν τινες ἀμφίεργον. ἡ μὲν γὰρ ὑγρὰ
 καὶ πηλώδης διαχεῖ καὶ ἐκγαλακτοῖ καὶ ἐὰν ξηρανθῇ συν-
 αλείφει καὶ οὐ διαδίδωσιν, ἡ δὲ ἡμιβρεχῆς κατασῆπει·
 τοσοῦτον γὰρ ἔχει τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρὸν ὥστε κινῆσαι

μὲν μὴ ἐκβιάσασθαι δὲ μὴδ' ἐκβλαστεῖν. καὶ χεῖριστος 2
 οὗτος τῶν σπόρων. ὁ γὰρ ἐν ξηρᾷ σπόρος γινόμενος καθ'
 ὥραν ἔτους οὐκ ἀπόλλυσι τὸ σπέρμα· τοὺς δὲ περὶ τρο-
 πὰς σπόρους Κλειδήμους φησιν ἐπισφαλεῖς εἶναι· διερὰν
 γὰρ οὕσαν καὶ βαρεῖαν τὴν γῆν ἀτμιδῶδη γίνεσθαι καὶ
 εἰκέναι ἐρίοις κακῶς ἐξαμμένοις· ἔτι δ' οὐ δύνασθαι
 τὰς ἀτμίδας ἔλκειν οὐδὲ διαπέμπειν ἅτε θερμὸν οὐκ
 ἔχουσαν ἱκανὸν καὶ ἐπαλείφειν ἔλαττον. ἀλλὰ τὰ ὄψια
 δεῖ σπείρειν ὑπὸ τροπὰς. συμφέρει δὲ σπειρομένοις καὶ 3
 σπαρεῖσιν εὐδίας ἐπιγίνεσθαι πλείους ἡμέρας ὅπως δια-
 βλαστῶσι, μετὰ δὲ ταῦτα ψύχῃ βόρεια καὶ μέτρια λεπτά
 χειμῶνος ἰσχυρῶς ἐρριζωμένων ἤδη καὶ ταρρουμένων·
 ἀνθέξουσι γὰρ μᾶλλον· ἐπεὶ πιλούμενά γε βελτίω καὶ
 ἐγκαρπότερα. τῆς γὰρ ῥίζας ἰσχυρούσης ἢ τε τροφῇ πλείων
 καὶ ἢ αὐξήσις μετὰ ταῦτα θᾶττον· τὰ γὰρ εὐθύς ἀνα-
 τρέχοντα λεπτά καὶ ἀσθενῇ γίνεται καὶ ἅμα πρὸ τῆς
 ὥρας κνῖσκόμενα καὶ ἀποχεόμενα φθείρεται. τὸ γὰρ
 ὅλον ἢ πάρος εὐτροφία σφαλερὰ δι' ὃ καὶ ἐπιτέμνου-
 σιν οἱ δὲ κείρουσιν. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡ χιὼν ὅτι ἀναζυ- 4
 μοῖ καὶ μανοῖ τὴν γῆν καὶ τροφήν τε παρέχει καὶ ἐγκα-
 τακλείουσα τὸ θερμὸν αὖξει τε καὶ ἰσχύειν ποιεῖ τὴν
 ῥίζαν. ἢ καὶ τὸ ἀπορούμενον οὐκ ἀφανὲς διὰ τί αἱ ψυ-
 χεῖναι χῶραι καὶ αἱ θερμαὶ σιτοφόροι καθάπερ ἡ Θράκη
 καὶ ὁ Πόντος καὶ ἡ Αἰβύνη καὶ ἡ Αἴγυπτος. πρὸς γὰρ τοῖς
 ἄλλοις ποιεῖ τι ὁ χειμὼν καὶ τὰ καύματα καθάπερ ἐν
 ταῖς ἐργασίαις ἐλέχθη τῆς γῆς. οὐδὲν δὲ ἔλαττον ἀλλὰ
 πάντων μέγιστον ὁ περιέχων ἄῃρ πρὸς εὐκαιρίας ὑδά-
 των καὶ βίας χειμῶνων καὶ πνευμάτων. ὅποῖα γὰρ ἂν
 ἢ ταῦτα καὶ τὰ σπέρματα οὕτως ἐκτελεῖται ὃ καὶ ἡ πα-
 ροιμία καλῶς „ἔτος φέρει οὔτι ἄρουρα.“ μέγα δὲ καὶ ἡ 5
 θέσις τῆς χώρας ἢ πρὸς τὰ πνεύματα καὶ τὸν ἥλιον ὥςπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐλέχθη· πολλαὶ γὰρ οὔσαι λεπταὶ

καὶ φαῦλαι τελέσφοροι γίνονται διὰ τὸ πρὸς ταῦτα κεῖσθαι καλῶς. ὥς δ' ἅπλῶς εἰπεῖν ἢ ἀγαθὴ ἡώρα καὶ χειμῶνων δεῖται πολλῶν· ἂν γὰρ εὐδαίαι καὶ τὰ νότια ἐνισχύωσι λοχαίους ποιοῦσιν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐρυσιβώδεις. ὁ δὲ χειμὼν πιλώσας καὶ καρκινώσας τὰς ῥίξας σύμμετρον εἰς τὸ ἕαρ ποιεῖ τὸ μέγεθος ὅλως δὲ καὶ τὴν χώραν ἂν εἰργασμένην λάβῃ μανοῦ. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν καὶ εἰς τὸ ἕαρ αἱ αὐξησεις ταχεῖαι γίνονται καὶ ἐκφύσεις καὶ τελειώσεις ὥστε δοκεῖν μὴ κατὰ λόγον ἀπολείπεσθαι τῶν ἐν ταῖς ἀλειναῖς ἀλλὰ καὶ προτερεῖν ὥσπερ καὶ τὰ περὶ Ἑλλήσποντον. ἰσχυρὰς γὰρ τῆς ὁρμῆς γενομένης διὰ τὸν ἀθροισμόν καὶ τοῦ ἀέρος ὑψηροῦντος ταχεῖαι καὶ αἱ ἐπιδόσεις καὶ αἱ τελειώσεις γίνονται. ταῦτα μὲν οὖν ἐν ταῖς τῆς χώρας διαφοραῖς ἐστὶ.

- CAP. XXIV. Τὰ δὲ σπέρματα καθάπερ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐκ τῶν ὁμοίων ἢ τῶν χειρόνων ληπτέον ὅπως δὴ μηδεμία μεταβολὴ ἢ ἐπὶ τὸ βέλτιον γίνηται. καίτοι φασὶν ἐκ τῆς ἀγαθῆς ἰσχυρότερα εἶναι δι' ὃ καὶ ἐπὶ δύο ἔτη διαμένειν τὴν δύναμιν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθὲς ὅμοιον ἂν εἴη καὶ τὸ ἐπὶ τῶν φυτευμάτων τὸ τὰ κάλλιστα καὶ ἰσχυρότατα λαμβάνειν ὥστ' ἀμφοτέρως ἂν ἔχοι λόγον.
- 2 χορὴ δὲ καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος ἀνωμαλίαις προσέχειν. οὔτε γὰρ τὰ ἐκ τῶν εὐείλων καὶ πρωΐνων εἰς τοὺς ὀψίους καὶ διαχειμέρους οὔτε τὰ ἐκ τούτων εἰς ἐκείνους ἀρμόττει. τὰ μὲν γὰρ προτερεῖν δοκεῖ τὰ δ' ὑστερεῖν ὥστε τὰ μὲν ὑπὸ χειμῶνος τὰ δ' ὑπ' αὐχμῶν ἀπόλλυται καὶ ἀννδρίας· ὅψια γὰρ ὄντα βραδέως τε κνέσκεται καὶ ἀποτίκτει δι' ὃ καὶ ὑστερεῖ. ταὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν σπερμάτων ὅσαπερ εὐβλαστεῖ καὶ ταχὺ παραγί-
- 3 νεται καθάπερ τὰ τριμηνιαῖα. σπαρέντα γὰρ πρωῒα προτερεῖ καιρῶν εἰ μὴ τι τοιοῦτον ὥστε προλαβεῖν τοὺς χει-

μῶνας πρὸς τὴν ῥίζωσιν ὥσπερ καὶ τὸν κύαμον διὰ τοῦτο
 πρωῒσποροῦσι καὶ ἅμα διὰ τὸ φιλεῖν ἀνθοῦντα βρέχε-
 σθαι καὶ ἀπανθεῖν πολλὸν χρόνον· ὁψὲ γὰρ σπειρόμενος
 οὐκ ἂν βρέχοιτο. τὸ δὲ ὕδωρ ἐν τῷ ἀνθεῖν τούτῳ μὲν
 συμφέρει διὰ τὴν μανότητα, τῷ σίτῳ δὲ ἀσύμφορον διὰ
 τὴν λεχθεῖσαν πρότερον αἰτίαν, τοῖς δὲ ἄλλοις χεδρο-
 ποῖς ἀβλαβὲς πλὴν ἐρεβίνθῳ, τοῦτον δὲ ἀπολλύει· κατα-
 πλυθείσης γὰρ τῆς ἄλμης ὥσπερ συμφύτου τινὸς στερό-
 μενος σφακελίζει τε καὶ ὑπὸ καμπῶν κατεσθίεται· ζωο-
 γονεῖται γὰρ ὥσπερ εἴρηται. βραχέντος δὲ οἴνῳ τοῦ 4
 σπέρματος ἦττον δοκεῖ νοσεῖν, ὅπερ οὐκ ἄλογον ἔχοντά
 τινα δοριμύτητα· διατηροῦσι γὰρ αὐταί. τὸ γὰρ ὅλον ἐάν
 τις ἀλλοιώσας μεταβάλῃ τὸ σπέρμα καθάπερ πρότερον
 ἐλέχθη μεταβάλλειν καὶ τὰ φυτὰ καὶ τοὺς καρποὺς οὐκ
 ἄλογον· οἷα γὰρ ἡ ἀρχὴ τοιαῦτα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς.
 ἔτι δ' ὁρῶμεν ὅτι καὶ ταῖς τροφαῖς ἀλλοιούμενα μετα-
 βάλλει καὶ ὅλα γένη τῶν δένδρων ὥσπερ ἐξ ἀγρίων ἡμεῖς
 γινόμενα καὶ ἐκ μελάνων λευκά· καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς
 ὁμοίως ὥστε καὶ πρὶν πεσεῖν αὐτὸ ποιόν τι γινόμενον
 οὐκ ἄτοπον ἀλλοιοῦν καὶ τὴν ῥίζαν εὐθύς καὶ τὸν καυ-
 λὸν καὶ τὸν καρπὸν. ἀπηνθηκότος δ' οὐ συμφέρει κατὰ
 μικρὸν ἐφύειν οὐδ' ἥλιον ἐπιλαμβάνειν ἀλλὰ ψύχῃ γί-
 νεσθαι καὶ ἐπινεφεῖν ὅπως μὴ ἐπικαθήμενον τὸ ὕδωρ
 ἐπιλαβὼν ὁ ἥλιος ἐρυσιβώσῃ σῆψιν ποιήσας. δι' ὃ καὶ αἱ
 δροσοβόλοι χῶραι καὶ ἔγκοιλοι καὶ ἀπνεύματοι μάλιστα
 ἐρυσιβώδεις.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Δ

CAP. I. Ἐπειδὴ πλείους αἱ γενέσεις τῶν φυτῶν
 τούτων δὲ κοινοτάτῃ πᾶσιν ἢ ἀπὸ σπέρματός ἐστιν ὅσα
 ἔχει σπέρμα καὶ καρπὸν ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τί ποτε
 οὐκ ἀνὰ λόγον ἢ ἰσχύς ἐκάστῳ ἐστὶ τῶν σπερμάτων ἀλλ'
 ἀσθενεστέρα τῶν ἰσχυροτέρων οἶον τὰ τῶν δένδρων τῶν
 ἐπετείων. ἀμφοτέρως γὰρ φαίνεται τὸ ὁμολογούμενον
 καὶ εἰ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων ἰσχυρότερα [τὰ] γινόμενα·
 τὰ γὰρ σπέρματα γεννᾷ τὰ δένδρα· τῆς δὲ ἀσθενείας
 καὶ τῆς ἰσχύος ἐκεῖνα σημεῖα· τὰ μὲν γὰρ ἐπέτεια ὅταν
 σπαρῇ διαμένει τὰ αὐτὰ καὶ ἑξομοιοῖ τοὺς καρποὺς τὰ
 δὲ τῶν δένδρων μεταβάλλει καὶ χεῖρω ποιεῖ, καὶ τὰ μὲν
 ταχεῖαν ἀποδίδωσι τὴν τελείωσιν τὰ δὲ χρόνιον καὶ βρα-
 2 δεῖαν. καὶ ἀνάπαλιν δὲ λαμβανομένων· ἰσχυρότερα γὰρ
 ὄντα τὰ δένδρα βραδύτερον ἐκπέττει τοὺς καρπούς. ἔτι
 δὲ τὰ μὲν ἐν κελύφεσι δερματικοῖς καὶ ξυλώδεσιν· τὰ
 δ' αὐτὰ πάλιν ἐν περικαρπίοις σαρκώδεσιν οἶον τὸ τῆς
 ἐλάας καὶ τὸ τῆς κοκκυμηλέας καὶ τὰ τῆς ἀπίου καὶ ἀμ-
 πέλου καὶ μηλέας· ἔνια δ' ἐν ξυλώδεσιν ἅμα καὶ σαρκώ-
 δεσιν καὶ ὅλως ὅσα κάρυον ἐντὸς ἔχει τῆς σαρκός. τὰ
 δὲ τοῦ σίτου γυμνὰ καὶ μάλιστα τοῦ πυροῦ καὶ τῆς κρι-
 θῆς, εἰ δὲ μὴ χιτῶσί γε περιέχεται λεπτοῖς. ἀεὶ δὲ τὸ
 ἀσθενέστερον ἢ φύσις εἰς πλείω τίθεται φυλακὴν. αἱ
 3 μὲν οὖν ἀπορίαι σχεδὸν τοιαῦται. δεῖ δὲ λαβεῖν πρὸς
 αὐτάς ἀρχὴν τήνδε, τὸ σπέρμα μὴ μόνον ἔχειν δύναμιν
 τοῦ ποιεῖν ἀλλὰ καὶ τοῦ πάσχειν, ὅπερ καὶ κατὰ πάντων
 τῶν τῆς φύσεως ἀληθές, καὶ κατ' αὐτὴν δὲ τὴν γένεσιν
 ἀμφοῖν εἶναι τὴν ἐνέργειαν καὶ τρόπον τινὰ οὐχ ἥττον
 τοῦ πάσχειν· τότε γὰρ καὶ ἡ ἐν τοῖς σπέρμασι κινεῖται
 δύναμις οἶον διαθερμαινομένων. δι' ὃ καὶ οὐ πάντα

βλαστάνει κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀλλ' ὅταν ἡ οἰκεία
 τοῦ ἀέρος κατάρσχη κράσις. ὑποκειμένου δὲ τούτου φα-
 νερόν ὥς οὐκ ἰσχύος ἀλλ' ἀσθενείας μᾶλλον ἢ ταχυ-
 βλαστία· τὸ γὰρ ἀσθενὲς εὐπαθέστερον. δι' ὃ καὶ τὰ
 εὐπαθέστερα ἐπέτει ταχυβλαστότερα καὶ ἅμα τὸ κοινὸν
 αὐτοῖς ὥσπερ ἕτερον εἰς τὸ παθεῖν. ὃ δ' αὐτὸς λόγος 4
 καὶ περὶ τῆς τελειώσεως τὰ ἀσθενέστερα ῥᾶον ἐκτελεώ-
 σασθαι καὶ τῷ περιέχοντι καὶ ταῖς ἐν αὐτοῖς ἀρχαῖς. ὃ
 καὶ περὶ ζώων ἐστίν· αἰεὶ γὰρ τὰ ἰσχυρότερα χρονιωτέ-
 ρας ὥς ἐπὶ πᾶν ποιεῖται καὶ τὰς κινήσεις καὶ τὰς τροφάς.
 ἅμα δ' (ὥσπερ ἔάν) τὰ μὲν αὐτοῦ τοῦ (χειμῶνος) σπέρ-
 ματος γεννητικὰ σώματα (οὐ δὲ) μικρὰ ὑπόκειται, τὰ δὲ
 ἐν ὄγκοις μείζουσιν οἱ καταναλίσκουσι καὶ ἀντισπῶσιν
 εἰς ἑαυτοὺς τὰς τροφάς ὥστε τὰ μὲν ὀλιγόκαρπα τὰ δὲ
 ὅλως ἄκαρπα ποιεῖν ὥς ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει τῶν ἐκ-
 παχυνομένων καὶ εὐτροφουμένων. τοῦ μὲν οὖν θᾶττον 5
 ἐκτελεοῦν οὐχ ἡ ἰσχὺς ἀλλὰ ταῦτα τὰ αἷτια, δι' ὃ καὶ
 πολυγονώτερα. καίτοι τάχ' ἂν τις ἀντείποι περὶ τοῦ
 πλήθους φάσκων πλείω τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων εἶναι.
 πολλὰ γὰρ ἕκαστον ἔχειν τῶν περικαρπίων τὸ δὲ δέν-
 δρον ἀφ' ἑνὸς γεγενῆσθαι σπέρματος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 ἐλαφρότερα καὶ οἷον ἀπηρτημένα ἂν φανείη. τὸ δὲ μὴ δύ-
 νασθαι τηρεῖν τὰ γένη μηδ' ἐξομοιοῦν ἐν ἀμφοῖν ἂν ἔχοι
 τὸ αἷτιον, καὶ τῷ πλείω χρόνον τὰ κατὰ γῆς μᾶλλον κα-
 τακρατεῖσθαι καὶ τῷ τοὺς σωματικούς ὄγκους ἀντισπᾶν.
 ὃ γοῦν καὶ τῆς ἀκαρπίας αἷτιον καὶ τῆς κακοκαρπίας 6
 εὐλόγως, φανερόν δὲ μάλιστα ἐκ τῶν ἀμυρδαλῶν εἶπερ
 ἀφαιρουμένης τῆς ὑγρότητος καὶ τῆς εὐτροφίας μετα-
 βάλλουσι. τὰ δ' ἐπέτεια βραχύν τινα χρόνον ἐν τῇ γῇ
 γίνεται καὶ ὀλίγην ἔλκει τροφήν δι' ὃ καὶ οὐκ ἐξίσταται
 μιᾷ σπορᾷ τῶν γενῶν, ἀλλ' εἰ τῇ τρίτῃ, τότε γὰρ ποιεῖ-
 ται τὴν μεταβολήν· ὥστ' ὅπερ ἐκείνοις διὰ τὸ πλήθος

τῆς τροφῆς εὐθύς τοῦτο τοῖς σπέρμασι χρονισθεῖσι κατὰ λόγον· πλὴν ὅτι τὰ μὲν εἰς τὸ χεῖρον ἀεὶ μεταβάλλει τὰ δὲ καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐὰν ἡ χώρα τοιάδε καὶ ὁ ἀήρ· ἀλλὰ
 7 δὴ τοῦτο μὲν ἕτερον. εἰς ἄλλο δ' ἐξίσταται γένος μάλιστα τῶν σπερμάτων τὰ ἰσχυρότερα καθάπερ ὁ πυρὸς καὶ ἡ κριθή· μόνα γὰρ ἐξαιροῦνται· μᾶλλον δ' ὁ πυρὸς ἰσχυρότερον ὄν. ὥστε καὶ τοῦτο ὁμολογούμενον τῷ πλείῳ τροφήν ἔλκειν. ὁ γὰρ θερμός ὥσπερ ἄπεπτόν τι τὸ ὅλον.

CAP. II. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν βλάστησιν ἐν τοῦ-
 τοις ἂν εἶη. πρὸς δὲ τὴν ἔξω διαμονὴν φυλαττομένων
 ἄλλοις μὲν ἄλλως συμβαίνει κατὰ τοὺς χρόνους. οὐ μὲν 2
 ἄλλ' οὐδ' ἄλογον ἔνια προτερεῖν τῶν δενδρικών εἰς
 τὴν φθορὰν οἷον ὅσα ἐν περικαρπίοις ἐστὶ σαρκώδεσιν
 (οἷον) ὅταν χωρισθῇ καὶ σαπῇ· γυμνούμενα γὰρ ἀναξη-
 ραίνεται καὶ θνήσκει· τὰ δὲ ἐν δερματικοῖς καὶ μὴ χω-
 ριζόμενα· καὶ γὰρ ὑγρότερα καὶ παρεισδέχεται τὸν ἀέρα.
 μάλιστα δὲ διαμένει τὰ ἐν ξυλώδεσι καὶ τούτων ὅσα πυ-
 κνόν τε τὸ κέλυσος ἔχει καὶ αὐτὰ λιπαρὰ καθάπερ τὰ
 κάρυα τὰ ἡρακλεωτικά, πλὴν ἐκπικροῦται· τὰ δ' ἀμύγ-
 δαλα ἐλάττω χρόνον· ἐλάχιστον δὲ τὰ βασιλικά μένει,
 μανότατον γὰρ τὸ πέριξ καὶ ἥκιστα συμφυές. διαμένει
 δὲ καὶ τὸ τῆς ἐλάας καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον· τῶν δ' ἐν
 σαρκώδεσι περικαρπίοις χρονιώτατον τὸ τοῦ φοίνικος
 2 ἅτε ξηρότατον ὄν καὶ πυκνόν. τὰ μὲν οὖν τῶν δένδρων
 διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δ' ἥττον διαμέ-
 νει. σχεδὸν δὲ καὶ τὰ τῶν σιτωδῶν διὰ παραπλησίας
 αἰτίας. ἢ γὰρ τῷ περιέχεσθαι πλείοσι χιτῶσιν ἢ δια-
 μονῇ καθάπερ ὁ κέγγρος, ἢ τῷ λίπος ἔχειν ὥσπερ τὸ
 σήσαμον ἢ τῷ δριμύτητά τινα καὶ πικρότητα χυλοῦ κα-
 θάπερ ὁ θερμός καὶ ὁ ἐρέβινθος καὶ ὁ ὄροβος· μόνα γὰρ
 δὴ καὶ οὐ ζωοῦται τῶν χεδροπῶν ὁ θερμός καὶ ὁ ἐρέβιν-

θος· ἀλλ' ὅ γε ἐρέβινθος μέλας γίνεται διαφθειρόμενος. ὁ δὲ πυρὸς μᾶλλον τῆς κριθῆς καὶ τῶν χεδροπῶν διὰ τὸ θερμότερον εἶναι καὶ χιτῶνας ἔχειν πλείους· ἡ γὰρ (αὖ) κριθὴ καθάπερ γυμνόν. τὰ δὲ χεδροπὰ παχέα μὲν τοῖς κελύφεσιν ἀλλὰ μανὰ καὶ γλυκύτητά τινα ἔχοντα φαίνεται· οὐχ ἥττον δ' αἷτια ταῦτα τῆς φθορᾶς. δι' ὃ καὶ ὁ κύαμος καὶ ὁ ὄχρος τάχιστα κόπτεται. τάχα δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν ὥς κατὰ τὰς χώρας· ἐν Ἀπολλωνίᾳ γοῦν τῇ περὶ τὸν Ἴόνιον πολλά φασιν ἔτη διαμένειν τοὺς κύαμους, πολλὰ δὲ καὶ περὶ Κύζικον. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τούτων διαμονῆς καὶ τὸ ὅλον τῆς φύσεως τάχ' ἂν ἐν τοῖς ὕστερον ἐπὶ πλεον ῥηθεῖη· πρὸς δὲ τὰ τῶν δένδρων συγκρινόμενα ταύτας ἔχει τὰς διαφοράς.

H CAP. III. Ἐν δὲ τοῖς τῶν λαχανωδῶν τὰ μὲν ἄλλα τὴν ἐξομοίωσιν ἀποδίδωσι, ῥάφανος δὲ καὶ μαλάχη δοκεῖ παραλλάττειν καὶ δενδρικώτερα· τὰς δ' ἐκφύσεις πλεον ἀλλήλων ἔτι ταῦτα παραλλάττει τῶν σιτηρῶν. τὰ μὲν γὰρ τριταῖα διαβλαστάνει καθάπερ ὄκιμον σίκκος κολοκύντη, τὰ δὲ τεμπαῖα ἢ ἑκταῖα, τὰ δὲ πεντεκαίδεκαταῖα καθάπερ πράσον, τὸ δὲ σέλινον τεσσαρακοσταῖον ἐνιαχοῦ δὲ πεντηκοσταῖον, δυσφνέστατον γὰρ τοῦτο πάντων. δυσφνὲς δὲ καὶ τὸ κορίαννον, οὐ γὰρ βλαστάνει μὴ βρεχθὲν, αἷτία δ' ἡ σκληρότης, ὥσπερ γὰρ ξυλῶδὲς ἐστὶ τὸ περιέχον. ἡ δὲ τῶν τευτλίων ἀνωμαλία τῷ τὰ μὲν 2 ὕστερον μηνὶ ἐκβλαστάνειν τὰ δὲ δυοῖν τὰ δὲ πλείοσι τὰ δὲ καὶ ἐνιαυτῷ σημαίνειν ἔοικε τῶν σπερμάτων αὐτῶν ἀτεραμνότητά τινα πρὸς τὴν βλάστησιν. τὰ δὲ θερινὰ σπειρόμενα δῆλον ὥς δι' ἀσθένειαν· δι' ὃ ταχύ τε παραγίνεται καὶ ταύτην τὴν ὥραν φύεται φέρειν οὐ δύναμενα τὸν χειμῶνα, τὰ μὲν ὄντα ξηρὰ καθάπερ καὶ τὸ ὄκιμον τὰ δ' ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ καθάπερ ὁ σίκκος καὶ ἡ ἀνδράχνη. θαυμαστὸν δ' ἂν δόξειε τὸ τοῦ ἀβροτόνου

- μάλιστα δι' ὅτι θερμὸν ὃν τὴν ἀλέαν διώκει· αἰτία δὲ ἡ
 ἀσθενεία· πρὸς ἄμφω γὰρ ἀσθενεῖ καὶ πρὸς τοὺς χει-
- 3 μῶνας καὶ πρὸς τὰ καύματα. τὸ δ' ὅλον οὐ ποιεῖ ἢ θερ-
 μότης μάλιστα εὐβλαστεῖν εἴπερ θερμὰ τὰ δοιμέα· καὶ
 γὰρ τὸ πράσον καὶ τὸ γήτειον καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ θύμβρα
 καὶ ἡ ὀρίγανος δυσβλαστῇ· δεῖ γὰρ ἔχειν τινὰ ὑγρότητα
 καὶ οὐχ ἥττον ἀλλὰ μᾶλλον ἔσως εὐκρασίαν τὸ εὐβλαστὲς
 πρὸς τὸ ποιεῖν καὶ πᾶσχειν. ὅλως δ' ὥς ἐν γένει λαβεῖν
 ξηρότατα τῶν σπερμάτων τὰ στεφανώματικά καὶ τὰ τῶν
 λαχάνων ὅθεν καὶ τάχιστα τὰς ἰκμάδας ἔλκει· δι' ὃ καὶ
 κρεμαννύουσιν αὐτὰ καὶ οὐ φαίνουσι τὰ οἰκήματα οὐδ'
- 4 ὕδωρ εἰσφέρουσιν ὅλως. ἡ δὲ διαμονὴ θησανριζομένων
 πρὸς τε τοὺς σπόρους καὶ πρὸς τὰς ἄλλας χρείας παρα-
 πλησία καὶ τοῖς σιτηροῖς, γόνιμα μὲν εἰς τετραετίαν μᾶ-
 λιστα χρήσιμα δὲ πρὸς τᾶλλα πλείω χρόνον ὥςπερ ὁ σῖτος
 εἰς τροφήν. καὶ τοῦτο δὲ καὶ κατὰ λόγον ὥςπερ καὶ τοῖς
 ζώοις πρῶτον ἀπολιπεῖν τὴν τῆς γονῆς [δύναμιν]. καὶ
 γὰρ ἐν τούτοις ἡ ἀρχὴ τοῦ γεννᾶν ὅπερ ἂν τις ὥς σπέρμα
 θείῃ τὸ δὲ λοιπὸν ὥς τροφήν καὶ ὕλην προσηρημένην·
 ἀλλὰ τὸ ὅλον καλεῖται σπέρμα δι' ὃ καὶ ξῆν αὐτὰ φασι
 καὶ μὴ ξῆν ὅταν διαμένη ταύτῃ ἢ φθαρῇ καθάπερ καὶ
 τὰ ὠά· συμβαίνει δὲ (καὶ) τοῦτο καὶ τοῖς βαλανώδεσι
 καὶ τοῖς ἄλλοις. εἰς βλάστησιν δὲ τὰ ἕνα τῶν νέων οὐκ
 ἄλογον εἶναι βελτίω, ξυνεστηκότα τε καὶ οἶον αὐτὰ αὐ-
 τῶν ὄντα μᾶλλον. πρόεστι γὰρ τις καὶ τούτων πέψις
 ἀποπνεύσαντος τοῦ ἀλλοτρίου· χρονιζομένου δὲ πάλιν
- 5 γῆρας καὶ φθίσις. περὶ δὲ τοῦ ἐκκαυλεῖν τάχιστα μὲν
 τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ὥς ἰσχυροτάτων, τελέωσις γὰρ
 τις ἢ ἐκκαύλησις εἴπερ ὁ καρπὸς ὥς τέλος, οὐκ ἄλογον.
 δευτέρα δὲ ἡ ἐκ τῶν παλαιότερων, καὶ γὰρ ἐκ τούτων
 οἶον καθαρωτέρα τις καὶ πλείων ἢ δύναιμις. ἐν δὲ τοῖς
 νέοις ἀναμεμιγμένη καὶ τὸ πλεον εἰς τὴν τροφήν ἄγουσα

καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις· αἰεὶ γὰρ ὀψιαίτερα τὰ πολύ-
 τροφα· δι' ὃ καὶ εἰ μὴ τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ἐκκαυλεῖ
 πρῶτα ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν παλαιότερων οὐκ ἄλογον. περὶ 6
 οὗ δὴ καὶ ἀντιλέγουσί τινες. ἐκκαυλεῖν γὰρ φασι τὰ
 ἀσθενέστερα μᾶλλον ὥσπερ ἐπὶ τῶν λαχάνων. αἴτιον δὲ
 ὅτι εὐπαθέστερά τε καὶ ἐλάττω τροφήν ἔχοντα τελειοῖ
 τὸ δὲ ἐκκαυλεῖν ὥσπερ τελέωσις, δι' ὃ καὶ τῶν δένδρων
 τὰ πρεσβύτερα θᾶπτον πέττει καὶ μᾶλλον τοὺς καρπούς,
 τὰ δὲ ἐν ἀκμῇ πλείους μὲν καὶ καλλίους ἔχει βραδύτε-
 ρον δέ. φαίνεται δ' οὖν εἰ τοῦτο ἀληθὲς ὅτι ταχυγονώ-
 τερα τὰ παλαιότερα. μεμίχθαι γὰρ τις ἐν τοῖς σπέρμασι
 δοκεῖ οἷον ὕλη καὶ τροφή ταῖς ἀρχαῖς ἣν δεῖ προκατειρ-
 γάσθαι πρότερον ἢ εἰς τὴν βλάστησιν ἐλθεῖν. εἴη δ' ἂν 7
 καὶ κεῖνο λέγειν πρὸς γε τὸ ἐκκαυλεῖν ὥς ἤττον ριζουμέ-
 νων τῶν παλαιῶν εἰς δὲ τὸ ἄνω μᾶλλον φερομένων τα-
 χεῖαν ποιεῖ τὴν τελείωσιν ὥσπερ σχεδὸν καὶ ἐπὶ τῶν
 ὀλιγοχρονίων πάντων ἐστὶ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν τριμή-
 νων λέγεται. τοὺς δὲ χρόνους δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἀκμὰς
 κατὰ τὰς φύσεις ἐκάστων ληπτέον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν
 ὁμοιότητά τινα ἔχει. τὰ δ' ἴδια καθ' ἑκάστον γένος αὐτὰ
 καθ' ἑαυτὰ λέγουσιν ἐπὶ πλέον. ρητέον δὲ τοῖς τῶν δέν-
 δρων καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα θεωροῦσιν.

H

CAP. IV. Ἄτοπον δ' ἂν δόξειε καὶ ἅμα θαυμαστὸν
 εἰ ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ἔνια γεννᾷ καὶ ταῦτα δένδρων φύ-
 σεις μεγάλας οὕτως οἷον ἰτέας καὶ πτελέας· ἀτελες γὰρ
 τὸ ὠμόν. ἄρ' οὖν εἴπερ τοῦτ' ἀληθὲς διαιρετέον τὴν τε-
 λειότητα τὴν τε πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν πρὸς γένεσιν. ἢ μὲν
 γὰρ πρὸς τροφήν ἢ δὲ πρὸς δύναμιν τοῦ γεννᾶν· ἔνια
 δὲ ἄτροφα γεννητικὰ δὲ, τὰ δ' ἰσως ἀνάπαλιν. τάχα δ'
 ἐκείνη πρὸς γε τὰ νῦν ἢ διαίρεσις ὅτι τὴν πέψιν τιθέ-
 μεθα χρώμασι καὶ χυλοῖς καὶ πυκνότητι καὶ τοῖς τοιού-
 τοις· ἐπεὶ τό γ' ἐδώδιμον ὑπάρχει καὶ τοῖς τῆς πτελέας

- καὶ ἄλλοις· ἀλλ' οὐ τοῦτο κύριον ἀλλὰ τὸ γεννᾶν· ἕκα-
 στον γὰρ τῷ ἔργῳ κρίνεται. καὶ ταῦτα μὲν ὥς πρὸς
 2 ὑπόθεσιν. ἐκεῖνο δὲ ἀτοπώτατον εἰ τελεούμεενα γένους⁵ H
 τινὸς ἄγονα γίνεται τὸ ὅλον καίτοι ἀπὸ σπέρματος γινο-
 μένου τοῦ δένδρου καθάπερ ἐπὶ τῆς κυπαρίττου. τὸ γὰρ
 ἄρρεν γένος ὅλως ἄγονον πολλά δὲ καὶ τῶν θηλειῶν.
 ἐπεὶ τό γε μὴ καρποφορεῖν ἔνια τῶν ὁμογενῶν ἦττον
 ἀτοπον. καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν σπερμάτων αὖ τὸ πηρωθῆν
 ἄγονον, ἀλλ' ἴσως τοῦτό γε καὶ ἀναγκαῖον. τὸ δὲ μηδὲν
 ὅλως γόνιμον ὥσπερ ἐλέγχει τὴν φύσιν ὅτι ποιεῖ μάτην,
 3 ὃ καὶ ἡμῖν ὑπεναντίον πρὸς τὰ πρότερον. καὶ τὰ μὲν
 τῆς πτελέας ἀμφισβητούμενα καὶ τῆς ἰτέας. ὃ δ' ἐρινεὸς
 ὁμολογουμένως γεννᾷ καὶ ἄπεπτον εἰς τὴν ἡμετέραν τρο-
 φήν. γεννᾷ δὲ καὶ τὸ θύμου ἄνθος καὶ ἄλλων ἃ πρὸς
 τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν ἀφανῆ τὸ δ' ἄνθος μόνον φανε-
 ρόν. ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν δένδρων τινῶν ἔτι καὶ ἄλλας ἴσως
 ἀπορίας ἔχει. καὶ γὰρ τὸ περὶ τοὺς φοινίκας ἀτοπον καὶ
 λόγου δεόμενον, καὶ τὸ οὕτως ἀμενηνὰ τινῶν εἶναι τὰ
 4 σπέρματα καθάπερ καὶ τῆς κυπαρίττου. τὰ γὰρ τοιαῦτα
 δίδωσί τινα ἔννοϊαν καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ ἔχειν ἔνια τροφήν
 πρὸς ἑαυτοῖς· πλὴν ἴσως ἄλλοις ἄλλη καὶ ὕλη καὶ τροφή
 καὶ ἱκανόν τιςιν ἂν ἔχη τὸ διατηρῆσθαι. ὑπὲρ δὲ τῶν
 σιτηρῶν καὶ ὅλως τῶν ἐπετείων αἱ μὲν τοιαῦται διαφο-
 ραὶ ῥᾶους οἶον αἱ κατὰ τὰς βλαστήσεις καὶ τελειώσεις καὶ
 5 τὰ λοιπὰ πάθη τὰ συμβαίνοντα τοῖς τοιούτοις. περὶ δὲ⁶ H
 τῆς ἐξαλλαγῆς εἰς ἕτερον γένος ὥσπερ ἐκ πυρῶν εἰς αἴ-
 ρας καὶ εἰ δὴ πάλιν τῶν αἰρῶν εἰς πυρούς καὶ τῶν ξειῶν
 εἰς βρόμον ἀτοπον αὐτῷ τε τῷ συμβαίνοντι καὶ τῷ ἰδίῳ·
 μόνα γὰρ δὴ ταῦτα μεταβάλλει τῶν σπερμάτων φυσι-
 κῶς· ὃ γὰρ ἐκ τῆς τίφης καὶ τῆς ξειᾶς πυρὸς παρασκεύη
 πως καὶ τέχνη καθάπερ οἱ τὰ σπέρματα προβρέχοντες
 6 εἰς τὴν γλύκανσιν. ἀτοπον δὲ πρὸς τῷ μόνα καὶ ὅτι

ἰσχυρότερα δοκοῦντα τῶν χεδροπῶν εἶναι· τὸ γὰρ
 ἄσθενες εὐφθαρτότερον, φθορὰ δέ τις ἢ ἔκστασις· καὶ
 μᾶλλον πυρὸς εἰ κριθῆς ἰσχυρότερον. ἔτι δὲ τὰ μὲν
 ἰσχυρότερα εἰς τὸ ἄσθενέστερον μεταβάλλειν· ἢ δὲ
 αἶρα καὶ πυροῦ καὶ κριθῆς ἰσχυρότερον ὥσθ' ἅμα συμ-
 βαίνει καὶ τὸ παρὰ φύσιν τοῦ κατὰ φύσιν ἰσχυρότερον.
 ἢ δὲ διαφθορὰ καὶ ἢ μεταβολὴ δυοῖν θάτερον ἢ ἐν τοῖς 7
 σπέρμασιν ἢ ἐν τῇ χλόῃ. σπέρματος μὲν οὖν γαλάκτω-
 σις, σῆψις, ὅλως διάχυσις ὧν οὐδὲν φύσιμον. ἢ δὲ χλόη
 ῥιζωθέντων ἤδη, τὰς δὲ ῥίζας μεταβάλλειν ἄτοπον. ὅθεν
 δὴ τοῖς τοιούτοις παραπεπεισμένοι τινὲς ὡς ἀλόγοις
 ὅλως οὐδὲ γίνεσθαι φασιν τὴν ἔκστασιν ἄλλ' ἐπομβρίαις
 φύεσθαι καὶ συνίστασθαι τὴν αἶραν ὃ καὶ κατ' αὐτὴν
 φαίνεται ποιουσα μὴ σπαρέντων πυρῶν ἢ κριθῶν ἐν
 ταῖς ἐπομβροτάταις χώραις. αἱ μὲν οὖν ἐναντιώσεις αὐ- 8
 ται δοκοῦσιν ἐλέγχεσθαι τοῖς ἔργοις· πολλοὶ γὰρ ὥς
 φασι σπείραντες πυροὺς ἢ κριθὰς ἐθέρισαν αἶρας. τὴν
 δὲ ἔκστασιν καὶ τὴν μεταβολὴν θείη τις ἂν ἀμφοτέρως
 γίνεσθαι καὶ τοῦ σπέρματος ἀλλοιουμένου καὶ τῶν ῥι-
 ζῶν· ἢ γὰρ ἐν τῇ χλόῃ μεταβολὴ δι' ἐκείνας· συμφυεῖς
 δ' οὔσας οὐκ ἄλογον συμπάσχειν. ἐπεὶ τό γε σπέρμα
 διαφθαρὲν οὐ φύσιμον ὅλως ἦν· (τοῦτο μὲν κοινόν·)
 οὐδὲ γὰρ ῥίζαι φθαρεῖσαι τρέφοιεν ἄν. τὴν δὲ τοῦ σπέρ- 9
 ματος φθορὰν οὐδεμίαν τῶν εἰρημένων ὑποληπτέον,
 σῆψιν ἢ γαλάκτωσιν, ἄλλ' ἑτέραν ἢ γίνεται διὰ πλη-
 θος τῆς τροφῆς ἐκτετακμένων· αὕτη δὲ τὸ μὲν ὅλον
 οὐκ ἀπόλλυσι μεθίστησι δὲ εἰς ἕτερον ἐπικρατοῦσα
 πως τῆς ἀρχῆς. τὸ δὲ συμβαῖνον ὅμοιον τρόπον τινὰ
 καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὡς κατ' ἀναλογίαν ἂν τὸ θῆλυ κρα-
 τήσῃ τοῦ ἄρρενος ἢ καὶ ἔτι μείζων ἐναλλαγὴ γένη-
 ται πρὸς τὸ παρὰ φύσιν. δεῖ γὰρ δὴ τὴν γῆν ὥσπερ τὸ 10
 θῆλυ νοῆσαι καὶ τὸ ἀνάλογον οὕτω λαμβάνειν. ὅταν οὖν

ἐκ ταύτης ἡ τροφή πλείων γίνηται διὰ τὰς ἐπομβρίας τότε τὴν ἔκστασιν συμβαίνειν οὐ φθείρουσαν μὲν ὅλως τὴν γεννητικὴν δύναμιν ἐξαλλοιοῦσαν δ' εἰς ἑτέραν. εὐζώου δὲ τῆς φύσεως οὔσης, εὐζωότερα γὰρ πολὺ τῆς τῶν ζώων, εὐλογον καὶ διαμένειν μᾶλλον ταύτην. ἐπεὶ καὶ ἄνευ σπερματικῆς ἀρχῆς αὐτόματα πολλὰ συνίσταται καὶ τῶν ἐλαττόνων καὶ τῶν μειζόνων φυτῶν. ὅθεν

11 καὶ τοῦτο ἂν εἴη φανερόν εἴ τις ἀκολουθήσει τῇ ἀναλογίᾳ δι' ὅτι τῇ τῶν σπερμάτων ἀλλοιώσει καὶ οὐ τῇ τῆς χλόης μεταβολῇ· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ζώων οὕτω γίνεται. καὶ ἅμα δὴ τότε ἀσθενέστατον ὅταν ἐν μεταβολῇ τυγχάνῃ τῇ κατὰ τὴν βλάβστησιν, ἥδη δ' ἐκβεβλαστηκὸς καὶ ἐρριζωμένον ὥσπερ γέγονε. τούτου δὲ καὶ μειώσεις εἰς αὔξησιν καὶ τροφήν ἢ καὶ τὴν ὅλην φθορὰν οὐκ εἰς μεταβολήν. ἔτι δὲ καὶ φασιν οἱ ἔμπειροι φανερόν εὐθύς εἶναι τὸ φύλλον ἀνατέλλον τῆς αἵρας λιπαρώτερον ὄν καὶ ποιωδέστερον καὶ στενότερον καὶ οὐχ ὕστερον τοι-

12 οὔτον γινόμενον. ἐκ μὲν οὖν τούτων δόξειεν ἂν τοῖς σπέρμασιν. οὐ μὴν οὐδὲ θάτερον ἀδύνατον οὐδ' ἄλλογον ὥστε ἐν τῇ χλόῃ μεταβάλλειν ἀλλοιουμένων τῶν ριζῶν· τοῦτο γὰρ ἀνάγκη συμβαίνειν εἴπερ ἅπαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἑτέρας ἕτερον. φαίνεται δὲ τοῦτο καὶ ἐφ' ἑτέρων συμβαίνειν ὥσπερ τῶν δένδρων ὅσα μεταβάλλει ταῖς θεραπαίαις τοὺς καρποὺς ἐξ ὀξέων καὶ πικρῶν εἰς γλυ-

13 κεῖς καὶ ποτίμους ἢ ἐκ πολυπυρήνων εἰς ἀπυρήνους. ἡ δ' αἰτία τῆς μεταβολῆς ὁμοίως καὶ ταύτης πλήθει τροφῆς ὅταν ἐπομβρίαι γίνωνται καὶ ὥς γε δὴ τινὲς φασὶ μάλιστα τοῦ ἥρος ἐὰν ἥλιοι συνεπιλάμψωσιν ὥς ἐξ ἀμφοῖν γινομένης τῆς μεταστάσεως. ἐνιαχοῦ γὰρ ἐν τισι τόποις ἐλώδεσιν ὅλως τοῦτο συμβαίνει καὶ τό τε φύλλον μεταβάλλει ὥστε πᾶσιν εἶναι φανερόν. ἐὰν δὲ ὕδατα ἑαρινὰ μὴ γίνηται πολὺ γίνεσθαι πυρῶν πλῆθος. ὥστε

τοῦτο μὲν οὐδ' ἐτέρως ἄλογον. εἰ δὲ καὶ ἀμφοτέρως συμβαίνει τάχ' ἂν οὐδ' ἄτοπον εἴη διαφορὰν τινα συν-
 αιτίαν εἶναι καὶ τῶν ἐδαφῶν καὶ τοῦ ἀέρος· ἐπεὶ καὶ
 σπαρέντων εὐθὺ μεγάλη βλάβη πολυῦδρίαν ἐπιγίνε-
 σθαι. συμβαίνει γὰρ ἀσθενεστέρας εἶναι τὰς ῥίζας, τὸ
 δ' ἀσθενὲς εὐπαθέστερον. ἡ μὲν οὖν ἐξαλλαγή διὰ τοῦτ'
 ἂν εἴη.

CAP. V. Τὸ δὲ μόνον ταῦτα πάσχειν ἔτι δ' ἰσχυρό-
 τατα δοκοῦντ' εἶναι, καὶ γὰρ ἡ ξειὰ ἰσχυρὸν, μιᾷ τινι
 λύοιτ' ἂν αἰτία καὶ τῇ αὐτῇ· διὰ γὰρ τὸ ἰσχυρότατα καὶ
 πολυρριζότατα εἶναι πλείστην ἔχοντα τροφήν καὶ μάλι-
 στα πάσχοντα ὑπομένει τὰ δ' ἄλλα φθείρεται τελέως.
 ἔτι δ' ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ σπόρος ἐπομβροτέρα καὶ πλείω
 χρόνον ἐν τῇ γῇ γίνεται, τὰ δὲ πρὸς τὸ ἔαρ καὶ διαγε-
 λῶντος ἤδη τοῦ ἀέρος ἐν εὐκρασίᾳ μᾶλλον καὶ εὐθύς εἰς
 τὴν βλάστησιν ἢ ἀναδρομή· δι' ὃ καὶ οὐδ' ἕτερον οὐδὲν 2
 ἐκ τῆς διαφθορᾶς αὐτῶν ἂν ποτε διαφθαρῇ γίνεται. τὸ
 μὲν γὰρ εἰς αἶσαν ἀξιοῦν ἄτοπον· εἰς γὰρ τὸ σύνεγγυς
 καὶ ὁμογενές πως αἰ μεταβολαί· τὸ δὲ μηδὲ εἰς ἕτερον
 μηδὲν εἰς ἀσθένειαν ἀνακτέον ὥς ὅπως φθειρομένων·
 ἀλλὰ τοῖς ὁμοιοπύροις ἂν εἴη καὶ ὁμοιοκρίτοις μᾶλλον
 εἰς αἶσαν. τούτων δὲ τὰ μὲν ὅπως οὐχ ὑπομένει διὰ τὴν
 ἀσθένειαν ὥσπερ ἡ τίφη τὰ δὲ εἰς τὸ σύνεγγυς μᾶλλον
 μεταβάλλει καθάπερ ἡ ξειὰ πρὸς τὸν βρόμον. ὁ δὲ πυρὸς 3
 εἰς τίφην οὐ μεταβάλλει καὶ ξειὰν ἐξαμβλούμενος ὅτι
 πλείων ἡ τροφή καὶ ἰσχυροτέρα δι' ἣν συμμένει. τοι-
 αύτη δ' οὕσα οὐκ ἂν ἐκθηλύνειεν ἄλλ' εἰς τὸ σφοδρότε-
 ρον ἀγάροι καὶ ὅπως ἐκστήσειε τοῦ γένους. ἐπεὶ μᾶλλον
 ἂν τις εὐλόγως θαυμάσειεν ὅτι οὐκ εἰς τὸν ἄγριον πυ-
 ρὸν ὥσπερ καὶ ἄλλα. τυγχάνει δὲ καὶ τούτου παραπλη-
 σία τις ἡ αἰτία· μετακινεῖ γὰρ ἀπλῶς ἡ φύσις. ἄτοπον 4
 δὲ καὶ λόγου δεόμενον εἰ καὶ τὸ λίνον ἐξαίρουται· με-

γάλη γὰρ ἡ διάστασις· εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τροφῆς ὄγκῳ· φιλεῖ γοῦν χώραν ἀγαθὴν ὥστ' ἐκ τῆς ὑπερβολῆς ἢ ἔκστασις. ὁ δὲ θέρμος ἰσχυρὸς ὢν καὶ πρῶτος σπειρόμενος οὐδὲ εἰς ἓν μεταβάλλει διὰ τὴν ἄγαν ἰσχύν· ἐπικρατεῖ γάρ· δεῖ δὲ τὸ μέλλον μεταβάλλειν μὴ ἀπαθὲς εἶναι μὴτ' ἄγαν εὐπαθὲς· τὸ μὲν γὰρ οὐ μετακινεῖται
5 τὸ δ' ὅλως ἀσθενὲς ὃν φθείρεται καθάπερ ἐλέχθη. σκεπτόμενον δὲ καὶ εἴ τι τῶν ἄλλων σπερμάτων ἢ τῶν ἀγρίων ἢ τῶν ἡμέρων δέχεται τὴν τοιαύτην ἀλλοίωσιν. καὶ περὶ μὲν αἰρώων ἀρκεῖται τὰ εἰρημένα. τὰς γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς γένεσι τῶν πυρῶν μεταβολὰς, οἷον εἰ ἐκ τοιῶνδε τοιοῖδε γίνονται, καὶ κριθαὶ καὶ τᾶλλα ὡσαύτως οὐκέτι ζητοῦμεν οὐδὲ τοῦτ' ἔχει τι θαυμαστόν. ἡ γὰρ ὥρα καὶ αἱ τροφαὶ καὶ ὁ ἀῆρ καθάπερ εἴρηται ποιοῦσι τὰς ἀλλοιώ-
6 σεις ὁμοίως ζώων καὶ φυτῶν· ὃ καὶ πρὸς τὴν ἔκστασιν ὅλως τοῦ γένους χρῆναί φαμεν μετενεγκεῖν, ποιᾶν τινα καὶ ποσὴν ποιήσαντες τὴν τροφήν· ἐπεὶ καὶ τῶν δένδρων καὶ ὅλως τῶν φυτῶν αἱ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημέναι μεταβολαὶ διὰ ταύτας γίνονται τὰς αἰτίας ὥσπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη· τῶν μὲν ἀτροφούντων ἐν μὴ οἰκείαις τροφαῖς καὶ θεραπαίαις· ὥσπερ τὸ σισύμβριον ὅταν εἰς μίνθαν· ἀπόλλυται γὰρ τὸ δοιμὺ τῆς ὁσμῆς καὶ οἷον ἀποθηλύνεται, διὰ τὴν τροφήν δὲ καὶ ἀργίαν ἢ ἀπαργρώσεις· ἓνια δ' ὅλως καὶ ἀπόλλυσιν ὥσπερ τὴν μίν-
7 θαν καταπνιγομένων τῶν ῥιζῶν ὑφ' αὐτῶν. ἡ δὲ λευκή τὸ μὲν ὅλον οὐ πόρρω τῆς αἰγείρου καὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ καὶ τοῖς φύλλοις· ἀπογηράσκουσιν δὲ ἐξομοιουῖσθαι τῷ καταξηραίνεσθαι καὶ μᾶλλον ἀτροφεῖν οὐκ ἄλογον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις διὰ πλειόνων εἴρηται, καὶ ὅτι δὲ καὶ περὶ τὰ ζῶα κατὰ μὲν τὰς γενέσεις τοιοῦτόν τι συμβαίνει, τελεσθαισῶν δὲ τῶν νεοσσιῶν οὐκέτι, πλὴν εἴ τις τὰς κατὰ τὰς ὀρνίθας ἀλλοιώσεις ἅμα ταῖς

ᾧραις γινομένης λέγοι. φαίνονται δὲ αὐταί γε πάθεσι
μαῖλλον ὅμοιαι σωματικοῖς ἢ μεταβολαῖς.

Η CAP. VI. Τῶν δὲ ἄλλων τῶν περὶ τὰ σπέρματα μά-
λιστα ἄπορον εἶπερ ἀληθὲς τὸ παρὰ μέρος καὶ μὴ ἅμα
γεννᾶν ἔνια καθάπερ ἐπὶ τε τοῦ αἰγίλωπος λέγεται καὶ
τοῦ λωτοῦ καὶ τοῦ βολβοῦ. τοῦτο δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι
ψεῦδος ἀλλ' ἀπὸ τῆς ῥίζης βλαστάνειν τῷ ὕστερον ἔτει
ἢ ἀπὸ τοῦ σπέρματος ὑπολαμβάνουσιν· οἱ δ' ὥς ἀληθὲς
διατείνονται σημεῖα φέροντες ἄλλα τε καὶ ὅτι ἀπολλύν-
τες τὸν αἰγίλωπα διειτῆ τὸν ἀργὸν ποιοῦσι ὅπως ἀμφό-
τερα τὰ σπέρματα ἐκβλαστήσῃ καὶ ἐπινεμηθῇ τε καὶ ἐκ-
θερισθῇ τὸ ὅλον ὁ καρπός. ἔχει δέ τινα καὶ ἄλλως ἀπο- 2
ρίαν ἢ παρ' ἔτος βλάστησις καὶ εἶπερ συνεχὲς ὂν καὶ
δίχροον ὥς περ φαίνεται καὶ ἅμα πίπτου τὸ μὲν ἄλλοι-
οῦται καὶ διαβλαστάνει τὸ δ' ἀπαθὲς διαμένει πάντα
τὸν ἐνιαυτόν· ὅσῳ γὰρ ἀσθενέστερον τὸ ἔλαττον ὃ δὴ
φασὶ διαμένειν τοσοῦτῳ καὶ εὐπαθέστερον ἐχρῆν εἶναι
καὶ εἰς τὴν διαβλάστησιν καὶ εἰς τὴν ὅλην φθοράν. ἀνάγ-
κη δὲ δῆλον ὅτι καὶ ὅταν ἐκβλαστήσῃ θάτερον χωρίζε-
σθαι· μὴ γὰρ χωρισθὲν καὶ εἰ μὴ γίνεται συμπαθὲς,
ἀλλ' ἐξαιρουμένων γε τῶν ῥιζῶν συναίρουτ' ἂν, πολλὰ-
κίς δὲ τοῦτο δοῶσιν οἱ γεωργοὶ καὶ οὐ φασὶ φθείρειν.
τὸ δὲ διαρκεῖν ἀπαθὲς ἐν τῇ γῇ μέχρι μὲν τῆς οἰκείας 3
ᾧρας εἰς τὴν ἐκφυσιν εὐλογόν τε καὶ ἐπὶ πολλῶν γινό-
μενον· τὸ δ' ὅλον ἐνιαυτόν ἐπισχεῖν ἤδη θαυμασιώτε-
ρον. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μὲν τέλεον τὸ δὲ ἀτελὲς αὐτῶν εἶ-
ναι τελεοῦσθαι δὲ παρ' ἐνιαυτόν ἄλογον· οὔτε γὰρ
ἀσθενὲς ἀλλ' ἰσχυρόν ὁ αἰγίλωψ ὥστε ἐκτελεοῦν δύνα-
σθαι πλείω καὶ ἔνια δὴ καὶ τῶν ἀσθενεστέρων τοῦτο
δοᾷ· ἢ τε αὖτε τελέωσις ἢ κατὰ φύσιν οἰκειοτάτη τάχα δὲ
καὶ μόνη· τροφήν γὰρ τότε λαμβάνει τὴν αὐτοῦ διὰ δὲ
τῆς τροφῆς ἢ αὕξῃ καὶ τὸ τέλεον, χωρισθὲν δὲ ἥτοι φθεί-

ρεται πάμπαν ἢ ἀναυξὲς καὶ ἀνεπίδοτον ἔσται. πολυ-
 χίτωνι δ' εἶναι καὶ τῷ βρόμῳ καὶ τῇ ξειᾷ συμβέβηκεν
 4 ὥστ' ἐχρῆν καὶ ταῦτα διαμένειν ἀπαθῆ. τὰ μὲν οὖν
 ἀντιβαίνοντα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν. οὐ μὴν ἄλλ' εἰ δεῖ
 λέγειν τὴν αἰτίαν ἐκείνην ἃν τις ἴσως μάλιστα εἴποι τὴν
 φάσκουσαν μὴ τελεοῦσθαι ἄμφω πρὸς τὸ φύσιμα ποιεῖν,
 ἀλλ' ὁμοίον τι ξυμβαίνειν καὶ τῶν ὠοτόκων καὶ τῶν
 σκωληκοτόκων τισί· τὰ γὰρ ὡὰ ἀποτικτόμενα τρέφεται
 καὶ ἐκτελοῦται τὰ μὲν ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῇ θαλάττῃ τὰ
 δὲ ἐν τῇ γῇ καὶ τῷ ἀέρι καὶ ταῦτα δεχόμενα ζωοποιεῖ,
 5 τὰ δὲ φύσαντα καὶ ἐκτεκόντα ἐξαδυνατεῖ. φαίνεται δὲ
 τοῦτό γε καὶ ἄλλως ἀληθὲς ὥς οὐκ εὐθύς ἀλοηθέντα τὰ
 σπέρματα βελτίω τῶν χρονισθέντων οὐδὲ τὰ νέα τῶν
 ἔνων ὥσπερ εἴπομεν ἀλλὰ δεῖ τινα λαβεῖν ἐν ἑαυτοῖς οἶον
 πέψιν καὶ δύναμιν ἀποπνεύσαντος τοῦ ἀλλοτρίου. τί
 οὖν ἴσως ἃν τις φαίη κωλύει καὶ ἐπὶ τῶν ἀπορουμένων
 τοιοῦτόν τι συμβαίνειν ὥστε καὶ τελέωσιν λαμβάνειν καὶ
 δύναμιν ἐκπετιτόμενά πως τῇ θερμότητι τῇ τε ἐν ἑαυτοῖς
 6 καὶ τῇ περιεχούσῃ. ἢ τοῦτο παράλογον ὥς μᾶλλον ἐν τῇ
 γῇ κατακλειομένη ἢ θερμότης ἐκπέττει τὴν τροφήν τὴν
 ἐν τῷ σπέρματι καὶ τελεοῖ τῆς ἐν τῷ ἀέρι, καὶ ταῦτα πε-
 φνυκότων ἐν τούτῳ τελεοῦσθαι καὶ ἅμα λαμβανόντων
 τροφήν οὐκ ὠμὴν ἀλλὰ προπεπονημένην ὑπὸ τοῦ καν-
 7 λοῦ καὶ τῶν ῥιζῶν; ἔτι δὲ τῶν μὲν ὠῶν μία τις ἢ πέψις
 καὶ τελέωσις ἀπάντων, εἰδ' ὑπὸ τῶν ἔξω· συμβαίνει
 γὰρ ὥσπερ τὸ μὲν κατὰ φύσιν τὸ δὲ παρὰ φύσιν· καὶ
 ταῦτ' ἰσχύοντος ἔτι τοῦ φντοῦ καὶ οὐ περιλαμβανομέ-
 νου τῇ ὥρᾳ πρὸς τὴν πέψιν. πλὴν εἰ τις λέγοι ὅτι προεκ-
 πηδᾷ τὰ σπέρματα πρὶν τελειωθῆναι διὰ τὸ τὴν φύσιν
 ἔχειν ἀσθενῆ. συμβαίνει μὲν δὴ τοῦτο καὶ πολὺ προτε-
 ρεῖ τῶν κριθῶν ὥστε κενὸν ἐστάναι τὸν κάλαμον· τοῦτό
 τε οὖν εἰς τὴν οὐσίαν ἀνακτέον καὶ τὸ συνεκτρέφεσθαι

δὲ καὶ τελειοῦσθαι τοῖς περιέχουσιν οὐκ ἄλογον. ἐπεὶ τό γε διαμένειν ἀπαθὲς ἄλλως τε καὶ ἐν χιτῶσι τοσούτοις ἦττον θαυμαστόν. πολλὰ γοῦν φαίνεται καθάπερ ἐλέχθη καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον δὲ πάντα διατηρούμενα πρὸς τὴν οἰκίαν ὥραν. ἐκεῖνο γὰρ ἔτι θαυμασιώτερον ὅπερ εἴρηται περὶ τῶν τευτλίων ὅτι οὐ μόνον ἐνὶ μηνὶ καὶ δυοῖν καὶ τρισὶν ὕστερον ἀλλ' ἐνιαυτῷ διαβλαστάνει τινὰ καὶ ταῦτα βρεχομένου καὶ κηπευομένου τοῦ τόπου. ἔστι δὲ καὶ τὸ τοῦ λωτοῦ σπέρμα τοιοῦτον ἢ τό 8 γε περιέχον τὸν καρπὸν διὰ τὸ μὴ εὐχώριστον εἶναι μηδ' ὁμοίως ἀφαδρύνεσθαι. τὸ δὲ τοῦ βολβοῦ καὶ τῷ μεγέθει διάφορον, σκεπτέον δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ. εἰ δ' οὖν οὕτως ἔνια δυσφυῆ τῶν σπερμάτων ὥστε πολλοῖς ὕστερον χρόνοις ἀνατέλλειν δῆλον ὅτι ταῦτα πέττεται καὶ τελειοῦται πρὸς τὴν βλάστησιν ἐν τῇ γῇ δι' ὃ καὶ αὕτη τις ἂν εἴη συννεργοῦσα πίστις. ἀντιβαίνει δ' αὐτῇ τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν ὅτι καὶ τελειοῦται τινὰ κατὰ τὴν πρὸςφυσιν ἃ καὶ σπειρόμενα διαβλαστάνει παραχοῆμα. μετ- 9 ξον δ' ἔτι καὶ τῶν περὶ τὰ σπέρματα καὶ τοὺς καρποὺς ἀπορημάτων οὐχ ὑποπίπτον δὲ ὑπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην τὸ περὶ τὸν λωτὸν συμβαῖνον· τοῦτο δὲ ἔστι δένδρον παρόμοιον ἔχον τὸν καρπὸν τῷ λωτῷ· καὶ τὸ περὶ τὸν τιθύμαλλον τὸν μυρτίτην καλούμενον· τοῦτο δ' οὐ δένδρον ἀλλὰ θάμνος ἐπιγειόκανυλος· ἀμφοτέρω γὰρ ταῦτά φασι παρὰ μέρος φέρειν ἐξ ἑκατέρων τῶν βλαστῶν ὥστ' ἀνάγκη τὸν μερισμὸν τῶν δυνάμεων ἐν ταῖς ῥίζαις ποιεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισκεπτέον.

SH CAP. VII. Τῶν δὲ σιτηρῶν σπερμάτων εἴ τινες διαφοραὶ κατὰ τὴν ἐκφυσιν ἢ τοὺς καρποὺς ἢ τὴν ἄλλην οὐσίαν δεῖ πειραῖσθαι λέγειν. οἶον ὅτι πυρὸς μὲν καὶ κριθῇ καὶ τὰ ὅμοια πρωῒσπορεῖται, χεδροπὰ δὲ πρὸς τὸ ἔαρ πλὴν κυάμου καὶ θέρμου. τοῦτο γὰρ ποιοῦσιν ὅτι

- τὰ μὲν σιτωδὴ ρίζωθῆναι δεῖ πρὸς τὸ μὴ μονόκαυλα γίνεσθαι τῆς ἀναφορᾶς εὐθὺς ἄνω γινομένης. ρίζοῦται δὲ κατεχόμενα καὶ πιλούμενα τοῖς χειμῶσιν ὥστε πολλὰς
- 2 ἀρχὰς λαμβάνειν τῆς βλάβης. τὰ δὲ χεδροπὰ μονόρριζά τε καὶ ἰσχυρόρριζα καὶ εὐθὺς τὴν ὁρμὴν ἄνω ποιοῦμενα προσφόρως ἔχει τῇ ὥρᾳ· τὸ γὰρ πολὺ τῆς φύσεως ἐν τῷ ἀέρι. τὸν δὲ κύαμον πρωῒσποροῦσιν ὥσπερ εἴρηται διὰ τὴν ἀσθένειαν ὅπως ρίζωθῆις ἐν ταῖς εὐδαίαις ἀντέχῃ τοῖς χειμῶσι, τὸν δ' αὖ θέρμον εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἄλω δι' ὅτι μὴ καταβληθῆις ἔτι θερμῆς οὔσης τῆς γῆς κακοβλαστῆς γίνεται. τούτου δ' αἴτιον ὅτι ἀτέραμον φύσει καὶ ὥσπερ ἄπεπτον· δηλοῖ δ' ἡ πικρότης δι' ὅτι πολλῆς δεῖται θερμότητος. ἐὰν μὲν οὖν προσλάβῃ τὴν ἐκ τῆς χώρας δύνα-
- 3 ται κατεργασθῆναι καὶ εὐβλαστεῖν, εἰ δὲ μὴ κακοβλαστεῖ καὶ παρόμοιον τὸ ξυμβαῖνον ὥσπερ εἴ τις ὀλίγω πυρὶ τὸ ἰσχυρότατον κρέας ὀπτᾶν ἐπιχειροίῃ. διὰ τοῦτο δ' εἰκεν οὐδὲ τὴν ἀγαθὴν χώραν φιλεῖν ἀλλὰ τὴν ὑφαμμον· εὐθερμαντοτέρα γὰρ αὕτη καὶ οἶον εὐκατεργαστοτέρα. καὶ κρύπτεσθαι οὐκ ἐθέλει κατὰ βάθους ἀλλ' ἐπιπολῆς ὅπως μᾶλλον ἀπολάβῃ τῆς θερμότητος τῆς ἀπὸ τοῦ ἀέρος καὶ μετέωρος ὣν ἐκβλαστάνῃ καὶ
- 4 καθίῃ τὴν ρίζαν. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα σχεδὸν ὥσπερ γεωργικά· τὰ δὲ αὖ τῆς φύσεως οἶον ὅτι τῶν μὲν χεδροπῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἢ τε ρίζα καὶ ὁ καυλὸς ἐκβλαστάνει καὶ τὸ μὲν εὐθὺς ἄνω τὸ δὲ κάτω νεύει καὶ ὁρμαῖ, πυροῦ δὲ καὶ κριθῆς καὶ ὅλως τῶν σιτωδῶν ἐξ ἐκατέρων τῶν ἁκρῶν, ἀπὸ μὲν τοῦ παχέος ἢ πρὸς τῷ στάχυϊ προσπέφυκεν ἢ ρίζα ἀπὸ δὲ τοῦ λεπτοῦ ὅθεν ὁ ἀθήρ ὁ καυλὸς ὥς ὃν ἐκάτερον ἀνὰ λόγον τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἄνω τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ κάτω, καὶ γὰρ ἡ ρίζα καὶ ὁ καυλὸς οὔτω.
- 5 τὴν δ' αἰτίαν εὐθὺς ἐν τῇ φύσει ληπτέον ὅτι τὰ μὲν χεδροπὰ δίθυρα ὄντα μίαν τινὰ καὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἀμ-

φοῖν ἔχει κατὰ τὸ ἄκρον ὃ καὶ φαίνεται προςπεφυκὸς ὥσπερ ἔξωθεν ἥ καὶ συνάπτουσι πρὸς τὸν λόβον. ἅτε γὰρ ἐναγγειόσπερμα ὄντα ταύτην μὲν ἐξ ἀνάγκης ἔχει, τρέφεσθαι γὰρ ἄλλως οὐκ ἦν, τὴν δ' ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους ἀδύνατον συνεχῆ τ' ἀλλήλοις ὄντα καὶ περιεχόμενα τῷ λοβῷ· τὸ δ' εἶναι τοιαῦτα τῆς οὐσίας. ὥστε τούτων 6 μὲν εἰκότως ἢ φύσις εἰς ταὐτὸ τὰς ἀρχὰς ἔθηκε, τῶν δὲ σιτωδῶν καθ' αὐτά τε πεφυκόντων καὶ περιεχομένων ἔτι δ' ὥσπερ εὐθέων πως ὄντων τὴν μορφὴν ἐχώρισε τὴν ἐκφυσιν ἀπὸ μιᾶς μὲν ἀρχῆς ἀμφοτέρως ποιήσασα συν-εχοῦς δέ τινος οὔσης καὶ διηκούσης ἐφ' ἐκάτερον τῶν ἄκρων ὥσπερ καὶ κατὰ τὴν βλάστησιν φανερὰ διατείνουσα κατὰ τὴν ἐντομήν. τοῦ μὲν οὖν μὴ ὁμοίως ἔχειν ταύτην ὑποληπτέον· τὴν αἰτίαν· ἐκεῖνο δ' ὁμοίως ἐν ἀμ- 7 φοῖν ἐστίν ὥστε τὴν τῆς ῥίζης φύσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν τῷ στάχυϊ καὶ τῷ λοβῷ γίνεσθαι πρόσφυσιν ἀφ' οὗ ἀμφοτέρων αἱ τροφαί, τοῦ μὲν καλάμου καὶ τῆς πρώτης βλάστης ἢ ῥίζας τῶν δὲ καρπῶν ἢ πρόσφυσις ἢ τε πρὸς τὸν λοβὸν καὶ πρὸς τὸν στάχυν· πίπτει δὲ τῶν καρυδῶν καὶ βαλανωδῶν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ἐκφυσιν οὕτως ἂν τις διέλαι.

H CAP. VIII. Τὴν δὲ ταχυβλαστίαν τοῖς χεδροποῖς ἀποδοίη τις ἂν διὰ τὴν ὥραν ὅτι μαλακωτέρα καὶ γονιμωτέρα τῆς χειμερινῆς· ἀλλὰ μᾶλλον τούτου αἰτιάζαιτ' ἂν τις τὴν ἀσθενείαν δι' ἣν καὶ σπείρονται πρὸς τὸ ἔαρ καὶ διαβλαστάνουσι θᾶττον· τὸ γὰρ ἀσθενέστερον ὥσπερ πολλάκις ἐλέγομεν εὐπαθέστερον. τάχα δὲ καὶ τῆς πολυκαρπίας, πολυχούστερα γὰρ δὴ τὰ χεδροπὰ, τὴν αὐτὴν ἢ παραπλησίαν, καὶ τοῦ θᾶττον δὲ ἐκτελεοῦν καὶ μὴ καρπίζεσθαι τὴν γῆν ἀλλὰ νειὸν ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ἢ τὰ τοιαῦτα συμβαίνει σχεδὸν ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν διὰ τὴν ἀσθενείαν. καὶ γὰρ ἐκθρέψαι καὶ τελειῶσαι ῥᾶον 2

τὸ ἀσθενέστερον ὥστε καὶ πολυκαρπεῖν καὶ τὴν γῆν ἥτ-
 τον καρπίζεσθαι καὶ τὴν ἔκφυσιν δὲ τὴν πρώτην ῥᾶν
 καὶ θάττω ποιεῖσθαι. πλήν εἴ τι κωλύεται διὰ τὴν ἰσχὺν
 τοῦ περιέχοντος ὥσπερ ὁ κύαμος· αἰτία γὰρ τούτῳ τῆς
 δυσφυΐας ἡ τοῦ κελύφους παχύτης· ἐὰν δὲ καὶ ἐφύσῃ
 σπαρέντι δυσφυνέστερον ἔτι καθάπερ ἐδαφιζομένης τῆς
 γῆς. ἐν δὲ τοῖς σιτηροῖς καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα πρὸς
 τε τὴν χρονιότητα τῆς πέψεως καὶ πρὸς τὸν καρπισμὸν
 τῆς γῆς οἶον ἢ τε πολυρριζία καὶ ἡ γλισχρότης τῶν καρ-
 πῶν· βραδέως γὰρ τὰ γλίσχρα καὶ καθαρά καὶ ἐν τοῖς
 3 δένδροις πεπαίνεται. δι' ὃ καὶ πυροὶ κριθῶν ὀψιαίτε-
 ροι καὶ ὀλιγοχούστεροι· καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τῶν σιτηρῶν
 πολλαὶ καὶ κατὰ βάθους οὔσαι καρπίζονται μᾶλλον τὸ
 ἔδαφος, τῶν δὲ χεδροπῶν ὅ τε καρπὸς γεωδέστερος καὶ
 ἡ ῥίζα μία καὶ ἐπιπολῆς καὶ ἡ σπορὰ μανή. πάντα δὲ
 ταῦτα συνεργεῖ καὶ πρὸς πληθὺς καρποῦ καὶ πρὸς κου-
 φότητα τῆς γῆς καὶ τὸ [μὴ] ὁμοίως καρπίζεσθαι πρὸς
 ταχύτητα πέψεως. ἅπασα γὰρ ἡ δύναμις ἄνω φερομένη
 καὶ οὐκ ἀντισπώσης τῆς ῥίζης πληθὺς ἀποδίδωσι καὶ
 συνεργοῦντος τοῦ ἀέρος ἐκπέπτει ῥαδίως. ἐπεὶ ὦν τε
 πλείων ἡ ῥίζα καὶ κατὰ βάθους καὶ οἱ καρποὶ ξυλῶδεις
 τάχιστα ἐκκαρπίζεται τὰ ἐδάφη καθάπερ ὁ ἐρέβινθος δι'
 4 ὃ καὶ μόνος οὐ ποιεῖ νειὸν οὐδ' ἐστὶ τῆς τυχούσης χώ-
 ρας ἄλλ' ἀγαθῆς. ἄλογον δὲ ἐπὶ τούτου φαίνεται τὸ
 ταχὺ τελειοῦσθαι εἴπερ ἐν τετταράκοντα ἡμέραις ἢ μι-
 κρῷ πλείοσι τέλειος. αἰτίαν δ' ἂν τις ὑπολάβοι τὴν
 ἰσχὺν ἢ δύναται τῶν τε ἄλλων κρατεῖν καὶ πρὸς τοῦτο
 διαρκεῖν εἴπερ καὶ ὕδατος ἐλαχίστου δεῖται πρὸς τὸ δια-
 βλαστεῖν μόνον εἴτα αὐτὸς αὐτὸν ἐκτρέφει, εἰ μὴ ἄρα τι
 καὶ ἡ ἄλλη πρὸς τὴν τελείωσιν συμβάλλεται καταξηραί-
 νουσα καὶ ἐξικμάζουσα τὴν ὑγρότητα τὴν πλείω τῆς συμ-
 μέτρου. φαίνεται δὲ συνεργεῖν πως τῇ γενέσει καὶ οἰ-

κεῖον εἶναι· σημεῖον δ' ὅτι καὶ οἱ πρὸς τῇ θαλάττῃ βελ-
 τίους γίνονται καὶ ὅτι καταπλυθείσης τῆς ἄλμης ἀπόλ-
 λυται καὶ ἐκξωοῦται· δι' ἣν δ' αἰτίαν μόνον τοῦτο σκε- 5
 πτέον εἰ μὴ ἄρα τῆς οὐσίας. μόνα δ' ἀπὸ τῶν ριζῶν
 ἀποφύεται τῷ ὕστερον ἔτει πυρὸς καὶ κριθὴ καὶ αὐτοε-
 τεῖς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν εἰς κράστιν σπαρέντων ἑτέρου κα-
 λάμου παραβλαστώνοντος· αἴτιον δ' ὅτι μόνοις ὕπεστι
 πληθὸς ριζῶν καὶ δύνამις, τὰ χεδροπὰ δὲ μονόρριζα
 καὶ ξυλώδη καὶ ἐπιπολῆς. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κα-
 ταπατουμένων ὑπὸ τῶν στρατοπέδων ὥστε μηδὲν εἶναι
 δῆλον. ἐξ ἀπάντων δὲ οἱ στάχυνες μικροὶ καὶ ἀτελεῖς ἅτε
 παλιμβλαστεῖς ὄντες.

0 H CAP. IX. Περὶ δὲ τοῦ εἶναι βαρύτερα τὰ χεδροπὰ
 πρὸς τὰς τροφὰς ἢ τὸν σῖτον ἡμῖν καίπερ ἐλάττω χρόνον
 ἐν τῇ γῇ γινόμενα — δοκεῖ δὲ καὶ πρὸς κουφότητα δια-
 φέρειν τοῦτο, δι' ὃ καὶ τῶν πυρῶν οἱ τριμήνηοι κουφό-
 τατοι καὶ τῶν κριθῶν ὁμοίως ὥς ἐλάττονος ἐννύαρχον-
 τος τοῦ γεώδους διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ χρόνου —, τοῖς
 δὲ ἄλλοις ζώοις καὶ προσφιλεῖ καὶ ἄλυστα ταῦτ' εἶναι ἃ
 χαλεπώτατα ἡμῖν καὶ πάλιν ἃ ἡμῖν εὐκατέργαστα ταῦτ'
 ἐκείνοις χαλεπώτατα καίπερ ἰσχυροτέροις οὖσι. πολλὰ
 γοῦν ἀπόλλυται χορτασθέντα πυρῶν· καίτοι τὸ γεῶ-
 δες ἐλάχιστον ἔχουσι. πρὸς δὲ ταύτας τὰς ἀπορίας καὶ 2
 εἴ τις ἄλλη παραπλησία ταύταις καθόλου μὲν καὶ κοινὴν
 τήνδε λαβεῖν χρὴ τὴν ἀρχὴν ὥς οὐ πᾶσι ταῦτὰ πρόσφορα
 κατὰ τὰς τροφὰς ἀλλ' ἐκάστοις κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις.
 ὅπερ ἐν πολλοῖς μὲν φανερόν ἐκ πλειστής δ' ἀποφάν-
 σεως ὥς εἰπεῖν τῶν γε γνωρίμων τὸ περὶ τὰς ἐλάφους
 αὐτοὺς ἔχεις ἐσθίουσιν ὕφ' ὧν τὰ ἄλλα θνήσκουσι πολὺν
 μείζω καὶ ἰσχυρότερα τὴν φύσιν ὄντα· καὶ ἐπ' ἄλλων δὲ
 τό γε τοιοῦτόν ἐστι ὥστ' ἀναιρεῖσθαι ταῖς πληγαῖς ὕφ'
 ὧν οὐδὲν ἄνθρωποι πάσχουσι καθάπερ οἱ ὄφεις ὑπὸ

- 3 τῶν σκορπίων. ὑποκειμένου δ' οὖν τούτου καὶ τῶν ἄλλων γεωδεστέρας τροφῇ χρωμένων οὐκ ἄλογον ἐκείνην μᾶλλον αὐτοῖς ἀρμόττειν, ταύτην δ' ἄλλοτριωτέραν εἶναι καὶ ἀπρόσφορον καὶ διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν ἡδονὴν πλείω προσενεγκαμένων ῥήγνυσθαι. τοῦτο μὲν οὖν καθόλου καὶ κοινόν. ἴδιον δ' ὅτι καὶ συμβαίνει τὰς κοιλίας ἐκπνευματοῦσθαι ἢ πᾶσιν ἢ τοῖς ἔχουσιν ἐχῆνον· φρυσῶδες γὰρ καὶ οὐκ εὐκατέρογαστον ὁ πυρὸς ὠμὸς ὢν ἔτι δ' ἦττον τὸ ἄχυρον· μέγα δὲ καὶ τὸ ἀσύννηθες εἶναι· τὰ γὰρ ξένα καὶ ἢ κοῦφα διαταράττει πλῆθος λαμβάνοντα.
- 4 διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν οὐκ ἀλόγως μὲν ἔχει δοκεῖ δὲ τῇ παραλλαγῇ· ὥς δὲ (ἀπλῶς) εἰπεῖν τύψα πρὸς βαρύτητα καὶ κουφότητα τροφῆς καὶ ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις τῆς κατὰ φύσιν ἐκάστοις οἰκείας αἰ χῶραι καὶ ὁ ἀῆρ ποιεῖ τὰς διαφοράς· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τῶν εὐείλων καὶ εὐπνων καὶ λεπτογείων κουφότατα· τὰ δ' ἐκ τῶν ψυχρῶν καὶ ἐπόμεβρων βαρύτερα διὰ τὸ πλείω
- 5 τροφὴν καὶ ἰσχυροτέραν ἔχειν. καὶ διὰ τοῦτο τοῦ μὲν ἄλλου πυροῦ δοκεῖ τοῦ Ἀθήναζε καταπλέοντος ὁ σικελικὸς ἰσχυρότατος εἶναι, τούτου δ' ἔτι βαρύτερος μᾶλλον ὁ βοιωτίας ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται· καὶ γὰρ ἡ χῶρα πίειρα καὶ ὁ ἀῆρ ψυχρός. καὶ τὰ ἄλλα γένη τῶν καρπῶν παραπλησίως ἔχει τῇ βαρύτητι. ἐν δὲ ταῖς Πιεσάγγαις ὁ διαρρηγνύων ὃν εἶπαμεν ὑπερβάλλων δῆλον ὅτι τῇ βαρύτητι. ὁ δὲ ποντικὸς κουφότατος καὶ σκληρότατος καίπερ ψυχροῦ τοῦ ἀέρος ὄντος ὅτι καὶ τὰ σπέρματα καὶ τὰ ἐδάφη κουφότερα καὶ ἡ χιὼν συνεκπέττει
- 6 μᾶλλον. ὅτι δὲ καὶ τὰ σπέρματα ῥοπὴν οὐ μικρὰν ἔχει φανερόν ἐκ τῶν τριμήνων καὶ εἰ τινες ἐν ἐλάττονι χρόνῳ τελειοῦνται τούτου· οὐ πολὺ γὰρ τοῦ γεώδους ἔλκοντες ἀλλὰ κουφοτέρᾳ τῇ τροφῇ χρώμενοι κουφοτέραν ποιοῦσι καὶ τὴν προσφοράν. ἔοικε δὲ καὶ ἡ ὥρα τι συμβάλλεσθαι

πρὸς τὸ μὴ χρονίζειν. οἶον γὰρ εἰς ὀργῶσαν πίπτει τὴν γῆν καὶ παραπλήσιον τὸ συμβαῖνον ὥσπερ τὰ ἐπὶ τὸ ξέον ἐμβαλλόμενα τῶν ἐπομένων· οὐδεμίαν γὰρ οὐδὲ κἀκείνα λαμβάνει μόλυνσιν. εἰ δέ τινες τῶν ὀλιγοχρο- νίων τούτων βαρεῖς ὥσπερ φασὶ τοὺς περὶ Αἴημον ἐν- ταῦθα τοῦ σπέρματος τὴν φύσιν αὐτοῦ κατάλοιπον αἰ- τιᾶσθαι. καὶ περὶ μὲν τούτων ἀρκεῖ τὰ εἰρημένα.

IIH

CAP. X. Τὴν δὲ ἄνθησιν πολυχρονιωτέραν ποιοῦν- ται τὰ χεδροπὰ τῶν σιτωδῶν ὅτι τῶν μὲν ἀσθενὲς τὸ ἄνθος· εἴρηται δὲ ὅτι τὰ ἀσθενέστερα πανταχοῦ θᾶπτον τελεοῦται. δι' ὃ καὶ βρέχεσθαι τὰ μὲν οὐ δύναται τὰ δὲ καὶ ζητεῖ καὶ οὐνίναται· τάχα δὲ τοῦτό γε κατὰ συμβεβη- κὸς ὅτι τὸ ὅλον φυτὸν εὐτραφεῖ βρεχόμενον, ὃ δὲ καρ- πὸς δεῖται βοηθείας πρὸς τὴν τελέωσιν, μάλιστα δ' ὁ κύαμος ὅτι μανότατον καὶ πολυανθέστατον καὶ πολυ- καρπότατον. ὃ δὲ ἐρέβινθος ἀπόλλυται διὰ τὴν εἰρημέ- νην αἰτίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ σίτου τῆς διαφθορᾶς λε- κτέον. αἰτιάσταιτο δ' ἂν τις μάλιστα τὴν ἀσθενείαν· οὐχ 2 ὑποφέρει γὰρ ἀλλὰ φθείρεται καὶ ἀποπίπτει καθάπερ καὶ τῶν δένδρων ἐνίων ὅτε μὲν οἶον ἐρυσιβούμενα ὅτε δὲ ἐξυγραινόμενα λίαν. εὐλόγως δὲ καὶ ἡ ἄνθησις οὐχ ἅμα πᾶσι τοῖς μέρεσι· κεχώρισται γὰρ ἐκτὸς τῶν λοβῶν καὶ διὰ τὴν εὐτροφίαν· τὰ μὲν γὰρ ἤδη κύει καὶ ἀνθεῖ τὰ δ' ἄνω προσαύξεται· δι' ὃ καὶ τὰ μὲν αὖα καὶ τέλεια καίπερ ἐγγυτάτω τῆς τροφῆς ὄντα τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων χλωρά· τοῦτο δ' οὐκ ἴδιον ἀλλὰ καὶ ἐτέρων καὶ πλειό- 3 νων κοινόν· πολλὰ γὰρ ἀνθεῖ καὶ γονεύει κατὰ μέρος καὶ ἅμα τὴν βλάστην ἀφίησι εἰς τὸ ἄνω, δι' ὃ καὶ τὰ μὲν τέλεια τὰ δ' ἀτελῆ τὰ δὲ μέλλοντα. καὶ οὐκ ἐμποδί- ζεται τὰ κάτω διὰ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὴν ἀναφορὰν τὴν εἰς τὸ ἄνω. καθάπερ γὰρ ὑποκείμενόν τι πᾶσιν ὁ καυ- λὸς ἐξ οὗ τὴν τροφήν ἔχουσιν ὥσπερ ὀχετοῦ τινος. ἡ μὲν

οὖν ἀνθησις εὐλόγως χρόνιός τε καὶ ἀβλαβὴς αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ὑδάτων· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ὅταν ἀπανθήσῃ σχεδὸν ἐπισινέστερα τοῦ σίτου διὰ τὴν ἀσθενειαν καὶ μάλισθ' ὁ κύαμος, ἀσθενέστερον γάρ. καὶ περὶ μὲν τῶν πρὸς ἄλληλα διαφορῶν τοσαῦτα εἰρήσθω.

CAP. XI. Περὶ δὲ τῶν ὁμογενῶν τάχα ἂν τις ἀπο-12 H

ρήσειε τίποτ' οὐκ ἐν ἴσοις χρόνοις ἅπαντα τελειοῦται ἀλλ' οἱ μὲν τρίμηνοι τῶν πυρῶν οἱ δὲ δῖμηνοι καὶ τῶν κριθῶν ὥσανύτως. εἰ δὲ καὶ ἐν ἐλάττουσι τινες χρόνοι πλείων ἢ διαφορὰ πρὸς τοὺς χειμοσπόρους. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν εἰρημένων τάχα δὲ καὶ μόνων αἱ διαφοραί. καὶ τοῦτ' εὐλόγως· τὰ μὲν γὰρ ὅσπρια σπαρέντα χειμῶνος οὐκ ἂν ὑπομείναιε διὰ τὴν ἀσθενειαν πλὴν εἴ τινων ὀλίγων. ὄροβον γὰρ σπείρουσι καὶ πρῶτον ὥστε μὴ ὥρα καταλείπεται· ἡ κριθὴ δὲ καὶ ὁ πυρὸς ἀμφοτέρως καὶ ὅσα μήτρην ἀπλὴν ἐλάττους καὶ ἀσθενεστέρους φέρει τοὺς στάχους. τοῦτο μὲν
 2 οὖν ὥς καθόλου τῷ γένει πρὸς τὸ γένος. τὸ δὲ μὴ ἰσοχρονίους εἶναι κοινὸν καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων· ἔστι γὰρ ἐν ἐκάστοις τὰ μὲν πρῶτα τὰ δ' ὅψια καθάπερ ἄμπελος συνκῇ μηλέα ἄπιος. αἴτιον δ' ἐν ἀμφοῖν ὅτι τῆς ἰδίας φύσεως ἢ διαφορὰ τὸ δ' ὄνομα κοινὸν ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ζώοις ἐπὶ τῶν κυνῶν, οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ γένος ἐν. ἡ δ' αἰτία παραπλησία καὶ διὰ τί τὰ μὲν πρῶτα τὰ δ' ὅψια. εἴτε γὰρ θερμότης εἴτε ψυχρότης εἴθ' ὅτι ποτὲ καὶ ἐν-
 3 ταῦθ' ὁμοίως τὸ αἴτιον. καὶ καθόλου μὲν οὕτω. τοῖς δὲ σπέρμασι καὶ ἐμφανέστερον ἐκ τῶν συμβαινόντων τὸ αἴτιον. ὁ μὲν γὰρ χειμοσπορούμενος πυρὸς πολὺρριζος ὢν καὶ ἐνταῦθα πρῶτον ἀποδοὺς τὴν δύναμιν ἀποδί-
 δωσι πλῆθος καλάμου, καὶ γὰρ πολυνκάλαμος. ὁ δὲ τρί-
 μηνος καὶ δῖμηνος ὀλιγόρριζος καὶ ὀλιγοκάλαμος δι' ὅτι τὴν τε ἀναφορὰν εὐθύς ἄνω ποιεῖται καὶ τὴν τελείωσιν

ταχεϊαν, ὅῃον γὰρ τὸ ἔλαττον ἀποτελεῖσθαι· δι' ὃ καὶ ὁ
 μὲν πολύχους ὁ δ' ὀλιγόχους καὶ κοῦφος. ὁ δὲ βαρὺς
 ὥσπερ ἐλέχθη πλείω τὴν τροφήν ἔλκων καὶ θολερωτέ-
 ραν ἢ δ' ἀναδρομὴ ταχεῖα κατὰ λόγον ἄτε καὶ μὴ χρονί-
 ζοντος ἐν ταῖς ῥίζαις δι' ὀλιγότητα. μέγα δὲ καὶ ἡ ὥρα 4
 συνεργεῖ· καὶ γὰρ ὁ πολύρριζος σπαρεῖς ἐν ταύτῃ θάτ-
 τον ἀναβλαστάνει καὶ ὀλιγοκαλαμώτερος καὶ ὁ στάχυς
 μικρὸς καὶ ὀλιγόπυρος. ὁ δὲ τρίμηνος πρωῒσπορηθεὶς
 οὐκ ἂν ὑπομείνειε διὰ τὴν ἀσθένειαν. ἄτοπον δὲ καὶ
 ὑπεναντίον τὸ συμβαῖνον εἰ βαρεῖς οἱ ὀλιγοχρόνιοι κα-
 θάπερ οἱ περὶ Αἴνόν φασι τοὺς ἰσημερίνους. λοιπὸν γὰρ
 αἰτιασθαι τὴν ἰδίαν φύσιν ἣν ὀρῶμεν ἐν πλείοσι μεγά-
 λας ἔχουσιν διαφορὰς καὶ κατὰ τὴν ἔκφυσιν καὶ τελεί-
 ωσιν καὶ κατὰ τὰς ἰδίας μορφὰς οἷον μεγέθους καὶ μι-
 κρότητος καὶ σχήματος· καὶ τὸ πολυάχυρον εἶναι καὶ μὴ
 κατωφελῇ τὸ πρὸς ἡμᾶς κατὰ τροφήν καὶ σίτησιν. τάχα 5
 δὲ καὶ τὰ γένη ποιοῦσιν αἱ χώραι ἥτοι πάντα ἢ ἔνια·
 συνεξομοιοῦσι γὰρ πῶς ἐαυταῖς ἢ διαφορὰν γενῶν ἐμ-
 ποιοῦσιν καὶ πρὸς τὸ χρήσιμον, ὥσπερ τῷ θρακίῳ πυρρῷ
 τὸ πολύλοπον εἶναι καὶ ὀψιβλαστῇ· διὰ τοὺς γὰρ χει-
 μῶνας ἄμφω συμβαίνει. καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἐν ταῖς ἄλ-
 λαις πρωῒσπορούμενος ὁ θράκιος ὁψὲ διαβλαστάνει καὶ
 ἐξαύξεται καὶ πάλιν ὁ παρὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ σπειρόμενος
 ὁψὲ βλαστάνει· γέγονε γὰρ οἷον φύσις ἥδη τὸ ἔθος. οἷον 6
 ἐν τοῖς Ἐπισυνάγμασι καλουμέναις τῆς Ἀσίας οἱ διαρρη-
 γνύναι λεγόμενοι καὶ οἱ τὰ μεγέθη τοῖς πυρῇσιν ἴσοι
 χώρας ιδιότητι καὶ φύσει τὰς δυνάμεις ἔχουσι ταύτας
 καὶ οὐκ ἂν τηροῖεν μετενεχθέντες. ὃ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀμ-
 πέλων λέγουσιν ὡς ὅσα χώρας εἶδη τοσαῦτα καὶ ἀμπέ-
 λων τοῦτ' ἀληθὲς καθόλου. καὶ οὐχ ἦττον ἐφ' ἐτέρων
 ἐὰν ἅμα τῇ χώρᾳ καὶ τὸν αἶρα τις προσθῇ. διὰ τοῦτο
 γὰρ αἶ τε ἀνωμαλίας τῶν καρπῶν ἀπὸ τῶν αὐτῶν φυ-

- τευομένων αἰ δ' ὅλως ἀκαρπία μὴ φερούσης τῆς χώρας.
- 7 ἐκ δυοῖν γὰρ ἢ καὶ πλειόνων ὅταν γένηται τι δύναμιν ἔχοντων ἀνάγκη κατὰ τὰς τούτων διαφορὰς καὶ τὸ ὅλον διαφέρειν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει· καὶ γὰρ καὶ τῷ ἄρρενι καὶ τῷ θήλει καὶ τῇ χώρᾳ καὶ τῷ ἄερι καὶ ἀπλῶς ταῖς τροφαῖς λαμβάνουσι διαφορὰς ὅθεν καὶ γε-
νῶν ιδιότητες γίνονται καὶ πολλάκις τὸ παρὰ φύσιν ἐγένετο κατὰ φύσιν ὅταν χρονισθῇ καὶ λάβῃ πλήθος.
- 8 ἀλλὰ γὰρ τοῦτο καθόλου μὲν καὶ κοινόν. αἰ δὲ τῶν σπερμάτων διαφοραὶ γίνονται διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας· ἐπεὶ καὶ τοῦ θᾶττον τελειοῦσθαι παρὰ τισιν, ὥσπερ ἐν Αἰγύπτῳ φασὶ μὲν πρότερον ἢ ἐν τῇ Ἑλλάδι, τὸν ἄερα τις ἂν αἰτιάσαιο μαλακὸν ὄντα καὶ εὐτραφῆ· τὸ δ' ὅλον ἐν δυοῖν τούτοις θετέον τὰς αἰτίας ὥσπερ εἴρηται ἄερι καὶ ἐδάφει. τὸ γὰρ αὖ περὶ Μῆλον συμβαῖνον τῆς τελε-
ώσεως ὥστε τὸν ὑστάτον σπείροντα θερίζειν ἅμα τοῖς πρώτοις ἐπὶ τὴν χώραν ἀνοιστέον ὡς εὐτροφον, ὃ γὰρ
- 9 ἀῆρ παραπλήσιος. τὸ γὰρ μὴ ἰσοχρονεῖν τὰ σπέρματα καθάπερ καὶ τὰ ζῶα παρὰ πᾶσιν ὁποιασοῦν οὔσης τῆς χώρας οὐδὲν ἄτοπον. ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχει τὰς ἀρχὰς τὰς κυριωτάτας τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὅλως τὸ φυ-
τὸν ἐν τῷ ἄερι μᾶλλον. εἰ δὲ μὴ τὴν γε πρὸς βλάστησιν καὶ ὅλως γένεσιν καὶ διαφθοράν. διόπερ οἶον ἂν ἢ τὸ ἔτος ἀκολουθεῖ καὶ τὰ τῶν καρπῶν ἐν τε τοῖς ἄλλοις καὶ
- 10 ἐν τῇ πρωϊότητι καὶ ὀψιότητι. σύμφωνον δὲ τρόπον τινὰ καὶ οὐ πόρρω τούτων καὶ τὸ μὴ κινεῖσθαι πρότερον μήτε σπέρμα μηδὲν μήτε φυτὸν ἀλλὰ κατὰ τὴν οἰκείαν ὥραν. ὃ καὶ θαυμάζεται περὶ τῶν σπερμάτων ὅτι διαμένει πρὸς τὸ θέρος ἔνια καὶ οὐ διαφθείρεται πολλῶν ὑδάτων καὶ εὐδιδῶν γενομένων. ἐπεὶ τό γε μὴ διαβλαστάνειν ἥττον ἄλογον μὴ ἔχοντα τὴν οἰκείαν κρᾶσιν. αἴτιον δὲ τούτου πως ὑποληπτέον, ἐς ἀσφαλὲς τῆς φύσεως πρὸς ἄμφω τι-

θεμένης ἐν τῇ τῶν περιεχόντων ἰσχύϊ· φαίνεται γὰρ τὰ μὲν ξυλώδη καθάπερ τὰ ἀνθικὰ τὰ δὲ πολυχίτωνα τὰ δ' ἄλλας τοιαύτας ἔχοντα φυλακάς. καὶ ταῦτα μὲν δὴ κοινά πως τῆς φύσεως.

13 H

CAP. XII. Ὑπὲρ δὲ τῶν σπερμάτων πῶς ποτε τὰ τεράμονα ἢ ἀτεράμονα γίνεται πότερα διὰ τὴν χώραν ἢ διὰ τὸν αἆρα καὶ τὰς ἰδίας διαθέσεις ἢ δι' ἄλλο τι πάθος καὶ πάντα ἢ ἕνια. δοκεῖ γὰρ δὴ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κυάμων καὶ φακῶν συμβαίνειν, πολλάκις δὲ καὶ τὸ χωρίου ὅτε μὲν τεράμονα φέρειν ὅτε δὲ ἀτεράμονα τῆς αὐτῆς ἐργασίας τυγχάνον· καὶ τῶν συνεχῶν αὐλακος μόνον διειργούσης τὸ μὲν ἀτεράμονα τὸ δὲ τεράμονα· καὶ τῶν σπερμάτων ὅτε μὲν ἐκ τῶν ἀτεραμόνων τεράμονα γίνεσθαι ὅτε δ' ἐκ τῶν τεραμόνων ἀτεράμονα. κατὰ δὲ τὴν ἔκφυσιν καὶ βλάστησιν καὶ τὴν ἀδρότητα καὶ εὐκαρπίαν οὐδὲν διαφέρει τὸ ἀτέραμον ὥς ἂν τι νενοσηκὸς ἢ πεπονηκός. ὑπὲρ δὲ τούτων ἢ εἰ ἄλλο τι συνάπτει πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην πρῶτον ἐκεῖνο λεκτέον ὅτι τὸ τεράμον καὶ ἀτεράμον πρὸς τὴν πύρωσιν λέγεται καὶ διάχυσιν καὶ ὥς ἀπλῶς εἶπεῖν πρὸς τὴν τροφήν τὴν ἡμετέραν. τὸ μὲν γὰρ εὐδιάχυτον καὶ τῇ ἐψήσει ταχὺ ἀλλοιούμενον τεράμον τὸ δ' ἀδιάχυτον ἢ ἀναλλοιώτον ἢ βραδέως ἀλλοιούμενον ἀτεράμον. τοιοῦτον δ' ἐκάτερον εἰ τὸ μὲν μανὸν εἶη καὶ μαλακὸν τὸ δὲ πυκνὸν καὶ σκληρόν· οὕτω [γὰρ] ἂν τὸ μὲν δέχοιτο τὴν θερμότητα καὶ ὑγρότητα δι' ὧν ἡ διάχυσις τὸ δ' οὐ δέχοιτο ἀλλ' ἀποστέροι τῇ πυκνότητι καὶ σκληρότητι. διηρημένου δ' οὕτω τοῦ τερά-
μονος καὶ ἀτεράμονος σκεπτέον παρὰ τίνας καὶ ποίας
τινὰς αἰτίας ταῦτα συμβαίνει. τὸ μὲν οὖν ἀπλοῦν ἐκεῖνο καὶ [νῦν] ἀληθὲς ὃ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον εἴρηται δι' ὅτι παρὰ τὴν τροφήν τὰ τοιαῦτα γίνεται πάντα τῷ ποιᾶν τε καὶ ποσὴν εἶναι. μεθίστησι γὰρ αὕτη· συμβαίνει γὰρ τὰ

2

3

μὲν ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς καὶ διακόπροις καὶ λεπτογείοις καὶ
 ἡλιοβόλοις κούφην τε τὴν τροφὴν καὶ εὐκατέργαστον
 ἔχειν ὥστε καὶ τὰ ξυνιστάμενα μανὰ καὶ μαλακὰ γίνε-
 σθαι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ λήμνια τεράμονα δι' ὅτι
 τοιαῦτα τὰ ἐδάφη. τὸ γὰρ ὅλον τὴν γῆν τεράμονά τινες
 καλοῦσι τὴν τοιαύτην, ἐν δὲ τῇ τεράμονί φασι γίνεσθαι
 [τεράμονα]. τεράμονα δὲ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τε τὸ
 ἔδαφος καὶ διὰ τὸν ἀέρα· τὸ γὰρ θερμὸν οἰκεῖον τῇ τε-
 ραμότητι καὶ ὅλως τῇ πέψει· δι' ὃ καὶ τὰ κοπριζόμενα
 προτερεῖν φασι τῶν ἀκοπρίστων σχεδὸν εἴκοσιν ἡμέραις.
 4 τὰ μὲν οὖν ἐν τῇ ἀλεεινῇ καὶ κούφῃ διὰ ταύτας τὰς αἰ-
 τίας τεράμονα τὰ δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ πιεῖρα καὶ γλίσχρα
 καὶ ὥσπερ κεραμία καὶ ἔτι δὲ τῇ λειμωνίᾳ καὶ ἐφύδρῳ
 καὶ ἐλώδει πάντ' ἀτεράμονα διὰ τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν
 ἰσχὺν τῆς τροφῆς πυκνά τε καὶ βαρέα καὶ σκληρὰ τοῦ
 γεώδους τε πολλοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ καταμιγνυμένων· ἡ
 γὰρ δὴ πῆξις καὶ ἡ πύκνωσις ἐκ τούτων ἐξ ὧν περ καὶ ἡ
 σκληρότης. ἐν δὲ τοῖς ἐλώδεσι καὶ ἐφύδροις ἀχρεῖα τὸ
 ὅλον· οὐ γὰρ ἐνδιδοῖ βρεχόμενα δι' ὃ καὶ καταχρῶνται
 πρὸς τὰς ὕς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν ἐδαφῶν αἰτίαι σχεδὸν
 5 αὗται. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ὕδατα τὰ οὐράνια καὶ ὁ ἀῆρ συν-
 εργεῖ ταῖς τροφαῖς διὰ τοῦτο ταῖς γε ἐπομβρίαις ἀτε-
 ράμονα μᾶλλον γίνεται πλέονος οὔσης καὶ ἀπεπτοτέρας
 τῆς τροφῆς. σχεδὸν γὰρ τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰ ἐκ τῆς
 τοιαύτης γῆς καὶ εἰ τοιαύτη τοῦ ἀέρος ἡ ψυχρότης ὥστε
 ἐνυδρός τις εἶναι καὶ μὴ πνευματική· πῆξιν γὰρ οὕτω
 ποιήσει καὶ πύκνωσιν. διηρημένων δ' εἰς ταῦτα τῶν
 αἰτίων οὐδὲν κωλύει καὶ τὸ αὐτὸ χωρίον ὅτε μὲν τερά-
 μονα φέρειν ὅτε δὲ ἀτεράμονα μὴ ὁμοίων ἀλλ' ἐναντίων
 γινομένων τῶν ἐκ διὸς καὶ τῶν διειργομένων αὐλακι
 τὰ μὲν τεράμονα τὰ δὲ ἀτεράμονα γίνεσθαι εἶπερ τοῦ
 6 μὲν τοιόνδε τοῦ δὲ τοιόνδε τὸ ἔδαφος. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς

μετάλλοις ῥάβδους οὕτως κὰν τοῖς ἐργασίμοις υπολα-
 βεῖν χρὴ διατετάσθαι τὴν μὲν τοιάνδε τὴν δὲ τοιάνδε
 παρ' ἀλλήλας ὥστε τῶν αὐτῶν ἐκ τοῦ ἀέρος γινομένων
 ταῖς ἰδίαις δυνάμεσι ποιεῖν τὰς διαφορὰς, ὅτε δὲ καὶ
 τοῦ αὐτοῦ χωρίου μικρόν τι μέρος εἶναι τοιοῦτον· ὡς-
 αὐτως δὲ καὶ εἴ τις ἀέρος ἢ πνεύματος προσπέσοι τοι-
 αύτη ψυχρότης ὥστε ποιῆσαι πῆξιν ἢ καθ' ὅλον ἢ κατὰ
 μέρος. ὃ καὶ κατὰ τὴν φθορὰν συμβαίνει τῷ τὰ μὲν
 παραλλάττειν τὰ δ' ἐπιβαίνειν. καὶ εἴ τις ἐν αὐτοῖς τοῖς
 σπέρμασιν ἀνόμοια διάθεσις ὑπάρχει· τὰ γὰρ ἀσθενέ-
 στερα δῆλον ὡς εὐπαθέστερα, τὸ δ' ἀσθενὲς κὰν φύσει
 γίνοιτο τῷ λαμβάνειν τινὰ μεταβολὴν ἐν ἑαυτῷ. δι' ὃ 7
 καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κανυλοῦ κνάμων οὐδὲν κωλύει
 τῶν μὲν ἀτεράμονα τὸν λοβὸν εἶναι καὶ ἐν τῷ αὐτῷ λοβῷ
 καθάπερ τινὲς φασι εἶπερ λέγουσιν ἀληθῆ· τὸν μὲν γὰρ
 ἀσθενέστερον εἶναι τὸν δὲ ἰσχυρότερον ἐνδέχεται. τῆς
 δ' ἀσθενείας τοῦ κνάμου κἀκεῖνο σημεῖον ἂν τις λάβοι·
 μόνος γὰρ δοκεῖ μεταβάλλειν τὴν χροάν ἐκ λευκοῦ μέ-
 λας. ὅτι δὲ πῆξις τις καὶ πύκνωσις ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ψυ- 8
 χροῦ δι' ἣν ἀτεράμονα γίνεται μαρτυρεῖ καὶ τὸ περὶ Φι-
 λίππους συμβαίνειν περὶ τοὺς κνάμους· ἐκεῖ γὰρ σφόδρα
 ψυχροὶ ἄνεμοί τινες γίνονται· ἐὰν οὖν ἐν τοῖς ἀχύροις
 μὴ ἡλοημένοι ἐν τῇ ἄλῳ κατατεθῶσιν οὐ μεταβάλλουσιν
 ἀλλὰ τεράμονες· ὅτε μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀχύρων ὅτε δ'
 ὑπὸ τῆς πρὸς ἀλλήλους συναφῆς σκεπάζονται καὶ ἅμα
 τῇ τῆς γῆς θερμότητι· ὅταν δὲ μετέωροι ληφθῶσι τό τε
 πνεῦμα μᾶλλον ἰσχύει καὶ οὐδαμόθεν ἐχόντων σκέπην
 εἰσδύεται καὶ πήγνυσιν· ἅμα δὲ καὶ ἀσθενέστατοι τότε
 γίνονται γυμνούμενοι πρῶτον τῶν ἀχύρων καὶ τῆς
 θερμότητος τῆς περιεχούσης. αἱ δὲ μεγάλαι μεταβολαὶ
 μάλιστα κινουσιν. ἐπιγενομένου δὲ χρόνου καὶ ὥσπερ 9
 ἤδη συνεστηκότων ἐὰν διΐκμῶνται πάλιν μηδὲν πάσχειν

ὑπὸ τοῦ πνεύματος· ἰσχυρότερόν τε γὰρ ἤδη καὶ τὸ κέ-
 λυφος τὸ περιέχον. τὸ δὲ πλείω χρόνον ἔαν ἡλοημένους
 ὑπαιθρίους ποιεῖν ἀτεράμονα ὥσπερ τινὲς φασιν οὐκ
 ἄλογον· ἀποψύχονται γὰρ δήλον ὅτι μᾶλλον τοῦ συμμέ-
 τρου καὶ ἅμα κατασκληρύνονται. ἀκόλουθον δὲ πως
 τούτῳ καὶ ὅτι τὸ μετὰ τὴν σπορὰν εὐθύς ἐπιγινόμενον
 ὕδωρ ἀτεράμονας ποιεῖ· ἀσθενῇ γὰρ αὐτὸν λαβὼν ἐν τῷ
 διαβλαστάνειν ὄντα κατέψυξεν ὃ πρὸς μὲν τὴν φύσιν
 10 οὐκ ἔβλαπτε πρὸς δὲ τὴν ἔψησιν. ἐν ἑτέροις δὲ καὶ δι'
 ἄλλα τῆς δυνάμεως οὔσης οὐκ ἄλογον τὸ μὲν ὑπάρχειν
 τὸ δὲ μὴ. τό τε γὰρ ἀβλαστὲς καὶ ἄγονον ἢ καὶ δυσανξὲς
 ὅταν κακωθῇ πρὸς τὴν γέννησιν οὐκ ἄλογον. οὐδ' ἐξ
 ἀτεραμόνων τεράμονα γίνεσθαι σπαρέντα πάλιν· ὑπὸ
 γὰρ τῶν αὐτῶν ἐναντίως διατιθεμένων ὥσπερ εἵπομεν
 οὐκ ἄλογος ἡ τεραμότης. ὥστ' εἰ ὁ ἀῆρ καὶ τὰ ὕδατα
 καὶ τὰ ἐδάφη τοιαῦτα τί κωλύει καὶ τὰ σπέρματα μετα-
 11 βάλλειν. εἰ δὲ συμβαίνει τὰ μὲν τεράμονα μᾶλλον ἐν-
 δεδωκέναι τὰ δὲ ἀτεράμονα περιτετάσθαι τῷ κελύφει
 καθάπερ τινὲς φασὶ καὶ καταχασμωμένων τὰ μὲν μετα-
 βάλλειν τὴν χρόαν τὰ δὲ μὴ καὶ τὰ ἐργχυλότερα θεριζό-
 μενα τεραμονέστερα γίνεσθαι, καὶ γὰρ τοῦτο λέγουσιν,
 οὐθὲν ἄτοπον· ἢ τε γὰρ περιτάσις σκληρότητος καὶ πῆ-
 ξεως καὶ ἀδρύνσεως οὐθὲν δὲ τούτων ἀλλότριον τοῖς
 ἀτεράμοσιν. τό τε μὴ ἀλλοιοῦσθαι καταπνεόμενα σημαί-
 νει σκληρότητά τινα καὶ ἀπάθειαν, θάτερον δὲ τοῦναν-
 τίον· καὶ τὸ μὴ ἐργχυλὰ θερίζεσθαι σκληρότητα πλέω καὶ
 12 πῆξιν· τὸ δὲ ἄραν σκληρόν οὐκ εὐδιάχυτον. ὃ καὶ ἐπὶ
 τῆς ἄλω φασὶ τινες ἂν συμβῇ γίνεσθαι ἀτεράμονα οὐκ
 ἄραν τοῦτό γε λέγοντες πιθανόν. ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου
 ξηρότης ἀχυλότερα μὲν ποιεῖ καὶ ἥττον ἡδέα εὐεψητό-
 τερα δὲ οὐδὲν ἥττον ἀλλὰ μᾶλλον. τὰ γοῦν ἐρέγματα
 διηλιωθέντα θᾶττον διαχεῖται. εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτ' ἀλη-

θές οὐκ ἐναντιοῦται τοῖς πρότερον. οὐδ' εἰ παλαιού-
 μενα γίνεται μᾶλλον ἀτεράμονα· καὶ γὰρ οὕτω ξηρό-
 τερα συμβαίνει γίνεσθαι διὰ τε τοῦ περιέχοντος καὶ ὑπὸ
 τῆς διεκπνοῆς τοῦ θερμοῦ ὃ συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρόν.
 εὐλογον δὲ καὶ θᾶττον καὶ μᾶλλον κόπτεσθαι τὰ τερά-
 μονα· καὶ γὰρ γλυκύτερα, ταῦτα δὲ μᾶλλον ζωοποιεῖ,
 καὶ πεπεμμένα, μεταβολὴ δὲ καὶ τούτων θᾶττον. καὶ
 ταῦτα μὲν ἂν ἔχοι τὰς εἰρημένας αἰτίας. τὸ δὲ μόνον τῶν 13
 ὀσπρίων ἢ καὶ τοῦ παντὸς σίτου κύαμον καὶ φακὸν ἀτε-
 ράμονα γίνεσθαι ψεῦδος ὑποληπτέον ἀλλὰ μάλιστα δια-
 πειρώμενοι τούτων διὰ τὴν χρεῖαν ταῦτα μόνον φαιμέν
 ὅτι τοῖς μὲν ἀλήθοντες χρώμεθα τοῖς δ' ὅλοις· αὕτη δ'
 οὐ μικρὰ διαφορὰ· καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων εἰ λεπτύνοντες
 οὐκ ἂν ὁμοίως ἐνδηλον ᾗν. ἐκφαίνεται γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν
 ἐρεβίνθων καὶ τῶν ἄλλων ἐψομένων ὅλων τὸ ἀτεράμον.
 εἰ δ' ἀτεράμονα μόνον ταῦτα οὐδὲ τοῦτ' ἄλογον· ἀσθε-
 νέστερα γὰρ ὥς εἰπεῖν, τὸ δ' ἀσθενὲς παθητικώτερον.
 ὃ δὲ λέγουσιν οἱ πολλοὶ ὅτι τὸ κερασβόλον ἀτεράμον γί-
 νεται μὴ ποτ' ἄραν εὐηθὲς ἢ· σκληρότερος γὰρ ὁ λίθος
 πρὸς ὃν πολλάκις προσπίπτει τὰ σπέρματα. καὶ μὴ προς-
 κόψῃ μηδὲ βουσὶν ἀροτριᾷ τις οὐδὲν ἥττον ἀτεράμον γί-
 νεται. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIII. Ὅσα δὲ τῶν ὁμογενῶν μὴ ἅμα διαβλα-
 στάνει τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὕστερον πολλῶ καθάπερ ἐλέχθη
 περὶ τοῦ τευτλίου παραπλησίᾳ τις ἢ αἰτία ταύτη καθά-
 περ εἰπομέν ἐστιν· ὥσπερ γὰρ πρὸς ἔψησιν καὶ ὅλως
 πύρωσιν ἀτεράμονα, καὶ πρὸς ἐκφυσιν οὕτω καὶ πρὸς
 βλάστησιν· ἢ γὰρ τοιαύτη ἀτέλειά τις τῶν σπερμάτων.
 ὁμοίως δὲ ἐπὶ πάντων ὧν τοῦτο συμβαίνει. περὶ μὲν οὖν
 τούτων ἐπισκεπτέον. περὶ δὲ τοῦ ἰσχυρότερα καὶ εὐχ- 2
 λότερα γίνεσθαι καὶ νοστιμώτερα ἢ ἀνοστότερα καὶ πρὸς
 τὴν σίτησιν βελτίω ἢ χείρω τὰ μὲν τοῖς τόποις διαφέρει

- καθάπερ εἴρηται τῷ ξηρότερον ποιεῖν καὶ πυκνότερα καὶ
 ξυνεστηκότα μᾶλλον οἶον τὰ ὀρεινὰ τῶν πεδυνῶν καὶ
 ἔτι μᾶλλον τῶν ἐπόμβρων· εὐπνούνστερά τε γὰρ καὶ ἐν
 τροφῇ συμμετροτέρα. νοστιμώτερα δ' ἐκ τῆς αὐτῆς παρὰ
 τὴν τοῦ ἀέρος κρασιν· οὐ γὰρ πάντως ὅταν πλεῖστος καὶ
 ἀδρότατος γένηται καὶ νοστιμώτατος ἀλλ' ἑτέραν δεῖ
 3 διαθέσιν ἔχειν. δοκεῖ δὲ μεγάλα συμβάλλεσθαι καὶ ἡ
 σκάλσις πρὸς τὸ νοστιμώτερον ποιεῖν καὶ τὸ ἐργχυλότερον
 θερίζειν· ἐξαναλωθέντος γὰρ παντός τοῦ ὑγροῦ καὶ
 χείρῳ πρὸς τὴν σίτησιν καὶ ἐλάττω. τὰ δ' ὅσπρια θερί-
 ζουσιν ἐργχυλότερα καὶ πρὸς τὸ δύνασθαι συλλέγειν, ξη-
 ρανθέντα γὰρ καταρρεῖ. τὸν δὲ θερμόν ἤδη λήγοντος
 τοῦ θέρους ἀννυγραιομένου τοῦ ἀέρος κατὰ τὸ ἐωθινόν·
 ἂν γὰρ πρότερον θίγῃ τις ἐκπίπτει καὶ οὐκ ἔστι λαβεῖν.
- 4 καὶ ταῦτα μὲν ὥς γεωργικά. τὰ δὲ τῆς φύσεως οἶον τὸ
 ἀδρύνειν τὰ πνεύματα καὶ τὸ βόρεια μᾶλλον καὶ ὅλως ἂ
 ἐκάστοις ψυχρὰ καὶ τάναντία δὴ φθείρειν καὶ ὅσα δὴ
 τοῖς ὕδασιν ἢ τοῖς πνεύμασιν ἀπόλλυνται τοῖς παρῳ-
 ροις, ὥσπερ ἐλέχθη περὶ ἐρεβίνθων τῶν ἀνθούντων. ὁ δὲ
 κύαμος ἐὰν πνεῦμα ἐπιγένηται λαμπρόν καὶ ὁ πυρὸς καὶ
 ἡ κριθὴ καὶ ἀπηνθηκότα ὑγρὰ δ' ἔτι ἂν ληφθῇ· δια-
 πνεῖται γὰρ καὶ κοπτόμενα πρὸς ἄλληλα κενοῦται. τε-
 λεουμένων δὲ ἐπιγινόμενον ὕδωρ ἐναντίως τὴν μὲν κρι-
 θὴν βλάπτει τὸν δὲ πυρὸν ὠφελεῖ μᾶλλον· καὶ γὰρ
 γυμνὴ καὶ τὸ ὅλον ἀσθενὴς, ὁ δὲ καὶ ἐν χιτῶσι καὶ πυκ-
 νότερον καὶ ἰσχυρότερον ὥστε τὴν μὲν ὀλίγης δεῖσθαι
 τροφῆς καὶ σχεδὸν τῆς ἀπὸ τοῦ ἀέρος μόνης τὸν δὲ πλείο-
 5 νος· ἔτι δὲ ἰσχυρότερος ὢν καὶ κατακρατεῖ καὶ συμπέ-
 τει μᾶλλον καὶ τὸ ὅλον οὐδὲ πολλὴν δέχεται διὰ τὴν
 πυκνότητα καὶ τοὺς χιτῶνας, ἡ δὲ πλείω τε ἔλκει μανὴ
 τὴν φύσιν οὕσα καὶ ταύτην οὐ καταπέττει δι' ἀσθένειαν
 καὶ ὑγρᾶς γενομένης ὁ ἥλιος ἅμα τῇ ἐπιγενομένῃ συνεξ-

ἀγει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα συνεφελκομένην. καὶ τὰ
 πνεύματα δὲ κόπτοντα φθείρει μᾶλλον διὰ τὴν ἀσθέ-
 5H νειαν. ἀπορεῖται δὲ καὶ διὰ τί ἀδροῦ ὄντος τοῦ σίτου 6
 καὶ σχεδὸν ὥσπερ ξηροῦ ἐφυσθεὶς οὐχ ὅτι βελτίων ἀλλὰ
 καὶ χείρων γίνεται, ἐὰν δὲ θεωρηθεὶς εἰς θωμοὺς συν-
 τεθῇ ἀδρότερος καὶ βελτίων· ἐνιοὶ δὲ καὶ ῥαίνουσιν.
 αἴτιον δὲ ὅτι τότε μὲν ἀνυγραίνεται καὶ ὁ ἥλιος ὅταν
 ἀναλάμψῃ συνεξάγει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα καὶ ἰσχύαν·
 ὅταν δὲ εἰς θωμοὺς συντεθῇ συνικμάζεται τε καὶ ἡ ἀνα-
 γομένη ἀτμὶς λεπτή καὶ πνευματώδης οὔσα παρεισδύε-
 7 ται καὶ ἀδρύνει τοὺς ὄγκους. ταῦτ' οὖν τοῦτο συμβαίνει
 καὶ ὅταν εἰς τὰ οἰκία τεθῇ χύδην, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίμετρον
 ποιεῖ· τὸν γὰρ ἀτμὸν τὸν ἀνιόντα λεπτὸν ὄντα δέχεται
 καὶ διὰ τοῦτο εἰς βάθος καταβάλλουσιν ὅπως πλεον ἀνίῃ·
 πάντα δὲ ταῦτα διασημαίνει καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἡ ἐμ-
 βαλλομένη γῆ καὶ ἄκοπον παρέχουσα καὶ ἀνοιδίσκουσα
 ὅτι δύνатаί τινα δι' αὐτῶν ἔλκειν τροφήν ἄνευ τῶν ῥι-
 ζῶν, ὅθεν καὶ ἡ ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ τοῦ ἀέρος οὐκ
 ἄλογος.

CAP. XIV. Τὸ δὲ τῆς ἐρυσίβης κοινὸν οὐχ ἦττον
 ἀλλὰ μᾶλλον ἄπτεται τῶν σιτωδῶν, κριθῆς δὲ μᾶλλον
 ἢ πυροῦ διὰ τε τὸ γυμνοτέραν εἶναι τὸν δ' ἐν χιτῶσι
 πλείοσι καὶ διὰ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ στάχυος ἔχειν τὸ φύλ-
 λον ὅθεν ἡ ἀπόχυσις ἐν ᾧ μένει καὶ ἡ ὑγρότης ὥστε σα-
 2 πτεῖσα μᾶλλον ἄπτεται· καὶ ἔτι τὸν στάχυν ὀρθὸν εἶναι
 καὶ πυκνότερον· ἀπορρεῖ γὰρ ἦττον δι' ὃ καὶ ἐπικύπτειν
 ξυμφέρε· καὶ ἀπολλύει τὸ συνεχὲς θᾶπτον, ἐν δὲ τῷ
 μανῶ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διεκκίπτει ἡ ὑγρότης. ἡ δ'
 αὐτὴ αἰτία καὶ τῇ λευκῇ πρὸς τὰς ἄλλας, ἅπαντα γὰρ
 μάλιστα ἔχει τῶν ἄλλων. τῶν δ' ὁσπρίων μάλιστα ἐρυ-
 2 σιβᾶ κύαμος καὶ διὰ τὸ πολύφυλλος εἶναι πολλαχόθεν
 καὶ διὰ τὸ πυκνοσπορεῖσθαι καὶ διὰ τὸ τὴν ὑγρότητα

μάλισθ' ἔλκειν εἰς ἑαυτὸν διὰ τὴν μάνωσιν καὶ ἔτι διὰ τὸ
 πρὸς τῇ γῇ μάλιστα τὸν καρπὸν ἔχειν· σήπεται γὰρ μά-
 λιστα τὰ κάτω διὰ τὴν ἄπνοϊαν. καὶ ὅλως δὲ τῶν χε-
 3 δροπῶν τὰ τοιαῦτα. ἐρυσίβη δὲ σῆψίς τις ἐστὶ τοῦ ἐφι-
 σταμένου ὑγροῦ, δι' ὃ πολὺ μὲν ὕσαντος οὐ γίνεται,
 καταπλύνεται γάρ· ἐὰν δὲ ψεκάδες ἢ καὶ δρόσοι πλείους
 γένωνται καὶ ὁ ἥλιος ἐπιλάβῃ καὶ ἄπνοια τότε σήπεται·
 δι' ὃ καὶ ἐν τοῖς εὐπνοῖς καὶ μετεώροις ἤττον ἐν δὲ τοῖς
 κοίλοις καὶ δροσοβόλοις μᾶλλον. καὶ πανσελήνοις δὲ
 μᾶλλον ὅτι συνεργεῖ καὶ ἡ τῆς σελήνης θερμότης καὶ
 4 ὅλως ὁ ἀῆρ ὑγρότερος. πάντων δ' ἐπικηρότατον ὁ πί-
 σος· πρὸς μὲν τὰς ἐρυσίβας ὅτι πολύφυλλον καὶ χαμαι-
 σχιδές καὶ εὐανξές· συμπληροῖ γὰρ τὸν τόπον καὶ ἀραιὸς
 ἢ· πρὸς δὲ τὰ ψύχη καὶ τοὺς πάγους ὅτι ἀσθενόρριζον.
 σκωληκοῦται δὲ μάλιστ' ἢ μόνα πυρὸς καὶ ἐρέβινθος,
 οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἐκάτερος, ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῷ καρ-
 πῳ ὁ δὲ ἐν ταῖς ῥίζαις, ἄμφω δὲ διὰ γλυκύτητα. ὁ μὲν
 ἐρέβινθος ὅταν ἢ ἄλμη περιπλυθῇ καθάπερ εἴρηται, ὁ
 5 δὲ πυρὸς ὅταν ἢ ῥίζα ὑγρανθῇ. ζωοποιεῖ δὲ σηπόμενα
 τὰ γλυκέα· γλυκύτερον γὰρ ὁ πυρὸς κριθῆς δι' ὃ καὶ
 τὸ ἄχυρον ἡδιον. ὁ δὲ σκώληξ γινόμενος ὅταν ἐξαναλώσῃ
 τὴν ἐν τῷ καλάμῳ τροφὴν αὐτὸς ἢ ὥστε ὅλον ἐξαπολλύ-
 ναι τὸν στάχυν ἢ κατὰ θάτερον μέρος. ταῦτα μὲν οὖν
 καὶ τὰ τοιαῦτα καθάπερ νοσήματος ἔχει χῶραν ὧν οὐ
 χαλεπὸν τὰς αἰτίας ἰδεῖν.

CAP. XV. Περὶ δὲ τῶν θερινῶν σπερμάτων οἶον 16H
 σησάμου ἐρυσίμου κέγχρου ἐλύμων ἐπὶ τοσοῦτον μὲν εἰ-
 πεῖν ἐστὶ παντὶ πρόχειρον ὅτι δι' ἀσθένειαν ταύτην τὴν
 ὥραν σπείρεται καὶ διὰ τὸ ταχὺ τελοῦν· ἢ δὲ φύσις
 αὐτῶν ποία τις ἂν εἴη σκεπτέον· οὐδὲ γὰρ γεώδης ὥσπερ
 τῶν ὀσπρίων οὔτε πάντῃ κούφη· τὸ γὰρ σήσαμον λιπα-
 ρὸν καὶ δεόμενον πέψεως. καὶ τοῦτο μὲν μονόρριζον ὁ

δὲ κέρχρος καὶ πολύρριζον καὶ βαθύρριζον καὶ πολυκάλ-
 λαμον ὥστ' εἰς ἀμφοτέρω μεριζομένης τῆς τροφῆς καὶ
 τῆς δυνάμεως χρονιώτερον ἔχρῃν εἶναι. τὸ γὰρ σήσα-
 μον ἐπεὶ μονόρριζον καὶ βαθύρριζον ἄνω πᾶσαν ἀφίησι
 τὴν δύναμιν· ἀλλ' ἀντίκειται τούτῳ τὸ λιπαρόν· τὰ γὰρ
 αὖ γλίσχρα πλείονος πέψεως δεῖται. ταῦτα δ' ὥσπερ
 εἴρηται πάντα πολύκαρπα. περὶ μὲν οὖν τούτων σκε-
 πτέον. ἐπεὶ δ' ὅλως εἰπεῖν τὰ μικρόκαρπα πολυκαρπό- 2
 τερα καθάπερ τὰ τε νῦν εἰρημένα καὶ οἱ φακοὶ δὴ καὶ
 ὅσα τοιαῦτα καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ πολυχούστατα λεγόμενα
 κύμινόν τε καὶ μήκων καὶ ὅλως δὴ τὰ λαχανώδη πάντα
 καὶ τὰ ἐναργειόσπερμα πολύχρα τίς ἂν οὖν αἰτία τούτων
 εἴη; πότερον ὅτι τὰ μικρὰ ῥᾶον ποιῆσαι· καὶ γὰρ ζῶά
 φασιν ἕνια τοιαῦτα καὶ μάλιστα δὴ τὰ ὠτοτόκα καὶ σκω-
 ληκοτόκα· ἢ αὕτη μὲν ἔξωθεν ἄλλην δέ τινα οἰκειοτέραν
 ζητητέον; ἐπεὶ καὶ τῇδε διαφέρει τῶν περὶ τὰ ζῶα· τῶν
 μὲν γὰρ ἐκτρέφει τὰ ὠὰ καὶ τελειοῖ καὶ ὅλως ζωογονεῖ
 τὸ περιέχον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται. τῶν δὲ
 καρπῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς ἢ ἐκτροφὴ καὶ τελειώσις
 ὥστε πλείονος δεῖ δυνάμεως. πρὸς δὲ θησανρισμὸν ἄρι- 3
 στα μὲν κέρχρος καὶ ἔλυμος καὶ σήσαμον καὶ θέρμος καὶ
 ἐρέβινθος, τὰ μὲν ὅτι πολυχίτωνα καὶ ξηρὰ, τὸ δ' ὅτι
 λιπαρὰ, ὁ δὲ θέρμος καὶ ὁ ἐρέβινθος ὅτι πικρότητά τινα
 ἔχουσι καὶ δριμύτητα. διατηροῦσι δ' αὐταὶ τὸ ἀπαθές
 ὥσπερ εἴρηται ὅθεν καὶ διαφθειρόμενα [μόνα] τῶν σι-
 τωδῶν οὐ ζωοῦται καθάπερ οὐδὲ τὰ τῶν λαχάνων·
 καὶ γὰρ ταῦτα ἄζωα καὶ ὅσα δὴ τῇ ξηρότητι ἢ τῇ δριμύ-
 τητι. συμβαίνειν γὰρ ὥσπερ ἀνάμειξιν τινα γίνεσθαι τοῦ 4
 ἔξωθεν. σηπόμενον δὲ ἕκαστον ἴδιον γεννᾷ ἐκ τῆς οἰ-
 κείας ὑγρότητος οἷον οἱ μὲν πυροὶ καὶ αἱ κριθαὶ τοὺς
 κίας ὁ δὲ κύαμος τὸν ὑπὸ τινων καλούμενον μίδαν· ὡς-
 αὐτως δὲ καὶ οἱ φακοὶ καὶ αἱ ἀφάκαι καὶ πίσοι καὶ ἄλλα.

τὸ δὲ αἷτιον κοινὸν πλειόνων· οὐ γὰρ μόνον ἐν τοῖς καρποῖς ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δένδροις καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ξύλοις· καὶ ὅλως ὅσα τῶν ἀψύχων ζωογονεῖται διαφόρους ποιεῖ πάσας τὰς μορφὰς ὡς ἂν ἐξ ἐτέρας ὕλης.

- CAP. XVI. Ὁ δὲ κονιορτώδης σῖτος θᾶττον σήπε-^{17H}
ται καὶ ὁ ἐν τοῖς κονιατοῖς ἢ ἀκονιάτοις οἰκήμασι διὰ τὸ
πλείω θερμότητα ἔχειν. καὶ γὰρ ὁ κονιορτὸς θερμὸς ἄτε
ξηρὸς ὢν καὶ τὸ κονίαμα ὅταν ἀναδέξηται τηρεῖ τὴν θερ-
μότητα· ἐπεὶ καὶ ἀθρόος καὶ κατὰ βάθους ὢν, πλείων
γὰρ ἢ θερμότης. θᾶττον δὲ πολὺ κόπτεται κριθὴ πυροῦ
διὰ τὸ μανότερον εἶναι καὶ γυμνότερον. τάχιστα δ' ὁ
κύαμος· θερυσθεὶς γὰρ εὐθύς καὶ συντεθεὶς ἐνιαχοῦ
2 καθάπερ ἐν Θετταλίᾳ. φαίνεται δὲ κατὰ τοὺς τόπους.
παρ' ἐνίοις γὰρ ἀσηπτότατος ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴ-
ρηται περὶ Ἀπολλωνίαν καὶ περὶ Τάραντα. καὶ ἀνα-
πληροῦσθαι δὲ φασὶ κοπέντα. τοῦτο μὲν οὖν σκεπτέον.
ἀκόπως δὲ ἔχει τάδε· θερμὸς κέγχρος αἰγίλωψ αἶρα σή-
σαμον ἐρέβινθος καὶ ὅλως τὰ δριμέα. ὁ μὲν οὖν αἰγί-
λωψ πολυχίτων ἢ δ' αἶρα γυμνὴ δι' ὃ καὶ ἄλλη τινὲ δύ-
νάμει. τὸ δ' ὅλον ἄκοπα τὰ μὲν ξηρότητι δι' ὃ καὶ ἢ
κίχρους χρονιώτερον, τὰ δὲ ἀμιξία καὶ καθαρότητι κα-
θάπερ ὁ χόνδρος, τὰ δὲ χυμῶν φύσει καὶ δυνάμει φυ-
σικῇ καθάπερ ἐρέβινθος θερμὸς σήσαμον, τὰ δὲ τῷ πολὺ
τὸ ἀποστέγον ἔχειν ὥσπερ ὁ ὠχρος, ἅμα δὲ τοῦτό γε καὶ
ξηρὸν καὶ θερμόν. τῷ δὲ σίτῳ κοπέντι βοήθεια ταχίστη
τὸ εἰς τὴν ἄλω φέροντας ἀπικμηῆσαι. καὶ τούτων μὲν
3 σχεδὸν ἐνταῦθά που τὸ αἷτιον. ὃ δὲ παρὰ τινων ζητεῖ-
ται διὰ τί ποτε ὁ κεκομμένος σῖτος καὶ παλαιὸς ὕδατος
μὲν ἐπιχεομένου θερμοῦ διαβλαστάνει — ταύτην γὰρ
δὴ διάπειραν λαμβάνουσιν εἰ φύσιμος ὅταν ἐμβάλλον-
τες εἰς σκαφίον ἐπιχέωσι, — σηπόμενος δ' οὐ διαβλα-
στάνει, — καίτοι ἢ σῆψις ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἐν ὕγρῳ ἐστὶ

— κομιδῇ δόξειεν ἂν παρ' ὁμωνυμίαν εἶναι. διαφέρει γὰρ ἢ τε φθαρτικὴ καὶ ἢ γόνιμος θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης δὲ ὡσανύτως. ἔστι δ' ἡ μὲν σήπουσα ἀλλοτρία καὶ φθαρτικὴ ἡ δὲ τοῦ ὕδατος τοῦ θερμοῦ συμμετρίαν τινὰ ἔχουσα· δεῖται γὰρ τοιαύτης πρὸς τὴν βλάστησιν. ἐπεὶ 4
τρόπον τινὰ παρόμοιον καὶ εἴ τις ἀποροίῃ διὰ τί ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης καὶ ὑγείαν ἐν τοῖς σώμασι ποιοῦσι καὶ νόσον· δῆλον δ' ὡς οὐχ αἱ αὐταὶ ἀλλ' ὡς ἕτεραι καὶ ἐναντίαι. θερμὸν δ' ἐπιχέουσι διὰ τὴν ἀσθενείαν τῶν σπερμάτων ὅπως μὴ καθάπερ ἐκπαγῇ διὰ τε τὸ θᾶττον ἀποδηλοῦν· ἐπεὶ οἷ γε μὴ παντελῶς διεφθαρμένοι καὶ ἐν ψυχρῷ διαβλαστάνουσι. συμβαίνει δὲ καὶ κόπτεσθαι καὶ σήπεσθαι δι' ἀλλοτρίας θερμότητος.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ε.

I H

CAP. I. Τῶν δ' ἐν τοῖς δένδροις καὶ φυτοῖς τὰ μὲν αὐτόματα γίννεται, τὰ δὲ ἐκ παρασκευῆς καὶ θεραπείας, ἐκάτερα δὲ αὐτῶν ἔχει διαίρεσιν· τῶν γὰρ αὐτομάτων τὰ μὲν ἐστὶ φύσει, τὰ δὲ παρὰ φύσιν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ὑπάρχει τι τοιοῦτον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ζώοις· οἷον ἐάν τι μὴ τὸν οἰκεῖον ἐνέγκῃ βλαστὸν ἢ καρπὸν ἢ μὴ κατὰ τὴν τεταγμένην ὥραν ἢ μὴ ἐκ τῶν εἰωθότων μερῶν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον· ἅπαντα γὰρ ταῦτα παρὰ φύσιν· τῶν δὲ ἐκ τέχνης καὶ θεραπείας τὸ μὲν ἐστὶ συν-εργοῦν τῇ φύσει πρὸς εὐκαρπίαν καὶ πληθός, τὸ δὲ εἰς ιδιότητα καὶ τὸ περιττὸν τῶν καρπῶν, οἷον τὸ ποιῆσαι βότρυν ἀρίσταρον ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κλήματος μέλανα καὶ λευκὸν φέρειν ἢ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυνι καὶ ὅσα δὴ τοι-

- 2 αὐτὰ ἕτερα ποιοῦσι, πλείω γὰρ ἐστίν· περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν συνεργούντων τῇ φύσει πρότερον εἰρηται· περὶ δὲ τῶν παρὰ φύσιν καὶ ὅσα πρὸς τὸ περιττὸν ἥκει νῦν λεκτέον καὶ πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν παρὰ φύσιν ἢ ὄντων ἢ δοκούντων· καὶ γὰρ τούτων ἐστὶ τις αἰτία καθάπερ ἐν τοῖς ζώοις· οἷον ὅσαι πάρωροι καρποτοκίαι καὶ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν γίνονται· λέγω δ' οἷον εἰ ποτε συκὴ κατὰ χειμῶνα τοῦ ἥρος ὑποφαίνοντος ἤνεγκε καρπὸν καὶ ῥόα καὶ ἄμπελος ἐκ τῶν ἀκρεμόνων καὶ ἐκ τοῦ στελέχους καὶ εἰ δὴ τι παραπλήσιον τουτοισί·
- 3 πρὸς δὲ ταῦτα λαβεῖν δεῖ πρῶτον ὅτι συμβαίνει τὰ τοιαῦτα τοῖς πολυκάρποις καὶ ὑγροῖς οἷον ἀμπέλῳ καὶ τοῖς εἰρημένοις· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὑγρὰ καὶ πολύκαρπα· ξηρῷ δ' οὐδενὶ καὶ ὀλιγοκάρπῳ. δεύτερον δὲ πρὸς τὰς βλαστήσεις καὶ καρποτοκίας τὰς παρώρους ὅτι πάντων ἔχουσί τινας ἀρχὰς ἐν αὐτοῖς βλαστητικὰς ἢ κλῶνες ἢ πτόρθοι ἢ ἀκρεμόνες ἢ ὅτι χορὴ καλεῖν τὰ ἐσχατεύοντα τῶν δένδρων· οὐδὲν γὰρ ἐπὶ πᾶσι κοινὸν, ἀλλ' ἐνια προσηγορίας τινὰς ἔχει καθάπερ θαλία, κράδη, κλήμα·
- 4 καλοῦσι δὲ τινες καὶ κλῶνας. ὅτι δὲ ἔχουσιν ἀρχὰς τινας τοῦ βλαστάνειν φανερὸν ἐκ τῶν καταπηγνυμένων ἂ πολλὰκις ἀρριζώτων ὄντων τῶν κάτω μεθίησι βλαστὸν. [οἷον κλήματα καὶ κράδαι καὶ ἐλάας χάρανες] ἐνίοτε δὲ καὶ μὴ καταπαγέντα, ἀλλ' ἀφηρημένα καθάπερ τὰ τε κλήματα καὶ τὰ τῆς ἐλάας ξύλα. τρίτον δ' ὅτι συμβαίνει τὴν πάρωρον βλάστησιν γίνεσθαι χειμώνων μαλακῶν ἢ νοτίων γενομένων· ἐκ τούτων γὰρ οὐκ ἂν δόξειεν ἄλογον εἶναι τὸ συμβαῖνον ἡθροισμένης τῆς γονίμου δυνάμεως καὶ ὑγρότητος ὅτε μὲν καθ' αὐτήν, ὅτε δὲ λειπομένης τῆς ἔμπροσθεν, ἀφ' ἧς ὁ καρπὸς ἤλθεν. ὥσπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς συκῆς. ὑπολειπομένης γὰρ πλείονος τῆς τοιαύτης ὑγρότητος ὅταν ἀῆρ ἐπιγένηται μαλακὸς καὶ ὑγρὸς

καὶ θερμὸς, ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν. ὅτι δὲ τοῦτο 5
 συμβαίνει φανερόν· εἰ ἐκ τούτου τοῦ μέρους ὁ καρπὸς
 ἀνίεται ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. τάχα δὲ καὶ οἱ πρόδρο-
 μοι διὰ τὴν μαλακότητα τοῦ ἀέρος προτερουσί τε καὶ
 πέττονται μᾶλλον· εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτο, ἀλλὰ τὰλλὰ γε
 πάντα διὰ τὰς αὐτὰς καὶ παραπλησίας αἰτίας ἐστὶν ἥτοι
 γενομένων τινῶν ὑπολειμμάτων ἢ καθ' αὐτὰ συνιστα-
 μένων ἀμφοῖν· οὐκ ἄλογον δὲ, οὐδ' ἕτερον· προὑπάρχει 6
 γὰρ ἡ τοῦ δένδρου πρὸς ἄμφω φύσις ὑγρά τις οὖσα καὶ
 πρόβλαστος ὥστ' ἂν εὐδαίᾳ πλείω χρόνον ἐπιγένηνται
 καὶ τοῦ χρώματος ποιεῖν τὴν μεταβολήν· ἐπεὶ τὸν γε
 χυλὸν οὐ δύναται πέττειν οὐδαμῶς, ἀλλ' ἡ φαντασία
 σχεδὸν γίνεται κατὰ τὴν χροάν. οἱ δ' ὄλυνθοι συνερ-
 γούσης ἤδη τῆς ὥρας πεπαίνονται μέχρι τινός· ἔτι δ'
 οὗτοί γε κατὰ φύσιν πῶς εἰσιν. αἰ γὰρ γίνονται τὴν
 αὐτὴν καὶ τεταγμένην ὥραν ὥσπερ καὶ ὁ τῶν διφόρων
 συκῶν λεγομένων καρπός· ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ὅμοιον 7
 ληπτέον ὅτι παραπλησία τις ἡ αἰτία πάντων ἐκ τοῦ συν-
 ίστασθαι τὴν τοιαύτην ὑγρότητα καὶ δύναμιν δι' ὃ καὶ
 ὀπισθεν τοῦ φύλλου πάντα ταῦτα γίνεται καὶ οὐχ ὥσπερ
 τὸ σῦκον ἔμπροσθεν· ἀλλ' αἰ μὲν φύνουςαι τοὺς προδρό-
 μους ἀσθενέστεραι τυγχάνουσιν ὥστε οὐδ' ἐπιμένειν
 δύνανται τῆς βλαστήσεως γινομένης ἐκεῖσε· ὅλως δὲ πο- 8
 λυειδές τι τὸ τῶν συκῶν ἐστίν· αἰ μὲν γὰρ ὀλυνθοφόροι
 μόνον σῦκα δ' οὐ φέρουσιν οἶον αἰ τοὺς λευκοὺς ὀλύν-
 θους φέρουσαι τοὺς ἐδωδίμους. ἕτεραι δὲ φέρουσι καὶ
 σῦκα καὶ ὀλύνθους μέλανας, ἀβρώτους δὲ τούτους ἢ
 καὶ ἐδωδίμους φέρουσαι δὲ τὸν ὀλυνθον ὀπισθεν τοῦ
 θρίου· γίνονται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ψῆνες· αἰ δ' ὅλως οὐ
 φέρουσιν ὀλύνθους. πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἰ μὲν
 φέρουσιν οἶον ἢ τε λακωνικὴ καὶ λευκομφάλιος καὶ ἕτε-
 ραι πλείους, αἰ δ' οὐ φέρουσιν· τῶν δὲ φερουσῶν οὐ

συνεχῆς, ἀλλὰ παραλλάττουσα ἢ φορὰ κατὰ τὴν διάθε-
 σιν. ὅτε μὲν γὰρ ἤνεγκαν, ὅτε δ' οὐκ ἤνεγκαν, εἴαν δὲ
 9 κακῶς οὐκ ἤνεγκαν. φέρουσι δὲ οὐ παρ' αὐτὸ τὸ θρίον
 μόνον, ἀλλὰ καὶ κατωτέρω πολὺ καὶ ἔναιαί γε ἐκ τῶν
 παχέων σφόδρα· συμβαίνει δὲ ἐνίους καὶ ἐκπέττειν τι-
 νὰς τῶν ὕστερον· οὐ γὰρ ἅμα πάντα, ἀλλὰ τοὺς μὲν
 πρότερον φέρουσι, τοὺς δὲ μικρῶ πρὸ τῶν ἐρινῶν· ἐγ-
 γύτεροι δὲ οὗτοι τοῦ βλαστοῦ καὶ τῶν σύκων· ἀποπί-
 πτουσι δ' ἐκεῖνοι πρότερον καὶ ἤττον ἐκπέττονται· τὰ μὲν
 10 οὖν συμβαίνοντα ταῦτ' ἐστίν, οὐκ ἀλόγως δ' ἂν δόξειεν
 οὐδέν. τὸ γὰρ μὴ πάσας φέρειν, ἀλλ' ὅσαι ὑγρότεραι
 καὶ ἰσχὺν ἔχουσαι εἰς τὴν ἐπίσπασιν εὐλογον· ἐκ γὰρ
 τῆς ὑπολοίπου τροφῆς ἐβλάστησεν ἡ σύστασις· ἐφελκυ-
 σαμένη δὲ πλεόν οὐκ ἄλογον τὸ μὴ πᾶσαν καταπέψαι
 τότε· τό τε μὴ ἐνδεδελεχῆς αὐτῶν τούτων διὰ τὸ μὴ ὁμοίας
 εἶναι τὰς διαθέσεις. ἀσθενεστερώς γὰρ ἔχουσα καὶ χει-
 ρον θεραπευθεῖσα δῆλον ὥς ἐλάττω λήψεται τὴν ὑγρό-
 τητα, μὴ λαβοῦσα δὲ πληθὺς, οὐδ' ὑπόλειμμα ποιήσῃ·
 ἐπεὶ γεωργηθεῖσα ὁμοίως καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀέρος συνερ-
 11 γησάντων ἀποδώσει καὶ τὸ ὕστερον. ἐνίοτε δὲ καὶ κεῖνο
 συμβαίνει μὴ τυχούσης θεραπείας ὥστε τοὺς μὲν προ-
 δρόμους ἐνεγκεῖν, τὸν δὲ καρπὸν μὴ δύνασθαι. τοῦτο
 δ' ὅτι τὸ μὲν ὑπῆρχε προκατειργασμένον, θάτερον δ'
 ὥς περ ἐκ καινῆς ἔδει ποιεῖν· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ μὴ ἐκπέτ-
 τειν τοὺς ἐκ τῶν παχέων, ἀλλὰ τοὺς ἄνω μᾶλλον· ἢ γὰρ
 τροφή ἅμα καὶ ἡ θερμότης ἄνω φέρεται καὶ ὅλως ἢ τοῦ
 δένδρου ὁρμὴ πρὸς τὴν βλάστησιν· ὥςθ' ἅμα συνανα-
 φερομένου καὶ τοῦ θερμοῦ δι' ἀμφοτέρων ἢ ὑπόλειψις·
 δι' ὃ καὶ αἱ βλαστήσεις καὶ αἱ κατὰ μέρος ἀνθήσεις καὶ
 αἱ καρποτοκίαι τῶν αὐτῶν ὕστερον· ἀλλὰ περὶ μὲν τού-
 12 των ἱκανῶς εἰρήσθω. παραπλήσιον δὲ καὶ τὸ συμβαῖνον ^{2 H}
 καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ἐστίν· καὶ γὰρ αὗται προβλαστά-

νουσιν ἐνίοτε συνηθροισμένης τῆς γονίμου καὶ βλαστη-
 τικῆς ἀρχῆς· ὁ δὲ τόπος ὠρισμένος αὐταῖς, ἐκ τῶν
 ὀφθαλμῶν γὰρ ἢ βλάστησις· ὅποῖα δ' ἂν καὶ τὰ τοῦ
 αἵματος ἐπιγένηται καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον, οὕτω καὶ τὰ τῆς
 αὐξήσεως ἀκολουθεῖ. σχεδὸν δὲ καὶ ὅσα πρωῒβλαστῇ
 καὶ πρωῒανθῇ φύσει ταὐτὸ τοῦτο πάσχει· κυῖσκόμενα
 γὰρ ἐν ὥρᾳ προκαλουμένων τῶν εὐδιδῶν πολλάκις ἀπο-
 τίκτει πρὸ τῶν καιρῶν καὶ προάγει μέχρι οὗ ἂν ὁ ἀήρ
 ὀμαλίζῃ· τὰς μὲν οὖν παρώρους βλαστήσεις ἐν ταύταις
 ὑποληπτέον ταῖς αἰτίαις εἶναι.

CAP. II. Τὰς δὲ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων μερῶν, ἀλλ'
 οἷον ἀκρεμόνων καὶ στελέχους οὐ πόρρω ταύτης ὅταν
 ἀθροισμὸς εἰς ταῦτα γένηται τῆς γονίμου δυνάμεως·
 ἀρχῆς γὰρ ἐπισυστάσης ἢ ἐπιρροῇ τῆς τροφῆς ἐξομοιοῦ-
 ται τῷ ὑποκειμένῳ καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἢ δὲ σύστα-
 σις οὐκ ἄλογος εἰ τοιαύτην τινὰ κατὰ μόριον ἔλαβε κρᾶ-
 σιν, ἀλλ' εὐλογωτέρα πολὺ τῆς ἐν ζώοις γινομένης οἷον
 εἰ κέρας ἐκ τοῦ στήθους ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον· αὕτη γὰρ
 μείζων ἢ παραλλαγή τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς ὅσῳ μᾶλλον
 ὁμοιομερῇ τὰ φυτὰ τῶν ζώων· ἐὰν δὲ δὴ καὶ προβλά- 2
 στημὰ τι γένηται τῷ καρπῷ ἔλαττον ἔτι τὸ ἄτοπον· ἐνί-
 οτε γὰρ καὶ φύεται κλήμα ἐκ τοῦ στελέχους ἰσχύσαντα
 δὲ καρποτοκῆσαι ταῦτ' οὐκ ἄλογον. ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ὁ
 καρπὸς ἐκ τοῦ ἀκρεμόνος ἢ τοῦ στελέχους ἀτοπώτερον
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν ῥοῶν· αἰτίαν δὲ τὴν εἰρημένην ὑπολη-
 πτέον. αἱ δὲ τοιαῦται παραλλαγαὶ τῶν τόπων ἐλάττους
 εἰσὶν οἷον εἴ ποτε σνκῇ τις ἤνεγκεν ἐκ τοῦ ὀπισθεν τοῦ
 θρίου τὸν καρπὸν· μικρὰ γὰρ ἢ μεταβολὴ καὶ ὁ τόπος
 ὅλως οὐκ ἀλλότριος τοῦ συμβαίνοντος. αἴτιον δὲ ὅτι τὴν 3
 μὲν ἐπιβλάστησιν ἀσθενῇ, τὴν δ' ἐνταῦθα συρροὴν ἰσχυ-
 ροτέραν ἔσχευ ὥστ' ὀψιαιτέρας γενομένης τῶν προδρο-
 μων ἐπένειμέ τε καὶ ἐξέπεψεν. φαίνεται δὲ καὶ τῇδε

- ἤττον ἄτοπον ὅτι γένος τί φασιν εἶναι τοιοῦτον ὃ δη καλοῦσιν ὀπισθοκάρπιον· εἰ γὰρ ὅλως τι πέφυκεν οὕτω καρποτοκεῖν τῶν ὁμογενῶν οὐκ ἄτοπον συμβῆναι ποτε καὶ τοῖς μὴ πεφυκόσι τῆς ὁμοίας διαθέσεως γενομένης.
- 4 ἐπεὶ καὶ τὸ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων ἐνεργεῖν τινα ὁμοιότητα ἔχει τῇ ἐν Αἰγύπτῳ συκαμίνῳ· φέρει γὰρ δὴ κἀκείνη τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, οὐκ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων εὐβλαστής τις οὕσα καὶ εὐτονος ὥς ἔοικε πρὸς καρποτοκίαν· σημαίνει δὲ τὸ πλεονάκεις ἀπὸ τῶν αὐτῶν φέρειν ἀφαιρουμένων. οὐ πεπαίνει δὲ καλῶς μὴ ἐπικνισθέντων καὶ περιαιφθέντων ἐλαίῳ καθάπερ ἐλέχθη διὰ τὴν εὐτροφίαν καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἐπιρροῆς· ἀφαίρεσίς τε γὰρ γίνεται τῇ ἐπικνίσει καὶ τὸ ἐλαιον ἅμα διαθερμαῖνον καὶ ὁ ἥλιος ἀνεωγμένων ταχεῖαν ποιεῖται τὴν πέψιν.
- 5 ἔοικε δὲ παραπλήσιον τρόπον τινὰ τὸ συμβαῖνον τοῖς κατὰ μέρος ἀνθοῦσιν ἀπὸ τῶν κάτωθεν ἀρχομένοις. ἐκείνων τε γὰρ τὰ μὲν ἰσχύοντα καὶ οἶον τετελεωμένα καὶ ἀνθεῖ καὶ καρπογονεῖ, τὰ δ' ἀσθενέστερα καὶ ἐπάνω προσαύξεται καὶ βλαστάνει καὶ αἰὲν τὸ τελεούμενον ἀνθεῖ, τὴν δὲ τῆς τροφῆς ἐπιρροὴν ἕκαστον εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν καταμερίζεται καὶ δύναμιν· καὶ τούτων ὁμοίως μὲν εἰς τὴν βλάστησιν φέρεται τι τῆς τροφῆς, ἢ δ' εἰς τὸ ἰσχυρὸν ἤδη καὶ καρπογονοῦν· ἐκεῖνο δ' οὕτω δύναται διὰ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ἀτέλειαν· καὶ περὶ μὲν τούτων ἀρκεῖται τὰ εἰρημένα.

CAP. III. Τὰς δὲ μεταβολὰς τῶν καρπῶν εἴ τινες ^{3 H} ἢ ἐκ λευκῶν μέλανες ἢ ἐκ γλυκέων ὀξεῖς ἢ ἀνάπαλιν καθάπερ φασὶν ἐπὶ τε συκῆς καὶ ἀμπέλου καὶ ῥόας τοῦτο συμβαίνειν ἐνιαχοῦ μὲν οὐδὲ θαυμαστὸν οὐδ' ὅλως ἄτοπον φαίνεται τὸ τὴν φύσιν, ὅτε μὲν οὕτως, ὅτε δὲ ἐκείνως καὶ τοῖς μέρεσιν ἀνομοίως φέρειν οἶον τὴν κάπνεον ἄμπελον καλουμένην· αὕτη γὰρ δοκεῖ τοὺς μὲν λευκοὺς

ἐνίοτε, τοὺς δὲ μέλανας καὶ ὅτε μὲν πάντας τοιούτους,
 ὅτε δὲ τοιούτους φέρειν. δι' ὃ καὶ οὐδ' οἱ μάντεις εἰώ-
 θασι τοῦτο κρίνειν ὡς τέρας· τὸ γὰρ εἰωθὸς οὐ τέρας.
 αἴτιον δὲ τῆς παραλλαγῆς ὅτι τὸ χρῶμα τούτων τῶν βο- 2
 τρῶν οὔτε μέλαν οὔτε λευκὸν ἔστιν ἀλλὰ καπνῶδες, ὅθεν
 καὶ τὴν προσηγορίαν ἔσχευ. ἐὰν οὖν μικρά τις ἐναλλαγὴ
 γένηται δοκεῖ μεταβεβληκέναι τὴν χροάν· οὐδ' ἕτερον δ'
 εἰλικρινὲς οὔτε τὸ μέλαν οὔτε τὸ λευκὸν ἔχει δι' ὃ καὶ ἐνίοτε
 τῶν βοτρῶν ἑτερόχροοί τινες, οἱ μὲν εἰς τὸ λευκόν, οἱ
 δ' εἰς τὸ μέλαν μᾶλλον ἀποκλίνοντες. αἰτία δ' ἡ τροφή
 καὶ ἡ διάθεσις αὐτῆς τῆς ἀμπέλου. τοῦτο μὲν οὖν ὥσπερ 3
 ἐλέχθη συγχωρεῖται τῷ μὴ θαυμασθῆναι. τὸ δ' ἐπὶ τῶν
 ῥοῶν εἰ μὲν ὅλων τῶν δένδρων γίνονται μεταβολαὶ παρ-
 ὅμοιον ἂν τι τὸ συμβαῖνον εἴη τοῖς περὶ Κιλικίαν καὶ
 Αἴγυπτον εἶπερ αὐτόματος ἡ μεταβολή. τῆς γὰρ χώρας
 τὸ πάθος καὶ ἡ δύναμις. εἰ δὲ μὴ ὅλων ἀλλὰ ποτε τοῦτο
 συνέβη τῇ τροφῇ καὶ τῇ διαθέσει τὴν αἰτίαν ἀποδοτέον
 ὥς ἐκ τοιαύτης γεγεννημένης καὶ κρατηθείσης ἐν τῇ ἀν-
 θήσει. εἰ δ' ἀνωμάλους ἦνεγκεν ἐν ταῖς ῥίζαις ἡ αἰτία
 καὶ εἴ τι μέρος ἄλλο κύριον τῷ τὰ μὲν τοιαύτην, τὰ δὲ
 τοιαύτην λαβεῖν ἢ καὶ ποιῆσαι καὶ ἀναδοῦναι τὴν τρο-
 φήν· ἅμα δὲ καὶ τὸν ἀέρα συνεργεῖν τι, καὶ γὰρ ὑπὸ
 τούτων γίνονται διαφοραί. δόξειε δ' ἂν ἀτοπώτατον 4
 ἐνταῦθα εἶναι τὸ μερίζεσθαι τὰς ῥίζας· ἐνίοτε γὰρ ἐκ
 θατέρου μέρους οὐκ ἔχει τὸ δένδρον ἢ ἐλάττους, ὁ δὲ
 καρπὸς ὁμοίως πανταχόθεν ὡς ἀναμιγνυμένης δῆλον
 ὅτι πανταχοῦ τῆς τροφῆς. οὐ μὲν ἀλλ' ἴσως ἐὰν μὲν ἐκ-
 λείπωσί τινες ἀπὸ τῶν ἐτέρων ἢ τροφὴ πᾶσιν. ἐὰν δὲ
 πανταχόθεν ἔχη τῷ καθ' αὐτὴν ἐκάστην οὐ κατὰ λόγον
 ὡς ἂν τις φράσειεν εὐθυπορούντων πως τῶν πόρων·
 ἔνια γὰρ συμβαίνει καὶ ξῆν τῶν φυτῶν ἐκ θατέρου μέ-
 ρους· ἀξενόμενα γὰρ συμπληροῦν πως τὸ ὅλον τὰ μὲν

ἐμπεριλαμβάνοντα, τῶν δὲ καὶ ἀποπιπτόντων διὰ τὸ αὖτον· εἰ δέ τις καὶ αὕτη πίστις ἐστὶν ἐκ τῶν συντιθεμένων κλημάτων μὴ ὁμογενῶν ὅτι μία μὲν ἢ ἄμπελος, φέρει δ' ἐκάτερον τῶν μερῶν τὸν οἰκεῖον καρπὸν ὥς οὐ μίγνυμένης ἀλλ' εὐθυπορούσης τῆς τροφῆς εἴη δ' ἂν καὶ ταύτῃ χρῆσθαι· τοῦτο μέντοι ἥκιστα γινόμενον καὶ

5 ἥκιστα πίστιν ἔχον ἐστίν· αἱ δ' ἄλλαι μεταβολαὶ μάλιστα τὰς εἰρημένας ἂν ἔχοιεν αἰτίας ὁμοίως ἐπὶ πάντων εἴτε χρώμασιν εἴτε χυλοῖς εἴτε ἄλλῳ τινὶ μεταβάλλουσιν. αἱ γὰρ τροφαὶ τὰς διαθέσεις ἀλλοιοῦσι καὶ μεθίστασιν ὅτε μὲν κρατούμεναι, ὅτε δὲ κρατοῦσαι καθάπερ καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν σπερμάτων φρυομένοις, πλὴν ἐνταῦθα ἢ ἔκστασις ἀεὶ πρὸς τὸ χειρόν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐξειργασμένων καὶ

6 ἡμερωμένων ἔχει τὴν ὁμοίωσιν. ἀπλῶς δ' ὥσπερ ἐλέχθη μικράν τινα χρῆν νομίζειν ἐν τούτοις εἶναι τὴν μεταβολὴν ὅπου μὴ ἢ χῶρα μεταβάλλει· τὰ δὲ τοιαῦτα χρόνῳ γίγνεται καὶ οὐκ ἐπέτεια καθάπερ οὐδὲ τὰ ἡμερούμενα καὶ ἀγριούμενα. μέγα δ' οὖν πρὸς πίστιν τῆς μεταβολῆς τῆς παρὰ τὰς χῶρας καὶ ὅτι θεραπεῖαί τινες τῶν ῥιζῶν καὶ τῆς τροφῆς ποιοῦσι μεταβολὰς, ἀλλὰ τὸ οὕτως ἐν βραχεὶ χρόνῳ καὶ ταχέως ἄπιστον εἰ μὴ τις ἄμφω ταῦτα συνθήσει καὶ τὸν χρόνον λανθάνειν καὶ τὴν μεταβολὴν

7 εἶναι βραχεῖαν· ἐπεὶ ἐν γε τοῖς ἐπετείοις οὐκ ἄλογον οὐδ' ὁμοίως ἐφ' ὧν συμβαίνει θαυμαστὸν εἶπερ ἄρα συμβαίνει καθάπερ ὅταν ἐκ πυρῶν αἶρα γένηται διὰ τε τὸ πολλάκις γίνεσθαι καὶ διὰ τὸ τὴν αἰτίαν οἶεσθαί πως· αἱ γὰρ ὑπερομβρίαι ποιοῦσιν· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῶν αἰρῶν εἰς πυροὺς πάλιν ἀποκαθίσταται, τοῦτο θαυμασιώτερον· εἴη δ' ἂν ὥσπερ ἀσθένειά τις ἢ νόσος γεγενημένη τοῦ σπέρματος ἥτις ἀπολύεται μεθισταμένων ἄρα τῶν περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν τροφήν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐπὶ

πλέον εἶρηται συμπαραλαμβάνοντα πρὸς τὴν τῆς αἰτίας
πίστιν τὰ ὁμολογούμενα.

4 H

CAP. IV. Τὸ δ' ἐνεργεῖν ἄμπελόν ποτε καρπὸν
ἄνευ φύλλων ὥς μὲν ὅλως εἰπεῖν οὐ πιθανόν, ὥς δὲ μι-
κρᾶς τινος γενομένης βλαστήσεως καὶ ταύτης διὰ τὴν
ἀσθενείαν ἀπορρυνείσης μᾶλλον πιθανόν ὥς ἐνταῦθα
πλείονος καὶ σφοδροτέρας τῆς ὁρμῆς γινομένης· ὅπερ
ἐπὶ γέ τινων δένδρων καὶ συμβαίνει σχεδὸν ὅταν εὐκαρ-
πήσωσιν ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἀμυγδαλῆς· διὰ γὰρ τὸ πλῆθος
οὐδὲ φαίνεται τὰ φύλλα καὶ ἄλλα μικρὰ καὶ ἀσθενῆ γί-
νεται τῆς φύσεως ἐνταῦθα ὠρμηκυίας. ὥσπερ καὶ ἐν τῷ
ἀνθεῖν ἢ ἄμπελος ὅταν ὀψίσῃ καὶ διατηρῇ τὸν καρπὸν
ἄνευ τῶν οἰνάρων ὥσπερ καὶ ἡ συκῇ τῶν θρίων· ἰσχυ- 2
ρότεροι γὰρ ὅταν ἅπαξ συστῶσι γίνονται τῶν φύλλων,
οἱ μὲν διὰ τὸν μίσχον καὶ τὴν προσάρτησιν, οἱ δὲ διὰ τὸ
πιλοῦσθαι τῷ ψύχει. τῶν μὲν γὰρ φύλλων ἐξαιρεῖται
τὴν ὑγρότητα καὶ τὸν ὀπὸν, τῶν δὲ καρπῶν διὰ τὸ πλῆ-
θος καὶ τὸ μᾶλλον ἔχειν θερμότητα τοῦτο μόνον δύνα-
ται συμπυκνῶσαι καὶ πιλῶσαι. παραπλήσιον δὲ τοῦτω
καὶ εἴ ποτέ τις ἐλάα τὰ μὲν φύλλα ἀπέβαλε, τὸν δὲ καρ-
πὸν ἐξήνεγκεν. ἀσθενέστερον γὰρ ὃν μᾶλλον ὑπήκουσε
τοῦ ψύχους ἢ εἴ τι πάθος εἴη ἕτερον· πεπανθεὶς μὲν γὰρ
ὁ καρπὸς αὐτόματος ἀπορρεῖ, πρὸ δὲ τοῦ πεπανθῆναι
μᾶλλον ἰσχύει καὶ προσήρηται. δι' ὃ καὶ ῥαβδίζουσι τὰς
ἐλάας. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα φυσικὰς 3
τινας ἀρχὰς τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν, τὰ δ' ἐκ τοῦ περιέχοντος
ἔχει· ἐπεὶ καὶ τὰ αὐτόματα διαβλαστάνοντα ξύλα, καθά-
περ τὰ ἐλάϊνα καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἅπερ εἰς τέρατα
καὶ σημεῖα ἀνάγουσιν οὐκ ἔστιν ἄλογον· φύσει τε γὰρ
εὖζωα καὶ βλαστητικὰ διὰ πυκνότητα καὶ τὸ ἐγγχυμον.
καὶ ὅταν ἐξωθεν ἱκμάδα τινὰ λάβῃ, ταχὺ ἀναδίδωσιν,
ὥς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ κατορυττόμενα καὶ ἐν ὑγρῷ τόπῳ βλα-

- στάνει πλὴν εἴ τι κοπὲν ὕστερον μικρῷ διεβλάστησεν
 ἔχον ἐν ἑαυτῷ συνηθροισμένην τὴν γόνιμον ὑγρότητα
 ἅμα δὲ καὶ τῆς ὥρας ὑπογυίου τῆς βλαστητικῆς οὔσης.
- 4 τούτῳ δὲ ὅμοιον τρόπον τινὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκίλλης καὶ ἐπὶ
 τῶν ἄλλων τῶν ἔξω βλαστανόντων· ὥσανύτως δὲ καὶ τὰ
 ἐκ τῶν ξύλων ἐκφυόμενα καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἐλατίνων
 ἃ καλοῦσιν οἱ μάντεις εἰλειθυίας· ἀνειμένου γὰρ ὄντος
 καὶ μαλακοῦ τοῦ ἀέρος ἐκφύεται μάλιστα ὁπότε ἡ ἐνυπ-
 ἀρχουσα ὑγρότης συρρυσθεῖσα καὶ ἡ ἔξωθεν προσπίπτουσα
 συνεπάγῃ καὶ ἐποίησεν οἶον σφαιροειδές. ὁμοίως δὲ καὶ
 ὅσα ἰδίει τῶν ξύλων· καὶ γὰρ ταῦτα νοτίου καὶ ὑγροῦ
 τοῦ ἀέρος ὄντος τουτὶ πάσχει καὶ οὐ πάντα, ἀλλ' ἐν οἷς
 ἐστὶ λιπαρότης οἶον κέδρου κυπαρίττου ἐλάας, ἃ δὴ καὶ
- 5 σημεῖα καὶ τέρατα νομίζουσιν. ὅσα δὲ ἄλλα συμβαίνει
 καὶ προφέρεται τῶν τοιούτων οἶον ὥς ποτέ φασιν ἐν
 πλατάνῳ φῦναι δάφνην ἢ ἀπλῶς περὶ τὰς ἐμβλαστήσεις
 τὰς ἐν ἀλλήλοις ἐκ λανθανούσης ἀρχῆς ὑποληπτέον γί-
 νεσθαι καθάπερ ἐλέχθη· τὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦ δένδρου τοι-
 αύτην τινὰ γίνεσθαι σῆψιν ἢ ἀλλοιώσιν ἄλλως τε καὶ
 πολὺ διεστώσης οὐκ εὐλογον· οἱ δὲ τρόποι τοιοῦτοι·
 λέγω δὲ λανθανούσης εἰ ἐπιπέσοι σπέρμα καὶ ἔμβιον γέ-
 νοιτο σῆψιν ἔχοντος γεώδη τινὰ τοῦ δένδρου· βλαστοίη
 γὰρ ἂν οὕτως ἕτερον ἐν ἐτέρῳ· ἀλλ' ἡ τοιαύτη βλάστη-
 σις ὁμοία τῇ τῶν ἰξιῶν· ἢ ὥς διὰ πλείονος ἐπὶ τῇ πλα-
 τάνῳ ἐκ τοῦ χαλκοῦ τρίποδος· μᾶλλον δ' ἀμφοτέραι τῇ
- 6 ἐκ τῆς γῆς· οὐ γὰρ οἶόν τε φῦναι μὴ γεώδους τινὸς
 ἐνυπάρχοντος ὥσπερ οὐδ' ἐκ τῶν τοίχων τῶν λιθίνων
 εἰ μὴ τοιαύτη τις συρροὴ γένηται καὶ σῆψις ἐξ ἧς πέ-
 φυκε βλαστάνειν ἔτι δ' ὕστερον ἐπιρροὴν τινα λαμβάνῃ
 τῆς τροφῆς· οὕτω γὰρ αὐτῶν ἢ αὕξησις. ἀλλὰ τὰ μὲν
 τοιαῦτα καὶ αὐτομάτως ἢ πάντα ἢ ἔνια γίνεται, τάχα δὲ
 καὶ σπερμάτων τινῶν καταρρυνέντων ἅμα τῇ σήψει καὶ

συστάσει· δάφνη δὲ καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον ἀπὸ τῶν
 καρπῶν· εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτο ἀπὸ σήψεως τινος οὐδὲν
 διαφέρει πρὸς τὴν αἰτίαν. εἰ δέ ποτε δένδρον ἐκπεσὸν 7
 ὑπὸ χειμῶνος ἀνέστη πάλιν αὐτόματον ὥσπερ ἐν Φιλίπ-
 ποις μὲν ἰτέα, ἐν δὲ Ἀντάνδρῳ πλάτανος καὶ τῆς μὲν
 οὐδὲν ἀφηρέθη πλὴν ὅσοι τῶν ἀκρεμόνων κατεκλάσθη-
 σαν ἐν τῇ πτώσει, τῆς πλατάνου δὲ ἀφηρέθη καὶ τι παρ-
 επελεκήθη τὴν δ' αἰτίαν ὑπελάμβανον ὅτι πεσοῦσα ἐπὶ
 θάτερον μέρος ἀνέσπασε πολλὴν γῆν, ἐπιγενομένου δὲ
 εἰς νύκτα τότε πνεύματος ἐναντίου καὶ μεγάλου κινή-
 σαντος αὐτὸ διὰ τὸ ἐμπίπτειν τοῖς ἀκρεμόσι ῥοπὴν ἐποί-
 ησεν ἐγκείμενον τὸ μέρος καὶ κατασπάσαν ὥρθωσεν·
 οὕτω γὰρ συνέβη τῷ ἐν Φιλίπποις· τὸ δ' ἕτερον ἐκινήθη
 μὲν ὁμοίως καὶ τὴν ἀνάσπασιν εἶχε τῆς γῆς, διὰ δὲ τὴν
 περικοπὴν ἀνέστη ῥᾶον· ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἔξω
 φυσικῆς αἰτίας ἐστίν· ὑπὲρ δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς
 ἐκ τῶν εἰρημένων πειρατέον μετιέναι καὶ θεωρεῖν.

5 H

CAP. V. Ἐπόμενα δὲ πῶς ἐστὶ τούτοις εἰπεῖν ὅσα
 δὴ διὰ τέχνης καὶ παρασκευῆς γίνεται τῶν περιττῶν
 ὑπὲρ ὧν φανερωτέρας ἂν τις ὑπολάβοι τὰς αἰτίας εἶναι
 καθάπερ καὶ εἰσίν. ἀγινάργτους μὲν γὰρ ποιοῦσι τοὺς
 βότρους ἐξαιρουντες τὴν μήτραν, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ γί-
 γαρτον. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ κλήματος φέρειν λευκὸν καὶ
 μέλανα βότρυν ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυι τὰς ῥάγας τὰς μὲν
 τοιαύτας, τὰς δὲ τοιαύτας, ὅταν διελόντες συνθῶσι ἐκα-
 τέρου τὸ ἥμισυ πλὴν τοῦ κάτω μέρους καὶ συνδήσαντες
 καταπήξωσι· συμφύεται γὰρ ἀλλήλοις· σύμφυτον μὲν 2
 γὰρ ἅπαν τὸ ζῶν τῷ ζῶντι καὶ μάλιστα τὸ ὁμογενές,
 ὅταν ἀφελκωθῇ καὶ γένηται μία τις φύσις. ἐκάτερον δὲ
 καθ' ἑαυτὸ τὴν τροφὴν διῆσιν ὥστε μὴ ἐπιμιγνυνμένης
 ἀποδιδόναί τὸν οἰκεῖον καρπὸν· ὅπερ καὶ οἱ ποταμοὶ ποι-
 οῦσιν οἱ συμβάλλοντες ἀλλήλοις ὥσπερ ὅ τε Κηφισὸς ἐν

τῇ Βοιωτίᾳ καὶ ὁ Μέλας· ἐκάτερος γὰρ ᾄδει τὸν αὐτοῦ πόρον. ἐνταῦθα δ' οὐδὲ συμβάλλουσιν, ἀλλὰ παρ' ἀλ-
 3 λήλας ὀχετεύονται καὶ ῥέουσιν αἱ τροφαί. ταῦτ' οὖν καὶ παραπλήσιον τούτῳ καὶ ὅταν τὸ αὐτὸ δένδρον παντο-
 दाπὰς φέρῃ ῥόας ἢ μῆλα· τῇ σφυρᾷ γὰρ οἶον μαλάξαν-
 τες τὰς ῥάβδους ἵνα συμφύωσιν (ἢ) διὰ τὴν ἀφέλκωσιν
 συνδησαντες ἐφύτευσαν, εἴτα γίνεται τὸ μὲν δένδρον ἐν
 τῇ συμφύσει, διατηρεῖ δὲ ἕκαστον τὸ γένος ἕλκον καθ'
 αὐτὸ καὶ πέττον τὴν τροφήν, οὐδὲν δὲ ἄλλο ἢ τῆς συμ-
 φύσεως κοινωνοῦν. σχεδὸν δὲ καὶ παρόμοιον τούτῳ καὶ
 ἐπὶ τῶν μειζόνων γίνεται καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀγρίων
 τῇ φύσει· περιπλακεῖσα γὰρ σνκῇ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦ-
 4 τόν ἐστι συμφύεται τε καὶ ἐν ποιεῖ τὸ στέλεχος· καὶ τού-
 των τὰ μὲν ἐξεπίτηδες ποιοῦσιν, ἔνια δὲ καὶ αὐτομάτως
 λαμβάνει τοιαύτην σύμφυσιν, ὅσα προσφιλῇ τε καὶ μὴ
 ἐναντία ἀλλήλοις· ὅταν γὰρ ἅπαξ συμπλακῇ καὶ δέξηται,
 καθάπερ φύσις τις αὕτη μία γίνεται, δι' ὃ καὶ ἀφαιρῇ
 καὶ λύῃ τις αὐαίνονται, καθάπερ καὶ τῶν μὴ ὁμογενῶν
 τὰ ὁμοβλαστῇ καὶ σύντροφῳ γενόμενα ἀλλήλοις ὥσπερ
 ἐπὶ τῆς ἀναδενδράδος ἐλέχθη καὶ τῆς σνκῆς. ἐπεὶ ὅσα
 γε βλάπτει περιφνόμενα καὶ ἐμφνόμενα, καθάπερ ὁ
 κιττός, ἐκ τούτων γε οὐ γίνεται μία φύσις· αὐαίνεται
 γὰρ θάτερον. πολυφορεῖν μὲν οὖν ταῦτ' οὖν διὰ ταύτας
 ὑποληπτέον τὰς αἰτίας· ὅμοιον γὰρ τρόπον τινὰ καὶ
 ὥσπερ εἴ τις ἐνοφθαλμίσειε δένδρον ἐν ἀπὸ πλειόνων
 καὶ διαφόρων· ἀρχὰς γὰρ πεποίηκε καὶ φύσεις πλείους
 ἀπὸ μιᾶς οὐσίας, ἐκεῖνο δὲ ἐξ ἀρχῶν πλειόνων μίαν οὐ-
 σίαν τῇ φύσει.

CAP. VI. Τὰ δὲ τῶν καρπῶν μεγέθη τῶν κατο-
 ρυττομένων ἐν ταῖς χύτραις ὅταν κατάγῳσι τοὺς ἀκρε-
 μόνας, οἶον ῥοῶν καὶ μῆλων εὐλόγως γίνεται. τό τε γὰρ
 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος ἀφαιρούμενον ἢ χύτρα κω-

λύει ἀποστέγουσα καὶ ἅμα τὴν ἐκ τῆς γῆς ἔλκει νοτίδα
 δι' ἧς τρέφεται· τὴν γὰρ ἀπὸ τοῦ δένδρου ἐπιρροὴν οὐκ
 εὐλογον γίνεσθαι πάρωρον οὕσαν ἢ βραχεϊάν τινα πάμ-
 παν, δι' ὃ καὶ ὁ μὲν κόκκος οὐδὲν μείζων τῆς ῥόας γί-
 νεται, τὸ δὲ σίδιον παχύτερον ὥς οὐ δικνουμένης εἰς
 ἐκεῖνον τῆς τροφῆς· ἔοικε γὰρ ὁ οἰκῆος χυλὸς τῇ φυσι-
 κῇ δυνάμει πάντων γίνεσθαι καὶ πεπαλίνεσθαι, δι' ὃ καὶ
 τὰ μῆλα χεῖρω καὶ ἀχυλότερα γίνεται· τὸ δὲ σίδιον καὶ
 ἐκ τῶν ἔξωθεν λαμβάνει τὴν αὕξησιν ὥς ἄλλοτριώτερον
 τῆς φύσεως. ἡ δ' ὀλκὴ τῆς νοτίδος, ἐξ ἧς ἡ τροφή καὶ 2
 ἐπίδοσις οὐκ ἄλογος ὥσπερ τοῦ ἄρου καὶ ἐτέρων ὥσπερ
 πρότερον εἶπομεν. ὁμοίως δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν
 τοῖς λαχάνοις, ἐφ' ὧν παχύνουσι τὰς ῥίζας τῶν μὲν
 ἀφαιροῦντες τὰ φύλλα, καθάπερ τῆς ῥαφανίδος, ὅταν
 μάλιστα ἀκμάζωσι τοῦ χειμῶνος, καὶ κατασάττοντες τὴν
 γῆν ὥστε καὶ τὸ ὕδωρ ἀποστέγειν. ἐν γὰρ τῷ θέρει γί-
 6H νονται θαυμασταὶ τῷ πάχει. τοῦ δὲ σελίνου περιορῶ- 3
 ξαντες κάτω μέχρι τῶν ῥιζῶν καχυρῶδιον περιβάλλοντες
 καὶ ἄνωθεν τὴν γῆν. αἴτιον δὲ ὅτι τὴν τροφήν ἄπασαν
 αὐταὶ λαμβάνουσιν καὶ οὐ διδόασιν εἰς τοὺς βλαστούς·
 μὴ μεριζομένης δὲ πλείων ἢ αὕξεσις. ὅσα μὲν οὖν παρα-
 βλαστικά οἶον κρόμυα ῥίζας ἐτέρας ἀφήσει καὶ ἄλλα δὲ
 τῶν ἀγρίων· ἡ δὲ ῥαφανὶς μὴ οὕσα παραβλαστική, τρο-
 φὴν δὲ λαμβάνουσα καὶ οὐ διαπέμπουσα εἰς τὸ ἄνω πα-
 χύνεται καὶ μείζων γίνεται. τοῦ δὲ μὴ συμβαίνειν φθο-
 ρὰν καὶ σῆψιν ἢ ἐπίσαξις αἰτία τῆς γῆς ἀποστέγουσα τὸ
 ὕδωρ καὶ ὅλως πᾶν τὸ ἄλλότριον· τοῖς δὲ σελίνοις τὸ
 καχυρῶδιον θερμὸν καὶ πυκνὸν ὃν συνανέλκει μὲν τῇ
 πυκνότητι τὴν τροφήν, κατέχει δὲ καὶ οὐ διαδίδωσιν
 εἰς τὸ ἄνω καὶ ἅμα τῇ θερμότητι πέττει· πολλῆς οὖν
 τροφῆς γινομένης καὶ πεττομένης πολλὴ καὶ αὕξεσις.
 παραπλήσια δὲ τούτοις καὶ τὰ περὶ τοὺς σικύους καὶ τὰς 4

κολοκύντας γινόμενα κατὰ τε τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν
 αὐξησιν οἷον ἐάν τις μικρὰς οὔσας κρύψῃ κατὰ τῆς γῆς·
 οὐδὲν γὰρ ἀφαιρεῖται τῆς τροφῆς, ὁ δ' ἥλιος καὶ τὰ
 πνεύματα ἀναξηραίνοντα τοὺς ὄγκους ἐλάττους ποιοῦ-
 σιν ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τῶν ἐν τοῖς προσηνέμοις καὶ
 εὐείλοις. ὥσανύτως δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀγγείοις τιθέμενοι
 καθάπερ ἐν νάρθηκι καὶ καλυπτῆρσιν. ἡ μὲν γὰρ τροφή
 πλείων διὰ τὸ μήτ' ἀποπνεῖσθαι μήτ' ἀποξηραίνεσθαι
 μηδὲν, ἡ δ' αὐξησις εἰς μῆκος καὶ διὰ τὸ εὐροεῖν τὴν
 τροφήν εὐθυποροῦσαν καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀντισπᾶν μηδ'
 5 ἀντιπίπτειν. ὁμοία δ' αἰτία καὶ τοῦ διαμένειν χλωροῦς
 ἐάν τις φυτεύσας περὶ φρέαρ ὅταν ὥσιν ὠραῖοι καθεῖς
 ἀποστεγᾷσῃ· ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πνεύμα-
 τος οὐ γίνεται ξηρότης, ἅμα δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὕδατος
 ἀτμῖς οἷον θάλλοντάς τε παρέχει καὶ κωλύει ξηραίνε-
 σθαι. τροφήν δὲ λαμβάνοντες διαμένουσι σωζομένων
 τῶν ῥιζῶν· ἔμβιοι δὲ γίνονται καὶ θεραπευόμεναι πλείω
 χρόνον δι' ὃ καὶ ἂν τις περιτεμῶν τὴν βλάστησιν ὅταν
 καρποτοκῆσῳσι περισάξῃ γίνονται πάλιν ἐκ τῶν ῥιζῶν
 σίκυνοι καὶ πρωῖτεροι πολὺ τῶν σπειρομένων ὅτι προῦπ-
 6 ἄρχει τὸ τῶν ῥιζῶν. ἔτι δὲ ἡ περισάξις ἀλέαν παρέχουσα
 θᾶπτον ἀνιέναι ποιεῖ βλαστόν· μέγα γὰρ καὶ ἡ ἀλέα πρὸς
 τὸ πρωῖβλαστεῖν. σημεῖον δὲ καὶ τοῦτο φανερόν· ἐάν
 γὰρ τις χειμῶνος ἐν ταλάροις φυτεύσῃ σικύου σπέρματα
 καὶ ἄρδῃ τε θερμοῦ καὶ πρὸς τὸν ἥλιον ἐκφέρῃ καὶ πρὸς
 τὸ πῦρ τιθῇ καὶ ὅταν ἡ ὥρα τοῦ σπείρειν καθήκῃ σὺν
 αὐτοῖς ταλάροις φυτεύσῃ πρῶτοί σφόδρα γίνονται· ταῦτα
 7 μὲν οὖν διὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας συμβαίνει. τῷ δὲ σχή-
 ματι καὶ τῇ μορφῇ μεταβάλλει τὸ σέλινον ἐὰν σπαρὲν
 καταπατηθῇ καὶ ἐπικυλινδρωθῇ· γίνεται γὰρ οὔλον διὰ
 τὸ μὴ διῆναι τὴν βλάστησιν, ἀλλὰ ἑξομοιοῦται
 γὰρ ἐν ᾧ ἂν τεθῇ ἀγγεῖον· τοῦτο δ' ὅτι ἡ τροφή κωλυο-

μένη καὶ ἀποστεγομένη τῷ περίῳ φέρεται πρὸς τὸ ἐφελ-
 κόμενον καὶ εὐοδοῦν, οἷον γὰρ ὀχετεία τίς ἐστίν, ὥστε
 λαμβάνειν τὴν ὁμοιότητα τῷ περιέχοντι. συμβαίνει δὲ
 τρόπον τινὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τοῦτο κατὰ μικρότητα
 καὶ μέγεθος καὶ βραχύτητα καὶ μῆκος· μεμορφωμένα
 γὰρ εὐθύς ἐκεῖνα ταῦτα δ' ἅμα τῇ γενέσει μορφοῦνται·
 δι' ὃ καὶ τὸ σέλινον ὅταν μεταφυντεύηται κελεύουσιν
 ὅποσον ἂν τις βούληται ποιῆσαι τηλικούτον πάτταλον
 κατακρούειν ὥστ' ἐκπληροῦν πάντα τὸν τόπον τὴν ῥίζαν.
 Ὅμοιον δὲ τρόπον τινὰ τούτῳ καὶ ἡ τῶν ῥιζῶν αὐξησις 8
 ἐν τοῖς ἡμερώμασιν· εὐοδοῦσαι γὰρ καὶ ἔχουσαι τροφήν
 αὐξοῦνται μᾶλλον καὶ εἰς μῆκος καὶ εἰς πᾶχος. ποιεῖ δὲ 9
 μεγάλας καὶ τὰς ῥίζας καὶ τὰς βλάστας καὶ ἐὰν πλείω τις
 εἰς ταῦτὸ σπέρματα ξυνδήσας εἰς ὀθόνιον φυτεύσῃ, δι'
 ὃ καὶ ἐπὶ τινων τοῦτο ποιοῦσι, καθάπερ ἐπὶ τοῦ πρά-
 σου καὶ σελίνου καὶ ἐτέρων· ἰσχύει γὰρ τὰ πλείω δῆλον
 ὅτι μᾶλλον καὶ ἐξ ἀπάντων γίνεται μία τις φύσις. ἔνια
 δὲ κατὰ τὴν τῆς σπορᾶς ὥραν λαμβάνει μορφήν ἁλλοίαν,
 οἷον ἡ γογγυλὶς ἂν εὐθύς τις ἐπὶ τῆς ἁλῶ φυτεύσῃ πλα-
 τεῖα γίνεται· οὕτω δ' ἦττον ῥιζοῦται καὶ διευρύνεται
 μᾶλλον. ὅσα δ' ἐν σκίνῳ φυτεύουσιν ἢ σκίλλῃ πάντα τῆς 10
 εὐβλαστίας ἔνεκα καὶ εὐτροφίας φυτεύουσιν· ἔχει γὰρ
 τινὰ ἄμφω θερμότητα καὶ ὑγρότητα καὶ γίνεται καθά-
 περ ἐμφυτεία τις. ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τι ἕτερον ἐν ἐτέρῳ
 καθάπερ τὸ πήγανον ἐν σνκῇ, δοκεῖ γὰρ δὴ κάλλιστον
 γίνεσθαι. φυτεύεται δὲ παρὰ τὸν φλοιὸν παραπηγνύ-
 μενον καὶ τῇ γῇ κατακρύπτεται· καὶ ξυμβαίνει δὲ τὸν
 ὀπὸν ἅμα τῇ τροφῇ καὶ θερμότητι καὶ βοήθειάν τινα
 ἔχειν εὐκαιρον ὥσπερ καὶ τὴν τέφραν παραπαττομένην
 εἴτ' οὖν πρὸς τὸ μὴ σκωληκοῦσθαι τὰς ῥίζας εἴτε καὶ
 πρὸς τὸ τρέφεσθαι ἄλμῃ· ἔχει γὰρ τινὰ ὁμοίαν θερμό-
 τητα. μέγεθος δὲ γίνεται φακῶν καὶ ἐρεβίνθων τῶν μὲν 11

ἂν ἐν βολίτῳ φυτεύηται τὸ σπέρμα· συντρέχει γὰρ τῇ
 θερμότητι καὶ ξηρότητι· τῶν δ' ἐρεβίνθων ἐὰν μετὰ
 τῶν κελύφων βρεχθέντες· ἔλαττον γὰρ τὸ ἀποσηπόμε-
 νον καὶ ἡ τροφή πλείων ἢ πρώτη· πρώτοι δὲ ἂν ἅμα τοῖς
 ἄλλοις σπαρῶσι· καὶ ταῦτα μὲν δὴ τι θαυμαστὸν ἔχει
 καὶ ἔνια δοκεῖ καὶ παρὰ φύσιν. αἱ δὲ τοιαῦται μεταβο-
 12 λαὶ καὶ αὐτόματοι γίνονται καὶ τέχνη καὶ κατὰ φύσιν·
 οἷον ἐπὶ τίφης καὶ ξειᾶς περιπλαττομένοις πυροῖς, ὥσπερ
 καὶ ὅσα τῶν σπερμάτων ἢ ἐν λίτρῳ προβρεχόμενα τερα-
 μονέστερα ἢ ἐν μέλιτι καὶ γάλακτι γλυκύτερα γίνεται·
 πέφυκε γὰρ οἷον ἂν σπαρῇ τοιοῦτον καὶ γεννᾶν· σπεί-
 ρεται δὲ διηλλοιωμένον καὶ μεταβεβηκός· ἐν ἀμφοῖν δέ
 πως ἢ ἐν ἅπασι συμβαίνει μετακινεῖσθαι τὴν ἀρχὴν,
 ἔνθα μὲν κατὰ τὸ ποιὸν, ἔνθα δὲ καθάπερ ταῖς τίφαις
 καὶ ξειαῖς καὶ τῷ μορίῳ τι μὴ ἔχειν ὅπερ ἐξ ἀρχῆς μὲν
 περιαιρεθὲν οὐκ ἀδυνατεῖ γεννᾶν· πλεονάκεις δὲ τοῦτο
 παθοῦσα καὶ ὥσπερ τελέως γυμνωθεῖσα καὶ παθητικω-
 τέρα γινομένη τῷ τε ποιῷ μεταβάλλει καὶ τὸ πλῆθος οὐκ
 13 ἴσχει τοῦ ἀχύρου· συμβαίνει δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μορίων
 τινῶν ἀφαιρουμένων ποιεῖν τινα διαφορὰν ὥσπερ ταῖς
 ἀμπέλοις ὅταν ἡ μήτρα τοῦ κλήματος ξυσθῇ τοὺς βότρους
 ἀγιγάρτους εἶναι· καὶ πίστιν ταῦτα παρὰσχοιτ' ἂν ἴδως
 τοῖς ἀφ' ἐκάστου τῶν μερῶν λέγουσιν ἀπιέναι σπέρμα·
 λύσις δ' ἥπερ εἴρηται καὶ ἐπὶ τῶν ζώων.

CAP. VII. Αἱ μὲν οὖν τούτων μεταβολαὶ διὰ τὰς 8 H
 εἰρημένους αἰτίας. ἡ δὲ τοῦ σισυμβρίου εἰς μίνθαν ὥσπερ
 ἐναντία δι' ἀργίαν γινομένη· συμβαίνει γὰρ ὅταν μὴ τις
 ἐξεργάζεται μηδ' ἀποδιδῶ τὴν οἰκείαν θεραπέειαν ῥιζοῦ-
 σθαι μᾶλλον εἰς τὸ κάτω, ῥιζούμενον δὲ καὶ τὴν δύνα-
 μιν ἐκεῖσε τρέπον πᾶσαν ἀσθενέστερον ἄνωθεν γίνεσθαι
 καὶ τὴν δριμύτητα ἀποβάλλειν τῆς ὀσμῆς ὥστε ἐξ ἀμφο-
 τέρων ἢ ὁμοιότης τῆς τε βλάστης καὶ τῆς ὀσμῆς· τῆς γὰρ

δριμύτητος ἀφαιρουμένης ἢ κατάλοιπος ὁσμὴ μαλακὴ
 τις οὕσα καὶ ἀνειμένη προσεμφερὴς τῇ μίνθῃ γίνεται
 δι' ὃ μεταφυτεύειν κελεύουσι πολλάκις ὅπως τοῦτο μὴ
 συμβαίνει· καὶ τοῦ μὲν σισυμβρίου τοιαύτην τὴν αἰτίαν
 ὑποληπτέον. τὸ δ' ὥκιμον τὸ ἐν ἡλίῳ πολλάκις κείμε- 2
 νον ἀφερπυλλοῦται διὰ τὸ καταξηραίνεσθαι μᾶλλον· καὶ
 γὰρ τὸ φύλλον ἔλαττον γίνεται καὶ ἡ ὁσμὴ δριμυτέρα
 τῶν ξηρῶν· ἐλάττων γὰρ καὶ ἡ τροφή· δεῖ δὲ τὰς μετα-
 βολὰς τοιαύτας ὑπολαμβάνειν ὥς ἂν ὁμοιότητά τινα ἐχού-
 σας οὐχ ὥς τελέας [ὥσπερ καὶ ἡ ἐξαιγερουμένη λεύκη].
 ἡ δὲ λεύκη πλατυφυλλότερόν τε τῆς αἰγείρου καὶ λειο-
 φλοιότερον καὶ τὸ ὅλον εὐτροφώτερον· ἀπογηράσκουσιν
 δὲ καὶ ἐλάττονι τροφῇ χρωμένην οὐκ ἄλογον καὶ τὸ
 φύλλον στενότερον καὶ τὸν φλοιὸν τραχύτερον ἔχειν καὶ
 εἴ τι ἄλλο συνακολουθεῖ τοῖς μὴ ὁμοίως εὐτρόφοις. τὸ 3
 δ' ὅλον οὐκ ἄραν ἴσως τὸ συμβαῖνον θαναμαστὸν τῷ τε
 εἰς τὸ σύνεγγυς καὶ τὸ ὁμοίον πως μεταβάλλειν καὶ ἔτι
 τῷ ὁρᾶν καὶ ἐπὶ γε τῶν ζώων γινομένης τοιαύτας τινὰς
 μεταβολὰς τὰς μὲν κατὰ τὴν γέννησιν οἶον ἐπ' ἄλλων
 καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων ψυχῶν· ἐκ κάμπης γὰρ χρυ-
 σαλλίς, εἶτα ἐκ ταύτης ἡ ψυχὴ· τοῦτο δὲ πλὴν τῶν ψυχῶν
 ἐπ' οὐδενὸς συμβαίνει. τῶν δὲ καὶ τετελειωμένων ἤδη
 κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις τοῦ σώματος, αἷ γίνον-
 ται διὰ τὰς ἐπετείους ὥρας ὥσπερ ταῖς ὄρνισιν· ἐπὶ τού-
 των γὰρ μάλιστα καὶ λέγεται καὶ ἐνδηλος τῶν χρωμάτων
 μεταβολὴ καὶ τῶν ὅλων σωμάτων ὥστε δοκεῖν ἑτέρους
 εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ εἴρηται φυσικῶς ὑπολη-
 πτέον· τὰ δ' ἐξ ἀρχῆς λελεγμένα μᾶλλον κατὰ φύσιν.

9 H

CAP. VIII. Ἀκόλουθα δέ πως τοῖς εἰρημένοις καὶ
 ὥσπερ ἐσχάτης θεωρίας περὶ νοσημάτων καὶ φθορᾶς εἰ-
 πεῖν ἀμφοτέρων μετέχοντα καὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν
 παρὰ φύσιν. φθοραὶ μὲν γὰρ εὐθύς αἰ μὲν οὕτως, αἰ

- δ' ἐκείνως λέγονται, νόσοι δὲ τῇ μὲν ὁλῶς δόξαιεν ἂν εἶναι παρὰ φύσιν, ἔκβασις γάρ τις αἰεὶ καὶ σύγχυσις τοῦ κατὰ φύσιν ἢ νόσος, τῷ δ' εἰωθέναι καὶ πολλάκις συμβαίνειν κατὰ φύσιν λέγομεν ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ φυτοῖς, αὐτὰ ταῦτα διαιροῦντες τὰ βίαια πάθη καὶ φανερώως ἀπὸ τῶν ἔξωθεν αἰτιῶν, οἷον τραυμάτων καὶ πληγῶν· τὰ γὰρ ὑπὸ ψύχους ἢ καύματος ἢ τινος ἑτέρου συμβαίνοντα τῶν ἐν τῷ ἄερι παθημάτων οὐ λέγομεν παρὰ φύσιν· καίτοι βίαιά γέ πως καὶ ταῦτα καὶ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἐστίν· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο μὲν οὗτ' ἰδιόν ἐστίν ἐπὶ τῶν φυτῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων οὔτε διάφορον
- 2 πρὸς ὃ νῦν ζητοῦμεν· τῶν δὲ νόσων ἀρχαὶ καθάπερ τοῖς ζώοις ἢ ἀπ' αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν καὶ ἡ φθορὰ ἢ ὁλῶς ἢ εἰς καρπογονίαν. ἀπ' αὐτῶν μὲν ὅταν ἡ πληθὸς ἢ ἔνδεια τῆς τροφῆς ἢ ποιότης, ἀπὸ δὲ τῶν ἔξωθεν ὅταν ἡ χειμῶνες ὑπερβάλλοντες ἢ καύματα ἢ ἐπομβρία ἢ ἄλλη τις δυσκρασία τοῦ ἀέρος· ἐτι δὲ ὅσα διὰ πληγὴν ἢ ἔλκωσιν ἐκ σκαπάνης ἢ ἐκτομῆς ἢ διακαθάρσεως ἢ ἐξ ἄλλης τοιαύτης αἰτίας· ὧν γ' ἐναι καὶ ἀπὸ τοῦ δαίμονος συμβαίνουσι καθάπερ ἡ χαλασοκοπία· εἰ δὲ καὶ ἡ ἔνδεια καὶ ἡ ὑπερβολὴ τῆς τροφῆς τῶν ἔξωθεν ὥς τινές
- 3 φασιν οὐδὲν ἂν διαφέρει. πάντα δὲ ἰσχύει μᾶλλον τὰ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἐν τοῖς ἀσθενέσιν διακειμένοις· τὰς γὰρ ὑπερβολὰς ἥττον δύνανται φέρειν. ἀσθενεστάτη δὲ διάθεσις μελλόντων τε καὶ ἀρχομένων βλαστάνειν καὶ πάλιν μετὰ τὴν καρποτοκίαν ὥσπερ ἐξηραμμένων· τότε γὰρ ἐν μερίστῃ μεταβολῇ· δι' ὃ καὶ τὰ ἄγρια μάλιστα πονεῖ πρὸ τῆς βλαστήσεως ἢ ὑπ' αὐτὴν τὴν βλάστησιν ὅταν χαλασοκοπηθῇ ἢ πνεύματα ἐπιγένηται ψυχρὰ σφόδρα ἢ θερμά. κρατεῖται γὰρ ταῖς ὑπερβολαῖς. οἱ δ' ὥραῖοι χειμῶνες ὠφελούσι καὶ τὰ ἄγρια καὶ τὰ ἥμερα· καὶ γὰρ ἰσχὺν ἐμποιοῦσι καὶ τῇ πιλῇσει καὶ πυκνώσει καὶ εὐβλαστίαν.

10H

CAP. IX. Ταῦτα μὲν οὖν ἀμφοῖν κοινά. νοσήματα

δὲ τῶν ἀγρίων οὐ λέγεται, τῶν δ' ἡμέρων λέγεται πλείω, τάχα δὲ καὶ ἔστι διὰ τὴν ἀσθενείαν ὧν τὰ μὲν ἀνώνυμα, τὰ δὲ ὠνομασμένα, καθάπερ ἡ ψώρα καὶ ὁ σφακελισμὸς καὶ ἀστροβλήτα καὶ σκωληκόβορρα γίνεσθαι. ἀστροβλήτα μὲν οὖν μάλιστα γίνεται τὰ φυτὰ καὶ οἱ μόσχοι διὰ τὴν ἀσθενείαν. συμβαίνει δὲ τὸ πάθος ὅταν ἡ γῆ ξηρανθῇ καὶ μὴ ἔχῃσιν ἔλκειν ὑγρότητα, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὸ ἄστρον πλεῖστα· τὰ δὲ πρεσβύτερα διὰ τὴν ἰσχὺν 2 ἀντέχει τε μᾶλλον καὶ ἔλκει πόρρωθεν, ἔτι δ' ὑγρότης ἢ οἰκεία πιότερα καὶ λιπαρώτερα καὶ πρωϊκαρπότερα τῶν νέων καὶ ὅσα ἂν προδείξωσιν πάντ' ἐκφέρουσιν· ὅλως δὲ πᾶσαν μεταβολὴν ἥττον δύναται τὰ ἀσθενέστερα φέρειν, ὑπὸ δὲ τὸ ἄστρον καὶ διυγραίνεται πῶς μᾶλλον τὰ δένδρα, καθάπερ πρότερον ἐλέχθη, δι' ὃ καὶ ἡ ἐπιβλάστησις· ἡ μὲν οὖν ἀστροβολία διὰ ταῦτα συμβαίνει καὶ ἔτι διὰ τὰς πληγὰς τὰς ἔξωθεν καὶ τὰς ἐλκώσεις· ἀσθενέστερα γὰρ διὰ ταῦτα γίνεται καὶ ἐπὶ πλεόν αὐτῶν αἱ δυνάμεις διϊκνοῦνται· σκωληκοῦται δὲ μᾶλλον τὰ πρεσβύτερα. συμβαίνει δὲ δοκεῖ καὶ τοῦτο τὸ πάθος 3 ἢ διὰ τὰς ἐλκώσεις τῶν περισκαπτομένων ἢ ὅταν ἐκδιψήσῃ διὰ τοὺς αὐχμούς· ἐκ μὲν γὰρ τῆς πληγῆς σήπεται, ἀλλοιούμενα δὲ τῇ σήψει ζωογονεῖ καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα· ἐκ δὲ τοῦ διψῆσαι διὰ τὸ ἔλαττον ἔχειν τοῦ συμμέτρου τὸ ὑγρόν· οἷον γὰρ ἐκστασις γίνεται τις ἐκ φύσεως, ἐν δὲ τῇ ἐκστάσει μεταβολὴ καὶ ἀλλοιώσις, ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ διὰ τὴν σῆψιν ἢ ζωογονία. συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς ἀφαναινομέναις· ἐνισχύει γὰρ τότε τὸ θερμόν. σκωληκοῦνται δὲ μάλιστα αἱ μηλέαι δι' ὃ καὶ τοῖς ἐμ- 4

11H πύροις φαῦλαι· ταχὺ γὰρ αἱ ῥίζαι ξηραίνονται. κοινό-
 τατα δὲ φαίνεται τῶν νοσημάτων εἶναι τοῦτό τε καὶ ἡ
 ἀστροβολησία. πάντα γὰρ ὡς εἶπεῖν σκώληκα ἰσχει πλὴν

- τὰ μὲν πλείους καὶ θᾶττον ἀπόλλυται, καθάπερ μηλέα
 συκῇ ἄπιος, τὰ δ' ἐλάτιους καὶ βραδύτερον. ἥκιστα δὲ
 σκωληκοῦται τὰ δριμέα οὐχ ὅτι ἄσηπτα μόνον, ἀλλ' ὅτι
 καὶ ἡ δριμύτης κωλύει ζωογονεῖν· σημεῖον δὲ τὸ τῆς
 δάφνης· αὕτη μὲν γὰρ σήπεται ταχέως, σκωληκοῦται δ'
 οὐχ ὁμοίως· ἐπεὶ διὰ τοῦτο οὐδ' ἐρίνεος ὁμοίως τῇ συ-
 5 κῇ· δριμύτερος γὰρ ὁ ὀπός. ὅλως γὰρ τὰ γλυκέα σήπε-
 ται θᾶττον, εὐμετάβλητος γὰρ ὁ χυλὸς ἀσθενέστερος ὢν,
 δι' ὃ καὶ αἱ μηλέαι καὶ αἱ ῥόαι μᾶλλον αἱ γλυκεῖαι τῶν
 ὀξειῶν· πάντων δὲ αἱ ἥριναι μᾶλλον διὰ τὴν ἀσθένειαν
 τοῦ τε χυλοῦ καὶ τῆς ὅλης φύσεως. ἐν σχίνῳ δὲ φυτευό-
 μενα πάνθ' ἥττον σκωληκόβρωτα διὰ τε τὴν θερμότητα
 καὶ τὴν ὁσμὴν. ταῦτα μὲν οὖν τὰ νοσήματα συμβαίνει
 6 διὰ τὰς ῥηθείσας αἰτίας. οἴονται δέ τινες καὶ τὸν σφα-
 κελισμόν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ τῶν ἔξωθεν γίνεσθαι
 τραυματίων καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· μετενεχθῆναι
 γὰρ τοῦνομα κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ πάθους. οὐ μὲν
 ἔοικεν ἀληθὲς οὐδὲ τοῦτ' ἐπὶ πάντων εἶπερ ὁ ἐρέβινθος
 ἀπόλλυται σφακελίσας ὅταν ἀνθοῦσιν ὕδωρ ἐπιγινόμε-
 νον ἀποκλύσῃ τὴν ἄλμην· τὸ γὰρ ἔφαλμα οἶον σφακε-
 λίζειν ἐστίν· φαίνεται δὲ καὶ ἄλλα χωρὶς πληγῆς πάσχειν
 7 τοῦτο τὸ πάθος. ἐνιοὶ δὲ καὶ τὸ ἀστροβολεῖσθαι σφακε-
 λίζειν καλοῦσι· τοῦτο μὲν οὖν τάχ' ἂν ὀνόματος εἴη
 διαφορά· δι' ὑπερβολὴν γὰρ καὶ ἐνδειαν τροφῆς καὶ
 οὕτως ἀπόλλυται τὰ δένδρα, τάχα δὲ μᾶλλον δι' ἀπε-
 ψίαν καὶ τὴν ἔξωθεν δύναμιν οἶον ὅταν μετὰ τὴν καρ-
 ποτοκίαν λεπτῆς οὔσης ἔτι τῆς ὑγρότητος διὰ τὴν ἀσθέ-
 νειαν ἐπιγένηται πάγος ἰσχυρός· ἀποθνήσκει γὰρ κατα-
 ψυχόμενα· τὸ γὰρ ὀρρώδες καὶ λεπτὸν ψυχρὸν, τὸ δὲ
 παχὺ καὶ ὥσπερ πῖον θερμόν. αὕτη μὲν οὖν εἴτε διὰ
 πληθὸς εἴτε δι' ἀπεψίαν εἴτε δι' ἄμφω καὶ ἔτι ἀσθένειαν
 8 ἡ φθορά. δι' ἐνδειαν δὲ κατ' ἄλλον τε τρόπον καὶ ὅταν 12H

αἱ ῥίζαι μετέωροι γένωνται καὶ ἐπιφανεῖς· οὐ γὰρ δύ-
 νανται παρέχειν ἱκμάδα διὰ τὸν ἥλιον ὥστε συγκάεται
 καὶ παχύνεται μᾶλλον τοῦ δέοντος ὁ ὁπὸς, ἐκ τούτου δὲ
 νόσος καὶ φθορά. παραπλήσιον δὲ τὸ συμβαῖνον καὶ
 ὅταν ἐξανχυῶσι δι' ἀνυδρίαν, οὐδὲ γὰρ τότε διαδιδόα-
 σιν. βοήθεια δὲ καὶ φυλακὴ πρὸς τὰς ἐνδεΐας τὸ κινεῖν
 αἰεὶ καὶ ὁμαλίζειν τὴν γῆν· οὕτω γὰρ τοῦ θέρους ἔλξει
 τινὰ ἱκμάδα καὶ τοῦ χειμῶνος ἐνυπάρξει μᾶλλον τὸ θερ-
 μόν, ὃ διαδίδωσι τὴν τροφήν. ἐξ ὑπερβολῆς δὲ διὰ τὴν 9
 ἐπομβρίαν. τότε γὰρ διὰ τὴν ἀτροφίαν — ἀτροφεῖ γὰρ
 τὸ μὴ κρατοῦν μηδὲ πέττον — ἐκλευκαίνεται τε καὶ
 ἀπόλλυται τὰ δένδρα, καθάπερ ὁ σῖτος· ἐνίοτε δὲ οὐκ
 ἀπόλλυται μὲν, εἰς δὲ τὴν καρπογονίαν νοσοῦσιν· ἀκαρ-
 πεῖ γὰρ τὸ μὴ πέττον μηδὲ κρατοῦν. τῇ δὲ συκῇ καὶ νό-
 σημά τι συμβαίνει περὶ τὰς ῥίζας, ὃ καλοῦσι λοπᾶν· τοῦτο
 δ' οἶον μάδισις τίς ἐστι τῶν ῥιζῶν καὶ [τῶν] μικρὸν ἐπά-
 νω διὰ τὴν πολυῦδρίαν. ἐξ ὑπερβολῆς δὲ καὶ τὸ τραγᾶν 10
 τῆς ἀμπέλου καὶ ὅσοις ἄλλοις ἀκαρπεῖν συμβαίνει διὰ
 τὴν εὐβλάστηαν· οὐ δύνανται γὰρ οὐδὲ ταῦτ' ἐκπέττειν,
 ἀλλ' εἰς τὴν βλάστησιν ἡ ὁρμὴ τρέπεται, καθάπερ ἐπι-
 σπωμένη διὰ τὸ πλῆθος. ὥς ἐπὶ πολὺν δὲ ἐκ τῶν τοιού-
 των συμβαίνει συκῇ μὲν ψωριᾶν, ἐλάᾳ δὲ λειχηνιᾶν, ἀμ-
 πέλω δὲ ῥεῖν ὥσπερ καὶ Κλείδημός φησιν· λεπτοὺς γὰρ
 ὁ καρπὸς ἄπεπτος ὢν καὶ ῥοώδης. ἡ βοήθεια δ' ἐν δυεῖν 11
 ἐν τε τῷ παραιρεῖσθαι τὴν εὐτροφίαν ὥσπερ καὶ τὰς ἀμυγ-
 δαλᾶς καὶ τὰς ῥόας τινὲς κολάζουσι καὶ ἐν τῷ δύναιμιν
 τινὰ προστιθέναι τῷ δένδρῳ καὶ ἰσχύν. τοῦτο γὰρ αἴ τε
 διακόψεις ποιοῦσι τῆς συκῆς, ὅταν ἄρχηται βλαστάνειν,
 ὅπως μὴ παλίσκιος οὕσα παχύνῃ τὸν ὁπὸν καὶ αἱ ἀποψι-
 λώσεις τῶν ἀμπέλων καὶ ἀποκνίσεις τῶν οἰνάρων τῶν
 μεγίστων παρ' ὅλον τὸ θέρους ὥς τινες κελεύουσιν· καὶ
 αἱ περικαθάρσεις δὲ τῶν ἀνωτάτων ῥιζῶν καὶ τὰ κλή-

- ματα ἐπιβαλλόμενα καὶ ἀποκατώρυγες καθιέμεναι· καὶ ἡ σκαπάνη βοηθεῖ γενομένη καιρία γυμνοῦσα τὰς ῥίζας, ὅπως ἐθισθῶσι πνεύματι καὶ ψύχει, καθάπερ ἔνιοι κελεύουσι πάγον εὐλαβουμένους καὶ μετὰ ταῦτα δὲ τὴν κατεργασίαν ἀποδιδόναι. πάντα γὰρ ταῦτα τῆς τροφῆς ἀφαιρεῖ καὶ συναυξέει τὴν δύναμιν. ἐναντίως δὲ τοῖς ἐξησθενηκόσι διὰ τὴν ἔνδειαν ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἄλλη θεράπεια τὴν τε δύναμιν ἅμα καὶ τὴν εὐτροφίαν ἀπο-
- 12 δίδωσιν. τὴν δὲ ψώραν οἴονται τινες γίνεσθαι καὶ ἄλ- 13H λως οἶον ὅταν ὕδωρ ἐπὶ Πλειάδι γένηται μὴ πολὺ· τότε γὰρ ἀναξυμοῦται τὰ ἀναθερμαινόμενα καὶ δίδωσιν ἔξω καθάπερ τὰ ἐξανθήματα· ἐὰν δὲ πολὺ γένηται, ἀποκλύζεται τὰ αἷτια, τάχα δὲ καὶ διαδίδωσιν εἰς τὰ ἐντὸς καὶ παύει· συμβαίνει δὲ τότε καὶ τὰ ἐρινὰ καὶ τοὺς ὀλύνθους ἀπορρεῖν· διῶκνεῖται γὰρ εἰς ταῦτα ἡ ὑγρότης· τῆς
- 13 μὲν οὖν ψώρας ταῦτ' αἷτια τῇ συκῇ λέγουσιν· τῇ δὲ ἀμπέλῳ τοῦ τραγᾶν, ὅταν ἡ ὑπὸ πνεύματος βλαστοκοπηθῇ, ἢ ὅταν τῇ ἐργασίᾳ συμπάθῃ, ἢ τρίτον ὅταν ὑπὲρ τμηθῇ· συμβαίνει γὰρ πλείω τὸν ἀθροισμὸν γινόμενον μᾶλλον εἰς τὴν βλάστησιν σφοδρότερος ὁρμᾶν, ὥστε μὴ δύνασθαι καρπογονεῖν. τοῦ δὲ ῥυάδα γίνεσθαι δύο αἷτια ἢ ὅταν ἐπινιφθῇ κατὰ τὴν ἀπάνθησιν ἢ ὅταν κρεῖττωθῇ· τοῦτο δ' εἰ ἀληθὲς ἔοικε κατὰ μὲν τὴν ἀπάνθησιν ὑγρότερος ὢν ὁ ἀῆρ ὥσπερ ἀπερυσσιβοῦν, ἢ δὲ κρεῖττωσις οἶον ἀντισπᾶν καὶ μεθιστάναι τὴν τροφήν, ὥστε ἐξ ἀμφοτέρων εὐλογον ἀπορρεῖν τὰς ῥάγας καὶ τὰς ἐπιμενούσας μικρὰς εἶναι. ἢ δ' ἀμβλωσις τῶν ὀφθαλμῶν ὅταν ῥιγῶσι ταύτῳ καὶ παραπλήσιόν ἐστιν, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀγρίων προβλαστάνειν ἀρχομένων ἐὰν ἐπιγένηται χειμῶν. πάσχει δὲ τοῦτο καὶ ἡ πρὸ ὥρας ἄνθησις· ἐπ' ἀσθενεῖ γὰρ πνεύσας ἄνεμος ψυχρὸς ἀπέκλυσεν. ταῦτα μὲν οὖν τῶν δένδρων αὐτῶν ἐστὶ νοσήματα καὶ πάθη.

CAP. X. Τὰ δὲ τῶν καρπῶν οἶον τῶν μὲν βοτρυῶν
 ὁ καλούμενος κράμβος· τοῦτο δ' ὅμοιον τῇ ἐρυσίβῃ· γί-
 νεται γὰρ ὅταν ἐπούσης ὑγρότητος μετὰ τὰς ψεκάδας
 ἐπικαύσῃ σφοδρότέρως ὁ ἥλιος, ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ
 τῶν οἰνάρων. μηλέας δὲ καὶ ἐλάας καὶ συκῆς καὶ σκω-
 ληκοῦνται οἱ καρποί. καὶ τὰς μὲν μηλέας καὶ συκᾶς αἰὶ
 διαφθείρουσιν οἱ σκώληκες· τὰς δὲ ἐλάας, ἐὰν μὲν ὑπὸ
 τὸ δέρμα γένωνται, διαφθείρουσιν· ἐξεσθίουσι γάρ·
 ἐὰν δ' ἐν τῷ ἔσω τὸν πυρῆνα διαφάγωσιν, ὠφελοῦσιν·
 ἐντὸς γὰρ ὄντες οὐχ ἄπτονται τῆς σαρκός. κωλύονται
 δ' ὑπὸ τῷ δέρματι εἶναι ὕδατος ἐπ' ἀρκτούρω γενομέ-
 νου· καταψυχόμενοι γὰρ φεύγουσιν. νοσεῖ δὲ πολλάκις
 καὶ τὰ σῦκα καὶ οἱ ἄλλοι καρποί. τὸ δ' αἴτιον, ὡς ἀπλῶς 2
 εἰπεῖν, ἐν δυοῖν· ἢ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δένδρου καὶ τῆς
 τούτου διαθέσεως ὥσπερ ὅταν ἐν ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἢ
 ὑγρότης κομιιδώδης ὑπογένηται, ἢ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν
 αἶρα ξυμβαινόντων· τῇ δ' οὖν ἐλάᾳ καὶ τὸ ἀράχνιον ἐμ-
 φύεται δι' ὑγρασίαν τινὰ τοῦ αἵρος τοῦ περὶ αὐτάς, ὃ
 καὶ διαφθείρει τὸν καρπὸν. ἢ δὲ ἐκ τοῦ ἔνου βλάστησις
 ὑδάτων ἐπιγινομένων γίνεται, δι' ἣν ἀποβάλλει τὸν καρ-
 πὸν ἐνταῦθα τῆς τροφῆς ῥεούσης, ἅτε μὴ ἰσχύοντος τοῦ
 καρποῦ, τῆς δ' ὑγρότητος ἡθροισμένης . . . τῆς βλα-
 4H στήσεως. χεῖριστον δ' ἐὰν ἀνθούσαις ἐφύσῃ καὶ ἐλάαις
 καὶ ἀμπέλοις καὶ τοῖς ἄλλοις· ἀπορρεῖ γὰρ τὰ ἄνθη καὶ
 οἱ καρποὶ δι' ἀσθένειαν. ἐνιαχοῦ δὲ ἴδια πάθη συμ- 3
 βαίνει, καθάπερ ἐν Μιλήτῳ καὶ Τάραντι περὶ τὰς ἐλάας.
 ἐν Μιλήτῳ μὲν γὰρ, ὅταν περὶ τὸ ἀνθεῖν ὦσι, νοτίου
 αἵρος ὄντος καὶ εὐδιεινοῦ κάμπαι γενόμεναι κατεσθίου-
 σιν αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ δὲ τὰ ἄνθη ἕτεραι οὖσαι τῷ
 γένει. βοηθεῖ δὲ πρὸς ταῦτα, ἐὰν ἐπιγένηται καῦμα·
 διαρρήγνυνται γάρ. ἐν Τάραντι δὲ περὶ τὴν ἄνθησιν
 ὅτε μὲν ἀπερυσσιβοῦνται διὰ τὴν ἄπνοιαν, ὅτε δὲ πνεῦμά

τι πνέον ἐκ τῆς θαλάττης ὁμιχλῶδες καὶ παχὺ προσίξουν
ἐν τοῖς ἄνθεσιν ἀπόλλυται τὰ ἄνθη τῇ ἄλμῃ· διὰ τοῦτο
καλλίστων ὄντων καὶ μεγίστων τῶν δένδρων ἐλάχιστος
4 παρ' αὐτοῖς ὁ καρπός. ὅλως δὲ ἕκαστοι τῶν τόπων ἰδίας
ἔχουσι κῆρας, οἱ μὲν ἐκ τοῦ ἐδάφους, οἱ δ' ἐκ τοῦ ἀέρος,
οἱ δ' ἐξ ἀμφοῖν. ἐκείνη δὲ αἰτία κοινὴ πᾶσιν ἢ ἀπὸ τῶν
πνευμάτων κατὰ τὰς χώρας ἐκάστας, ὅσα θερμὰ τοῦ
θέρους πνεῖ καὶ τοῦ ἥρος ψυχρὰ σφόδρα τῶν δένδρων
ἄρτι βλαστανόντων καὶ ὑπὸ τὴν ἄνθησιν· τὸ γὰρ ὅλον
ἀληθές καὶ ἐπὶ τούτων, ὅτι δι' ὑπερβολὴν καὶ ἔνδειαν
5 τροφῆς καὶ καύματος καὶ ψύχους νοσοῦσιν· ἔτι δ' ἂν μὴ
κατὰ καιρὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὕδατα οὐράνια γένηται.
συμβαίνει γὰρ ὅτε μὲν ἀποβάλλειν γενομένων ἢ μὴ γε-
νομένων ὑδάτων, ὥσπερ τὰς συκᾶς, ὅτε δὲ χεῖρους γί-
νεσθαι σηπομένους καὶ καταπνιγομένους ἢ πάλιν ἀπο-
ξηραιομένους παρὰ τὸ δέον. ἐπεὶ καὶ καύματα ἔνια καὶ
βότρυν καὶ ἐλάαν ἀποκάει καὶ ἄλλους καρπούς· τῶν δὲ
σκωλήκων πολλοὶ διαφέρουσι μὲν ταῖς μορφαῖς οὐ μὴν
ἀλλ' ἐκείνη μείζων ἢ διαφορὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὰ ἐξ
ἐτέρου δένδρου καὶ καρποῦ μετατεθέντα ἐν ἐτέρῳ γένει
σώζεσθαι· τοῦτο δ' εὐλόγον· ἐκάστῳ γὰρ ἐκ τῆς οἰκείας
ὑλῆς ἢ τροφῆς· πλὴν ἰδίου τὸ περὶ τὸν κεράστην καλού-
μενον ξυμβαῖνον· τοῦτον γὰρ φασι καὶ ἐν τῇ ἐλάᾳ γίνε-
σθαι καὶ εἰς τὴν συκὴν ἐντίκτειν· ἔχει δὲ ἡ συκὴ καὶ ἐξ
ἐαυτῆς σκωλήκας καὶ τοὺς ἐντικτομένους τρέφει, πάντα
δ' εἰς κεράστην ἀποκαθίστανται· φθέγγονται οἷον τριγ-
μὸν· περὶ μὲν οὖν νοσημάτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XI. Περὶ δὲ φθορᾶς ἀπλῶς τῶν δένδρων^{15H}
ἐκεῖνο πρῶτον δεῖ διελεῖν ὅτι εἰσὶν αἱ μὲν κατὰ φύσιν,
[αἱ δὲ παρὰ φύσιν]. κατὰ φύσιν μὲν αἱ γήρα καὶ δι'
ἀσθένειαν ἀνάνσεις ὥσπερ ἀποπνεόντων καὶ ἀπομαραι-
νομένων αὐτομάτων· παρὰ φύσιν δὲ αἱ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν,

τούτων δὲ αἱ μὲν βιαίότεραι φαίνονται καθάπερ ἐὰν
 κοπὲν ἢ πληγὲν, αἱ δ' ἤττον αἱ διὰ χειμῶνας ἢ πνεύ-
 ματα, πασῶν δ' ἥκιστ' αἱ διὰ νόσον ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 ζώων· ἐγγχρονίζουσι γὰρ αὐταὶ μάλιστα δι' ὃ καὶ οὐδὲ
 φαίνονται παρὰ φύσιν ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ φυτοῖς
 εἴπερ ἐκείνη τῆς φύσεως ἢ ἔκλειψις. ἔστι δέ τις καὶ 2
 ἑτέρα ἢ διὰ τὴν εὐκαρπίαν καὶ πολυκαρπίαν· ταῦτα μὲν
 οὖν, ὥσπερ ἐλέχθη, φύσει βραχύβια ἐξαναλισκομένης
 ἐνταῦθα τῆς οὐσίας, ὅσα πολυκαρπήσαντα ἀφαναίνεται
 καθάπερ ἐλέχθη· συμβαίνει γὰρ τοῦτο πλείοσιν· ἐπεὶ
 καὶ ἐλάαι αἱ νέαι δοκοῦσι φθείρεσθαι δι' εὐκαρπίαν ὅτι
 οὕτω τετελεσμέναι τὴν τῆς ἀξήσεως τροφὴν ἐξαναλί-
 σκουσιν εἰς τοὺς καρπούς· ταύτην δ' οὐ τῶν κατὰ φύ-
 σιν ἄν τις θείη τὴν φθορὰν οὐδ' ὥς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν
 καὶ βιαίως, ἀλλ' ὥς ἀπ' αὐτῶν διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ὀρμὴν
 τοῦ συμμέτρου πρὸς τὸν καρπὸν ἢ συναίτιός πως καὶ
 ὁ ἀῆρ καὶ ἡ τοῦ ὅλου κατάστασις· εὐκαρπία γὰρ γίνεται
 τοιαύτη διὰ τὴν τοῦ ἄερος εὐκρασίαν· ταύτην μὲν οὖν
 εἴτε κατὰ φύσιν εἴτε παρὰ φύσιν εἴτε καὶ μέσῃ τινὰ
 χρῇ λέγειν οὐδὲν διαφέρει. τάχα δὲ καὶ γένει τινὶ δέν- 3
 δρων ἔνναι κατὰ φύσιν αὐτομάτως τε γινόμεναι καὶ οὐ
 κακούμενοις, ἀλλ' εὐθενοῦσι, οἷον τῆς πεύκης ὅταν αἱ
 ῥίζαι θαλάσσι· πάσχουσι μὲν γὰρ τοῦτο δι' εὐτροφίαν
 καὶ ὑπερβολὴν, ἅμα δὲ τῇ θαλάσσει τὴν τροφὴν οὐ διεί-
 σαι φθείρονται. καὶ ἔοικε παραπλήσιον τὸ συμβαῖνον
 καὶ ἐπὶ τῶν ζώων, ὅταν ὑπερπαχυνθῶσιν· οὐ δυνά-
 μενα γὰρ ἔλκειν τὴν πνοὴν οὐδ' ὅλως τῷ πνεύματι χρῇ-
 σθαι διὰ τὴν σύμφραξιν καὶ τὴν πύκνωσιν ἐκείνὰ τε
 ἀποπνίγονται καὶ αἱ πεῦκαι δι' ὃ καὶ οὐ κακῶς οἱ ὀρεί-
 τυποι τοῦνομα τέθεινται· φασὶ γὰρ ἀποπνίγεσθαι τὴν
 πεύκην διὰ τὴν πριότητα· πάντα γὰρ ὥς ἔοικε δεῖται
 πνεύματός τινος ἢ μανώσεως ἢ πόρων. τὰς μὲν οὖν τοι-

αὐτας μᾶλλον ἂν τις θείῃ φυσικὰς ἐκείνας δὲ ὁποτέρως δεῖ προσαγορεύειν μηδὲν διαφερέτω καθάπερ ἐλέχθη.

CAP. XII. Περὶ δὲ τῶν κατὰ φύσιν λεκτέον ἐπέειπερ 161
αἱ κατὰ φύσιν ἀπλαῖ τινές εἰσι καὶ φανεραί. τούτων δὲ
σχεδὸν ἐν δυοῖν αἱ αἰτίαι τῶν κατὰ τὸν ἄερα γινομένων
ὑπερβολῇ ψύχους τε καὶ καύματος· αἱ γὰρ δι' ἔνδειαν
τροφῆς οἶον ἢ λειψυδρίαν ἢ χώρας κακίαν ἕτερον εἶδος
ἔχουσι καὶ φανεραὶ ἐκ τῶν εἰρημένων. αἱ μὲν οὖν ὑπὸ
καύματος ἐλάττους ἂν μὴ τις αὐχμὸς ὑπερβάλλων γένη-
ται, καὶ οὗτος δὲ μᾶλλον τᾶλλ' ἀπόλλυσιν ἢ τὰ δένδρα,
ταῦτα δ' ἂν συνεχῆς γίνηται καὶ πλείω χρόνον· ἀλλ'
οἷα δὴ τὰ ἐπέτεια καύματα γίνεται κατὰ τὸν οἰκεῖον και-
ρὸν οἶον ὑπὸ κύνα ἀπόλλυται τὰ φυτὰ ἀστροβολούμενα
καὶ ἐὰν ἄρα τι τύχη πεπηρωμένον ἢ ἀσθενές· οὐδὲ γὰρ
2 ταῦτ' ὑπομένει. ὑπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος πλείω καὶ κατὰ
πλείους τρόπους, ὅτε μὲν γὰρ αἱ αἰθρίαι καὶ πάγων
σφοδρότητες ἐκπηγνύουσιν, ὅτε δ' ἄνεμοι ψυχροὶ πνεύ-
σαντες ἀπέκαυσαν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπνοίας οὔσης ἢ με-
τρίας πνοῆς, οὐ καθαρῷ δὲ τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ θολεροῦ
καὶ ἐπινεφοῦς. καὶ σχεδὸν οὕτως ἢ γε τῶν δένδρων γί-
νεται πῆξις ἐὰν τε αἰθριος ἐὰν τε μὴ ὁ οὐρανὸς ᾗ. γίνε-
ται δὲ περὶ μὲν Ἀρκαδίαν καὶ Εὐβοίαν αἰθρίας καὶ
πνεύματος, περὶ δὲ Θετταλίαν καὶ τούτους τοὺς τόπους
ἀπνοίας καὶ ἐπινεφοῦς, οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ πνευμάτων ὄν-
των συμβαίνει τὸ πάθος, ὅτανπερ τὰ ὄρη λάβῃ χιόνα
τὰ περικείμενα καθ' ἐκάστους τόπους· ἀφ' ἐκάστου γὰρ
αἱ ἀπόπνοιαὶ καὶ τὸ ψύχος τὸ ἀποκάον, ὅτε δὲ νηνεμίας
3 οὔσης εἰσδυόμενος ὁ ἀήρ. ὃ δὲ λέγουσιν, ὥς ἦττον γί-
νεται περὶ Εὐβοίαν καὶ τὴν Βοιωτίαν, ὅταν ἡ ὄρχομε-
νία λίμνη πληρωθῇ, τάχ' ἂν τις ἀμφοτέρως λάβοι καὶ
ὥς κατὰ συμβεβηκός, ὅτι ἐπομβρα συμβαίνει τότε μᾶλ-
λον εἶναι τὰ ἔτη καὶ χιόνα μὴ πίπτειν καὶ ὥς ὑδρωδε-

στέραν τὴν ἀναθυμίασιν γινομένην διὰ τὸ ἀπὸ πλέονος·
 ἢ τοιαύτη δ' ἦττον ψυχρὰ καὶ κακοποιός· καὶ φανερόν
 ἐν τισὶ τόποις γέγονεν· ἀλγεινότεροι γὰρ γεγένηται λι-
 μνωθέντων τῶν πλησίον· πνεῖ δὲ τὰ πνεύματα τὰ ἀπο- 4
 καίοντα περὶ γε τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόπους ἀπὸ δυ-
 σμῶν ὥσπερ ὁ Ὀλυμπίας ὁ ποιῶν ἄλλοθί τε καὶ ἐν Χαλ-
 κίδι τὸν καλούμενον καυθμόν· ἐν Θετταλίᾳ γὰρ ἀμφο-
 τέρωθεν πνέοντες ἐκπηγνύουσιν· ἢ δ' ὥρα τῆς πνοῆς
 μάλιστα πῶς περὶ τροπὰς ὑπὸ τὰς τετταράκοντα· τότε
 γὰρ καὶ ὁ ἀῆρ ὅλως ψυχρότατος. τὰ μὲν οὖν γινόμενα
 ταῦτ' ἐστίν, ἢ δ' αἰτία σχεδὸν ὡς καθόλου γε εἰπεῖν
 φανερά· τὸ γὰρ θερμὸν ἐξελαυνόμενον ὑπὸ τοῦ ψύχους
 συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρὸν ὥστε διαπνεῖσθαι. συμβαίνει δὲ 5
 τοῦθ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεόν ἐν τοῖς ὑπὲρ γῆν, τὰ δὲ κατώ-
 τατα περὶ τὰς ῥίζας ἀπαθῆ, πολλάκις δὲ καὶ αὐτοῦ τι
 τοῦ στελέχους· οὐ μὴν ἄλλ' ἐνίοτε διῴκνεϊται καὶ πρὸς
 τὰς ῥίζας ὥσθ' ὅλως ἐξαναίνειν τὸ δένδρον· ἀπλῶς γὰρ
 ἄνωθεν ἢ ἀρχῇ καὶ ἢ παρεῖςδυσιν τοῦ ψύχους εἴτ' ἀπὸ
 τούτων ὥσπερ ὀχετῶν τινων καταβαίνει πρὸς τὰ κάτω
 δι' ὃ καὶ παρ' οἷς συμβαίνει τὸ πάθος κατακρύπτουσι
 τὰς ἀμπέλους καὶ τὰς συκᾶς θαμνώδεις ποιοῦσιν· οὐδὲν
 δὲ δεῖ πολλῆς γῆς, ἀλλὰ μετρία τις ἐποῦσα δύναται δια-
 τηρεῖν· ἐνιοὶ δὲ μόνον παρὰ τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων καὶ 6
 τὰς κράδας αὐτὰς καθάπερ ἐν τε τῷ Πόντῳ καὶ περὶ
 Μήδειαν οἶον ἐμφράττοντες τὰς ἀρχάς· ἐὰν γὰρ ταῦτα
 συγκλεισθῇ καίπερ τᾶλλα ὄντα γυμνὰ οὐδὲν πάσχουσι
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν εἴσοδον. διῴκνεϊται γὰρ ἀπὸ τῶν ἄνω
 πρὸς τὰ κάτω καὶ τὰς ῥίζας· ἢ δ' ἰδιότης ἰσχυρὰ καθά-
 περ ὑφ' ἡλίου καὶ χρόνου πολλοῦ διὰ τὴν σφοδρότητα
 καὶ τὴν ἰσχύν τοῦ ψύχους· ἐξάγει γὰρ μᾶλλον καὶ ἀθρο-
 ώτερον τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ θερμῷ· τὸ δὲ πονεῖν μάλιστα 7
 τῶν τόπων ὅσοι κοῖλοι καὶ κῦλῶνές εἰσι καὶ ὅσοι περὶ

τοὺς ποταμοὺς καὶ ὅλως τοὺς ἀπνευστιοτάτους οὐκ ἄλο-
 γον. ἴσταιται γὰρ μάλιστα ἐνταῦθα φερόμενον τὸ πνεῦμα
 καὶ πλεῖστον διατρίβει χρόνον ὥστε καὶ μάλιστα ἀπερ-
 γάζεται. καὶ γὰρ ὅπου μὴ διὰ πνεύματα τὸ πάθος, ἀλλὰ
 διὰ παρουσίαν καὶ στάσιν τινὰ τοῦ ἀέρος γίνεται καθά-
 περ ἐν Μακεδονίᾳ τε καὶ Θετταλίᾳ ἐνιαχοῦ καὶ περὶ Φι-
 λίππους ἐνταῦθ' οἱ κοῖλοι τόποι μάλιστα πονοῦσιν· ἐφε-
 στηκῶς γὰρ ὁ ἀῆρ πῆγνυται καὶ πῆγνυσιν καὶ τὸ ὅλον
 πλείω χρόνον ἐργάζεται. κατὰ δὲ τοὺς ὑπίους οὐδὲ γί-
 νεται πῆξις ὅλως ὥσπερ ἡ τοῦ ὕδατος ἢ πνεύματος· κω-
 8 λύει γὰρ ἡ κίνησις. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμαστὸν καὶ λόγου ^{17B}
 δεόμενον ὅτι οὐ τὰ ἀσθενέστατα μάλιστα πονεῖν εἴωθεν,
 ἀλλ' ἐνίοτε τὰ ἰσχυρὰ μᾶλλον· ἐλάαν γὰρ καὶ συκὴν οὐ-
 δὲν ἄλογον ἀποκαυθῆναι· τῆς μὲν γὰρ μετέωροι, τῆς δὲ
 μαλακὴ αἰετίζαι, ὥστε καὶ ἄνωθεν τὸ ψύχος διῴκνευσθαι·
 καὶ ἡ ἄμπελος δὲ ἔχει τινὰ αἰτίαν ἐκ τῆς φύσεως καὶ ἐκ
 τῆς ἐλκώσεως τῆς περὶ τὴν τομὴν· ἀλλὰ τὸ τὸν κότινον
 μᾶλλον πονῆσαι τῆς ἐλάας ἄτοπον καὶ τὸ τὴν ῥόαν μηδὲν
 παθεῖν ἀσθενῆ πρὸς τοὺς χειμῶνας οὕσαν· ἐκπῆγνυ-
 9 σθαι γὰρ τάχιστα δοκεῖ. καὶ γὰρ εἰ διαφέρουσιν αἱ ἐκ-
 πῆξεις αἱ ὑπὸ τῶν πάγων καὶ τῶν πνευμάτων ὅλως οὐκ
 ἄλογον ἀμφοτέρων τὰ ἀσθενέστατα μάλιστα ὑπακούειν,
 εἰ μὴ ἄρα τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἐνταῦθα τῷ πρότερον εἰ-
 ρημένῳ· μᾶλλον γὰρ ἐφίσταται καὶ ἐμμένει τοῖς πυκνοῖς
 ἢ τοῖς μαυνοῖς, τὰ δὲ μαυρὰ διῴησιν ὃ καὶ τοῦ μὴ ἐκπῆγνυ-
 σθαι τὰς μηλέας αἴτιον ἢ ἥττόν γ' ἐτέρων ἀσθενεῖς οὐ-
 σας ὥσπερ καὶ περὶ Θετταλίαν· τῇ γὰρ μανότητι διῴησιν
 καὶ οὐκ ἀποστέρει· τὸ δὲ μὴ χροσιζόμενον μηδὲ ἀθρόον
 οὐδ' ἐργατικόν, ὥσπερ οὐδ' ἐν τοῖς κεραυνοῖς. δεῖ δὲ
 δυοῖν θάτερον ἢ μὴ δέχεσθαι, καθάπερ τὰ πυκνὰ καὶ
 ἰσχυρὰ, τοιοῦτον γὰρ ἢ ἄπιος καὶ τὰ ἄγρια δὲ καὶ τὰ
 ἄκαρπα ἔτι μᾶλλον οἶον πτελέα ὀστρύνῃ, ἢ δεξάμενον

διέναι καὶ μὴ κατέχειν. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἐνταῦθά
 που τὸ αἴτιον. ἡ δὲ τοῦ πνεύματος φορὰ, καθ' ὃν ἂν 10
 γένηται τόπον, ἐπέκλυσεν οἶον ποταμός τις ῥυεῖς, ὥσπερ
 ἐν τοῖς λοιμοῖς δι' ὃ καὶ τὰ ἀπτόμενα καὶ τὰ σύνεγγυς
 ἀπαθῇ πολλάκις, ἐνίοτε δ' οὕτως εἰς ἀκριβεῖς διήλθεν,
 ὥστε τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κλήματος ὀφθαλμῶν οἱ μὲν
 ὑγιεῖς, οἱ δὲ πεπηγότες εἰσὶν· πολλάκις δὲ κεκορυμμένης
 ὑπὸ χιόνος ὅλης τῆς ἀμπέλου, γίνεται γὰρ τοῦτο ἐν τοῖς
 ψυχροῖς τόποις, ἐὰν λάβῃ γυμνὰ τὰ ἄκρα κλήματα, ταῦτα
 ἀπέκλυσσε καὶ ἀπὸ τούτων διαδίδωσι πρὸς τὰς ῥίζας....
 ὥστ' ἐνίοτε ξῆν· περὶ δὲ τὸν Πόντον ὑπὸ τῶν πνευμά- 11
 των ἐκπηξίς γίνεται, ὅταν αἰθρίας οὔσης [λεπίδες] κατα-
 φέρωνται· ταῦτα δὲ ἐστὶ πλατέα ἄττα φερόμενα μὲν
 φανερά, πεσόντα δ' οὐ διαμένει· δῆλον δὲ ὅτι πῆξις τις
 τῆς ὑγρότητος ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ τῆς πάχνης· ὅταν
 οὖν τοιοῦτος ὁ ἀήρ προσπίπτων ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἢ
 καὶ ταῦτα συγκαταφέρηται, κατὰ λόγον ἢ ἐκπηξίς γίνε-
 ται. τὰ δὲ πνεύματα τοῖς μὲν ψυχροῖς φύσει τῶν τόπων,
 ὥσπερ ἐργῶρι' ἄττ' ἂν εἴῃ, καθάπερ ἐν τῷ Πόντῳ καὶ
 τῇ Θράκῃ, τοῖς δ' ἀλεινοτέροις ἐκ τῶν ἐξωθεν ἢ ἐπι-
 φορὰ, καθάπερ ἐν Εὐβοίᾳ· δηλοῖ δὲ καὶ ἡ φύσις, ὥς
 οὐκ αὐτόθεν καὶ οὐκ ἐκ στασίμου τινὸς καὶ ὅλου πνεύ-
 ματος, ἀλλ' ἢ ἂν τοῦτο τύχῃ, ῥυέν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν
 ἀκέραια τὰ πλησίον· τῶν μὲν οὖν πνευμάτων καὶ αὕτη
 τις ιδιότης.

18H

CAP. XIII. Ὁ δὲ τῆς γῆς πάγος χαλεπώτατος, ὅταν
 περιβεβοηρωμένα καὶ γυμνὰ λάβῃ τὰ δένδρα, μάλιστα
 δὲ ἐὰν καὶ ὕδωρ ἐνεσθηκός· ἐὰν γὰρ διαμένη πλείω χρό-
 νον, ἐξέπηξεν εἰς ἀσθενεῖς τε καὶ γυμνάς τὰς ῥίζας εἰς-
 δυόμενος· ἐπεὶ καὶ ὅλως ἂν διειργασμένην λάβῃ τὴν
 γῆν, χαλεπώτερος· μανῆς γὰρ οὔσης, ἐσικνεῖται μάλ-
 λον· ἀπαθέστεραι δὲ, ἐὰν κεκοπρισμένη τύχῃ· θερμὴ

- γὰρ ἡ κόπρος οὕσα βοηθεῖ· εὐλόγως δὲ καὶ χιόνος πε-
 σούσης καὶ ἐὰν ἀναζυμωμένης τῆς γῆς ἐπιγέννηται ψύχη
 καὶ πάχνη καὶ πάγος ἐκπήγνυσιν· καὶ διαδύεται διὰ
 2 τὴν μανότητα καὶ αὐτὴν τὴν γῆν πήγνυσιν. ὁ δὲ τῆς
 γῆς πάγος ὀλεθριώτερος τοῖς δένδροις· ἄπτεται γὰρ μάλ-
 λον τῶν ριζῶν· ὁ δὲ τοῦ ὕδατος καὶ ἦττον· χαλεπώτε-
 ρος δὲ καὶ οὗτος κἀκεῖνος, ὅταν ἀνίῃ καὶ πάλιν ἐπιπη-
 γνύηται καὶ τοῦτο ποιῇ πολλάκις· ἐξαιρεῖται γὰρ τὴν
 δύναμιν· ὁ δὲ συνεχῆς ἐγκατακλείσας τὸ θερμὸν οὐχ
 ὁμοίως πλὴν ἐὰν ὑπερβάλλῃ τῷ χρόνῳ· καὶ χαλεπώτε-
 ρος δ' ὅλως ὁ κἀτωθεν πάγος ταῖς μὴ εὐγείοις μηδὲ πυ-
 κναῖς μηδ' ἐνίκμοις· οὐδὲ γὰρ ὁμοίως θερμαίνει, καὶ
 3 διαδύεται δὲ πορρωτέρω καὶ ἄπτεται τῆς ρίζης. συμβαί-
 νει δὲ τὰς μὲν τῶν βλαστῶν ἐκπήξεις καὶ ἀπλῶς τῶν
 ἄνω πολλάκις γίνεσθαι, τὰς δὲ τῶν ριζῶν καὶ ὅλων τῶν
 δένδρων ὀλίγας καὶ παρ' ὀλίγοις· αἴτιον δὲ τὸ ἔχειν
 προβολὴν καὶ οἶον ἀποστέγασμα τοῦ ψύχους τὴν γῆν,
 εἰς ἣν καὶ συνελαύνεται τὸ θερμὸν· ἐνίοτε δ' οὐκ ἀπόλ-
 λυται οὐδὲ τὰ ἄνω, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπικάεται. καὶ ταῦτ'
 οὐκ εὐθὺς ἀφαιρεῖν δεῖ· πολλάκις γὰρ ἅμα τῇ ὥρᾳ διε-
 βλάστησε καὶ αὐτὰ τὰ φύλλα δοκοῦντα αὖα εἶναι πάλιν
 4 ὑγρανθῇ καὶ ἐγένετο χλωρά. δι' ὃ καὶ οὐκ ἄτοπον, εἴ τι
 συνέβη τοιοῦτον, ὥστε ἐλάας ἀνανθείσης καὶ αὐτῆς καὶ
 τῶν φύλλων πάλιν ἀναβλαστῆσαι· οὐ γὰρ ἦν αὖανσις,
 ἀλλὰ φαινομένη τις ξηρότητι καὶ τῇ ἄλλῃ χροῖα, πρὸς δὲ
 τὴν ἀρχὴν οὔτε τὴν τῶν φύλλων διῆκεν, ἔτι δὲ ἦττον
 τῶν βλαστῶν καὶ τῶν ἀκρεμόνων. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ'
 ἄλλων τινῶν τοῦτο ξυμβαίνει, μάλιστα δ' εἰκὸς ὧν τὸ
 φύλλον σαρκῶδες καὶ αὐτὰ τῇ φύσει θερμά· τὰ γὰρ
 ἄσθενῆ καὶ λεπτὰ τοῦτ' οὐ πάσχει, καθάπερ τὰ τῶν
 μυρρίνων, ἀλλὰ καὶ τάχιστα ἀποκάεται· λεπτὰ γὰρ καὶ
 αὐτὰ τὰ κλωνία καὶ ἀπαλὰ τῇ φύσει καὶ ὅλον τὸ δένδρον

οὐ θερμὸν, δι' ὃ καὶ ἐκπύρηνται τάχιστα· ἡ γὰρ αὖ
 δάφνη, καίπερ οὔσα μανή, καὶ διαμένει διὰ τὸ θερμὸν,
 ἡ δὲ ῥόα καὶ ἡ συκῇ μαναί τε καὶ ὑγραὶ καὶ οὐχ ὁμοίως
 19H θερμαί· ταχεῖα δὲ ἡ ἐκ τῶν ἐκπυρηνυμένων ἀναβλάστη- 5
 σις, ὅτι συμβαίνει τὴν ῥίζαν ἰσχυρὰν γίνεσθαι καὶ πλήρη
 συνηθροισμένης τῆς ἔνης τροφῆς ἣν οὐ διέδωκεν, ἔτι δὲ
 τὴν πρότερον οὐ πολλὴν καὶ ἰσχυρὰν διανεμομένην τότε
 εὐλογον ἀναλίσκεσθαι, ὥστ' εὐλόγως καὶ ἡ αὕξησις τα-
 χεῖα καὶ ἡ καρποτοκία. τοῦτο μὲν οὖν ὁμολογουμένως
 γίνεται παρὰ πᾶσιν. ὃ δέ τινες θαυμάζουσιν, ὅτι ἡ μὲν 6
 χιών οὐκ ἐκπύρηνσιν, ἡ δὲ πάχνη μετριωτέρα τῆς χιό-
 νος οὔσα, οὐδὲν ἄτοπον· πρῶτον μὲν ὅτι ἡ μὲν οὐκ
 ἐπιμένει, ἀλλ' ἀποτίηκεται ἀπὸ τῶν κλημάτων καὶ τῶν
 βλαστῶν, ἡ δὲ πάχνη ταῦτ' ἀποκάει· ἔπειτα καὶ ἡ διά-
 θεσις αὐτῇ τοῦ κλήματος· ἡ μὲν γὰρ ἀβλαστοῦς, ἡ δὲ
 βεβλαστηκότος ἄρτι πίπτει ὅτε ἀσθενέστατον ἐνίστε δὲ
 ἀνοιδοῦντος πρὸς τὴν βλάστησιν ὅτε οὐχ ἦττον ὥς εἰ-
 πεῖν ἐπίκηρον ἐπὶ πᾶσι διϋγραινόμενου ἤδη καὶ μανου-
 μένου· ἔτι καὶ λεπτοτέρα τῆς χιόνος, ὥστε δι' ἄμφω
 σφοδροτέραν τὴν πῆξιν εἶναι. ἡ δὲ χιών ὅλως οὐδ' ἂν 7
 ἐπιμείνειεν ἐπὶ τοῖς κλήμασι μὴ κατακρυπτομένης ὅλης.
 ὅταν δὲ τοῦτο πάθῃ, σκεπάξει τῷ ἐπιμένειν ἐγκατακλεί-
 ονσα τὴν θερμότητα καὶ ἀποστέγουσα τὴν ἔξω, καθάπερ
 καὶ τὴν γῆν· τὸ δ' ὅλον καὶ τμητικωτέρα δοκεῖ ἡ πάχνη
 τῆς χιόνος εἶναι, δι' ὃ καὶ τὰς νεοὺς οἴονται τινες βελ-
 τίους ταύτην ποιεῖν· διαχεῖν γὰρ τὰς βώλους διαδυο-
 μένην καὶ δάκνουσαν τῷ συνεστάναι μᾶλλον· λεπτοτέρα
 δ' ἐστὶ τῆς χιόνος ὅτι ἡ μὲν ἐκ νέφους καὶ οἶον ἀφρός
 τις ἐμπεριλειηφυῖα πνεῦμα, ἡ δ' αὐτὴ καθ' αὐτὴν συνε-
 στηκυῖα καὶ ἐκ λεπτοτέρου τινὸς ἄερος καὶ ὑγροῦ· τού-
 των μὲν οὖν ταύτας ὑποληπτέον τὰς αἰτίας.

00 H CAP. XIV. Αἱ δ' ἐκπύξεις ὅλως πότερον διὰ τὴν

- παχύτητα τοῦ ἀέρος ἢ διὰ τὴν λεπτότητα γίνονται καὶ εἰ δι' ἄμφω, διὰ πότερον μᾶλλον, ἀπορήσειεν ἂν τις· εἰ μὲν γὰρ οὐδὲ τοῦ ἀέρος γίνεται πῆξις, ὅταν μὴ αἰθρῖος ὁ ἀήρ, μηδ' ἂν τοῦ παχέος δόξειεν· ὁ γὰρ αἰθρῖος λεπτότερος, ἅμα δὲ καὶ διαδυτικώτερος ὁ λεπτός, ἢ δ' ἐκπῆξις εἰςδυομένου τοῦ τέμνοντος, ἔτι δ' εὐψυχότερος καὶ εὐπαθέστερος ὅλως ὁ λεπτός· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ ὕδατα προθερμανθέντα ψύχεται καὶ πήγνυται θάττον
- 2 ὅτι λεπτύνεται τῇ θερμότητι. συνεπιμαρτυρεῖν δὲ καὶ οἱ τόποι δοκοῦσιν οἱ ἐναίθριοι λεγόμενοι· πλείω γὰρ ἐκπῆγνυται καὶ πλεονάκεις ἐν τούτοις ἐνιαχοῦ μὲν καὶ μικρὸν πάνυ διεχόντων, ὥσπερ ἐν Κορίνθῳ τὸ Κράνιον καὶ τὸ Ὀλύμπιον. σκληραὶ γὰρ αἱ αἰθρίαι σφόδρα περὶ τὸ Κράνιον, ὥστε καὶ τοῖς φυτοῖς καὶ τῇ αἰσθήσει δῆλον εἶναι. ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἐπὶ πλείονι διαστήματι. καὶ ὅλως οἱ πρότερον οὐκ ἐκπῆγνυντες τόποι παχέος ὄντος τοῦ ἀέρος νῦν ἐκπῆγνύουσι, καθάπερ οἱ περὶ Λάρισσαν τὴν ἐν Θετταλίᾳ· τότε μὲν γὰρ ἐνεσθηκότος ὕδατος πολλοῦ καὶ λελιμνωμένου τοῦ πεδίου παχὺς ὁ ἀήρ ἦν καὶ ἡ χώρα θερμότερα· τούτου δ' ἐξαχθέντος καὶ ἐνίστασθαι κωλυθέντος ἢ τε χώρα ψυχροτέρα γέρονε καὶ [αἱ] ἐκπῆξεις πλείους· σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὅτι τότε μὲν ἦσαν
- 3 ἐλάαι καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἄστει μεγάλαι καὶ καλαὶ νῦν δὲ οὐδαμοῦ, καὶ αἱ ἄμπελοι τότε μὲν οὐκ ἐξεπῆγνυντο νῦν δὲ πολλάκις. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ οὐκ αἰεὶ ψυχροτέρας ποιεῖ, ἀλλ' ὅπερ καὶ τὸ πρότερον ἐλέχθη σημεῖον τὸ περὶ Αἶνον γερόμενον· αὕτη γὰρ ἀλεινοτέρα δοκεῖ νῦν γερονεῖναι πλησιαίτερον ὄντος τοῦ Ἑβρου· ταύτῃ μὲν οὖν δόξειεν ἂν ὁ λεπτός ἀήρ πηκτικώτερος εἶναι· τῇ δὲ πάλιν ὁ παχύτερος· ἀκίνητότερος γὰρ, ὁ δ'
- 4 εὐκίνητος εὐπηκτότερος· ἔτι δὲ αἱ στύγες ἐν τοῖς τοιούτοις γίνονται τόποις, αἵπερ μάλιστα εἰσδύονται εἰς τὰ

σώματα· φυλάσσασθαι γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδ' ἐν τοῖς στρώ-
 μασι κατακείμενον· ἐπιβεβαιοῖ δὲ καὶ τὸ ἐν τοῖς ὄρεσιν
 ἦττον, ἢ ἐν τοῖς πεδίοις ἐκπηξιν γίνεσθαι· λεπτότερος
 γὰρ ὁ ἀήρ καὶ εὐκίνητοτερος. οἱ δὲ καθ' ἕκαστα τόποι
 καὶ ἐπὶ τούτων πίστιν ἔχουσι· τῆς τε γὰρ Θετταλίας
 περὶ Κίθρον μάλισθ' ὥς εἰπεῖν ἐκπηξίς ἐστιν· ὁ δὲ τόπος
 κοῖλος καὶ ἔφυδρος· ἐν τε Φιλίπποις πρότερον μὲν μᾶλ- 5
 λον ἐξεπήγνυντο, νῦν δ' ἐπεὶ καταποθεῖς ἐξήρανται τὸ
 πλεῖστον ἢ τε χῶρα πᾶσα κάτεργος γέρονεν ἦττον πολὺ·
 καίτοι λεπτότερος ὁ ἀήρ δι' ἄμφω καὶ διὰ τὸ ἀνεξηράν-
 θαι τὸ ὕδωρ καὶ διὰ τὸ κατειργάσθαι τὴν χῶραν· ἡ γὰρ
 ἀργὸς ψυχροτέρα καὶ παχύτερον ἔχει τὸν ἀέρα διὰ τὸ
 ὑλώδης εἶναι καὶ μήτε τὸν ἥλιον ὁμοίως διῴκνευσθαι
 μήτε τὰ πνεύματα διαπνεῖν ἅμα δὲ καὶ αὐτὴν ἔχειν ὑδά-
 των συρροὰς καὶ συστάσεις πλείους· ὁ καὶ περὶ τὰς 6
 Κρηνίδας ἦν τῶν Θρακῶν κατοικούντων. ἅπαν γὰρ τὸ
 πεδίον δένδρων πλήρες ἦν καὶ ὑδάτων· ὁπότε νῦν
 μᾶλλον πρότερον ἐκπήγνυσιν ἐξηραμμένων τῶν ὑδάτων
 οὐ τὴν λεπτότητα τοῦ ἀέρος αἰτιατέον ὥς τινές φασιν.
 αἱ μὲν οὖν αἰτίαι ὑπὲρ ἑκατέρου καὶ τοιαῦταί τινες.
 ἴσως δ' ἀμφοτέρων γινομένων ἐκπήξεον, τοῦτο γὰρ
 φανερόν ἐκ τῶν εἰρημένων, διαφέρει καὶ τόπος τόπου
 [καὶ ἀήρ ἀέρος] τῷ μᾶλλον παχύνεσθαι καὶ λεπτύνεσθαι·
 ὁ γὰρ ὑδατώδης καὶ θολερὸς οὐχ ὁμοίως ἐργατικός· οὐδ'
 αὖ πάλιν ὁ λεπτός, καὶ γὰρ εὐκίνητος καὶ οὐκ ἔμμονος·
 ἡ πῆξις δὲ δεῖται χρόνου, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα δεῖ 7
 ποῖ' ἅττα εἶναι καὶ τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ εἴ τι ἄλλο
 τῶν ἔξωθεν· εἰ γὰρ αἱ μεταβολαὶ ταχεῖαι πρὸς τὰς ἀνέ-
 σεις, κωλύουσιν' ἂν αἱ πῆξεις. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν εὐ-
 παθέστερος μὲν εἰς τὸ πάσχειν ὁ λεπτός· ὅταν μέντοι
 καταψυχθῇ ὁ παχύτερος ψυχρότερος, ὥσπερ καὶ θερμό-
 τερος· ἔμμονος γὰρ μᾶλλον ἢ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης

ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς σωματωδεστέροις. δι' ὃ καὶ εἴ πον μὴ ὑδατώδης, ἀλλ' ἅμα τῷ πάχει ξηρὸς οὐκ ἄλογον εἰ μᾶλλον ἐκπηκτικός. ἀλλὰ γὰρ περὶ
 8 μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω. ἡ δὲ τοῦ καύματος ὑπερ-^{21H}βολὴ τὰ μὲν φυτὰ καὶ τὰ παντελῶς νέα φθείρει διὰ τὴν ἀσθένειαν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐπέτεια, τὰ δ' ἐρριζωμένα καὶ ἔχοντα μέγεθος οὐ φθείρει διὰ τὸ μὴ δύνασθαι διαδύεσθαι μηδὲ ὁμοίως διγγάνειν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' εἴπερ τοὺς βλαστοὺς καὶ τοὺς καρποὺς ἐπικάει. καὶ τὸ ὅλον ἴσως ἄλλοτριώτερον τῇ φύσει τὸ ψυχρόν· ἐπεὶ ὥς γ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἐπὶ πάντων γίνεται ἡ φθορὰ ταῖς ὑπερβο-
 9 λαῖς ὅσα συνεργεῖ πρὸς τὸ ξῆν· καὶ γὰρ χώρα τις ἄφορος ἡ μὲν διὰ λιπαρότητα, ἡ δὲ διὰ λεπτότητα καὶ ἀήρ κωλύει περισκελῆς ὢν ἐφ' ἐκάτερα καὶ ὕδατος ἔνδεια καὶ πλήθος· φθείρει γὰρ καὶ τὸ στάσιμον, ἐὰν ὑπεραίρη τὸ μέγεθος τοῦ δένδρου, καθάπερ ἐν ταῖς ἐπομβρίαις καὶ τοῖς λιμνουμένοις τόποις, ὃ καὶ περὶ Φενεὸν ξυνέβαινε· ὅπου δ' ἀπορροὴ γίνεται καὶ ἔχῃ βάθος διαφύρουσι μᾶλλον· βοηθεῖ γὰρ ἡ κίνησις καὶ τῷ ἱκανὸν αἰεὶ τὸ προσπίπτον εἶναι· τούτων μὲν οὖν ταύτας ὑποληπτέον τὰς αἰτίας.

CAP. XV. Λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τε τῶν βιαιῶν παθῶν καὶ εἴ τις ἄλλη μὴ ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν τῆς φύσεως ἀλλ' ὑφ' ἡμῶν γίνεται· καθάπερ ἡ τε διὰ τὸν περιφλοῖσμον καὶ διὰ τὴν ἔλκωσιν τῶν φυτῶν καὶ ὅσα παραβαλλόμενα παρὰ τὰς ρίζας αὐαίνει, καθάπερ τὰ τῶν κυάμων κελύφη καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἕτερον. καὶ πρῶτον ὑπὲρ τῶν κυάμων λέγωμεν· φθείρει γὰρ τὰ τῶν κυάμων κελύφη περιβαλλόμενα ταῖς ρίζαις καὶ τοῖς βλαστοῖς οὐ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἄρτι ἀναφυόμενα, ταῦτα γὰρ ἀσθενέστερα· φθείρει δὲ ὅτι τῇ σκληρότητι καὶ τῇ
 2 ξηρότητι ἀφαιρεῖται τὴν τροφὴν τὴν μὲν ἔλκοντα αὐτὰ,

τὴν δ' ἀποστέγοντα· μὴ τρεφόμενα γὰρ φθείρεται. καὶ
 ταῦτα καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον ὥσπερ ἐναντία πρὸς τὴν
 βλάστησιν ὄντα φθείρει· ἔνια δὲ καὶ τῶν οἰκείων καὶ
 συνεργούντων, ἐὰν πλείω συνενεχθῇ τῶν συμμέτρων
 ἢ ἰσχυρότερα ἢ μὴ κατὰ καιρὸν οἶον ἢ κόπρος ἢ συνεχῶς
 ἢ πλείων ἢ ἰσχυρότερα παραβαλλομένη καθάπερ ἡ σκυ-
 τοδεψική· πάντα γὰρ ὡς εἶπεν αὕτη δοκεῖ φθείρειν
 ἄκρατος οὕσα ἢ μὴ καλῶς κραθεῖσα· καὶ ὅσαι δὲ θερμαὶ
 καὶ ξηραὶ καὶ ἰσχυραὶ τὸ ὅλον καὶ μὴ οἰκεῖαι πρὸς ἑκα-
 στον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ εἴπομεν αἱ πρὸς τὰς φυτείας ἀρ- 3
 μόττουσαι καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ ὕδωρ πᾶσι κοινόν· ἀλλὰ
 τοῦτο ἐνίοτε τῷ πλήθει διαφθείρει σῆπον τὰς ῥίζας καὶ
 λίαν ἐκμεθύσκον· ἐὰν δὲ δὴ νέα τύχη καὶ μὴ ἄγαν ὄντα
 φίλνυδρα καθάπερ ἡ κυπάριστος καὶ τᾶλλα τὰ ξηρὰ καὶ
 μᾶλλον. καὶ ἐὰν δὴ τις μὴ κατὰ καιρὸν ἢ τούτοις ἢ τῇ
 διακαθάρσει ἢ τῇ σκαπάνῃ χρῆσται· πάντα γὰρ συναί-
 τια γίνεται φθορᾶς· ὁ δὲ καιρὸς καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς
 τὰ ἐπιγινόμενα παρὰ τοῦ θεοῦ κατὰ τὰς ὥρας. αὐταὶ
 μὲν ἐν τοῖς οἰκείοις αἱ φθοραὶ δι' ὑπερβολὴν ἢ δι' ἑλ-
 22H λειψιν τροφῆς ἢ ἀκαιρίαν ἔργων. αἱ δ' ἀπὸ τῶν παρα- 4
 φυτευομένων ἢ παραβλαστανόντων αὐτομάτων τῷ ἀφ-
 αιρεῖσθαι τὰς τροφὰς θᾶττον δ' ἐὰν ἰσχυρότερα καὶ
 πλείω, καθάπερ τὰ ἄγρια καὶ ὅσα δὴ πολύρριζα καὶ πο-
 λύτροφα καὶ ἐπισχίζοντα καὶ περιπλεκόμενα καὶ κατα-
 πνίγοντα καὶ ἐμφυόμενα, καθάπερ ὁ κιττός. ἐπεὶ καὶ ἡ
 ἰξία δοκεῖ καὶ ὅλως τὰ ἐμβλαστάνοντα φθείρειν· ὁ δὲ
 κύτισος καὶ τὸ ἄλιμον τῇ τε πολυτροφίᾳ καὶ τῇ ἄλμυ-
 ρίδι τῇ περὶ αὐτά· ἰσχυρότερον δὲ τὸ ἄλιμον διὰ τὸ
 πλείω ἔχειν. φθοραὶ δὲ καὶ ἄλλοις ὑπ' ἄλλων εἰσὶν ἰδία 5
 καθάπερ ἐν τοῖς ἐλάττοσιν· καὶ γὰρ ἡ ὀροβάγχη καλου-
 μένη φθείρει τὸν ὄροβον τῷ περιπλέκεσθαι καὶ κατα-
 λαμβάνειν καὶ τὸ λειμώδωρον τὸ βούκερας εὐθύς τῇ

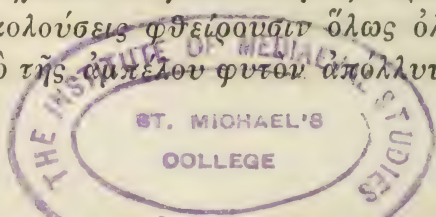
ῥίξῃ παραφνύμενον καὶ ἄλλα δ' ἄλλων. καὶ ὅσα δὴ συ-
 γεννᾶται καθ' ἕκαστον σπέρμα οἶον αἶρα καὶ αἰγίλωψ
 καὶ πυροῖς καὶ κριθαῖς καὶ ἀπαρίνη φακοῖς καὶ ἕτερα δ'
 ἑτέροις· ἅπαντα δὲ τῷ τὰς τροφὰς ἀφαιρεῖσθαι τὰς τε
 ἐκ τῆς γῆς καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος. καὶ τού-
 6 των μὲν σχεδὸν φανεραὶ τινες αἱ αἰτίαι. ἡ δ' ὑπὸ τοῦ
 ἐλαίου καὶ τῆς πίττης καὶ τοῦ στέατος — καὶ γὰρ ταῦτα
 φθείρει καὶ μάλιστα τὰ φυτὰ τὰ νέα· καὶ οὐκ ἔωσιν
 ἄπτεσθαι καὶ περιπλέκουσιν — ἐν ἐκείναις ἐστὶ ταῖς αἰ-
 τίαις, ὅτι θερμὰ καὶ λεπτὰ τὴν φύσιν ὄντα διαδύεται τε
 πόρρω καὶ πυκνοῖ καὶ ἐπικάει τὸν φλοιόν· σημεῖον δ'
 ὅτι σκληρύνεται καὶ ἀφίσταται· πονήσαντος δὲ καὶ ἀπο-
 σκληρυνθέντος καὶ τούτου καὶ τοῦ ἐντὸς οὐ δύναται δι-
 ἔναι ἡ τροφή· τοῦ δ' ἐπικάειν καὶ διαδύεσθαι πόρρω
 κἀκεῖνο σημεῖον· οἱ γὰρ ἡμεροῦντες τοῦ θέρους ἐπὶ τὰ
 ὑπολείμματα τῶν ῥιζῶν ἔλαιον ἢ πίτταν ἐπιχέουσιν ἢ
 τῷ στέατι ἀλείφουσιν, ἅπερ ὅλως ξηραίνουσι καὶ μάλισθ'
 ἢ πίττα διὰ τὸ ἰσχυροτάτη εἶναι.

CAP. XVI. Λοιπαὶ δὲ τῶν φθορῶν αἱ βίαιοι λεγόμε-23H
 ναι· αὗται δὲ γίνονται πληγῇ ἢ περιαιρέσει τινῶν ἢ
 κολουσίῃ ἢ τὸ ὅλον ἀφαιρέσει. ἔνια μὲν γὰρ ἐλκούμενα
 βαθύτερον ἀπόλλυται διὰ τὴν ξηρότητα καὶ ἀσθένειαν·
 ὁ δὲ φοῖνιξ καὶ τιτρωσκόμενος εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν
 τούτῳ γὰρ ἡ ζωὴ καὶ ἡ βλάστησις· ὅταν οὖν ἀναξηρανθῇ
 ἢ τὸ ὅλον ἀλλοιωθῇ, παρειαυθέντος ἀέρος τε καὶ ἄλλο-
 τρίου θερμοῦ διαφθείρεται καὶ διαφθειρόμενος διτῇσιν
 εἰς τὰ κάτω· τούτου μὲν οὖν καὶ ἰδίᾳ τις ἡ φύσις ὥστε
 2 καὶ ἐμφανὲς εἶναι τὸ κύριον τοῦ ξῆν. ἔνια δ' οὐ πρὸς
 πληγὴν ἀπαθῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύλων ἐξαιρουμένων ἐκ
 τοῦ στελέχους οἶον ὅσα φύσει καὶ εὐβλαστῇ καὶ ὑγρᾷ,
 καθάπερ πτελέα πλάτανος, τὰ πολλὰ τῶν παρύδρων·
 ἡ δὲ πεύκη καὶ δαδοκοπουμένη σώζεται· μέγα δὲ ταύτη

καὶ ἡ λιπαρότης. ἅπαντα δὲ ταῦτα καὶ τᾶλλα μέγεθος
 ἔχοντα ὑπομένει δι' ὃ καὶ ἐκσηπόμενα σώζεται καὶ ζῇ.
 ἐπεὶ καὶ τὴν πεύκην γ' οὐ νέαν δαδουργοῦσι, ἀλλ' ὅταν
 ἐν ἀκμῇ καὶ πορρωτέρω γένηται· νέα γὰρ οὐκ ἔχει διὰ
 τὸ μὴ πέττειν μηδὲ συναθροίζειν τὸ ὕγρὸν ἀλλ' εἰς τὴν
 βλάστησιν καὶ τὸ μῆκος καταναλίσκειν· ἅμα γὰρ τῇ εἰς
 βάθος ἀΐξει καὶ ἡ τοιαύτη διάθεσις καὶ δύναμις ἔοικεν
 ἀκολουθεῖν. ὅσα δὲ καὶ τετραμμένα καὶ κολαζόμενα βέλ- 3
 τίω γίνεται καὶ καρπιμώτερα δῆλον καὶ ταῦθ' ὑπομέ-
 νειν. πληγὴν μὲν οὖν καὶ διαίρεσιν τὰ τοιαῦτα δέχεται·
 σχίσιν δὲ τοῦ στελέχους πρὸς τούτοις ἄμπελος καὶ συκὴ
 καὶ ῥόα καὶ μηλέα, τὰ δὲ ἄλλα ἀπόλλυται· ὅσα γὰρ αὖ
 πληγέντα καὶ σχισθέντα συμμύει πάλιν καὶ συμφύεται
 ταῦθ' ὥσπερ ὕγιασθέντα ζῇ καὶ οὐχ ὥσπερ ἐκεῖνα διε-
 σχισμένα· τῆς δ' ὑπομονῆς αἷτιον ἡ ὑγρότης καὶ ἡ φύσει
 μαυρότης· τροφήν τε γὰρ ἱκανὴν λαμβάνουσι καὶ οὐκ
 ἀναξηραίνεται διὰ τὴν σχίσιν, ὑπὸ δὲ τοῦ ψύχους οὐδὲν
 πάσχουσιν. εἰ δ' οὕτω δεῖ λαβεῖν τὴν σχίσιν ὥστε ἀνέ- 4
 χεσθαι μὲν ἂ μόνον δοκεῖ τῶν ἡμέρων τοῦτο δύνασθαι
 συκῇ, ἄμπελος, ἐλάα, ἀμυγδαλῇ διὰ τὸ συμμύειν τά-
 χιστα δι' ὃ καὶ δύσσχιστα τῷ κολλώδη τὴν ὑπό-
 στασιν ἔχειν· καὶ γὰρ ὁ ὁπὸς καὶ τὸ τῆς ἐλάας τοιοῦτο
 καὶ πᾶν τὸ λιπαρὸν, τὸ δὲ τῆς ἀμπέλου ξύλον αὐτὸ τοι-
 οῦτον· σημεῖον δὲ ὅτι καὶ σχιζόμενα τὰ κλήματα καὶ τῆς
 ἐντεριώνης ἐξαιρουμένης τάχα συμφύεται· καὶ τούτου
 γε μᾶλλον ὁ κάλαμος, καὶ γὰρ συνέρχεται αὐτόματος·
 φασὶ δὲ καὶ τὴν ἄπιον σχίζεσθαι· περὶ μὲν οὖν τούτων
 σκεπτέον.

CAP. XVII. Ἡ δὲ τοῦ φλοιοῦ περιαιρέσεις κοινὴ
 πάντων ἢ τῶν πλείστων ἐστὶ φθορὰ, περὶ ἧς εἴρηται
 πρότερον. εἴτε γὰρ ἐν τοῖς κυρίοις ἐστὶ τοῦ ζῆν εἴτε καὶ
 ἀπὸ τούτων πυκνουμένων διῴκνεῖται πρὸς τὸ ὅλον εὖ-

- λογον καὶ οὕτως. ἡ δὲ μήτρα μέχρι μὲν τινος ἐξαιρου-
 μένη οὐ φθείρει, δι' ὅλου δὲ φθείρει καθάπερ οἱ περὶ
 Ἀρκαδίαν φασὶ καὶ πεύκην καὶ ἐλάτην καὶ ἄλλ' ὅτι ἄν·
 οὐκ ἄλογος δ' οὐδὲ ταύτης ἡ αἰτία· καὶ ταῦτ' εἶη τῶν
 εἰρημένων· ὑγρότατον γὰρ δοκεῖ καὶ ὥσπερ μάλιστα εἰ-
 2 ναι ζωτικόν. σημεῖον δ' ὅτι καὶ τὰ ξύλα τὰ ἔμμητρα
 διαστρέφεται κατειργασμένα ἤδη μέχρι οὗ ἂν τελέως
 ἀναξηρανθῇ, δι' ὃ καὶ ἐνσχιστα καὶ οὐκ ἔμμητρα ποι-
 οῦσι τὰ τῆς ἐλάτης καὶ τῆς πεύκης. ταύτης δ' οὖν μέχρι
 μὲν τινος ἐξαιρουμένης οὐκ ἄτοπον διαμένειν τὸ δένδρον
 ὥσπερ καὶ τοῦ φλοιοῦ μέχρι τινὸς ἀφαιρουμένου, τελέως
 δ' ἐξαίρεθείσης ἀναίνεσθαι καθάπερ ἀρχῆς τινος ἢ καὶ
 3 οἰκείας ὑγρότητος συμφύτου στερούμενον. περὶ δὲ τῆς
 ἐπικοπῆς καὶ τῆς κολούσεως ἐν ὀλίγοις ἢ σκέψις· ὀλίγα
 γὰρ τὰ φθειρόμενα κατὰ μὲν τὴν ἐπικοπὴν, ἐλάτη,
 πεύκη, πίτυς, φοῖνιξ, ἔνιοι δὲ καὶ κέδρον καὶ κυπάριτ-
 τὸν φασιν· καλοῦσι δ' ἐπικοπὴν, ὅταν ἀφαιρεθείσης
 τῆς κόμης ἐπικόψη τις τὸ ἄκρον· οὐκ ἀλόγως δ' ἂν δό-
 ξειε φθείρεσθαι ξηρὰ τε τῇ φύσει καὶ εὐθυπορώτατα
 μὲν, μονόρριζα δ' ὄντα. καὶ γὰρ αἱ ἐλκώσεις πόνον παρ-
 ἔχουσι καὶ εὐπαθέστερα ποιοῦσιν εἰς τὸ διῖκνεῖσθαι
 καὶ τὸ καῦμα καὶ τὸ ψύχος ἄλλως τε καὶ πανταχόθεν οὐ-
 σαι καὶ διὰ τὴν ὀρθότητα καὶ διὰ τὴν εὐθυπορίαν ταχὺ
 διῖκνεῖται καὶ πρὸς τὰς ῥίζας, ὥστε πολλαχόθεν ἢ φθορά·
 4 φύσει δὲ ἀπαράβλαστα πάντα καὶ διὰ τὴν ξηρότητα τῶν
 ῥιζῶν καὶ διὰ τὴν εἰς τὸ ἄνω φορὰν καὶ ἔτι τῷ μονόρ-
 ριζα εἶναι καὶ τῷ βαθυτέρας ἔχειν. οὐδαμοῦ γὰρ οὐδὲν
 περιττὸν οὐδὲ παροχετευόμενον ἐκπίπτει τῆς τροφῆς
 ὥστε μὴ εἶναι βλαστήσεως ἀρχήν· ὅταν οὖν πάντα ταῦθ'
 ὑπάρχη πᾶσι σχεδὸν ἀναγκαῖον τὴν φθορὰν εἶναι τε-
 5 λείαν· αἱ δὲ κολούσεις φθείρουσιν ὅλως ὀλίγα· μόνον
 γὰρ μάλιστα τὸ τῆς ἀπὸ τοῦ φυτοῦ ἀπόλλυται καὶ εἴ τι

ἕτερον ἀπαλὸν καὶ ἀσθενὲς καὶ εὐθύπορον· ταῦτα γὰρ αἰτία τοῖς τοιούτοις τῆς φθορᾶς· χεῖρω δὲ ποιοῦσι πλείω· καὶ γὰρ ἡ ἀμυγδαλῇ πικρὰ γίνεται καὶ ἡ ῥόα σκληροτέρα καὶ ἕτερ' ἅττα μεταβάλλει· τὸ δ' αἴτιον εἴρηται πρότερον ὅτι τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης συναλλοιοῦται καὶ ²⁵τὸ τέλος· χαλεπαὶ δὲ καὶ αἱ ἐπιβοσκήσεις ὅτι συνεπι- 6 κάουσιν ἅμα τῇ τομῇ καὶ ἀφαιρέσει δι' ὃ καὶ ὁ πόνος πλείων. ἰδίου δὲ τὸ περὶ τὸν φοῖνικα καὶ τὴν πίτυν· ὅταν γάρ τι κολουσθῇ ταῦτ' οὐκ ἀπόλλυται μὲν, ἄκαρπα δὲ γίνεται· τὴν δ' αἰτίαν παραπλησίαν ὑποληπτέον εἶναι τοῖς πρότερον ὅτι τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης καὶ ἀσθενεστερας γινομένης ἀφαιρεῖται [τι] τῆς δυνάμεως καὶ μάλιστα τὸ ἔσχατον καὶ τελεώτατον ὁ καρπός. ἅμα δὲ καὶ ἡ μὲν βλάστησις ὑπάρχει καὶ ὥσπερ ἤδη γέγονεν, ἐκεῖνον δὲ δεῖ γίνεσθαι· τὸ δ' ἐν γενέσει καὶ μέλλον εἶναι τοῦ ὄντος ἀσθενέστερον· ἐπὶ τούτων δὲ μάλιστ' ἢ μόνων ὅτι ὀλιγόκαρπα καὶ βραδύκαρπα κατὰ γε τὴν παρ' ἡμῖν φυτεῖαν· ἐν δὲ ταῖς οἰκείαις χώραις ἴσως οὐκ ἄκαρπεῖ οὐδὲ θανμαστὸν εἰ μὴ ἄκαρπεῖ ταῦθ' ἐκεῖ κολουόμενα. τὰ δὲ τῆς ἀρχῆς ὅτι μεγάλα πολλαχόθεν μὲν φα- 7 νερόν· εἰ δὲ μὴ καὶ ἐκ τῶν βλαστήσεων ὅταν κακωθῶσιν ἐν ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥκιστα ἐν τῇ ἀμπέλῳ· κατεδεσθεῖσα γὰρ ὑπὸ τῶν κτηνῶν οὐκέτι δύναται βλαστάνειν, ἀλλ' αὐτὴ ἡ τῆς βλαστήσεως ἐπιρροὴ παύεται καὶ ἀποσβέννυται, ᾧ φαίνεται ὥσπερ τυφλουμένη καὶ πηρουμένη πως· ἰσχυρόν δὲ ἐν ἅπασιν ἡ ἀρχὴ καὶ ἀσθενὲς οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον· ἐπεὶ ὅτι γε βλαστητικὸν ἄμπελος καὶ αἱ εἰς τὸν ὕστερον χρόνον ἐπιβλαστήσεις μὴνύουσιν.

CAP. XVIII. Φθοραὶ δὲ καὶ τῶν σπερμάτων εἰσὶ τινες τῶν μὴ κατὰ φύσιν σπειρομένων ὁμοίως τῶν τε δενδρικῶν καὶ τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἄλλων· ὧν καὶ χρόνοι τινές εἰσιν ὠρισμένοι· πάντα γὰρ ζῆ μέχρι τινὸς εἶτ'

- ἀπόλλυται· ζῆν δὲ λέγω δυνάμει· φθείρονται δὲ φυσι-
 κῶς ἀποξηραίνόμενα καὶ ὥσπερ διαπνεύσεως ἅμα τῆς
 θερμότητος καὶ ὑγρότητος· αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι παρὰ
 φύσιν οἷον ὅσα θηριοῦνται καὶ ἀνυγραίνεται καὶ ἄλλως
- 2 πῶς ἐξίσταται· δι' ὃ καὶ τὰ μὲν πολύλοπα καὶ πολυχί-
 τωνα καὶ λιπαρὰ καὶ δριμέα καὶ πικρὰ καὶ ὀστώδη καὶ
 ξηρὰ πάντα πολυχρόνια· τὰ δ' ἄλλα ταχὺ ἐξίσταται· τὰ
 μὲν γὰρ ὑπ' ἀλλήλων θερμαινόμενα καθάπερ ὁ σῖτος
 καὶ τὰ χεδροπὰ, τὰ δ' ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν ἑξωθεν
 ὑγραίνόμενα καθάπερ τὰ τῶν λαχάνων καὶ τῶν στεφα-
 νωμάτων· οἷον γὰρ μαδᾶ καὶ εἰς διαβλάστησιν ὁρμαῖται·
 ζωοῦνται δὲ θᾶττον καὶ φθείρεται τῶν χεδροπῶν τὰ τε-
 ράμονα· γλυκύτερα γὰρ ἐν τούτῳ δὲ ἡ ζωοποιΐα καὶ
 ἅμα θᾶττον ἐξίσταται δι' ἀσθένειάν τε καὶ διὰ τὸ ὥσπερ
- 3 ἐν πέρατι εἶναι· καὶ τοῦ σίτου δὲ ὡσανύτως ὁ γλυκύτερος.
 μέγα δ' οἱ τόποι διαφέρουσιν εἰς φυλακὴν ἐὰν ὦσι ξη-
 ροὶ καὶ ψυχροί· διαμένουσι γὰρ πλείω χρόνον ὥσπερ ἐν
 τε Μηδείᾳ καὶ Παφλαγονίᾳ καὶ τούτων ἐν τοῖς ὑψηλο-
 τάτοις χωρίοις ὡσανύτως δὲ καὶ εἴπου ἄλλοθι τοιοῦτον·
 ἀμφοτέρω γὰρ ἐξείργονται τὰ διαφθείροντα τό τε θερ-
 μὸν καὶ τὸ ὑγρὸν· ἐπεὶ καὶ ἡ διαπαττομένη γῆ τοῦτο
- 4 ποιεῖ, ξηραίνει τε καὶ ψύχει. τῶν δὲ δενδρικών ὅσα μὲν
 μαλακὰ καὶ σαρκώδη καθάπερ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ τὸ κά-
 ρυον καὶ ἡ βάλανος τοῖς περιέχουσι σῴζεται, τὰ δὲ ξη-
 ρὰ καὶ ξυλώδη καθάπερ τὸ γίγαρτον καὶ τὰ τοιαῦτα
 καὶ ἑαυτοῖς. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα πολυχρονιώ-
 τερα διὰ τὸ περιέχον· ἐπεὶ καὶ τὸ γίγαρτον καὶ ἡ κεγ-
 χραμὶς καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα πολλῷ μᾶλλον ἀπο-
 ξηραίνεται γυμνούμενα. μάλιστα δὲ διαμένει τῶν τοι-
 ούτων ὅσα πυρῇ περιέχεται, καθάπερ τὸ τῆς ἐλάας
 καὶ εἴ τι ξυλῶδες ἢ ὀστώδες τυγχάνει, καθάπερ τὸ τοῦ
 φοίνικος καὶ ὁ κνήκος καὶ τᾶλλα τὰ κνηκώδη· πυκνὰ

γὰρ πάντα καὶ προβολὴν ἔχοντα· τὸ δὲ σπέρμα τὸ ἔντος ὅτε μὲν κεχωρισμένον τι καὶ φανερόν, ὅτε δὲ ἀχώριστον καὶ ἀφανὲς, ὥσπερ τὸ τῶν φοινίκων.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ζ.

CAP. I. Περὶ δὲ χυλῶν καὶ ὁσμῶν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα τῶν φυτῶν οἰκεῖα, πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦναι τοῖς πρότερον τὰ τε συμβαίνοντα περὶ ἕκαστον εἶδος καὶ διὰ τίνος αἰτίας. ἡ μὲν οὖν φύσις ποία τις ἑκατέρου τοῦ γένους ἐν ἄλλοις ἀφώριστα καὶ ὅτι μικτά πως ἄμφω κατὰ λόγον ἐστί. χυμὸς μὲν ἢ τοῦ ξηροῦ καὶ γεώδους τῷ ὑγρῷ ἐναπόμιξις ἢ ἢ τοῦ ξηροῦ διὰ τοῦ ὑγροῦ διήθησις ὑπὸ θερμοῦ· διαφέρει δ' ἴσως οὐδὲν. ὁσμὴ δὲ τοῦ ἐν χυμῷ ξηροῦ ἐν τῷ διαφανεῖ· τοῦτο γὰρ κοινὸν ἀέρος καὶ ὕδατος. καὶ σχεδὸν τὸ αὐτὸ πάθος ἐστὶ χυμοῦ τε καὶ ὁσμῆς οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἑκάτερον. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω κείσθω κατὰ τὸν εἰρημένον ἀφορισμόν. τὰ δ' εἶδη τῶν 2 χυμῶν ὡς μὲν εἰς ἀριθμὸν ἀποδοῦναι ῥάδιον οἶον γλυκὺς λιπαρὸς αὐστηρὸς στρουφνὸς δριμύς ἄλμυρὸς πικρὸς ὀξύς. ὡς δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ἑκάστου χαλεπώτερον. αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον ἔχει τινὰ σκέψιν πότερον (γὰρ) τοῖς πάθεσι τοῖς κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἀποδοτέον ἢ ὥσπερ Δημόκριτος τοῖς σχήμασιν ἐξ ὧν ἕκαστοι· εἰ μὴ ἄρα καὶ ταῦτα συνάπτει πως εἰς τὰς δυνάμεις κἀκείνων λέγεται χάριν· ἢ καὶ εἴ τις ἄλλος τρόπος ἐστὶ παρὰ τούτους. λέ- 3 γω δὲ τοῖς πάθεσι τοῖς κατὰ τὰς αἰσθήσεις οἶον εἴ τις ἀποδοίη γλυκὺν μὲν τὸν διακριτικὸν τῆς ἐν τῇ γλώττῃ

- συμφύτου ὑγρότητος ἢ χυμὸν λεαντικὸν ἢ λεπτὸν ἢ
 λεῖον· στρυφνὸν δὲ τὸν ξηραντικὸν ἢ πηκτικὸν ἡρέμα
 ταύτης· δριμὺν δὲ τὸν πηκτικὸν ἢ δηκτικὸν ἢ ἐκκριτι-
 κὸν τῆς ἐν τῇ συμφύτῳ ὑγρότητι θερμότητος εἰς τὸν ἄνω
 τόπον ἢ ἀπλῶς χυμὸν καυτικὸν ἢ θερμομαντικόν· ἄλμυρόν
 δὲ τὸν δηκτικὸν καὶ ξηραντικόν· πικρὸν δὲ τὸν φθαρτικὸν
 τῆς ὑγρότητος ἢ τηκτικὸν ἢ δηκτικὸν ἢ ἀπλῶς τραχὺν ἢ
 μάλιστα τραχὺν· αὐστηρὸν δὲ τὸν ῥυπτικὸν τῆς αἰσθή-
 σεως ἢ τῆς ὑγρότητος τῆς ἐν αὐτῇ ἢ τῆς ἐπιπολῆς ὑγρό-
 τητος δηκτικὸν ἢ πηκτικὸν ἢ ξηραντικὸν ἢ ἀπλῶς στρυφ-
 4 νότητά τινα ἡρεμαίαν καὶ μαλακὴν. ἢ πάλιν ὥς Πλά-
 των καθόλου τὰς διαφορὰς τῶν δυνάμεων ἀποδίδωσι
 τῷ συγκρίνειν καὶ διακρίνειν κεχρημένος τραχύτητι καὶ
 λειότητι καθ' ἑκάστας δὲ διαιρεῖ τοὺς εἶδεσιν. ὅσα μὲν
 οὖν κάει τὰ φλέβια καὶ ἀποξηραίνει τραχύνοντα στρυφ-
 νά· αὐστηρά δὲ τὰ τούτων ῥυπτικώτερα καὶ πᾶν τὸ
 περὶ τὴν γλώτταν ἀποπλύνοντα· ὅσα δὲ ῥύπτει πέρα
 μὲν τοῦ μετρίου ὥστε καὶ ἀποτήκειν αὐτῆς τι τῆς φύ-
 σεως οἶον ἢ τῶν νίτρων δύνამις πικρά· τὰ δὲ ὑποδεέ-
 στερα τούτων καὶ ἐπὶ τὸ μέτριον τῇ ῥύψει χρώμενα
 ἄλυσκὰ ἄνευ πικρότητος τραχείας καὶ φίλα μᾶλλον ἡμῖν.
 5 τὰ δὲ τῇ τοῦ στόματος θερμότητι κοινωνήσαντα καὶ
 λεαινόμενα καὶ συνεκπυρούμενα καὶ πάλιν ἀντικαίοντα
 φερόμενα δ' ὑπὸ κουφότητος ἄνω πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς
 αἰσθήσεις καὶ τέμνοντα δριμέα· τὰ δὲ προλελεπτυσμένα
 ὑπὸ σηπεδόνος εἰς δὲ τὰς στενὰς φλέβας εἰσδυσόμενα καὶ
 ἀνακυκλῶντα καὶ ἀναζυμοῦντα καὶ ἀφρίζειν ποιοῦντα
 καὶ ἔλκειν ὀξέα. τὸ δὲ σύμπασιν τοῖς περὶ ταῦτα πάθος
 ἐναντίον οἰκειὸν ἐστὶ τῆς γλυκύτητος· ὅταν γὰρ λεαίνῃ
 ἐπαλεῖφον τὰ τραχυνθέντα καθιστᾷ δὲ καὶ συνάγῃ τὰ
 παρὰ φύσιν κεχυμένα τὰ δ' αὖ συνεστῶτα διαχαλᾷ καὶ
 ἅπανθ' ὅτι μάλιστα ἰδρύῃ κατὰ φύσιν, γλυκύ. οὗτος

ἡμὲν οὖν ὁ τρόπος ταῖς δυνάμεσι ἀφορίζει. Δημόκριτος 6
 δὲ σχῆμα περιτιθεῖς ἐκάστῳ γλυκὺν μὲν τὸν στρογγύλον
 καὶ εὐμεγέθη ποιεῖ· στρυφνὸν δὲ τὸν μεγαλόσχημον
 τραχύν τε καὶ πολυγώνιον καὶ ἀπεριφερῆ· ὀξὺν δὲ κατὰ
 τοῦνομα τὸν ὀξὺν τῷ ὄγκῳ καὶ γωνοειδῇ καὶ κάμπυλον
 καὶ λεπτὸν καὶ ἀπεριφερῆ· δριμὺν δὲ τὸν περιφερῆ καὶ
 λεπτὸν καὶ γωνοειδῆ καὶ κάμπυλον· ἄλμυρόν δὲ τὸν
 γωνοειδῆ καὶ εὐμεγέθη καὶ σκολιὸν καὶ ἰσοσκελεῆ· πι-
 κρόν δὲ τὸν περιφερῆ καὶ λεῖον ἔχοντα σκολιότητα μέ-
 γεθος δὲ μικρόν· λιπαρόν δὲ τὸν λεπτὸν καὶ στρογγύ-
 λον καὶ μικρόν. οἱ μὲν οὖν τρόποι τοσοῦτον διαφέ-
 ρουσι.

CAP. II. Τάχα δ' ἂν δόξειεν ὥσπερ ἐλέχθη καὶ
 οὗτος ἐκείνων εἶναι χάριν· αὐτῶν γὰρ τῶν δυνάμεων
 [ὁ] οὕτως ἀποδιδούς οἶεται τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι δι' ἃς
 ὁ μὲν στύφει καὶ ξηραίνει καὶ πῆγνυσιν ὁ δὲ λεαίνει καὶ
 ὀμαλύνει καὶ καθίστησιν ὁ δὲ ἐκκρίνει καὶ διαχεῖ καὶ
 ἄλλο τι τοιοῦτο δρᾷ. πλὴν ἴσως ἐκεῖνα ἂν τις ἐπιζητή-
 σειε παρὰ τούτων ὥστε καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀποδιδό-
 ναι ποίον τι· δεῖ γὰρ εἶδέναι μὴ μόνον τὸ ποιοῦν
 ἀλλὰ καὶ τὸ πάσχον ἄλλως τ' εἶ καὶ μὴ πᾶσιν ὁ αὐ-
 τὸς ὁμοίως φαίνεται καθάπερ φησὶν. οὐθὲν γὰρ κω-
 λύει τὸν ἡμῖν γλυκὺν ἑτέροις τισὶ τῶν ζώων εἶναι
 πικρόν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὁμοίως. δῆλον γὰρ ὡς ἐν 2
 τῷ αἰσθητηρίῳ τίς ἐστὶν ἑτέρα διάθεσις. ἐπεὶ τό γε τοῦ
 χυμοῦ σχῆμα ταὐτὸ καὶ ἐν ἄλλῳ ἔοικεν οὐ ταὐτὸ δύνα-
 σθαι πανταχοῦ ποιεῖν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθὲς δεῖ τι ἀνο-
 μοιότητος εἶναι τῶν ὑποκειμένων δι' ὃ δὴ καὶ λεκτέον
 ὑπὲρ αὐτῶν. ἅμα δὲ κάκεῖνο φανερόν ὡς οὐ μία τις
 δύναμις τοῦ αὐτοῦ σχήματος εἴ γε τὰναντία πέφυκε ποι-
 εῖν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ· τὸ μὲν γὰρ μὴ πάντα πρὸς τὴν
 αὐτοῦ δύναμιν ἄγειν οὐχ ὁμοίως ἄτοπον ὥσπερ οὐδὲ τὸ

πῦρ κάειν. εἰ δὲ καὶ ἐναντίως ἕνια διατίθεται τοῦτο πλείονος λόγου δεῖται. καίτοι κακείνου δεῖ τινα λέγειν
 3 αἰτίαν. ἐπὶ γοῦν τοῦ πυρὸς ὅσα μὴ δύναται κάειν ἢ τὸ ὕδωρ ὑγραίνειν ἔστι τις αἰτία καὶ λόγος· εἰ δὲ καὶ τοῦναντίον ἐκάτερον ἐποίει μᾶλλον ἢν ἐδεῖτο καὶ πλειόνων· τοῦτοις μὲν οὖν ὑπὲρ ἀπάντων τούτων λεκτέον· τοῖς δὲ κατὰ τὰς δυνάμεις ἐκεῖνο μόνον ἀναγκαῖον ποῖόν τι τῶν αἰσθητηρίων ἕκαστον. δεῖ γὰρ εἰδέναι καὶ τὴν τούτων φύσιν καὶ διάθεσιν ἐπέπερ οὐχ ὅτιοῦν μόριον αἰσθητικόν, ἴσως δὲ καὶ ὅταν ἐκ πλειόνων ἕν τι γένηται τὴν ἐκ θατέρου δύναμιν καὶ οὐσίαν οὐ δεῖ λανθάνειν. ἄτοπον δὲ κακείνο τοῖς τὰ σχήματα λέγουσιν ἢ τῶν ὁμοίων διαφορά κατὰ μικρότητα καὶ μέγεθος εἰς τὸ μὴ τὴν αὐτὴν
 4 ἔχειν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς μορφῆς ἀλλὰ τῶν ὄγκων αἱ δυνάμεις . . . οὗς εἰς μὲν τὸ διαβιάσασθαι καὶ ἀπλῶς τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον τάχ' ἢν τις ἀποδοίῃ εἰς δὲ τὸ μὴ ταῦτ' οὐ δύνασθαι μηδὲ ποιεῖν οὐκ εὐλογον· ἐπεὶ ἐν τοῖς σχήμασιν αἱ δυνάμεις· εἰ γὰρ ὁμοιοσχήματα ταῦτ' ἢν εἴη τὸ ὑπάρχον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. τὸ γὰρ τρίγωνον τὸ ποδιαῖον καὶ τὸ μυριόπουν ὁμοίως δυσὶν ὀρθαῖς καὶ τὸ τετράγωνον τέτταρσιν ὀρθαῖς. καὶ ταῦτα μὲν καὶ κατὰ τὸ ποσὸν διάφορα· τὰ δὲ λόγῳ μὲν ὄντα τὰ αὐτὰ οἷον ἢ ἀσυμμετρία τῆς διαμέτρου τὸ δὲ ποσὸν διάφορον· ὥστ' εἰ ἐκ τούτων ἢ ἀπὸ τούτων ἐρίνετο τὸ μὲν ποσὸν διάφορον ἢν ἦν τῷ δ' εἶδει ἀδιάφορον. ἀλλὰ γὰρ αἱ μὲν κατὰ τὰ σχήματα καὶ τὰς μορφὰς δυνάμεις πλείω καὶ περὶ πλειόνων ἔχουσιν ἀπορίαν.

CAP. III. Ὅτι δ' ἐναπομίξει πως ὁ χυμὸς καὶ ἡ^{3 H} ὁδμὴ καὶ ἐκ τῶνδε φανερόν· οὐδὲν γὰρ φαίνεται τῶν ἀπλῶν ἔχειν χυμὸν οὐδ' ὁδμὴν ἐὰν μὴ λάβῃ μίξιν οἷον ὁ ἀήρ ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ· ἄχυμον γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ καθ' αὐτό, δι' ὃ καὶ οἱ παλαιοὶ φασὶ δι' οἷας ἢν γῆς ῥέῃ τοι-

οὗτον καὶ εἶναι. καὶ ἡ θάλαττα δὲ καὶ τὰ νιτρῶδη καὶ
 σαπρὰ καὶ ὀξέα τῶν ὑδάτων ἔχει τινὰ μίξιν ὣν ἐνίοις
 καὶ ἡ ὀσμὴ μάλιστα δὲ τῇ θαλάττῃ συνακολουθεῖ. γῆ δὲ
 καὶ λίθος ἄχυμα πλὴν ἐάν τινα τοιαύτην λάβῃ μίξιν.
 καίτοι φαίνεται γὰρ ταῦτα μᾶλλον ἔχειν οἶον ὅσαι θ' ἄλ- 2
 μῶδεις καὶ ὅσαι καὶ ὡς ἡ τέφρα πικραὶ καὶ ἔνιαι γλυ-
 κεῖαι δοκοῦσιν εἶναι ὥσπερ καὶ ἡ ἄργιλος. ἅμα δὲ καὶ
 οὐκ ἄλογον εἶπερ τῇ τοῦ γεώδους ἐναπομίξει γίνεται
 χυμός. τὰ δὲ δὴ μεταλλευόμενα καὶ λίθων ἔνια γένη καὶ
 ὀσμάς ἔχει πρὸς τοῖς χυμοῖς. ἅπαντα δ' οὖν ταῦτα μίξει
 τινὶ καὶ ἀλλοιωσεί ἐργχυμα φαίνεται καὶ ὀσμώδη. καὶ γὰρ
 ἡ τέφρα διὰ τὴν κατάκαυσιν ἐξαλλοιουμένη καὶ ὅσα πυ-
 ροῦται λαμβάνει τινὰ χυμὸν τὰ μὲν ἀπλᾶ τὰ δὲ μιγνύ-
 μενα τοῖς ὑγροῖς. ἡ μὲν οὖν φύσις ὅτι τοιαύτη καὶ πρό- 3
 τερον εἴρηται καὶ νῦν. ἐπεὶ δ' ἐν τρισὶν οἱ χυμοὶ — φυ-
 τοῖς τε γὰρ καὶ ζώοις εἰσὶ τινες καὶ ὀσμαι καὶ χυμοὶ κατὰ
 τὰς κράσεις, ἔτι δ' ἐν τοῖς κατὰ τέχνης παρασκευὴν τινα
 μιγνυμένοις ἢ καὶ αὐτομάτως ἀλλοιουμένοις ὅτε μὲν ἐπὶ
 τὸ βέλτιον ὅτε δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ὥσπερ τῶν σηπομένων —
 τὸ μὲν ὑπὲρ ἀπάντων τούτων εἶπεῖν κοινότερόν τε καὶ
 καθόλου μᾶλλον ἐστὶν ὑπὲρ δὲ τῶν φυσικῶν πρῶτον
 λεκτέον, ἀρχὴ γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ φύσις, καὶ τούτων ὅσοι
 κατὰ τε τὰ ἀπλᾶ φαίνονται καὶ ὅλως τὰ ἄψυχα καὶ ὅσοι
 κατὰ τὰ φυτὰ καὶ τοὺς καρπούς. καὶ γὰρ ταῦτα πρότερόν
 ἂν τις τιθεῖτο τῶν ζώων ἅμα δὲ καὶ ἡμῖν ἡ σκέψις ὑπὲρ
 τούτων οἶον συνεχῆς οὕσα τοῖς πρότερον. οἱ μὲν οὖν ἐν 4
 τῇ γῇ ξυνιστάμενοι χυμοὶ τῶν ὑγρῶν, οὔτοι γὰρ ἐμφα-
 νέστατοι, λέγω δ' οἶον ὀξεῖς καὶ [ἀλμυροὶ] γινόμενοι
 μὲν δῆλον ὅτι διὰ τὰς αὐτάς πως ἢ παραπλησίας ἀνάγ-
 κας δι' ἃς καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς, οὐ μὲν οὐτε ἴσοι τὸ πλη-
 θος οὐδ' ὅμοιοι τούτοις ἀλλὰ θολερώτεροι διὰ τὸ μὴ τὴν
 αὐτὴν πέψιν μηδ' ὁμοίαν ἔχειν. τὸ δὲ πλήθος οὐ συμ-

βλητοί. πολλοὶ γὰρ οἱ τῶν καρπῶν καὶ ἀνόμοιοι χυμοὶ
καὶ οὐδαμῶς ἔνιοί γε ἐμφαινόμενοι τοῖς ἐκ τῆς γῆς οἶον
5 ὁ αὐστηρὸς καὶ δριμύς καὶ ἄλλοι δὲ πλείους. εἰ μὴ τις
λέγοι τῇ μίξει καὶ τῇ κράσει τῶν ἄλλων γίνεσθαι τού-
τους τοῖς δὲ γένεσιν εἶναι τοὺς αὐτούς· οὕτω δ' ἂν εἴησαν
ἄπειροι, ἄπειροι γὰρ οἱ λόγοι τῶν μίξεων. καὶ ἔτι δὲ κατὰ
τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον αἱ διαφοραὶ δι' ὃ καὶ οἱ ὁμογενεῖς
πλείους οἶον αὐστηροὶ λιπαροὶ πικροὶ γλυκεῖς ὅθεν καὶ
οἱ παλαιοὶ τῶν φυσιολόγων ἀπείρους ἐτίθεντο τοὺς χυ-
μοὺς ὥσπερ καὶ Μενέστωρ· ὁποῖα γὰρ ἂν τις ἢ μίξις καὶ
ἢ πέψις γένηται τοῦ ὑγροῦ ἐμφύτου τοιοῦτον εἶναι καὶ
τὸν χυμόν. οὐ μὴν ἀλλὰ βέλτιόν γε οἱ ὠρισμένους λέ-
γοντες ἐκ τούτων δ' ἤδη κατὰ τὰς μίξεις ποιοῦντες τὰς
διαφοράς. ἴδιος γοῦν τῶν ἐκ τῆς γῆς ὁ ἄλμυρός· οὐδ'
ἐνὸς γὰρ καρποῦ τοιοῦτος ἀλλ' εἶπερ φύλλου καὶ καν-
λοῦ καὶ κελύφους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου τὴν αἰτίαν
ὑστερον λεκτέον.

CAP. IV. Αἱ δὲ ιδέαι τῶν χυμῶν ἑπτὰ δοκοῦσιν εἶ- 4 H
ναι καθάπερ καὶ τῶν ὁσμῶν καὶ τῶν χρωμάτων, τοῦτο
δὲ ἂν τις τὸν ἄλμυρὸν οὐχ ἕτερον τιθῇ τοῦ πικροῦ κα-
θάπερ καὶ τὸ φαιδὸν τοῦ μέλανος· ἐὰν δὲ χωρίξῃ συμ-
βαίνει τοῦτον ὄγδοον εἶναι. γλυκὺς γὰρ καὶ λιπαρὸς καὶ
πικρὸς καὶ αὐστηρὸς καὶ δριμύς καὶ ὀξύς καὶ στρυφνὸς
ἀριθμοῦνται· προστίθεται δὲ καὶ ὁ ἄλμυρός ὄγδοος. οἴ-
ονται δέ τινες καὶ τὸν οἰνώδη δεῖν. ἔν τε γὰρ τοῖς καρ-
ποῖς ὑπάρχει πλείοσι καὶ ἐκ τῆς γῆς ἀναπιδύει τις ἐνι-
αχοῦ τοιοῦτος χυμός· ἔτι δ' οὐδ' ὥσπερ ὁ γαλακτώδης
εἰς τὸν γλυκὺν ἂν τεθείη — καὶ γὰρ οὗτος ἐν ἐνίοις ὡς
εἶδος ἂν τι τιθοῖτο τοῦ γλυκέος — οὕτω τὸν οἰνώδη τῶν
ἄλλων τινὶ προσνεῖμαι ῥάδιον ἀλλ' ἰδίαι τις ἢ φύσις καθ'
αὐτὴν ἐπιδεχομένη καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ στρυφνὸν καὶ
2 αὐστηρόν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν ἴσως διαφέρει

πρὸς τὴν τῶν ἄλλων θεωρίαν. ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ τῶν ἐπὶ
 καιριώτατος καὶ φυσικώτατος. πότερον δὲ τοὺς μὲν
 ὥσπερ ἀρχὰς τοὺς δὲ ὡς στερήσεις δεῖ λέγειν οἶον τὸν
 μὲν γλυκὺν καὶ λιπαρὸν καὶ ὅσοι σύστοιχοι τούτοις ἀρ-
 χὰς, ἐκ τούτων γὰρ αἱ γενέσεις καὶ αἱ τροφαί, τοὺς δ'
 ἄλλους στερήσεις, ἢ πάντας φυσικοὺς; ἔοικε γὰρ εἰ μὲν
 εἰς τὸ ἄριστον δεῖ τάττειν τὴν φύσιν ἐν τούτοις εἶναι
 μόνον, ἅμα δὲ καὶ τὸ τῆς τροφῆς καὶ γενέσεως ἀληθι-
 νόν. οὐδὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν οὔτε τρέφεσθαι δοκεῖ διὰ τῶν
 ἐτέρων οὔτε γίνεσθαι. εἰ δ' εἰς τὸ πλείονα εἶδη εἶναι
 ἐκεῖνοί γε μᾶλλον ἢ οὐχ ἥττον κατὰ φύσιν, ὀλίγοι γὰρ
 ἐν τούτῳ τῷ μέρει. σχεδὸν δέ τι παρόμοιον ἐστὶ τὸ ζη- 3
 τούμενον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων πρὸς τὸν ἄνθρωπον
 πότερα κατὰ φύσιν ἢ κατὰ στέρησιν τᾶλλα. καθάπερ
 γὰρ καὶ τούτων ἰδιαίτινες αἱ οὐσίαι καὶ τῶν φυτῶν
 ὁμοίως. εἰ οὖν ἢ μὲν στέρησις ἐν ἀτελείᾳ τινὶ καὶ ἐνδεία
 ταῦτα δὲ καὶ γεννᾷ καὶ ἐκτρέφει τὰ ὅμοια καὶ ἰσχυρότερα
 πολὺ τῶν ἐτέρων οὐκ ἂν εἴησαν κατὰ στέρησιν. ἔτι δὲ
 ἐν γε τοῖς φυτοῖς ἅμα συμβαίνει μὴ τελεοκαρπεῖν καὶ
 ἥττον εἶναι πικρὰ τὰ ἐν τούτῳ τῷ γένει, καθάπερ ἐπὶ
 τοῦ κενταυρίου καὶ ἀψινθίου καὶ τῶν τοιούτων, ὡς ἐκεῖσε
 τῆς φύσεως φερομένης καὶ τὴν γλυκύτητα καθάπερ ἀπε-
 ψίαν τινὰ οὐσαν ἢ ἔλλειψιν πέψεως. ἀεὶ γὰρ ἢ φύσις 4
 ἐξομοιοῦν ἐθέλει τῷ ὑποκειμένῳ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ζώοις
 καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς. ποιεῖται γὰρ καὶ τροφή γίνεται πᾶ-
 σιν ὅταν κρατηθῇ τὸ λαμβανόμενον. εἰ δὲ δὴ καὶ ἔνια
 τρέφεται διεφθαρμένοις τισὶν ὥσπερ καὶ τῶν ζώων ὧν
 καὶ ἡ γένεσις ἐκ τούτων οὐδ' ἂν ἢ τῆς τροφῆς ἱκανὴ πί-
 στις εἴη πρὸς τὸ κατὰ φύσιν οὐδ' ἂν ἢ πρώτη σύστασις
 ἀλλ' ἐκάστοις μεμερισμέναι κατὰ τὰς μίξεις. ἐπεὶ οὐδ' 5
 οἱ γλυκεῖς χυμοὶ τρόφιμοι πάντες ἡμῖν ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ-
 στατικοὶ καθάπερ ἢ ὁμοία τῷ σκολύμῳ ῥίζα καὶ ἄλλαι

τινές, οἱ δ' ὑπνωτικοὶ πλείους δὲ διδόμενοι καὶ θανα-
 τηφόροι καθάπερ ὁ μανδραγόρας ἔνιοι δὲ ὁμολογουμέ-
 νως ἐπιθάνατοι· πολλοὶ γὰρ ἤδη καὶ πολλαχοῦ ῥίξας
 φαγόντες ἅς ἡγνόουν γλυκείας τε τῇ γεύσει καὶ ἡδείας
 ἀπέθανον καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλείω τυγχάνει τὰ μὲν βλά-
 πτοντα τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀναιροῦντα τῶν κατὰ τὴν προς-
 6 φορὰν ἡδέων ἢ ἀλύπων. ἔνια δὲ πάλιν ὠφελοῦντα τῶν
 ἀηδῶν καὶ πικρῶν οἶον καὶ τὰ ἄρτι λεχθέντα κενταύ-
 ριον καὶ ἀψίνθιον καὶ ὅσα δὴ φαρμακωδεστέρους ἔτι
 τοὺς χυμοὺς ἔχει· πολλὰ γὰρ καὶ τούτων ὀνίνησι. τῶν
 δὲ καὶ ὅλως ὁ χυμὸς ἄτροφος ὢν ὥσπερ εἰ ἡδυσμα τῆς
 τροφῆς ἐστὶν οἶον ὁ ἀλμυρὸς καὶ ὀξύς· οὐδὲ γὰρ δυνά-
 μεθα κρατεῖν ἀκράτου καθάπερ οὐδὲ τῶν ἀλῶν ἔνια
 ζώων δι' ὃ καὶ τούτοις παρέχομεν τοὺς ἄλας. ἔνια δὲ
 καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς εὐρίσκει τὰ πρόσφορα πρὸς τὴν τοιανύ-
 την ἐπικουρίαν ὥσπερ καὶ οἱ ὀρνίθες ἤδη. καὶ φανερόν
 ἂν δόξειεν ὡς οὐκ ἐστὶν ἀπλῶς μεμερισμένα τὸ μὲν
 ὥσπερ φυσικὸν τὸ δ' ὡς ἐν στερήσει καὶ παρὰ φύσιν.
 ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμῖν ἄτροφον ἑτέροις τρόφιμον καὶ τὸ ἄλ-
 λοις τρόφιμον ἄλλοις ἄτροφον. ὡς γὰρ ἂν αἱ φύσεις
 ἔχωσι κατὰ τὰς κράσεις οὕτως καὶ αἱ τροφαὶ καθ' ἑκα-
 στον ἀρμόσουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ λύπαι
 καὶ ἡ βοήθειαι πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις ὃ καὶ
 φανερὰ ποιοῦντα πολλὰ τῶν ζώων ἐστὶν οὐ πρὸς τὰ
 συμβαίνοντα πάθη μόνον αὐτομάτως ἀλλὰ καὶ κατ' αὐ-
 τὰς τὰς ἐδωδὰς ὅταν ἄλλο φάγωσιν ἕτερον ἐπεσθίοντα
 καθάπερ οἱ ἔχεις τὸ πήγανον ὅταν τὸ σκόρδον.

CAP. V. Ἐχει δὲ καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς ὁμοίως· ἄλλαι
 γὰρ ἄλλοις ἐναντίαι καὶ οὐ πρόσφοροι καὶ οὐ μόνον εἰς
 τὸ μὴ δεῖσθαι μηδὲ ζητεῖν ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἡδίστων ἡμῖν
 ἀναιρεῖσθαι καθάπερ οἱ γύπες ὑπὸ τῶν μύρων καὶ οἱ
 κύνθαροι ὑπὸ τῶν ῥόδων. πολεμοῦσι δὲ δὴ σφόδρα καὶ

Η αἱ μέλιτται τοῖς μεμυρισμένοις. ὅλως μὲν γὰρ ἢ οὐδὲν
 ἢ βραχὺ τι πάμπαν ἐστὶν ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις τὸ τὴν
 εὐωδίαν δίδωκον αὐτῆς χάριν, ἀλλ' εἶπερ κατὰ συμβε-
 βηκὸς ὧν ἡ τροφή τοιαύτη· πρὸς ταύτην γὰρ ἦν ἡ ἐπι-
 θυμία καὶ ταύτης. εἰ δ' ἄρα καὶ τοιοῦτόν ἐστι ἡμῖν γε 2
 οὐ σαφές. ἐπεὶ καὶ τὴν πάρδαλιν τοῖς μὲν ἄλλοις ἡδύ-
 φασιν ὅξειν δι' ὃ καὶ θηρεύειν αὐτὴν κατακειμένην καὶ
 ταύτῃ προσαγομένην, ἡμῖν δ' οὐδεμίαν εὐωδίαν ἐμφαί-
 νει· εἰ μὴ κάκεῖνο ἀληθὲς ὥσπερ ἐστὶν ἀληθὲς ὅτι χει-
 ρίστην ἔχομεν πάντων τὴν ὄσφρησιν. καὶ διὰ τοῦτο ὡς
 εἰπεῖν πολλὰ λανθάνοιεν ἂν ἡμᾶς ὁσμαι καὶ τὰ ἡδέα
 καὶ τὰ λυπηρὰ τὰ κατὰ ταύτας. ὃ δ' ἂν τῷ δόξειεν ἄτο- 3
 πον εἶναι τὸ τὰ ἄλλα ζῶα σαφεστέραν ἔχοντα μὴδ' αἰ-
 σθάνεσθαι μὴδὲ κρίνειν τὰς εὐωδίας οὐκ ἔστιν ἄτοπον.
 τάχα μὲν γὰρ καὶ αἰσθάνονται πρὸς δὲ τὴν φύσιν αὐτῶν
 οὐχ ἀρμόττουσιν ἀλλὰ καὶ ἐναντίαι καθάπερ ἐπὶ τῶν
 γυπῶν ἐλέχθη καὶ ὡς τὰ ἔντομα πάντα ὑπὸ τοῦ ἐλαίου
 βαρύνεται· φεύγει γὰρ αὐτὰ τὴν ὁσμὴν. ἕτερα δ' ὑφ'
 ἑτέρας τινὸς ἴσως. ἄλογον δ' ἐνταῦθα δόξειεν ἂν συμ-
 βαίνειν πρὸς ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν εἰ ὁ λιπαρὸς τοῦ
 γλυκέος εἶδος ἔνια δὲ προσφιλέστατα τῷ γλυκεῖ καθάπερ
 οἱ κνίπες . . . οὐδὲν γὰρ τῶν οἰκείων φθαρτικὸν εἰ μὴ
 ταῖς ὑπερβολαῖς. ἀλλὰ τούτου μὲν τὴν αἰτίαν ἐν τῇ δρι- 4
 μύτητι ληπτέον ὥσπερ καὶ τῆς ὀριγάνου καὶ τῶν τοιού-
 των· ἅπαντα γὰρ φεύγει. τὸ δὲ μὴ αἰσθάνεσθαι καθά-
 περ λέγουσιν οὐ σαφές ἡμῖν· εἰ μὴ ἄρα καὶ τοὺς πό-
 ρους ἐνταῦθα ἂν τις αἰτιάσαιο καθάπερ ἔνιοι τῶν φυ-
 σικῶν τῷ ἢ ἀρμόττειν ἢ μὴ· δι' ὃ καὶ διαιροῦσι τοῖς
 μεγέθεσι τὰ μὲν μικρὰ φάσκοντες τῶν τοιῶνδε αἰσθάν-
 νεσθαι τὰ δὲ μεῖζω τῶν τοιῶνδε μᾶλλον οὐχ ἱκανὴν οὐδ'
 οἰκείαν ἴσως διαίρεσιν διαιροῦντες. οὐδ' ἐν τοῖς πόροις
 ἡ αἰσθησις ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὴν διάθεσιν καὶ τὴν κρᾶ-

σιν τό τε πάθος ἀποδοίη καὶ τὴν ἀπάθειαν ἐν οἷς τὸ
 5 ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρόν. ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἀν-
 θρώπων· οὐ γὰρ πᾶσιν αἱ αὐταὶ προσφιλεῖς ἀλλὰ μᾶλ-
 λον ἐν ταῖς κακώδεσι καὶ βαρείαις ὧν ἐνιαί γε κοιναὶ
 πᾶσιν οἷον αἱ ἐκ τινων ἐκπνέουσai χασμάτων καὶ ἄν-
 τρων θανατηφόροι τοῖς προσπελάζουσιν. εἰ δ' ἄρα καὶ
 αὐταὶ τοῖς ἀναπνευστικοῖς μόνον ἀλλὰ τοῦτό γε φανε-
 ρὸν ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυμῶν ὅτι καὶ ὁσμάι τινες ἐκάστοις
 εἰσὶν οἰκεῖαι καὶ ὅτι τὸ εὐῶδες τὸ μὴ κατὰ τὴν τροφήν
 ὀλίγοις ἢ οὐδενὶ προσφιλές· εἰ δὲ δὴ τινι καὶ συμφέρον
 ἀδηλότερόν ἐστιν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλέον εἴρη-
 ται τῶν ὑποκειμένων, ὅθεν δὲ ὁ λόγος ἐκείσε ἐπανιτέον.
 6 ἐκάστου τῶν χυμῶν καὶ τῶν ὁσμῶν ἐστὶ τις φύσις ὥσπερ 6 H
 καὶ τῶν ζώων ἢ πρὸς ἐκάστην διάθεσιν ἀρμόττει καὶ
 κρᾶσιν. οὐ μὴν ἀλλ' ὥστε καθόλου καὶ κοινῶς εἰπεῖν
 οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ κατὰ ταύτην τὴν συστοιχίαν τροφιμώ-
 τεροι καὶ μᾶλλον εἰσι κατὰ φύσιν· ἐναντίωμα δέ τι τάχα
 δ' οὐκ ἀκόλουθον ἔσται τὸ ἀνάλογον, ὅτι χυμὸς μὲν
 ἅπασι προσφιλέης ὁ γλυκὺς ὁσμὴν δὲ οὐκ ἔστιν οὕτω λα-
 βεῖν, οὕτω γε τῷ γένει λαμβάνοντας εἰ μὴ τις ἄρα λαν-
 θάνει διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν τῆς αἰσθήσεως. ἴσως
 δ' οὐδὲ τὸ περὶ τοῦ γλυκέος εἰρημένον ἀπλῶς ἀληθές.
 ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἀρκεῖτω τὰ εἰρημένα.

CAP. VI. Τῶν δὲ φυτῶν μᾶλλον δὲ πάντων ἐν οἷς
 οἱ χυμοὶ διὰ τί μὲν ἕκαστα τούτους ἔχει λέγω δ' οἷον
 γλυκεῖς ἢ πικροὺς ἢ λιπαροὺς τὴν πρώτην αἰτιατέον
 σύστασιν ὑπὲρ ἧς οἱ μὲν τοῖς σχήμασι διορίζοντες ὥσπερ
 Δημόκριτος οἴονται λέγειν τινὰς αἰτίας ὁμοίως δὲ καὶ
 εἴ τις κατ' αὐτὴν ἔχει τὸν ἴδιον ἀποδοῦναι περὶ ἐκά-
 στου λόγον· οἱ δὲ κατὰ πέψιν καὶ ἀπεψίαν διαιροῦντες
 τὰ γλυκέα καὶ τὰ πικρὰ καὶ τὰ ἄλλα τὰχ' ἂν δόξειαν κω-
 λύειν τὰ μικρῷ πρότερον ἡμῖν εἰρημένα· πέψει γὰρ

πρότερόν τινι φαίνεται πάντ' ἑξομοιοῦσθαι καὶ τοῖς φυ-
 τοῖς καὶ τοῖς ζώοις. ἀλλὰ τούτοις ὁμοίως λεκτέον ὅτι
 καὶ οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ ἀπλῶς τρόφιμοι χυμοὶ καὶ αἱ ὀσμαι
 αἱ εὐώδεις πέψει τινὲ γίνονται καὶ κατεργασία καὶ ὅτι
 μᾶλλον ὥς τῷ γένει λαβεῖν πεπεμμένα τῶν ἀπέπτων
 ἐκατέρων πεπτομένων κατὰ τὴν οἰκείαν πέψιν. ὑπὲρ μὲν
 οὖν τούτων ἐν τοῖς ἐπομένοις ἔσται φανερώτερον. τῶν 3
 δ' ἄλλων ἐκεῖνο δεῖ λαβεῖν πρῶτον ὃ κοινόν ἐστι τῆς
 τῶν φυτῶν οὐσίας. πάντα γὰρ ἐν τῇ γενέσει τῶν χυμῶν
 μεταβάλλει κατὰ τὴν πέψιν ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλους χυμοὺς
 ὥς μὲν ἀπλῶς εἶπεῖν ἐκ τῶν στερητικῶν εἰς τοὺς κατ'
 εἶδος οἶον ἐκ πικρῶν καὶ στρυφνῶν εἰς γλυκεῖς καὶ λι-
 παροὺς καὶ εἴ τις ἄλλος ὁμόστοιχος· ὥς δὲ καθ' ἕκαστον
 ὥς ἂν ἡ διάκρισις ἔχη τῆς φύσεως, καὶ τὰ μὲν εἰς πλεί-
 ους τὰ δ' εἰς ἐλάττους· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ πικροῦ κα-
 θάπερ ἐλάα συνεκβαίνουσα πρὸς τὸ στρυφνόν. τὰ δ' ἐκ
 τοῦ στρυφνοῦ καθάπερ ἄπιοι καὶ τᾶλλα· καὶ γὰρ τὰ
 ὀξέα πρότερον στρυφνά· τὰ δ' ἐκ τοῦ στρυφνοῦ πρῶ-
 τον εἰς τὸν ὀξὺν εἴτ' ἐκ τοῦ ὀξέος εἰς τὸν γλυκὺν ὥσπερ
 βότρους. ὥς γὰρ ὅλως εἶπεῖν πλείστας ἀλλοιώσεις οὗτος 4
 λαμβάνει καὶ ὅλως οἱ οἰνώδεις χυλοί. τὸ μὲν γὰρ πρῶ-
 τον ὥσπερ ὑδατώδης γίνεται μετὰ δὲ ταῦτα στρυφνὸς
 εἴτ' ὀξὺς εἴτ' ἔσχατον γλυκὺς. ὥσαύτως δὲ καὶ τὸ συκά-
 μινον· ἐκ στρυφνοῦ γὰρ ὀξὺ καὶ ἐξ ὀξέος γλυκὺ καὶ ἐπ'
 ἄλλων δὲ τοῦτο συμβαίνει· τῆς γὰρ οἰνώδους γλυκύτη-
 τος ἐγγυτάτω κεῖται τὸ ὀξύ. δι' ὃ καὶ οἱ ἀποροῦντες δι'
 ὅτι τὸ συκάμινον ἐρυθρόν ὃν ὀξύτερόν ἐστιν ἢ λευκὸν
 ἐγγυτέρω τῆς πέψεως ὃν οὐκ ὀρθῶς ἀποροῦσι· τότε γὰρ
 οἶον γένεσις ἐστιν αὐτοῦ τοῦ οἰκείου χυμοῦ. λευκοῦ δ'
 ὄντος ἡ στρυφνότης πλεόν ἀπηρτημένη καὶ κοινοτέρα.
 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐνταῦθα ὅταν ἡ ξηρότερόν ἐστιν· ἐρυ-
 θραίνόμενον δὲ ἐξυγραίνεται καθάπερ ἔγχυλον γινόμε-

- 5 νον. ὅλως γὰρ πᾶν τὸ περικάρπιον ξηρὸν [ὄν] τὸ πρῶτον ἀνυγραίνεται καὶ ἔστι γένεσις αὕτη τῶν χυλῶν ἐπιρρέοντος καὶ ὥσπερ διηθουμένου πλείονος ἀεὶ τοῦ ὑγροῦ καὶ ἀεὶ συναύξοντος ἢ καὶ στρυφνὰ τὰ πολλὰ κατ' ἀρχὰς οὐκ ἀλόγως ἄτε καὶ ξηρὰ ὄντα. ξηρότατα δὲ δοκεῖ τῶν ὑγρῶν ὧν ὁπώδης ἢ ὑγρότης ὥσπερ τῆς συκῆς κατὰ τὸ πάχος. τούτοις μὲν οὖν ὥσπερ ὑλικοί τινές εἰσι οἱ κατὰ τὰς στερήσεις ἐξ ὧν ἡ μετάβασις εἰς τὴν πέψιν, τοῖς δ' οἷον οὐσία ταῦτα καὶ τέλη· πολλοὶ γὰρ καὶ πικροὶ καὶ στρυφνοὶ κατὰ φύσιν καὶ ὀξεῖς ὧν ἐξ ἀρχῆς ἦττον ἔγχυ-
- 6 μος ἢ ὑγρότης. ἅπαντες δὲ πῶς ἐμφαίνουσιν οἱ καρποὶ ^{8 H} καὶ τὸν τοῦ φυτοῦ χυλὸν ὅπερ ἴσως ἀναγκαῖον ἐξ ἐκείνου γενομένους. ὥμοι μὲν ὄντες μᾶλλον πεπαινώμενοι δ' ἦττον ἄτε καὶ τῆς ἐκκρίσεως ἀεὶ καθαρωτέρας γινόμενης. καὶ τῶν μὲν τοιαύτη τις σύστασις. ἐνίων δ' ὥσπερ ἄχυμος ἢ πρώτη καὶ ὑδατώδης οἷον τῶν σιτωδῶν ὥσπερ πυροῦ καὶ κριθῆς καὶ τῶν ὁμοίων. ὧν δὲ καὶ ἡ τελέωσις εὐθύς ἐκ ταύτης λαμβάνουσα πλείους μεταβολάς. οὐ γὰρ οὐδ' ἡ γλυκύτης πόρρω ταύτης ὥστε μὴ δεῖσθαι πλείονων. δι' ὃ καὶ φαίνεται διττὴ τις ἡ γένεσις εἶναι τῶν χυμῶν ἑκατέρω κατὰ τὰς ὑποκειμένας φύσεις· ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἀπέπτων καὶ πλείονων μεταβάλλουσα πρὸς τὴν τελέωσιν ἢ δὲ ὥσπερ ἄχυμος καὶ ἀειδῆς ἐν ἀπλῇ τινι γενέσκει καὶ ἀλλοιωσέει διὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν· ὧν ἑκάτερον ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν τὸ μὲν ἐν τοῖς ἐπετείοις μᾶλλον τὸ δ' ἐν τοῖς δένδροις ἔστιν ὡς πλείονος δεομέ-
- 8 νων πέψεως. τάχα δ' ἀληθέστερον ἐκείνως ἀποδοῦναι καὶ μὴ ἐπετείοις καὶ δένδροις ἀλλ' ὅλως τῇ κράσει διορίζοντας· ὁποία γὰρ ἂν τις αὕτη τυγχάνῃ αἱ μεταβολαὶ συνακολουθήσουσι κατὰ λόγον· ἐπεὶ καὶ ἡ ἀμυγδάλη τὸ πρῶτον ὑδατώδης ἕως ἂν ἡ χλωρὰ ξηραίνομένη δὲ λίπος λαμβάνει· καὶ ἄλλα δὲ τινὰ τῶν καρυωδῶν· ὧν καὶ τὰ

κελύφη στρυφνὰ τῶν δὲ καὶ ὀξέα καθάπερ τῶν ἀμυγδα-
λῶν ὥς ἐνταῦθα παντὸς ἐκκρινομένου τοῦ περιττωμα-
τικοῦ καὶ γεώδους. ἡ δ' οὖν φύσις ἔοικεν ὥσπερ ἐκ 9
μεμιγμένων τινῶν χυμῶν ἐκκρίνειν τῇ πέψει τὸν ἀπλοῦν
ἢ καὶ δόξειεν ἂν ἐναντίως ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἐν μὲν γὰρ
τοῖς ἄλλοις ἐκ μίξεως ἢ γένεσις ἐνταῦθα δ' ὥσπερ ἐξ
ἀφαιρέσεως καὶ χωρισμοῦ, καὶ ἐνθα μὲν ἐκ τῶν ἀρχῶν
ἐνθα δ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς· ἀρχὴ γὰρ τὸ γλυκὺ, τούτου δ'
ἡ πέσις ὥς ἀπλῶς εἶπεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἄλλην 10
τινὰ ἔχει θεωρίαν. ἔπειτα κακεῖνο ἄτοπον εἰ οἱ χυμοὶ
πάντες ἐκ τοῦ πικροῦ καὶ γλυκέος μιγνυμένων ὥσπερ ἐκ
τῶν στοιχείων τὰ σώματα. πάλιν δ' αὖθ' ἕτερον εἰ ἐκ
μὲν τούτων μηδὲν ταῦτα δὲ ἐκ τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ ἀρ-
χῶν ἢ τοιαύτη φύσις· εἰ μὴ ἄρα πλεοναχῶς αἱ ἀρχαὶ καὶ
κατὰ πλείους τρόπους ὅπερ ἔοικεν ὥσπερ κατὰ συστοι-
χίαν ἐνίων λεγομένων. ἀλλ' οὖν δὴ τούτων μὲν πέρι
λόγος ἕτερος.

9 H CAP. VII. Αἱ δὲ γενέσεις τῶν χυμῶν ἐν τοῖς εἰρη-
μένοις τρόποις ἢ ἐκ τοῦ εἶδους εἰς εἶδος ἢ ἐκ τῶν ἐναν-
τίων εἰς τοὺς ἐναντίους ἀλλοιουμένων. κοινὴ δ' ἡ ὕλη
πάντων τὸ ὑγρόν· ἀλλοιοῖ δὲ καὶ ποιεῖ τὸ θερμὸν τὸ ἐν
αὐτῷ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου. τοῦτο γὰρ ὥσπερ εἴρηται μά-
λιστα τῶν φυτῶν οἰκεῖον οὐχ ὥσπερ τῶν ζώων τὸ ἐν αὐ-
τοῖς· ἐπεὶ μεταβολαί γε καὶ ἀλλοιώσεις καὶ ἐν ἐκείνοις
εἰσὶ τῶν χυλῶν. Δημοκρίτῳ μὲν γε πῶς ποτε ἐξ ἀλλή- 2
λων ἢ γένεσις ἀπορήσειεν ἂν τις. ἀνάγκη γὰρ ἢ τὰ
σχήματα μεταρρυνθμίζεσθαι καὶ ἐκ σκαληνῶν καὶ ὀξυ-
γωνίων περιφερῇ γίνεσθαι, ἢ πάντων ἐνυπαρχόντων
τῶν τε τοῦ στρυφνοῦ καὶ ὀξέος καὶ γλυκέος τὰ μὲν ἐκ-
κρίνεσθαι τὰ τῶν πρότερον ἀεὶ θάτερα δὲ ὑπομένειν τὰ
οἰκεῖα καθ' ἕκαστον, ἢ τρίτον τὰ μὲν ἐξιέναι τὰ δ' ἐπεισ-
ιέναι. ἐπεὶ δ' ἀδύνατον μετασχηματίζεσθαι, τὸ γὰρ ἄτο-

μου ἀπαθὲς, λοιπὸν τὰ μὲν εἰσιέναι τὰ δ' ἐξιέναι ἢ τὰ
 μὲν ὑπομένειν τὰ δ' ἐξιέναι. ἄμφω δὲ καὶ ταῦτα ἄλογα·
 προσαποδοῦναι γὰρ δεῖ καὶ τί τὸ ἐργαζόμενον ταῦτα καὶ
 ποιοῦν. ἀλλὰ γὰρ τούτου μὲν ὑπὲρ πλειόνων ἴσως ὁ
 λόγος· ἀπάντων γὰρ οὕτω ποιεῖ τὰς γενέσεις οἷον οὐ-
 3 σίας ποσοῦ ποιότητος. τῶν δ' ἄλλων ἢ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
 πέψις γινομένη τὰ μὲν ἐκκρίνει καὶ διατμίζει τὰ δὲ πα-
 χύνει καὶ συνίστησι τὰ δὲ λεπτύνει τὰ δ' ὥς ἀπλῶς εἰ-
 πεῖν ἄλλοιοῖ καθάπερ καὶ ἐν τοῖς πυρρουμενοῖς. ὅλως δὲ
 τοῦτο ληπτέον ὅτι πάντες ἐνυπάρχουσιν οἱ χυμοὶ δυνά-
 μει προσιούσης δὲ μεταβολῆς τότε γίνεσθαι καὶ εἶναι
 κατ' ἐνεργειαν· πεφθέντων δ' οἱ μὲν εὐθὺς φανεροὶ τῇ
 αἰσθήσει καθάπερ ὁ γλυκὺς καὶ ὁ λιπαρός· καὶ γὰρ ἀπο-
 πιεζόμενος οὗτός γε ἐξ ἐνίων ῥεῖ καὶ χωρισμὸς ἐκ γε τῶν
 4 πλείστων οὕτως αὐτοῦ. οἱ δ' οὐχ ὁμοίως ἐνδηλοὶ κα-
 θάπερ ὁ οἰνώδης ἐν τῷ μύρτῳ· ἐτι δ' ἦττον ὁ λιπαρός·
 ἔχει γὰρ καὶ τοιοῦτον ὃς ἐφίσταται τῷ οἴνῳ σακκίζομένῳ
 καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὸν καὶ κάουσιν ἐπὶ τῶν λύχνων.
 ἀκρατέστεροι δὲ πάντες γίνονται χωρισθέντες τῶν πε-
 ρικαρπίων καὶ ὅσοι δὲ χρονίζονται μᾶλλον. τότε γὰρ ἢ
 τε τοῦ ὕδατός γε ἀποπνοή καὶ ἢ τοῦ γεώδους ὑπόστα-
 σις καὶ τὸ ὅλον ἢ τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν αὐτῷ δύναμις· ἐπεὶ
 καὶ ἀφαιρεθέντων τῶν καρπῶν ἐν αὐτοῖς τούτοις ἄλλοι-
 οῦνται καὶ τὰ γε κάρυα καὶ ὅσα γε τοῦτον τὸν τρόπον
 ἐλαιώδη χρονιζόμενα μᾶλλον ἐξελαιοῦται διὰ τὰς εἰρη-
 5 μένας αἰτίας. ἢ καὶ φανερόν ὥσπερ ἐλέχθη δι' ὅτι δυ-
 νάμει πάντες ἐνυπάρχουσι τὰς δ' ἐνεργείας αἱ ἄλλοιω-
 σεις ποιοῦσιν. εἰσὶ δ' ὥσπερ ἐν αὐτοῖς τοῖς περικαρπίοις
 ὠρισμέναι μεταβολαὶ χωρισθέντων ὁμοίως εἰς τε τοὺς
 κατὰ τὰς πέψεις καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὰς φθοράς. μάλιστα ^{10H}
 δὲ τοῦτ' ἐνδηλον ἐπὶ τοῦ οἴνου· καὶ γὰρ παριστάμενος
 καὶ ἐξιστάμενος καὶ οἷον γηράσκων ἐν ὠρισμένοις τισὶ

μεταβάλλει χυμοῖς· ἀλλοιωθεὶς γὰρ ὁ μὲν ὥσπερ κατὰ φύσιν ὁ παλαιούμενος ἐκπεπύκνεται. τοῦτο δὲ συμβαίνει δι' ὅτι τὸ πότιμον ὁ ἀῆρ ἐξάγει καὶ τὸ περιέχον· ἀπιόντος γὰρ τούτου καταλείπεται τὸ γεῶδες καὶ πικρὸν. ὁ δ' ὥσπερ βία καὶ παρὰ φύσιν εἰς τὸ ὀξύ, τοῦτο γὰρ ἐναντίον. ἔχει δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παραπλησίως. συμβαίνει δὲ τῷ οἴνῳ τὴν ἐκστατικὴν ταύτην ποιεῖσθαι 6 φθορὰν ἐξ οὗπερ καὶ ἡ φυσικὴ γένεσις· ἐκ γὰρ τοῦ ὀξέος καὶ εἰς τὸ ὀξύ καθάπερ εἰς τὴν ὕλην ἀναλυόμενον μεταβάλλει. καὶ ἀποκαθίστασθαι πάλιν συμβαίνει μὲν ὡς αὐτως σπανίως δὲ καὶ μάλισθ' ὅταν ἡ θαλαττωθῇ ἡ ἐπὶ τῆς τοῦ ἄστρου ἐπιτολῆς παρακινήσῃ· καὶ γὰρ τότε παραπλήσιον τὸ πάθος ἂν μὴ γένηται σφοδρόν· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν τοιούτων ἐν τοῖς ἐπομένοις οἰκειότερον ἐπελθεῖν. ἡ δὲ φθορὰ καὶ ἡ ἀλλοίωσις ἐν τεταγμένοις πά- 7 θεσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν διαφθειρόμενον ἐξυγραίνεται πολλάκις δὲ ἐξοξύνεται γηράσκον δὲ καὶ χρονιζόμενον ἀποξηραίνεται καταλειπομένου καὶ ἐνταῦθα τοῦ γεώδους. ὅλως δ' αἱ φθοραὶ πάντων ἢ καταμίξει τοῦ ἀλλοτρίου ἢ ἐκλείπει τοῦ οἰκείου διὰ χρόνον. αἱ δὲ καταμίξεις ὅτε μὲν τῶν ἔξω τινῶν μιχθέντων ὅτε δὲ τῶν αὐτοῦ νοσήσαντός τινος καὶ πλεονάσαντος. τάχα δ' ἀληθέστερον εἶπεῖν ὅτι κινήθέντος τινὸς καὶ διαφθαρέντος ὑπὸ τῶν ἐκτός. οὕτως γὰρ καὶ ἡ τῶν περικαρπίων φθορὰ 8 καὶ αὐτῶν τῶν ὑγρῶν οἶον οἴνου γάλακτος. οὐδὲν δ' ἥττον τεταγμένη καὶ ἐπὶ τούτων ἡ μετάβασις· ἐναντία γὰρ πᾶσιν, αἱ δὲ ἐναντιότητες πλείους· ὥστε τοῦτο μὲν φανερόν. ἡ δὲ πέψις πάντων τῶν καρπῶν γίνεται μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καθάπερ εἴρηται δοκεῖ δὲ τῶν ὀψικάρων ὑπὸ τοῦ ψύχους διὰ τὴν ὥραν. πέττει γὰρ ὥσπερ αἰεὶ λέγομεν τὸ θερμοὺν ἀντιπεριϋστάμενον.

- εἴπερ ἀληθές· λέγουσι γὰρ ὥς οὐδὲν πλεῖον ἴσχει τοῦ-
 λαιον μετ' Ἀρκτοῦρον ἢ ὅσον λαμβάνει τοῦ θέρους·
 ἅμα δὲ καὶ ὁ πυρὴν τότε γίνεται σκληρὸς μεθ' ὃν οὐ-
 κέτι δύνανται τὸ ὑγρὸν ἐξελαίου. ὥστ' εἰ μὲν τῷ φυ-
 σικῷ δεῖ πάθει καὶ συμπτώματι τὸν ὅρον λαμβάνειν τῷ
 πυρῇνι ληπτέον, εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ τῇ τοῦ ἄστρου δύσει.
 τάχα δ' ἄμφω συμβαίνει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τοῦ μὲν
 2 οἶον πεττομένου διαμφισβητοῦσι δέ τινες τῷ εἰ-
 κότι προσάγοντες ὥς ἄτοπον τὸ μηδὲν πληθύνεσθαι τῆς
 τροφῆς καὶ ὑδάτων ἐπιγινομένων καὶ τῇ αἰσθήσει· φα-
 νερόν γὰρ εἶναι καὶ τῇ πιείρᾳ· λευκὰς γὰρ τριβομένας
 ἔλαττον ἀφιέναι· πασῶν γὰρ ἄριστα ρεῖν τὰς ἐσχάτας
 συλλεγομένας καὶ κεχειμασμένας τε μάλιστα καὶ τετε-
 λεωμένας· διὰ γὰρ τὴν τελέωσιν καὶ διὰ τὸ κεχειμάσθαι
 τοῦ ὑδατώδους ἀφηρημένου τὸ λοιπὸν ἐκπέττεσθαι μᾶλ-
 3 λον· ὁ μὲν οὖν λόγος ὁ ἀντιλεγόμενος οὗτος. ἐνδέχεσθαι
 δὲ δοκεῖ καὶ φαίνεσθαι πλεῖον διὰ τὸ ὑδατῶδες καὶ τὴν
 ἀμόργην· ἐπεὶ ὅτι γε ἔχουσι τὸ ἔλαιον πρὸ τοῦ μελαν-
 θῆναι φανερόν καὶ ὅτι καθαρώτερον καὶ λευκότερον· ἐκ
 γὰρ τῶν φανλίων ὠμῶν τὸ λευκόν· τὸ δ' ἐμφαίνειν τινὰ
 πικρότητα τῶν λευκῶν θλιβομένων οὐδὲν ἄτοπον εἰ
 ὕστερον ἐκπεφθεῖσα παύεται. τοῦτο γὰρ οὐκ ὀλιγότητος
 καὶ πλήθους σημεῖον ἀλλ' ὅτι συναπολαύει τι τοῦ πέριξ
 ὁ χυλὸς ὥσπερ καὶ τῶν ἀγγείων. ὅτι δὲ οὐκ ἀναμένει
 τὴν τοῦ περικαρπίου πέψιν φανερόν· ρεῖ γὰρ ἐκ τῶν
 λευκῶν. ὥστε οὐδὲ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ διαρεῖν ἐστίν
 4 ὅτι τὴν ὕλην ἐξ ἧς μέλλει πρότερον ἔχει. τίς οὖν αἰ αἰ-
 τία καὶ τίς ὁ τρόπος εἴπερ ἀληθὲς ἢ ἀπλῶς ἢ ὥς βραχεῖ
 τινι πλέον; ἀμφότερα γὰρ ἄλογα μεῖζον δὲ θάτερον. ἢ
 πρῶτον μὲν οὐχ ἡ αὐτὴ πέσις τοῦ τε χυλοῦ καὶ τοῦ πε-
 ρικαρπίου πρὸς ἐδωδὴν· τὸ μὲν γὰρ δεῖ προσφιλὲς εἶναι
 τῇ γεύσει τοῦτο δ' ἐν ἀλλοιώσει τοῦ γεώδους, ὥς δ'

ἐνιοί φασι σήψει, καὶ γὰρ ἡ δρυπεπὴς ἐν σήψει· τὸ δ'
 ἔλαιον αὐτῇ τῇ τοῦ χυλοῦ μεταβολῇ· τοῦτο δ' ὅσῳ χα-
 λεπώτερον οὐκ ἄλογον ὑπὸ τοῦ πλείονος θερμοῦ δημι-
 ουργεῖσθαι καὶ εὐθύς ἀναπομίκτω χυλῷ τῷ γεώδει καὶ
 ὕδατῷδει. πρὸς Ἀρκτοῦρον μὲν οὖν ἄμφω ταῦτ' ἐστίν· 5
 καὶ γὰρ ἡ ὥρα θερμότερα καὶ ὁ χυλὸς ἀμικρότερος. μετ'
 Ἀρκτοῦρον δ' ἐναντίως· αὖξεται γὰρ ἡ σάρξ τότε καὶ
 τελεοῦται. ὅτι δ' οὐκ ἐν πλήθει τροφῆς οὐδ' ἐν εὐσαρ-
 κίᾳ τῶν ἐλαῶν τὸ τοῦ ἐλαίου πληθὺς ἐκ πολλῶν φανε-
 ρόν· αἷ τε γὰρ ἐπομβρίαί ποιοῦσιν ἐλαττον αἷ τ' ἀρδό-
 μεναι χεῖρον ῥέουσιν· ὧν δὲ ἡ σάρξ πολλή ὁ δὲ πυρὴν
 μικρὸς ὀλιγοέλαιοι καθάπερ ἡ φαυλίαί ὡς ἐνταῦθα τῆς
 φύσεως κεκμηκυίας. οὐδὲ δὴ ἐν τοῖς ψυχροῖς ἴσχουσιν 6
 ἀλλὰ σάρκα πολλήν. ὁ καὶ ἀποροῦσιν διὰ τί ἡ μὲν ἄμ-
 πελος ἐν τοῖς χειμεριωτάτοις [ἔχει] χυλὸν ἡ ἐλάα δ' οὐ.
 αἷτιον δὲ τό τε νῦν εἰρημένον ὅτι εἰς τὴν σάρκα ἡ δύνα-
 μὴς τοῦ βότρυος δ' ὁ χυλὸς ἐν αὐτῇ τῇ σαρκὶ καὶ ἔτι
 πρότερον ἴσως καὶ κυριώτερον ὅτι ἡ θερμότης ἡ ποι-
 οῦσα τοῦλαιον ἀσθενής· ἥρι μὲν γὰρ οὐ γίνεται, τὸ δὲ
 θέρος οὐ καλὸν ἀλλὰ τὸ μετόπωρον, οὐκέτι [δὲ] δύναται
 ἐν τούτῳ κατακρατεῖν ὁ ἥλιος, ὁ καὶ σημεῖον ἂν τις λά-
 βῃ διὰ τί τοῦ θέρους γίνεται· τὸν μὲν γὰρ οἰνώδη καὶ
 ὕδατῷδη χυλὸν δύναται τὸ ψύχος ἐκπέττειν τὸν ἐλαιῷδη
 δ' ἀδύνατον. τὰ ὕδατα δὲ τὰ ἐκ διὸς γινόμενα καὶ τὰ 7
 ἐκ τῶν ὀχετῶν ἄρδοντα τὴν σάρκα πληθύνει καθάπερ
 εἴρηται τὸ δ' ἔλαιον ἄμικτόν ὥσπερ καὶ ὅταν τοῦ περι-
 καρπίου χωρισθῇ. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ τὸ μὲν τῶν αἰγυπτίων
 καλουμένων ἐλαῶν γένος τῶν πολυσάρκων τε καὶ μεγά-
 λων ἀνέλαιόν ἐστι θάτερον δ' ἐλαιῶδες· πολλὰ γὰρ εἶδη
 ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται. περὶ μὲν οὖν τῆς τοῦ
 ἐλαίου γενέσεως τοιαύτην τιν' ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν.
 περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν λιπαρῶν περὶ τούτου συμφωνεῖ-

8 ται ἐκ πάντων. εἰ δ' ἓνια κατ' ἄλλην ὥραν διαιρετέον ἢ τὰς φύσεις ἐκάστων ἢ ποῖόν τι τὸ λιπαρὸν ἢ τὸν τρό-
πον τῆς γενέσεως· πλὴν [εἰ] χρονιζόμενα καθάπερ τὰ
καρυώδη· ταῦτα γὰρ δύναμιν μὲν ἔχει καθάπερ ἐλέχθη
τὴν δ' ἐνέργειαν ὁ χρόνος ἀποδίδωσι τοῦ μὲν ὑδατώ-
δους ἀπορινομένου τοῦ λιπαροῦ δὲ ξυνισταμένου καὶ
πεττομένου. τῶν δὲ καὶ κομιδῇ ξηρά τις ἢ λιπαρότης
εἰ μὴ ἄρα καὶ ἀντιπεριϊστάμενον τὸ θερμὸν ἐν τισιν ἐν-
δέχεται ταῦτὸ τοῦτο ποιεῖν.

CAP. IX. Ἀπάντων δ' ὅσα χυμὸν ἔχει τὰ μὲν εὐθὺ
καὶ ὁσμώδη τυγχάνει τὰ δὲ πολλὰ συνεμφαίνει τινὰ γεν-
ομένοις ὁσμὴν ἓνια δὲ καὶ θλιβόμενα μόνον καὶ κινού-
μενα. καὶ πάλιν τὰ ὁσμώδη διαμασσωμένοις καὶ γενο-
μένοις χυμὸν σύνεγγυς τῶν αἰσθήσεων κειμένων. ἀλλὰ
τρόπον τινὰ καὶ τῶν αἰσθητῶν, ἥ καὶ οὐ κακῶς ἂν δό-
ξεις λέγεσθαι τὸ κατὰ τοὺς χυλοὺς τελεῖν τὰς ὁσμάς·
αὕτη γὰρ εἰς ἐκεῖνον φέρει τὴν δόξαν ὥς ἐχόντων τινὰ
συγγένειαν καὶ ἀπὸ ταύτου πῶς γινομένων. ἃ δὲ καὶ
2 δεῖ διελεῖν εἴ τι ἐκάτερον ἢ πῶς ταῦτὸ διαφερόν. οὐ^{13H}
μὴν ἴσως κατὰ γε τὰς προσηγορίας ἀποδοθήσονται πᾶ-
σαι· πικρὰν γὰρ ὁδμὴν καὶ ἀλμυρὰν καὶ λιπαρὰν καὶ
στρυφνὴν οὐκ ἂν ἐθέλοις λέγειν· οὐδὲ γὰρ οἱ χυμοὶ
πάντες κατὰ τὰς ὁσμάς. ἀλλ' οὐδὲν ἥττον ἐστὶ πῶς κα-
τάλληλα καὶ συνακολουθεῖ καὶ θατέρω θάτερον. ἐκά-
στου δὲ τῶν χυμῶν ιδέαι πλείους οἶον γλυκέος πικροῦ
τῶν ἄλλων· καὶ γὰρ μελιτώδης καὶ οἰνώδης καὶ γαλα-
κτώδης καὶ ὑδατώδης ἐστὶν, τάχα δὲ καὶ τῷ μᾶλλον καὶ
ἥττον διαφέρουσαι κυρίωτάτως δὲ τῇ καταμιξεί τῶν
ὑποκειμένων· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ταῦτα μὲν
3 οὖν σχεδὸν συμφωνοῦσι πάντες. ἢ δὲ τῇ γεύσει τῶν
ὁσμῶν αἰσθησις οὐκ ἄλογος ἥπερ μάλιστα ἐνδηλος ἐπὶ
τῶν εὐστόμων λεγομένων τῶν τε λαχανηρῶν ὥσπερ ἀνή-

* θου μαράθου μύριδος. ἐνίων δ' οὐδ' ἐχόντων ὅλως
 ὁσμὴν καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῶν ξηρῶν ἀόσμων δὲ τελέως
 οἶον φακοῦ κνίκου τῶν τοιούτων· διαθρανούμενα γὰρ
 ἅμα τῇ μασήσει καὶ διαθερμαινόμενα ποιεῖ τινα ἀτμὸν
 ὃς ἀναπέμπεται λεπτὸς ὢν διὰ τῶν πόρων εἰς τὴν ὄσφρη-
 σιν· ἐμφαίνεται δὲ καὶ τινων διαμασσωμένων χυμός. ὥς 4
 ἐπὶ πᾶν δὲ τὰ γ' εὕοσμα πάντα πικρά· τούτου μὲν οὖν
 τὴν αἰτίαν ὕστερον λεκτέον. ἔοικε δὲ δυοῖν ὄντοι ἐναν-
 τίων οἶον τοῦ τε γλυκέος καὶ πικροῦ τὸ μὲν οἶον εὐχυ-
 λίας ἀρχὴ τὸ δ' εὐοσμίας εἶναι καὶ τρόπον τινὰ μᾶλλον
 τὸ πικρὸν τῆς εὐοσμίας. εὕοσμον γὰρ ἔργον λαβεῖν μὴ
 πικρὸν εὐχυμα δὲ πολλὰ καὶ μὴ γλυκέα. σχεδὸν δὲ
 ταῦτα καὶ ὁσμώδη κατὰ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν πρόσφοραν
 ἢ δὲ γλυκύτης σπανίως καὶ ἥκιστα εὕοσμον ὥς οὐ μι-
 γνυμένων ἅμα τοῦ γλυκέος καὶ εὐόσμου· καίτοι ἅμφω γε
 διὰ πέψεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ὕστερον.

4 H CAP. X. Ἐπεὶ δ' οἱ χυμοὶ πλείους ἀπορήσειεν ἄν
 τις διὰ τί ποτ' οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ
 καρποῖς γίνονται, καὶ γὰρ πικρὸς καὶ δοριμὺς καὶ ὀξύς,
 ὁ δ' ἄλμυρός οὐκέτι· οὐδὲν γὰρ τῶν φυομένων ἀλυκὸν
 ὥστε καὶ ἐν ἑαυτῷ τοιοῦτον ἔχειν τὸν χυλὸν ἀλλ' ἐν τοῖς
 περὶ τὰ ἔξω γίνεται τις ἀλμυρὸς οἶον καὶ τοῖς ἐρεβίν-
 θοις, αὐτοὶ δὲ γλυκεῖς. αἴτιον δ' ὅτι ἄτροφον καὶ ὥσπερ
 ἀγέννητον τὸ ἀλμυρόν. σημεῖον δ' ὅτι οὐδὲ φύεται οὐ-
 δὲν ὥς εἰπεῖν ἐν ταῖς τοιαύταις χώραις· διεσθίει γὰρ καὶ
 ἐξαιρεῖται τὰς δυνάμεις ὥστε κωλύειν τὴν σύστασιν. ὃ 2
 δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τούτου αἴτιον εὐλογον μὴδὲ καθ' αὐ-
 τὸ γεννᾶν· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ φυόμενα γλυκύ-
 τητί τι καὶ ἐτέροις χυμοῖς φύεται καὶ συνίσταται κα-
 θάπερ ἰχθυὺς καὶ τᾶλλα ζῶα τὰ ἐν αὐτῇ. καθόλου μὲν
 οὖν τοιαύτη τις ἡ αἰτία· δεῖ γὰρ ἔξ οὗ τι μέλλει γίνε-
 σθαι μεταβλητικὸν εἶναι· τὸ δ' ἄλμυρόν ἀσαπὲς καὶ

- ἀμετάβλητον δι' ὅπερ οὔτε φύεται οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ οὔτε
 3 αὐτοτελὲς οὐδέν. ὅλως δὲ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ ἐν
 τοῖς παρακολουθοῦσι καὶ τὰ τοιαῦτα δόξειεν ἂν συμφω-
 νεῖν· οἶον ὅτι ὁ ἥλιος καὶ τὸ ἐν ἐκάστῳ θερμὸν ἔλκει τὸ
 κουφότατον καὶ τὸ τροφιμώτατον· τὸ δ' ἄλμυρὸν βαρὺ
 φύσει καὶ ἄτροφον ἔπειτα ἀσαπὲς καὶ ἀναλλοίωτον· κα-
 ταλειπόμενον οὖν καὶ οὐ συνελκόμενον ὑπὸ τῶν ῥιζῶν
 οὐκ ἀναμίγνυται τοῖς φυτοῖς· ἔτι δ' ἐπείπερ ἀπερίττω-
 τον τὸ φυτὸν οὐδ' ἐπισπᾶσθαι καὶ ἔλκειν εἰκὸς τὸ ἄτρο-
 φον· ἔδει γὰρ καὶ ἔκκρισιν τινα γίνεσθαι . . . καὶ διὰ
 τοῦτο ἥκιστα τε ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀνάγεσθαι καὶ ἐπιπολά-
 ζειν. πανταχοῦ γὰρ πλατέα καὶ μεγάλα τοῖς ὕδροις ἐπι-
 φέρεσθαι ἀσύμπλεκτα δὲ καὶ ἄκολλα διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν
 σκαληνὲς ἀλλὰ γωνοειδῆ τε εἶναι καὶ πολυκαμπῇ. ταῦτα
 μὲν εἰ κωλύει πρὸς τὴν τῶν φυτῶν κατὰμixin ἐξεστι
 4 σκοπεῖν. πρὸς δὲ τὰ πρότερον εἰρημμένα ζητήσκειν ἂν
 τις περὶ τὰ καθόλου λεχθέντα διὰ τί ποτε ἐνίοις ἐγγί-
 νεται γε καὶ πόθεν ἢ ἄλμυρις. εἰ μὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς
 ὑπάρχει δῆλον ὥς οἰκεῖον ἂν τι τῆς τροφῆς εἴη καὶ τῆς
 φύσεως· εἰ δ' ἔξωθεν ἐπιγίνεται (καὶ) τοῦτο μὲν ἥττον
 ἐκεῖνο δ' ἂν τις ὁμοίως ἀπορήσειε πόθεν καὶ ὑπό τινος·
 ἀνάγκη γὰρ ἐκ τοῦ ἀέρος ἢ ἐκ τῆς ἀτμίδος τῆς ἀναφερο-
 μένης ἢ κατὰ τὰς ῥίζας ἔλκυσθὲν ἐξανθεῖν οἶον περὶ-
 τωμά τι. φαίνεται δ' ἡ ἄλμη καὶ ὅλως τὸ ἄλμῶδες ἐπι-
 5 πολάζειν. εἰ μὲν οὖν οὕτω φανερόν ὅτι ἔλκοιεν ἂν εἰ δ'
 ἐκείνως ἄτοπον διὰ τί μόνον ἐπικαθίζει τούτοις οἰόνπερ
 ἐρεβίνθῳ καὶ ἀλίμῳ καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅσα γὰρ ἄλμῃ
 νοσηματικῶς ὥσπερ ἡ ροδωνία καὶ ἄλλ' ἅττα περὶ τού-
 των ἕτερος λόγος, τῷ δ' ἐρεβίνθῳ καὶ οἰκεῖον φαίνεται
 καὶ χρήσιμον· ἀποπλυθέντων γοῦν ὅταν ἀνθοῦσιν ἐφύση
 καὶ ἄρτι συνισταμένοις ἀπόλλυνται καὶ διαφθείρονται
 σφακελίσαντες ὥστε πρὸς σωτηρίαν ἢ φύσιν ἐπάγοιτ' ἂν

τὰ τοιαῦτα [ὥς] συγγενῇ. φαίνεται δὲ καὶ ὅλως τινὰ 6
 ἔχειν τοιοῦτον χυλὸν ἐν τε τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς κλωσίν
 ὅς καὶ ἀποπλυθέντων ὅλως ἐνδηλὸς ἐστὶ κατὰ τὴν γεῦ-
 σιν οὐ μόνον ἐν τούτοις ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ καρπῷ.
 δῆλον δὲ τοῦτο ἐν τῇ γεύσει γίνεται ἔάν τις ἐπὶ τὴν
 γλῶτταν ἐπιθῇ μὴ διαμασησάμενος ὅλως· ἐν τῷ κελύ-
 φει γὰρ ἢ ἀλμυρὸς οὐκ ἐν τῷ ἐντὸς ἢ καὶ συνδιατηρεῖ
 πρὸς τὸ ἄκοπον εἶναι. καὶ φαίνεται τὴν αὐτὴν ἔχειν
 τάξιν ἥπερ καὶ πεφυκότος· καὶ γὰρ ἐν ἀμφοῖν ἕξω καὶ 7
 ὥσπερ φυλακῆς χάριν· χλωροῦ μὲν οὖν ὄντος ἐν τῷ
 καυλῷ καὶ λοβῷ καθάπερ εἴρηται. ξηραίνομένου δὲ καὶ
 τὸ κέλυσος λαμβάνει τοιοῦτον χυλὸν ὥσπερ ἐκκρινόμε-
 νον ἀπὸ τοῦ ἐντός· ἕξω γὰρ ἀφίστασθαι τὰ τοιαῦτα εὐ-
 λογον ὥς ἂν ἀλλότρια καθάπερ καὶ ἐν τοῖς σικύοις ἢ ἐν
 τῷ χνοῖ πικρότης, καὶ ὥς ἐν Καρίᾳ φασὶν ἄπιόν τιν'
 ἔχειν χνοῦν ἀλμώδη θαυμαστῶς ὥστε ἔάν μὴ ἀποπλύνῃ
 τις μὴ δύνασθαι ἐσθίειν. οὐδὲν δὲ ἄτοπον οὐδ' εἰ πλείω
 τοιαῦτ' ἐστίν. ἐπεὶ οὐδὲ τοῦτο πόρρω τῶν εἰρημένων
 οἶον τὸ ταῖς βαλάνοις ἐπὶ τῶν ἄκρων τὴν πικρίαν εἶναι
 [καὶ] τοῖς βολβοῖς ἐν τῇ καλουμένῃ κορυφῇ καὶ τοῖς
 σκόρδοις τὴν δριμύτητα ἐν τῷ διήκοντι τῆς γελγίδος·
 πλὴν ταῦτα μὲν ὥς καθ' ὁμοιότητά τινα εἰρήσθω. ὅτι 8
 δὲ φαίνεται φυσικόν τι καὶ συγγενὲς ἐκεῖθεν δῆλον·
 ὅπου γὰρ ἂν σπαρῇ καὶ φυῇ πανταχοῦ λαμβάνει τὴν
 ἀλμυρίδα καὶ μὴ τὸ ἔδαφος ἢ τοιοῦτον· ἐπεὶ καὶ τὰ γ'
 ἐν τοῖς ἀλμώδεσι φνόμενα (τὸ) ἔχειν ἀλμυρίδα τινὰ οὐκ
 ἄλογον ὥσπερ ἄλλα τε καὶ τὸ ἄλιμον, ἐνία δὲ καὶ εὐχυ-
 λότερα καὶ βελτίω γίνεσθαι καθάπερ τὴν ῥάφανον· ἐξε-
 σθίει γὰρ αὕτη τὴν δριμύτητα καὶ τὴν πικρότητα τὴν
 ἐννύαρχουσαν ἅμα δὲ καὶ εὐμέριστόν τινα ποιεῖ παραι-
 ρουμένη τὴν ὑγρότητα τὴν πλείω· δεινοὶ γὰρ οἱ ἅλεις
 ἀφελεῖν· ἐμφανὲς δὲ τοῦτο καὶ ὠμῆς οὔσης· πίπτουσιν 9

γὰρ ἐπὶ τὴν γῆν ἔνια θραύεσθαί φασιν. ὅταν οὖν τοιαύτη καὶ οὕτως ἔχουσα παραδοθῇ τῷ πυρὶ κατὰ λόγον ἤδη τοῦ χυλοῦ εἶναι γλυκεῖαν καὶ ἀπαλὴν. ἐπεὶ καὶ οἱ τὸ λίτρον ἐμβάλλοντες τοῦτο βούλονται ποιεῖν ἄλλ' ἐξ ὀλίγου ποιοῦσιν, ἡ δὲ φύσις ἐκ πολλοῦ καὶ κατὰ μικρὸν ποιήσασα τοιαύτην ἀπέδωκεν. ὅθεν οὐδὲ τοῦτο ἄλογον τὸ περὶ τροπὰς καὶ περὶ τὸ ἄστρον ἐνιαχοῦ καὶ ὅλως τοῦ θέρους εἶναι βελτίω καθάπερ ἐν Ἑρετρῷ· τότε γὰρ μᾶλλον ἢ ἄλμυρὸς ἐργάζεται καὶ κρατεῖ αὐτὴ μὲν οὐσα πλείων τῆς δ' ὑγρότητος ἐλάττονος γινομένης ἐν ἐκείνῃ.

10 κατὰ λόγον δὲ καὶ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὸ ἐν ἅπασιν τοῖς τοιοῦτοις τόποις εἶναι χρηστὴν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἐπὶ πλεόν εἴρηται. ἡ δ' ἄλμυρὸς εἶθ' ὑπὸ τῶν ῥιζῶν ἔλκεται εἶθ' ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος ἀναφέρεται κατ' ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους οὐκ ἂν ἀκίνητον ἀπὸ τῆς γῆς εἶη περὶ οὗπερ ἦν ὁ ἐξ ἀρχῆς λόγος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἅλις.

CAP. XI. Ἐκεῖνο δ' ὥς οἴκεῖον τῶν χυλῶν πειραῖ- 15H
σθαι δεῖ διαιρεῖν οἶον ποῖον μᾶλλον καθ' ἕκαστον γένος ἢ τὸ ξηρὸν ἢ τὸ ὑγρὸν, ὥςπερ ὁ ὀξύς ὑγροῦ δοκεῖ μᾶλλον καὶ ὁ αὐστηρὸς ὁ δὲ δριμύς ξηροῦ καὶ ὁ γλυκύς· παχυνόμενα δ' οὖν τὰ ὑγρά γλυκύτερα. ὁ δὲ πικρὸς... τάχα δὲ οὐθὲν ἂν ταῦτα διαφέροι γινομένων γε πάντων

2 ἐξ ἀμφοῖν εἰ μὴ αὐτῶν τούτων θάτερον μᾶλλον ὑλικόν. οὕτω δὲ πάντες ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰσιν ὥςπερ ἐλέχθη πάντες ἐν ξηροῖς. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀποχωρίζομεν αὐτῶν καθάπερ τοῦ βότρυος καὶ τῆς ἐλάας· τοῦτο δὲ (οὐ) πρὸς τὴν χρεῖαν ὀρῶντες. ἐνίους δὲ καὶ ὕδωρ ἐπιχέοντες λαμβάνουσιν ὥςπερ τοὺς ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων καὶ σύκων· τοὺς δὲ καὶ ἐξίσταντες τῆς φύσεως καὶ ὑποσέποντες εἰς χυλοὺς ἄγουσι ποτίμους οἶον ὥς οἱ τοὺς οἶνους ποιοῦντες ἐκ τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν καὶ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ

καλούμενον ζῦθος. ἀπάντων δὲ τούτων αἱ μὲν ἀρχαὶ
καὶ [αἱ] δυνάμεις φυσικαὶ τὰ δὲ γινόμενα τέχνης μᾶλ-
λον καὶ συνέσεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἀπὸ διανοίας καὶ
τέχνης γινομένων αὐτὰ καθ' αὐτὰ δεῖ θεωρεῖν, τῶν δὲ
φυσικῶν χυλῶν τὰ πάθη καὶ τὰς γενέσεις ἐκ τῶν εἰρη- 3
μένων θεωρητέον. ὑποκειμένων δ' οὖν καὶ δεδειγμέ-
νων τούτων ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τί ποτ' οὐκ ἐν τοῖς
αὐτοῖς μέρεσιν ἢ εὐχυμία καὶ ἢ εὐοσμία γίνεται πᾶσιν
ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν τοῖς ἄνω τοῖς δὲ ἐν τοῖς κάτω καὶ περὶ
τὰς ῥίζας. καὶ οὐδὲ τῶν ἄνω πάντων ἐν τοῖς αὐτοῖς
ἀλλὰ τῶν μὲν ἐν τοῖς περικαρπίοις τῶν δὲ ἐν τοῖς φύλ-
λοις τῶν δὲ ἐν τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς κλωσίν, καὶ μᾶλλον
αἱ ὀσμαι τῶν χυμῶν· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς φλοιοῖς ἐνίων·
ἐπὶ δὲ τῶν εὐόσμων ὅλως ἤμισθ' ὥς εἰπεῖν εὐόσμα τὰ
ἄνθη καθάπερ ἐρπύλλον σισυμβρίου ἐλενίου· καίτοι 4
κατὰ λόγον ἦν ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις εὐοσμότατον ἁόσμοις
οὔσι τοῦτο καὶ ἐν τοῖς εὐόσμοις εὐωδέστατον εἶναι. θαν-
μαστὸν δὲ καὶ τὸ ἐνίων τὸ μὲν ἄνθος ἥδιστον ὅξειν
τῶν δ' ἄλλων μορίων ὅλως μηδὲν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἴων
καὶ τῶν ῥόδων. ἔχει δὲ καὶ τὸ πρῶτον λεχθὲν ἀπορίαν
ὅσων ἐν ταῖς ῥίζαις ἢ εὐχυμία καὶ ἢ εὐοσμία τυγχάνει·
ἄμφω μὲν γὰρ ταῦτα πέψει γίνεται. τὸ δὲ πλείστην ἔχον
καὶ ἀεὶ καινὴν τροφήν ἀφ' οὗ τοῖς ἄλλοις ἢ διάδοσις
ἤμιστ' εὐλογον εἰς πέψιν ἤκειν ἢ εὐχυλίας ἢ εὐοσμίας
ὥς οὐδὲ τῶν ζώων αἱ κοιλίαι. περὶ δὲ τούτων καὶ τῶν 5
τοιούτων ἀρχῇ χρωμένους τῇ πολλάκις εἰρημένη δι' ὅτι
πέψει τινὲ ταῦτα γίνεται τὸ μετὰ τοῦτο δεῖ λαβεῖν ἐπὶ
τοῦ τευτλίου λεχθὲν τὸ πρῶτον ὅτι αἱ ῥίζαι ὥς κοιλίαι
τοῖς φυτοῖς εἰσι πάντως διὰ τὸ τὴν τροφήν ἀλλοιοῦσθαι
πως ἐν αὐταῖς. εἰ δὲ μὴ τοῦτό τις θείη ἀλλ' ἐκεῖνό γε
φανερὸν ὥς οὐκ ἔχουσιν οὐδὲν περιττώμα δύναμιν δὲ
ἔχουσιν εἰς τὸ πέττειν. τοιαύτας δ' οὔσας οὐδὲν κωλύει

- εὐχρυμίαν καὶ εὐοσμίαν ἔχειν ὅσαι κρᾶσιν εἰλήφασιν τοι-
 αύτην. ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς τῶν ζώων κοιλίαις περιττώματα
 ἔχουσιν ὅμως ὕπεστιν ὑγρότης εὐχρυλία τις οὕσα καὶ πέ-
 ψις ὡς μάλιστα τῆς τοιαύτης ἀλλοιώσεως ἐνταῦθα γινο-
 6 μένης. καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ὅσα πύονα τυγχάνει καθά-
 περ ἡ πεύκη· πᾶσα γὰρ ἔνθαδος ταῖς ῥίζαις ὥσπερ ἐλέχθη
 καὶ πρότερον· αἴτιον δ' ὅπερ ἐπὶ τῶν ζώων ὅτι τὸ διαθερ-
 μαινόμενον αἰεὶ καὶ πεττόμενον καθαρώτατον ὂν προς-
 ἵξει καὶ ἀθροιζόμενον καὶ πυκνωθὲν ἐποιήσέ τινα πιό-
 τητα. τὸ δὲ λὸν εἰς τὰ ἄνω μέρη τροφή γίνεται τοῖς ὑπὲρ
 γῆς οὐ διὰ τῆς πιότητος ταύτης ἀλλ' ἔχον τινὰς ἐτέρους
 πόρους· ἐπεὶ πάντων γε θαλάσσης ἀπόλλυται τὰ δέν-
 δρα καθάπερ ἐλέχθη συμπνιγόμενα καὶ οὐδεμίαν ἔχοντα
 7 δίοδον τῷ πνεύματι. τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν
 ζώων ὅσα διαπνέονται· ξυμφοράττονται γὰρ οἱ πόροι διὰ
 τὴν πυκνότητα τῆς πιμελῆς ὥστε μὴ διέναι εἰς τέλος τὴν
 πνοήν· οἷς μὲν οὖν μὴ ἔνεστιν ὅλως λιπαρότης καὶ πιό-
 της ἢ αὕτη μὴ πολλὴ μηδὲ σωματώδης τούτοις οὐ γίνε-
 ται τοιαύτη πάχυνσις· οἷς δ' ἔνεστι γίνεται κατισχνού-
 8 σης τῆς θερμότητος. παρόμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ περὶ 1611
 τὴν οὐλότητα τῶν ξύλων ἐστίν· οὐλότερα γὰρ αἰεὶ τὰ
 μὲν ἐν τοῖς στελέχεσιν τῶν ἄνω, τούτων δὲ αὐτῶν τὰ
 κάτω καθάπερ καὶ πυκνότατα καὶ παχύτατα. συμβαίνει
 δὲ τοῦτο διὰ τὸ μᾶλλον καταλύειν καὶ ξυνίστασθαι τὴν
 τροφήν ὥσπερ ὅλως καὶ ἡ εἰς βάθος αὔξησις· ἡ δ' εἰς τὸ
 ἄνω διῶουσα πρὸς τὴν βλάστην καὶ τὸ μῆκος ἐστίν. ἐφι-
 σταμένης οὖν καὶ ὥσπερ εἰλουμένης ἐνταῦθα καὶ ἡ πυ-
 κνότης καὶ ἡ οὐλότης γίνεται τῶν ξύλων, ἐκείνη δὲ αἰεὶ
 διῖεται πρὸς τὸ πόρρω. δι' ὃ καὶ οὐκ ἐν τοῖς νέοις ἐστὶν
 οὐλότης ἄτε καὶ ἐπ' αὔξησιν ὠρμηκότεων ἀλλ' ὅταν στή
 9 τὰ τοῦ μήκους ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων. ἡ αὐτὴ δὲ καὶ σύν-
 εγγυς αἰτία καὶ διὰ τί δᾶδα καὶ πίτταν καὶ ρητίνην ὅλως

οὐκ ἔχει τὰ νέα· καταναλίσκεται γὰρ ἡ τροφή πᾶσα πρὸς τὴν αὐξησιν καὶ καρπογονίαν· ὕστερον γὰρ ἐκδαδοῦνται καὶ ὅλως τὴν τοιαύτην ὑγρότητα [μετὰ] τὴν καρπογονίαν λαμβάνουσιν ὥστε γε καὶ πληθὸς εἶπεῖν· τότε γὰρ οἶον περιίττωμα γίνεται τοῦτο φυσικὸν ἀφρημένης μὲν τῆς εἰς τὸ μῆκος ὀσμῆς, ἰσχυόντων δὲ μᾶλλον τῶν ῥιζῶν καὶ τοῦ ὅλου δένδρου. τοῦτο μὲν οὖν διὰ τὸ συγγενὲς τῆς αἰτίας ἔλαβε τὴν χώραν ταύτην. ἡ δ' εὐχυμία καὶ ἡ 10 γλυκύτης καὶ ἡ εὐοσμία ἐνίων ῥιζῶν ἄνευ τῶν ἄλλων μερῶν διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν γίνεται. φανερόν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων ἐστὶν οἶον ποιωδῶν καὶ λαχανωδῶν καὶ ἐνίων ὑληματικῶν ὧν αἱ μὲν ῥίζαι γλυκεῖαι τὰ δὲ ὑπὲρ γῆς οὐχ ὅμοια, λέγω δ' οἶον ἀρωστίδος κυπείρου τευτλίου σελίνου ἵπποσελίνου τῶν ἐν ταῖς λίμναις καὶ τῶν ἐν τοῖς ποταμοῖς τούτων φυομένων ἐδωδίμων· αἱ μὲν γὰρ ῥίζαι γλυκεῖαι πολλῶν καὶ ἐδωδίμοι καὶ οἱ καν- 11 λοὶ τὰ φύλλα δ' οὐ. τὸ δ' αἴτιον ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων ἐν δυσίν. ἡ γὰρ ὑγρότερα καὶ ὕδατωδέστερα καθάπερ ἐπὶ τοῦ τευτλίου καὶ τῶν λιμναίων· ἅμα γὰρ ὕδατῶδη καὶ λεπτὰ καὶ οὐκ ἔχει πέψιν μὴ ἔχοντα δ' οὐδὲ χυλὸν ἐνδηλον εἰς ἡδονήν, ἡ δὲ ῥίζα καὶ ὁ κανλὸς ἔχουσιν. ἡ πάλιν διὰ ξηρότητα τῶν ἄνω καθάπερ ἡ ἀρωστίς καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ καλαμῶδη· ξηρὰ γὰρ τὰ ἐπάνω τὰ κάτω δ' ἐνυγρα· χυλὸς δὲ οὔτε ἐν ξηρότητι οὔτε ἐν ὑγρότητι πλήθει δι' ὃ καὶ τῆς ἀρωστίδος καὶ τοῦ σισυριγχείου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων αἱ μὲν ῥίζαι γλυκεῖαι τὰ δ' ἄνω ξηρὰ καὶ οὐχ ἡδέα καθάπερ ἄχυλα. ταῦτ' οὖν καὶ ἐπὶ τῶν σελίνων καὶ ἵπποσελίνων· αἱ μὲν γὰρ ῥίζαι σαρκώδεις καὶ εὐστομοὶ τὰ δὲ φύλλα ξηρότερα καὶ ὥσπερ δριμύτερα· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοί- 12 ως. ἅπαντα δ' ὥς εἶπεῖν ἐν ταύταις ταῖς αἰτίαις ἐστὶ, δι' ὃ καὶ ὅπου πλείων εὐτροφία καὶ τὰ ἄνω τῶν φύσει ξη-

- ρῶν ἐδῶδιμα καθάπερ ἐν Αἰγύπτῳ τοῦ καλάμου τοῦ ἐν
 τοῖς ἔλεσιν· ἔχει μὲν γὰρ τινα γλυκύτητα καὶ ἄλλος ἐπὶ
 τῶν ἄκρων ἄλλ' ἐπὶ βραχὺ πάντως ἐκεῖνος δὲ διὰ τὴν
 εὐτροφίαν ἀπαλός τε ἐπὶ πλεόν ἐστι καὶ γλυκύς. ἔχουσι
 δὲ καὶ αἱ ῥίζαι τὴν γλυκύτητα μέχρι οὗ ἂν ξηρανθῶσι
 ἀναξηρανθεῖσαι δὲ οὐκέτι· τὸ γὰρ ξηρὸν οὔτε ἐδῶδιμον
 13 οὔτ' ἔγχυμον δι' ὃ καὶ τῶν καυλῶν ἀκμή τις. ἡ δ' ὁσμὴ 171
 σχεδὸν ἀνάπαλιν ἐπὶ γε τούτων· χλωραὶ μὲν γὰρ οὐκ
 ὀξουσιν ἢ οὐχ ὁμοίως ἀποξηρανθεῖσαι δ' ὀξουσιν ὥσπερ
 καὶ τῆς ἱριδος καὶ ἡ τῶν καλάμων δὲ καὶ σχοίνων καὶ
 ἀπλῶς τῶν ἐνύγρων. ἐπεὶ καὶ τὸ κύπειρον καίπερ ὁσμῶ-
 δες ὄν καὶ μὴ ξηρὸν ὄν ἦττον ὀξει πρόσφατον. ἀκμή δέ
 τις καὶ τούτων ὥστ' ἀπομαραινόμενα μᾶλλον ἀοσμότερα
 14 γίνεσθαι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὥσπερ σύμφωνον οἱ δὲ χυμοὶ
 καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁμοίως ἔχουσι τὰς δυνάμεις. ἐνίων
 γὰρ ἐν ταῖς ῥίζαις μάλιστα εἰσι καθάπερ τῶν δοριμέων
 οἷον σκόρδων κρομύων ραφανίδων ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν
 φαρμακωδῶν· ἅπασαι δὲ καὶ αὗται σαρκώδεις οὐ μὴν
 ἀλλὰ διαμένουσιν αἱ δυνάμεις τῶν φαρμακωδῶν ἀπο-
 ξηραινομένων μέχρι τινός, εἴτ' ἀκμάζουσιν· ἐπεὶ τὸ ὅλον
 γ' ἰσχυρότεραι ξηρανθεῖσαι διὰ τὸ ἀφηροῖσθαι τὸ ὕδα-
 τῶδες· οὕτω γὰρ καὶ οἱ γ' ὅποιοι πάντες χρήσιμοι καὶ σω-
 ματωθέντες· ἡ δὲ σωματώσις ἐκκρινομένου τοῦ ὕδατῶ-
 δους, δι' ὃ καὶ παρασκευάζουσιν αὐτοὺς τὰ μὲν ἐγχυλί-
 ζοντες καὶ ξηραίνοντες τὰ δ' ἐντέμνοντες ὅπως ὁ ἥλιος
 καὶ ὁ ἀῆρ πῆξῃ καθάπερ τὰς ῥητίνας καὶ ὅσα ἄλλα τοι-
 αῦτα καὶ τὸν λιβανωτὸν καὶ τὴν σμύρναν καὶ τὸν ὀπὸν
 15 τοῦ σιλφίου. ἔστι δὲ (καὶ) τῶν μὲν καὶ ἄνω καὶ ἐν ταῖς
 ῥίζαις ἡ ἐντομὴ καθάπερ φαρμακωδῶν τέ τινων καὶ τοῦ
 σιλφίου· καὶ γὰρ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς ἐντέμνεται καὶ
 ἐκατέρωθεν ὁ ὀπός· τῶν δὲ μεμερισμένη τῶν μὲν ἐν ταῖς
 ῥίζαις τῶν δὲ ἐν τοῖς καυλοῖς ὡς ἂν ἔχωσιν ἐκάτερα τῆς

φύσεως· ἐὰν μὲν τὰς ῥίζας εὐχυλοτέρας ταύτας ἐὰν δὲ τὰ ἄνω τοὺς καυλοὺς· ἐπεὶ ὧν γε ξηραὶ καὶ ξυλώδεις οὐκ ὀπίζουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν αὐτομάτως ἐπιπηγνυμένων δακρῦων οἷον ἐπὶ τε τῆς σχίνου καὶ ἀκάνθαις τισὶ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων διαδίδωσι ὥσπερ ἀμυγδαλῇ καὶ ἡ ἄρορην ἐλάτη καὶ τέρμινθος· τοῦτων δὲ καὶ τὰ μὲν καὶ εὖστομα καὶ εὐώδη τὰ δ' ἄχυμα καὶ ἄοσμα καθάπερ τὸ κόμμι τὸ τῆς ἀκάνθης τῆς ἐν Αἰγύπτῳ. καλοῦσι δὲ 16 τὰ μὲν ὀπούς τὰ δὲ δάκρυα, κοινότερον δὲ ὀπὸς, διαφέρει δὲ ἴσως οὐδέν· ἐπεὶ τό γε κοινότατον ἀνωνύμως λεγόμενον ἢ ὑγρότης ἢ οἰκεία καθ' ἕκαστον πέψιν ἔχουσα. διὰ δὲ τὸ σωματωδεστέρας εἶναι καὶ γλίσχρας τὰς δ' ὑδατώδεις ἀγλίσχρους τῶν μὲν γίνεται πῆξις τῶν δ' οὐ. πρὸς ἐνίας δὲ καὶ παρεμβάλλουσί τι τοῦ πῆξαι καὶ συλλέγειν.

SH

CAP. XII. Ὅτι δὲ τὰ μὲν ἐν ταῖς ῥίζαις τὰ δ' ἐν τοῖς καυλοῖς τὰς δυνάμεις ἔχει ταύτας ἐκείνην χορὴ τὴν αἰτίαν ὑπολαβεῖν τὴν μικρῶ πρότερον λεχθεῖσαν ὥς ἡ φύσις ἐκατέρων σύμμετρος εἰς τὴν δύναμιν ἔνθα μὲν ὑγρὸν ἱκανὸν ἔνθα δὲ ἔλαττον ἔχουσα καὶ ξηρὸν ὥσανύτως, ἔτι δ' ὥς ἡ οὐσία μᾶλλον ἐφ' ἑκάτερα ῥέπει. καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως καὶ τοῦ μεγέθους τοῦτ' ἐστί· τὰ μὲν ἐν τοῖς ἄνω τὰ δ' ἐν ταῖς ῥίζαις ἔχει μᾶλλον. οἱ μὲν γὰρ σίκνοι καὶ κολοκύνται καὶ ἄλλ' ἅττα πλείω τὰ ἄνω μεῖζω ῥίζαν δὲ μικρὰν ἔχουσι, σκίλλα δὲ καὶ βολβὸς καὶ ἀπλῶς τὰ κεφαλόρριζα τὰ μὲν ἄνω λεπτὰ καὶ ἀσθενῆ τὰς δὲ ῥίζας μεγάλας καὶ σαρκώδεις. οἷς δ' ἐνυπάρχει 2 θριμύτης ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη δύναμις ἐν ταῖς ῥίζαις γίνεται μᾶλλον ὥσπερ τοῖς κρομύοις καὶ τοῖς σκόρδοις καὶ ταῖς σκίλλαις· τοῦτο δ' εὐλόγως ἐνταῦθα τῆς φύσεως ὠρμηκνίας μᾶλλον· ἀκολουθοῦσι γὰρ ταύτῃ καὶ αἱ δυνάμεις ὃ καὶ ἐπὶ τῶν φαρμακωδῶν ἐστὶ σχεδὸν τῶν

- πλείστων. αἱ γὰρ ῥίζαι φαρμακωδέστεραι καὶ μᾶλλον ἔχουσι τὴν δύναμιν· ἡ δ' αἰτία ἐν δυοῖν ἐκείνοιον ἄπερ εἴρηται τῷ τε μὴ κάθυγρον καὶ τῷ μὴ κατὰ ξηρον γίνεσθαι. τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει πέψιν διὰ τὸ πλῆθος τὰ δ' (οἶον) ὕλην εἰς τὴν πέψιν διὰ ξηρότητα. πέψις δὲ ἐκάστων ἐστὶν
- 3 ὥσπερ εἴρηται πρὸς τὴν οἰκείαν φύσιν καὶ δύναμιν. ὅτι μὲν οὖν ὥσπερ ἐναντίως τῶν μὲν ἄνω τῶν δὲ κάτω συμβαίνει τοὺς χυμοὺς καὶ τὰς ὁσμάς καὶ ἀπλῶς τὰς τοιαύτας δυνάμεις ἐκ τῶν εἰρημένων δεῖ θεωρεῖν. ὅτι δ' οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσι τοῖς ἄνω πᾶσιν οὐδ' οἱ χυμοὶ τυγχάνουσιν οὐδ' αἱ ὁσμαὶ σχεδὸν οὐ πόρρω τῶν εἰρημένων αἰτιῶν ἐστίν· ὥς μὲν γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἔχει τιν' ὁμοιότητα καὶ κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς ἕκα-
- 4 στον τῶν μερῶν διαφέρει δὲ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον. ἐμφανὲς δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκρατεστέρων ταῖς ὁσμαῖς καὶ τοῖς χυμοῖς οἶον ἐλάτης πεύκης κυπαρίττου πίτυος ἔτι δὲ τῶν ἡμέρων συκῆς. ἐν δὲ τοῖς ὑδαρεστέροις οὐχ ὁμοίως ἄλλ' ἐν τούτοις διαφέρουσιν ὥστε τὰ μὲν ἔρχυμα τὰ δὲ ἄχυμα καὶ δύσχυμα καὶ εὖοςμα τὰ δ' ἄοσμα γίνονται. καὶ διαφέροντα δὲ ταῖς ὁσμαῖς καὶ τοῖς χυμοῖς ὥσπερ τῆς ἀμπέλου τό τε οἶναρον καὶ ὁ βότρυς. καὶ ἀπλῶς δὲ πάντων καὶ τῶν φύλλων καὶ τῶν καρπῶν.
- 5 αἴτιον δ' ὅτι τὸ μὲν ἄπεπτον τὸ δὲ πεπεμμένον, τάχα δὲ μᾶλλον ὅτι οὐδ' ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης ἐκάτερον ἄλλὰ τὸ μὲν ὥσπερ ἐκ καθαρᾶς τινος καὶ εἰλικρινοῦς τὰ δ' ἐκ περιτωματικῆς. εἰσὶ δ' ἐκ βλοσυρωτέρας καὶ σωματωδεστερας οἱ βλαστοὶ καὶ ἀκρεμόνες καὶ ὁ ὅλος ὄγκος, ὥστ' ἀνομοίων οὐσῶν ἀνόμοιον καὶ τὸ τέλος ἐκάστου πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν ὥσπερ ἐν τοῖς ζώοις· ἴσως δ' ἀνάπαλιν, ἐπεὶ καὶ τὸ τέλος ἐκάστου ἴδιον καὶ ἡ ὕλη διάφορος, ὥς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντων πρὸς τὴν ὑποκειμένην φύσιν.
- 6 ἐπεὶ δ' αὖται διάφοροι καὶ κατὰ χυμοὺς καὶ ἀχυμίας καὶ

ὁσμᾶς καὶ ἀοσμίας ἢ δ' ἀναφορὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν αἰ-
 σθησιν ἐν ταύτῃ παραλλαγή γίνεται τῶν μερῶν· οὐδὲν
 γὰρ κωλύει τὴν μὲν ἐν τοῖς φύλλοις κρᾶσιν ἐνίοτε σύμ-
 μετρον εἶναι τῇ γεύσει τὴν δ' ἐν τοῖς καρποῖς ἀσύμμε-
 τρον καὶ σφοδροτέραν ἢ κατὰ στρυφνότητα καὶ αὐστη-
 ρίαν ἢ κατὰ πικρότητα καὶ ἄλλην τινὰ διάθεσιν. ὅπερ
 φανερόν καὶ ἐπὶ τῶν λαχάνων ἐστί· τὰ μὲν γὰρ φύλλα
 σύμμετρα καὶ προςφιλῇ τὰ δὲ σπέρματα δριμέα καὶ πι-
 κρότερα καὶ ὅλον ἰσχυρότερα πρὸς τὴν αἰσθησιν ὥστε
 σχεδὸν ἀνάπαλιν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ ἐπὶ τοῦ 7
 σίτου· τῶν μὲν γὰρ οἱ καρποὶ χρήσιμοι τὰ δὲ φύλλα
 ἀχρεῖα τῶν δὲ ταῦτα μόνον χρήσιμα τὰ δὲ ἄλλα ὥς ἂν
 ἐν φαρμάκου λόγῳ. ὅπερ οὖν ἐπὶ τούτων οὐδὲν κωλύει
 [εἰ] καὶ ἐπὶ τῆς φιλύρας καὶ ἐπ' ἄλλων δένδρων τινῶν
 ὁ μὲν καρπὸς ἄβρωτος τὸ δὲ φύλλον γλυκὺ καὶ βρωτόν·
 ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἄκρατον ἔχων καὶ καθαρὸν τῆς φύ-
 σεως, εἴτε ξηρὸς ὢν ἄγαν καὶ ξυλώδης εἴτ' αὐστηρὸς
 καὶ πικρὸς ἢ κακώδης ἢ καὶ ἄλλην τινὰ ἔχων δυσχέρειαν
 ἄβρωτος γίνεται, τὸ δὲ φύλλον ὑγρότερον ὢν καὶ ἕμα
 κεκραμένον ἔχει τινὰ συμμετρίαν. ὁ καὶ ἐπὶ τοῦ σιλ- 8
 φίου καὶ ἄλλων δριμέων ἐστίν· ἡδὺ γὰρ τὸ φύλλον αὐ-
 τοῦ καὶ ὁ καρπὸς ἀπαλὸς ὢν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ὑγρό-
 τητα· σύμμετρος γὰρ ἢ δριμύτης γίνεται κραθεῖσα τῷ
 ὕδατῷ καὶ ποιεῖ τινα χυμὸν, ἀποξηραίνοντον δὲ
 σφοδροτέρα, καὶ ἡ τοῦ σπέρματος δ' ἐτι μᾶλλον. ὅλως 9
 δ' ἐν πολλοῖς τοῦτ' ἐστίν ὥστε χλωρὰ μὲν ὄντα βρωτὰ
 γίνεσθαι καὶ ἔχειν τινὰ χυμὸν διὰ τὸ ἀναμερίχθαι τῷ
 ὕδατῷ καὶ, καταξηραίνόμενα δὲ καὶ λυόμενης τῆς κρᾶ-
 σεως ἄβρωτα· καὶ γὰρ οἱ τῶν ἀμπέλων βλαστοὶ τοιοῦτοι
 καὶ οἱ τῶν ἀσφαράγων ἐτι δὲ ἄλλων τινῶν ἀκανθωδῶν
 ὄντων καὶ τῶν χεδροπῶν ἐνίων οἷον ὥχρων κυάμων καὶ
 ἀπλῶς ὅσα γλυκύτητά τινα ἔχει. σχεδὸν δ' ἐστὶ κοινὸν

τοῦτο ἐπὶ πάντων ὧν στρυφνότεροι καὶ δριμύτεροι καὶ
 πικρότεροι καθ' αὐτοὺς οἱ χυλοί· κεραννύμενοι γὰρ ὑπὸ
 τῆς φύσεως τῷ ὕδατῳ δει βελτίους καὶ γλυκυτέρους ποι-
 οῦσι τοὺς χυλοὺς, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρτων γίνεται καὶ
 10 τῶν ῥοῶν. εἰ δέ τις τῶν δένδρων καὶ ὅλως τῶν ὑλη-
 μάτων τοιαύτη φύσις ἐστὶν ὥστε τοὺς μὲν καρποὺς ἀμί-
 κτους ποιεῖν ἔχοντας τὴν οἰκείαν δύναμιν καθαρὰν τὰ
 δὲ φύλλα καὶ ἄλλο τι τῶν μορίων μικτὰ τούτων οὐδὲν
 κωλύει καθάπερ εἴρηται τὰ μὲν φύλλα βρωτὰ τὸν δὲ
 καρπὸν ἄβρωτον εἶναι. παραπλήσιον δέ τι τούτοις καὶ
 ἐπὶ τῶν ῥιζῶν τῶν ἐδώδιμων ἐστὶν ὧν τὰ μὲν φύλλα
 σχεδὸν ἄβρωτα διὰ τὸ ξηρὰ εἶναι καὶ ἀκανθώδη οἱ δὲ
 11 καυλοὶ ἐδώδιμοι αὐταὶ δὲ αἱ ῥίζαι καὶ ἡδεῖαι. τῶν δ'
 ἀνάπαλιν τὰ μὲν ἄλλα βρωτὰ καὶ ἔχοντα τιν' ἡδονὴν αἱ
 ῥίζαι δὲ ἄβρωτοι διὰ τὸ ξυλῶδες ἢ πικρὸν ἢ ὅλως δύς-
 χυμον ἢ ἄχυμον· διαφορὰ δὲ οὐ μικρὰ καὶ διὰ τὰς φύ-
 σεις τῶν ζώων· τὰ μὲν γὰρ ἡμῖν ἄχυμα τοῖς ἄλλοις ἔγ-
 χυμα φαίνεται διὰ τὴν ἰσχύνη καὶ τὴν κατεργασίαν· [ἄλλα
 δὲ] ἄλλοις ἀκείνων προσφιλεῖ καὶ κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ
 12 κατὰ τὰς διαθέσεις. χαίρει γὰρ τὰ μὲν τοῖς ἀπαλοῖς τὰ
 δὲ τοῖς ξηροῖς μᾶλλον, ἔνια δὲ καὶ ἀνάπαλιν ἀπαλὰ μὲν
 ὄντα ἄβρωτα ξηραίνόμενα δὲ ἐδώδιμα διὰ τὸ συνεκπέτ-
 τεσθαι καὶ ἐκκρίνεσθαι τὸ πικρὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθά-
 περ τὸ σήσαμον καὶ τὸ ἐρύσιμον· τούτων γὰρ χλωρῶν
 ὄντων οὐδὲν ἄπτεσθαι δοκεῖ ζῶον διὰ τὴν πικρότητα
 καὶ δυσχυμίαν, ξηρανθέντων δὲ μᾶλλον, οἱ δὲ δὴ καρποὶ
 καὶ ἡδεῖς. ἀλλὰ δὴ τούτων μὲν τοιαῦταί τινες αἱ αἰτίαι.

CAP. XIII. Περὶ δὲ δὴ τῶν καρπῶν τῶν τροφίμων
 δῆλον ὅτι ῥάων ὁ λόγος· οὗτοι γὰρ καθαροὶ καὶ εἰλικρι-
 νεῖς οἷον ἐξηθημένοι πως ὑπὸ τῆς φύσεως ὥστε πλείοσι
 καὶ μᾶλλον ἀρμόττειν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν φαρμακῶν καὶ 201
 ὅλως [τῶν] κατὰ τὰς δυνάμεις θεωρητέον· καὶ γὰρ ἐν

τούτοις οὐθ' αἰ αὐταὶ δυνάμεις οὐτ' ἴσαι πάντων εὐθὺς
ἀπὸ τῶν ριζῶν ἀρχομένοις· οὐδὲ δὴ τῶν ἄνω πᾶσιν οἶον
φύλλοις καὶ κλωσὶ καὶ καρποῖς. καὶ τὸ μὲν τῷ μᾶλλον
καὶ ἥττον διάφορον ἔχει τιν' εὐλογίαν τὸ δ' ὅλως ἕνια
μηδὲ δύνασθαι ποιεῖν ὥσπερ τὰ τῶν ριζῶν [τὰ] σπέρ-
ματα καὶ τοὺς κανυλοὺς ἢ πάλιν τὰ τῶν φύλλων τοὺς
καρποὺς καὶ τὰς ῥίζας μᾶλλον ἢ τις θαυμάσειε. τὰς δ' 2
αἰτίας καὶ τούτων ἐν τοῖς εἰρημένοις ἀνασκεπτέον. ἐκά-
στου γὰρ ἰδίᾳ κρᾶσις οὐσα καὶ φύσις διαφόρους ποιεῖ
καὶ τὰς δυνάμεις ὥστε τὰ μὲν συντήκειν καὶ διακρίνειν
τὰ δὲ μῆ, καὶ τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δ' ἥττον καὶ θερμαίνειν
καὶ πέττειν καὶ ψύχειν καὶ ξηραίνειν καὶ τᾶλλα ὡσαύ-
τως. τὸ δὲ δὴ μάλιστα τοὺς καρποὺς εἶναι τοιούτους
οὐκ ἄλογον εἶπερ' μηδ' ἡ ὅλη φύσις ὁμοία ῥίξεως τε καὶ
καρποῦ καὶ τῶν ἄλλων μορίων ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλως ἅπε-
πτα τὰ δὲ πεπεμμένα καὶ ὅλως ἐκ πλειόνων σύνθετα δι' 3
ὃ καὶ τοῖς χυλοῖς καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἕτερα. τοῦτο γὰρ
καὶ ἐπὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων ὀρωμεν, ὧν αἱ ῥί-
ξαι πικραὶ καὶ ὀπώδεις τούτων τοὺς καρποὺς γλυκεῖς
ὄντας ὡς ἂν ἐξ ἀπέπτου τινὸς πεπεμμένους ὄντας· ταύ-
τον δὲ καὶ ἐν ταῖς τῶν φαρμάκων δυνάμεσιν ὑποληπτέον
συμβαίνειν ὥστ' οὐκ ἄλογον εἰς ἕνια μὲν τὰς ῥίζας ἰσχύ-
ειν μᾶλλον εἰς ἕνια δὲ τῶν λοιπῶν τι μερῶν. ἐπεὶ καὶ
ῥίξαι ριζῶν ἐν τοῖς ὁμογενέσι καὶ σπέρματα σπερμάτων
καὶ τᾶλλα μέρη πολὺ διαφέρουσιν ἰσχύϊ διὰ τὸν ἀέρα
ἐκάστης χώρας, ὥσπερ καὶ ὁ σῖτος καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ
τῇ βαρύτητι καὶ κουφότητι διὰ τὰς τροφάς. καὶ διὰ τοῦτο 4
φάρμακα φαρμάκων ἀμείνω κατὰ τοὺς τόπους οὐ μα-
κρὰν ἀπέχοντας· οἶον ὃ ἐκ τῆς Οἰτης ἐλλέβορος τοῦ ἐν
τῷ Παρνασσῷ· δοκεῖ γὰρ ἰσχυρότερος εἶναι οὗτος καὶ οὐχ
ἀρμόττειν εἰς τὴν χρεῖαν. ἡ δὲ ἰσχύς ἐκ παραπλησίας τι-
νὸς αἰτίας γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν καρπῶν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα

σκληρότητί τε τοῦ ἀέρος καὶ πλήθει τῆς τροφῆς βαρεῖς
 γίνονται διὰ τὸ πολὺν τὸ γεῶδες ἔχειν ὥσπερ οἱ ἐν τῇ
 5 Βοιωτίᾳ· καὶ κεῖ διὰ τὰς ὁμοίας αἰτίας. ἄλλη δὲ πρὸς ἄλ-
 λην δύναμιν οἰκεία χώρα καθάπερ ἐπὶ τῶν καρπῶν·
 ἔνιαι γὰρ οὐδὲ ἐκπέπτουσιν ὅλως τὰς φαρμακώδεις δυ-
 νάμεις· ἐπεὶ πολλαχοῦ καὶ μέλας ἐλλέβορος ἐστὶ καὶ ἄλλαι
 τῶν ῥιζῶν ἀλλ' ἀμβλεῖαι καὶ ἀδύνατοί τινες. ἥ καὶ δό-
 ξειεν ἂν ψυχροῦ τινος ἀέρος ἅμα καὶ εὖπνου δεῖσθαι καὶ
 ἔτι τροφῆς συμμέτρου· φαίνεται δ' οὖν ἐν τοῖς ὄρεσι
 πλεῖστα φάρμακα γίνεσθαι καὶ ἐν τοῖς ὑψηλοτάτοις καὶ
 μεγίστοις μάλιστα. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIV. Περὶ δὲ τῶν ὁδμῶν ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ 21H
 κατὰ μέρη γίνονται τὰς αὐτὰς καὶ παραπλησίας αἰτίας
 ὑποληπτέον· ἡ γὰρ πέψις τοῖς μὲν ἐν τῷ ἄνθει μᾶλλον
 τοῖς δὲ καὶ ἐν τῷ καρπῷ· τοῖς δὲ καὶ ἐν τοῖς φύλλοις καὶ
 ἐν τοῖς κλωσὶ γίνεται. τοῖς μὲν ἐν τοῖς ὑδαρέσι καὶ
 ὥσπερ ἐν τοῖς ἀχύλοις ἢ δοριμέσιν. ἐν τοῖς ἄνθεσιν οἶον
 ῥόδῳ κρόκῳ καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅσα δὲ αὐτῶν μὴ εὖχυλα
 καὶ ἐν ταῖς ὁσμαῖς ἐμφαίνει τινὰ βαρύτητα καθάπερ τὸ
 2 κρίνον καὶ τὸ λείριον καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις. ἔνια
 δ' ὅλως οὐδ' εὐοσμίαν ἀλλὰ βαρύτητα ἔχει κατὰ τὴν
 ὀσφρησιν καὶ φανερόν ὥς ἀπὸ τοῦ χυλοῦ πως γίνεται
 καὶ οὐκ ἔστιν ἀπηρτημένον τὸ τῆς ὁσμῆς. ὅσα γὰρ ὑδαρῇ
 καὶ ἄχυμα καὶ ἄοσμα ὥς ἐπὶ πᾶν· ἐν δυσὶ γὰρ τούτοις
 ὥς εἰπεῖν ἢ ἀοσμία τῷ τε τὸν χυλὸν ὑδαρῇ τιν' ἔχειν
 φύσει καὶ τὸ πολὺν τὸ ὑδατῶδες. τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἄμι-
 κτον τὰ δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀφανίζεται δι' ὃ τρόπον
 τινὰ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ἄμικτον· ἐν μίξει δέ τινι καὶ τὸ
 τῆς ὁσμῆς. ὅσα δὲ ἐν τροφῇ πλείονι καὶ βλοσυρωτέρᾳ
 καθάπερ τὰ λιμναῖα ταῦτα καὶ τὰς ὁσμὰς ἔχει παραπλη-
 3 σίας βαρείας τινὰς καὶ θολεράς. ἐπεὶ οὖν τῶν μὲν ἐν
 ταῖς ῥίζαις ἢ τοιαύτη μίξις καὶ συμμετρία τῶν δ' ἐν τοῖς

κλωσὶ καὶ τοῖς φύλλοις τῶν δ' ἐν τοῖς καρποῖς πλείδων
 δ' ἐν τοῖς ἄνθεσιν εὐλόγως εὖοςμα ταῦθ' ἐκάστων. καὶ
 διὰ τοῦτ' ἐν τοῖς δένδροις τὰ ἐλάττω τῶν ἀνθῶν εὖοςμα
 καὶ ἦττον ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ γεῶδες πλέον καὶ ἡ ὑγρό-
 τῆς. εἰ δὲ μὴ ζητητέον αἰτίαν. ἴσως μὲν οὖν καθόλου.
 καὶ ἀπλῶς εἴρηται. εἰ δὲ καθ' ἕκαστον δεῖ σκοπεῖν τὰς
 εἰρημένας συμμετρίας οὐκ ἂν δόξαιεν ἀλόγως ἐν τῷ ἄν-
 θει τοῖς πλείστοις· ἐνταῦθα γὰρ οἶον πρώτη καὶ ἐλαφρο-
 τάτη πέσις [τοῦ ὑγροῦ] ἀποξηραιομένου θ' ἅμα καὶ
 μεταβάλλοντος· ὅταν δ' εἰς τὸν καρπὸν ἔλθῃ πλείονος 4
 τῆς ὑγρότητος οὕσης οὐκέτι διαμένει τὸ τῆς ὁσμῆς ἐφ'
 ὧν μὴ φύσει τοιοῦτος ὁ χυλός. ὥς δ' ἐπὶ τὸ πᾶν ἐν τε
 τῶν οἰνωδῶν τισι καρπῶν ἡ εὐοσμία, τοιοῦτο γὰρ καὶ
 τὸ μῆλον καὶ τὸ ἄπιον καὶ τὸ μέσπilon· καὶ τῶν εὐστό-
 μων διὰ δριμύτητός τινος οἶον κεδρίδος τε καὶ τερμίν-
 θου καὶ τῶν τοιούτων· καὶ τῶν λιπαρῶν ὥσπερ ὅ τε τῆς
 ἐλάτης καὶ τῆς πεύκης καὶ τῆς πίτυος καὶ τῆς δάφνης.
 22H τῶν δὲ γλυκέων οὐδεὶς ὥς εἰπεῖν ἢ ἐπὶ μικρόν· ἐπεὶ καὶ 5
 τὰ μῆλα τὰ γλυκέα πάντων ἥκιστα εὖοςμα καὶ ὅσῳ ἂν
 γλυκύτερα ἦττον· ἅμα δὲ καὶ ταῦτ' ἔχει πως οἰνώδη
 τὸν χυλόν· αἴτιον δ' ὅτι παχύτερος καὶ γεωδέστερος ὁ
 γλυκὺς χυλὸς ἄλλως τε καὶ ἐν τῷ περικαρπίῳ μεμιγμέ-
 νος. ἡ δὲ ὁσμὴ λεπτοτέρου καὶ ξηροτέρου καὶ διαπνεο-
 μένων μᾶλλον ἐστὶν ὑπὲρ ὧν καὶ ὕστερον διασαφητέον.
 ἀλλ' ὥς ἐπὶ κεφαλαίων ἐν τούτοις τοῖς γένεσιν ἡ εὐο- 6
 σμία. τῶν δὲ φύλλων καὶ κλωνῶν καὶ ὅλως τῶν δένδρων
 καὶ ὑλημάτων ἐν οἷς καὶ δριμύτης τις ὑπάρχει καὶ λι-
 παρότης ὥσπερ ἀμέλει καὶ οἱ προειρημένοι καρποὶ καὶ
 ἐπὶ τῶν οἰνωδῶν ἐνίων· ὁ γὰρ τοῦ μυρρίνου καρπὸς
 εὐώδης, εὖοσμος δὲ καὶ αὐτὴ καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτην
 ἔχει δριμύτητα εἴτε λιπαροῦ τινος εἴτ' οἰνώδους εἴτε
 καὶ ἄλλου χυλοῦ κατὰ τοὺς καρπούς. ὁμοίως δὲ καὶ 7

ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων οἶον ἐρπύλλου σισυμβρίου καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ἐπὶ λαχάνων οἶον πηγάνου σελίνου
 μίνθης τό τε ξηρὸν καὶ δριμὺ καὶ στυπτικόν πως ἐνδη-
 λον οὐκ ἐπὶ τοῖς καρποῖς οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ἐχόντων
 τὴν ὑγρότητα τοιαύτην. ἐν ἅπασιν δ' ἐνυπάρχει καὶ τού-
 τοις τὸ κατὰ τὸν διωρισμὸν τοῖς εὐώδεσιν ὥστε τὸ ἔγχυ-
 8 λον ξηρῷ ἀπομιγνύμενον ἐμφαίνειν τινὰ δύναμιν. εὐο-
 σμότερα δὲ καὶ ἡδίω καὶ ὅλα καὶ κατὰ μέρος ἐν τοῖς εὐ-
 πνοῖς καὶ ξηροῖς τόποις ἀφηρημένου τοῦ ὑδατώδους καὶ
 τοῦ καταλοιποῦ πεπεμμένου μᾶλλον. ὥς γὰρ ἀπλῶς εἰ-
 πεῖν ἡ ξηρότης οἰκειότερα ταῖς ὁσμαῖς καὶ μᾶλλον ἐν-
 ταῦθ' ἀποκλίνει πάντα· σημεῖον δὲ καὶ τὸ ἐν ταῖς θερ-
 μοτέραις χώραις πλείω γίνεσθαι καὶ μᾶλλον τὰ εὖοσμα·
 πεπεμμένα γὰρ δῆλον ὅτι μᾶλλον· καὶ ἔνια ξηραίνόμενα
 ὅξει, χλωρὰ δ' οὐκ ὅξει καθάπερ ὁ κάλαμος καὶ ὁ σχοῖ-
 νος, τὰ δὲ καὶ μᾶλλον ὅξει ξηρανθέντα καθάπερ ἴρις καὶ
 ὁ μελίλωτος· οὗτος δὲ καὶ οἶνω ῥανθεὶς εὐοσμότερος.
 9 οὐ μὴν πάνθ' οὕτως ἀλλ' ἔνια καὶ ἀνάπαλιν· ἃ δεῖ διαι-
 ρεῖν· ἀπλῇ δέ τις ἡ διαίρεσις· τῶν μὲν γὰρ ἀσθενεῖς αἱ
 ὁσμαι· τοιαῦτα δὲ ὥς ἐπὶ πᾶν τὰ ἄνθη μάλιστα· ταῦτα
 μὲν εὐοσμότερα χλωρὰ καὶ πρόσφατα χρονιζόμενα δὲ
 ἀμβλύνεται διὰ τὴν ἀποπνοήν· ὧν δ' ἰσχυρότερα, τοι-
 αῦτα δὲ ὅσα γεωδέστερα καὶ ἐν γεωδεστέροις καὶ οὐ μέ-
 μικταί τις ὑδατώδης δύναμις, ταῦτ' ἀποξηραίνόμενα
 καὶ παλαιούμενα μέχρι τινός, ὥς καὶ τὰ μῆλα τὰ κυδῶ-
 νια καὶ ὅσα τῶν στεφανωματικῶν δριμείας ἔχει τὰς ὁσμάς
 οἶον τὸ ἀβρότονον μάλιστα καὶ τὸ ἀμάρακον καὶ ὁ κρό-
 10 κος· ἅμα γὰρ ἀποπνεῖται τε τὸ ὑδατῶδες καὶ ἡ τῆς τρο-
 φῆς ἐπιρροή παύεται καὶ ὥσπερ πέψιν ἐν ἑαυτοῖς ἐνιά
 γε λαμβάνει καὶ ἀφαιρεθέντα ἀπὸ τῶν φυτῶν εὐωδέ-
 στερα καθάπερ τὰ μῆλα καὶ ἄλλ' ἄττα. συμβαίνει δὲ
 καὶ τῶν ποιωδῶν ἔνια χλωρὰ μὲν ὄντα μὴ ὅξειν διὰ τὴν

ὑγρότητα ξηρανθέντα δὲ καθάπερ ἄλλα τε καὶ τὸ βού-
 κεραι. ἐπεὶ καὶ ὁ οἶνος τότε μάλιστα παρίσταται καὶ
 ὁσμὴν λαμβάνει ὅταν ἀποκριθῇ τὸ ὑδατῶδες αὐτοῦ. τὰ
 23H μὲν οὖν τοιαῦτα πάντα παλαιούμενα εὐοσμότερα. τὰ δ' 11
 ἀσθενῇ ταχὺ διαπνεῖται καθάπερ τὰ ἴα· καὶ τὰ γε λευκὰ
 πικρὰ καὶ κακῶδη παλαιούμενα καὶ οὐχ ὥσπερ τὰ ρόδα
 διατηρεῖ τὴν εὐοσμίαν ἀποξηραίνόμενα μέχρι οὗ ἂν ἐκλί-
 πῃ· πλὴν τὰ μὲν χλωρὰ καὶ πόρρωθεν ὅξει ταῦτα δ' οὐ·
 τὸ δ' αἴτιον ὅτι κατέσκληκέ πως ἑλλειλοπότος τοῦ οἴ-
 κειου θερμοῦ καὶ οὐ δίδωσιν ἀποπνοήν· ἐπεὶ πρὸς γε
 τὰς χρεῖας οἱ μυρεψοὶ καὶ ταῦτα ἀποξηραίνουσι μέχρι
 τινὸς ὅπως ἄκρατον καταλίπωσι τὴν ὁσμὴν. ὁ δὲ μελί-
 λωτος καὶ εἰς πλείω χρόνον εὐοσμος διαμένει. οὐ μὲν 12
 ἀλλ' ἐνία γε τῶν εὐωδῶν ἄγαν καταξηραίνόμενα χεῖρους
 ἴσχει τὰς ὁσμάς τῷ δριμυτέρας εἶναι καὶ σκληροτέρας·
 ἔστι γὰρ τις ὥσπερ καὶ οἶνου καὶ ἀπλῶς χυλοῦ σκληρό-
 της καὶ ἰσχυρὸς οὕτω καὶ ὁσμῶν ὃ καὶ τῶν ἀγρίων ἐνία
 ὁμογενῇ δοκεῖ πρὸς τὰ ἡμέρα πεπονθέναι καθάπερ ἔρ-
 πυλλος καὶ τὸ σισύμβριον καὶ τῶν λαχανωδῶν μάλιστα
 τὸ πῆγανον· σκληραὶ γὰρ αἱ ὁσμαὶ καὶ ἀγλυκεῖς, αἱ δὲ
 τῶν ἡμέρων ἔχουσί τινα ἅμα τῷ ὑφειμένῳ γλυκύτητα
 καὶ εὐμένειαν. ἔστι γὰρ ὥσπερ ἐν χυμοῖς καὶ ἐν ὁσμαῖς
 γλυκύτης. σχεδὸν δὲ καὶ αἱ ἄλλαι προσηγορίαι τῶν εἰ-
 δῶν ὡς οὐ πόρρω τῆς φύσεως ἐκατέρας οὔσης.

CAP. XV. Ἀλλὰ γὰρ ποταὶ μὲν τινες ὁσμαὶ χρόνιοι
 καὶ ποταὶ ξηραίνομένων εὐοσμότεραι καὶ τᾶλλα τὰ τού-
 τοις ὅμοια διὰ τῶν εἰρημένων θεωρεῖσθαι· καὶ γὰρ ὅσα
 μὴ εἴρηται ῥάδιον ἐκ τούτων συνιδεῖν. ὅσα δὲ μὴ κατὰ
 μέρος εὐοσμα ἀλλ' ὅλα τυγχάνει περὶ τούτων ἀπορή-
 σειν ἂν τις ὃ καὶ πρότερον ἐλέχθη, διὰ τί τὸ ἄνθος οὐκ
 εὐοσμον αὐτῶν ἢ οὐ κατὰ λόγον. ἔδει γὰρ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις μὴ οὖσιν εὐόσμοις τούτοις μάλιστα διὰ τὸ προὑπάρ-

- 2 χειν τὴν φύσιν. αἴτιον δὲ φαίνεται δι' ὅτι πέψις τις ἢ ἄνθησις τὸ δὲ πεττόμενον ἐν μεταβολῇ τοῦ ὑπάρχοντος. ὅσα μὲν οὖν αὐτὰ μὴ ὁσμώδη τούτων πεττομένων τῶν χυλῶν λαμβάνει τινὰ τὸ ἄνθος εὐοσμίαν ἐπέπερ ἢ πέψις ἐν μεταβολῇ. ὅσα δ' εὖοσμα τούτων διὰ τὴν μεταβολὴν ἀναγκαῖον ἐξαλλάττειν τὴν ὁσμὴν. ὁσμωδῶν δὲ ὄντων ἦττον εὖοσμον ἔσται τὸ ἄνθος. αὕτη γὰρ ἢ ἐξαλλαγὴ ἔοικεν ὥσπερ ἐξάτμισις τις εἶναι τῆς προὑπαρχούσης ὁσμῆς καὶ δυνάμεως, δι' ὃ καὶ ἦττόν φασιν ὅξειν τότε. τοῦτο μὲν οὖν εἰ γίνεται σκεπτέον· φέρει γὰρ
- 3 τινα πίστιν. φαίνεται δὲ παρόμοιον συμβαίνειν ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν τῶν τοιούτων τῶν ἐν τέλει καὶ πεπεμμένων πρὸς τοὺς ἀπέπτους ὅταν πυρῶνται καὶ ἡλιῶνται· μεταβολῆς γὰρ γινομένης οἱ μὲν εἰς τὸ βέλτιον οἱ δὲ εἰς τὸ χεῖρον μεταβάλλουσι· τοὺς μὲν γὰρ πέττει τοὺς δ' οἷον ἐξίστησι τὸ θερμόν· ἀνάγκη γὰρ ὅταν ἐν τῷ τέλει γίνηται τὴν μεταβολὴν εἶναι πρὸς τὸ χεῖρον, ὃ δὴ καὶ ἐνταῦθα φαίνεται συμβαῖνον μαλακωτέρας τῆς ὁσμῆς γινομένης· οἷον γὰρ ἄνεσις τις γίνεται τῆς ἀκράτου. ἅμα δὲ καὶ διυγραινέσθαι συμβαίνει ξηρὸν ὃν φύσει κατὰ
- 4 τὴν ἄνθησιν· ὧν γένεσις οὐκ ἄνευ τούτων καὶ ταύτη γίνοιτό τις ἄνεσις· εἰ δὲ μὴ ὑγρότης ἀλλ' οἷον γλυκύτης ἐγγίνεται πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ γένεσιν· ἅπαντα γὰρ ἐκ γλυκέος γεννᾶται δι' ὃ καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀνθῶν ἐστι γλυκέα. καὶ τοῦτο κατὰ λόγον ἐκλελυμένην τε καὶ θηλυτέραν εἶναι τὴν ὁσμὴν οἷον ἐπιγλυκαίνουσιν ἀφηρημένης τῆς ἀκράτου δριμύτητος. τούτων μὲν οὖν τοιαύτην τινὰ αἰτίαν ὑποληπτέον.

CAP. XVI. Διὰ τί δ' οἱ ἄγριοι καρποὶ τῶν ἡμέρων ^{24H} εὐοσμότεροι τῶν ὁμογενῶν οἷον μῆλά τε καὶ ἀχράδες καὶ οὗα καὶ μέσπιλα καὶ τᾶλλα καὶ αὐτῶν δὲ τῶν μῆλων ἐν τε τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις τὰ στρυφνότατα εὐο-

σμότατα — καίτοι διὰ πέψιν γινομένης τῆς ὀσμῆς προσῆ-
 κεν εὐοσμεῖν τὰ μάλιστα πεπεμμένα — περὶ δὴ τούτων
 ἔστι μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι τὰ ἄγρια ὥς σκληρότερα εὐο-
 σμότερα καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἔστι δὲ καὶ οἰκιοτέρως
 εἴ τις δύναιτο διελεῖν τὰς πέψεις τὴν τε τοῦ χυλοῦ καὶ
 τὴν τῆς ὀσμῆς ἐν τίνι ἑκατέρα γίνεται· φαίνεται γὰρ
 τινα ἔχειν διαφορὰν εἰθ' ἑτέρων ὄντων εἴτε τοῦ αὐτοῦ
 μεταβάλλοντος. τοῦτο μὲν οὖν καθόλου διαίρεσιν ἔχει, 2
 πρὸς δὲ τὸ νῦν ἱκανὸν τοσοῦτον ὅπερ καὶ φανερόν ὅτι
 ἢ μὲν γλυκύτης καὶ ὅλως ἢ εὐστομία παχύνσει τῶν χυ-
 λῶν δι' ὃ καὶ γηράσκοντες οἱ καρποὶ καὶ ἡλιούμενοι
 πάντες γλυκύτεροι· παχύνονται γὰρ ἀφαιρουμένου τοῦ
 ὕδατός. ἢ δὲ τῶν ὀσμῶν ἐν προτέρᾳ τινὶ καὶ ἀτε-
 λεστέρα πέψει. σημεῖον δὲ καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ εὐώδη κα-
 θάπερ ἄπιοι καὶ μῆλα καὶ τὰ ἄλλα μᾶλλον εὐόσμα γίνε-
 ται μὴ τελέως ἐκπεπανθέντα. καίτοι τότε τοῦ χυλοῦ
 μάλιστα πέψις. καὶ ἔοικε ἐν ταῖς προτέραις μεταβολαῖς 3
 τῶν χυλῶν, πλείους γὰρ, εὐοσμία γίνεσθαι καθάπερ
 ἅμα πνευματική τις οὐσα καὶ οὐπω τοῦ χυλοῦ τὴν οἰ-
 κείαν ἔχοντος φύσιν· ὅταν δ' εἰς ταύτην ἐπέλθῃ παχυν-
 θεῖς καὶ πεφθεῖς τὰ μὲν τῆς ὀσμῆς ἐλάττω τὴν δὲ γλυ-
 κύτητα τὴν οἰκείαν καὶ ὅλως τὴν τῇ αἰσθήσει πρόσφο-
 ρον λαμβάνει. τὰ μὲν οὖν ἄγρια μέχρι τῆς προτέρας
 προϊόντα καὶ τὴν εὐωδίαν ἔχει κατὰ λόγον. τὰ δὲ ἡμερα
 τελεούμενα τῇ πέψει καὶ εὐτροφοῦντα διὰ τὴν κατεργα-
 σίαν μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς εἰς γλυκύτητα καὶ εὐστο-
 μίαν. ἅμα δὲ καὶ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ξηρότητα καὶ 4
 τὴν πολυτροφίαν καὶ τὴν ὀλιγοτροφίαν καὶ τὴν εὐπνοίαν
 εἰκὸς τι συμβάλλεσθαι πρὸς τὰς ὀσμάς εἴπερ ὅλως καὶ
 τὰ ξηρὰ καὶ ἐν ξηροῖς καὶ ὀλιγότροφα καὶ ἐν εὐπνοῖς
 εὐοσμότερα· μιγνυμένη γὰρ ἢ πλείων ὑγρότης ἀμβλύνει
 τὴν ὀσμὴν· δι' ὃ καὶ ἐν τοῖς παλισκίοις καὶ ἐφύδροις

οὐκ εὖοσμα καὶ μάλιστα δὴ τῇ παχύνσει καθάπερ εἴρη-
 5 ται λαμβάνει τὴν μεταβολήν. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ
 ξηρότερα τὰ ἄγρια καὶ ὀλιγοτροφώτερα καὶ ἐν εὐπνοίᾳ
 μᾶλλον καὶ ἐν ἡλιώσει καὶ ἔτι λεπτοχυλότερα καὶ οὐχ
 ὁμοίως τὸν χυλὸν ἀναμεμιγμένον ἔχοντα τῇ σαρκὶ τοῖς
 ἡμέροις· ἅπαντα δὴ ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὖοσμίαν.
 ἰδεῖν δὲ τοῦτ' ἔστι καὶ ἐπὶ τῶν οἴνων· οἱ μὲν γὰρ γλυ-
 κεῖς ὅλως ἄοσμοι καὶ οἱ μαλακοί, τῶν δὲ ἄλλων οἱ λε-
 6 πτοὶ μᾶλλον εὐώδεις καὶ θάττον τῶν πiónων παριστάμε-
 νοι καὶ παχέων· ἔτι δὲ ἅμα τῇ εὖοσμίᾳ συμβαίνει καθά-
 περ χωρισμὸν τινα γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ γεώδους
 ὑφισταμένης τῆς τρυγὸς καὶ πρὸς τούτοις ἀποπνοὴν τοῦ
 ὕδατῶδους ὥστε διὰ πάντων εἶναι τὴν εὐωδίαν λεπτό-
 τητός τε καὶ χωρισμοῦ καὶ διαπνοῆς· ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ
 κεραμίου τὸ πρὸς τῇ τρυγὶ ἦττον εὖοσμον. ἢ δ' αὐτὴ
 αἰτία καὶ τοῦ θάττον παρίστασθαι τοὺς ἡθητικούς τῶν
 οἴνων· λεπτότεροι γὰρ καὶ ὥςπερ εὐθύς ἄμικτοι. συνε-
 πιμαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ ἐκ τῶν λεπτοτέρων καὶ εὐείλων
 καὶ εὐπνόνων εὐωδεστέρους γίνεσθαι καὶ ἐκ τῶν προ-
 σφυτέρων ἢ νεωτέρων· ἔτι δ' ὅσοι πολύοσμοι καὶ ἰσχυροὶ
 ταῖς ὁσμαῖς οὐκ ἔχουσιν ἐν τῇ γεύσει τὸ μαλακὸν ὥς οὐκ
 οὔσης ἅμα τῆς τε κατὰ τὸν χυλὸν εὐστομίας καὶ πολυο-
 7 σμίας καὶ ἰσχύος. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρων καὶ ἐπὶ τῶν
 θυμιαμάτων καὶ ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-
 λων τῶν εὐόσμων συμβαίνει· πάντα γὰρ πικρὰ καὶ δύς-
 χυμα τὰ τοιαῦτα καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι. καὶ οἱ ὀρεινοὶ
 δὲ τῶν οἴνων ὁσμὴν μὲν ἔχουσιν ἐνιοὶ σκληροὶ δὲ καὶ
 οὐκ εὐχυλοὶ. ἐξ ἀπάντων οὖν τούτων δῆλον ὥς ἕτερον
 τὸ τὴν εὖοσμίαν ποιοῦν. ἐὰν οὖν συμμετρίαν τινὰ λάβῃ
 τῆς κρᾶσεως ἡδιστον τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἄλλως τε καὶ ὧν κατὰ
 τὴν γεῦσιν ἢ ἀπόλαυσις. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐν ταύτῃ ἀγρίων
 τινῶν ἔφαμεν λυπεῖν τὸ δριμὺ καὶ ἄκρατον ὥςπερ ἐρπύλ-

λου καὶ ἀβροτόνου καὶ πηγάνου· μιχθείσης δὲ ὑγρό-
 τητος συμφύτου μᾶλλον εὐστομον γίνεται εὐχυλοτέρων
 γινομένων· ἐὰν δὲ ὑπεραίρη θάτερον ἐπιζητοῦμεν τὸ
 ἐλλεῖπον· ἅμα γάρ πως ἢ ἀπόλανσις ἐν τοῖς τοιούτοις
 τῶν γευστῶν ὁσμῶν καὶ χυλῶν. χορὴ δὲ πειραῖσθαι καθ- 8
 ὅλου διαιρεῖν ὥσπερ εἴπομεν εἰ ἐν τῷ χυλῷ μὲν ἢ εὐ-
 στομία καὶ ἢ γλυκύτης ἀπὸ τοῦ χυλοῦ δὲ ἢ ὁσμὴ ποῖος
 ἐκάτερος καὶ πῶς ἔχων. ἐκείνο δ' οὖν φανερόν ἐκ τῶν
 εἰρημένων ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἠπορήθη διὰ τί οἱ ἄγριοι τῶν
 καρπῶν εὐοσμότεροι. φαίνεται δὲ καὶ ἐκεῖνο συμφωνεῖν
 ὥστε ἐν τοῖς ἀτέλεσι καὶ τοῖς στερητικοῖς χυλοῖς μᾶλλον
 εἶναι τὴν εὐοσμίαν εἴ γε τὰ μὲν πικρὰ τὰ δὲ δοιμέα τὰ
 δ' αὐστηρὰ τὰ δὲ στρυφνὰ τὰ δὲ ἄλλας ἔχοντα δυσχε-
 ρείας. οὐκ ἀλόγως δ' ἴσως· ἢ ἀποπνοὴ γάρ τις μᾶλλον
 ἀπὸ τούτων ὥστ' ἐὰν μὲν εὐκράτα λάβῃ σύμμετρον εἶναι
 πρὸς τὴν ὄσφρησιν ἐὰν δὲ ὑπερβάλλοντα δυσχερῇ καὶ βα-
 ρεῖαν ἤδη. καὶ οὐκ ἂν δόξειεν ἐν στερήσει τοιοῦτον εἶναι
 γένος ἀλλ' ἐτέραν τινα φύσιν ἔχειν εἴ γε ἔνια ποιητικὰ
 τῶν ἁκρῶν. ἢ μὲν οὖν εὐοσμία διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μὴ γλυ-
 κέσι καὶ δυσχύλοις μᾶλλον ὥς εἰπεῖν. τῶν δ' ὁσμῶν ἢ μὲν
 ἰσχυρὸς ἐκάστων δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν.

5 H

CAP. XVII. Οὐ μὲν ἄλλ' ἔνια γε τῶν ἀνθέων ἐξ
 ἀποστάσεως ἢ πλησίον ἐλθοῦσιν εὐοσμότερα καθάπερ
 καὶ τὰ ἰα δοκεῖ. τὸ δ' αἷτιον ὅτι πρὸς μὲν τὰ πόρρω
 καθαρὰ φέρεται καὶ ἀμιγῆς ἢ ὁσμὴ πλησίον δ' ὄντων
 ὅτι συνναπορρεῖ τινα καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μορίων ἅπερ
 οὐ διῴκνυται πρὸς τὰ πόρρω διὰ τὸ γεωδέστερα καὶ πα-
 χύτερα εἶναι. καθόλου γὰρ ταῖς μὲν ἀσθενέσι τῶν ὁσμῶν
 ἢ ἀμιξία τῶν δ' ἰσχυροτέρων ἐνίαις αἰ μίξεις αἰ οἰκεῖται
 χρησιμώτεραι καθάπερ τοῖς χυλοῖς οἷον καὶ τῇ σμύρνῃ·
 δοκεῖ γὰρ ἄμεινον θυμιάσθαι καταβραχεῖσα μελικράτῳ 2
 ἢ γλυκεῖ· μαλακωτέρα γὰρ ὁσμὴ κεραννυμένη καὶ γλυ-

- κυτέρα γίνεται. ταὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν
 χυλῶν. ἐνιοι γὰρ δέονται μίξεως πρὸς εὐστομίαν. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἔωθεν καὶ ὁσμαι πλεῖσται καὶ ἀκρατέ-
 στεραι, προσιούσης δὲ τῆς μεσημβρίας ἤττον, μεσημ-
 3 βρίας δ' ἥκιστα διὰ τὸ ἀναξηραίνειν τὸν ἥλιον. ὥς δ' ἐν
 ταῖς τῆς ἡμέρας ὥραις ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ
 κατὰ λόγον πλήν εἴ τινων ὁσμαι καὶ πεπάνσεις κατ' ἄλ-
 λην ὥραν ἢ εἴ τινων αἱ κράσεις τοῦ ἀέρος σύμμετροι
 πρὸς τὰς ὁσμάς, ὅπερ καὶ καθ' ἐσπέραν ἐστὶν ἐπὶ τῆς
 ἐσπερίδος καλουμένης· αὕτη γὰρ τῆς νυκτὸς ὅξει μᾶλ-
 λον. κατὰ δὲ τὰς ἡλικίας οὐκ ἐν ταῖς ἀκραις ἀλλ' ἐν ταῖς
 ἀκμαῖς εὐοσμότερα μικρόν τε παρεγκλίνοντα τὴν ἀκμὴν.
 4 οὐ γὰρ ἴσως ἢ αὐτὴ χυλοῦ καὶ ὁσμῆς πέψις. τὸ μὲν γὰρ
 νέον ἄτε πλείω τροφήν ἐπισπώμενον οὐ πέττει τὸ δὲ γε-
 γηρακὸς ἐξασθενεῖ δι' ἐνδειαν θερμότητος. οὐ μὲν ἀλλὰ
 ταῦτά γε εὐοσμότερα τῶν νέων· ἐλάττων γὰρ ἡ ὑγρότης
 ὥστ' ἐπικρατεῖ μᾶλλον ὥσπερ καὶ τὰ ἐν ταῖς χώραις ταῖς
 λεπτογείοις. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐν τῇ ἀκμῇ καὶ πρὸς
 εὐχυλίαν ἄριστα καὶ πρὸς εὐοσμίαν ὧν ἐκατέροις ἐν-
 5 ταῦθα τὸ τέλος. ἐν δὲ τοῖς ψύχεσι καὶ πάγοις ἀμβλύτε-
 ροι καὶ οἱ χυλοὶ καὶ αἱ ὁσμαι διὰ τὴν πῆξιν· πεπηγότα
 γὰρ οὐ διαδίδωσιν. ἅμα δὲ καὶ ἀφανίζεται πῶς ὑπὸ τοῦ
 ψύχους κατακρατοῦντος μᾶλλον ἐκεῖνα καὶ ἡ αἰσθησις·
 ἀμφοτέρω γὰρ ἐξίστησιν ἐκεῖνα δὲ μᾶλλον. ἐπεὶ καὶ τῶν
 καρπῶν ἐξαιρεῖται τὴν γλυκύτητα διατμίζον τῇ πῆξει
 καὶ ἐξαεροῦν. ὥσαύτως δὲ καὶ ἡ τῶν κανυμάτων ὑπερ-
 βολὴ τοὺς χυλοὺς λυμαίνεται· τὰ μὲν γὰρ κατακάει τὰ
 δὲ οὐ πέττει τὰ δ' ὥσπερ σῆπει καὶ διυγραίνει καθάπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν συκῶν ἐλέχθη· τὰς δ' ὁσμάς ἴσως ἐνίων
 6 μᾶλλον διατηρεῖ. τάχα δὲ καὶ ποιεῖ τὰς γε ἐν τοῖς ξη-
 ροῖς γινομένας, ἀκρατοι γὰρ αὗται. πολλὰς δὲ καὶ φθεί-
 ρει· τὰς δ' ἐν τοῖς καρποῖς ἐργχυλοτέρας καὶ μεμιγμένας

τινὰς εἶναι μὴ πεπαινομένων δὲ καλῶς οὐ γίνεσθαι. τὸ
 δ' ὅλον ἐν συμμετρίᾳ τινὶ τὴν μίξιν ὑπάρχειν καὶ ἐμ-
 φαίνεσθαι πῶς τὴν τοῦ ξηροῦ φύσιν ἐν ταῖς ὁσμάσι.
 τοῦτο γὰρ τὸ τὰς ὁσμάς ποιοῦν ἢ πάντων ἢ τινων· ὅπερ
 φανερόν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐστὶν ἐν τοῖς τοιούτοις
 ὑετοῖς. διακεκαυμένης γὰρ ἐν τῷ θερεῖ τὸ θερμόν πῶς
 καὶ τὸ ὕδωρ ποιεῖ τὴν εὐωδίαν. ταῦτα δὲ ποιεῖ καὶ ἐν 7
 ἄλλοις. καὶ γὰρ τὸ περὶ τὴν ἔριν λεγόμενον ὡς ὅπου ἂν
 κατὰσχῃ ποιεῖ τὰ δένδρα καὶ τὸν τόπον εὐώδη τοιοῦτόν
 ἐστὶ· ποιεῖ γὰρ οὐ πάντως ἀλλ' ἐὰν ὕλη τις ἢ νεόκαν-
 τος οὐδ' ἴσως καθ' αὐτὴν ἀλλὰ τρόπον τινὰ κατὰ συμ-
 βεβηκός· ἐφύει γὰρ ὅπου ἂν ἐπιστῇ· πεπυρωμένης γὰρ
 τῆς ὕλης ἢ κατὰμειξιν ποιεῖ τινα ἀτμίδα καὶ εὐωδίαν·
 οὐδὲ γὰρ οὐδὲ γίνεται πληθὺς ὕδατος ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ ψεκὰς ὥστε συμμετρίαν εἶναι πρὸς τὴν θερμότητα
 καὶ ξηρότητα. δεῖ δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην ποιάν τινα
 προὑπάρχειν, οὐ γὰρ ἐν πάσῃ καὶ πάντως. ὅλως δὲ καὶ 8
 ἐν ἄλλοις ἢ πύρωσις καὶ ἢ κατὰμειξιν τῶν πεπυρωμένων
 ποιεῖ τινὰς εὐωδίας καὶ τὸ ὅλον ὁσμάς ἐὰν ἔχῃ τὸ σύμ-
 μετρον. ἐπεὶ καὶ τὰ θυμιάματα ταῦτα πυρωθέντα ἀνίει
 εὐωδίας μαλακῇ δὲ καὶ οὐ κατακαιούσῃ· τὸ γὰρ σύμ-
 26H μετρον οὕτω πρὸς ὁσμὴν ἐκείνως δὲ φθορά. πάρεγγυς δὲ 9
 καὶ ταῦτό πῶς τούτῳ εἰ ἔστι μὲν τῶν δένδρων καὶ ὅλως
 τῶν ὕλημάτων εὖοςμα πολλὰ ζῶον δὲ οὐδὲν εἰ μὴ τὴν
 πάρδαλιν φασὶ καθάπερ ἐλέχθη τοῖς θηρίοις. τὰ μὲν
 γὰρ θερμὰ καὶ ξηρὰ τὴν φύσιν ὥστε λεπτοτέρα καὶ κα-
 θαρωτέρα τις ἢ αὐτῶν ἀποπνοή, τὰ δ' ἐν ὑγρότητι πλεί-
 ονι καὶ ὑλωδεστέρα δι' ὃ καὶ ἢ ἀποπνοή τοιαύτη καὶ
 ὅλως ἢ τροφή τῶν μὲν ἀπλῇ καὶ ἀπερίττωτος τῶν δὲ
 ποικίλῃ καὶ περιττωματικῇ. συμβάλλεται δέ τι καὶ τοῦτο 10
 πρὸς εὐοσμίαν ὅταν ἢ φύσις ἅμα προὑπάρχῃ ποιὰ τις,
 ἀρχὴ γὰρ αὕτη καὶ πρῶτον· ἐπεὶ οὐδὲ τὰ δένδρα πάντα

- εὐώδη διὰ τὸ μὴ τὰς ὁμοίας ἔχειν κράσεις. τάχα δὲ καὶ ἡμῖν οὐκ ἐνδηλον ἐκ τῶν ζώων τὸ εὖοσμον διὰ τὸ χειρίστην εἶναι τὴν ὄσφρησιν· ἐπεὶ τὰ γ' ἄλλα καὶ πόρρωθεν αἰσθάνεται καὶ τὸ σύνεγγυς ἀκριβέστερον· ἢ καὶ τὰ μὲν ἴσως αὐτοῖς εὐώδη τὰ δὲ καὶ ἀηδὴ πάντα φαίνεται καθάπερ καὶ ἡμῖν ἕτερα ἑτέρων μᾶλλον ἐνία δὲ καὶ ὅλως
- 11 φεύγομεν. ἀλλ' ἐκεῖνο ἄτοπον ὃ καὶ πρότερον εἵπομεν εἰ τὸ ἡμῖν κακῶδες καὶ ἄοσμον ἐκείνοις εὖοσμον γίνεται· τάχα δ' οὐκ ἄτοπον. ὁρῶμεν δ' οὖν τοῦτο καὶ ἐφ' ἐτέροις συμβαῖνον οἷον ἐν αὐταῖς εὐθὺ ταῖς τροφαῖς ὧν μάλιστα ἂν τις αἰτιάσαιτο τὰς κράσεις ἀνωμαλεῖς γε οὕσας. ἐπεὶ τὰ γε σχήματα Δηموκρίτου καθάπερ ἐλέχθη τεταγμένα ἔχοντα τὰς μορφὰς τεταγμένα καὶ τὰ πάθη καὶ . . .
- 12 ἐχρῆν ποιεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτω λεκτέον. ὃ δὲ καὶ μικρῷ πρότερον ἐλέχθη καὶ νῦν πάλιν εἵπωμεν ὅτι καὶ ἡ εὐοσμία καὶ ἡ εὐχυμία ζητεῖ τινα καὶ χώρας καὶ ἀέρος ποιότητα καὶ τροφῆς. δεῖ γὰρ μήτε ὑπερβάλλειν μήτ' ἐλλείπειν μήτε ἀλλοτριάν εἶναι τοῖς ὑποκειμένοις τὴν τροφήν ὥς τὸ μὲν πληθὺς κωλύει τὴν πέψιν τὸ δ' ἐνδεὲς οἷον ὕλην οὐκ ἔχει τὸ δὲ μὴ οἰκεῖον οὐ ποιεῖ τὸ τῆς φύσεως. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐν τῷ ποιόν τι τὸ ἔδαφος εἶναι καὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ τὰς τροφὰς καὶ τὰς πέψεις οἷας δεῖ ποιοῦντα. πρὸς ἑτέρους δὲ καρπούς καὶ χυλοὺς ἑτέρα καὶ διάφο-
- 13 ρος. ὅτι δὲ ἀληθὲς τὸ λεγόμενον ἐκ πολλῶν φανερόν. ἄλλα γὰρ ἐν ἄλλῃ χώρα καὶ εὖοσμα καὶ εὐχυλα καὶ κάρπιμα καὶ ἄκαρπα καὶ βλαστητικὰ καὶ ἀβλαστή. καὶ γὰρ ἂν ταῦθ' ὑπὸ τὴν αἰτίαν τὴν αὐτὴν πίπτει περὶ ὧν οὐδὲν ἕτερον ἂν τις αἰτιάσαιτο παρὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀέρος κράσιν καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἔδαφους τροφήν. καὶ γὰρ τὰ κωλύοντα καὶ αὖξοντα ταῦτα καὶ τὰ τὴν πέψιν ποιοῦντα καὶ εὐχυλίαν. ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ ὁσμαι καὶ οἱ χυλοὶ πολυειδεῖς

διὰ τοῦτ' οὐ μία κρᾶσις οὐδὲ μία τροφή πᾶσι πρόσφορος ἀλλ' ἐκάστοις ἢ πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν.

27 H

CAP. XVIII. Ὅθεν καὶ ταύτης τῆς ἀπορίας λύσις

διὰ τί ποτε μᾶλλον ὄντων εὐόσμων τῶν θερμῶν τόπων οὐχ ἅπαντα ἐν ἅπασιν τοῖς θερμοῖς τὰ εὖοςμα, ἔτι δὲ μᾶλλον διὰ τί ποτε τὰ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄοσμα παρὰ τούτοις εὖοςμα καθάπερ κάλαμος καὶ σχοῖνος ἐν Συρίᾳ, τὰ δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὖοςμα παρ' ἐκείνοις οὐδὲν μᾶλλον ὥς δέ τινες φασὶ καὶ ἦττον· καίτοι κατὰ λόγον καὶ ταῦτα μᾶλλον· ὑπὸ γὰρ τὴν λεχθεῖσαν αἰτίαν ἅπαντα ταῦτ' ἐστίν. ἡ γὰρ ἀνωμαλία τοῦ ἀέρος καὶ τῆς τροφῆς ἐτέρων ὄντων τῶν εἰδῶν ἄλλη πρὸς ἄλλους ἀρμόττει. διὰ τοῦτο 2 γὰρ καὶ αὐτῆς τῆς Συρίας βραχύς τις τόπος καὶ τοῦ καλάμου καὶ τοῦ σχοίνου. καὶ πάλιν τὸ ὀποβάλαμον καὶ τῶν ἄλλων τῶν τὰς εὐοσμίας ποιούντων πρὸς μὲν τὴν οἰκείαν ... πρὸς δὲ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐώδη παραπλησίαν ἢ χεῖρω κρᾶσιν ἔχει. καθάπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ καρπῶν· οὐ γὰρ ἴσης πάντα δεῖ θερμότητος οὐδ' ὁμοίας ἀλλὰ τὰ μὲν πλείονος τὰ δὲ ἐλάττονος καὶ μαλακωτέρας ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐψομένων καὶ ὅλως τῶν κατὰ τὰς τέχνας γινομένων. ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα εὐ- 3 δηλον· ἐν Αἰγύπτῳ γὰρ χεῖριστα τὰ ἄνθη καὶ τὰ στεφανώμαθ' ὥς εἰπεῖν ὅτι ὁ ἀῆρ ὀμιχλώδης καὶ δροσοβόλος. ἐν δὲ ταῖς τοιαύταις χώραις οὐ γίνεται τὸ ὅλον εὐωδία διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι πέψιν ἀλλὰ μᾶλλον ἐν ταῖς καταξήροις, ἐν ταύτῃ γὰρ ἐκπέπτουσιν· ἐπεὶ τὰ περὶ Κυρήνην διὰ ταῦτα εὖοςμα τὰ τ' ἄλλα καὶ μάλιστα τὸ ῥόδον καὶ ὁ κρόκος. ἡ γὰρ χώρα λεπτή καὶ ξηρὰ καὶ οὐκ ἄγαν θερμὴ καθαρῶ δὲ τῷ ἀέρι καὶ ἀνύδρῳ. πρὸς εὐωδίαν δὲ αἱ τοιαῦται τροφαὶ συμμετροῦνται· τὸ δὲ ῥόδον καὶ ὁ κρόκος ὀλιγότροφα δι' ὃ καὶ τῶν ἄλλων εὐοσμότερα. θαυμασιώτερον δ' ἐν Αἰγύπτῳ τὸ περὶ τὰς μυρρίνας ὅτι 4

- τῶν ἄλλων ὄντων ἀόσμων ὑπερβάλλουσιν αὐται τῇ εὐ-
 οσμίᾳ· καὶ γὰρ ἡ ξηρότης καὶ ἡ θερμότης οὐχ ἦττον ἄλλα
 μᾶλλον ἐν τισιν ὑπάρχει τῶν λοιπῶν καὶ τὰ ἄλλα δὲ
 σχεδὸν τὰ κατὰ τὴν αἴσθησιν. ἔστι μὲν δὴ καὶ τι γένος
 ἴσως ὃ μεταφυτευόμενον εἰς ἑτέρας χώρας οἶον Κύπρον
 Ρόδον Κνίδον ἐμφαίνει τι τῆς δυνάμεως· οὐθὲν μέντοι
 τῶν αὐτῶν ἄλλα καὶ πλατυφυλλοτέρη γίνεται, λεπτή
 γὰρ ἐκείνη, καὶ τὴν εὐωδίαν οὐκ ἐγγὺς πρὸς ἐκείνην.
 5 οὐ μὴν ἄλλα τό γε πλεῖστον ἐν τῇ χώρᾳ τὸ αἴτιον καὶ
 τὴν ιδιότητα ποιεῖ πρὸς τὰ ἄλλα τὴν θαυμαζομένην. τὸ
 γὰρ αὖ πάλιν μικρόκαρπον εἶναι μήτε λευκὴν ἄλλα μέ-
 λαιναν οὐχ ὑπεναντίον πρὸς τὴν εὐωδίαν· ἄμφω γὰρ ἡ
 ξηρότης· αἰτιῶνται δὲ ὥς μικρόμυρον διὰ τὸ μὴ γίνε-
 σθαι τὸ οὐράνιον ὕδωρ ὥς ἐπιξητοῦντα τὸν καρπὸν, τὰς
 6 δὲ δρόσους οὐ βοηθεῖν. τοῦτο μὲν οὖν καὶ εἴ τι τοιοῦτον
 ἕτερον ᾧ συμβαίνει δυνάμεις ἰδίας ἔχειν παρὰ τὰ ἄλλα
 κατὰ τόπους ἐνίοις ιδιωτέρων δεῖται λόγων. ὁ γὰρ κοι-
 νὸς ὅτι πολλὰς ἀνωμαλίας αἱ χῶραι φέρουσιν ἀληθῆς
 μὲν προσαπαιτεῖ δὲ καὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις καὶ διαφο-
 ράς. ἔοικεν οὖν ὁμοίως καὶ τὸ ἐν Κιλικίᾳ περὶ τὰς ῥόας
 συμβαῖνον· ὥς γὰρ ἐκεῖ περὶ τὸν χυλὸν ἐνταῦθα περὶ
 7 τὴν ὁσμὴν ἡ δύναμις καὶ ἡ ιδιότης. ἐκεῖ μὲν οὖν αἰτιά-
 σαιτ' ἂν τις τὴν τοῦ ποταμοῦ γειτνιάσιν τε καὶ φύσιν·
 ἡ γὰρ ῥόα φίλυδρον καὶ μεταβάλλειν φασὶν ἐξ ὀξέος εἰς
 γλυκὺν ἐὰν ἔχη πολυῦδρίαν ὥστ' εἰ διαρρέων ὁ ποταμὸς
 ἅμα τῷ πλήθει καὶ τῇ ποιότητι ποιεῖ τοιαύτην μετα-
 βολὴν οὐδὲν ἄτοπον. ἐνταῦθα δὲ περὶ αἰσθῆταί γε τινα δεῖ
 ζητεῖν αἰτίαν ἣτις οἰκεία πρὸς τὴν εὐοσμίαν· ἔοικε δὲ
 μάλιστα τοιαύτη τις εἶναι συντιθεμένων εἰς ταῦτ' ὅπαν-
 των οἶον τοῦ τε κοινοῦ καὶ τοῦ ἰδίου γένους τῆς μυρρί-
 8 νης καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρος. αὐτό γε τὸ φυτὸν
 ὅλως ξηρὸν καὶ τὸ γένος τοῦτο μᾶλλον τῶν ἄλλων. δη-

λοιὶ δὲ ἡ στενοφυλλία καὶ ἡ μικροκαρπία καὶ ἡ χροὰ τοῦ
 καρποῦ, πάντα γὰρ ταῦτα ξηρότητος. τὸ δὲ ξηρὸν ὀλί-
 γον ὑγρὸν ἔχει τὸ δ' ὀλίγον εὐπεπτον ἡ εὐωδία δ' ἐν
 πέψει τῇ πρὸς ὄσφρησιν αὕτη δ' ἀγλυκὴς καὶ οὐκ εὐχυ-
 λος. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ φυτοῦ ταῦτα προϋπάρχοντα ἀπὸ 9
 δὲ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρος ὅτι τὸ μὲν ξηρὸν ὁ δ' ἀήρ
 μαλακὸς ἄμφω δὲ ταῦτ' εἰς πέψιν τὸ μὲν τῷ συνέψειν ὁ
 δὲ τῷ καθυγραίνειν. ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα αἱ ἄγριαί τε τῶν
 ἡμέρων εὐοσμότεραι καὶ αἱ ἐν προσείλοις τῶν ἐν παλι-
 σκίοις καὶ μάλισθ' αἱ πρὸς μεσημβρίαν. ἅπασαι δ' αὗται
 τροφὴν ἐλάττω καὶ τὸ πέττον πλέον ἔχουσιν δι' ὃ καὶ
 οὐδ' εὐανξείς εἰς μῆκος ἀλλὰ θαμνωδέστεραι. καὶ γὰρ
 πάχος λαμβάνουσι καὶ σχίζονται μᾶλλον διὰ τὸ πολλὰς
 λαμβάνειν ἀρχὰς πέττοντος τοῦ θερμοῦ καὶ μερίζονται
 πανταχῇ· τῶν δ' ἐν τοῖς παλισκίοις εἰς ἓν μόνον ἡ ὁρμὴ
 δι' ὃ καὶ μῆκη μὲν αἱ ῥάβδοι μᾶλλον λαμβάνουσι πάχῃ
 δ' οὐ, καὶ ἐκ τούτων αἱ βακτηρίαι καθάπερ ἄλλοθι τε
 καὶ ἐν Σκιάθῳ. κοινὸν δὲ τοῦτο ἴσως ἐπὶ πάντων τῶν 10
 δένδρων ἐστί. λοιπὸν δ' οὖν εἰπεῖν διὰ τί ταῦτα οὐκ
 εὐώδη· τούτων δ' αἰτιατέον δρόσον τὴν πρόσειλον. αὕτη
 δὴ πολλὴ πίπτουσα καθυγραίνει τὰ μὲν ἄνθη καὶ ὑγρό-
 τερα τὴν φύσιν ὄντα μᾶλλον τὰ δὲ ἄμικτα καὶ ξηρὰ ἔλατ-
 τον καὶ ἀσθενέστερον, δι' ὃ καὶ κρατεῖται μᾶλλον ἀπὸ
 τῆς αὐτῆς ὑγρότητος. ὁ δὲ μύρρινος . . . σημεῖον δὲ καὶ
 τὸ εἰρημένον ὑπὲρ αὐτοῦ· μικρόκαρπος γὰρ εἶναι δοκεῖ
 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ κατὰ κεφαλῆς ὕδωρ ἱκανόν.
 ὥστε τοῦ μὲν μυρρίνου διὰ τούτων πειρατέον ἀναζητεῖν
 28H τὰς αἰτίας. τῶν δ' ἐν τοῖς ψυχροῖς εὐόδμωσι τὴν θερ- 11
 μότητα τὴν ἐν τῇ γῇ νομιστέον εἶναι· πανταχοῦ γὰρ τὸ
 θερμὸν τὸ πέττον ἄλλοτε μὲν ἐκτὸς προσπίπτον ὅτε δὲ
 κατακλειόμενον ὥσπερ καὶ ἐν τῇ τῆς ὁπώρας πεπάνσει·
 παραπλήσιον γὰρ τὸ συμβαῖνον· ἀντιπεριϋσταμένη γὰρ

ἡ θερμότης εἰς τὴν γῆν καὶ συνελαννομένη πέττει. δεῖ
 δὲ καὶ τὴν γῆν μήτε πηλώδη μήτε πίειραν εἶναι μήτε
 γλίσχραν· διὰ γὰρ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν γλίσχρότητα
 οὐχ ὁμοίως ἐργάζεται τὸ θερμὸν, ἀλλὰ χρὴ τοιαύτην
 ὥστε μήτε τὸ ἐκ τοῦ ἀέρος δέχεσθαι ψυχρὸν τό τε ἐν
 12 αὐτῇ θερμὸν ἀποστέργειν καὶ θηρεῖν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ
 ἐν τῇ Ἰλλυρίδι βελτίων ἢ ἱρις ἢ ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν δὲ τῇ
 Θράκῃ καὶ ταῖς ἔτι ψυχροτέrais ἅμα καὶ ἀπεπτοτέrais
 ὅλως ἄοσμος· καὶ γὰρ ἡ γῆ πίειρα καὶ ἡ ὑγρότης πολλή
 καὶ ὁ χειμὼν ἔκτοπος· ἐν δὲ ταῖς ἀλειναῖς καὶ λεπταῖς
 διὰ τὴν μαλακότητα τοῦ ἀέρος ἄοδμος· οὐκ ἴση γὰρ ἡ
 ἀντιπερίστασις. ἐξ ἀμφοῖν δὲ ζητητέον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς
 ὑπὲρ γῆς εὐόδοις καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκ τοῦ ἀέρος
 τὰς δυνάμεις τὰς εἰς τὴν πέψιν συνεργούσας. ὑπὲρ μὲν
 οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIX. Τὰς δ' ὁσμάς ἤδη τὰς ἀπ' ἀλλήλων οἱ
 καρποὶ μὲν οὐχ ἔλκουσιν οὐδ' ὅλως οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς
 φυτοῖς μορίων ὥστε γε καὶ ποιεῖν τι δῆλον. ὥστε καὶ
 παραφυτεύομέν γ' ἔνια τῶν δριμέων οἷον σκόρδα καὶ
 κρόμυα τοῖς στεφανώμασι· φασὶ γὰρ ὠφελεῖν εἰς εὐω-
 διάν. τοῦτο δ' εἴπερ ἀληθὲς δυοῖν θάτερον αἰτιάσασθαι
 ἢ τις ὥς τὸ κακῶδες ἀφαιρουμένων. ἕκαστον γὰρ δὴ
 τρέφεται τῷ οἰκείῳ καὶ ἔλκει τὸ συγγενὲς, ἀφαιρεθέντος
 δὲ τοῦ ἀλλοτρίου καθαρώτερον καὶ εὐωδέστερον τὸ λοι-
 πόν· ἢ ὥς καταξηραίνοντων τὸν τόπον διὰ τὴν θερμό-
 τητα καὶ πολυτροφίαν· ἐν δὲ τοῖς ξηροῖς ἅπαντα εὐωδ-
 μότερα. τοῦτο μὲν οὖν ὥς ἂν καθ' ὑπόθεσιν εἰρήσθω.
 2 οἱ δὲ χυλοὶ χωρισθέντες ἔλκουσι, καὶ μάλιστα τό τε ἔλαι-
 ον καὶ ὁ οἶνος. ὃ δὴ καὶ ἄλογον φαίνεται τί δὴ ποτε τὸ
 μὲν ὕδωρ καὶ λεπτομερὲς ὃν τοῦτο καὶ ἄοδμον καὶ ἄχυ-
 μον καὶ ὅλως ὃν διειδὲς οὐ δέχεται τὰ δὲ καὶ ἔγχυμα καὶ
 ὀδμώδη καὶ παχύτερα δέχεται ὁ δὲ οἶνος καὶ μὴ ἐμβαλ-

λομένων ἀλλὰ πλησίον ὄντων· ἔλκει γὰρ τῷ ἔχειν τινὰ
 θερμότητα ἐν ἑαυτῷ· τοῦτο γὰρ τὸ ἔλκον, τὸ δ' ὕδωρ
 ἥκιστα ἔχει, φύσει γὰρ ψυχρόν. δεῖ δὲ τὸ δεξιόμενόν τε 3
 ἅμα καὶ διατηρῆσον μὴ οὕτω λεπτόν τι ὥς στεγνὸν καὶ
 φυλακτικόν τι εἶναι· τὸ μὲν γὰρ διΐησιν ὥσπερ ἡθμός
 οὐκ ἔχον ᾧ στέγει· τὸ δὲ σωματωδέστερον καὶ πυκνότε-
 ρον εἰς τε τὸ δέξασθαι καὶ τηρεῖν εὐφυνὲς πρὸς ἅμφω
 συμμετρίαν ἔχον, ἅπερ ἀμφοτέρω τῷ οἴνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ
 συμβέβηκε. καὶ οἱ μυρεψοὶ δὲ τὰς ὁσμάς εἰς τὸ ἐλαιον
 τίθενται· καὶ γὰρ ἄλλως ἀρμόττον πρὸς τὴν χρεῖαν καὶ
 ἅμα δύναται μάλιστα θησαυρίζειν διὰ τὴν ἀμεταβλησίαν·
 τὸ δὲ ὕδωρ εὐθύς διαπνεῖ καὶ ὥσπερ ἐκπλύνει καὶ διΐστη-
 σιν. ἡ δὲ λεπτότης ὥσπερ εἵπομεν οὐ χρήσιμος, ἐπεὶ
 οὐδ' ὁ ἀήρ δύναται κατέχειν ἀλλὰ διαπέμψαι μόνον.
 τῶν δὲ ξηρῶν μάλιστα μὲν ὅσα μανὰ καὶ ἄοσμα καὶ 4
 ἄχυλα καθάπερ ἔρια καὶ τὰ ἱμάτια καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦ-
 τον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὅσα χυλοὺς ἔχει καὶ ὁσμάς ὥσπερ
 καὶ τὸ μῆλον· καὶ γὰρ τοῦτο δέχεται καὶ ἔλκει τὰς ἐκ τῶν
 χυλῶν ὁσμάς· ἔχγυλον γὰρ αὐτὸ μᾶλλον· χρὴ γὰρ ὥς
 ἀπλῶς εἰπεῖν μήτε κατάξηρον εἶναι τὸ δεξιόμενον ὥσπερ
 τέφραν ἢ ἄμμον μήτε κάθυγρον· τὸ μὲν γὰρ διῶν οὐχ
 ἄπτεται ἐν τῷ δὲ διαχεῖται καὶ ἐκκλύζεται. διὰ τοῦτο 5
 γὰρ καὶ τὰ ἔχνη τῶν λαγῶν εὐσημότερα ψεκασθέντα μα-
 λακῶς ὑπ' αὐτὴν τὴν κυνηγίαν· ἐμμένει γὰρ μᾶλλον διὰ
 τὸ σφοδρῶς ἀπεριδέσθαι καὶ εἰς βάθος καὶ οὐχ ὥσπερ
 ξηρᾶς οὕσης ἐπιπολῆς οὐδ' αὖ πηλώδους ὥσπερ ἐφ'
 ὕδατι καὶ νότῳ. ἐναντία γὰρ καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ
 ὕδατα καὶ ἀπόλλυσιν ἅμφω τὰς ὁσμάς. ἀλλὰ δεῖ καθά-
 περ τὰ ἀπομάγματα τῶν δακτυλίων μέσῃν τινὰ κρᾶσιν
 ἔχειν. καὶ περὶ μὲν τούτων ἄλις.

CAP. XX. Ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν ἡμερα τὰ δ' ἄγρια τῶν
 ἀόσμων οὐκ ἀκολουθεῖ κατὰ τὸ γένος ἀλλ' ἐνθα μὲν

- εὐοσμον τὸ ἡμερον καθάπερ τὸ ῥόδον ἐνθα δὲ τὸ ἄγριον
 ὥσπερ Ἴον τὸ μέλαν καὶ ὁ κρόκος. ὁ δὲ ἔρπυλλος καὶ τὸ
 ἐλένιον δριμύτερα καθάπερ καὶ τῶν λαχανωδῶν τὸ πῆ-
 γανον. αἴτιον δὲ ὥς μὲν εἰπεῖν καθόλου τὸ καὶ πρότε-
 ρον λεχθὲν ὅτι τὴν συμμετρίαν ἐκάτερα λαμβάνει δι'
 ἐκατέρου τῆς ὑγρότητος καὶ ξηρότητος ἐξ ὧν αἰ ὀσμαιί.
- 2 ὥς δὲ καθ' ἕκαστα φανερόν ἐπισκοποῦσι. τὸ μὲν γὰρ
 Ἴον τό γε μέλαν καὶ ὁ κρόκος οὔτε πολλῆς δεῖται τροφῆς
 ἐξ αὐτῶν θ' ἱκανήν ... κεφαλόρριζα γὰρ ὥστ' ἐν τοῖς
 ἡμέροις ἢ πλειῶν ἀπεπτοτέρα. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς
 μὲν τέφραν περιβάλλουσι τοῖς δ' ἐπιπάττουσι. τὸ δὲ
 ῥόδον καὶ ὁ ἔρπυλλος καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις ἄγρια μὲν
 ὄντα ξηρότερα τοῦ συμμετρου γίνεται δι' ὃ τὸ μὲν ῥόδον
 ἀσθενὲς οἷόν τι ἄοδμον καὶ ἄνικμον ὄν· οὐδὲ γὰρ τὸ Ἴον
 τὸ λευκὸν ἐν ταῖς ἄραν ξηραῖς καὶ λεπταῖς εὐοσμον οὐδ'
 ὅπου θερμὸς σφόδρα καὶ ἔμπυρος ὁ ἀήρ· ἀναξηραίνει
- 3 γὰρ. ὁ δ' ἔρπυλλος καὶ τὸ ἐλένιον καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα
 διὰ τὴν ξηρότητα δριμείας ἄραν ἴσχει καὶ σκληρὰς τὰς
 ὁδμὰς ἡμερούμενα δὲ μαλακωτέρας. ἢ δὲ συμμετρία δι'
 ὅτι καὶ πέψιν ποιεῖ φανερόν. ἐπεὶ καὶ τῶν εὐωδῶν ὀ-
 σμαὶ πρὸς τῇ τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν
 ἀπαιτοῦσιν ὥστ' ἀναμίγνυσθαι μῆτε κωλύεσθαι μῆθ'
- 4 ὑφ' ἐνός. εἰοικε γὰρ τοιοῦτόν τι συμβαίνειν καὶ περὶ τὰ
 ἔχνη τῶν λαγῶν ὧν καὶ ἀρτίως ἐμνήσθημεν. οὔτε γὰρ
 θέρους εὐοσμα οὔτε χειμῶνος οὔτε ἤρος ἀλλὰ μάλιστα
 τοῦ φθινοπώρου. χειμῶνος μὲν γὰρ ὑγρὰ θέρους δ' αὖ
 ξηρανθέντα δι' ὃ καὶ μεσημβρίας χεῖριστα· τοῦ δ' ἤρος
 αἱ τῶν ἀνθῶν ὀσμαι παρενοχλοῦσι· τὸ δὲ μετόπωρον
 σύμμετρον ἔχει πρὸς ἅπαντα τὴν κρᾶσιν. περὶ μὲν οὖν
 ὀσμῶν καὶ χυλῶν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ καρποῖς ἐκ τού-
 των θεωρητέον. ὅσα δ' ἤδη κατὰ τὰς μίξεις καὶ τὰ πάθη
 πρὸς ἀλλήλα καὶ τὰς δυνάμεις ταῦτα καθ' αὐτὰ λεκτέον.

INDEX NOMINUM.

- Ἀβδηρίτις* 3, 1, 5.
Ἀγαμέμνων 4, 13, 2.
Ἀδράμυττα 9, 4, 2.
Ἀδρία 4, 5, 2. 6.
Ἀθῆναι 3, 18, 6. 4, 13, 2. 6, 2, 4.
 6, 3, 3. 6, 7, 2. 8, 2, 10. 8, 4, 5.
 8, 8, 2. C. 3, 17, 7. 4, 9, 5.
Ἀθηναῖοι 9, 20, 5.
Αἶγαι Euboeae 9, 20, 5.
Αἰγύπτιοι 4, 8, 10. 9, 20, 5.
Αἴγυπτος 1, 1, 7. 1, 6, 11. 1, 14, 2.
 2, 2, 7. 10. 2, 3, 2. 2, 6, 2.
 7—9. 3, 1, 5. 3, 3, 5. 3, 5, 4.
 4, 2, 1. 4. 5. 4, 7, 2. 4, 8, 2.
 14. 4, 10, 2. 4, 12, 4. 6, 3, 1.
 6, 8, 5. 8, 1, 6. 8, 2, 7. 8, 6, 6.
 8, 7, 4. 9, 15, 1. C. 1, 9, 2.
 1, 11, 5. 1, 17, 9. 2, 9, 8. 2.
 13, 4. 2, 14, 2. 3, 3, 3. 3, 23, 4.
 4, 11, 8. 4, 12, 3. 5, 3, 3. 6.
 8, 7. 6, 10, 10. 6, 11, 2. 6.
 11, 15. 6, 18, 3. 4.
Αἰθιοπία 2, 6, 10. 9, 15, 2. C. 3,
 3, 3.
Αἴμος 4, 5, 7. C. 2, 9, 2.
Αἴνεια 4, 14, 3. 8, 4, 4.
Αἰνιανική (ἔλη) 5, 2, 1.
Αἴνος 4, 11, 4.
Ἀκανθος C. 3, 15, 5.
Αἰολεῖς 3, 8, 5.
Ἀεσίνης Indiae 4, 4, 4. 4, 11, 13.
Ἄκοναι pagus in Mariandynis 9,
 16, 4.
Ἀκτὴ Peloponnesi 8, 2, 11.
Ἀλέξανδρος 4, 4, 1. 5. 4, 7, 3.
Ἀλεξίας discipulus Thrasyae 9, 16, 8.
Ἀλωπεκόννησος 1, 6, 13.
Ἄμιος 4, 5, 5.
Ἀμμων 4, 2, 1. 4, 3, 5. 5, 3, 7.
- Ἄντανδρος* 4, 16, 2. 5, 6, 1. C.
 5, 4, 7.
Ἀντιγενίδης tibicen 4, 11, 4.
Ἀντίγονος 4, 8, 4. 9, 4, 8.
Ἀντικύρα 9, 9, 2.
Ἀντιλίβανος 9, 7, 1.
Ἀπολλωνία ad ionicum sinum 8, 11,
 3. C. 4, 2, 2. C. 4, 16, 2.
Ἀραβες 9, 4, 2. 8. 9, 20, 5.
Ἀραβία 2, 6, 5. 4, 4, 14. 4, 7, 1.
 8. 5, 4, 7. 9, 4, 10. 9, 7, 2.
Ἀραβικός κόλπος 4, 7, 7.
Ἀρία χώρα 4, 4, 12.
Ἀρκάδες 1, 9, 3. 3, 16, 3. 9, 15, 4.
 C. 2, 17, 1.
Ἀρκαδία 2, 7, 7. 3, 1, 2. 3, 4, 5.
 3, 6, 5. 3, 7, 1. 3, 9, 4. 8. 3,
 10, 2. 3, 12, 4. 3, 13, 7. 3,
 16, 2. 4, 1, 2. 4, 5, 2. 4, 13,
 2. 4, 16, 4. 5, 2, 1. 5, 4, 6.
 6, 2, 4. 9, 15, 4. 9, 18, 10.
 9, 20, 2. C. 15, 2, 2. 5, 17, 1.
Ἀρμένιοι 9, 20, 5.
Ἀρπαλος 4, 4, 1.
Ἀρχιππος archon 4, 14, 11.
Ἀσία 4, 4, 1. 4, 5, 5. 8, 4, 5. 9,
 1, 3. 9, 3, 4. 9, 7, 3. C. 4,
 11, 6.
Ἀττική 9, 20, 3.
Ἀχαΐα 8, 4, 4. 9, 15, 8. 9, 18,
 11. 9, 20, 2.
Ἀχαῖς τῆς Πελοποννήσου 9, 1, 3.
Βαβυλῶν 2, 2, 2. 8. 2, 6, 2. 4. 6.
 7. 3, 3, 5. 4, 4, 1. 8, 6, 6.
 8, 7, 4. 8, 11, 7. C. 1, 2, 1.
 8, 3, 7. 2, 17, 3.
Βαβυλώνιοι C. 3, 17, 4.
Βαγώας 2, 6, 7.

Βάκτροι 4, 4, 7. 8, 4, 5. 8, 6, 6.
 Βοηδορία Boeotiae 4, 11, 9.
 Βοιωτία 2, 3, 3. 8, 4, 8. 9, 10, 3.
 C. 5, 5, 2. 5, 12, 3. 6, 13, 4.
 Βοιωτοὶ 9, 13, 1. 9, 20, 5:

Γεδρωσία 4, 4, 13.
 Γορτύνια 1, 9, 5.

Δάμασκος 3, 15, 3.
 Δαρείος 2, 2, 7.
 Δελφοὶ 4, 13, 2.
 Δῆλος 4, 13, 2.
 Δημήτριος 5, 2, 4. 5, 8, 1.
 Διομήδους ἱερὸν ἐν Ἀδρία 4, 5, 6.
 Διόνυσος 4, 4, 1. ὁ πρεσβύτερος
 4, 5, 6.
 Δίος Macedoniae 1, 13, 11.
 Δωριεῖς 3, 16, 3.

Ἐβρος C. 5, 14, 3.
 Ἐλάτεια 8, 8, 2.
 Ἐλένη 9, 15, 1.
 Ἐλεφαντίνη 1, 3, 5. 1, 9, 5.
 Ἐλικῶν 9, 10, 3.
 Ἑλλὰς 2, 2, 10. 3, 3, 5. 4, 4, 1.
 5. 5, 2, 1. 6, 4, 10. 8, 1, 7.
 8, 2, 7. 8, 11, 6. 9, 6, 2. 9,
 15, 1, 4. C. 1, 2, 1. 4, 11, 8.
 5, 12, 4.
 Ἑλληνες 4, 4, 4. 5. 10. 9, 20, 5.
 Ἑλλήσποντος 8, 2, 10. 3, 23, 5.
 Ἑλήνηωρ 5, 8, 3.
 Ἐπισύναγγαι regio Asiae C. 4, 11, 6.
 Ἐρετρία C. 6, 10, 9.
 Ἐρυθρὰ θάλασσα 1, 4, 2. 2, 6, 5.
 4, 7, 1. C. 2, 5, 5.
 Εὐβοία 4, 5, 4. 4, 14, 11. 5, 2, 1.
 8, 4, 4. 8, 8, 5. 8, 10, 4. 8,
 11, 7. 9, 10, 3. 9, 15, 4. 9,
 20, 6. C. 5, 12, 2. 11.
 Εὐβοεῖς C. 2, 17, 1.
 Εὐδημος φαρμακοπώλης 9, 17, 2.
 Χίος 9, 17, 3.
 Εὐεσπερίδες νῆσοι 4, 3, 2. 6, 3,
 3. 8, 6, 6.
 Εὐρώπη 1, 9, 5. 4, 5, 5. 9, 7, 3.

Εὐφράτης 4, 8, 10. C. 2, 19, 1.
 Ἐφεσος 5, 4, 2.
 Ζάκυνθος 9, 16, 4.
 Ζεὺς 1, 9, 5.

Ἡλεία 3, 3, 6. 3, 9, 4. 3, 16, 3.
 Ἡλείων ἡ 1, 6, 13.
 Ἡλιος 9, 5, 2.
 Ἡπειρος 2, 2, 6.
 Ἡρακλέους στήλαι 4, 6, 4.
 Ἡρακλεία ἡ Τραχινία 4, 15, 2. ἡ
 ἐν Πόντῳ 9, 16, 4. Tyrrhenica
 9, 16, 6. Arcadiae 9, 18, 10.
 Ἡρώος κόλπος 4, 7, 2. 9, 4, 4.
 Ἡρώων πόλις 9, 4, 9.
 Ἡσιόδος 3, 7, 6. 8, 1, 2. 9, 19, 2.

Θάλαττα ἡ παρ' ἡμῶν 1, 4, 2. ἡ
 περὶ ἡμᾶς 4, 6, 1. ἡ ἔσω 4, 6,
 4. ἡ ἔξω 1, 13, 1. 4, 6, 1. 4,
 7, 8. ἡ περὶ Ἡρακλέους στήλας
 4, 6, 4. 4, 7, 1.

Θάσος 9, 18, 11.

Θεσπιαὶ 9, 18, 10.

Θεσπρωτὶς 4, 10, 2.

Θετταλία 3, 5, 4. 4, 14, 13. 8, 7,
 4. 8, 9, 1. 8, 10, 4. 9, 15, 4.
 C. 4, 16, 2. 5, 12, 2. 4, 7, 9.
 5, 14, 2. 4.

Θετταλοὶ 8, 7, 4. 3, 20, 8.

Θέτταλος Pisistrati filius 2, 3, 3.

Θράκη 1, 16, 13. 4, 5, 2. 5. 4,
 14, 13. 6, 7, 2. 9, 7, 4. 9,
 13, 4. 9, 15, 3. C. 2, 5, 1. 3,
 23, 4. 5, 12, 11. 5, 14, 6. 6,
 18, 12.

Θηβαϊκὸς νόμος 4, 2, 8.

Θηβαῖοι 9, 20, 5.

Θηβαῖς 4, 2, 10.

Θρασύας Μαντινεὺς 9, 16, 8. 9,
 17, 1. 2.

Ἰδαῖα ὄρη ἐν Κρήτῃ 3, 2, 6. 4,
 1, 3.

Ἰδη 3, 3, 4. 3, 5, 1. 3, 7, 2. 3,
 8, 7. 3, 9, 3. 5. 3, 10, 2. 3,

- 11, 2, 4. 3, 12, 3. 5. 3, 14, 1.
 3, 15, 3. 3, 17, 3. 4. 6. 4, 5, 4.
 9, 2, 5. 7. Τρωάς 3, 11, 2. ἐν
 Ἀσίᾳ 4, 5, 5.
 *Ἴλιον 4, 13, 2.
 Ἰλλυριοὶ 4, 5, 2. C. 6, 18, 12. Ἰλ-
 λυριοὶ 9, 7, 4.
 *Ἴλιον μνημα 4, 13, 2.
 Ἰνδικὴ χώρα 4, 4, 4, 11.
 Ἰνδοὶ 4, 4, 1. 5. 14. 4, 7, 3. 8. 7,
 13, 8. 9, 7, 2. 9, 15, 2. C.
 3, 3, 3.
 Ἰνδὸς magus 9, 18, 8.
 Ἰόνιος κόλπος 8, 11, 3. C. 4, 2, 2.
 Ἰππίας campus Boeotiae 4, 11, 8.
 Ἰσσοὶ 7, 4, 9.
 Ἰταλία 2, 8, 1. 4, 5, 5. 6.
 Ἰωνες 4, 2, 4.
 Ἰωνία 4, 2, 4.
 Καμπὴ ὄξεια in Boeotia 4, 11, 8.
 Κάνηθος Euboeae 8, 8, 5.
 Καππαδοκία 8, 2, 9. 8, 11, 5.
 Καρμανία 4, 7, 5.
 Καρυστία 8, 4, 4.
 Καρχηδὼν 4, 3, 2.
 Κάφναι Arcadiae 4, 13, 2.
 Κεῖοι 9, 16, 9.
 Κερυνία Achaiae 9, 18, 11.
 Κήρινθος in Euboea 8, 11, 7.
 Κήφισος 4, 11, 8. 9. C. 5, 5, 2.
 Κίθρον Thessaliae 5, 14, 4.
 Κιλικία 2, 2, 7. 10. 3, 2, 6. 4,
 5, 5. 4, 8, 8. 8, 2, 9. C. 1, 9,
 2. 2, 13, 4. 2, 14, 2. 5, 3, 3.
 6, 18, 6.
 Κίλικες 9, 20, 5.
 Κίνδριον mons Cretac 3, 3, 4.
 Κιρκάιον 5, 8, 3.
 Κίρκη 5, 8, 3. 9, 15, 1.
 Κισσὸς C. 6, 18, 9.
 Κιτίβαινα 9, 4, 2.
 Κλειτορία 9, 15, 6.
 Κνίδος 4, 2, 4. C. 6, 18, 4.
 Κόπτος Arabiae 4, 7, 1.
 Κορινθία 2, 8, 1.
 Κόρινθος C. 3, 20, 5. 5, 14, 2.
 Κρανιον regio Corinthi C. 5, 14, 2.
 Κρηνίδες in Thracia C. 5, 14, 6.
 Κρήτη 1, 9, 5. 2, 2, 2. 2, 6, 9.
 11. 3, 1, 5. 3, 2, 6. 3, 3, 3.
 4. 4, 1, 3. 4, 2, 3. 4, 5, 2. 4,
 6, 5. 7, 4, 9. 9, 1, 3. 9, 13, 1.
 9, 16, 1—4. C. 1, 2, 2.
 Κύζικος 8, 11, 3. C. 4, 2, 2.
 Κυλλήνη 3, 2, 5. 4, 1, 3. 9, 15, 7.
 Κύπρος 1, 9, 5. 2, 6, 7. 8. 5, 7,
 1. 5, 8, 1. C. 6, 18, 4.
 Κυρηναῖοι 6, 3, 3.
 Κυρήνη 1, 6, 13. 3, 1, 6. 6, 3,
 7. 6, 6, 5. 8, 6, 6. C. 6, 18,
 3. — ηναία 4, 2, 1. 4, 3, 3. 5,
 3, 7.
 Κύρνος 3, 15, 5.
 Κύτωρα 3, 15, 5.
 Λακεδαιμόνων 3, 16, 3.
 Λακωνικὴ 4, 5, 2. 8, 4, 5. 9, 15,
 4. 9, 15, 8. C. 3, 3, 4.
 Λάμψακος 1, 6, 13.
 Λαπαία 2, 6, 9.
 Λάρισσα Thessaliae C. 5, 14, 2.
 Λατίνη 5, 8, 1.
 Λάτινοι 5, 8, 3.
 Λεβαδία 4, 11, 8.
 Λέσβος 3, 9, 5. 3, 18, 13.
 Λευκά ὄρη in Creta 4, 1, 3.
 Λήλαντος in Euboea 8, 8, 5. 8,
 10, 4.
 Λῆμνος C. 4, 9, 6.
 Λίβανος 9, 7, 1.
 Λιβύα 2, 6, 2. 4, 3, 1—5. 6, 3,
 3. 8, 10, 4. C. 1, 5, 1. 3, 17,
 2. 3, 23, 4.
 Λιβύες 4, 3, 6. 9, 1, 7.
 Λιπάρα 1, 11, 2. 3, 17, 2.
 Λυκείον 1, 7, 1.
 Λυκία 4, 5, 2.
 Λωτοφαγία 4, 3, 2.
 Λωτοφαγοὶ 4, 3, 1—3.
 Μαγνησία 4, 5, 4.
 Μαιῶτις 9, 13, 2.
 Μακεδόνες 8, 4, 5.

- Μακεδονία* 3, 3, 1. 4. 8. 3, 4, 1.
 3, 5, 4. 3, 8, 7. 3, 9, 2. 6. 3,
 10, 2. 3, 11, 4. 3, 12, 2. 3,
 15, 3. 4, 5, 4. 5. 5, 2, 1. 8,
 9, 1. 9, 2, 3. 9, 3, 3. C. 1,
 13, 11. 5, 12, 7. 6, 18, 12.
Μάμαλι 9, 4, 2.
Μαραθῶν 9, 13, 1.
Μαριανδυνοὶ 9, 16, 4.
Μέγαρα 2, 7, 5. 5, 2, 4.
Μεγαρεῖς C. 3, 16, 3. 3, 20, 4.
Μεγαρίς 2, 8, 1. 8, 2, 11.
Μέλας 4, 4, 8. 9. C. 5, 5, 2.
Μέμφις 1, 9, 5. 4, 2, 11. 12. 8, 2, 7.
Μεσσηνία in Sicilia 8, 2, 8.
Μεταδίδες 9, 20, 5.
Μηδία 4, 4, 1—3. 8, 11, 6. 9, 1,
 3. 9, 7, 2. C. 5, 12, 6. 5, 18, 3.
Μῆλος 8, 2, 8. 4, 11, 8.
Μηρός mons Indiae 4, 4, 1.
Μίλητος 4, 14, 9. C. 5, 10, 3.
Μιτυληναίων αἰγίαλον 1, 6, 13.
Μουσαῖος 9, 19, 2.
Μύλαι in Sicilia 8, 2, 8.

Νασαμωνική 4, 2, 1.
Νεῖλος 4, 8, 2. C. 3, 3, 3.
Νέσος in Abderitide 3, 1, 5.
Νικόδωρος archon 1, 19, 5.

Οἶτη 4, 5, 2. 9, 10, 2. C. 6, 13, 4.
Ὀλυμπία 4, 13, 2.
Ὀλυμπίας ventus 4, 14, 11. C. 5,
 12, 4.
Ὀλύμπιον prope Corinthum C. 5,
 14, 2.
Ὀλύμπος 1, 9, 3. 3, 11, 2—5. 4,
 5, 3. 5, 7, 7. *πειρικός* 3, 2, 5.
 4, 5, 4. *μακεδονικός* 3, 15, 5.
μύσιος 3, 2, 5. 4, 5, 4. 5.
Ὀλυνθία C. 1, 20, 4.
Ὀλυνθος 8, 11, 7.
Ὀμηρος ὁ ποιητής 3, 1, 3. 9, 15,
 1. 7.
Ὀποῦς 1, 7, 3.
Ὀρδύνος mons Lesbi 3, 18, 13.
Ὀρχόμενος 4, 10, 1. 4, 12, 4.
- λίμνη Ὀρχομενία* 9, 13, 1. C.
 5, 12, 3.
Ὅσσα 4, 5, 2.
Ὀφελλος 4, 2, 3.

Πάγγαιος 6, 6, 4.
Πάνδειος ἀνδριαντοποιὸς 9, 13, 4.
Παντικάπαιον in Ponto 4, 5, 3. 4,
 14, 13.
Πάρνησος 3, 2, 5. 4, 5, 2. 5, 2,
 1. 6, 3, 7. 9, 15, 4. 8. 9, 16,
 3. C. 6, 13, 4.
Παφλαγονία C. 5, 18, 3.
Πατραϊκή 9, 15, 8. 9, 20, 2.
Πειραιεὺς 6, 3, 2.
Πείσαγγαι C. 4, 9, 5.
Πεισίστρατος 2, 3, 3.
Πελεκανία in Boeotia 4, 11, 8.
Πελοπόννησος 8, 2, 11. 9, 1, 3.
Περσὶς 4, 4, 2. 3. 4, 7, 5.
Πέρσαι 4, 2, 7.
Πέτρα Cappadociae 8, 11, 5.
Πήλιον 4, 5, 2. 4. 9, 15, 4.
Πίναρος 2, 2, 7. C. 1, 9, 2.
Πίσσατοι in Asia 8, 4, 5.
Πλοάδες νῆσοι in lacu Orchomenio
 4, 12, 4.
Πόντος 4, 5, 2. 3. 4, 14, 13. 5,
 2, 1. 9, 16, 4. 9, 17, 4. C.
 3, 23, 4. 5, 12, 6. 11.
Προβατία in Boeotia 4, 11, 8.
Προποντὶς 4, 5, 4.
Πυρὰ ad Oetam 9, 10, 2.
Πύρρα 9, 18, 10.
Πυρραῖα ὄρη in Lesbo 3, 9, 5. C.
 2, 6, 4.

Ῥήγιον 4, 5, 6.
Ῥόδος 2, 6, 3. 3, 3, 5. 4, 2, 4. 4,
 5, 2. C. 2, 3, 7. 6, 18, 4.
Ῥύνδακος 5, 2, 1.
Ῥωμαῖοι 5, 8, 2.

Σάβα 9, 4, 2.
Σαβαῖοι 9, 4, 5.
Σάλαμις 8, 2, 11.
Σάνδρον κρήνη in Creta 3, 3, 4.

Σικελία 2, 6, 11. 6, 4, 10. 8, 2, 8. 8, 4, 4. 8, 6, 3. 6.
Σικυών 6, 7, 2.
Σιμωνίδης archon 6, 3, 3.
Σινώπη 4, 5, 5.
Σινωπική χώρα 4, 5, 3.
Σινθαί 9, 13, 2. 9, 15, 2.
Σόλοι in Cilicia 2, 2, 7.
Σούσα 9, 15, 7. 9, 16, 8.
Στάγειρα 3, 11, 1. 4, 16, 3.
Στυρμών 4, 9, 1.
Σύβαρις 1, 9, 5.
Συρακοῦσαι C. 3, 20, 5.
Συρία 1, 11, 4. 2, 6, 2. 5. 7. 8. 3, 2, 6. 3, 15, 3. 4, 2, 4. 4, 4, 1. 14. 4, 5, 5. 4, 8, 4. 8. 5, 7, 1. 5, 8, 1. 6, 3, 7. 8, 6, 3. 9, 1, 7. 9, 2, 2. 9, 6, 1. 9, 7, 2. 9, 9, 2. 9, 11, 1. C. 2, 3, 7. 3, 17, 2. 3, 20, 5. 6, 18, 1. 2.
Συροί 2, 6, 5. 9, 20, 5. C. 3, 20, 5.
Σύρτις 6, 3, 3.
Τάρας 4, 14, 9. C. 2, 7, 5. 4, 16, 2. 5, 10, 3.
Ταρασία in Creta 3, 3, 4.
Τάρρα 2, 2, 2.
Ταῦρος 8, 2, 9.
Τέγεα 9, 13, 4. 9, 15, 6.
Τελέθριον 4, 5, 2. 9, 15, 4. 8. 9, 20, 6.
Τιάραι in Asia min. 1, 6, 13.
Τρωῖλος 4, 5, 4.
Τορώνη 4, 8, 8.

Τροίη 9, 18, 11.
Τύλος ins. in mari rubro C. 2, 5, 5. in sinu arabico 4, 7, 7. 5, 4, 7.
Τυρρηνία 3, 17, 1. 9, 15, 1.
Τυρρηνοί 9, 16, 6.

Τμηττός 6, 7, 2.

Φάλακραι ad Idam 3, 17, 6.
Φάλκος in Megaride 2, 8, 1. 8, 2, 11.
Φάρις insula Lotophagorum 4, 3, 2.
Φένεος in Arcadia 3, 1, 2. 5, 4, 6. 9, 15, 7. C. 5, 14, 9.
Φίλιπποι 2, 2, 7. 4, 14, 12. 4, 16, 2. 3. 6, 6, 4. 8, 8, 7. C. 5, 4, 7. 5, 12, 7. 5, 14, 5.
Φοινίκη 2, 7, 2. 5, 7, 1.
Φρύγες 9, 20, 5.
Φρύγια ὄρη 4, 5, 2.
Φωκεῖς 8, 1, 7.
Φωκίς 8, 8, 2. C. 2, 15, 2.

Χαιρώνεια 4, 11, 3.
Χαλκίαις ins. Rhodiorum 8, 2, 9.
Χαλκιδική 4, 8, 8.
Χαλκίς in Euboea 4, 14, 11. C. 5, 12, 4.
Χερρόνησος Ἀράβων 9, 4, 2.
Χερρόνησος Ταυρικὴ 7, 13, 8.
Χίτοι C. 2, 15, 2.
Χύτροι regio Boeotiae 4, 11, 8.

Ψωκίς 9, 15, 7.

INDEX AUCTORUM A THEOPHRASTO LAUDATORUM.

Ἀναξαγόρας 3, 1, 4. C. 1, 5, 2.
Ἀνδροκύδης 4, 16, 6.
Ἀνδρoσθένης C. 2, 5, 5.
Ἀνδρoτιών 2, 7, 2. 2, 7, 3. C. 3, 10, 4.

Ἀριστόφιλος 9, 18, 4.
Δημόκριτος C. 1, 8, 2. 2, 11, 7. 6, 1, 2. 6, 1, 6. 6, 6, 1. 6, 10, 3. 6, 17, 11.

Διογένης 3, 1, 4.
 Ἐμπεδοκλῆς C. 1, 7, 1. 1, 12, 5.
 1, 13, 2. 1, 21, 5.
 Ἰππων 1, 3, 5. 3, 2, 2.
 Κλειδήμος 3, 1, 4. C. 1, 9, 3. 3,
 23, 2. 5, 9, 10.

Μενέστωρ 1, 2, 3. 5, 9, 6. C. 1,
 17, 3. 1, 21, 6. 2, 4, 3.
 Πλάτων 6, 1, 4.
 Σάτυρος 3, 12, 4.
 Χαιρήμων 5, 9, 5.
 Χαυτόδρας 2, 7, 4.

INDEX RERUM ET VERBORUM.

Ἀβλαβής C. 4, 10, 3.
 ἀβλαστεῖν C. 1, 20, 5.
 ἀβλαστῆς 2, 2, 8. 8, 11, 7. 9. —
 C. 1, 10, 6. 2, 4, 1. 6, 17, 13.
 γῆ C. 2, 6, 2. τὸ ἀβλαστές C.
 4, 12, 10.
 ἀβλάστητος C. 1, 3, 2.
 ἀβλαστος 1, 2, 5.
 ἀβοήθητος 9, 16, 6.
 ἀβροτόνον δριμύ C. 6, 16, 7.
 αἰφύλλον 1, 9, 4. citius e se-
 mine 6, 7, 3. 4. e surculo C. 1,
 4, 2. inter coronarias 6, 1, 1. ξυ-
 λῶδες C. 1, 4, 3. — C. 4, 3, 2.
 — ἀβροτόνῳ ὅμοιον 6, 3, 6.
 ἄβρωτος καρπὸς 3, 12, 2. εἶζα
 7, 9, 4. — 5, 1, 2. 7, 12, 2.
 ἀγαθὸς πρὸς 1, 10, 4. 4, 3, 7.
 cum dativo 9, 9, 5. cum genitivo
 9, 11, 1. 9, 20, 4.
 ἄγαλμα e ligno cedri, cupressi,
 loti, buxi et oleae 5, 3, 7. ἰδίει
 5, 9, 8.
 ἀγγεῖδιον 9, 6, 4.
 ἀγγεῖον 4, 12, 2. 1, 11, 1. C.
 5, 6, 4.
 ἀγέννητος 6, 10, 1.
 αγεωργησία C. 2, 15, 1.
 ἀγεωργητος C. 1, 16, 2. 2, 11, 3.
 ἀγήρως 3, 13, 4.
 ἀγίγαρος βότρυς C. 1, 21, 2.
 5, 1, 1. 5, 5, 1. 5, 6, 13.
 ἄγκυρα instrumentum putationis
 C. 3, 2, 2.

ἄγλισχρος ὑγρότης C. 6, 11, 16.
 ἀγλυκῆς ὁσμῇ C. 6, 14, 12. 6,
 18, 8.
 ἀγνώμημα προσαγνοεῖν 9, 4, 8.
 ἄγνος arborescit 1, 3, 2. inter
 frutices 1, 14, 2. ἀκρόαπρος
 ibd. — 3, 12, 1. 2. 4, 10, 2. 9,
 5, 1.
 ἀγνώδες φύλλον 3, 18, 4.
 ἀγνώριςτος 1, 2, 3.
 ἀγνώματος 4, 8, 7.
 ἀγονεῖν 9, 18, 3.
 ἄγονος σπέρματα 1, 11, 1. ἄνθη
 1, 13, 4. δένδρον 2, 3, 4. τοῖς
 περικαρπίοις 4, 13, 1. χειμῶν
 6, 8, 4. ἀπὸ τῆς εἰζης 7, 4, 8.
 ὕδατα ἄγονα φυτῶν C. 2, 5, 1.
 γῆ C. 2, 6, 2. — 8, 11, 5. C. 4,
 4, 2. 4, 12, 10.
 ἀγριέλαιος e nucleo olivae 2,
 2, 5.
 ἄγριος. ἀπλῶς ἄγρια 1, 8, 2. τῇ
 φύσει 3, 2, 1. C. 5, 5, 3. ἄγρια
 et ἡμερα in eodem genere 1, 8, 2.
 signa ἀγρίων 3, 15, 1. Compar-
 rantur ἡμερα et ἄγρια 3, 2, 1—4.
 C. 1, 15, 3. 1, 16, 2. sunt fer-
 tiliora 1, 4, 1, πυννότερα et ὄζω-
 δέστερα 1, 8, 2, ἰσχυρότερα 2,
 2, 6, εὐοσμότερα 2, 16, 1, μακρο-
 βιώτερα 4, 13, 1. C. 2, 11, 3,
 φιλόψυχα καὶ ὀρεῖνὰ μᾶλλον
 3, 2, 4. ψυχρὰ C. 1, 16, 7. 8.
 ἀντόματα γενέσεις 3, 1, 4. ἀπὸ

- σπέρματος καὶ ἀπὸ εἰζης 2, 1, 1.
 πᾶν καὶ ἡμερον καὶ ἄγριον 3, 2,
 2. ἡμερα δένδρα ἐξ ἀγρίων 3,
 24, 4. μεταβάλλει θεραπεία 2,
 2, 6. ἐξημεροῦνται τροφῇ καὶ ἐπι-
 μελείᾳ 2, 2, 9. 11. maxime ἄγρια
 quae cultum recusant 3, 2, 1. ἀνώ-
 νυμα τὰ πλεῖστα 1, 14, 4. ἄκαρπα
 et ἀκάρπια 2, 10, 1. ἄρρεν καὶ
 θῆλυ 1, 14, 4. — 1, 3, 5. 6. 1,
 14, 3. 1, 11, 2. 3, 8, 1. C. 1,
 10, 6. 1, 16, 5. 6. 10. 13. 1,
 18, 3. 2, 3, 6. 2, 18, 1. 5, 8,
 3. 5, 12, 9. 5, 15, 4. 6, 13, 3.
 6, 16, 4. 6, 18, 9. 6, 20, 1. —
 ἀγρία ὕλη 1, 9, 2. δένδρα 3, 1,
 1. καρποὶ C. 6, 16, 1. λάχανα
 7, 6, 1. δάφνη 1, 9, 3. δρύς
 1, 5, 2. πίτυς 1, 9, 3.
 ἄγριοιότης 3, 2, 4.
 ἄγριοῦσθαι 5, 8, 2. C. 5, 3, 6.
 ἄγρωστις εἶζει γονατώδεις 1, 6,
 7. 10. καυλὸς ἀσθενῆς τὰ κάτω
 μεγάλα 1, 6, 10. φύεται ἐκ καυ-
 λῶν κατακοπέντων 2, 2, 1. —
 δυσώλεθρος 4, 10, 5. 6. 4, 11,
 13. 9, 13, 6. 9, 18, 2. εἶζα
 γλυκεῖα C. 6, 11, 10.
 ἄγρώσκει similis planta marina
 4, 6, 6.
 ἄγρωνα ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
 radix rubra 7, 9, 3.
 ἄγειν εἰς ἐνιαυτὸν 9, 16, 6. τὰς
 ὥρας C. 1, 20, 4. πρὸς τὴν αὐ-
 τοῦ δύναμιν C. 6, 2, 2.
 ἄγρυν πνεῖν 9, 18, 11.
 ἄγωγή cultus 1, 3, 2. 3. 5. 1, 9, 1.
 C. 3, 13, 4. 3, 14, 2.
 ἄγώνιος φύλλον 3, 14, 2. 3,
 18, 11.
 ἄδαδος 5, 1, 5.
 ἀδιάντων αἰφύλλον 7, 10, 4.
 genera 7, 14, 1.
 ἀδιάρθρος καρπὸς 3, 10, 5.
 ἀδιάφρακτος 8, 5, 2. — ὡς 6,
 5, 3.
 ἀδιάφορος C. 6, 2, 4.
 ἀδιάχυτος C. 4, 12, 2.
 ἀδόκιμος 9, 17, 1.
 ἀδράφαξ species singula 7, 4,
 1. inter λαχανώδη 1, 14, 2. radix
 7, 2, 6. 8. σπέρματα φυλλώδη
 7, 3, 2. ἐμφλοιοσπέρματον ibd.
 ἀκρόκαρπος καὶ πλαγιόκαρπος
 1, 14, 2. 7, 3, 4. — 3, 10, 5. 7,
 1, 2.
 ἀδρός καρπὸς 3, 10, 5. 2, 4, 2.
 2, 6, 4. 3, 18, 6. 7, 4, 3. 8,
 4, 5, 8, 7, 4. 8, 11, 7. C. 4,
 13, 6.
 ἀδρότης 7, 4, 11. C. 4, 12, 1.
 ἀδρύνειν 2, 2, 4. 4, 11, 3. 6,
 2, 6. 7, 1, 7. 7, 3, 3. 8, 2, 6.
 8, 4, 4. 8, 6, 6. 8, 10, 3. 8,
 11, 4. 9, 11, 9. 9, 14, 4. C.
 3, 21, 1. 4, 13, 4. 6.
 ἄδρυνσις C. 2, 12, 1. 4, 12, 11.
 ἀδυναμία 9, 18, 4.
 ἀδυνατεῖν 9, 18, 6. C. 5, 6, 12.
 ἀδωνίδος κῆποι 6, 7, 3. C. 1,
 12, 2.
 ἀειβλαστής C. 1, 11, 6.
 ἀειβλάστησις C. 1, 11, 6.
 ἀειδής C. 6, 6, 7. — ὡς C. 2, 4,
 11.
 ἀείζωον inter ποιῶδη 1, 10, 4.
 σαρκόφυλλον ibd. 7, 15, 1.
 αἰείκαρπα C. 1, 22, 4.
 αἰεφυλλία C. 2, 17, 2.
 αἰεφυλλα quae sint 1, 9, 3. στε-
 νοφυλλότερα 1, 9, 4. παρὰ τὸν
 τόπον ibd. ἡ ἀποβολὴ καὶ αὐ-
 ανσις κατὰ μέρος 1, 9, 7. ὀψι-
 καρπότατα C. 1, 22, 4. — 1, 3,
 5. 1, 4, 2. 1, 14, 3. 3, 2, 1.
 3, 3, 3. 3, 17, 1. 6, 6, 2. 7,
 10, 5. 9, 6, 1. C. 1, 10, 7. 1,
 11, 6. 1, 13, 2. 1, 17, 6. 1, 21,
 7. 2, 17, 2. 2, 18, 1. 2, 19, 2.
 ἄζωος C. 4, 15, 3.
 ἀήρ τὰ τοῦ ἀέρος 8, 3, 5. C. 3,
 2, 4. 3, 21, 3. 5, 1, 12. τὰ ἐν
 τῷ ἀέρι παθήματα C. 5, 8, 1.
 ἐνάστης χώρας C. 6, 13, 3. τρέφει

καὶ αὖξει C. 3, 4, 2. ἄ. οἰκείος διατελεῖ τὰ τῆς φύσεως C. 2, 3, 7. συννεργεῖ ταῖς τροφαῖς C. 4, 12, 5. συγκαταφέρει σπέρματα 3, 1, 4. C. 1, 5, 2. — ἄερος ἀνωμαλῖαι C. 3, 24, 2. διάθεσις C. 2, 3, 3. δυσκρασία C. 5, 8, 2. κατάστασις 8, 8, 6. 2, 8, 1. κατὰψυξις C. 1, 13, 7. κρᾶσις 8, 7, 6. 4, 15, 3. C. 1, 13, 2. 1, 14, 1. 1, 20, 4. 2, 3, 8. 3, 3, 3. 3, 21, 5. 4, 1, 3. 4, 13, 2. 6, 17, 3. 13. μεταβολή 6, 8, 6. C. 1, 17, 4. πύκνωσις C. 1, 13, 7. σκληρότης C. 6, 13, 4. φύσις C. 2, 14, 2. ψυχρότης C. 2, 3, 7. 4, 12, 5. — ἄῆρ ἀνειμένος C. 5, 4, 4. διαγελῶν C. 4, 5, 1. ἐφεστηκὼς C. 5, 12, 7. μεταβάλλον C. 1, 17, 4. ὁ ἔξωθεν C. 3, 9, 6. ὁ γονεύων 8, 10, 5. ὁ περιέχων 8, 7, 6. C. 3, 22, 3. 3, 23, 4. ἄνδρος C. 6, 18, 3. ἀχείμαντος C. 2, 12, 4. δροσοβόλος C. 6, 18, 3. ἔμπυρος C. 1, 13, 5. 6, 20, 2. ἐπινεφῆς C. 2, 8, 4. 5, 12, 2. ἐρσώδης C. 3, 2, 6. εὐβλαστής C. 1, 12, 7. εὐδιεινὸς C. 1, 11, 5. εὐκράης C. 1, 11, 6. 2, 3, 3. εὐκράτος C. 1, 13, 11. 1, 18, 5. εὐμενῆς C. 2, 1, 6. 3, 4, 4. εὐπνους 1, 13, 8. εὐτραφῆς C. 4, 11, 8. εὐτροφος C. 2, 1, 5. 2, 8, 1. θολερὸς C. 5, 12, 2. κατὰξῆρος C. 3, 22, 3. κάτομβρος ibd. μαλακὸς 6, 8, 1. C. 1, 11, 3. 2, 1, 3. 2, 3, 6. 4, 11, 8. ὀμιχλώδης C. 6, 18, 3. παχὺς C. 5, 14, 2. περισκελῆς C. 5, 14, 8. σκληρὸς C. 1, 11, 5. ὑγρὸς C. 2, 3, 6. 2, 8, 1. χειμῆριος C. 1, 11, 5. — 5, 12, 1. 5, 14, 1. 5, 15, 1. 6, 19, 3. ἀθεραπενυσία 2, 2, 12. ἀθερίστος σῖτος 8, 11, 4. ἀθερώδης στάχυς 7, 11, 2.

ἀθήρ C. 4, 7, 4. ἀθησανύριστος 6, 4, 11. ἀθλητῆς 8, 4, 4. ἀθραγένη 5, 9, 6. ἀθρεῖν C. 1, 22, 6. ἀθρόος ἀθρόα φύεται 7, 13, 4. ἄνθησις 8, 2, 5. — 8, 3, 3. C. 1, 12, 4. 3, 2, 7. 3, 5, 4. αἰγίριος arbor humidicola silvestris sterilis 3, 1, 1. 3, 4, 2. 3, 6, 1. 3, 3, 4. C. 1, 1, 3. εὐζωος C. 1, 3, 5. μονοειδῆς 3, 13, 3. φλοιὸς σαρκώδης 1, 2, 7. 1, 5, 2. ὄρεινῇ καὶ πεδυνῇ 3, 3, 1. ἔλειον 5, 9, 5. ἐν Κρήτῃ κάρπιμος 2, 2, 10. 3, 3, 4. — 4, 1, 1. 4, 7, 4. 4, 13, 2. C. 4, 5, 7. 5, 7, 2. αἰγίλωψ γένος δρυὸς 3, 8, 2. 6. αἰγίλωψ gramin. 8, 7, 1. 7, 13, 5. 8, 8, 3. 8, 9, 2. 8, 11, 8. σπέρματα γεννᾷ παρὰ μέρος C. 4, 6, 1. — C. 4, 16, 2. 5, 15, 5. αἰγίπυρος 2, 8, 3. αἰγίς πενύκης 3, 9, 3. 7. εὐχρος, ἐνδαδον ibd. 5, 1, 9. αἰδοῖα 9, 18, 2. 9. αἰδοιωδῆς σχέσις 3, 7, 4. -δες in seminibus 8, 2, 1. αἰθρία 4, 14, 13. C. 1, 9, 5. 5, 12, 2. 11. σκληραὶ C. 5, 14, 2. αἱμασία 6, 7, 8. αἱματώδης χυλὸς 6, 4, 6. 9, 1, 1. αἱμόδωρον 8, 8, 5. ἄϊνος ξύλα 1, 5, 3. φύλλα 8, 3, 1. αἶρα gramin. φλοιὸς μονόλοπος 1, 5, 2. ὀρύξη ὅμοιον 4, 4, 10. μεταβάλλει εἰς πυρὸν 2, 4, 1. 8, 8, 3. C. 4, 4, 5. 5, 3, 6. — 8, 4, 6. 8, 7, 1. C. 2, 16, 3. 4, 16, 2. 4, 4, 11. 4, 5, 2. 5, 5, 15, 5. αἶριον 9, 16, 6. αἰρώδης πυρὸς 8, 4, 6. αἶσθησις opp. λόγος C. 1, 21, 4. 6, 9, 1. 6, 12, 6.

- αἰσθητήριον* C. 6, 2, 2.
αἰσθητικός C. 6, 2, 3.
αἰσθητός C. 6, 9, 1.
αἰτία αἰ ἐπάνω καὶ προτερᾶι C. 1, 4, 6. φυσική C. 5, 4, 7. οὐκεία C. 6, 18, 7. -ας γένος C. 1, 18, 1. 1, 21, 5. 6, 11, 12. 2, 11, 9.
αἰτιᾶσθαι C. 3, 7, 4. 4, 11, 8. 6, 7, 13. 6, 19, 1.
ἀκάρτος C. 1, 15, 1.
ἀκαλύφη 7, 7, 2.
ἀκαιρία ἔργων C. 5, 15, 3.
ἀκαμπής 3, 10, 4. 3, 11, 1.
ἀκανθα ἢ ἀ. πᾶσιν ὥσπερ φύλλον 1, 10, 6.
ἀκανθα ἀκανθαί ἀπλῶς 6, 1, 3. ἀκανθαί 4, 6, 10. τινὲς C. 6, 11, 15. — 9, 18, 1.
ἀ. διψᾶς in Arabia 4, 7, 1.
ἀ. βασιλική C. 1, 10, 5.
ἀ. αἰγυπτία δάκρυον ἀφίησι 4, 2, 1. 9, 1, 2. C. 6, 11, 5. Deser. 4, 2, 8.
ἀ. Ἰνδική δάκρυον ἀφίησι 9, 1, 2. 4, 4, 12.
ἀ. ἡ ἰξίνη καλουμένη 9, 1, 2.
ἀ. ἄφυλλος in Gedrosia 4, 4, 13.
ἀ. λευκή τρίτος in Ariana 4, 4, 12.
ἀ. ἀτρακτύς 9, 1, 1.
ἀκανθικός 6, 1, 3. -ῆ φύσις ὀψίκαρπος 6, 4, 6. λαχανώδη 7, 7, 3.
ἀκανθοῦσθαι 7, 6, 2.
ἀκανθοφόρος 3, 18, 2.
ἀκανθώδης γένος 1, 10, 6. φύσις 6, 3, 7. πρόσοψις 4, 3, 11. φύλλον 9, 4, 3. 9, 11, 9. ὅλως 6, 4, 1. ἐχίνος 3, 10, 1. δένδρα 3, 3, 2. — 3, 11, 5. 3, 16, 2. 6, 1, 2. 9, 4, 7. C. 6, 12, 9.
ἀκανίζειν 6, 4, 8.
ἀκανικός 4, 6, 10.
ἀκανος inter ὑλήματα, φυλλά-
- κανθον* 1, 10, 6. 6, 1, 3. 6, 4, 3. τὸ ἄνθος ἐπ' αὐτῶν τῶν σπερμάτων 1, 13, 3.
ἀκανος σπερματικός 6, 4, 9.
ἀκανῶδες γένος 6, 4, 3. -ης κῆσις 6, 4, 8. τὰ ἀκανώδη καθ' ἑκαστον ἔχει τὸ ἄνθος 1, 13, 3. 6, 4, 11. 6, 6, 6.
ἀκάρδιον ξύλον 3, 12, 1.
ἀκαρπεῖν 3, 3, 4. C. 1, 17, 9. 1, 20, 5. 2, 16, 8. 5, 9, 9.
ἀκαρπία ὅλως C. 4, 11, 6. unde C. 1, 16, 5. διὰ πῆρωςιν 4, 14, 8.
ἀκαρος opp. κάρπιμα 1, 14, 3. τὰ δοκοῦντα ἄ. 3, 1, 2. 3, 4, 2. τῶν ὁμογενῶν C. 1, 5, 5. τὰ ἄρρενα τῶν ὁμογενῶν 3, 3, 7. γένεσις C. 1, 5, 3. διὰ πληθὸς τροφῆς C. 1, 9, 1. unde ἄ. fiant C. 2, 10, 1. μακροβιώτερα C. 2, 11, 1. — 1, 3, 5. 1, 4, 2. 2, 2, 8. 3, 3, 6. C. 1, 12, 2. 1, 13, 8. 1, 18, 3. 1, 21, 5. 2, 3, 7. 3, 7, 4. 3, 11, 1. 5, 12, 9.
ἀκάρπωτος γῆ C. 3, 13, 3.
ἀκατασκενέστος 9, 16, 6.
ἀκέραιος C. 5, 12, 11.
ἀκέλυφος C. 1, 17, 8.
ἀκέφαλος 7, 4, 10.
ἀκιδῶδες σπερμάτιον 4, 12, 2.
ἀκίνητος C. 6, 10, 10.
ἄκλαστος C. 1, 15, 1.
ἄκλων 6, 6, 2.
ἀκμάζειν 4, 6, 4. 4, 13, 6. 5, 1, 4. 7, 3, 4. 9, 15, 4.
ἀκμαῖα ἔργα C. 3, 16, 2.
ἀκμή 1, 7, 2. 5, 1, 3. 7, 3, 4. C. 4, 3, 7. 6, 11, 13. 6, 17, 3. βλαστήσεως 2, 19, 2.
ἄννισος? C. 2, 4, 6.
ἄκολλος C. 6, 10, 3.
ἀκολουθεῖν 1, 2, 2. C. 4, 11, 9. 5, 1, 12. 5, 16, 2. 6, 20, 1.
ἀκόλουθος 8, 5, 3. C. 6, 5, 6. 3, 9, 1.

- ἀκόνη 9, 20, 4.
 ἀκονίατος 8, 11, 1. C. 4, 16, 1.
 ἀκόνιτον 9, 16, 4. ἄχρηστον
 τοῖς μὴ ἐπισταμένοις 9, 16, 7.
 ἄκοπος σῖτος etc. 4, 4, 2. C. 4,
 13, 7. 4, 16, 2. 6, 10, 6.
 ἀκόπριστος C. 4, 12, 3.
 ἄκοπος 8, 6, 4. 8, 7, 7.
 ἄκορνα φυλλάκανθον 1, 10, 6.
 6, 4, 3. Deser. 6, 4, 6.
 ἄκος 2, 8, 4. C. 3, 6, 4.
 ἀκρασία C. 3, 2, 5.
 ἀκρατος C. 6, 4, 6. 6, 12, 7.
 6, 17, 6. — οἶνος 9, 8, 6. 9,
 11, 5.
 ἀκρεμονικὸς 4, 6, 8. 7, 1, 8.
 7, 8, 3. C. 2, 12, 2.
 ἀκρεμῶν 1, 10, 7. 1, 12, 3. 1,
 14, 2. 4, 6, 8. C. 5, 1, 3. —
 ἔχουσι ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτι-
 κὰς C. 1, 12, 9. γένεσις ἀπὸ
 ἀ. 2, 1, 1. 2. φυτεία ἀπὸ ἀ.
 C. 1, 1, 3. καρπὸς ἐξ ἀ. C. 5,
 1, 2. e qua materie fiant C. 6,
 12, 5.
 ἀκρίβεια C. 3, 20, 5.
 ἀκριβῆς C. 5, 12, 10.
 ἀκριβολογεῖσθαι 1, 3, 5. 1,
 4, 3.
 ἀκρόβλαστος 1, 14, 2.
 ἀκρόδρυα 4, 4, 8. 11. C. 3, 6,
 7. 6, 11, 2. — -οις ὑπαρεῖαι
 οἰκειόταται 2, 5, 7.
 ἀκρόκαρπα 1, 14, 2. 3, 18, 12.
 7, 3, 4. 8, 3, 4.
 ἄκος C. 6, 16, 8. 6, 17, 3.
 ἀκροσχιδῆς 3, 11, 1.
 ἀκροφυῆς 9, 5, 1.
 ἀκρόφυλλος 1, 14, 2.
 ἀκτέος? πρωῒβλαστον 3, 4, 2.
 ἀκτὴ inter ἀκαρπα et φίλυδρα C.
 1, 1, 3. Describ. 3, 13, 4. ἄζος
 1, 5, 4. μήτρα 1, 6, 1. ὀλίγους
 ἔχει ὄζους 1, 8, 1. 4, 13, 2.
 ἄκτινον ξύλον 5, 3, 3.
 ἄκνυλος fructus φελλόδενος et
 πρίνου 3, 16, 3.
- ἀλέα C. 1, 12, 6. 2, 11, 8. 2,
 19, 3. 3, 6, 5. 4, 3, 2. 5,
 6, 6.
 ἀλεεινὸς 4, 5, 2. 8, 8, 1. 9,
 7, 3. C. 3, 23, 5. 4, 12, 3.
 5, 12, 3. 11. 5, 14, 3. 6, 18,
 12.
 ἄλειμμα ἰδρωτικὸν 9, 20, 2.
 ἀλεξητήριον 7, 13, 4.
 ἀλεξιφάρμακα 9, 15, 7. 9,
 19, 2.
 ἄλς ἄλεις οἱ παραβαλλόμενοι τοῖς
 φοίνικιν C. 3, 17, 1. 6, 4, 6.
 6, 10, 8.
 ἀλήθειν 4, 12, 13.
 ἄλθαια 9, 15, 5. 9, 18, 1.
 ἄλμιον enecat cytisum 4, 16, 5.
 C. 5, 15, 4. 6, 10, 5.
 ἀλίπεδα 7, 15, 2.
 ἀλιπῆς 9, 1, 3.
 ἀλίσκεσθαι morbo 4, 14, 4.
 ἀλίφλοιος genus quercus 3, 8,
 2. 5, 1, 2.
 ἀλκνονίδες C. 1, 7, 5.
 ἀλλήλων κατ' ἀλλήλους 3, 12, 1.
 παρ' ἄλληλα 4, 3, 1.
 ἀλλοῖος 1, 3, 2. 1, 6, 8. μορφή
 C. 5, 6, 9.
 ἀλλοιοῦν 8, 7, 4. 9, 16, 2. C.
 1, 9, 3. 2, 16, 3. 3, 17, 6.
 4, 4, 8. 4, 12, 11. 5, 9, 3.
 5, 16, 1. 6, 7, 1. 5. — οὔσθαι
 διὰ θεραπείας C. 2, 14, 1. αὐ-
 τομάτως C. 6, 3, 3. τροφαῖς
 C. 3, 24, 4. σπέρματα 3, 24, 4.
 ἀλλοιώσεις C. 1, 1, 2. 1, 5, 2.
 5. 1, 7, 5. 2, 9, 14. 2, 14,
 2. 5. 4, 4. 11. 4, 5, 5. 5, 4, 5.
 5, 9, 3. 6, 3, 2. 6, 6, 7. 6,
 7, 5. 6, 8, 4. —εις ποιούσι ὧραι
 τροφαὶ καὶ ἄηρ C. 4, 5, 5.
 ἀλλότριος -ως 9, 8, 6. τροφή
 C. 4, 9, 2. τόπος 5, 2, 2. -ιον
 τῷ ζῶντι τὸ μὴ ζῶν 1, 4, 5. —
 C. 2, 5, 4. 3, 1, 2. 3, 18, 3.
 4, 3, 4. 4, 6, 5. 4, 16, 3. 5, 6, 1.
 5, 14, 8. 6, 7, 7. 6, 17, 12. 6, 19, 1.

ἄλμᾶν, quod vocabulum non est
 in Lexicis 7, 5, 4. 8, 10, 1. C.
 6, 10, 4.
 ἄλμη 4, 6, 10. 5, 4, 3. 6, 4, 10.
 8, 6, 5. C. 2, 7, 5. 3, 17, 2.
 3, 22, 3. 3, 24, 3. 4, 8, 4, 4.
 14, 4, 5, 6, 10. 5, 9, 6. 5, 10,
 3. 6, 10, 4.
 ἄλμυρὶς 4, 3, 5. C. 2, 5, 2. 2,
 6, 3. 3, 6, 3. 5, 15, 4. 6, 10,
 1. 4, 10.
 ἄλμυρὸς 4, 7, 6. C. 2, 5, 1. 6,
 3, 5. 6, 10, 1. — γῆ C. 2, 4, 12.
 χυμὸς 6, 1, 3. 6.
 ἄλμυρῶδης C. 3, 17, 2.
 ἄλμώδης 8, 7, 6. C. 2, 16, 8.
 3, 6, 3. 3, 17, 2. 6, 3, 2. 6, 10, 4.
 ἄλοᾶν C. 4, 6, 5. 4, 12, 8. 9.
 ἄλογία C. 1, 13, 4.
 ἄλόπιστα ξύλα 5, 3, 3.
 ἄλσινη 9, 13, 3.
 ἄλσώδη 3, 4, 2. 3, 1, 1. 3, 2, 4.
 C. 2, 7, 3. 2, 11, 1.
 ἄλυνκός 4, 3, 5. C. 2, 5, 3. 6,
 1, 4. 6, 10, 1. — ὕδωρ 7, 5, 1.
 ἄλυνκότης C. 2, 5, 4. 3, 17, 8.
 ἄλυνκώδης 9, 11, 2.
 ἄλυνπία 2, 4, 2.
 ἄλφιτον 8, 8, 2. 8, 11, 3. 9, 9, 1.
 ἄλφὸς 9, 9, 4. 9, 12, 2.
 ἄλωπέκουρος σταχυώδης 7,
 11, 2.
 ἄλως area 3, 1, 3. 8, 11, 7. 9,
 3, 1. C. 4, 12, 11. 4, 16, 2.
 5, 6, 9.
 ἄμαξινὰ τὰ 5, 7, 6.
 ἄμαξοπηγία 5, 7, 6. 3, 10, 1.
 ἄμαξικός inter coronarias 6, 1, 1.
 6, 7, 4. ὁ φρονύγιος 6, 8, 3. inter
 aromata 9, 7, 3. ὁ χλωρός C.
 1, 4, 1. ἀμάρακον αἰείφυλλον
 1, 9, 4.
 ἄμανρὸς 6, 2. 5. 8. ἄνθος 6,
 7, 1.
 ἄμανροῦσθαι 9, 14, 3.
 ἄμᾶν 9, 11, 7. 9.
 ἄμβλοῦσθαι 4, 14, 6.

ἄμβλωπῆς C. 3, 15, 2.
 ἄμβλωσις C. 5, 9, 13.
 ἄμενηνὸς φύλλον 3, 9, 1. 4,
 12, 2. σπέρμα C. 1, 5, 4. 1,
 19, 1. 4, 4, 3. κλήμα C. 3,
 14, 5.
 ἄμεταβλησία C. 6, 19, 3.
 ἄμετάβλητος C. 6, 10, 2.
 ἄμιγῆς C. 6, 17, 1.
 ἄμητος πυροῦ 3, 4, 4.
 ἄμιξία C. 4, 16, 2. 6, 17, 1.
 ἄμισχος φύλλα 1, 2, 7. 3, 7, 5.
 ἄμωδης γῆ 4, 8, 12. C. 2, 4, 1.
 ἄμόργη ἐλαίον C. 1, 19, 3. 6, 8, 3.
 ἄμπελος φλοιὸς 1, 5, 2. μήτρα
 1, 6, 1. ξύλον γλισχρόν 5, 3, 4.
 ῥίζαι 1, 6, 3. 5. κλήματα 1, 8, 5.
 ἔλιξ propria vitis 1, 2, 2. βλα-
 στὸς C. 6, 12, 9. ὀφθαλμοὶ 1, 8,
 5. φύλλα 1, 10, 4. 5. 7. 9.
 ἄνθος 1, 13, 1. 3. fructus 1,
 11, 4. ὑγρότης 1, 12, 2. C. 3,
 22, 6. ῥεῖ C. 5, 9, 10. χυλὸς
 1, 21, 1. φίλυδρον 2, 7, 1. πολ-
 λῆς τροφῆς δεῖται C. 2, 4, 4.
 3, 11, 4. πρωῒβλαστος 1, 15, 1.
 πρωῒκαρπος 1, 17, 1. εὐτραφῆς
 3, 5, 4. duratio 4, 13, 4. χώρα
 πεδινὴ οἰκειοτάτη 2, 5, 7. ἐκ
 τῶν νέων βλαστῶν φέρει καρ-
 πὸν 1, 14, 1. scandit C. 2, 18,
 2. ὀσφραντικὸν C. 2, 18, 4.
 ἄμπέλου φυτὰ C. 2, 15, 1. 2,
 18, 1. 5, 17, 5. ἀπὸ τῶν κλη-
 μάτων βλαστάνει 2, 1, 3. C. 1,
 3, 1. 1, 12, 9. ἐκ καρποῦ
 χείρων 2, 2, 4. C. 1, 9, 1. τὰ
 φυτετήρια qualia esse oporteat
 2, 5, 3. C. 3, 11, 5. προμο-
 σχεύουσι τὰ φυτὰ 2, 5, 3. ἐνοφ-
 θαλμισμός C. 1, 6. 8. φυτενο-
 μένη παρὰ φύσιν ἄκαρπος 2, 5,
 7. διακάθαρσις 2, 7, 2. C. 3,
 13. uva maturescente non est
 tangenda 2, 7, 5. κλάσεις C. 2,
 14, 4. τομὴ C. 3, 5, 5. 3, 7, 7.
 interserunt hordeum C. 3, 10, 3.

cultura vitis C. 3, 11. ἀγίγατος quomodo fiat C. 5, 6, 13. μεταβολαὶ ὡς τέρατα 2, 3, 1. καρποί ποτε ἐκ στελέχους 2, 3, 3. καρπὸς ἄνευ φύλλων 2, 3, 3. C. 5, 4, 1. mutat colorem fructus 2, 3, 2. C. 5, 3, 1. morbi 4, 14, 2, 6. τραγᾶ 2, 7, 6. C. 1, 5, 5. 1, 17, 10. 5, 9, 10. μαινομένη C. 1, 11, 3. 1, 18, 4. laurus et raphanus infesta 4, 16, 6. C. 2, 18, 4. ficus et olea infesta C. 3, 10, 6. ὅσα γῆς εἶδη τοσαῦτα καὶ ἀμπέλων 2, 5, 7. C. 4, 11, 6. genera secundum τομήν C. 3, 2, 3. γένος μὴ τελεοκαρποῦν 1, 13, 4. πρωτότομος 4, 14, 6. πρωῒα et ὀψία C. 1, 18, 1. 4, 11, 2. ἀφυταῖος C. 3, 15, 5. κᾶπνεος 2, 3, 2. C. 5, 3, 1. κανθάρεως καλουμένη C. 2, 15, 5. λευκή C. 1, 20, 5. 3, 11, 1. in Indiae montanis 4, 4, 11. in Tmolo et Olympo Mysio 4, 5, 4. in insula Tylo 4, 7, 8. Singularis in Ida 3, 17, 4. 1, 9, 1. 3, 15, 3. 3, 17, 3. 4, 14, 13. 4, 15, 1. 5, 4, 1. 5, 9, 5. 6. 9, 13, 5. 9, 18, 11. 9, 1. 6. C. 1, 3, 1. 1, 11, 6. 1, 17, 4. 9. 2, 2, 1. 2. 2, 4, 7. 2, 7, 4. 2, 8, 1. 3. 2, 10, 3. 2, 11, 1. 2, 15, 3. 3, 5, 3. 3, 6, 6. 8. 3, 7, 3. 3, 8, 1. 3, 9, 5. 3, 22, 5. 4, 7, 2. 5, 1, 2. 12. 5, 12, 5. 8. 5, 14, 3. 5, 16, 3. 5, 17, 7. 6, 8, 6. 6, 12, 4. ἀμπέλον ἀγρίας ῥίζα 9, 14, 1. 9, 20, 6. ἄμπελος marina 4, 6, 2, 9. ἀμπελοφόρος γῆ C. 2, 4, 4. ἀμπελουργεῖν C. 3, 7, 5. 3, 14, 1. 3, 15, 1. ἀμπελουργία C. 3, 14, 2. 3, 15, 1. ἀμπελουργοὶ C. 2, 4, 8.

ἀμπελὼν 9, 10, 3. ἄμπωτις 4, 7, 4. C. 2, 5, 2. ἀμυγδαλὴ ῥίζα 1, 6, 3. ἄνθος φυλλῶδες 1, 13, 1. ἐνίων ὑπερσθρον ibd. προανθεῖ τῶν φύλλων 7, 13, 7. C. 1, 14, 4. πρωῒβλαστει 1, 9, 6. χυλὸς καρποῦ ἐλαώδης 1, 12, 1. ἀποβάλλει τὸν καρπὸν πρὸ τοῦ πέψαι 2, 8, 1. καρπὸν φέρει ἐν τῶν ἔνων βλαστῶν 1, 14, 1. προφαίνει καρπὸν πολὺν C. 2, 11, 11. εὐβλαστής C. 1, 10, 2. πᾶμπαν ἀπαθής 4, 14, 12. χαλεπή C. 3, 10, 6. cultura C. 3, 18, 2. ἐνοφθαλμίζουσιν C. 1, 9, 1. βλαστάνει φυτευομένη 2, 1, 3. e semine peior 2, 2, 5. C. 1, 9, 1. ἀπαγριοῦται 2, 2, 9. θεραπειὰ μεταβάλλει 2, 2, 11. — ἣν κολάζειν 2, 7, 6. C. 1, 17, 10. 2, 14, 1. 4, 5, 9, 11. stercore suillo ex amara fit dulcis 2, 7, 7. C. 3, 9, 3. mutatio C. 3, 17, 6. germinatio 8, 2, 2. fundit lacrymam 9, 1, 2. 5. — 3, 11, 4. 3, 12, 1. 5. 4, 4, 7. 5, 9, 5. 9, 19, 1. C. 1, 3, 2. 1, 17, 9. 1, 20, 5. 1, 22, 7. 2, 9, 3. 2, 11, 10. 2, 15, 1. 2, 16, 8. 3, 6, 8. 3, 10, 2. 4, 1, 6. 5, 4, 1. 5, 10, 2. 5, 16, 4. 5, 17, 4. 5, 18, 4. 6, 11, 15. ἀμυγδάλῃ τὸ σπέρμα εὐθὺ μετὰ τὸ περιέχον 1, 11, 1. περιεχομένη κελύφει ξυλῶδει 1, 11, 3. C. 6, 16, 7. 6, 6, 8. ἀμύγδαλον C. 4, 2, 1. ἀμυγδαλώδης καρπὸς 4, 2, 5. ἄμφανξις in ἐλάτῃ 3, 7, 1. 3, 9, 8, ἀμφίβια 1, 4, 3. ἀμφίδοξος 1, 22, 2. ἀμφίεργος γῆ 3, 23, 1. ἀμφίκαρπα 1, 16, 12. ἀμφίφυα 3, 7, 1. ἄμωμον 9, 7, 2. ἀναβάπτειν 3, 13, 6.

- ἀναβιώσκεισθαι 4, 3, 11. 4, 14, 12. 4, 16, 2.
 ἀναβλαστάνειν 2, 3, 3. 3, 1, 6. 3, 17, 3. 4, 2, 8. 4, 14, 13. 7, 10, 1. C. 4, 11, 4. 5, 13, 4.
 ἀναβλάστησις 8, 1, 6. C. 5, 13, 5.
 ἀναγκαῖον τὸ 1, 4, 3. — ὡς 4, 4, 1.
 ἀνάγκη C. 2, 6, 1. 2, 10, 2. 2, 11, 7. 2, 13, 5. 6, 3, 4.
 ἀναγλυκαίνεσθαι C. 3, 22, 3.
 ἀνάγειν εἰς ὕψος 1, 3, 2. πρὸς τὴν φύσιν 1, 5, 5. πρὸς ἀρχὰς C. 1, 21, 4. εἰς οὐσίαν C. 4, 6, 6. εἰς τέρατα καὶ σημεῖα C. 5, 4, 3. — C. 4, 5, 2.
 ἀναγωγή C. 3, 7, 4.
 ἀναδάκνειν C. 3, 17, 4.
 ἀναδεσνδρὰς C. 1, 10, 4. 3, 10, 8. 5, 5, 4.
 ἀναδεύειν 9, 13, 3. 9, 18, 8. 9, 20, 4.
 ἀνάδηξις C. 3, 17, 5.
 ἀναδιδόναι 8, 1, 6. C. 5, 3, 3.
 ἀνάδοσις ὑδάτων C. 1, 13, 6. — ἄθροα δένδρων C. 2, 1, 4.
 ἀναδρομή C. 4, 5, 1. 4, 11, 3.
 ἀναζητεῖν C. 6, 18, 11.
 ἀναζυμοῦν C. 2, 1, 3. 3, 23, 4. 5, 9, 12. 5, 13, 1. 6, 1, 5.
 ἀναθεραπεύειν βλαστοὺς 4, 13, 3.
 ἀναθερμαίνεσθαι 5, 6, 3. C. 5, 9, 12.
 ἀναθεωρεῖν 1, 5, 1. 8, 6, 2.
 ἀναθυμιάσις C. 5, 12, 3.
 ἀνακαθαίρειν 1, 3, 3. 1, 9, 1.
 ἀνάκαπτος ἔχθρος 3, 10, 1. τοῖς φύλλοις 6, 5, 2. — 3, 12, 9. 6, 1, 2.
 ἀνάκλασις φύλλων 1, 10, 2.
 ἀνακολυμβᾶν 4, 6, 5.
 ἀνακομίζεσθαι C. 2, 4, 6.
 ἀνακνῆναι C. 6, 1, 5.
 ἀναλαμβάνειν 5, 2, 2.
 ἀναλάμπειν C. 4, 13, 6.
 ἀναλίσκειν 2, 6, 8.
 ἀναλλοιώτος C. 4, 12, 2. 6, 10, 3.
 ἀναλογία 1, 1, 4. 1, 1, 11. 4, 1, 4. C. 1, 16, 4. 5. 4, 4, 9, 11.
 ἀναμάχεσθαι C. 3, 2, 5.
 ἀνάμιξις C. 4, 15, 4.
 ἀνανθής 1, 3, 5. 1, 14, 3. 3, 2, 1. 3, 12, 4. 7, 7, 4. C. 2, 19, 1. οὐδείς χρόνος ἂ. 6, 8, 4.
 ἀναξηραίνειν 6, 3, 6. 9, 7, 1. 4. C. 5, 14, 5. 5, 16, 1. 5, 17, 2.
 ἀναξήρανοις 3, 1, 3.
 ἀνάπαλιν 2, 6, 12. 5, 6, 1. 7, 4, 9. 8, 3, 51. C. 2, 9, 4.
 ἀναπαίδύειν C. 6, 4, 1.
 ἀναπίνειν C. 3, 6, 1.
 ἀναπληροῦσθαι C. 4, 16, 2.
 ἀναπλήρωσις 9, 2, 6.
 ἀνάπλους 4, 7, 3.
 ἀνάπνεεῖν 5, 9, 6.
 ἀναπνευστικὸς C. 6, 5, 5.
 ἀναπνοή 7, 5, 6. ἀπὸ θαλάττης 6, 2, 4.
 ἀναπόμικτος χυλὸς C. 6, 8, 4.
 ἀνασκάπτειν 3, 18, 5. C. 1, 15, 1.
 ἀνάστημα στελέχους 2, 6, 19. σπιθαμιαῖον 9, 9, 5.
 ἀναστομοῦν C. 2, 5, 4.
 ἀναστόμωσις C. 3, 17, 6.
 ἀνατέλλειν ὕλην 3, 1, 6. φύλλα 7, 13, 5. C. 4, 4, 10. κύαμος 8, 1, 6. σίλφιον C. 1, 5, 7. σπέρμα C. 4, 6, 8.
 ἀνατιθέναι 8, 4, 6.
 ἀνατολαὶ 9, 15, 2.
 ἀνατομή 1, 1, 4.
 ἀνατρέπειν ἀρούρας 8, 9, 1.
 ἀνατρέφειν ὑποζύγια C. 2, 17, 6.
 ἀνατρέχειν πρὸς βλάστησιν C. 1, 12, 3. σπέρματα C. 3, 23, 3.
 ἀναυξῆς ἡ ξηρότης C. 1, 8, 4. — C. 4, 6, 3. H. 3, 5, 2.
 ἀναφέρειν πρὸς τὸ τέλος C. 3, 2, 3. ἐπὶ τὴν χώραν C. 3, 21, 3.
 ἀναφορὰ 1, 1, 4. 11. C. 4, 7, 1. 4, 10, 3. 6, 12, 6.

ἀναφύειν 2, 2, 9. 3, 1, 2. 8, 2, 3. 8, 6, 1. C. 5, 15, 1.

ἀναφυρᾶν 9, 12, 1.

ἀναχωρεῖν χώρα ἀνακχωρη-
κυσία 9, 7, 4.

ἄνθηρα 7, 15. 1. C. 3, 15, 4.

ἀνδράχλη arbuscula, describ.
3, 16, 5. φλοιορραγῆς 1, 5,
2. 4, 15. 2. αἰφύλλον 1, 9,
3. 8. ἰδίᾳ ὀρεινῶν 3, 3, 1.
cum domestica germinat. 3, 4, 2.
bis fructificat 3, 4, 4. ὀψίκαρ-
πος 3, 4, 6. 3, 6, 1. βραχύρ-
ριζον 7, 2, 9. usus ligni 5, 7,
6. — 4, 4, 2. 4, 7, 5. 4, 15,
1. 7, 1, 2. 9, 4, 3.

ἀνδράχνη oleracea C. 1, 10, 4.
4, 3, 2.

ἀνδριαντοποιὸς 9, 13, 4.

ἀνδρομήκης φοῖνιξ 2, 6, 7.

ἀνέλαιος C. 2, 3, 8.

ἀνεμώνη ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
hieme floret 1, 10, 2. — 6, 8,
1. 7, 7, 3. 7, 10, 2.

ἀνεμώνη C. 3, 12, 3.

ἀνευεργῆς 9, 16, 9. 9, 17, 1.

ἀνεπίδοτος 7, 4, 8. C. 4, 6, 3.

ἀνερίναστος σῦκα 2, 8, 3. C.
2, 9, 12.

ἄνεσις 5, 8, 2. αἶρος C. 2, 1, 6.
ὁμῆς C. 6, 15, 3. — C. 5, 14, 7.

ἀνήμερος 8, 9, 2.

ἄνηθον λάχανον γυμνόςπερμον
1, 11, 2. ῥίζα ξυλώδης 7, 2, 8.
μονογενὲς 7, 4, 1. ὑγρότης εὐω-
δίαν ἔχει 1, 12, 1. — 6, 2, 8.
7, 1, 2. 7, 6, 4. C. 6, 9, 3.

ἄνηθον λάχανον γυμνόςπερμον
1, 11, 2. χυλὸς καρποῦ εὐώδης
1, 12, 1.

ἄνηθος inter aromata 9, 7, 3.

ἄνθεμον inter ποιῶδη, τὸ ἄν-
θος ἐπ' αὐτῶν τῶν σπερμάτων
1, 13, 3. ἐπιγειόφυλλον 7, 8,
3. τὸ φυλλῶδες ἐπικαυλόφυλ-
λον 7, 8, 3. inflorescentia et
fructificatio 7, 14, 2.

ἄνθερικον ποτὲ ἐν θαλάσῃ 1,
4, 3. — ὅς 6, 2, 9. 7, 13, 2—4.

ἄνθερικῶδης κανλὸς 9, 10, 1.

ἄνθειν τὰ ἀνθοῦντα opp. τὰ
ἀνανθῆ 3, 2, 1. κατὰ μέρος 7,
3, 1. 7, 14, 2. 8, 2, 5. C. 4,
10, 3. 5, 2, 5.

ἄνθηδών et ἀνθηδονοειδῆς
species μεσπίλης 3, 12, 5.

ἄνθηλη 4, 10, 4. 4, 11, 4.

ἄνθησις πολυχρονία χεδροπῶν
C. 4, 10, 1. ὀλιγοχρονία 6, 8,
2. ἀθρόως γίνεται 8, 2, 5.
ἀθρόα et κατὰ μέρος 8, 3, 3.
7, 9, 2. 7, 13, 2. ἀκολουθοῦσι
τὰς βλαστήσεις 3, 4, 2. πρὸ
ῥας C. 5, 9, 13.

ἄνθητικὰ opp. ἀνανθῆ 1, 14, 3.

ἄνθικὸς 6, 6, 2. 11. 6, 8, 2.
7, 13, 7. C. 4, 11, 10.

ἄνθινος 7, 9, 2.

ἄνθος ἐπέτειον μόριον 1, 10,
9. ἐπιγινόμενον κατ' ἐνιαυ-
τὸν 3, 7, 3. compositio 1, 10,
10. differentiae 1, 3, 1. μονό-
φυλλον διαγραφὴν ἔχον τῶν
πλειόνων 1, 13, 2. διατετρη-
μένα 1, 13, 3. ἐπὶ τῶν καρ-
πῶν 1, 13, 3. κηριῶδες 3,
13, 3. 6. χρωῶδες, φυλλῶδες
8, 3, 3. κολοβά ibd. τὸ ἀπὸ
τοῦ ἄρρενος in palma 2, 9, 15.
διαφορεῖ in oleraceis 7, 7, 4.
τὸ στρογγύλον τὸ ὑποκάτω τοῦ
ἄνθους 7, 13, 2. δένδρων τινῶν
3, 3, 8. ἐπιμένει τῶν καρπῶν
ἀνξανομένων 1, 13, 3. oppo-
situm σπέρματι 3, 1, 3. δέν-
δρα φνόμενα ἀπὸ τῶν ἀνθῶν
3, 3, 7. συμπαραφερόμενα τῷ
ἡλίῳ C. 2, 19, 5. πρόσφατα
εὐοσμότερα C. 6, 14, 9. ηττον
εὐοσμα C. 6, 15, 1. γλυκέα C.
6, 15, 4. eminus odori C. 6,
17, 1. χερίστα ἐν Αἰγύπτῳ C.
6, 18, 3. — C. 6, 11, 4. C. 6,
14, 3. C. 6, 20, 4.

ἀνθοφόρος C. 1, 5, 5.
 ἀνθρακεία 3, 8, 7.
 ἀνθρακία 5, 9, 4.
 ἀνθρακεύειν 3, 8, 5. 9, 3, 1.
 ἄνθραξ 5, 9.
 ἀνθρηνοειδὲς ζωὸν 7, 13, 3.
 ἀνθώδης ἀνθος 1, 13, 1. οἶνάνθη
 6, 6, 11.
 ἀνιέναι 5, 3, 3. 5, 5, 1. 8, 4,
 9. 5, 1, 4. 5, 4, 4. 5, 13,
 2. C. 1, 7, 5. 2, 19, 3.
 ἀνικμος C. 6, 20, 2.
 ἀνιμᾶν 4, 3, 5.
 ἀνιστορεῖν C. 1, 5, 5.
 ἀνίσχειν 7, 13, 6.
 ἀνοξος 1, 8, 1. 2. 1, 9, 2. 3,
 10, 1. 3, 11, 3. 3, 13, 3. 3,
 14, 1. 3, 17, 5. 4, 1, 4.
 ἀνοίγω C. 1, 4, 4.
 ἀνοιδεῖν 7, 4, 12. 9, 8, 5.
 ἀνοιδίσκειν C. 4, 13, 7.
 ἀνομοιότης C. 6, 2, 2.
 ἀνομολογούμενον 8, 4, 5.
 ἀνόστιμος C. 3, 21, 1.
 ἀνοστος C. 4, 13, 2.
 ἀνουλον ξύλον 3, 11, 3.
 ἀνοχος 3, 8, 13.
 ἀντεστραμμένως 6, 4, 8.
 ἀντέχειν C. 4, 15, 3.
 ἀντιβαίνειν C. 4, 6, 4. 8.
 ἀντιδιηρημένα τὰ 4, 13, 1.
 ἀντίθεσις C. 2, 4, 10.
 ἀντικαίνειν C. 6, 1, 5.
 ἀντικεῖσθαι C. 4, 15, 1.
 ἀντινόπτειν C. 1, 12, 6. 2, 1, 5.
 ἀντιλαμβάνεσθαι 4, 1, 5. 4,
 8, 8. C. 3, 5, 1. 3, 11, 5.
 ἀντιληπτικὸς C. 1, 6, 4.
 ἀντίληψις C. 1, 6, 2. 2, 18, 2.
 3, 6, 6.
 ἀντιπερίστασθαι C. 2, 9, 8.
 6, 7, 8. 6, 8, 8. 6, 18, 11.
 ἀντιπερίστασις C. 1, 12, 3. 1,
 13, 3. 5. 2, 6, 1. 2, 8, 1. 6, 18, 12.
 ἀντιπίπτειν C. 5, 6, 4.
 ἀντιπληροῦσθαι C. 1, 13, 3.
 2, 1, 2.

ἀντίρριξον 9, 19, 2.
 ἀντισπᾶν C. 1, 15, 3. 1, 19,
 4. 2, 12, 2. 4. 3, 16, 3. 4, 1,
 4. 4, 8, 3. 5, 6, 4.
 ἀντιστατεῖν 1, 7, 1.
 ἀντωθεῖν 5, 6, 1.
 ἀνυγραίνειν C. 1, 16, 2. 1,
 19, 3. 2, 6, 1. 2, 9, 3. 4, 13,
 3. 6. 5, 18, 1. 6, 6, 5.
 ἀνύδρευτος 7, 4, 6.
 ἀνυδρία 4, 7, 1. C. 5, 9, 8.
 ἀνώλεθρος 3, 12, 2. 9. 3, 15, 4.
 ἀνωμαλῆς C. 3, 6, 5. 6, 17, 11.
 ἀνωμαλία φύλλων 6, 1, 4. με-
 ρῶν 8, 4, 1. ἀέρος C. 3, 24,
 2. καὶ τροφῆς C. 6, 18, 1. 6.
 καρπῶν C. 4, 11, 6.
 ἀνώμαλος C. 5, 3, 3.
 ἀνώνυμος 4, 4, 5. κοινῇ προς-
 ηγορία 8, 1, 1.
 ἀξίνη 9, 4, 4.
 ἄξων 5, 7, 6.
 ἄοξος 1, 5, 4. 5, 8, 1. ὕλη
 5, 2, 1. Vide ἄνοξος.
 ἀπαγριουῖσθαι τὰ ἡμέρα 2, 2,
 9. πᾶν ἐξαμελούμενον ἀπα-
 γριούται 3, 2, 2. — 8, 8, 2.
 8, 9, 3. C. 2, 15, 1.
 ἀπαγριώσις 4, 5, 6.
 ἀπάθεια κακῶν 9, 15, 1. C.
 4, 12, 11. 6, 5, 4.
 ἀπανθεῖν 1, 13, 3. 3, 12, 2,
 3, 16, 4. 4, 10, 3. 6, 2, 3.
 7, 3, 1. 7, 4, 12. 8, 2, 5. 8,
 10, 3. C. 3, 16, 1. 3, 24, 3.
 4, 10, 3. 4, 13, 4.
 ἀπάνθησις 7, 7, 4. 8, 2, 5.
 C. 2, 2, 1.
 ἀπαθῆς C. 1, 22, 3. 2, 2, 1.
 3, 7, 3. 4, 5, 4. 4, 6, 2. 7.
 4, 15, 3. 5, 12, 5. 10. 5, 13,
 1. 5, 16, 2. 6, 7, 2.
 ἀπαλλαγή 9, 3, 3. 9, 16, 6. 9.
 ἀπαλλάττειν mortem afferre
 9, 15, 2. 9, 16, 5. 6.
 ἀπαλοᾶν C. 4, 12, 8.
 ἀπαράβλαστος 1, 5, 1. 3, 7,

2. 7, 4, 5. 7, 8, 2. 8, 2, 3.
 C. 1, 1, 3. 1, 3, 3. 5, 17, 4.
 ἀπαργία ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
 ἀπαρίνη περιαλλόκανυλος 7, 8,
 1. ἀντέχεται τῶν ἱματίων 7,
 14, 2. — 8, 8, 4. 9, 19, 2.
 C. 5, 15, 5.
 ἀπαρρενοῦσθαι 7, 4, 3.
 ἀπαρτᾶσθαι ῥάβδοι φοίνικος
 2, 6, 4. ἀπηρτημένα τῶν ῥι-
 ζῶν 3, 1, 2. γένεσις ἀπηρτη-
 μένη τῆς αἰσθήσεως 3, 1, 5. 8,
 4, 1. C. 3, 22, 1. — ἀπηρτη-
 μένα C. 2, 11, 5. καὶ αὐτὰ C.
 3, 7, 6. 2, 9, 15. 4, 1, 5. 6,
 6, 4. 6, 14, 2.
 ἀπάπη ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
 τὸ ἄνθος ἐκπαπποῦται 6, 4, 8.
 describ. 7, 11, 4. — 7, 7, 1. 3.
 7, 10, 2. 3. 7, 11, 3.
 ἀπαρχὴ 8, 2, 7.
 ἀπανδᾶν 5, 6, 1.
 ἀπαφαναίνειν C. 3, 10, 7.
 ἀπεικάζειν 1, 2, 5.
 ἀπειρηκυῖα γῆ C. 3, 20, 3.
 ἀπειρος C. 6, 3, 5.
 ἀπελέκητος 3, 8, 7.
 ἀπεμφερῆς 8, 8, 5.
 ἀπεπτος 3, 15, 4. 7, 2, 4. C. 4,
 7, 2. 6, 18, 12. 4, 4, 3. 4, 12,
 5. 6, 6, 2. 6, 12, 5. 6, 13, 2.
 ἀπέρασις C. 2, 8, 4. 2, 9, 8.
 2, 11, 11. 2, 15, 4.
 ἀπεργάζεσθαι C. 5, 12, 7.
 ἀπερείδειν C. 6, 19, 5.
 ἀπερίττωτος φυτόν C. 6, 10, 3.
 τροφή C. 6, 17, 9.
 ἀπεριφερῆς C. 6, 1, 6.
 ἀπερισυβοῦν C. 5, 9, 13. 5,
 10, 3.
 ἀπενικον ξύλον 3, 9, 5. δέν-
 δρον 3, 9, 3.
 ἀπηθεῖν 9, 8, 3.
 ἀπῆρωτος C. 3, 5, 1.
 ἀπικμᾶν C. 4, 16, 2.
 ἀπιοειδῆ φύλλα 3, 10, 3.
 ἄπιον C. 6, 14, 4.

ἄπιος cortex 1, 2, 7. μακρόρ-
 ριζος C. 1, 3, 3. οὐ μονο-
 στελέχης 1, 3, 3. διὰ πολλοῦ
 παραβλαστάνει C. 1, 3, 5. φύλλα
 1, 10, 5. σπέρματα 1, 11, 4.
 5. ἄνθος 1, 13, 1. 3. καρ-
 πὸς 1, 14, 1. προφαίνει καρ-
 πὸν πολὺν C. 2, 11, 11. C.
 6, 16, 2. propagatio 2, 1, 2.
 2, 2, 11. 2, 5, 3. cultura 2,
 5, 6. 2, 7, 7. domestica est
 1, 14, 4. 2, 2, 5. 3, 2, 1.
 κρεῖττων ἐν πεδίοις 3, 3, 2. 3.
 ἀποβάλλει τὸν καρπὸν 2, 8, 1.
 πρωταί et ὀψιαί C. 1, 18, 3.
 4, 11, 2. germinatio 3, 6, 2.
 ἀ. φωνίς C. 2, 15, 2. 5. pon-
 tica 4, 5, 3. δικαρπῶν C. 1,
 13, 9. — 1, 8, 2. 3, 10, 1. 3,
 11, 5. 3, 12, 8. 3, 13, 3. 3,
 14, 1. 3. 3, 18, 7. 4, 2, 5.
 4, 4, 2. 4, 13, 1. 5, 3, 2. 5,
 9, 8. 9, 4, 2. 9, 9, 5. C. 1,
 3, 2. 1, 15, 2. 1, 22, 7. 2,
 3, 6. 2, 9, 3. 2, 11, 10. 3,
 2, 2. 3, 2, 8. 3, 7, 12. 5,
 9, 4. 5, 12, 9. 5, 16, 4. 6,
 6, 3. 6, 10, 7.
 ἀπλάστως ἀνλεῖν 4, 11, 4.
 ἄπληκτος? ῥίζα 9, 14, 1.
 ἀπλῶς omnino 1, 1, 2. opp. κατὰ
 τὸ μᾶλλον 7, 2, 5.
 ἀπλοῦς οὐδὲν σχεδὸν γένος
 ἀπλοῦν 1, 14, 3. ἀπλᾷ τοῖς εἶδε-
 σιν 6, 6, 3. 7, 11, 2. τὰ ἀπλᾷ
 καὶ τὰ ἄψυχα C. 6, 3, 3.
 ἀπλυσία 4, 6, 10.
 ἀπνεύματος τόπος C. 1, 8, 3.
 χώρα C. 3, 24, 4.
 ἀπνευστος 4, 14, 12. C. 5, 12, 7.
 ἀπνοία C. 4, 14, 2. 5, 10, 3.
 5, 12, 2.
 ἀπνους 4, 1. 2. 8, 10, 2. C.
 2, 9, 6.
 ἀποβλάστημα 1, 20, 1.
 ἀποβλητικὰ τῶν καρπῶν C. 2,
 9, 3.

ἀποβολή καρπῶν C. 2, 9, 3.
 ἀποβρέχειν 5, 9, 5. C. 2, 5, 5.
 ἀπόγεια πνεύματα C. 2, 3, 1.
 ἀπογεννᾶν τὸ ὅμοιον κατὰ
 φύσιν C. 1, 16, 12.
 ἀπογηράσκειν 1, 5, 2. 1, 8, 5.
 2, 13, 7. C. 4, 5, 7. 5, 7, 2.
 ἀπογίνεσθαι C. 6, 8, 8.
 ἀπογωνιοῦσθαι φύλλα C. 2,
 16, 4.
 ἀποδενδροῦσθαι 1, 3, 2. 3,
 17, 2. 3, 18, 9. C. 2, 12, 4. 6.
 ἀποδέω 7, 3, 4.
 ἀποδηλόω C. 4, 16, 4.
 ἀποδιδόναι διαφορὰς 1, 2, 7.
 καρπὸν 3, 4, 3. 4. πλήθος
 καλάμου C. 4, 11, 3. τὸ ὕστε-
 ρον C. 5, 1, 10. τὴν αἰτίαν
 C. 5, 3, 3. — C. 6, 1, 1. 2.
 6, 5, 4. 6, 6, 8. 6, 9, 2.
 ἀπόδοσις 1, 3, 2.
 ἀποδύεσθαι C. 4, 6, 8.
 ἀποθηλύνεσθαι 7, 4, 3. C.
 4, 5, 6.
 ἀποκαθαίρειν C. 1, 17, 10.
 ἀποκοθίστασθαι πρὸς τὴν
 φύσιν C. 2, 15, 3. — 8, 7, 4.
 C. 5, 3, 7. 6, 7, 6.
 ἀποκαίειν et ἀποκάειν 2, 3, 3.
 4, 14, 11. 12. C. 2, 1, 6. 2, 3, 1.
 12, 2, 4. 2, 7, 5. 5, 12, 2. 8, 6,
 ἀποκάτωρξ C. 5, 9, 11.
 ἀποκάνυλος 7, 2, 4.
 ἀποκεῖσθαι 4, 3, 2.
 ἀποκηρύττειν 4, 4, 5.
 ἀποκιττοῦσθαι 3, 18, 7. 8.
 ἀποκλίνειν φύλλα ἀποκεκλι-
 μένα 6, 2, 8.
 ἀποκλύζειν 9, 13, 3. 9, 20, 4.
 C. 5, 9, 6. 12.
 ἀποκνίζειν 6, 8, 2.
 ἀπόκνισις C. 5, 9, 11.
 ἀπόλανσις C. 2, 2, 3. 4. 3, 4, 3.
 6, 16, 7.
 ἀπολαύειν C. 2, 4, 6. 2, 11, 7.
 ἀπολείπειν 4, 3, 2. 6, 8, 2.
 C. 4, 3, 4.

ἀπόληψις ὑδάτων C. 3, 21, 1.
 ἀπολιθοῦσθαι 4, 7, 1. 2.
 ἀπολοχοῦσθαι 6, 6, 6.
 ἀπόλυνσις mors 9, 16, 8.
 ἀπόμαγμα C. 6, 19, 5.
 ἀπομαραίνειν C. 5, 11, 1. 6,
 11, 13.
 ἀπομελαίνεσθαι 2, 7, 5.
 ἀπομισθοῦν 2, 11, 3.
 ἀπονεύειν C. 3, 22, 2.
 ἀποξηραίνειν 8, 11, 3. C.
 3, 11, 6. 3, 19, 2. 5, 18, 1.
 ἀποξύνειν 1, 6, 1.
 ἀποπαπποῦσθαι 7, 11, 4.
 ἀποπηνιζόμενος κάλαμος 8,
 10, 4.
 ἀποπιέζειν C. 6, 7, 3.
 ἀποπλύνειν C. 6, 10, 5.
 ἀποπνέειν 9, 16, 2. C. 5, 6,
 4. 5, 11, 1.
 ἀποπνίγειν 3, 9, 5. 4, 4, 13.
 8, 8, 4. C. 5, 11, 3.
 ἀποπνοή 9, 7, 2. C. 2, 15, 4.
 6, 7, 3. 6, 14, 9. 11. 6, 16,
 6. 8. 6, 17, 9.
 ἀπόρημα 9, 19, 4. C. 1, 12,
 8. 1, 18, 3.
 ἀπορία 1, 1, 1. 1, 6, 9 et saepe.
 ἀπορροή 9, 3, 2. C. 5, 14, 9.
 ἀποσβεννύειν C. 5, 17, 7.
 ἀποσήπειν C. 5, 6, 11.
 ἀποσείειν C. 1, 20, 3.
 ἀποσεμαίνειν 8, 5, 4. C. 1,
 22, 3.
 ἀποσκληρύνεσθαι C. 3, 16,
 2. 3, 19, 2. 5, 15, 6.
 ἀπόστασις 2, 5, 6. φυτῶν C.
 3, 7, 2. 6, 17, 1. 6, 16, 8.
 ἀποσταφιδοῦν C. 2, 8, 3.
 ἀποστεγάζειν C. 5, 6, 5.
 ἀποστεγασμα C. 5, 13, 3.
 ἀποστεγείν C. 1, 12, 7. 4, 12,
 2. 4, 16, 2. 5, 6, 1. 2. 5, 12,
 9. 5, 13, 7. 5, 15, 2. 6, 18, 11.
 ἀποστύφειν C. 2, 8, 1.
 ἀποτελεῖσθαι C. 4, 11, 3.
 ἀποτελειοῦσθαι 7, 1, 8.

ἀποτήκειν C. 6, 1, 4. 5, 13, 7.
 ἀποτίθεσθαι 8, 11, 3.
 ἀπότομος C. 3, 14, 5.
 ἀποτίκτειν C. 1, 13, 1. 3, 24,
 2. 4, 6, 4.
 ἀποτραχύνεσθαι 6, 4, 2.
 ἀποτρίβειν 6, 7, 1.
 ἀπόφανσις C. 4, 9, 2.
 ἀποφυάς 1, 6, 6. 7, 2, 5. 8.
 ἀποφυλλίζειν 7, 12, 2.
 ἀποφυσις ἀκρεμονική 4, 6, 8.
 — 1, 13, 2. 6, 4, 4. 6, 5, 4.
 7, 2, 6. 9. 7, 11, 3. 7, 12,
 3. 7, 13, 3. 8, 2, 3.
 ἀποφυτεία C. 1, 4, 3.
 ἀποφυτεύειν 7, 2, 1. 2.
 ἀποφύειν 1, 6, 4. 4, 9, 2. C.
 4, 8, 5.
 ἀποχέω 4, 4, 10. 8, 2, 5. 8,
 8. 1. 8, 10, 4. C. 3, 21, 5.
 3, 22, 4. 3, 23, 3.
 ἀπόχυσις 8, 3, 4. 8, 10, 4.
 4, 14, 1.
 ἀποψίλωσις vitis C. 5, 9, 11.
 ἀπαψύχεσθαι 4, 7, 3. C. 4,
 12, 9.
 ἄπτεσθαι C. 5, 12, 10.
 ἀπύρηνος ῥόα 2, 2, 5. 7. 4,
 13, 2. φοινίκος καρπὸς 2, 6,
 6. λωτοῦ κ. C. 4, 3, 1. — 4, 8,
 12. C. 1, 9, 2. 1, 21, 2. 2,
 11, 7. 3, 9, 3. 3, 17, 7. 4, 4, 12.
 ἀραιὸς φυτόν C. 2, 4, 7. τόπος
 C. 4, 14, 4. — C. 3, 21, 3.
 ἄρακος 8, 8, 3.
 ἀρακῶδες τὸ 1. 16, 12.
 ἀράχιδνα fructus subterraneus 1,
 1, 7. 1, 16, 12.
 ἀράχνιον morbus oleae 4, 14,
 10. C. 5, 10, 2.
 ἄργεμα 7, 6, 2. 9, 9, 5. 9,
 11, 10. 9, 12, 3.
 ἀργία opp. κατεργασία C. 1, 16,
 8. 4, 5, 6. 5, 7, 1.
 ἄργιλος C. 3, 20, 3. 6, 3, 2.
 ἄργιλώδης τόπος 3, 18, 5.
 ἀργὸς γῆ 3, 6, 4. — 5, 9, 8.

6, 3, 2. 7, 4, 7. 9, 4, 10. 9,
 12, 2. C. 1, 15, 1. 3, 15, 3.
 5, 14, 5.
 ἄργυρεῖα 5, 9, 1. 2.
 ἄρδειν C. 5, 6, 6.
 ἄρδενύειν 7, 5, 2.
 ἄρην vide ἄρνες.
 ἄρῖα arbor non florens 3, 3, 8.
 ὀψιβλαστότατον 3, 4, 2. fructi-
 ficat sub hiemem 3, 4, 4. Do-
 riensibus i. q. φελλόδους 3, 16,
 3. ἄσαπες 5, 4, 2. θυσεργό-
 τατον 5, 5, 1. ξύλον σκληρό-
 τατον 5, 3, 3. carbones opti-
 mos dat 5, 9, 1. — 3, 17, 1.
 4, 7, 2. 5, 1, 2.
 ἄριθμεῖν 4, 8, 2.
 ἄριστολογία 9, 13, 3. 9, 14,
 1. 9, 15, 5. 9, 20, 4.
 ἄρκευθος ἡ arbor ἄργῖα ἀεί-
 φυλλος 1, 9, 3. 3, 3, 3. ὄρεινῇ
 3, 3, 1. non florens 3, 3, 8.
 duae species ibd. καρπὸν ἔχει
 ἐπὶ δύο ἔτη 3, 3, 8. ὀψίκαρ-
 πον 3, 4, 1. 6. ἐνιαντοφορεῖ
 ibd. 3, 4, 5. similis κέδρω 3,
 12, 3. lacrymam fundit 9, 1,
 2. usus 5, 7, 2. 6. — 4, 1,
 3. C. 1, 11, 8. 1, 21, 6.
 ἄρκετος 4, 5, 1. 2. 9, 15, 2.
 ἄρκετουρος μετ' α. 1, 19, 7. 1,
 14, 1. 9, 8, 2. C. 1, 13, 3.
 5. 6, 8, 1. — ἐπ' α. 3, 5, 4.
 C. 1, 6, 3. — C. 3, 4, 1. 5,
 10, 1. 6, 8, 4.
 ἄρμόττειν C. 1, 6, 1. 3, 24, 2.
 ἄρνες parvae frumentorum spicae
 e calamis conculcatis 8, 7, 5.
 ἄρνώγλωσσον ἐπιγειόφυλλον
 7, 8, 3. diu floret 7, 10, 3. 7,
 11, 2.
 ἄρον ρίζα σαρκώδης 1, 16, 6. 7.
 ἐδώδιμος 7, 12, 1. δύο γένη
 ριζῶν ἔχει 1, 6, 8. folium 7,
 13, 1. caret caule 7, 13, 2.
 cultura 1, 6, 10. κεφαλόρριζον 7,
 2, 1. — 1, 10, 10. C. 5, 6, 2.

ἀρόσιμος γῆ C. 3, 2, 2.

ἀροτος ἀροτοὶ τρεῖς olerum satorum 7, 1, 2. ἡρινοὶ 8, 1, 5. θερινοὶ 8, 1, 1. 8, 9, 3. 8, 7, 3. δύο παντὸς σίτον ἡρινὸς καὶ χειμερινὸς 8, 4, 6. ὠραῖοι 8, 6, 1. — 7, 13, 6. 8, 1, 2.

ἀροτριᾶν 8, 6, 3. C. 4, 12, 13. ἀροῦν C. 3, 20, 5.

ἀρουρα 6, 4, 5. C. 3, 23, 4. ἀρουραῖα 7, 6, 1. 7, 7, 1. 9, 12, 4.

ἀρραγῆς ξύλον 5, 3, 7. C. 1, 6, 7.

ἀρρενογονεῖν 9, 18, 5.

ἀρρεν κοινή τις διαφορὰ ἀρρένων καὶ θηλειῶν 3, 9, 3. τὰ ἀρρενα ὁζωδέστερα 1, 8, 2. θερμοτέρα et ἥττον κάρπιμα C. 1, 22, 1. plerumque sunt ἐν τοῖς ἀγρίοις 1, 14, 4. τῶν ὁμογενῶν ἀκαρπα 3, 3, 7. 3, 12, 7. 3, 15, 3. 3, 8, 1. 3, 18, 5. lignum 5, 4, 1. ἀ. φοῖνιξ 2, 6, 6.

ἀρριζα C. 3, 5, 4.

ἀρρίζωτος C. 3, 7, 3. 5, 1, 4.

ἀρριχος C. 1, 7, 2.

ἀρρωστία 9, 11, 2.

ἀρτιβλαστής C. 2, 1, 7. 2, 3, 1.

ἀρτιτελής conj. 2, 5, 5.

ἀρτος e loti seminibus 4, 8, 11.

ἀρχή ἑτέρα 1, 8, 4. 7, 13, 7.

C. 1, 11, 2. τῆς προσφύσεως

1, 11, 5. 2, 6, 1. τῆς βλά-

στης C. 4, 7, 1. βλαστητικαὶ

C. 5, 1, 3. τῶν φύλλων C. 5,

13, 4. αἱ ῥίζαι ἀρχαί τινες

τοῖς δένδροις C. 2, 14, 3. in

semine 4, 7, 4. 8, 2, 1. 8, 5,

4. C. 4, 4, 10. τοῦ γεννᾶν

C. 4, 3, 4. κυριώταται C. 4,

11, 9. γόνιμος C. 1, 15, 1.

ζωτικῇ C. 1, 2, 3. 1, 3, 3. 1,

7, 4. 1, 12, 9. εὐκολωτέρα

C. 1, 4, 4. ἐλάττων 1, 4, 6.

quibus in rebus natura habeat

τὰς ἀρχὰς C. 1, 6, 12. ἡ ἀ.

ἀσθενῆς C. 2, 16, 4. ἀκολον-

θεῖ ταῖς ἀ. τὰ ἄλλα C. 2, 14,

3. οἷα ἡ ἀ. τοιαῦτα καὶ τὰ

ἀπὸ τῆς ἀρχῆς C. 3, 24, 4.

τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης ἀλ-

λοιοῦνται καὶ τὸ τέλος C. 5, 17,

5. ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις C. 6,

11, 2. ἀρχὴ ἡ φύσις C. 6, 17,

10. φυσικαὶ C. 5, 4, 3. λαν-

θάνουσα C. 5, 4, 5. μετακι-

νεῖται C. 5, 9, 12. opp. στέ-

ρησις C. 6, 4, 2. — 4, 13, 4.

C. 1, 1, 1. 1, 4, 4. 1, 11, 3.

1, 21, 4. 2, 3, 5. 2, 16, 3.

3, 2, 7. 3, 17, 7. 4, 1, 4. 4,

4, 4, 12. 5, 17, 2. 5, 17, 7,

6, 6, 10. 6, 18, 9.

ἀρώματα enumerantur 9, 7, 3.

6, 8, 5. 9, 7, 2.

ἀσαπὴς ξύλον 3, 12, 3. 5. ἄλλο

ἐν ἄλλῳ 5, 4, 3. 3, 8, 4. 3,

17, 5. 5, 3, 7. C. 6, 10, 3.

ἄσαρκον φύλλον 3, 11, 1.

ἄσαφής 6, 1, 4.

ἄσημος C. 3, 16, 3.

ἄσηπτος 4, 2, 8. 5, 4, 7. 6,

3, 2. C. 3, 15, 1. 4, 1, 6, 1.

ἀσθενῆς τὸ ἀσθενὲς εὐκίνητον

C. 2, 11, 6. εὐπαθέστερον C.

4, 1, 3. εὐφθαρτότερον C. 4,

6, 6. ἥττον μεταβολὴν φέρει

C. 5, 9, 2. θάττον τελειοῦ-

ται C. 4, 10, 1. θάττον ὑπα-

κούει τῷ ἀέρι C. 2, 11, 7. τὸ

ἀ. ἡ φύσις εἰς πλείω τίθεται

φυλακὴν C. 4, 1. 2. ἀσθε-

νέστερον τοῦ ὄντος τὸ ἐν γε-

νέσει C. 5, 17, 6. — C. 4, 4,

12. 4, 8, 1. 2. 4, 12, 6. 5, 12, 1.

ἀσθενόρριζος C. 4, 14, 4.

ἄσθμα 9, 13, 2.

ἄσινῆς 3, 10, 2. 4, 2, 1. 7,

12, 3. C. 3, 10, 6.

ἄσκληπίειον πάνακς 9, 11, 2.

ἄσπάλαθος inter ἀρώματα 9,

7, 3.

- ἄσπερμος 7, 4, 4.
 ἄσπορος 8, 11, 9.
 ἄσπρις γένος δρυὸς 3, 8, 7.
 ἀστάφης 9, 12, 1.
 ἀστελέχης 1, 3, 1.
 ἀστέρισκος 4, 11, 2.
 ἀστοιχος 8, 4, 2.
 ἀστραβῆς 3, 9, 3. 5, 1, 11. 5, 2, 1. 5, 5, 2. C. 2, 9, 1.
 ἀστροβλήτος 4, 14, 7. C. 5, 9, 1.
 ἀστροβολεῖσθαι 4, 14, 2. C. 5, 9, 7. 5, 12, 1.
 ἀστροβολησία C. 5, 9, 4.
 ἀστροβολία C. 5, 9, 2.
 ἄστρον sidus caniculae. ὑπὸ τὸ ἄ. 9, 6, 2. C. 1, 21, 1. 1, 13, 4. ἄμα τοῖς ἄ. C. 1, 11, 7. — 7, 5, 4. 7, 15, 1. C. 2, 17, 3. 3, 3, 4. 5, 9, 1. 6, 7, 6. 6, 8, 1. 6, 10, 9.
 ἀσύμβλητος 7, 6, 4.
 ἀσυνμετρία C. 1, 1, 3. 3, 22, 3. 6, 2, 4.
 ἀσύμμετρος 5, 9, 7. C. 6, 12, 6.
 ἀσύμπλεκτος C. 6, 10, 3.
 ἀσύμφωνος 8, 8, 1. C. 1, 13, 4. 1, 22, 4.
 ἀσυνήθεια 9, 17, 2.
 ἀσυνήθης 9, 4, 3.
 ἀσφαλῆς C. 4, 11, 10.
 ἀσφαργία 6, 4, 2.
 ἀσφάραγος ἀκανθώδης ὅλως 6, 4, 1. folia spiniformia 1, 10, 6. 6, 1, 3. Describ. 6, 4, 2. C. 6, 12, 9.
 ἀσφοδελος inter βολβώδη 1, 10, 7. ρίζα σαρκώδης 1, 6, 7. βολανώδης 7, 9, 4. ἐδώδιμος 7, 12, 1. folia 7, 13, 1. 2. fructus 7, 13, 2. 9, 9, 6.
 ἀσφοδελώδης φύλλον 6, 6, 9.
 ἀσχιδὲς φύλλον 3, 10, 1. 3, 17, 6.
 ἄσχιον ὑπόγειον 1, 6, 9.
 ἀταξία περὶ τοὺς καρπὸν 2, 3, 3.
 ἀτέλεια C. 4, 13, 1. 5, 2, 5. 6, 4, 3.
 ἀτελὴς καρπὸς 7, 10, 4. χυλὸς C. 6, 16, 8. ἐνια γεννᾷ ἀπὸ τῶν ἀτελῶν C. 4, 4, 1. — C. 1, 4, 6. 2, 9, 14. 4, 6, 3. 4, 10, 3.
 ἀτέραμνος 2, 4, 2.
 ἀτεραμνότης σπερμάτων C. 4, 3, 2.
 ἀτεράμων 8, 8, 6. C. 4, 7, 2. 4, 12, 1. γίνεται διὰ πῆξιν καὶ πύκνωσιν τοῦ ψυχροῦ C. 4, 12, 8.
 ἀτμιδώδης C. 3, 23, 2.
 ἀτμίζειν C. 2, 4, 11.
 ἀτμὶς C. 3, 23, 2. 4, 13, 6. 5, 6, 5. 6, 10, 4. 6, 17, 7.
 ἀτμός C. 4, 13, 7.
 ἀτμώδης C. 3, 16, 4.
 ἄτομος C. 6, 7, 2. 6, 9, 3.
 ἄτοπος 2, 2, 3. 2, 4, 4.
 ἄτρακτος 3, 16, 4.
 ἀτρακτυλὶς ἀκανθώδης 6, 4, 3. folia rubro colore tingunt unde φόνος vocatur 6, 4, 6. 9, 1, 1.
 ἀτραφῆς C. 2, 6, 4.
 ἄτροφος C. 2, 5, 1. 4. 2, 6, 4. 6, 10, 1.
 ἀτροφεῖν 8, 6, 7. C. 4, 5, 6.
 ἀτροφία C. 2, 6, 3. 5, 9, 9.
 ἀττέλεβος 2, 3, 3.
 ἀνάνειν 3, 7, 1. C. 5, 13, 4.
 ἀνάνσις 1, 2, 4. 1, 9, 7. C. 5, 11, 1. 5, 13, 4.
 ἀνδρία 8, 6, 6.
 ἀνῆλαξ 8, 8, 7. C. 4, 12, 1. 5.
 ἀνλητικὸς κάλαμος 4, 11, 9.
 ἀνῶν τόποι κοῖλοι 4, 14, 12. C. 5, 12, 7. in Syria ubi φοινικόφυτα 2, 6, 5. 9, 6, 1.
 ἀνῶνίσκος 9, 7, 1.
 ἀνῆξ C. 4, 6, 3. 5, 16, 2.
 ἀνῆξις ἄτακτος ἐὼρισμένη 3, 6, 2.
 ἀνῆξτικὸς 1, 9, 1.
 ἀνὸς τὰ ἀνὰ nocent 2, 7, 2. ρίζαι C. 3, 8, 1. C. 3, 7.

- αὔρα 8, 6, 6. C. 2, 3, 1.
 αὐστηρία C. 6, 12, 6.
 αὐστηρὸς C. 6, 1, 3. 6, 16, 8.
 αὐστηρότης 7, 9, 5.
 αὐταρκεῖν 4, 13, 5. 8, 6, 1.
 αὐταρκῆς C. 3, 18, 1.
 αὐτοτελής 3, 7, 1. 7, 13, 5. 8,
 7, 5. C. 4, 8, 5. -ετι C. 3, 12, 1.
 αὐτόθεν C. 5, 12, 11.
 αὐτόματος γένεσις 2, 1, 1. 3,
 1, 4. 2, 4, 4. βλάστησις 6, 6,
 9. φύσις 1, 16, 13. τὸ α. μη-
 νύει τὴν φύσιν C. 2, 7, 1. ἀπὸ
 τοῦ αὐ. 4, 13, 3. πολλὰ αὐτό-
 ματα συνίσταται C. 4, 4, 10. —
 3, 9, 5. 3, 13, 4. 4, 8, 8. 13.
 4, 15, 1. 7, 7, 3. 9, 1, 5. 9,
 8, 2. C. 1, 1, 2. 1, 4, 1. 1,
 5, 1. 1, 16, 10. 12. 1, 20, 3.
 2, 1, 1. 2, 9, 14. 2, 16, 1. 2,
 18, 1. 3, 1, 1. 5, 1, 1. 5, 3,
 3. 5, 4, 2. 5, 4, 6. 6, 3, 3.
 αὐτοτελής C. 6, 10, 2.
 αὐτοφυῆς γένεσις C. 3, 1, 6. —
 C. 3, 1, 1.
 αὐχὴν γητεῖον 7, 4, 10.
 αὐχμεῖν 4, 10, 7. — μᾶν 8, 10, 4.
 αὐχμηρὸς 9, 11, 10. C. 3, 12,
 4. 6. 3, 13, 1.
 αὐχμὸς 4, 10, 7. 6, 7, 6. 6,
 8, 6. 8, 1, 7. 8, 6, 7. 8, 8,
 1. 9, 2, 5. C. 5, 12, 1.
 αὐχμώδης 6, 7, 3. 8, 7, 6. C.
 3, 3, 4. 3, 10, 1. 3, 11, 1.
 ἀφαιρύνεσθαι C. 4, 7, 8.
 ἀφαίρεσις τῶν αἵμων 2, 7, 1.
 ὁρμᾶν πρὸς τὴν α. C. 3, 13, 1.
 φθορὰ ἐξ α. 4, 16, 5. — C. 1,
 17, 3. 2, 14, 1. 2, 15, 4. 3,
 7, 11. 3, 11, 2. 3, 19, 2. 5,
 2, 4. 5, 16, 1. 6, 6, 9.
 ἀφάκη 8, 1, 4. 8, 5, 3. 8, 8,
 3. 8, 11, 1. C. 4, 15, 4.
 ἀφάκη ἄγριον αἰφύλλον 1, 9,
 3. 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 1.
 bis fructus dat 3, 4, 4. usus
 ligni 5, 7, 7.
- ἀφανίζειν 3, 18, 9. 10. 4, 3,
 11. 8, 10, 3. C. 2, 10, 2. 5,
 9, 3.
 ἀφιδρος εἰλειθυίας 5, 9, 8.
 ἀφελκοῦν 9, 1, 5. 9, 2, 1. C.
 1, 15, 1.
 ἀφέλκωσις C. 5, 5, 3.
 ἀφερπυλλοῦσθαι C. 5, 7, 2.
 ἀφεις 9, 2, 5.
 ἀφία 7, 7, 3.
 ἀφλεβος ξύλον 1, 5, 3. φύλλον
 3, 3, 1.
 ἀφλοιος ῥίζα 7, 9, 4. 7, 12, 3.
 ἀφορία 9, 2, 4.
 ἀφορίζειν 1, 1, 1. 1, 8, 2. 5,
 7, 1. C. 3, 3, 2.
 ἀφορισμὸς ἀρχῆς 7, 10, 4. τύ-
 πω ληπτέον 1, 3, 5. — 9, 2, 5.
 C. 3, 14, 2.
 ἄφορος 4, 16, 2. C. 3, 14, 6.
 ἀφρίζειν C. 6, 1, 5.
 ἀφροδίσια 9, 8, 8.
 ἀφύλλα 1, 14, 3.
 ἀφύλλακανθος 6, 4, 8.
 ἀφύλλανθες ἐπιγειόκανλον 7,
 8, 3.
 ἀφνταῖος vitis C. 3, 15, 5.
 ἀχείμαντος C. 2, 12, 4.
 ἀχιλλήτης κριθῆ 8, 10, 2 -εῖαι
 κρ. 8, 4, 2.
 ἀχλὺς 7, 6, 2.
 ἄχολος 9, 15, 1.
 ἀχρὰς ἀγρία ἄπιος 1, 8, 2. 1, 4,
 1. 1, 14, 4. 3, 2, 1. e semine
 ἀπίον 2, 2, 5. non abit in ἄπιον
 2, 2, 12. ὄρεινόν καὶ πεδεινόν 3,
 3, 2. βελτίων ἐν πεδίῳ 3, 3, 2.
 3. ὕστερον βλαστάνει ἀπίον 3,
 4. 2. fructus non perficit 1, 9, 7.
 genus quoddam autumno fructi-
 ficat 3, 4, 4. ὀψίαρπον C. 1,
 17, 7. πτορθάκανθος 6, 1, 3,
 — 3, 6, 1. 3, 11, 5. 3, 12, 8.
 3, 14, 2. 3, 18, 7. 4, 13, 1.
 5, 5, 1. C. 1, 22, 7. 2, 3, 6.
 2, 8, 2. 6, 16, 1.
 ἄχρους 3, 11, 5. 6, 6, 6.

ἄχυλος C. 4, 12, 12. 6, 11, 11.
6, 14, 1. 6, 19, 4.
ἄχυνία 6, 12, 6.
ἄχυνος 6, 3, 1. 6, 6, 6. 6, 12, 4.
ἄχύνωψ 7, 11, 2.
ἄχυρον 4, 4, 9. 8, 4, 1. C. 4,
9, 3. 4, 12, 8. 4, 14, 5. 5,
6, 12.

ἄψανστος 5, 5, 6.
ἀψίνθιον χυλὸς καρποῦ πικρὸς
1, 12, 1. 4, 5, 1. 7, 9, 4. 9,
17, 4. C. 3, 1, 3. 6, 4, 3.
ἄψυχα σώματα 9, 18, 1. C. 4,
15, 4. 6, 3, 3.
ἄωριος ὕδατα C. 2, 2, 1.
ἄωρος 5, 1, 1. 9, 10, 3.

B.

βάθος κατὰ βάθους 1, 6, 3. 9.
12. 3, 6, 4. 3, 10, 4. 3, 12,
9. 3, 15, 9. 4, 7, 6. 6, 5, 1.
6, 7, 4. 7, 2, 5. C. 3, 8, 1.
1, 18, 1. 2, 9, 1. εἰς βάθος
αὐξήσεις 1, 9, 1. C. 5, 16, 2.
6, 11, 8. 4, 7, 3. 4, 13, 7.
5, 17, 4.
βαθνάγκη loca 3, 11, 4.
βαθύγειον χωρίον 4, 11, 9. C.
1, 18, 1. -γεως C. 2, 4, 10.
βαθύνεσθαι λίμνη 4, 11, 3.
βαθύρριζος 1, 6, 4. 1, 7, 2.
2, 5, 2. 3, 6, 4. πρῖνος 3, 6,
4. 3, 16, 1. 8, 2, 3. C. 2,
7, 1.
βαθύς γῆ C. 1, 18, 1.
βαθύσματα λίμνης 4, 11, 8.
βακτηρία 1, 3, 2. 5, 4, 8. 5,
7, 7. C. 6, 18, 9.
βαλανηρὸς σπέρματα 1, 11, 3.
καρπὸς 3, 17, 1.
βάλανος σπέρμα περιεχόμενον
κελύφεσι δερματικοῖς 1, 11, 3.
διαφέρουσι 3, 8, 3. ἐκ κορύνης
3, 8, 6. germinatio 8, 2, 2. ὀψί-
καρπον C. 1, 17, 7. — C. 1, 19,
2. 2, 8, 2. 2, 17, 8. 5, 18, 4.
6, 10, 7.
βάλανος πρίνου 3, 16, 1. 3. —
quercus marinae 4, 6, 9.
βάλανος αἰγυπτία describ. 4, 2,
1. 6.
βαλανώδης καρπὸς 3, 10, 1. 3,
16, 1. radix 7, 9, 4. τὰ βαλα-
νώδη? C. 4, 3, 4. — C. 4, 7, 7.

βάλσαμον 9, 1, 2. 6. 9, 4, 1.
describ. 9, 6. inter aromata 9,
7, 3
βάπτειν. 4, 6, 5.
βαρὺς digestu difficilis 8, 4, 4. 5.
C. 4, 9, 1.
βαρύτης τροφῆς C. 4, 9, 4. 5.
σίτον C. 6, 13, 3. ὁσμῆς C. 6,
14, 1. κατὰ τὴν ὁσφρησιν C. 6,
14, 2.
βασιλικὴ ἄκανθα C. 1, 10, 5. —
ὄν κάρυνον C. 4, 2, 1.
βάτος ἀκανθώδης 1, 5, 3. φύλλα
1, 10, 6. 7. πορρῆ ἀκανθός 6,
1, 3. species 3, 18, 4. — 3, 18,
3. 3, 18, 12. 4, 8, 1.
βαφή 4, 6, 5. 8. 5, 3, 3. C. 1,
22, 6.
βέρεθρον 3, 1, 2. 5, 4, 6.
βῆξ 3, 18, 3. 9, 13, 2. 9, 18, 1.
9, 20, 3.
βία χειμώνων C. 3, 23, 4.
βιαῖος φθορὰ C. 5, 11, 1.
βίβλια e papyro 4, 8, 4.
βιωσίμιος 9, 12, 1.
βλάστη C. 1, 6, 3. 1, 12, 7. 2,
4, 3. 2, 15, 4. 4, 10, 3. 6,
11, 8.
βλάστημα ἐπέτειον 1, 1, 9. τυ-
φλὸν C. 3, 2, 8. νέα ἀφορώτερα
C. 3, 14, 6.
βλάστησις μετ' ἄρκτουρον 1, 14,
1. ἡρινὴ 3, 4, 1. 3, 5, 4. συν-
εχὴς ei διαλείπουσα 3, 5, 1.
τρεις ὁρμαὶ βλαστήσεως 3, 5, 1.
φυλλικὴ 3, 5, 5. ἄτακτος, ὠρι-

- σμένη 3, 6, 2. παρὰ μέρος 8, 11, 9. ἀπὸ δακρύων C. 1, 4, 6. οἰκία C. 1, 6, 1. ἐπέτεια οἶον δευτέρα γένεσις C. 1, 10, 1. τῶν ἄνω καὶ τῶν ὑπὸ γῆς C. 1, 12, 1. καλλίων τῶν εἰργασμένων C. 1, 15, 2. παρ' ἔτος C. 4, 6, 2, πάρωρος C. 5, 1, 3. ἐκ μὴ οἰκίων μερῶν C. 5, 2, 1. — 2, 8, 6. 3, 1, 5. 5, 3, 3. 3, 5, 4. C. 1, 1, 2. 2, 1, 1. 2, 15, 6. 5, 10, 2.
 βλαστητικὸς ἀπὸ ξύλου C. 1, 4, 4. — C. 2, 4, 2. 6, 17, 13. 5, 1, 3.
 βλαστοκοπεῖν C. 4, 14, 6. 5, 9, 13.
 βλαστολογεῖν C. 3, 16, 1.
 βλαστολογία C. 3, 2, 1. 3, 14, 1. 3, 16, 1.
 βλαστὸς ἐπέτειος 1, 1, 2. νέος, ἔνος 1, 14, 1. ἀποτελεντῶσιν εἰς ἓν φύλλον 3, 6, 3. οἰκίος C. 5, 1, 1. ἕκαστος ὥσπερ φυτόν ἐν τῷ δένδρῳ C. 1, 11, 4. — 3, 7, 3. 7, 6, 4. 8, 2, 2. C. 5, 13, 3. 6, 12, 5.
 βλαστοφυεῖν C. 1, 11, 7.
 βλασφημεῖν 7, 3, 3.
 βλασφημία 9, 8, 8.
 βληχὼ 9, 16, 1.
 βληχρον C. 1, 7, 4.
 βλίτον inter λαχανώδη 1, 14, 2. fructus ibd. 7, 3, 4. radix 7, 2, 7. 8. semina 7, 3, 2. μονοειδὲς 7, 4, 1.
 βλοσυρὸς πίττα 9, 2, 3. ὕλη C. 6, 12, 5. τροφή C. 6, 14, 2.
 βοήθεια 2, 8, 3. 4. 9, 17, 3. C. 2, 14, 4. 3, 8, 5. 5, 9, 8.
 βοήθησιμος 9, 16, 7.
 βόθρος 4, 2, 2.
 βόθυνος 9, 3, 2.
 βολβίνη βολβώδης 7, 13, 9.
 βόλβιτος 5, 5, 6.
 βολβὸς κεφαλόρριζον 7, 2, 1. radix 1, 6, 7. 8. 9. 7, 2, 2. 3. 7, 9, 4. κανλὸς 1, 6, 9. φύλλα 1, 10, 7. 7, 13, 1. σπέρμα 8, 8, 3. C. 4, 6, 1. 8. species 7, 13, 8. — 7, 4, 12. 7, 12, 1. 7, 13, 4. C. 6, 10, 7. 6, 21, 1. — βολβοὶ ἐριοφόροι 7, 13, 8.
 βολβοῦ κώδωνον 6, 8, 1. φύλλα 7, 13, 1. species 7, 13, 9.
 βόλιτος 2, 4, 2. C. 5, 6, 11.
 βομβυκίας κάλαμος 4, 11, 3.
 βορβορώδης πίττα 9, 2, 3.
 βορέας 5, 1, 11.
 βορρᾶς 4, 1, 4. 5, 1, 11.
 βοτανίξειν C. 3, 20, 9.
 βοτάνη 4, 4, 13. 2, 7, 5. 8, 6, 7.
 βοτάνιον C. 2, 17, 3.
 βοτρυνδὸν 3, 16, 4.
 βοτρυνηρὰ σπέρματα 1, 11, 5.
 βοτρυνῶσθαι C. 1, 18, 4.
 βότρυνον δάφνης 3, 7, 3.
 βότρυνς περσῶν 2, 7, 5. ὁμοσχήμων 4, 2, 4. ἀγίλατος C. 1, 21, 2. 5, 1, 1. 5, 5, 1. 5, 6, 12. γίνεται ἀπὸ τῆς μήτρας C. 3, 14, 6. μέλας καὶ λευκὸς ἐκ τοῦ αὐτοῦ κλήματος C. 5, 5, 1. — ὧν κράμβος C. 5, 10, 1. — 1, 11, 4. 2, 3, 2. 2, 7, 5. 3, 7, 3. 4, 2, 4. C. 1, 17, 3. 1, 21, 1. 2, 8, 3. 5, 3, 2. 6, 6, 3. 6, 8, 6. 6, 11, 1. 6, 12, 4.
 βοτρυνώδης ἄνθος 2, 12, 7. 6, 8, 2. καρπὸς 3, 12, 8. σπέρμα 7, 3, 4. — 1, 11, 4. 3, 13, 6. C. 1, 17, 8.
 βούκερας 4, 4, 10. 8, 8, 5. C. 5, 15, 5. 6, 4, 10.
 βουμέλιος 3, 11, 4. 5. 4, 8, 2.
 βούπερστις 7, 7, 3.
 βοῦς παμφαγώτατον 9, 15, 4.
 βούτομος inter λοχμώδη 4, 8, 1. ἀμφίβιον 4, 10, 6. describ. 4, 10, 4. κανλὸς 1, 5, 3. φύλλα 1, 10, 5. edulis 4, 10, 7. 4, 11, 12,

βραδύκαρπος 5, 17, 6.
 βραχύβιος 4, 13, 1. C. 5, 11, 2.
 βραχυβιότης 4, 13. C. 2, 11, 4.
 βραχυρριζία C. 3, 7, 2.
 βραχυστελέχης 1, 5, 1. 4, 6, 10.
 βραχυτομεῖν vitem C. 3, 14, 2.
 βραχύτομος C. 3, 2, 3.
 βρέχειν C. 3, 8, 4. 3, 11, 6.
 βρόμος πολύλοπον 8, 4, 1. 8, 9, 2. πολυχίτων C. 4, 6, 3. ζειᾶς εἰς βρόμον ἐξαλλαγή C. 4, 4, 5. — C. 4, 5, 2.
 βροχὴ 9, 6, 3.

βρύον pars annua 1, 1. 2. δρυὸς 3, 3, 8. μελίας 3, 11, 4. ἐλάας 9, 18, 5. arborum 3, 7, 3. — 1, 2, 1. 4, 11, 12.
 βρύον θαλάττιον 4, 6, 2. describ. 4, 6, 6.
 βρυοφόρος δάφνη 2, 11, 4.
 βρύτον τὸ ἀπὸ τῶν κριθῶν 4, 8, 12.
 βρωτὸς 9, 7, 5. C. 6, 12, 8. 9.
 βύρσα 9, 5, 3.
 βυρσοδεψικὴ κόπρος C. 3, 9, 3.
 βῶλος C. 5, 13, 7.

Γ.

Γᾶζα 8, 11, 6.
 γάλα σιλφίον 6, 3, 4.
 γαλακτοποιεῖν 9, 15, 4.
 γαλακτοῦσθαι σπέρματα C. 1, 7, 3.
 γαλακτώδης χυμὸς C. 6. 4, 1. 6, 9, 2.
 γαλάκτωσις C. 4, 4, 7.
 γαλέαγρα 5, 7, 6.
 γαλῆς 7, 14, 3.
 γάμβρη? inter φρύγανα 1, 3, 1.
 γανώδης solum 6, 5, 4,
 γειτνιάειν 4, 8, 8.
 γειτνιάσις 6, 18, 7.
 γελγιδοῦσθαι 7, 4, 11.
 γελγίς 7, 4, 11. 12. 1, 4, 5. C. 6, 10, 7.
 γένεσις γενέσεις plantarum 1, 1, 1. C. 1, 1, 1. C. 1, 21, 3. C. 4, 1, 1. modi 2, 1, 1. ἀπλῇ 3, 1, 1. C. 6, 6, 7. φρυσική 2, 1, 1. C. 6, 7, 6. αὐτόμαται 3, 1, 4. C. 1, 5, 1. C. 3, 6, 7. κοινοτάτη ἀπὸ σπέρματος C. 1, 4. 1. C. 4, 1, 1. καὶ ἀπὸ παρασπάδος 2, 1, 3. 3, 1, 1. σπερματική C. 1, 2, 1. 3, 1, 1. αὐτοφυῆς C. 1, 10, 6. C. 3, 1, 6. πρώτη C. 1, 12, 1. 3. ἐν ἄλλοις C. 1, 6, 1. ἐν τοῖς ἐναν-

τίοις C. 1, 22, 6. γ. καὶ τροφή ἐκ τῶν αὐτῶν C. 3, 22, 4. τὸ ἐν γενέσει ἀσθενὲς C. 5, 17, 6. χυμῶν 6, 6, 3. 7. ζώων C. 1, 5, 2. καρπῶν φοῖνικος C. 1, 10, 2. ἀμπέλον C. 3, 15, 3. — 1, 13, 4. C. 1, 1, 3. 4, 1, 3. 6, 4, 2.
 γενικὸς χωρισμός 1, 4, 2.
 γεννᾶν ἢ φύσις γεννᾶ C. 1, 22, 2. 3. ἐν τι τὸ γεννῶν C. 1, 12, 5. τὸ γ. κύριον C. 4, 4, 1. ἀπὸ τῶν ἀτελῶν C. 4, 4, 1.
 γενναία ἄμπελος 2, 2, 4.
 γεννητικὸς C. 1, 2, 3. 4, 4, 1.
 γέννησις C. 1, 22, 3. — 4, 12, 10. 5, 7, 3.
 γένος ἄλλοιον 1, 6, 8. ἡμερον, ἄγριον 2, 2, 4. ὁμώνυμον 2, 6, 11. γένη ὅλα 6, 1, 2. 8, 3, 1. 8, 4, 1. 2. 8, 8, 3. μέγιστα 8, 1, 1. τὰ διηρημένα τῶν γενῶν 8, 3, 1. κοινὸν καὶ ἴδιον C. 6, 18, 7. τὰ ὁμογενῆ καθ' ἕναστον γένος 8, 3, 1. γ. καθ' ἕναστον C. 6, 11, 1. διατηρεῖν τὸ γ. C. 1, 9, 3. τὸ γ. μεταβάλλει C. 1, 9, 1. τοῦ γ. ἐξίστασθαι 2, 2, 4.
 γεράνδρον 2, 7, 2. 3, 12, 9. 3, 13, 4. 5, 9, 1.

γεώδης τὰ ἀκμάζοντα δένδρα 4, 5. 1. seminum C. 4, 9, 1. τροφῆς C. 4, 12, 4. φύσις C. 4, 15, 1. σῆψις C. 5, 4, 5. ἐναπόμειξις C. 6, 3, 2. — C. 6, 1, 1. 6, 6, 8. 6, 7, 3. 5. 6, 13, 4. 6, 14, 3. 6, 17, 1.

γεωργούμενα τὰ, θᾶπτον γη-
ράσκει τῶν ἀγεωργήτων C. 2, 11, 3. 2, 14, 1. 5, 1, 10.

γεωργία quid efficiat 1, 15, 4. μεθίστησιν ἐξημεροῦσα τὰ δέν-
δρα καὶ τοὺς καρποὺς C. 2, 14, 3. πλήθος τροφῆς καὶ ποιότητα
παρασκευάζει C. 3, 1, 3. ψιλῇ
C. 3, 10, 1. -ίαν οὐ δεχόμενα
C. 3, 1, 1. — C. 1, 16, 2. 12.
3, 2, 1. 3, 17, 5.

γεωργικὰ opp. τὰ τῆς φύσεως
C. 4, 13, 3.

γῆ γῆς διαφοραὶ 3, 2, 5. ἀρίστη
C. 2, 4, 3. 9. τεραμῶν C. 4, 12,
3. γῆς κουφότης C. 4, 8, 3. πα-
γὸς C. 5, 13, 1. δεῖ τὴν γῆν
ὥσπερ τὸ θῆλυ νοῆσαι C. 4, 4,
10. — C. 3, 20, 3. 6. 6, 12, 6.

γῆθρον ῥίζα 7, 2, 2. 7, 9, 14.
καυλὸς 1, 6, 9. 7, 1, 8. 7, 2,
2. καρπὸς 7, 1, 7. σπέρμα 7,
3, 2. φύλνδρον 7, 5, 1. — 7, 1,
2. 3. 6. 7, 5, 3. 7, 12, 3. 9,
11, 6.

γῆρας κοινή τις φθορὰ πᾶσιν
2, 4, 3. C. 4, 3, 4.

γῆτειον inter λαχανώδη, κοιλό-
φυλλον 1, 10, 8. ἀκέφαλον, ἐπι-
κρίρεται 7, 4, 10. κεφαλὴ 4, 12,
3. δυσβλαστές C. 4, 3, 3.

γίγαρτον 1, 11, 6. C. 1, 19, 2.
5, 8, 4. — γίνεται ἀπὸ τῆς μή-
τρας C. 3, 14, 6. 5, 5, 1.

γιγαρτώδης 3, 17, 6.

γλεῖνος σφένδαμνος πεδεινὴ 3,
3, 1. 3, 11, 2.

γλίσχρος radices 3, 17, 5. ligna
5, 3, 4. solum 6, 5, 4. τὸ γλ.
πλείονος πέψεως δεῖται C. 4,

15, 1. — 3, 11, 5. 3, 14, 1.
3, 15, 2. 4. 3, 17, 5. 5, 3, 6.
5, 6, 2. 6, 2, 2. 7, 5, 3. C.
4, 8, 2.

γλίσχροτης ἀντιληπτικὴ 1, 6, 4.
— C. 4, 8, 2. 6, 18, 11.

γλίχσθαι 1, 1, 4.

γλοιώδης 5, 4, 1.

γλυκαίνειν 7, 4, 3. C. 3, 9, 3.

γλύκανσις C. 4, 4, 5.

γλυκεῖα ῥίζα 9, 13, 2.

γλυκυκαρπεῖν C. 2, 3, 7.

γλυκὺς sapor definitur C. 6, 1, 3.

5. 6. χυμὸς πᾶσι προςφιλῆς C.

6, 5, 6. χυλὸς C. 6, 14, 5. ἅπαν-

τα ἐκ τοῦ γλυκέος γεννᾶται C.

6, 15, 4. τὰ γλυκέα σῆπεται θᾶτ-

τον C. 5, 9, 5.

γλυκυσίδη 9, 8, 6.

γλυκύστρυφνος 9, 20, 5.

γλυκύτης ἀπεψία τις 6, 4, 3.

ἐν ὁσμαῖς C. 6, 14, 12. παχύν-

σει χυλῶν C. 6, 16, 1.

γλωττα tibiae 4, 11, 4—7.

γόγγρος πάθος ἐλάας 1, 8, 6.

γογγυλὶς ῥίζα 1, 6, 6. 7. 7, 2,

8. 7, 9, 4. πλαγιόκαρπος 7, 3,

4. ἄρρην καὶ θήλειαν ἐκ τοῦ

αὐτοῦ σπέρματος 7, 4, 3. spe-

cies 7, 4, 3. ἀγρία 7, 6, 2. —

7, 1, 2. 7, 2, 5. 7, 5, 3. C.

1, 4, 1. 5, 6, 9.

γονατοῦσθαι 8, 2, 4.

γονατώδης ῥίζα 1, 6, 7. καυ-

λὸς 1, 5, 3. — 4, 6, 6. 4, 10,

6. 4, 11, 13. 8, 3, 2. 9, 11, 2.

γονεύειν 8, 10, 5. C. 1, 14, 1.

3, 16, 2. 3, 22, 5. 4, 10, 3.

γόνιμος ὥρα C. 3, 3, 1. σπέρ-

ματα C. 4, 3, 4. μηδὲν ὅλως

γόνιμον C. 4, 4, 2. — 7, 5, 2.

8, 11, 5. 9, 18, 5. 6. C. 4,

3, 1.

γονὴ 8, 11, 5.

γόνος C. 3, 15, 3.

γόνυ καθάπερ ὄζος 1, 8, 3.

φύλλων 3, 11, 3. στοιχεῖ τῇ

- ἐλάτῃ 3, 5, 3. κατὰ γόνυ 3, 11, 3.
 — 1, 8, 5. 3, 12, 5. 4, 10, 6.
 γραμματεῖα e ligno ἐλάτης 3,
 9, 7.
 γραμμώδης 4, 12, 2. σπέρμα
 7, 3, 2.
 γυμνάσιον 9, 20, 5.
 γυμνόκαρπα ἔνια ὄψια C. 1,
 17, 8.
 γυμνοσπέρματος 7, 3, 2, 8, 4, 1.
- γυμνόςπερμος 1, 11, 1. 8,
 3, 4.
 γυναικεῖα 4, 8, 6. 7, 6, 4, 9,
 9, 2. 9, 11, 10.
 γῦρος C. 3, 4, 1. 3, 6, 2. 3, 12, 1.
 γύψ C. 6, 5, 1.
 γωνιώδης 1, 13, 2.
 γωνιόφυλλος 1, 10, 5.
 γωνοειδής 1, 10, 1. 3, 13, 5.
 3, 18, 6. C. 6, 1, 6. 6, 10, 3.

Δ.

- Δαδοκοπεῖσθαι C. 5, 16, 2.
 δαδουργεῖν 4, 16, 1. C. 5,
 16, 2.
 δαδουργός 3, 9, 3.
 δαδοῦσθαι C. 5, 11, 3. 6, 11, 6.
 δαδοφορεῖν 9, 2, 8.
 δαδώδης 9, 2, 5, 7.
 δάδωσις C. 5, 11, 3.
 δάίμων C. 5, 8, 2.
 δάκετον 9, 19, 3.
 δάκνω C. 5, 12, 7.
 δάκρυον natura C. 1, 4, 6. ἔν
 τισι τὸ ὑγρόν 1, 2, 3. κρίνον
 2, 2, 1. ἵπποσελίον 2, 2, 1.
 ἀμπέλου C. 1, 6, 8. 3, 15, 2.
 ἀμυγδαλῆς 2, 2, 11. 2, 8, 7.
 ἐπιπηγνύμενα C. 6, 11, 5. aro-
 matica 9, 7, 3. — 4, 7, 2. 7,
 6, 3. 9, 1. 9, 4, 4. 9, 6, 2,
 C. 1, 6, 9.
 δακρυροεῖν 3, 13, 2.
 δακρυώδης συρροή 6, 6, 8.
 ὑγρότης 9, 1, 2.
 δάς 3, 9, 3. 9, 2, 1. 5. C. 6, 11, 9.
 δασύνειν 2, 6, 12.
 δασὺς 5, 7, 8. 5, 8, 2. 6, 4,
 5. 7, 6, 3. 8, 7, 1. 4, 4, 4.
 δαῦκον δαφνοειδὲς κροκοῦν 9,
 15, 5. 8. 9, 20, 2.
 δάφνη ἥμερον αἰφύλλον 1, 9,
 3. ῥίζαι 1, 6, 3. 4. C. 1, 3,
 3. παραβλαστάνει 4, 13, 3. ra-
 muli C. 1, 3. 2. ὄζους ὀλίγους
 ἔχει 1, 8, 1. cortex 1, 5, 2.
- lignum 5, 3, 3. 4. 5, 7, 7. C.
 2, 11, 1. C. 5, 9, 4. πλα-
 τύφυλλος 3, 11, 3. 3, 17, 3.
 3, 13, 5. λεπτόφυλλος 3, 12, 7.
 fert βότρυον 3, 7, 3. βρόνον
 3, 11, 4. δυσανξής C. 1, 8, 4.
 ἀσθενὲς C. 2, 11, 4. χυλὸς
 καρποῦ ἐλαιώδης 1, 12, 1. e
 semine pejor 2, 2, 6. colorem
 fructus mutat ibd. βλάστησις
 3, 4, 2. frigida loca fugit 4,
 5, 3. infesta viti 4, 16, 6. C.
 2, 18, 4. ἡ ἀκαρπος 3, 7, 3.
 C. 2, 11, 4. ἀγρία 1, 9, 3.
 3, 3, 3. Cultura: 2, 1, 3. 2,
 5, 6. C. 1, 3, 2. loca: 4, 5,
 4. 5, 8, 3. — 3, 14, 3. 3,
 16, 4. 4, 7, 4. 5, 9, 7. 9,
 4, 2. C. 5, 4, 6. 5, 13, 4.
 δάφνη ὅμοιον folio venenato in
 Gedrosia 4, 4, 13.
 δάφνη ἀλεξανδρεῖα ἐπιφυλλό-
 καρπος 1, 10, 8. 3, 13, 4.
 δάφνη ποντία in mari rubro 4,
 7, 2.
 δαφνίς semen lauri 1, 11, 3.
 9, 20, 1.
 δαφνοειδὲς φύλλον 3, 11, 3.
 9, 4, 3. 9. 3, 12, 7. 3, 15, 4.
 3, 17, 3. 9, 15, 5.
 δαφνοειδῇ in mari 4, 7, 1.
 δαφνώδης 9, 10, 1.
 δαψιλῆς 3, 9, 7. 9, 4, 5. C.
 1, 11, 6. 2, 4, 3.

- δειλίη 9, 17, 3.
 δενδρικός καρπός 7, 10, 4.
 —κάτινα 8, 2, 2. C. 4, 2, 1. —
 C. 2, 15, 5. 4, 3, 1. 5, 18, 4.
 δενδρολάχανα 1, 3, 4.
 δένδρον definitio 1, 3, 1. δια-
 φοραί 1, 8. πᾶν δ. πολλάς
 ἀρχάς ἔχει πρὸς τὴν βλάστη-
 σιν καὶ καρποτοκίαν C. 1, 11,
 4. οὐσία καὶ φύσις δένδρον
 μάλιστα τὸ στέλεχος C. 4, 13,
 4. ὑγρότης 1, 12, 3. ἄνθη 1,
 13, 1. 7, 9, 2. 7, 10, 2. fru-
 ctus 1, 14, 2. 1, 20, 3. C. 1, 22,
 1. ἄγωνα 2, 4, 3. semina 1, 11, 2.
 3, 14, 4. 1, 11, 3. βλάστησις
 2, 4, 4. C. 4, 11, 2. 3, 5, 4.
 C. 1, 10, 6. διαφοροῦντα 1, 14,
 1. πίονα C. 6, 11, 6. θαμνω-
 δες 4, 3, 4. 4, 4, 6. ἄγρια quo-
 modo proveniant 3, 1, 1. -ων
 ἀργιότης 3, 2, 4. φύτευσις 2,
 2, 2. satio C. 3, 2, 6. cultus
 C. 1, 18, 1. C. 2, 6, 1. C. 3,
 12, 5. stercoratio C. 3, 9, 2.
 vita et duratio C. 2, 11, 1. C.
 2, 13, 3. loca idonea C. 2, 4,
 8. C. 1, 18, 1. C. 2, 9, 1. δ.
 αὐτὸ opp. καρπός 2, 6, 7. με-
 ταβολαί 2, 3, 1. 2. C. 3, 17, 6.
 C. 3, 24, 4. C. 4, 1, 1. C. 4,
 4, 12. οὐ πάντα εὐώδη C. 6,
 17, 10. — 1, 2, 2. 1, 8, 1. 1,
 10, 6. 4, 7, 8. 8, 8, 2. C.
 1, 11, 7. 2, 1, 2. 5, 1, 3. 6,
 6, 7. 6, 12, 7.
 δενδροῦσθαι 1, 9, 4. C. 2, 15,
 2. 5. 2, 18, 2.
 δενδροφόρος γῆ C. 2, 4, 2. 10.
 δενδρύφιον 4, 7, 2. 3.
 δένδρωσις C. 2, 15, 5.
 δέρμα περικαρπίων 1, 2, 6. 1,
 10, 10. olivae 4, 4, 10.
 δερματικός κέλυσος 1, 11, 3.
 ὕμνη 1, 11, 5. τὰ ἔκτος C. 3,
 10, 2. — C. 1, 7, 3. 1, 19, 2.
 δερματώδης 6, 2, 2.
 δεσμὴ 9, 17, 1.
 δεσμίς 9, 16, 2.
 δεσμός 7, 11, 3.
 δεύειν 9, 9, 1. 2. 9, 11, 2.
 δέχεσθαι 8, 6, 2. C. 3, 20, 5.
 4, 6, 4. 5, 12, 9. 6, 19, 3.
 ἢ χώρα 4, 4, 1.
 δηγμός 4, 4, 5.
 δηκτικός 6, 1, 3.
 δήλησις 7, 13, 4.
 δημήτριος καρπός C. 2, 4, 5.
 δημιουργεῖν C. 1, 9, 4. 6, 8, 4.
 δῆξις C. 3, 17, 6.
 διαβιάζεσθαι γῆν C. 2, 17, 7.
 6, 2, 4.
 διαβιβρώσκειν 4, 6, 10.
 διαβλαστάνειν 7, 12, 2. C. 1,
 7, 3. 3, 20, 6. 4, 6, 7. 4, 8,
 1. 4, 13, 1. 5, 13, 1.
 διαβλάστησις C. 2, 17, 10. 4,
 6, 2. 5, 18, 2.
 διαγελαῖν ὥρα 8, 2, 4. C. 1, 12,
 8. 2, 1. 4. ἀῆρ C. 4, 5, 1.
 διαγραφῆ 1, 13, 2. 3, 13, 1.
 διάγειν 9, 13, 2.
 διαδέχεσθαι 7, 10, 2.
 διαδιδόναι 8, 2, 8. C. 1, 22,
 6. 5, 6, 3. 5, 9, 8. 12. 5,
 12, 10. 6, 11, 15. 6, 17, 5.
 διάδοσις C. 2, 19, 4. 6, 11, 4.
 διαδυτικός C. 5, 14, 1.
 διαζωννύειν 4, 8, 10.
 διαθερμαίνειν 8, 7, 7. 9, 16,
 2. C. 6, 9, 3. 6, 11, 6.
 διάθεσις 3, 18, 7. C. 2, 6, 4.
 3, 14, 4. 4, 12, 1. 6. 4, 13,
 2. 5, 1, 10. 5, 7, 3. 6, 2, 2.
 6, 12, 6. ἀσθενεστάτη C. 5,
 8, 3. ἀέρος C. 2, 1, 7. C. 2,
 3, 3.
 διαθηλύνειν C. 1, 16, 6.
 διαθράνεσθαι C. 6, 9, 3.
 διαίρεσις C. 5, 16, 3. — τῶν
 φυτῶν 1, 4, 3. 3, 2, 1.
 διαίρειν 1, 6, 9. 1, 2, 4. 8,
 3, 1. C. 5, 5, 1.
 διακαθαίρειν 2, 6, 5. 2, 7.

- διακάρσας 2, 7, 2. 4, 13,
 3. C. 2, 12, 6. 3, 2, 1. 3, 7,
 5. 3, 19, 1. 5, 8, 2. 5, 15, 3.
 διακαίειν C. 6, 16, 6.
 διακαυλεῖν C. 2, 12, 4.
 διακαυλίζειν 7, 2, 4,
 διακληροῦσθαι 9, 5, 2.
 διακνίζειν 3, 10, 5.
 διάκοπος χώρα C. 4, 12, 3.
 διακόπτειν 2, 5, 5. 4, 4, 2.
 διάκορος γῆ C. 2, 2, 5.
 διακοσμεῖν 4, 5, 7.
 διάκοψις C. 5, 9, 11.
 διακριβοῦν C. 3, 7, 5. 3, 20, 5.
 διακρίνειν C. 6, 13, 2.
 διάκρισις C. 6, 6, 3.
 διακριτικὸς χυμὸς C. 6, 1, 3.
 διακρούειν C. 2, 15, 4.
 διαλαμβάνειν 1, 2, 2. 6, 1,
 4. 6, 5, 4. 4, 8, 7. 8, 1, 6.
 C. 1, 17, 3.
 διαλάμπειν 9, 3, 2.
 διαλείπειν 1, 9, 5. 8, 6, 4.
 διάλειψις φυλλικῇ 3, 18, 11.
 C. 1, 11, 6.
 διάληψις 3, 18, 11.
 διαλλάττειν 3, 8, 2.
 διαλλοιοῦν C. 5, 6, 12.
 διαμασᾶσθαι 2, 6, 8. 9, 4, 7.
 C. 6, 9, 1. 3. 6, 10, 6.
 διαμένειν 1, 1, 2. 2, 4, 3. 3,
 18, 10. 7, 1, 7. 8, 11, 3.
 διαμονὴ 7, 5, 5. 8, 11, 3. C.
 1, 6, 1. 4, 3, 4. ἡ ἔξω C. 4,
 2, 1. in frigidis C. 1, 22, 7.
 διαμφισβητεῖν 3, 9, 4. C. 6,
 8, 2.
 διανθῆς 1, 13, 2.
 διάνοια θέλει βοηθεῖν τῇ φύ-
 σει C. 2, 1, 1. καὶ τέχνη 6,
 11, 2. — C. 3, 14, 1.
 διαπάττειν 8, 11, 6. C. 5, 18, 3.
 διάπειρα C. 4, 16, 3.
 διαπειρᾶσθαι 9, 12, 1. C. 4,
 12, 12.
 διαπιάινεσθαι C. 6, 11, 7.
 διαπλάττειν 4, 15, 2.
- διαπνεῖν C. 4, 13, 4. 5, 12, 4.
 5, 18, 1. 6, 19, 3. 6, 14, 5. 11.
 διαπνοή C. 6, 16, 6.
 διαποίκιλος 4, 2, 7.
 διαπολλύναι 8, 10, 3.
 διαπτύσσειν 4, 7, 8.
 διαρθροῦσθαι C. 2, 16, 4.
 διαριθμεῖσθαι 1, 1, 9. 1,
 12, 1. 1, 14, 4.
 διάρκεια τροφῆς C. 1, 11, 6.
 διαρκεῖν C. 1, 16, 4. 4, 6, 3.
 4, 8, 4.
 διαρκῆς C. 2, 10, 1.
 διαρρηγνύναι 8, 4, 5. C. 4,
 11, 6.
 διαρρίπτειν 6, 3, 4.
 διάρριψις 6, 3, 4.
 διάρροια 9, 20, 3.
 διασαφεῖν C. 6, 14, 5.
 διασημαίνειν 1, 1, 2. C. 4,
 13, 7.
 διασήπειν 5, 7, 5.
 διάστασις γενῶν 1, 2, 4. τό-
 πων 8, 2, 9. χρόνου 8, 2, 10.
 — 1, 14, 3. 7, 15, 4.
 διάστημα C. 5, 14, 2.
 διαστολή C. 3, 16, 3.
 διαστρέφειν 5, 1, 10. 11. 5,
 5, 4. C. 5, 17, 2.
 διαστροφή 5, 1, 10.
 διασχίζειν C. 5, 16, 3.
 διατείνεσθαι 3, 18, 7. 6, 7,
 1. C. 4, 6, 1.
 διατεμνόμενα opp. τὰ ὅλα 7,
 4, 10.
 διατενῆς C. 2, 15, 2.
 διατηρεῖν C. 2, 17, 2. 3, 24,
 4. 6, 17, 6. 6, 19, 3.
 διατίθεσθαι 4, 14, 1. C. 4,
 14, 10.
 διατιτράινειν C. 1, 17, 9.
 διατμίζειν C. 6, 7, 3. 6, 17, 5.
 διάτονος C. 2, 3, 1.
 διατορία 4, 11, 4.
 διαττᾶν 3, 18, 5. 9, 16, 9.
 διανυγῆς 3, 7, 5.
 διαφαίνειν καρπὸν 3, 16, 1.

- διαφανῆς C. 6, 1, 1.
 διαφέρειν 3, 8, 8. 4, 8, 13.
 5, 6, 2. 8, 1, 6. 8, 2, 9. 9,
 6, 2. 4. 9, 15, 8. C. 2, 19, 6.
 διαφιλοτιμεῖσθαι 4, 4, 1.
 διαφορὰ -αὶ τῶν φντῶν 1, 1, 1.
 μερῶν 1, 2, 4. φνσικῇ 1, 3,
 6. τόπων 1, 4, 4. κατὰ μέ-
 ρος 1, 5, 1. κατὰ πάθη 1, 5,
 4. κατὰ τὰς μήτρας 1, 6, 1.
 κ. ῥίζας 1, 6, 3. φύλλων 1, 10.
 κυριώταται 1, 11, 6. C. 3, 6,
 7. μεγίστη 1, 14, 4. C. 3, 21,
 5. κατὰ τὴν καρποτοκίαν 1,
 14. κατὰ τὸ ἡμερον καὶ ἄγρι-
 ον 3, 8, 1. 1, 14, 4. θερα-
 πεία ποιεῖ διαφορὰς 2, 5, 1.
 τῶν δένδρων κατ' εἶδος 3, 8,
 1. συγγενῶν 3, 9, 1. γενῶν
 καὶ εἰδῶν 6, 1, 2. καθ' ἕκα-
 στον 6, 2, 1. C. 3, 6, 7. κοι-
 νῇ 7, 8, 1. C. 3, 21, 5. ὀνό-
 ματος C. 5, 9, 7. ἀρρῶνων καὶ
 θηλειῶν 3, 8, 1. 3, 9, 1. 3.
 γῆς 3, 2, 5. χώρας 3, 2, 6.
 — 3, 9, 3. C. 4, 11, 7.
 διάφορος 3, 18, 2. 6, 3, 4. 7,
 4, 11. 9, 12, 1. C. 3, 17, 2.
 διαφράττειν διαπεφραγμένα
 ἔλλοβα 8, 5, 2.
 διαφύεσθαι 3, 17, 2. 7, 1, 3.
 C. 2, 17, 7. 3, 7, 9. 3, 10, 4.
 διαφύσις 4, 8, 7. 8, 1, 6.
 διαφυτεύεσθαι 4, 1, 2.
 διαφωνεῖν 3, 9, 7. 9, 10, 1.
 διαχαίνειν 7, 13, 2.
 διαχαλᾶν C. 6, 1, 5.
 διαχεῖν 3, 18, 6. 6, 4, 9. 9, 15,
 2. C. 3, 4, 1. 3, 23, 1. 4, 12,
 12. 5, 13, 7. 6, 2, 1. 6, 19, 4.
 διάχυσις C. 4, 4, 7. 4, 12, 2.
 διειδῆς C. 6, 19, 2.
 διείργειν C. 4, 12, 1. 5.
 διείρειν 1, 7, 3. 2, 8, 1. C.
 2, 14, 4.
 διεκπνεῖν C. 2, 9, 6. 7.
 διεκπίπτειν C. 4, 14, 1.
 διεκπνοή C. 4, 12, 12.
 διένος 7, 1, 7. 7, 5, 5. 8, 11, 5.
 διεργάζεσθαι 4, 4, 3. 8, 11,
 8. C. 3, 20, 6. 5, 13, 1.
 διερός C. 3, 23, 2.
 διεσθίειν γῆν C. 3, 20, 7. 6,
 4, 10, 1.
 διετιζέειν 1, 2, 2. 1, 6, 13.
 διευρύνειν C. 5, 6, 9.
 διέχειν C. 5, 14, 2.
 διηθεῖν C. 6, 6, 5.
 διηθήσις C. 6, 1, 1.
 διήκειν C. 1, 20, 5. 2, 17, 9.
 4, 7, 6. 5, 13, 4. 6, 10, 7.
 διηλιοῦσθαι C. 4, 12, 12.
 διημεροῦσθαι C. 3, 20, 6.
 δίθυρα σπέρματα 8, 2, 2.
 διῖναι C. 5, 5, 1. 6, 19, 3.
 διῖκμάζειν C. 3, 4, 3.
 διῖκμαῖν C. 4, 12, 9.
 διῖνεῖσθαι C. 3, 6, 1. 3, 20,
 4. 5, 9, 2.
 διῖσταναι 5, 3, 5. C. 6, 19, 3.
 δίναρπα 3, 4, 4.
 δικαρπεῖν C. 1, 13, 9.
 δικανλεῖν 6, 6, 8.
 δίκελλα C. 3, 20, 8.
 δίκραν ῥίζαν 9, 11, 3.
 δίκροος 2, 6, 9. 4, 2, 7. 9,
 18, 5. C. 4, 6, 2.
 δίκταμνον 9, 16, 1. ἕτερος
 ὁμώνυμος 9, 16, 3.
 διμερῇ σπέρματα 8, 2, 2.
 δίμηνος πυρὸς 8, 4, 4. C. 4,
 11, 1.
 δίξοος ξύλα 5, 1, 9.
 δίοξα 1, 8, 3.
 διοίγνυσθαι 4, 7, 8.
 δίοιξις C. 2, 19, 3.
 διόςανθος inter στεφανωτικά
 6, 1, 1. aestivale 6, 8, 3. in-
 odoro flore 6, 6, 2. 6, 6, 11.
 διοςβάλανος ἡμερον 3, 2, 3.
 ὄρεινόν 3, 3, 1. χυλὸς καρποῦ
 ἐλαιώδης 1, 12, 1. flos 3, 3, 8.
 germinatio 3, 4, 2. fructificatio
 3, 4, 4. ἔχει κάχρυν 3, 5, 5.

- fructus ἐν ἐλίῳ ἀκανθώδει 3, 10, 1. φιλόψυχρον 4, 5, 1. in Tmolo et Olympo Mysio 4, 5, 4.
 διόςπυρος 3, 13, 3.
 διουρητικὸς οἶνος 9, 10, 3.
 διπάλαιστον 4, 11, 6.
 διστοιχία 4, 8, 6.
 δίστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 διυγραίνειν C. 1, 13, 5. 3, 22, 1. 5, 9, 2. 6, 17, 5.
 διφορεῖν δένδρα 3, 16, 1. 8, 2, 10. C. 1, 13, 9. 1, 14, 1. 2, 9, 13.
 διφόρος μηλέα 1, 14, 1.
 διφρουργία 3, 10, 1. 5, 7, 6.
 διφυής 2, 6, 9.
 διχῆ 6, 6, 2.
 δίχρουν ἄνθος 1, 13, 1.
 διψὰς ἀκανθα 4, 7, 1.
 διψῆν δένδρα C. 3, 22, 5.
 διωθεῖσθαι 8, 11, 8.
 διώκειν C. 1, 16, 9.
 διώρυξ 4, 7, 6.
 δοκὸς 4, 1, 2.
 δόλιχος 8, 3, 2. 8, 11, 1. scandit C. 2, 18, 3.
 δόναξ species καλάμων 4, 11, 11.
 δορκὰς 4, 3, 5.
 δοχὸς γῆ C. 2, 4, 12.
 δράγμα 8, 2, 8.
 δρακοντίας πυρὸς C. 3, 21, 2.
 δρακόντιον species ἄρου 7, 12, 2. 9, 20, 3.
 δριμύς τὰ δριμέα θερμὰ C. 4, 3, 3. ἄσηπτα 5, 9, 4. — C. 6, 16, 7. 8. 3, 19, 2.
 δριμύτης C. 1, 16, 9. C. 6, 12, 2. ἄκρατος C. 6, 15, 4.
 δροσερὸς C. 3, 6, 8.
 δροσοβόλος χώρα C. 3, 24, 4. ἄηρ C. 6, 18, 3. — C. 4, 14, 3.
 δρόσος in Libya 4, 3, 7. — 8, 6, 6. C. 4, 14, 3. 6, 18, 5. 6, 18, 10.
 δρύϊνος ξύλον 5, 3, 3. τροπὶς 5, 7, 2. ἄνθραξ 5, 9, 3.
 δρύϊται C. 1, 2, 2.
 δρυμὸς 4, 2, 8.
 δρυοκολάπτῃς 9, 8, 6.
 δρυπεπῆς 4, 14, 10. C. 2, 8, 2. 6, 8, 4.
 δρυπὶς ὕλημα φυλλάκανθον 1, 10, 6.
 δρυῖς cortex 1, 2, 7. 1, 5, 2. τρίςλοπος 3, 5, 1. μήτρα 1, 6, 1. 2. εἶζαι 1, 6, 3. 4. 3, 6, 5. φύλλα 1, 10, 6. 7. flores 3, 3, 8. βρόνον δρύϊνον 3, 3, 8. ἔχει κάχρον 3, 5, 5. propagatio 2, 2, 3. e semine peior 2, 2, 6. fructus 3, 4, 4. καρποφόρον 3, 6, 1. πλεῖστα φέρει παρὰ τὸν καρπὸν 3, 7, 4. 6. κηλὶς δρυὸς 1, 2, 2. εἶζα C. 2, 17, 1. μέλι 3, 7, 6. βλάστησις 3, 4, 2. 3, 5, 1. φιλόψυχρον 4, 5, 1. κνῖπες 4, 14, 10. sero caeditur 5, 1, 2. βαρὺ γεῶδες 1, 5, 5. ἀσαπὲς 5, 4, 2. 3. 5, 7, 5. δυσεργότατον 5, 5, 1. οἰκοδομικὴ 5, 7, 4. 5. ἄνθρακες 5, 9, 1. — 3, 16, 1. 3. 4, 15, 2. 3. 5, 4, 1. 5, 8, 3. C. 2, 9, 2. 2, 11, 13. 2, 17, 4.
 δρυῖς ἀγρία 1, 5, 2. 4, 5, 3. ἡμέρα 3, 8, 2.
 δρυὸς γένῃ 3, 8, 2.
 δρυῖς marina 4, 6, 2. describ. 4, 6, 7. alterum genus 4, 6, 9.
 δρύφακτον 4, 4, 4.
 δρυῶδες φύλλον 3, 16, 1.
 δύνάμεις διαφοραὶ αἱ κατὰ τὰς δυνάμεις φυσικώταται 8, 4, 4. ἀλλοιοῦσθαι κατὰ τὰς δυνάμεις 9, 16, 2. τὰς δ. κρῖνομεν ἐν τῶν συμβεβηκότων C. 1, 21, 4. δυνάμει ζῆν C. 5, 18, 1. ἐνυπάρχειν C. 6, 7, 3. ἴδιαι C. 6, 18, 6. C. 1, 18, 5. γεννητικὴ C. 4, 4, 10. γόνιμος C. 5, 1, 4. 5, 2, 1. φυνσικὴ 1, 6, 9. C. 5, 6, 1. ἡ ἔξωθεν C. 5, 9, 7. φαρμακώ-

- δης 9, 17, 1. C. 3, 1, 3. C.
 6, 13, 5. ὁπῶν 9, 19, 4. C.
 1, 16, 7. θανατηφόρος 9, 16,
 4. ῥιζῶν 9, 18, 1. 9, 19, 4.
 καρπῶν 9, 19, 4. C. 3, 1, 2.
 φυλλῶδεις 9, 8, 1. πρὸς σί-
 τησιν 8, 4, 3. δένδρον C. 1,
 18, 5. χυλοῦ C. 1, 19, 4. ἄε-
 ρος καὶ ἡλίον C. 1, 21, 3. ἡ
 ἐν τοῖς σπέρμασι C. 4, 1, 3.
 γονῆς πρωτόν ἀπολείπει C. 4,
 3, 4. πρὸς καρπογονίαν C. 1,
 15, 4. — C. 1, 17, 1. 2, 3, 2.
 4, 3, 5. 4, 11, 7. 5, 2, 1. 6,
 1, 2. 6, 2, 2. 6, 11, 2. 6, 12, 2.
 δυσάποπτωτος καρπὸς C. 1,
 4, 8.
 δυσανξήης 3, 6, 1. C. 1, 8, 4.
 3, 5, 4.
 δυσαύξητος C. 1, 8, 2.
 δυσαφαίρετος 7, 14, 3.
 δυσβλαστής 8, 6, 1. C. 1, 3,
 1. 4, 3, 3.
 δυσδιαίρετος καυλὸς 7, 11, 3.
 δυσδιάπνευστος C. 1, 2, 4.
 δυσδιάτηκτος C. 2, 15, 2.
 δυσειδὲς ξύλον 5, 5, 1.
 δυσεντερία 4, 4, 5. 9, 13, 1.
 δύσεργον ξύλον 5, 1, 1. 5, 2, 3.
 δυσθανατᾶν 3, 10, 3.
 δύσθλαστος 8, 4, 1.
 δύσκαπνος 5, 9, 4.
 δυσκατάπεπτος C. 1, 14, 4.
 δυσκατέργαστος 9, 16, 9. C.
 1, 14, 4. 1, 17, 6.
 δυσκόμιστος 5, 8, 1.
 δυσκρασία αἵρος C. 5, 8, 2.
 δυσμανὲς ὕδωρ 7, 5, 2.
 δυσμορφία 1, 4, 1.
 δυσξήραντος 7, 3, 3. C. 1, 4, 3.
 διςονρία 9, 8, 2.
 δύσπεπτον σπέρμα C. 2, 17, 7.
 δυσπερικαθαίρετος φλοιὸς
 5, 1, 1.
 δύσπριστος 5, 6, 4.
 δύσριγος 6, 7, 3.
 δύσσχιστος C. 5, 16, 4.
 δυστοκεῖν 3, 10, 3.
 δυστοκία 9, 16, 1.
 δύστομον ξύλον 3, 14, 1. 5, 1, 3.
 δύστροφος C. 1, 8, 4.
 δυστροπήτος 5, 6, 3.
 δύσφθαρτος 8, 11, 9.
 δυσφυῆς 7, 1, 3. 8, 1, 5. C.
 2, 11, 10. 4, 6, 8.
 δυσφυῖα C. 4, 8, 2.
 δυσχειμερινὸς 8, 8, 1.
 δυσχείμερος C. 3, 24, 2.
 δυσχέρεια C. 6, 12, 7. 6, 16, 8.
 δύσχυλος C. 2, 5, 4. 6, 16, 8.
 δυσχυμία C. 6, 12, 12.
 δύσχυμος C. 6, 12, 4. 6, 16, 7.
 δυσώλεθρος 3, 6, 5. 3, 12, 5.
 9. 4, 13, 5. 4, 10, 5. 4, 11,
 13. 6, 5, 4. 7, 11, 3. C. 1, 3, 3.
 δύνειν 5, 1, 3. 5, 4, 8.

E.

- Ἐὰρ ὥρα ζωτικωτάτη C. 1, 13,
 4. -ος φυνεῖα κοινοτέρα C. 3,
 3, 1. 3, 11, 2. 3, 12, 2. For-
 mae ἔαρος et ἥρος promiscue le-
 guntur.
 ἔαρινα 6, 8, 3.
 ἔβενος in India 4, 4, 6. βαρὺ
 1, 5, 4. 5. πυκνὸν 1, 5, 5.
 μήτρα πυκνωτάτη 1, 6, 1. ξύ-
 λον 5, 3, 1. ἀσαπὲς 5, 4, 2.
 9, 20, 4.
 ἔγγαία 4, 6, 1. ἔγγεια C. 2, 5, 3.
 ἔγγειόφυλλος 6, 6, 7.
 ἔγγεοτόκα 1, 6, 9.
 ἐγγλύφειν 5, 2, 4.
 ἐγγράφειν 5, 1, 2.
 ἐγγώνιος 1, 10, 1. 3, 15, 4.
 ἐγγωνοειδὲς φύλλον 3, 12, 5.
 ἐγκάρδιον 3, 8, 5. 3, 9, 3. 3, 9,
 5. 3, 12, 3. 5, 1, 2. 5, 3, 2.
 ἔγκαρπος γῆ C. 2, 4, 2. ἄμ-
 πελος C. 3, 14, 3. 3, 23, 3.

ἐγκαταμένειν 1, 3, 4.
 ἐγκαταμειγνύναι C. 3, 10, 1.
 3, 12, 2.
 ἐγκεντρίζειν ἀμυγδαλῇν 2, 2,
 5. C. 2, 14, 4.
 ἐγκέφαλος φοίνικος 2, 6, 2.
 11. 6, 4, 11. C. 1, 2, 1. 3.
 5. 16, 1.
 ἐγκλίνειν 3, 14, 2.
 ἐγκοιλαίνειν 5, 2, 4.
 ἐγκοίλια νεῶς 4, 2, 8.
 ἐγκοίλος φύλλον 7, 13, 1. ἀρχὴ
 σπερμάτων 8, 5, 4. χωρία 8,
 10. 2. τόπος C. 3, 24, 4.
 ἐγκύησις C. 1, 6, 3.
 ἐγκύμων 9, 18, 8. 11. C. 3, 2,
 8. 3, 16, 2.
 ἐγγειρίδιον 4, 3, 3.
 ἐγγλωρος 3, 5, 2. 3, 12, 5.
 ἐγγχρονίζεισθαι C. 5, 11, 1.
 ἐγγυλίζειν C. 6, 11, 14.
 ἐγγυλος 3, 7, 2. 8, 11, 3. C.
 4, 13, 3. 6, 6, 4. 6, 17, 6.
 — καρπὸς 7, 9, 5. θεριζόμενα
 C. 4, 12, 11.
 ἐγγυμος C. 5, 4, 3. 6, 3, 2.
 6, 6, 5. 6, 11, 12. 6, 12, 4.
 ἐγχώρια πνεύματα C. 5, 12, 11.
 ἐδαφίζειν 9, 3, 1. 9, 4, 4.
 C. 4, 8, 2.
 ἐδαφος διαφοραὶ C. 2, 4, 1.
 φαῦλον C. 2, 7, 5. εὐγειον
 C. 2, 10, 3. -ους φύσις C.
 2, 14, 2. οἰκεῖα C. 3, 9, 5. —
 3, 16, 1. 8, 6, 2. 9, 4, 4. C.
 1, 16, 12. 2, 13, 1. 4, 11, 8.
 4, 12, 3. 5, 10, 4. 6, 10, 8.
 6, 17, 12.
 ἔδρα 9, 8, 6.
 ἐδώδιμος C. 6, 11, 10. 12. 6,
 12, 12.
 ἔθος ὥσπερ φύσις γέγονε C. 2,
 5, 5. 4, 11, 5.
 εἶδος opp. ὅλη 1, 12, 2. πλείω
 καθ' ἑκαστον γένος 1, 14, 3.
 καθ' ἑκαστον 6, 1, 2. ἕτερα
 κατὰ τὸ εἶ. C. 1, 18, 4. τὰ

κατ εἶδος opp. τὰ στερητικὰ
 C. 6, 6, 3. χυλῶν 1, 12, 1.
 — 1, 3, 1. 2, 6, 9. 3, 3, 1,
 C. 6, 4, 2.
 εἰλλεῖσθαι C. 6, 11, 8.
 εἰλειθυία 5, 9, 8. C. 5, 4, 4.
 εἰλετίας κάλαμος 4, 11, 13.
 εἰλικρινῆς C. 1, 7, 3. 5, 3,
 2. 6, 13, 1. ὅλη C. 6, 12, 5.
 εἰσλάμπειν C. 2, 7, 4.
 ἐκατοντάφυλλα ῥόδα 6, 6, 4.
 ἐκατοντάχοα 8, 7, 4.
 ἐκβαίνειν τῆς φύσεως 1, 3, 2.
 ῥίζα C. 3, 2, 7.
 ἐκβασίς C. 5, 18, 1.
 ἐκβιάζεσθαι 8, 10, 4. C. 3,
 23, 1.
 ἐκβλαστάνειν ῥίζα 7, 2, 3.
 ἐκβλάστησις 7, 4, 10.
 ἐκβόσκεσθαι C. 2, 9, 11.
 ἐκγαλάντοῦσθαι 8, 6, 1. C.
 3, 23, 1.
 ἐκγαλάντωσις C. 4, 4, 7.
 ἐκδαδοῦσθαι C. 6, 11, 9.
 ἐκδέρειν 3, 13, 1.
 ἐκδηλοῦν C. 2, 6, 4. 2, 10, 2.
 2. 18, 4.
 ἐκδίδοσθαι C. 2, 10, 2.
 ἐκδιψῆν C. 5, 9, 3.
 ἐκδρομῇ C. 1, 2, 3.
 ἐκζωοῦσθαι C. 4, 8, 4.
 ἐκθαμνοῦσθαι 1, 3, 3.
 ἐκθερίζεισθαι C. 4, 6, 1.
 ἐκθερμαίνεσθαι C. 1, 3, 4.
 3, 9, 1.
 ἐκθηλύνεσθαι C. 3, 1, 3. 4,
 5, 3.
 ἐκθύεσθαι 5, 9, 8.
 ἐκκαίειν 9, 3, 3. C. 3, 9, 5.
 ἐκκαλεῖσθαι C. 2, 1, 3. 5, 1, 4.
 ἐκκαρπίζεισθαι C. 4, 8, 3.
 ἐκκαυλεῖν 1, 2, 2. 7, 1, 7.
 3, 4, 7, 4. 3. C. 4, 3, 5.
 ἐκκαυλήσις C. 4, 3, 5.
 ἐκκληματοῦσθαι C. 3, 15, 4.
 ἐκκλύζεσθαι C. 6, 19, 4.
 ἐκκολάπτειν 3, 16, 4.

- ἐκκρίνειν C. 6, 7, 2. 3. 6, 12, 12.
 ἐκκρισις C. 6, 6, 6. 6, 10, 3.
 ἐκκριτικὸς C. 6, 1, 3.
 ἐκλαχανίζεσθαι C. 7, 11, 3.
 ἐκλευκός ξύλον 3, 10, 3. ἄν-
 θος 7, 3, 1. — 3, 18, 2. 4, 2, 4.
 7, 7, 3. 9, 6, 1. C. 2, 19, 2.
 ἐκλιθολογεῖν C. 3, 20, 5.
 ἐκλιμος C. 2, 4, 6.
 ἐκλοχμοῦσθαι C. 3, 19, 1.
 ἐκμεθύσκεσθαι C. 5, 15, 3.
 ἐκνέμεσθαι 8, 11, 9. 9, 16, 1.
 ἐκνέφελος ἥλιος 8, 10, 3.
 ἐκξύλοῦσθαι 1, 2, 7.
 ἐκπαπποῦσθαι 3, 16, 5. 6, 4, 8.
 ἐκπαχύνεσθαι C. 4, 1, 4.
 ἐκπελεκαῖν 9, 2, 7. 9, 3, 4.
 ἐκπεπαίνειν 5, 1, 1. C. 1, 16,
 2. 6, 16, 2.
 ἐκπέττειν C. 1, 11, 2. 3. 1,
 15 4. 2, 4, 3. 3, 17, 7. 3,
 21, 3.
 ἐκπηγνύναι 4, 14, 13. 8, 7, 5.
 C. 4, 10, 4. 5, 12, 2. 4. 5,
 13, 1. 5. 5, 14, 2. 3.
 ἐκπηδαῖν 8, 11, 4.
 ἐκπηκτικὸς C. 5, 14, 7.
 ἐκπηξίς 4, 14, 11. 13. C. 5,
 12, 9. 5, 13, 3. 5, 14, 1.
 ἐκπικροῦσθαι C. 4, 2, 1. 6,
 7, 5.
 ἐκπίπτειν 3, 8, 4. 3, 9, 3. 9,
 2, 7. C. 5, 4, 7.
 ἐκπλύνειν C. 6, 19, 3.
 ἐκπνευματοῦσθαι 7, 4, 11. C.
 2, 9, 10. 4, 9, 3.
 ἐκποιεῖν C. 1, 14, 1. 2.
 ἐκπυήσεις φλεγμονῶν 9, 9, 3.
 ἐκπυροῦσθαι C. 1, 21, 7.
 ἐκρηγμα ὑδάτων C. 1, 5, 2.
 ἐκρήγνυσθαι 3, 1, 2.
 ἐκροή 9, 2, 6.
 ἐκρυσσις τριχῶν 7, 14, 1.
 ἐκσαρκοῦσθαι C. 1, 19, 5.
 ἐκσήπεσθαι C. 5, 16, 2.
 ἐκσπερματοῦσθαι 7, 1, 7.
- ἔκστασις φύσεως C. 3, 1, 6.
 φθορά τις C. 4, 4, 6. πρὸς τὸ
 χεῖρον C. 5, 3, 5. — C. 4, 4,
 7. 10. 4, 5, 4. 5, 9, 3.
 ἔκστατικὸς ῥίζα 9, 13, 4. χυ-
 μοὶ C. 6, 4, 4. φθορὰ οἶνον
 C. 6, 7, 5. — C. 6, 7, 6.
 ἐκτῆκεσθαι C. 4, 4, 9. 9, 3, 4.
 ἐκτίκτειν C. 4, 16, 4.
 ἐκτίλλειν C. 3, 16, 3.
 ἔκτομον μελαμπόδιον, nomen
 hellebori, 9, 10, 4.
 ἐκτοπίζειν 4, 3, 6.
 ἔκτοπος χειμῶν C. 6, 18, 12.
 ἐκτρέχειν 6, 8, 1. C. 2, 15, 5.
 ἐκτρίβειν 4, 11, 6.
 ἐκτρύπημα 5, 6, 3.
 ἐκφαίνειν 6, 8, 1. 7, 14, 3. C.
 1, 13, 11.
 ἐκφανῆς ῥίζα 1, 6, 8. τὰ ὕπτια
 1, 10, 2.
 ἐκφέρειν 2, 2, 7. 8, 2, 7. 8, 7,
 7. 8, 9, 1. C. 5, 9, 2.
 ἐκφύεσθαι σπέρμα C. 3, 20, 6.
 ἔκφυσις πρώτη 1, 10, 7. C. 4,
 8, 2. ἄνθους 1, 13, 3. καρποῦ
 ἐκ τοῦ στελέχους 1, 14, 2. ῥάβ-
 δων 4, 6, 10. ἀκρεμονικαὶ 7,
 8, 3. ἐκ τῶν πλαγίων C. 1, 2,
 3. — 8, 1, 5. 8, 11, 5. 8. C. 1,
 2, 6. 4, 7, 1. 5.
 ἐλάα inter αἰφύλλα 1, 9, 3. ἡμε-
 ρος 1, 4, 4. 1, 9, 3. 3, 2, 1.
 ἀγρία 1, 8, 2. 2, 2, 5. πεδει-
 νόν 2, 5, 7. ὁμογενῆς 3, 2, 1.
 longe a mari non bene viget 6,
 2, 4. radix 1, 6, 3. 4. ὀζῶδες 1,
 8, 1. ἀκρεμόνες C. 1, 3, 2. φύλλα
 6, 2, 1. 1, 10, 4. 7. στρέφει
 τὰ φύλλα 1, 10, 1. C. 2, 19,
 1. φλοιὸς C. 1, 4, 5. ξύλον 5,
 3, 3. 5, 4, 2. 1, 5, 4. 5, 4,
 4. 1, 5, 5. 1, 8, 6. ἀπό ξ.
 ἔμβιος 5, 9, 8. C. 1, 7, 4. 1,
 3, 3. μήτρα 1, 6, 2. ἄνθος 1,
 3, 1. 2. 3. βρόνον 9, 18, 3. fru-
 ctus 1, 14, 1. 3. 1, 11, 1. 3. C.

- 1, 19, 2. 2, 8, 2. 1, 11, 4. 1, 12, 1. *πρωΐβλαστος* C. 1, 15, 1. *μακρόβιος* 5, 13, 5. 8. *δυσανξής* C. 1, 8, 4. *εὐπαθής* 4, 4, 12. *ἀσθενής καὶ ἐπίκηρος* C. 1, 20, 3. *πικρὰ* 5, 5, 4. *προσφιλής μυρρίνων* C. 3, 10, 4. *δυσμενής ἀμπέλω* C. 3, 10, 6. *propagatio multiplex* 2, 1, 2. 4. — *cultura: φυτῶν* 2, 5, 4. 6. *προμοσχεύεται* 2, 5, 3. 6. 2, 7, 2. 3. C. 3, 9, 3. 1, 3, 3. — *πάθη ἴδια* C. 5, 10, 3. *λειχηνηῶ* C. 5, 9, 10. *κάμπαι* C. 3, 22, 6. *σκώληξ* in fructu 4, 14, 10. C. 5, 10, 1. *morbi* 4, 14, 3. 9. 10. — *ἀναβλαστάνει* 2, 2, 3. C. 5, 13, 4. *praecisa laete viget* 4, 16, 1. *μεταβολή εἰς κόνινον* 2, 3, 1. — in Cyrenaica 4, 3, 1. in Aegypto 4, 2, 9. C. 6, 8, 7. *Athenis vetusta* 4, 13, 2. in Indiae montanis sterilis 4, 4, 11. — 1, 3, 1. 2, 2, 12. 3, 15, 4. 3, 17, 5. 4, 13, 1. 5, 5, 2. 5, 6, 1. 5, 9, 6. 7. C. 1, 19, 3. 2, 2, 1. 3. 2, 3, 6. 8. 2, 7, 3. 3, 2, 2. 3, 3, 2. 3, 4, 2. 3, 5, 5. 3, 6, 8. 3, 7, 9. 11. 3, 8, 1. 4, 1, 2. 4, 3, 1. 5, 4, 2. 5, 10, 5. 5, 11, 2. 5, 12, 8. 5, 14, 3. 5, 16, 4. 5, 18, 4. 6, 6. 3, 6, 8, 1. 5. 6. 6, 11, 2.
- ἐλλάα* in mari rubro 4, 7, 2.
- ἐλλαίγνωος* 4, 10, 2.
- ἐλαιηρός* C. 2, 3. 8.
- ἐλάϊνον ξύλον* 5, 3, 7. C. 5, 4, 3.
- ἐλαιον* infestum arborum radicibus 4, 16, 5. *φθειρεῖ τὰ φυτὰ* C. 5, 15, 6. *βαρύνει τὰ έντομα* C. 6, 5, 3. — *ον γένεσις* C. 6, 8, 7. — C. 1, 19, 3. 5. 6, 8, 1. 6. 6, 19, 2.
- ἐλαιοφύρος γῆ* 8, 2, 8. C. 2, 4, 4.
- ἐλαιῶδες φύλλον* 9, 11, 8. — C. 6, 7, 4. 6, 8, 7.
- ἐλάτη ἄγριον ἀείφυλλον* 1, 9, 3. 3, 3, 1. *ὄρεινον* 3, 3, 1. *οὐδέχεται θεραπείαν* 1, 3, 6. *ἰσχυρόν* 1, 8, 3. *παλίσκιον* 4, 1, 1, 3. C. 2, 7, 2. *φιλόψυχρον* 4, 5, 1. C. 2, 3, 3. *θερμόν* C. 1, 21, 6. *φύεται ἀπὸ στέρας* 2, 2, 1. 3, 1, 2. *αὐξητική εἰς μῆκος* 1, 9, 1. 5, 1, 8. *ὀρθοφυής καὶ μακροστελέχης* 1, 5, 1. *εἶλαι* 1, 6, 3. 4. 5. 3, 6, 4. 5. *στέλεχος* 3, 7, 1. *φλοιὸς πολύλοπος* 1, 5, 2. 5, 1, 6. *ξύλον* 1, 5, 3—5. 5, 6, 2. *μήτρα* 1, 6, 1. 5, 6, 2. *ὄζοι* 1, 8, 3. 3, 5, 3. *κλώνες* 1, 1, 8. *γόνατα* 3, 5, 3. *φύλλα προιονώδη* 1, 10, 5. *ἄνθος* 3, 4, 5. 1, 13, 1. *καρπὸς* 3, 4, 5. 3, 6, 1. 1, 12, 1. *βλάστησις* 3, 5, 1. 3, 9, 6. *ἀπαράβλαστον* 3, 7, 2. C. 1, 2, 2. *praecisa perit* 3, 7, 1. 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. *κάχρος* 3, 5, 5. *ὕγροτης πιττώδης* 1, 12, 2. *ξητίνη* 4, 16, 1. *δάκρυον* 9, 1, 8. 6, 11, 15. *λοιῶσον* 3, 9, 7. *ὑφέαρ* C. 2, 17, 1. 8. *comparatur πεύκη* 3, 9, 6. 7. 5, 1, 5. *ἄρσεν καὶ θήλεια* 1, 8, 2. 3, 9, 6. in Latio 5, 8, 3. *Parnaso* 1, 9, 2. *Macedonia* ibid. non in Ponto 4, 5, 3. *usus* 5, 1, 2. 7. 5, 7, 1. 4. 5. — 3, 6, 2. 5, 6, 1. 5, 9, 8. C. 2, 9, 2. 2, 11, 8. 5, 17, 1. 6, 12, 3. 6, 14, 4.
- ἐλάτη marina* 4, 6, 2. *describ.* 4, 6, 7.
- ἐλατήριον φαρμακῶδες* 4, 5, 1. 9, 9, 4. 9, 14, 1. 9, 15, 5.
- ἐλάτινον ξύλον* 5, 3, 3. 5, 9, 8. C. 5, 4, 4.
- ἐλαττον* 3, 7, 2. *τὸ ε. ῥῶον ἀποτελεῖσθαι* 4, 11, 3.
- ἐλαττοῦσθαι* 6, 8, 5.
- ἐλαφος* C. 4, 9, 2.
- ἐλεγεία* Aeschylī 9, 15, 1.

- ἔλεια 1, 4, 2. 1, 5, 3. 1, 8, 1. 4, 10, 1. 5, 9, 5.
 ἔλειοσέλινον 7, 6, 3.
 ἔλειόχρυσος 6, 8, 1. 9, 19, 3.
 ἔλελίσφακος σφακὸς ἄγριος 6, 2, 5. φρύγανον 6, 1, 4.
 ἔλέλιον φρυγανῶδες 2, 1, 3. στεφανωτικὸν 6, 1, 1. ξυλῶδες 6, 6, 3. odoratum 6, 6, 2. radix 6, 7, 4. — 6, 7, 1. C. 6, 11, 3. 6, 20, 1.
 ἔλικη ἰτέα μικρά 3, 13, 7.
 ἔλικηδὸν 3, 13, 1.
 ἔλικτὸς ἰούλος 3, 13, 11.
 ἔλιξ pars plantae 1, 2, 1. vitis 1, 2, 2. C. 2, 18, 2. arborum 3, 7, 3.
 ἔλιξ genus hederæ 3, 18, 6. 7. περιαλλόκανλον 7, 8, 1.
 ἔλικηθρον 5, 6, 7.
 ἔλκος 9, 9, 1. 3. 9, 11, 1 — 4. 10. 9, 13, 2. 9, 18, 1. 9, 20, 4. νεμόμενα 9, 9, 5.
 ἔλκοῦσθαι 4, 16, 1. C. 5, 16, 1.
 ἔλκτικὸς 3, 17, 3.
 ἔλκωμα 9, 2, 1.
 ἔλκωσις 4, 14, 7. 4, 16, 1. C. 1, 6, 6. 1, 14, 2. 3, 7, 8. 5, 8, 2. 5, 12, 8. 5, 15, 1. 5, 17, 3.
 ἔλλεβορίνη 9, 10, 2.
 ἔλλεβορος φαρμακώδης in borcalibus 4, 5, 1. μέλας et λευκὸς 9, 10, 1. μέλας 9, 8, 8. 9, 10, 2. C. 6, 13, 5. λευκὸς 9, 18, 2. fructus 9, 9, 2. 9, 14, 4. ubi crescat 9, 10, 3. C. 6, 13, 4. — 6, 2, 9. 9, 8, 4. 6. 9, 15, 5. 9, 16, 6. 9, 17, 1. 3.
 ἔλλείπειν opp. ὑπερβάλλειν C. 6, 11, 12.
 ἔλλειψις C. 5, 18, 3. 3, 6, 14, 3.
 ἔλλοβόκαρπος 6, 5, 4.
 ἔλλοβος 3, 14, 4. 4, 2, 8.
 ἔλλοβοσπέρματα 7, 3, 2.
 ἔλλοβώδης 8, 2, 5.
 ἔλμις 9, 12, 1. 9, 18, 8.
 ἔλνμος 4, 4, 10. 8, 1, 1. 8, 11, 1. C. 4, 15, 1.
 ἔμβιος C. 1, 3, 3. 1, 4, 3. 3, 5, 3. 5, 4, 5. 5, 6, 5.
 ἔμβιοῦν 3, 6, 4. 5. 6, 7, 3. C. 1, 2, 1.
 ἔμβλαστάνοντα C. 5, 15, 4.
 ἔμβλάστησις C. 5, 4, 3.
 ἔμβοθρος 9, 3, 1.
 ἔμβολή 4, 11, 8.
 ἔμβύθιος 4, 2, 2.
 ἔμμητρος 1, 6, 5. C. 5, 17, 2.
 ἔμμονος C. 1, 6, 7. 5, 14, 7.
 ἔμπεδόκαρπα C. 1, 13, 2.
 ἔμπειρία C. 2, 13, 5.
 ἔμπεριέχειν 1, 11, 1.
 ἔμπεριλαμβάνειν C. 5, 3, 4.
 ἔμπηγνύναι 1, 8, 3.
 ἔμπλάττειν 5, 6, 3.
 ἔμπλέκειν 6, 8, 1.
 ἔμποδίζοντα τοὺς καρποὺς C. 3, 7, 6.
 ἔμποιεῖν 9, 11, 10. C. 1, 22, 6. 2, 6, 3. 3, 8, 1.
 ἔμπυρεύεσθαι 5, 9, 6.
 ἔμπύρηνα σπέρματα 1, 11, 3.
 ἔμπυρος C. 1, 8, 2. ? τόποι C. 2, 19, 4. 3, 6, 2. — C. 5, 9, 3. 6, 20, 2.
 ἔμφαίνεσθαι C. 6, 3, 4. 6, 5, 2.
 ἔμφανῆς 1, 2, 3. 1, 14, 4. 4, 8, 4. 8, 8, 6. C. 4, 11, 3. 6, 3, 4.
 ἔμφερῆς 1, 1, 4. 7, 4, 6. 7, 6, 3. 8, 4, 11. 9, 4, 2. 9, 16, 1.
 ἔμφλοιος 5, 1, 2.
 ἔμφλοιοσπέρματα 7, 3, 2.
 ἔμφράττειν C. 5, 12, 6.
 ἔμφύειν 1, 10, 7. C. 2, 17, 4. 5, 15, 4.
 ἔμφυτεία 2, 1, 4. C. 1, 6, 1. 5. 2, 17, 6. 5, 6, 10.
 ἔμφυτεύεσθαι C. 1, 6, 1. 2, 14, 4.
 ἔμψυχα σώματα 9, 18, 1.
 ἔναγγειοσπέρματα 1, 11, 2.
 ἔναγγειόσπερμα 8, 3, 4. C. 4, 7, 5. 4, 15, 2.

ἐνάνα σπέρματα 8, 11, 5.
 ἐναίθριος τόπος C. 5, 14, 2.
 ἐναιμον φάρμακον 4, 7, 2.
 ἐναλλαγή C. 4, 4, 9. 5, 3, 2.
 ἐναντίον τὸ C. 1, 22, 2.
 ἐναντιοῦσθαι C. 1, 16, 1.
 ἐναντίωσις C. 4, 4, 8.
 ἐναποθνήσκειν 4, 4, 12.
 ἐναπολαμβάνειν 5, 5, 6. C.
 2, 1, 3. 2, 9, 8.
 ἐναπόληψις C. 2, 9, 3.
 ἐναπόμιξις C. 6, 1, 1. 6, 3, 1.
 ἐναρμόζειν 5, 3, 5.
 ἐναστρος? C. 3, 13, 1.
 ἐναυρος 8, 11, 6.
 ἐνδαδος 3, 9, 3. 4, 5, 3. 5, 1, 5.
 9, 2, 2. 3, 7. ῥίζαις C. 6, 11, 6.
 ἐνδαδοῦσθαι 9, 2, 7.
 ἐνδεές τὸ C. 6, 17, 12.
 ἐνδεκήρης 5, 8, 1.
 ἐνδελεχής C. 2, 11, 11. 5, 1, 10.
 ἐνδεχόμενον τὸ 2, 1, 2. 3, 1,
 1. 9, 2, 3. C. 1, 1, 2.
 ἐνδηλος 3, 5, 4. C. 6, 10, 6.
 ἐνδιδόναι 5, 6, 1. 4. 9, 3, 3.
 C. 4, 12, 4. 11.
 ἐνδοσις C. 1, 15, 3.
 ἐνδύεσθαι C. 2, 5, 4.
 ἐνείρειν 9, 9, 1. 9, 12, 1.
 ἐνέργεια 4, 1, 3. 6, 7, 3. 6,
 8, 3, 8.
 ἐνθεμα C. 1, 6, 7.
 ἐνθρυσκον 7, 7, 1.
 ἐνιαύσιος 7, 1, 7.
 ἐνιαυτοφορεῖν 3, 4, 1.
 ἐνικμος 3, 12, 9. 5, 6, 3. 5,
 7, 4. 5, 9, 2. 7, 2, 7. C. 1,
 2, 1. 3, 10, 1. 5, 13, 2.
 ἐνίστασθαι 7, 10, 4. 9, 8, 2.
 C. 5, 13, 1. 5, 14, 2.
 ἐνισχύειν C. 3, 23, 5.
 ἐννεατηρὺς 4, 11, 2.
 ἐννευρόκανυλα 6, 1, 4. 6, 2, 9.
 ἐννοια C. 4, 4, 4.
 ἐνος καρπὸς 2, 6, 10. βλαστὸς
 C. 1, 20. — 3, 16, 1. 4, 2, 4.
 5. C. 5, 10, 2. 4, 3, 4.

ἐνοφθαλμίζειν C. 1, 9, 1. 2,
 14, 4. 5, 5, 4.
 ἐνοφθαλμισμού 2, 1, 4. C.
 1, 6. 2, 17, 6.
 ἐνοχλεῖν 4, 2, 5.
 ἐνσχιστος C. 5, 17, 2.
 ἐντελής C. 5, 1, 10.
 ἐντεριώνη 1, 2, 6. 3, 12, 1.
 3, 13, 4. 3, 14, 3. 3, 15, 2.
 3, 17, 5. 3, 18, 5. 5, 1, 9.
 C. 1, 21, 6. 5, 16, 4.
 ἐντεχνος 9, 16, 8.
 ἐντομα 6, 5, 3. 4.
 ἐντομή 9, 1, 5. 6. C. 5, 8, 2.
 6, 8, 14.
 ἐνυγρα C. 1, 21, 6. 6, 11, 13.
 ἐνυδρα 1, 4, 2. 1, 14, 3. 3,
 10, 3. 4, 6, 1. βραχυβιώτερα
 4, 13, 1. πολλά ἀναρπα C. 1,
 22, 4. 2, 3, 5.
 ἐνυμενόςπερμα 8, 3, 4.
 ἐξαγριοῦσθαι 3, 2, 3. C. 1, 9, 1.
 ἐξάδυνατεῖν C. 1, 16, 3. 4,
 6, 4.
 ἐξαερούν τὸ ὑγρὸν C. 1, 22, 5.
 6, 17, 5.
 ἐξαιγειροῦσθαι λεύκη C. 2,
 16, 2.
 ἐξαιροῦσθαι πυρὸς C. 2, 16,
 2. 4, 1, 7. 4, 5, 4.
 ἐξакανθοῦσθαι κανλὸς 6, 4, 2.
 ἐξακριβοῦσθαι 9, 16, 6.
 ἐξάλλαγή χώρας 2, 2, 10. τῶν
 ἀπὸ σπέρματος 2, 2, 11. εἰς
 ἕτερον γένος C. 4, 4, 5. 12.
 ἐξάλλάττειν 4, 4, 14. 8, 8, 3.
 C. 6, 15, 2.
 ἐξάλλοιοῦν C. 2, 15, 2. 3, 17,
 7. 4, 4, 10. 6, 3, 2.
 ἐξαμανροῦσθαι C. 2, 16, 4.
 ἐξαμβλοῦσθαι 9, 18, 11. C.
 4, 5, 3.
 ἐξάμβλωσις 9, 9, 2.
 ἐξαμελεῖσθαι 3, 2, 2. C. 3, 18, 7.
 ἐξάμηνος 8, 2, 7.
 ἐξανάλισκειν C. 4, 13, 3.
 ἐξαναπληροῦν 3, 17, 1.

- ἀναχωρεῖν 6, 3, 3.
 ἀνεμοῦσθαι 8, 10, 3.
 ἀνθεῖν 4, 7, 2.
 ἀνθημα C. 5, 9, 12.
 ἀπολλύναι 8, 7, 2.
 ἄπτειν 9, 8, 6.
 ἀσθενεῖν C. 5, 9, 11. 6, 17, 4.
 ἀστοιχος κριθῇ 8, 4, 2.
 αὐτμίξεσθαι C. 1, 1, 3.
 αὐτμισις C. 6, 15, 2.
 αὐανίνεσθαι 7, 7, 2. C. 5, 12, 5.
 αὐύξειν 6, 6, 6. C. 1, 22, 2. 4, 11, 5.
 αὐχμᾶν C. 5, 9, 8.
 αὐίργειν C. 5, 18, 3.
 αὐλαιοῦσθαι C. 6, 7, 4. 6, 8, 1.
 αὐεργάζεσθαι 8, 6, 3. C. 5, 3, 5. 5, 7, 1.
 αὐεργασία C. 3, 1, 6.
 ἐρυθρος 4, 6, 10.
 ἐρυσιβοῦν C. 4, 10, 2.
 ἔχειν 3, 10, 5.
 ἠθεῖν C. 6, 13, 1.
 ἡμεροῦν 2, 2, 12. 2, 4, 1. 3, 15, 1. 2. C. 2, 14, 2. 3, 17, 5.
 ἐξικμάζειν 1, 7, 5. 6. 5, 7, 4. 7, 5, 1. 6. C. 3, 6, 1. 4, 8, 4.
 ἐξίς vitis C. 3, 14, 5.
 ἐξιστάναι 9, 8, 10. 9, 19, 1. C. 4, 5, 3. 6, 11, 2. 6, 15, 3. 6, 17, 5. — ἐξίστασθαι τοῦ γένους 2, 2, 4. C. 1, 16, 12. 1, 8, 2. εἰς ἄλλο γένος C. 4, 1, 7. — 6, 7, 6. 8, 7, 4. 9, 13, 4. C. 5, 18, 1.
 ἐξιοιδεῖν 4, 12, 2.
 ἐξομοιοῦν 2, 2, 4. 7. 4, 7, 3. 7, 3, 5. C. 2, 13, 1. 4, 1, 1. 4, 5, 7. 5, 2, 1. 5, 6, 7.
 ἐξομοίωσις C. 4, 3, 1.
 ἐξοξύνειν C. 6, 7, 7.
 ἐξορρος 1, 11, 3.
 ἐξυβρίζειν C. 2, 16, 8. 3, 1, 5. 3, 6, 8.
 ἐξυγραίνειν C. 1, 13, 6. 4, 10, 2. 6, 6, 4. 6, 7, 7.
 ἕξωχρος 4, 6, 3.
 ἐπάγχεσθαι 1, 1, 9. C. 1, 12, 1. 6, 10, 5.
 ἐπακανθίζειν 3, 10, 1. 3, 11, 3. 3, 16, 1. 4, 8, 8. 6, 4, 1. 6, 5, 2. 9, 4, 3.
 ἐπαλείφειν C. 3, 23, 2.
 ἐπαλλάττειν 1, 3, 2. 4, 6, 10.
 ἐπαλλόκανλος κητὸς 3, 18, 9.
 ἐπαμᾶσθαι 4, 13, 5.
 ἐπαναλαμβάνειν 3, 7, 8.
 ἐπανάστασις 3, 7, 4.
 ἐπαναφορὰ 1, 2, 4.
 ἐπανεστηκότες ὄμφαλοι 3, 7, 5.
 ἐπαρκεῖν C. 3, 11, 2.
 ἐπαφιέναι 8, 7, 4. 8, 11, 9. C. 2, 5, 5.
 ἐπεκτείνεσθαι τῆς οἰκίας ὥρας 6, 8, 4.
 ἐπεσθίειν C. 6, 4, 7.
 ἐπεστραμμένα 3, 9, 3. 6. 3, 12, 3. 3, 17, 5.
 ἐπεστιγμένος 3, 7, 5.
 ἐπετειόκαρπα 1, 2, 2.
 ἐπετειόκανυλα 6, 2, 8. 6, 3, 1. 6, 4, 2. 7, 2, 1—3. 7, 7, 2. 9, 1, 2. C. 1, 4, 2.
 ἐπέτειος οὐσία 1, 1, 2. μέρη 1, 2, 1. 1, 10, 9. ῥίζαι C. 3, 8, 1. σπέρματα 1, 11, 2. μεταβολὴ 2, 4, 1. natura C. 2, 11, 1. spontanea C. 1, 5, 1. — 1, 2, 2. 1, 5, 2. 1, 6, 6. 1, 11, 4. 1, 13, 2. 4, 6, 4. 4, 9, 3. 6, 3, 4. 6, 5, 1. 4. 7, 7, 2. 9, 1, 2. C. 1, 10, 2. 2, 4, 2. 2, 5, 3. 4, 1, 6. 5, 3, 6. 6, 6, 7.
 ἐπετειοφορεῖν C. 1, 20, 3.
 ἐπετειοφόρα C. 1, 20, 3.
 ἐπετειόφυλλος 7, 11, 3.
 ἐπετίνη scandit 7, 8, 1.
 ἐπέχειν 4, 4, 13. C. 4, 6, 3.
 ἐπιβάλλεσθαι βλαστοὺς 3, 5, 1. — 4, 13, 5. 8, 4, 6. 9, 8, 5. C. 3, 7, 9. 5, 9, 11.

- ἐπιβάπτεσθαι 3, 7, 3.
 ἐπίβαρυν 3, 13, 6.
 ἐπιβεβαιούν C. 5, 14, 4.
 ἐπιβλαστώνειν 1, 9, 7. 3, 6, 3. C. 1, 11, 7. 1, 13, 3. 3, 3, 3.
 ἐπιβλάστησις κατὰ πλείους ὥρας C. 1, 13, 3. οἶον γένεσις C. 1, 12, 8. καρποτοκίας ἔνεκα C. 1, 11, 8. — 3, 6, 2. C. 1, 6, 3. 5, 2, 3. 5, 9, 2. 5, 17, 7.
 ἐπιβλαστικὸς C. 1, 13, 8. 10.
 ἐπιβολή C. 3, 16, 4.
 ἐπιβόσκειν 3, 6, 3.
 ἐπιβόσκησις C. 5, 17, 6.
 ἐπιβρέχειν 2, 6, 5. 5, 3, 3.
 ἐπίγειος κάλαμος 4, 11, 13. κητὸς 3, 18, 6. ὕδατα C. 2, 5, 1. — 6, 2, 2.
 ἐπιγειόκανυλα 6, 4, 5. 7, 8, 1. 8, 3, 2. C. 4, 6, 9.
 ἐπιγειόφυλλα 7, 8, 3. 9, 10, 1.
 ἐπιγινόμενα τὰ κατ' ἐναντὸν 3, 7, 3. πνεύματα C. 2, 2, 4. — 4, 15, 3. 7, 1, 4. 8, 1, 6. 8, 10, 1. C. 5, 14, 7. 5, 15, 3.
 ἐπιγλυκαίνειν C. 6, 15, 4.
 ἐπίγλυκυν 3, 18, 9.
 ἐπίδασυν 3, 18, 5.
 ἐπιδιαλάμπειν 9, 3, 2.
 ἐπιδέχεσθαι C. 6, 4, 1.
 ἐπιδιδόναι C. 3, 11, 3.
 ἐπιδοξαζόμενον C. 1, 5, 5.
 ἐπίδοσις 2, 2, 12.
 ἐπίδροσος 7, 14, 1.
 ἐπίζευξις 2, 6, 1.
 ἐπιζητεῖν C. 6, 2, 1. 6, 16, 7.
 ἐπιθαλάττια 8, 2, 11.
 ἐπιθάνατος χυμὸς C. 6, 4, 5.
 ἐπίθετος 9, 8, 6. 8. C. 1, 19, 4.
 ἐπικαίειν 1, 8, 4. 6, 6, 6. 6, 8, 5. C. 5, 13, 3. 5, 14, 8. 5, 15, 6.
 ἐπικαθίζειν C. 6, 10, 5.
 ἐπικαρπίζεισθαι 8, 9, 3.
 ἐπικαταλαμβάνειν 2, 6, 10.
 ἐπικανυλόφυλλα 7, 8, 3.
 ἐπικείρειν 7, 4, 10. 8, 7, 4. 9, 6, 3.
 ἐπίκηρος 6, 7, 3. 7, 5, 1. C. 1, 10, 4. 1, 20, 3. 2, 12, 5. 3, 22, 2. 4, 14, 4.
 ἐπικλινῆς C. 3, 22, 1.
 ἐπικλύζειν 4, 6, 3. C. 5, 12, 10.
 ἐπικνύτειν 4, 2, 1. C. 1, 17, 9. 2, 8, 4. 3, 14, 3. 5, 1, 4.
 ἐπίννισις C. 5, 2, 4.
 ἐπικολλάειν C. 1, 6, 6.
 ἐπικόλλημα 4, 3, 3.
 ἐπικοπή 4, 16, 1. C. 5, 17, 3.
 ἐπικόπτειν 1, 8, 4. 3, 7, 1. 4, 16, 1. C. 2, 15, 3. 5, 17, 3.
 ἐπικρατεῖν 8, 8, 4. τὸ ἐπικρατοῦν ἀπαθὲς C. 2, 2, 2. C. 4, 4, 9.
 ἐπικνύσκεσθαι C. 1, 11, 1.
 ἐπικνυλινδροῦσθαι C. 5, 6, 7.
 ἐπικνύπειν C. 3, 22, 1. 4, 14, 1.
 ἐπιλαμβάνειν 3, 3, 2. C. 1, 11, 3. 1, 9, 6. 1, 13, 4. 4, 14, 3.
 ἐπιλάμπειν 4, 4, 12.
 ἐπιλευκαίνειν 3, 12, 9. 3, 17, 3.
 ἐπίλευκος 3, 7, 5. 3, 14, 2. 3, 15, 2.
 ἐπίληπτος 9, 12, 5.
 ἐπιμελαίνεισθαι 3, 13, 2. 3, 15, 6.
 ἐπίμελας 3, 8, 7. 6, 5, 4.
 ἐπίμετρον C. 4, 13, 7.
 ἐπιμονή C. 2, 9, 11.
 ἐπινέμειν 8, 7, 4. C. 4, 6, 1.
 ἐπινεύειν 5, 4, 8.
 ἐπινεφεῖν C. 3, 24, 4.
 ἐπινεφῆς C. 5, 12, 2.
 ἐπίξανθος 3, 10, 4. 4, 2, 7. 6, 4, 6.
 ἐπιξυνδεῖν C. 2, 1, 7.
 ἐπιπάττειν C. 6, 20, 2.
 ἐπίπετρον ἀνανθὲς 7, 7, 4.
 ἐπιπηγνύναι C. 5, 13, 2. 6, 11, 15.

- ἐπιπλάττειν 9, 13, 3.
 ἐπίπλατυς λόβος 8, 5, 3.
 ἐπιπολάζειν 6, 10, 3. 4.
 ἐπιπόλαιος cortex 3, 15, 2. radix 3, 6, 4. 3, 10, 2. 3, 12, 4. 3, 14, 3. 3, 17, 3. 6, 7, 4. C. 1, 8, 1.
 ἐπιπολαιόρριζα 1, 6, 4. 2, 5, 1. 3, 13, 3. C. 2, 7, 1. 3, 4, 2.
 ἐπίπιικρος 6, 4, 10.
 ἐπίπονος C. 3, 7, 1.
 ἐπιπορφυρίζειν 3, 18, 2. 6, 2, 1. 6, 4, 2. 7, 3, 1. 7, 9, 2. 8, 4, 2.
 ἐπιπόρφυρος 4, 6, 7. 7, 3, 1.
 ἐπιρροή 9, 1, 5. 9, 2, 7. C. 1, 9, 1. 1, 10, 7. 1, 7, 6. 1, 20, 1. 2, 8, 3. 3, 11, 2. 4, 10, 3. 5, 2, 3. 5, 17, 7. — ἀεὶ πρὸς τὸ ζῶν C. 3, 13, 4.
 ἐπίπυρρος 4, 10, 4.
 ἐπίρρυτα ὕδατα C. 3, 8, 3.
 ἐπίσαξις γῆς C. 5, 6, 3.
 ἐπίσαπρος 3, 7, 5.
 ἐπισάττειν 7, 2, 5.
 ἐπισινῆς 8, 6, 1. 9, 8, 6. C. 2, 3, 2. 3, 10, 8. 4, 10, 3.
 ἐπισκιάζειν C. 2, 18, 3.
 ἐπισπασίς C. 1, 17, 6. τροφῆς C. 5, 1, 10.
 ἐπισπᾶσθαι 9, 15, 2. C. 1, 8, 1. 2, 9, 12. 2, 15, 6. 2, 18, 1.
 ἐπισπείρειν 7, 1, 3. 7, 5, 4. C. 2, 17, 3. 10. 2, 18, 1.
 ἐπισπορά C. 2, 17, 10.
 ἐπίσπορα 7, 1, 2.
 ἐπίστασις C. 2, 9, 1.
 ἐπιστρέφειν C. 2, 8, 3. Vide ἐπεστραμμένος.
 ἐπιστροφή 3, 13, 2.
 ἐπισυνμύειν C. 1, 6, 3.
 ἐπισυννίστασθαι C. 5, 2, 1.
 ἐπισχίζειν C. 5, 15, 4.
 ἐπισχύειν C. 2, 1, 4.
 ἐπιτείνεσθαι ταῖς ὥραις 7, 10, 3. C. 1, 7, 5.
 ἐπιτελεῖν C. 2, 12, 1.
 ἐπιτέλλειν C. 3, 16, 2.
 ἐπιτέμνειν 6, 6, 6. C. 3, 7, 4. 3, 23, 3.
 ἐπιτολή 1, 6, 3. 1, 13, 3. C. 2, 19, 4.
 ἐπιτομος φλοιὸς 3, 13, 1. ξύλον 5, 1, 12.
 ἐπιτραγωδεῖν 9, 8, 5.
 ἐπιφανῆς δίζα C. 5, 9, 8.
 ἐπιφορά 5, 12, 11.
 ἐπίφορος C. 3, 2, 8.
 ἐπιφράττειν 9, 3, 2.
 ἐπιφυλλόκαρπος 1, 10, 8. 3, 17, 4.
 ἐπιφύειν 3, 12, 4. 4, 8, 9. C. 1, 6, 3.
 ἐπίφυσις 1, 1, 2.
 ἐπιχαράσσειν 6, 2, 5.
 ἐπιχρόϊσις C. 2, 5, 4.
 ἐπιχωννύναι 9, 3, 2.
 ἐπιχώριος 8, 8, 1.
 ἐποιδεῖν 6, 4, 2. 3, 5, 5. 3, 12, 8.
 ἐποίδησις 3, 5, 5.
 ἐπομβρία 3, 1, 5. 4, 11, 3. 6, 8, 6. 8, 6, 4. 9, 2, 5. C. 2, 1, 5. 3, 11, 4. 3, 20, 1. 4, 4, 7. 5, 14, 9.
 ἐπομβρος et ἐπόμβριος 8, 7, 6. C. 3, 9, 5. 3, 11, 1. 3, 20, 2. 3, 11, 5.
 ἐπόμενον εἰπεῖν 6, 4, 1. 7, 1, 1.
 ἐπονλον φύλλον 3, 10, 5.
 ἐποψ 2, 4, 4.
 ἐπωδῆ 9, 10, 4.
 ἐπωτίδες navis 5, 7, 3.
 ἐργάζεσθαι 5, 9, 7. 6, 3, 2. 8, 6, 3. 6, 7, 4. C. 5, 12, 7. 6, 10, 9. 6, 18, 11.
 ἐργασία ὁποῦ 6, 3, 3. σπόρον 8, 7, 7. πίττης 9, 2, 6. ἐδάφους C. 3, 19, 1. πληροῦ C. 3, 15, 3. — 2, 5, 1. 2, 6, 5. 5, 1, 9. 10. 5, 2, 4. C. 3, 12, 2. 3, 20, 8. 4, 12, 1.
 ἐργάσιμος 3, 8, 2. 4. 6, 3, 5. 6, 5, 2. C. 4, 12, 6.

- ἐργατικὸς 5, 12, 9. 5, 14, 6.
 ἔργον 4, 4, 8.
 ἐργωδῶς 9, 16, 5.
 ἐρέβινθος πλαγιόκαυλος 8, 3, 2.
 morbus seminum 8, 10, 1. ἄκο-
 πος C. 4, 16, 2. grandescit C.
 5, 6, 11. — 2, 6, 6. 8, 1, 1.
 4. 8, 5, 2. 4. 8, 6, 5. 8, 7,
 2. 8, 9, 1. 8, 10, 5. 8, 11,
 2. 6. C. 3, 21, 3. 3, 22, 3. 3,
 24, 3. 4, 2, 2. 4, 8, 3. 4, 10,
 1. 4, 12, 13. 4, 13, 4. 4, 14,
 4. 4, 15, 3. 5, 9, 6. 6, 10,
 1. 5.
 ἐρεβινθῶδες φύλλον 6, 5, 3.
 ἔρεγμα C. 4, 12, 12.
 ἐρείκη 1, 14, 2. 9, 11, 11.
 ἐρευθέδανον φρυγανῶδες 6,
 1. a. radix rubra 7, 9, 3. de-
 scrib. 9, 13, 4. 6.
 ἐρέψιμος ὕλη 5, 3, 3.
 ἔρεψις 5, 6, 1.
 ἐρινάξειν 2, 8, 1—3. C. 2, 9,
 5. 9.
 ἐρινασμοὺς βοήθεια πρὸς τὸ μὴ
 ἀποβάλλειν τὸν καρπὸν τὴν συ-
 κὴν 2, 8, 1. C. 3, 18, 1. de-
 scrib. C. 2, 9, 5.
 ἐριναστός C. 2, 9, 12.
 ἐρινον 2, 8, 1. 2. 3. 4, 2, 3.
 4, 14, 4. C. 2, 9, 5. 5, 1, 9.
 5, 9, 12. προαποπίπτοντα 3,
 7, 3. 3, 3, 8.
 ἐρινεὸς ἀγρία 1, 14, 4. differt
 a ficu silvestri 2, 2, 4. μετα-
 βολὴ εἰς συκὴν 2, 2, 12. 2, 3,
 1. ὄρεινόν 3, 3, 1. βλάστη-
 σις 3, 4, 2. ὁπῶδες 5, 9, 5.
 C. 1, 16, 7. ξύλον 5, 6, 2. οὐ
 δυνάμενον πέττειν C. 1, 18, 4.
 — 1, 8, 2. 4, 13, 1. 4, 14,
 4. C. 2, 9, 5. 4, 4, 3. 5, 9, 4.
 ἐριοφόρα δένδρα in ins. Tylo
 4, 7, 7. γένος βολβοῦ 7, 13, 8.
 ἐριώδης 3, 7, 4. 7, 13, 8.
 ἐρνος 2, 1, 3. 2, 3, 3. 2, 5,
 5. C. 1, 6, 5.
- ἔρπετα 9, 11, 1. 2. 9, 20, 4.
 ἔρπυλλος αἰφύλλον 1, 9, 4.
 φρυγανῶδες 2, 1, 3. στεφανω-
 τικόν 6, 1, 1. totus odoratus
 6, 6, 2. ἔσλωδης 6, 6, 3. e sur-
 culis provenit 2, 1, 3. C. 1, 4,
 2. δριμύς C. 6, 16, 7. scan-
 dit C. 2, 18, 2. radix 6, 7, 4.
 — 6, 7, 2. C. 3, 19, 1. 6,
 11, 3. 6, 14, 7. 12. 6, 20, 1.
 ἐρσώδης ἀήρ C. 3, 2, 6.
 ἐρυθαίνεσθαι 3, 12, 5.
 ἐρυθραίνειν 3, 15, 3.
 ἐρυθροκάρδιος 3, 12, 3.
 ἐρυσίβη σαπρότης τις C. 3, 22,
 2. — 8, 10, 1. C. 3, 22, 1. 4,
 14. 5, 10, 1.
 ἐρυσιβᾶν 8, 10, 2.
 ἐρυσιβοῦν C. 2, 1, 7. 2, 2, 2.
 ἐρυσιβώδης καρπὸς C. 3, 21,
 5. — 8, 3, 2. C. 3, 22, 2. 3,
 23, 5.
 ἐρύσιμον folia 8, 3, 1. caulis
 8, 3, 2. flos 8, 3, 3. describ.
 8, 7, 3. — 8, 1, 4. 8, 6, 1.
 C. 2, 12, 1. 4, 15, 1. 6, 12, 12.
 ἔσπερις C. 6, 17, 3.
 ἔσχαρα 5, 9, 7.
 ἔσχατεύοντα τὰ τῶν δένδρων
 C. 5, 1, 3.
 ἔτεόκριθος ἡ C. 3, 22, 2.
 ἔτεροσχήμων 1, 10, 1.
 ἔτερόχροοι βότρυες C. 5, 3, 2.
 ἐτησίαι οἱ 2, 7, 5. 4, 2, 5. C.
 3, 3, 3.
 ἔτος φέρει οὐχὶ ἄρουρα C. 3, 2,
 3. 4, 11, 9.
 ἐτυμόδους 3, 8, 2.
 εὐανθὴς θύμον 6, 2, 3.
 εὐαπόπτωτος C. 2, 9, 3.
 εὐανξὴς 1, 9, 2. 2, 2, 4. 3,
 6, 1. 3, 10, 2. 3, 11, 3. 3,
 17, 1. 8, 4, 3. C. 1, 8, 3.
 1, 13, 8. 2, 11, 9. 3, 6, 8. 9.
 3, 7, 7. 3, 10, 8. 6, 18, 9.
 εὐαφὴς πρὸς διαβλάστησιν C.
 2, 17, 10.

εὐβάτος 2, 6, 12.
 εὐβλάστειν C. 1, 20, 5. 3, 7, 11. 4, 3, 3. 4, 7, 2.
 εὐβλάστεια ἀφαιρεῖται τοὺς καρπὸν C. 1, 20, 5. 3, 6, 1. 3, 7, 5. 3, 17, 1. — εὐβλαστία C. 1, 20, 6. 2, 1, 2. 5, 6, 10.
 εὐβλαστῆς C. 1, 8, 1. 1, 10, 2. 1, 12, 7. 1, 13, 10. 3, 2, 6. 4, 3, 3.
 εὐβοῦκὸν κάρυον 1, 11, 3. 4, 5, 4. εὐβοῦκῇ 5, 4, 2. C. 3, 6, 8, 9.
 εὐβόσια 1, 11, 4. C. 1, 2, 3. 2, 10, 2. 3, 7, 5.
 εὐγείος 4, 11, 1. 9. 6, 5, 2. 9, 16, 2. C. 2, 10, 3. 3, 6, 8.
 εὐγενῆς 4, 11, 9.
 εὐγονεῖν C. 1, 14, 1.
 εὐδία 7, 3, 3. 4. 8, 1, 4. 7. 8, 7, 6. C. 3, 23, 3. 5. 4, 7, 2.
 εὐδιαιρέτος 7, 13, 1.
 εὐδιάχυτος C. 3, 2, 6. 4, 12, 2. 11.
 εὐδιεινὸς 3, 2, 5. 5, 1, 12. 9, 2, 5. C. 1, 8, 3. 1, 11, 5. 1, 13, 1. 3, 6, 8. 3, 21, 3.
 εὐδιόδος χώρα 1, 7, 1. τόπος C. 1, 12, 7. ταῖς ῥίζαις C. 2, 4, 12. 3, 4, 1. — C. 1, 10, 3. 1, 15, 4. 2, 4, 3. 2, 12, 5. 3, 5, 2. 3, 6, 5.
 εὐδοξία 9, 19, 2.
 εὐεῖλος 4, 1, 1. 5, 9, 2. 6, 8, 2. 7, 1, 4. 9, 2, 5. C. 3, 6, 8. 4, 9, 4.
 εὐεμῆς 9, 10, 2.
 εὐεργος 3, 9, 2. 5, 1, 1. 3, 9, 6.
 εὐετηρία 8, 8, 2.
 εὐέψητος C. 4, 12, 12.
 εὐζωμον inter ἐπίσπορα 7, 1, 2. radix 1, 6, 6. 7, 2, 8. 7, 4, 1. 9, 4, 6. salsuginem amat C. 2, 5, 3.
 εὐζωος 4, 11, 13. 6, 6, 10. C. 1, 3, 5. 1, 6, 4. 4, 4, 10. 5, 4, 3.

εὐήθης λόγος 8, 6, 2. 9, 19, 2.
 εὐήκοος πρὸς μεταβολὴν 2, 14, 5.
 εὐήλιος 1, 8, 1. 4, 1, 1.
 εὐθένεια C. 3, 1, 6.
 εὐθενεῖν 1, 1, 2. 2, 5, 7. 3, 2, 4. 3, 3, 2. 3, 18, 5. 8, 8, 4. C. 2, 4, 5. 2, 16, 7. 3, 3, 3. 3, 10, 2. 3, 21, 4. 5, 11, 3.
 εὐθεράπευτος 9, 16, 6. C. 3, 7, 4.
 εὐθερμαντος C. 4, 7, 3.
 εὐθετεῖν 5, 7, 4.
 εὐθεώρητος 1, 1, 1.
 εὐθὺν et εὐθὺς 3, 8, 2. 9, 13, 12.
 εὐθύγραμμον σχῆμα 1, 12, 1.
 εὐθραυστος 1, 5, 4. 5.
 εὐθύκανυλος 6, 4, 5. 7, 8, 2.
 εὐθύνειν 2, 7, 7.
 εὐθύνορεῖν 1, 5, 5. C. 1, 8, 4. 5, 3, 4. 5, 6, 4.
 εὐθύπορία 5, 6, 2. C. 2, 11, 8. 5, 17, 3.
 εὐθύπορος C. 5, 17, 3.
 εὐθύρριζος 1, 7, 2. 3, 6, 5.
 εὐθύφλοιος γένος δρυὸς 3, 8, 2.
 εὕνον ξύλον 3, 10, 1. 3, 11, 1. 3. 3, 14, 1.
 εὕκαιρία C. 3, 23, 4.
 εὕκαιρα ὕδατα 8, 7, 6.
 εὕκαμπῆς φλοιὸς 3, 10, 4.
 εὕκαμπτον ξύλον 1, 5, 5. 5, 6, 2.
 εὕκαρπεῖν 3, 12, 8. 4, 14, 14. C. 1, 20, 5. 2, 7, 4. 2, 15, 3.
 εὕκαρπία 2, 7, 2. C. 2, 1, 2. 2, 15, 5. 3, 1, 6. 3, 6, 6. 3, 17, 1. 5, 1, 1. 5, 11, 2.
 εὕκατέργαστος C. 4, 7, 3. 4. 9, 1. 4, 12, 3.
 εὕκήπευτος γένος στρώχου 7, 7, 2.
 εὕκινητος C. 1, 10, 2. 1, 14, 3. 1, 15, 2. 5, 14, 3. τὸ ἀσθενὲς C. 2, 11, 6.
 εὕκλεια 9, 19, 2.
 εὕκραῆς 7, 1, 4. C. 1, 11, 6. 2, 3, 3.

- εὐκρασία C. 1, 21, 5. 2, 1, 6.
 2, 7, 5. 3, 21, 1. 4, 3, 3. 4,
 5, 1. 5, 11, 2. 6, 20, 3.
 εὐκρατος καρπὸς 1, 4, 1. ἀήρ
 8, 1, 6. — C. 1, 13, 11. 3, 3,
 4. 3, 15, 1. 6, 16, 8.
 εὐκτέανος 3, 9, 3.
 εὐκτῆδων 5, 1, 11.
 εὐκκυκλον δένδρον 4, 4, 4.
 εὐλογία C. 6, 13, 1.
 εὐμελιτεῖν 6, 2, 3.
 εὐμεγέθης 3, 11, 1. 3, 12, 9.
 3, 17, 2.
 εὐμένεια C. 6, 14, 12.
 εὐμενῆς 1, 8, 4. 2, 1, 6. 3,
 4, 4. 2, 12, 4. 3, 10, 5.
 εὐμέριστος C. 6, 10, 8.
 εὐμετάβλητος C. 5, 9, 5.
 εὐμήκης arbor 3, 11, 3. 3, 15,
 5. 3, 17, 1.
 εὐμορφία 1, 4, 1.
 εὐνουχίας κάλαμος 4, 11, 4.
 εὐξήραντος C. 1, 2, 4. 1, 3,
 2. 1, 7, 4. 2, 4, 2.
 εὐξοος 5, 6, 4.
 εὐξυλος 4, 4, 6.
 εὐογκον φάρμακον 9, 16, 8.
 εὐοδμος 9, 7, 3. 9, 13, 1. C.
 6, 18, 11. 6, 19, 1.
 εὐοδεῖν 1, 6, 4. C. 5, 6, 7.
 εὐοσμεῖν C. 6, 16, 1.
 εὐοσμία C. 6, 9, 4. 6, 11, 3.
 6, 14, 4. 6, 16, 3. 5. 6, 17,
 4. 12.
 εὐοσμος 4, 4, 14. 9, 4, 1. 9,
 1, 3. 9, 7, 4. C. 6, 6, 2. 6,
 9, 3. 6, 11, 3. 6, 14, 3. 6,
 15, 1.
 εὐπαγῆς κάλαμος 4, 11, 13.
 εὐπαθῆς C. 2, 9, 13. 3, 22, 6.
 4, 1, 3. 4, 3, 6. 4, 5, 4. 4,
 6, 2. 5, 14, 1.
 εὐπαχῆς 4, 2, 6. 4, 3, 4. 4, 6, 2.
 ευπελέκητος C. 5, 6, 4.
 εὐπεπτος 4, 4, 10.
 εὐπεριείρετος φλοιὸς 3, 5, 3.
 5, 1, 1.
 εὐπηκτος C. 5, 14, 3.
 εὐπληθῆς 4, 11, 4.
 εὐπνοια C. 6, 16, 5.
 εὐπνους τόπος C. 3, 6, 9. ἀήρ
 1, 15, 8. — 8, 11, 6. C. 2, 9,
 1. 6. 4, 9, 4. 4, 13, 2. 6, 14, 8.
 εὐπρόσφυτος C. 1, 6, 2,
 εὐπύρωτος C. 1, 22, 5.
 εὐρίζος 4, 2, 5.
 εὐροεῖν C. 5, 6, 4.
 εὐροος C. 2, 11, 7. 3, 5, 2.
 εὐρωθμον φύλλον 3, 18, 6. τῆ
 κόμη δένδρον 3, 12, 9.
 εὐρωτιᾶν C. 1, 6, 8.
 εὐσαρκία C. 1, 9, 2. 6, 8, 5.
 εὐσαρκος 4, 11, 4.
 εὐσημος C. 3, 8, 2. 6, 19, 5.
 εὐσηπτος 4, 2, 8. C. 2, 4, 4.
 2, 11, 1.
 εὐσηψία 8, 9, 1.
 εὐσθενεια C. 2, 1, 7. 2, 5, 2.
 2, 15, 4. 3, 2, 1.
 εὐσθενεῖν 4, 1, 1. 4, 15, 1.
 5, 2, 2. C. 1, 9, 3. 2, 1, 5.
 3, 1, 2.
 εὐσθενῆς 4, 1, 4.
 εὐσιτοῦντα σώματα 4, 8, 13.
 εὐσκεπῆς τόποι 4, 1, 1. C. 1,
 13, 11.
 εὐστομία 4, 4, 7. C. 6, 16, 2.
 8. 6, 17, 2.
 εὐστομος 2, 6, 10. 4, 3, 4. δά-
 κρυον 6, 4, 9. 7, 6, 1. ῥίζα
 7, 9, 4. C. 6, 9, 3. 6, 11, 11
 15. 6, 14, 4.
 εὐσύμφυτος C. 3, 7, 10.
 εὐτοκεῖν 9, 16, 1. C. 1, 14, 1.
 εὐτοκα ζωᾷ βραχύβια C. 2, 11, 4.
 εὐτομον ξύλον 3, 14, 1.
 εὐτορον ξύλον 5, 6, 2. 3.
 εὐτορος πρὸς καρποτοκίαν C.
 5, 2, 4.
 εὐτραφεῖν C. 4, 10, 1.
 εὐτραφῆς 2, 7, 5. C. 1, 20, 1.
 2, 15, 6. 3, 2, 6. 3, 6, 8. 3,
 14, 3. 3, 16, 4. 3, 17, 3. ἀήρ
 C. 4, 11, 8.

- εὐτροφεῖν 8, 8, 4. C. 6, 16, 3.
 εὐτροφία 3, 9, 5. 4, 11, 4.
 5, 2, 2. C. 1, 6, 10. 3, 16, 4.
 5, 6, 10. 6, 11, 12. τὸ σαρκώδες αὖξει C. 3, 10, 2. πάρος C. 3, 23, 3.
 εὐτροφος χάρα C. 1, 14, 1.
 ἄηρ 2, 1, 5. 2, 8, 1. πνεύματα 2, 3, 2. γῆ 2, 4, 3. ἔδαφος 2, 10, 3. φυτό 1, 20, 3.
 — C. 3, 9, 1. 3, 10, 2.
 εὐτρούγητος C. 3, 7, 4.
 εὐφάρεμακον ὄρος 9, 10, 3.
 εὐφθαρτος C. 2, 11, 4.
 εὐφορία 1, 14, 2. 9, 2, 4. C. 3, 22, 1.
 εὐφορος 8, 7, 6. ἐξ ἀφύρου C. 1, 17, 10.
 εὐφυνῆς 4, 2, 6. C. 1, 6, 4.
 εὐφυνία C. 1, 2, 3.
 εὐχείρωτος 4, 14, 7.
 εὐχροία 6, 6, 4. 5. C. 2, 4, 6.
 εὐχρους 3, 9, 7. 3, 11, 2. 5. 3, 10, 1. 3, 12, 9. 5, 1, 1. 7, 3, 1.
 εὐχυλία C. 1, 9, 2. 6, 9, 4. 6, 11, 4. 6, 17, 4. 10.
 εὐχυλος 2, 6, 5. 7, 4, 4. C. 1, 20, 3. 2, 6, 1. 3, 10, 2. 4, 13, 2. 6, 10, 8. 6, 11, 15. 6, 14, 1. 6, 18, 8.
 εὐχυμία C. 6, 11, 3. 10.
 εὐχυμος C. 6, 6, 2. 6, 9, 4.
 εὐχώριστος C. 4, 6, 8.
 εὐψυχος C. 5, 14, 1.
 εὐώδης ξύλον 3, 10, 4. τὰ εὐ. in calidioribus terris sunt 4, 5, 2. C. 6, 14, 8. δίζαι 7, 9, 3.
 4. ῥήτινη 9, 2, 2. — 6, 6, 4.
 9, 6, 2. C. 2, 16, 1. 6, 5, 1. 6, 14, 7. 10. 12.
 εὐωδία 7, 4, 11. 9, 7, 4. C. 2, 13, 4. 6, 5, 1. 6, 16, 3. 6, 6, 18, 3. 8. 6, 19, 1.
 εὐώνυμον δένδρον in Lesbo 3, 18, 13.
 ἔφαλμα? C. 5, 9, 6.
 ἔφαμμος γῆ C. 2, 4, 4. 3, 6, 3.
 ἔφαπτεσθαι C. 3, 15, 1.
 ἔφελκύειν C. 5, 1, 10.
 ἔφηλῆς 9, 20, 3.
 ἔφημερον 9, 16, 6.
 ἔφικνεῖσθαι 1, 7, 7. 5, 1, 8. C. 1, 12, 7. 1, 16, 6. 2, 4, 10.
 ἔφιστάναι 5, 4, 6. C. 4, 14, 3. 5, 12, 7. 9. 6, 7, 4. 6, 11, 8.
 ἔφοδος ποταμοῦ 3, 1, 5.
 ἔφωγρα loca 5, 1, 12.
 ἔφωδρεύειν 2, 7, 1.
 ἔφωδρος 1, 8, 1. 3, 11, 2. 4. 3, 12, 2. 3. 3, 14, 1. 3. 3, 15, 2. 4, 1, 1.
 ἔφύειν 4, 14, 8. C. 4, 13, 6. 5, 10, 2. 6, 10, 5. 6, 17, 7.
 ἔχκολλον lignum 5, 6, 2.
 ἔχῖνος tegmen fructus 3, 10, 1.
 ἔχῖνος animal intestinum C. 4, 9, 3.
 ἔχισ 2, 4, 4. 9, 11, 1. C. 4, 9, 2. 6, 4, 7.
 ἔχόμενον ἔτος 7, 1, 6.
 ἔψημα 4, 4, 9.
 ἔψησις 5, 9, 1. C. 4, 12, 9. 4, 13, 1.

Z.

- Ζῆν C. 1, 4, 5. 5, 18, 1.
 ζεῖα μεταβάλλει εἰς πυρὸν 2, 4, 1. εἰς βρόμον C. 4, 4, 5. ἰσχυρὸν C. 4, 5, 1. πολυχίτων C. 4, 6, 3. — 4, 4, 10. 8, 1, 3. 8, 8, 3. 8, 9, 2. C. 5, 6, 12.
 ζεῖδωρος 9, 15, 1.
 ζέσις πίθον οἶνον 9, 17, 3.
 ζευγίτης κάλαμος 4, 11, 3. 5.
 ζευγοποιῖα 4, 11, 6.
 ζεῦγος in tibiis 4, 11, 4. 6.
 ζευγρικὰ πνεύματα 8, 7, 7. C. 2, 3, 1.
 ζέφυρος πρὸ -ρον 3, 4, 8. μετὰ πρὸς -ρον 3, 4, 8. C. 3, 13, 2. — C. 2, 3, 2.

ζεῖν 9, 17, 3. C. 4, 9, 6.
 ζυγία ὀρεινὸν 3, 3, 1. πυκνὸν
 5, 3, 3. βλάστησις 3, 4, 2. de-
 scrib. 3, 11, 1. usus 5, 7, 6.
 — 3, 6, 1. 5, 1, 2.
 ζυγὸν 5, 7, 6.
 ζῦθος 6, 11, 2.
 ζωμός 4, 4, 2.
 ζωογονεῖν 7, 14, 3. 8, 11, 2.
 C. 3, 22, 3. 3, 24, 3. 4, 15,
 2. 4, 15, 5. 5, 9, 3.
 ζωογονία C. 1, 22, 2. 5, 9, 3.
 ζῶον habent ἡθῆ et πράξεις 1,
 1, 1. ἐξ ἀλλήλων καὶ ἐκ γῆς
 C. 1, 1, 2. relationes ad loca
 C. 2, 3, 4. 5. 3, 17, 3. τὰ
 ἐπὶ τῶν ζ. οὐχ ὁμοιά ἐστι τῶν
 ἐν φυτοῖς C. 2, 6, 2. μεταβο-
 λαὶ κατὰ τὰς ὥρας 2, 4, 4. C.
 2, 13, 5. C. 2, 16, 6. κατὰ
 τοὺς τόπους 2, 14, 4. προς-
 φιλῇ ἀλλήλοις καὶ σύμβια C. 2,

17, 5. τὰ ἄλλα opp. ἀνθρώ-
 πος C. 4, 9, 1. — 1, 1, 2. C.
 4, 1, 4. 4, 3, 4. 4, 4, 9. 10.
 4, 5, 5. 7. 4, 11, 2. 7. 9. 4,
 15, 2. 5, 1, 1. 5, 2, 1. 5, 6,
 7. 13. 5, 7, 3. 5, 8, 1. 5, 11,
 1. 3. 6, 2, 1. 6, 3, 3. 6, 4,
 3. 4. 6. 6, 5, 1. 6. 6, 6, 1.
 6, 7, 1. 6, 10, 2. 6, 11, 4.
 6. 6, 12, 5. 11. 6, 17, 9.
 ζωοποιεῖν σηπόμενα τὰ γλυκέα
 C. 4, 14, 5. 3, 22, 4. 4, 6, 4.
 4, 12, 12.
 ζωοποιῖα C. 5, 18, 2.
 ζωοποιὸς ἡ φύσις ἐν τοῖς ση-
 πομένοις C. 2, 9, 6.
 ζωοτροφεῖν C. 2, 17, 8.
 ζωοῦσθαι C. 4, 2, 2. 4, 15, 3.
 5, 18, 2.
 ζωστήρ φύκους γένος 4, 6, 2.
 ζωτικὸς C. 1, 2, 3. 1, 3, 3. 1,
 7, 4. 1, 12, 9. 1, 13, 4. 5, 9, 3.

H.

Ἡδύκαρπον δένδρον 4, 4, 5.
 ἡδύοινος καρπὸς ἀμπέλου C.
 3, 15, 1.
 ἡδύοσμον 7, 7, 1.
 ἡδυσμα C. 6, 4, 6.
 ἡθητικὸς οἶνος C. 6, 16, 6.
 ἡθμός C. 6, 19, 3.
 ἡθος 1, 1, 1.
 ἡϊὼν 5, 8, 3.
 ἡκειν C. 5, 1, 2.
 ἡλικία in flore citri 1, 13, 4.
 4, 4, 2. in caule calami 2, 2, 1.
 ἡλεκτρον 9, 18, 2.
 ἡλίκος 2, 6, 8.
 ἡλιοβόλος C. 4, 12, 3.
 ἡλιος ἐκνέφελος 8, 10, 3. C. 3,
 3, 1. 3, 15, 3. 6, 17, 2. 3,
 24, 4. 4, 4, 13.
 ἡλιοτρόπιον herba diu florens
 7, 3, 1. 7, 9, 2. ἐπιγεύφυλ-
 λον 7, 2, 1. αἰφύλλον 7, 10,
 5. 7, 15, 1.

ἡλιοῦσθαι 1, 10, 3. C. 3, 4,
 1. 3, 7, 2. 3, 20, 7. 6, 15,
 3. 6, 16, 2.
 ἡλίωσις C. 6, 16, 5.
 ἡλος morbus oleae 4, 14, 3.
 ἡμερὶς γένος δρυὸς 3, 8, 2. gal-
 lae 3, 8, 6.
 ἡμεροκαλλὲς φρυγανικὸν 6, 1,
 1. 6, 6, 11.
 ἡμερος τὰ ἡμερα comparantur
 cum silvestribus: 1, 8, 2. 3, 2,
 1. 4, 13, 1. 4, 14, 2. C. 1,
 15, 3. 2, 11, 3. quae sint αἰεί-
 φυλλα 1, 9, 3. flores 1, 13, 1.
 divisio 1, 14, 4. ἀπαγριούται
 2, 2, 9. πᾶν ἡμερον καὶ ἀγ-
 ριον, θεραπευόμενον ἡμερον
 3, 2, 2. morbi 4, 14, 2. γνώ-
 ριμα μᾶλλον 7, 1, 1. θερμὰ
 C. 1, 16, 7. αἶρα μαλακώτε-
 ρον ζητεῖ C. 2, 3, 6. — 1, 3,
 5. 6. 1, 4, 1. 1, 14, 3. 3,

8, 1. 3, 15, 1. C. 1, 16, 2.
 11. 13. 1, 18, 3. 2, 18, 1. 3,
 1, 4. 6, 13, 3. 6, 14, 12. 6,
 16, 5. 6, 20, 1.
 ἡμεροῦν 2, 2, 6. 3, 2, 3. 4,
 5, 3. 8, 8, 2. C. 3, 1, 6. 5,
 3, 5. 6. 5, 15, 6. 6, 20, 3.
 ἡμέρωμα 1, 7, 1. C. 5, 6, 8.
 ἡμέρωσις 3, 2, 1. C. 2, 4, 3.
 ἡμιβρεχῆς C. 3, 23, 1.
 ἡμιβροχος 3, 1, 6. 8, 6, 1.
 ἡμιγενῆς 1, 14, 1.
 ἡμίειλος C. 3, 23, 1.
 ἡμιόλιος 8, 8, 2.
 ἡμιόνιον 9, 18, 7.

ἡμιχοαῖα ἀγγεῖα 9, 6, 4.
 ἡμιχοίνικον 8, 4, 5.
 ἡράκλεια ἀκανθα 4, 4, 12.
 ἡράκλεια μήκων 9, 12, 5.
 ἡράκλεια in Arcadia 9, 15, 5.
 ἡράκλειον πάντες desc. 9, 11, 4.
 ἡρακλεωτικὴ (καρύα) 1, 10, 6.
 3, 6, 5.
 ἡρεμαῖος C. 6, 1, 3.
 ἡρίγερον 7, 7, 1. 4. 7, 10, 2.
 C. 1, 22, 4.
 ἡρινός 3, 5, 5. 8, 6, 6. C. 1,
 13, 2. 5, 9, 5.
 ἡρύγγιον φυλλάκανθον 6, 1, 3.
 ἡσυχή 3, 14, 1.

Θ.

Θάλαττα quae gignat C. 2, 5, 2.
 odor 6, 3, 1. 6, 10, 2.
 θαλαττοῦν C. 6, 7, 6.
 θαλία 2, 2, 12. 2, 3, 3. 5, 1,
 3. θάλεια C. 1, 20, 3. 3, 5, 1.
 θάλλειν 4, 3, 11. C. 5, 6, 5.
 θαμνοειδῆς 3, 17, 3.
 θάμνον ἴδιον Libycum 4, 2, 5.
 θάμνος defin. 1, 3, 1. 4, 11, 12.
 θαμνώδης 1, 5, 3. 1, 6, 2.
 1, 9, 4. 1, 10, 7. 1, 14, 2.
 3, 12, 1. 3, 13, 4. 3, 14, 1.
 3, 15, 1. 3. 3, 17, 5. 6. 7,
 2, 3. C. 6, 18, 9.
 θανάσιμος radix 7, 9, 4. δῆγμα
 9, 5, 2.
 θανατηφόρος ὀφίδια 9, 15, 2.
 δύναμις 9, 16, 4. — 9, 13, 4.
 9, 15, 2. 9, 16, 7. C. 6, 4, 5.
 6, 5, 5.
 θαψία describ. 9, 9, 6. εἶζα
 ἐμετικὴ 9, 20, 3. — 9, 8, 3. 5.
 9, 9, 1. 5. 9, 11, 2.
 θεός C. 5, 15, 3.
 θεραπεῖα ποιεῖ διαφορὰς 2, 5,
 1. σώζει τὴν φύσιν C. 2, 16, 5.
 κατέχει 2, 4, 1. ἀλλοιοῖ C. 2,
 14, 1. τὰ τῆς θεραπείας C. 1,
 16, 11. μὴ οἰκεία C. 4, 5, 6.

5, 7, 1. ἀρμόττουσα 3, 1, 1.
 modi 2, 7, 1. 3. εἰζῶν C. 2,
 14, 2. — C. 1, 16, 13. 2, 11,
 3. 3, 1, 2. 3, 7, 5. 3, 17, 6.
 5, 1, 1. 5, 3, 6.
 θεραπεύειν στέλεχος 2, 7, 3.
 θεραπευόμενον οὐχ ἅπαν βέλ-
 τιον 3, 2, 2.
 θερίζειν 8, 2, 8. 9. 8, 11, 3.
 C. 4, 4, 8. 4, 11, 8. 4, 13, 3.
 θερινός ἀνθη 6, 8, 3. ἄροτος
 7, 1, 1. τροπαὶ 7, 1, 2. λά-
 χανα 7, 2, 9. σπέρματα C. 4,
 15, 1. ὄμβρος C. 3, 3, 3. —
 7, 10, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4. C.
 4, 3, 2.
 θερισμός C. 2, 17, 6.
 θερμαντικός 6, 3, 6. 9, 15,
 8. 9, 20, 1. C. 6, 1, 3.
 θερμασία 8, 11, 7. C. 1, 17, 7.
 θερμημερίαι 7, 1, 7. 8, 10, 5.
 C. 1, 10, 4. 3, 22, 3.
 θέρμος planta leguminosa, ma-
 xime vivax ὥσπερ ἄγριον 8, 11.
 2. 8. ὥσπερ ἄπεπτον τι C. 4.
 1, 7. ἰσχυρὸς C. 4, 5, 4. πρώτος
 8, 1, 3. C. 4, 5, 4. οὐ δέ-
 χεται θεραπείαν 1, 3, 6. 3, 2,
 2. ἄκοπος 4, 15, 3. 4, 16, 2.

- satio C. 4, 7, 1. 2. germinatio
 1, 7, 3. C. 2, 17, 7. semen
 8, 5, 2. 4. — 8, 2, 1. 8, 7, 3.
 C. 2, 18, 3. 3, 1, 5. 4, 2, 2.
 4, 12, 3. 4, 15, 3.
- Θερμὸν τὸ, τὸ γεννῶν 1, 7, 1.
 σύμφυτον 1, 11, 1. C. 1, 1, 3.
 2, 6, 1. ἀλλότριον C. 5, 16,
 1. φυτόν C. 1, 21. 1, 22, 5.
 τόποι C. 6, 18, 1. — C. 4, 12,
 3. 5, 9, 7. 5, 12, 4. 6, 7, 1.
 6, 18, 11.
- Θερμότης σύμφυτος 1, 2, 4. C.
 6, 18, 11. οἰκεία C. 2, 6, 2.
 ἢ ἔσωθεν C. 2, 8, 3. ἀλλοτρία
 C. 3, 22, 2. κατεργαζομένη C.
 2, 9, 6. σελήνης C. 3, 22, 2.
 4, 14, 3. — C. 1, 16, 8. 3, 9, 1.
- Θέσεις 2, 5, 3. 8, 6, 2. C. 1,
 11, 5. 3, 23, 5.
- Θεωρεῖν 7, 15, 3. 8, 6, 2. C.
 3, 2, 3.
- Θεωρία 6, 6, 1. 8, 3, 4. C. 3,
 1, 1. 5, 8, 1. 6, 4, 2. 6, 6, 10.
- Θηλυγονεῖν 9, 18, 5.
- Θηλυγόνος 9, 18, 5.
- Θηλυκράνεια 1, 8, 2. 3, 3,
 1. 3, 4, 2. κρανεία ὄψια 3,
 4, 3. καρπὸς ἄβρωτος 3, 4, 3.
 6. κράνεια θήλης 3, 12, 1. lig-
 num 3, 4, 3.
- Θηλύπτερις 9, 18, 8.
- Θήλῃς Comparantur τὰ θήλεα
 et τὰ ἄρρενα 1, 8, 2. 2, 2, 6.
 3, 9, 3. 5, 4, 1. φοῖνιξ 2, 6,
 6. καρποφόρον 2, 8, 4. 3, 8,
 1. 3, 12, 7. 3, 18, 5. τῇ
 προσόψει 4, 11, 4. τὰ θ. τῶν
 δένδρων C. 1, 22, 1. θηλυ-
 τέρα ὁσμῇ C. 6, 15, 4. — 1,
 14, 4. C. 2, 6, 3.
- Θηλυφόνον vel σκόρπιος 9,
 18, 2.
- Θηρίδια 2, 8, 3.
- Θηρίκλειοι κύλικες 5, 3, 2.
- Θηρίον 7, 5, 2. 9, 14, 3. C.
 2, 18, 1.
- Θηριοῦσθαι C. 1, 7, 2. 5, 8, 1.
- Θησανρίζειν 2, 6, 2. 8, 4, 4,
 6. 7, 13, 4. 8, 11, 1. 5. C.
 2, 17, 8. 4, 3, 4. 6, 19, 3.
- Θησανρισμός 8, 11, 1. 3. C.
 4, 15, 3.
- Θήσειον radix medicatrix 7, 12, 3.
- Θολερός 3, 1, 4. C. 2, 6, 3. 4,
 11, 3. 5, 14, 6. 6, 3, 4. 6,
 14, 2. ἄηρ C. 5, 12, 2.
- Θολοειδής 3, 9, 6.
- Θορός C. 2, 9, 15.
- Θραύπαλός ἐπιπολαιόρριζος 3,
 6, 4. πολύρριζος ibd. in um-
 brosis 4, 1, 3.
- Θραυστὸν ξύλον 5, 3, 6.
- Θρεπτικὸν C. 1, 12, 5.
- Θριδακίνη species 7, 4, 5. λα-
 χανώδης 1, 12, 2. ἐπίσπορον
 7, 1, 2. ἄγριον 7, 6, 2. παπ-
 ποσπερματον 7, 3, 2. κυνὸς
 ὀπίσκει 9, 8, 2. — 1, 10, 7.
 4, 6, 6. 7, 5, 4. 9, 11, 11.
- Θρίδαξ 7, 2, 4. radix 7, 2, 9.
 4, 5, 3. C. 2, 15, 6.
- Θρίον 2, 3, 3. C. 5, 1, 8. 5,
 2, 2. 5, 4, 1.
- Θριπήδεστος 3, 8, 5. 9, 14, 3.
- Θρίψ 5, 4, 4. 5.
- Θρυαλλίς 7, 11, 2.
- Θρύορον στρυχνὸς μανικὸς 9,
 11, 6.
- Θρύπτεσθαι 8, 11, 3.
- Θύα vel θύον in Cyrenaica, eu-
 presso similis 5, 3, 7. ἀσαπὲς
 5, 4, 2.
- Θύεια ὀψιαίτατον 3, 4, 6. 3, 4, 2.
- Θυία ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3.
 4, 1, 3.
- Θυλακῶδες τὸ τῆς πετέας 3,
 7, 3.
- Θύμβρα suffrutex 6, 1, 4. θρι-
 μὺν 1, 12, 1. 2. C. 3, 1, 4. θυς-
 βλαστής C. 4, 3, 3. — 6, 2, 4.
 7, 1, 2. 7, 6, 1.
- Θυμβρώδης ξερυλλος 6, 7, 5.
- Θύμα marinum 4, 7, 1.

θύμον λιθοειδές in mari rubro
4, 7, 2.
θύμον ἔχει ἄνθος non semen
3, 1, 2. θριμνὸν C. 3, 1, 4.
θύμος 1, 12, 2. species 6, 2,
3. semen haud conspicuum ge-
rit 6, 2, 3. C. 4, 4, 3. C. 1,
5, 3.

θυμώδης ἔρπυλλος 6, 7, 2.
θυμίαμα C. 6, 16, 7. 6, 17, 8.
θυμιαῖσθαι 9, 4, 9. C. 6, 17, 1.
θύρωμα 3, 14, 1. 5, 5, 2.
θυσανώδης 1, 6, 4.
θυώδης 3, 15, 5.
θωμὸς 8, 11, 4. C. 4, 13, 6.

I.

Ἰασιώνη scandit C. 2, 18, 2. 3.
ἄνθος 1, 13, 2.
ιατρεία C. 3, 17, 1.
ιατρεύειν 9, 16, 6.
ἰθαία πύκη 9, 2, 5.
ἰδέα 1, 12, 1. 1, 14, 4. 6, 2,
7. 7, 7, 2. 7, 15, 3. 8, 5, 1.
C. 4, 11, 4.
ἰδιος 3, 1, 6. 3, 17, 1. 4, 4,
2. κατὰ γένη 4, 14, 2. οὐσίαι
C. 1, 1, 1. ἐν τοῖς ὁμογενέσι
θανυμάζεται C. 1, 20, 2. τὰ πε-
ριττὰ καὶ ἰδια τῶν δένδρων
opp. τὰ κοινότερα C. 2, 7, 1.
σηπόμενον ἕκαστον ἰδιον γεν-
νᾶ C. 4, 15, 4.
ἰδιότης φύσεως C. 1, 16, 8. 3,
17, 4. χώρας C. 4, 11, 6. γε-
νῶν 4, 11, 7. plantarum indi-
carum 4, 4, 5. περὶ τὸν ἀέρα
C. 1, 5, 1. 7, 15, 3. 8, 4, 3.
8, 11, 8. C. 2, 9, 15. 5, 1,
1. 6, 18, 6.
ἰδίειν ξύλα C. 5, 4, 4. ἀγάλ-
ματα 5, 9, 8.
ἰδρύειν C. 6, 1, 5.
ἰδρωτικὸν ἄλειμμα 9, 20, 2.
ἰέραξ μεταβάλλει κατὰ τὰς ὥρας
2, 4, 4.
ἰεροσύνη 4, 5, 3.
ἰκανὸς C. 5, 14, 9.
ἰκᾶς 6, 4, 8. C. 3, 10, 1. 4,
3, 3. 5, 4, 3. 5, 9, 8.
ἰκμη in lacu Orchomenio 4, 10, 1.
ἰκνεῖσθαι C. 1, 13, 3.
ἰκριον 5, 6, 2.

ἰλνώδης 4, 11, 9.
ἰνδικὸς κάλαμος 4, 11, 13.
ἰνδικὴ συκὴ deser. 1, 7, 3.
ἰνοειδής 3, 12, 7.
ἰνώδης ῥίζα 7, 9, 3. 9, 18, 1.
ῥάβδοι 9, 5, 3. φύλλον 8, 3,
1.—3, 9, 7. 3, 12, 1. 3, 14, 3.
ἰξία cretica lacrymam fundens 9,
1, 3.
ἰξία parasitica in quercu 3, 7, 6.
3, 16, 1. C. 2, 17, 1. 6. 5,
4, 5. 5, 15, 4.
ἰξίνη ἀκανθῶδες 6, 4, 3. de-
scrib. 6, 4, 9. dat μαστίχην
9, 1, 2.
ἰξὸς C. 2, 17, 8.
ἰξύα C. 1, 17, 6.
ἶον 4, 7, 4. 6, 1, 2. 6. 6, 5.
C. 1, 13, 12. 6, 11, 4. 6. 14,
11. 6, 17, 1. — τὸ μέλαν 1,
13, 2. 6, 6, 3. 6, 8, 1. 2. C.
6, 20, 1. — τὸ λευκὸν 3, 18,
13. 6, 6, 3. 7. 6, 8, 2. C.
6, 20, 2.
ἶονλος ἐν ταῖς καρύαις 3, 3, 8.
βοτρυνῶδες ἡλίκον σκώληξ 3, 5,
5. 6. 3, 7, 3. 3, 15, 2. 3, 18, 11.
ἶπρον in lacu Orchomenio 4, 10, 1.
ἰππακὴ 9, 13, 2.
ἰππομάραθρον ἐννευρόκανλον
6, 1, 4.
ἰπποσέλινον αἰφύλλον 1, 9,
4. ἀφίησι δάκρυον 2, 2, 1. 9,
1, 3. describ. 9, 1, 4. ἄγριον
7, 6, 3. — 7, 2, 6. 8. 9, 15,
5. C. 1, 4, 6. 6, 11, 10.

ἰπποφάες 9, 15, 6.
ἰππόφωος planta spinosa 6, 5, 1.
ἴρινον μύρον 9, 9, 2.
ἴρις planta odorata 4, 5, 2. *ρίζα*
εὐώδης 1, 7, 3. folia 7, 13, 1.
 aestivum 6, 8, 3. inter aromata
 9, 7, 3. — C. 6, 11, 13. 6, 14, 8.
 6, 18, 12.
ἴρις arcus pluvialis C. 6, 16, 7.
ἰς. *ἰνός* 1, 1, 11. 1, 2, 1. 1,
 2, 5. 3, 10, 3. 3, 12, 7. 3,
 17, 3.
ἰσάζειν 2, 6, 9.
ἰσημερία μετοπωρινή 6, 2, 2.
 7, 10, 4. *φθινοπωρινή* 6, 4,
 2. — 3, 4, 2. 6, 6, 9. 7, 7,
 3. C. 1, 6, 3. 3, 11, 6.
ἰσημερινός C. 4, 11, 4.
ἰσοβαθής C. 3, 4, 2.
ἰσόγεως C. 3, 7, 3.
ἰσόδενδρος 3, 1, 1.
ἰσοπαχής 3, 5, 6. 7, 2, 5.
ἰσοσκελής C. 6, 1, 6.
ἰσοχρόνιος C. 4, 11, 2.
ἰσοχρονεῖν C. 4, 11, 9.
ἰσόχρονος 9, 16, 7.
ἰστορεῖν 4, 13, 1.
ἱστορίαι 1, 1, 1. 1, 1, 4. 1,
 4, 3. 4, 1, 5. 5, 1, 1. 6, 8,
 5. 7, 11, 1. C. 1, 5, 3. 1, 9,
 1. 2, 13, 5. 4, 5, 6. 4, 9, 4.
 4, 16, 2. 6, 8, 7.

ἰσχαιμον folium nymphaeae 9,
 13, 1.
ἰσχαιμος in Thracia 9, 15, 3.
ἰσχάς 9, 9, 5. describ. 6.
ἰσχάνειν C. 4, 13, 6.
ἰσχιὰς 9, 13, 6.
ἰσχνα σώματα C. 2, 4, 6.
ἰσχυρός 7, 4, 2. 8, 3, 5. 8,
 4, 2, 5. 9, 1, 1. C. 6, 12, 6.
ἰσχύειν C. 6, 13, 3.
ἰσχὺς δένδρων 3, 2, 1. *σπερμά-*
των C. 4, 1, 1. *καρπῶν* 6, 13, 4.
ἰτέα φιλνδρον 3, 1, 1. inter
ἄκαρπα καὶ ἀλσώδη 3, 4, 2.
ἀμφίβιος 4, 10, 6. *ἔλειον* 5,
 9, 5. describ. 3, 13, 7. — 3,
 6, 1. 3, 13, 7. 3, 14, 4. 4,
 1, 1. 4, 5, 6. 4, 8, 1. 4, 10,
 1. 4, 11, 13. *lignum* 5, 3, 4.
 5, 7, 7. C. 1, 1, 3. 1, 3, 2.
 1, 5, 3.
ἴτον 1, 6, 12.
ἴφνον 6, 6, 11. 6, 8, 3. 7, 13, 7.
ἴψ 8, 10, 5. C. 3, 22, 5.
ἴψος ὀψιβλαστότατον 3, 4, 2.
ἰχθῦς C. 6, 10, 2.
ἰχνος C. 6, 19, 5.
ἰωνία 1, 9, 4. *φρυγανῶδες ἀεί-*
φυλλον 2, 1, 3. *στεφανωτικόν*
 6, 1, 1. *μέλαινα* 6, 6, 2. *λευ-*
κὴ 6, 8, 5. — 6, 6, 7. 11. 7,
 6, 4.

K.

Καγχρονδίας πυρός 8, 4, 3.
καδύτας in Syria 2, 17, 3.
καθαίρειν 6, 3, 1. 6, 3, 6.
 9, 10, 2. 4. 9, 9, 5. 9, 11, 9.
 11. 9, 12, 3.
καθεύδειν ἄνθος 4, 7, 8.
καθέψεσθαι 7, 5, 2.
καθήμενα χωρία 8, 8, 7.
καθίεσθαι C. 1, 18, 1.
καθιστάναι τὰ δένδρα C. 3, 7,
 6. 6, 2, 1.
καθίστασθαι 4, 13, 6.

καθυγραίνειν C. 1, 13, 6. C.
 6, 18, 9.
κάθυγρος 1, 4, 2. C. 1, 10, 4.
 1, 17, 4. 6, 12, 2.
καθυστερεῖν C. 1, 17, 2.
καινός C. 3, 20, 4. 5, 1, 11.
καίριος C. 3, 15, 4. 6, 4, 2.
κακοβλαστειν C. 4, 7, 2.
κακοβλαστής 4, 14, 1. C. 1,
 20, 6. 3, 2, 7. 4, 7, 2.
κακοκαρπία 1, 4, 1. C. 4, 1, 6.
κακοπάθεια C. 3, 7, 8.

- κακοπαθεῖν C. 3, 4, 4. 3, 7, 10. 3, 20, 9.
κακοποιός C. 2, 6, 4. 5, 12, 3.
κακόςπερμος 7, 4, 4.
κακοτροφεῖν C. 5, 1, 2.
κακοτροφία C. 5, 2, 3.
κακουργεῖν C. 2, 11, 3.
κακοφυῆς 8, 11, 8.
κακοῦν 1, 9, 4. C. 2, 10, 2. 3, 7, 8. 4, 2, 10. 5, 11, 3. 5, 17, 7.
κάκτος 6, 4, 10.
κακώδης 4, 2, 9. 7, 9, 3. C. 6, 5, 5. 6, 14, 11. 6, 17, 11. 6, 19, 1.
καλαμίνθη C. 2, 16, 4.
κάλαμος culmus frumentaceorum 8, 3, 2. 8, 4, 3. 9, 16, 2. C. 2, 12, 3. 4, 6, 7. 4, 7, 7.
κάλαμος arundo φλοιός 1, 5, 2. γονατώδης 1, 5, 3. μήτρα 1, 5, 2. ῥίζα 1, 6, 7. καυλός 1, 6, 10. γόνατα 1, 8, 3. 5. inter θαμνώδη αείφυλλα 1, 9, 4. γωνιοφυλλος 1, 10, 5. 9. 6, 2, 8. inter λοχμάδη 4, 8, 1. ἀμφίβιος 4, 10, 6. genera et descriptio 4, 11. θερμός C. 1, 21, 6. — in Syria aromaticus 4, 8, 4. 9, 7, 1. 3. — ἰνδικός 4, 11, 13. — 4, 9, 1. 3. C. 5, 16, 4. 6, 14, 8. 6, 18, 1.
καλαμοῦσθαι 8, 2, 4.
καλαμόφυλλος 1, 10, 5.
καλαμώδης 1, 6, 7. 10. 4, 6, 6. 4, 10, 6. 8, 3, 1. C. 6, 11, 11.
καλλικαρπεῖν 3, 15, 2. C. 1, 6, 10. 1, 9, 3. 2, 3, 7.
καλλικαρπία 1, 4, 1.
καλλίκαρπος 3, 8, 1. 5, 4, 1. C. 1, 6, 9. 1, 17, 10.
καλλίκοκκος ῥόα C. 1, 9, 2.
καλλονή πίττης 9, 2, 4.
καλόφυλλος 5, 3, 2.
καλυκώδης ἄνθος 3, 10, 4. περικάρπια καρῶν 3, 5, 7.
κάλυξ 4, 10, 3. 7, 7, 1. 8, 2, 4. 8, 4, 3.
καλυπτῆρ C. 5, 6, 4.
καμακίας σίτος 8, 7, 4.
καμινία 5, 9, 5.
κάμινος 5, 9, 4.
κάμπη insectum. ἐκ κάμπης γίνεται χρυσάλλης 2, 4, 4. C. 5, 7, 3. devastant oleam Mileti 4, 14, 9. in oleribus 4, 14, 10. — 7, 5, 4. 8, 6, 5. 8, 10, 1. 5. C. 3, 22, 3. 6. 5, 10, 3.
κάμπυλος C. 6, 1, 6.
κάμψις 5, 7, 4.
κάνεον 3, 15, 2. 5, 7, 7.
κανθάρωος ἄμπελος C. 2, 15, 5.
κανθαρίς 8, 10, 1.
κάνθαρος 6, 5, 1.
κάπνεος ἄμπελος 2, 3, 2. C. 5, 3, 1.
κάπνος diversorum lignorum 5, 9, 5.
καπνώδες χρώμα C. 5, 3, 2.
κάπναρις οὐδέχεται θεραπείαν 1, 3, 6. 3, 2, 1. C. 1, 16, 9. spinosa 6, 1, 3. 7, 8, 1. ἐπιγειόκαυλον 7, 8, 1. δριμύν C. 3, 1, 4. descriptio 6, 5, 2. — 4, 2, 6. 6, 4, 1. 7, 10, 1.
καπνρός 3, 11, 3. 3, 13, 4. 7.
κάρδαμον μονογενές 7, 4, 1.
χυλός καρποῦ δριμύς 1, 12, 1. — 7, 1, 2. 7, 5, 5.
καρδάμωμον 9, 7, 2. 3.
καρδία 1, 2, 6. 3, 10, 2. 3. 14, 1. 3, 17, 5. 9, 2, 7. σκληροτάτη μήτρα 5, 5, 4.
καρηβαρεῖν 9, 8, 6.
καρίς 9, 16, 4.
καρκίνος 2, 8, 4. C. 2, 17, 9.
καρκινοῦσθαι ῥίζαι 1, 6, 3. C. 1, 12, 3. 3, 21, 5. 3, 23, 5.
καρνεῖος? 3, 16, 4.
καρπίζεσθαι 8, 9. C. 4, 8, 1. 3.
κάρπιμος 1, 3, 5. 2, 6, 6. 7. 3, 3, 4. C. 2, 10, 1. 5, 16, 3.
καρπισμός γῆς C. 4, 8, 2.
καρπογονεῖν 9, 1, 1. C. 1, 11, 7. 3, 9, 2. 5, 2, 5. 5, 9, 13.

καρπογονία C. 1, 5, 5. 1, 10, 2. 1, 13, 1. 3. 1, 15, 2. 1, 20, 6. 2, 11, 3. 6, 11, 9.

καρπολογεῖσθαι C. 1, 15, 1.

καρπὸς quid sit 1, 2, 1. ἐπέ-
τειον 1, 10, 9. τέλος C. 4, 3, 5.
τελειοτάτη φύσις 7, 9, 1. ἔσχα-
τον καὶ τελεώτατον C. 5, 17, 6.
compositio: 1, 10, 10. τελείωσις
3, 4, 3. C. 4, 15, 2. 7, 1, 7.
πέψις 2, 2, 4. C. 2, 8, 1. C. 6,
7, 8. ἐκ περιπτώσεως φυσικῆς
C. 2, 10, 1. situs: 1, 11, 4. 2,
3, 3. C. 1, 17, 3. 1, 14, 1. 2.
C. 1, 20, 1. C. 5, 2, 2. 4. quae
pl. retineant et perficiant, quae
non 2, 8, 1. 4. C. 1, 11, 8. C.
2, 2, 3. μεγέθη κατορυττομέ-
νων C. 5, 6, 1. bonitas: 2, 2, 4.
9, 14, 4. 2, 1, 6. C. 6, 13, 1.
ἀνωμαλία C. 4, 11, 6. παραλ-
λαγή 3, 4, 1. 3. 2, 3, 2. μετα-
βολαί: C. 5, 3, 1. 2, 3, 1. κατὰ
τὰς χώρας C. 2, 13, 1. κατὰ
τοὺς χυλοὺς 2, 13, 2. — δένδρι-
κοὶ 7, 10, 4. δημήτριος C. 2,
4, 5. ῥαγώδης 7, 15, 4. πυ-
ρηνώδης C. 2, 7, 3. καρνηρὸς
3, 11, 4. ἔλλοβος 3, 14, 4. 4,
2, 4. βαλανώδης 3, 10, 1. 3,
16, 1. ξυλώδης C. 1, 14, 4. C.
4, 8, 3. γεώδης ibd. ξηροὶ C.
1, 14, 4. λιπαροὶ ibd. γυμνὸς
1, 17, 1. ὑγρὸς ibd. ἄμικτος
C. 6, 12, 10. τρώφιμος C. 6, 13,
1. γόνιμος 3, 13, 7. οἰκείος
2, 3, 3. C. 5, 1, 1. εὐόσμος C.
6, 16, 1. εὐστόμος 2, 6, 10.
ἀτελής C. 1, 11, 8. C. 3, 11, 2.
ὑποκείμενοι 1, 12, 2. ὑποφνό-
μενος C. 1, 11, 8. νόσοι καρ-
πῶν 4, 14, 8. καρπὸν συνεχῶς
ἔχοντα 3, 5, 6. τοὺς κ. ἑξομοιοῦ
τὰ ἀπὸ φυτευτηρίων 2, 2, 4.
ὅσα ἀπὸ καρπῶν φύεται πάντα
χείρω ἢ ἐξίσταται τοῦ γένους
2, 2, 4. καρπῶν χυμοὶ πολλοὶ

C. 6, 3, 4. ἐμφαίνουσι τὸν τοῦ
φυτοῦ χυλὸν 6, 6, 6. — 6, 6, 8.
C. 1, 12, 10. 3, 8, 4. 5, 1, 4.
6, 13, 2. 6, 15, 4.

καρποτοκεῖν 7, 14, 3. C. 1,
11, 1. 1, 17, 10. 1, 20, 6. 2,
4, 3. 5, 2, 2. 5, 6, 5. τὸ καρ-
ποτόκησον C. 1, 15, 4.

καρποτοκία 1, 2, 1. 1, 14, 1.
9, 1, 6. C. 1, 11, 4. 8. 2, 1, 1.
2. 2, 10, 1. 2, 11, 1. 3, 10, 5.
5, 13, 5. πάρωρος C. 5, 1, 2.

καρποφόρα 1, 3, 5. 1, 4, 2.
φύλλα 1, 10, 8. sine flore 7, 9, 1.

καρποφορεῖν 2, 6, 7. 3, 12,
2. 4, 10, 4.

καρποφορία C. 1, 18, 5.

καρύα culta silvestris speciem in-
duit 3, 2, 3. in Macedoniae mon-
tanis 3, 3, 1. Tmolo et Olympo
Mysio 4, 5, 4.

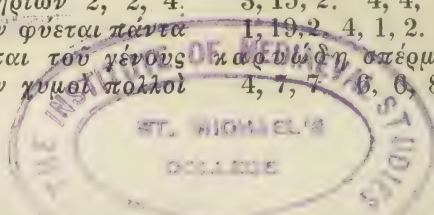
καρύα εὐβοϊκὴ ἀσαπὴς 5, 4,
1. 3. 5, 7, 7. lignum utile 5,
6, 1. carbones 5, 9, 2. fructus
1, 11, 3. in Euboea et circa
Magnesiam 4, 5, 4. C. 3, 10, 2.

καρύα ἡρακλεωτικὴ κατακύ-
πτοντες θαμνώδη ποιοῦσιν C.
2, 12, 6. C. 3, 15, 1. 1, 3, 3.
fert λούλους 3, 3, 8. 3, 7, 3.
πρωῖβλαστος 3, 4, 2. κίχρον
ἔχει 3, 5, 5. describ. 3, 15, 1.
χυλὸς καρποῦ ἐλαιώδης, 1, 12, 1.

καρύα περσικὴ vegetatio 3, 6,
2. folium 3, 14, 4.

καρυηρὸς σπέρμα 1, 11, 3. καρ-
πὸς 3, 11, 4.

κάρυον νυχ. πίντος 3, 9, 5. ἐλά-
της 3, 9, 6. κοκκυνήλου 4, 2, 5.
4, 3, 3. τιθνυμάλλον μυρτίτον
9, 11, 9. κωνοφόρων C. 1, 19, 1.
κασταναῖκόν 4, 8, 11. ἡρακλεω-
τικὰ καὶ βασιλικὰ C. 4, 2, 1. —
3, 15, 2. 4, 4, 7. 8, 2, 2. C.
1, 19, 2. 4, 1, 2. 5, 18, 4. 6, 7, 4.
καστανάκη σπέρματα C. 1, 19, 1.
4, 7, 7. 6, 6, 8. 6, 8, 8.

- καρχαρίας 4, 7, 2.
κασία 4, 4, 14. 9, 4, 2. 9, 5, 1.
9, 7, 2. 3.
κασταναικόν vide κάρον.
καταβάλλεσθαι C. 1, 12, 4.
semina 8, 4, 6. 8, 6, 1.
καταβόρειος 2, 8, 1.
κατάβορρος C. 2, 9, 6.
καταβρέχειν 5, 4, 3. C. 6, 17, 2.
καταβυθίζειν 5, 4, 7.
κατάγειν τὰ δένδρα C. 2, 9, 4.
κατάγματα 4, 8, 6.
καταδέχεσθαι καρπὸν 2, 6, 8.
κατακάμπτειν 3, 18, 8.
κατακάειν C. 6, 17, 5.
κατακάριον 4, 10, 3.
κατακλίνης C. 2, 9, 11.
κατακλύζειν C. 3, 22, 3. 3,
24, 3.
κατακοπή 3, 15, 1. C. 2, 12, 6.
κατακόπτειν 3, 15, 1.
κατακόρως χρῆσθαι C. 3, 9, 2.
κατακορὲς χρῶμα 4, 8, 7.
κατακρατεῖν C. 1, 16, 3. 2,
14, 4. 3, 22, 5. 4, 1, 5. 4,
13, 4. 6, 8, 6. 6, 17, 5.
κατακρέμαστος 3, 18, 12.
κατάληψις C. 2, 11, 3.
κατάλληλος C. 6, 9, 2. κατ'
ἀλλήλους 1, 8, 3. 1, 10, 2. 3,
6, 2. 3, 12, 1. 3, 18, 5.
καταμαραίνεσθαι 5, 9, 3.
καταμερίζεσθαι C. 5, 2, 5.
κατάμιξις φυτῶν C. 6, 10, 3.
καταναγκάζειν C. 1, 16, 11.
καταναλίσκειν 2, 6, 2. C. 1,
13, 8.
κατάξηρος C. 6, 12, 2. 6, 19, 4.
καταξύνειν 3, 15, 2.
καταπέττειν C. 2, 11, 10.
καταπηγνύναι 3, 1, 1. C. 5,
1, 4.
καταπίεσις C. 2, 1, 4.
καταπίνειν 3, 1, 2. 5, 2, 2.
C. 5, 14, 5.
κατάπλασμα 9, 11, 4.
καταπλάττειν 9, 11, 1.
- καταπλεῖν σῖτος C. 4, 9, 5.
καταπλύνεσθαι C. 4, 14, 3.
καταπνεῖσθαι C. 4, 12, 11.
καταπνίγειν 4, 14, 8. 8, 6, 7.
C. 2, 18, 3. 3, 20, 9. 4, 5, 6.
5, 10, 5. 5, 15, 4.
κατάπνιξις 5, 9, 4.
καταπονεῖν 8, 7, 5.
καταπότιος 9, 8, 3.
κατάποτος 9, 20, 2.
καταριθμεῖν 9, 20, 4.
καταρράπτειν 9, 5, 3.
καταρρεῖν χεδροπά 8, 11, 3. C.
4, 13, 3. γῇ τρόφιμος C. 3,
20, 4.
κατάρριζα καὶ κεφαλοβαρῆ 1,
6, 8, 10.
κατασάπτειν C. 5, 6, 3. 5,
14, 7.
κατασκάπτειν 4, 13, 5. 6.
κατασκευάζεσθαι 5, 8, 2.
κατέσκηλε C. 6, 14, 11.
κατασκληρύνεσθαι C. 4, 12, 9.
κατασκηπάζειν C. 9, 3, 2.
κατασπάσματα 4, 11, 5.
κατασταμνίζειν C. 2, 18, 4.
κατάστασις ἔτους 8, 7, 6. ἀέ-
ρος 8, 8, 6. C. 2, 1, 7. τοῦ
ὅλου C. 3, 2, 5. 5, 11, 2.
κατασχάζειν 2, 7, 6. C. 1, 17,
10. 2, 14, 1.
κατατέμνειν 6, 3, 5.
κατατομή 4, 8, 10.
κατατραγεῖν 9, 11, 9.
κατατρίβειν 6, 6, 10.
καταύλησις 4, 11, 5.
καταφέρεσθαι 4, 13, 5.
καταφθίνειν 9, 15, 2. 9, 16, 5.
καταχαμᾶν C. 4, 12, 11.
καταψύχειν τὰς ρίζας C. 1, 18,
1. 3, 4, 2. 3, 17, 3.
κατέδεταὶ ἡ ἄμπελος C. 5, 17, 7.
κατεργασία διαθηλύνει C. 1,
6, 6. — C. 1, 14, 3. 1, 16, 8.
2, 4, 3. 3, 1, 5. 3, 20, 1. 7.
3, 23, 4. 5, 9, 11. 6, 6, 2. 6,
16, 3.

- κατεργάζεσθαι C. 4, 7, 2.
κατεργαστικὴ δύναμις C. 1, 8, 4.
κάτεργος χώρα C. 5, 14, 5.
κατεσθίειν C. 2, 7, 5.
κατέχειν 3, 1, 5. C. 1, 5, 1, 6, 17, 7.
κατισχύειν 8, 8, 5. C. 6, 11, 7.
κάτομβρος C. 3, 22, 3.
κατόπιν 7, 13, 7.
κατόρυξις 5, 7, 7.
κατορύττειν 5, 1, 2. 5, 4, 3. 5, 7, 5, 6.
κατωρὺξ C. 5, 9, 11.
κατωφελὴς C. 4, 11, 4.
καυθμός 4, 14, 11. C. 5, 12, 4.
καυκαλὶς 7, 7, 1.
καυλίας ὁπὸς σιλφίου 6, 3, 2. 9, 1, 7.
καυλὸς ἕνεκα τοῦ σπέρματος 1, 2, 2. καθάπερ ὑποκείμενόν τι ἐξ οὗ τὴν τροφήν ἔχουσι ὥσπερ ὁχετοῦ C. 4, 10, 3. καυλοὶ τοῦ ἄνθους 7, 13, 2. διαφοραὶ 1, 5, 3. ἄφυλλος 1, 10, 7. κατακοπέντων φύεται κρίνον etc. 2, 2, 1. 6, 6. σιτῶν γονατώδης δι' ὃ καλεῖται κάλαμος 8, 3, 2. καλαμώδης 4, 6, 6. ξυλώδης 8, 3, 2. καρθηκώδης ibd. ὀφιώδης 9, 20, 3. παλιμβλαστεῖς 7, 2, 4.
καυλώδης δένδρον C. 3, 6, 9.
καύματα ἐπέτεια C. 5, 12, 1. —ος ὑπερβολή C. 5, 14, 8. 6, 17, 5. C. 5, 10, 5. 5, 12, 1.
καύσιμα 4, 3, 2.
καυσώδης γῆ C. 3, 14, 3.
καυτικὸς C. 6, 1, 3.
καχυδίου C. 5, 6, 3.
καχυοφόρος 3, 5, 7.
κάχυς 3, 5, 5. 3, 10, 4. 3, 14, 1. 5, 1, 4. C. 4, 16, 2. — κορυνώδης 3, 17, 3.
κάχυς καρπὸς λιβανωτίδος 9, 11, 10.
καχυώδης κορύνη 3, 12, 8. ὀφθαλμὸς 3, 17, 3.
κεάνωνος? 4, 10, 6.
κεγχραμιδώδης σπέρμα 1, 11, 3.
κεγχραμὶς 1, 11, 6. 2, 2, 4. 2, 8, 2. 4, 2, 1. C. 5, 18, 4.
κέγχρος ἐπέτειον 1, 11, 2. φόβην habet 4, 4, 10. καυλὸς καλαμώδης 8, 3, 2. ἄνθος χνοῶδες 8, 3, 3. ἰσχυρόρριζον C. 2, 12, 3. ἄκοπος C. 4, 16, 2. — 4, 8, 10. 4, 10, 3. 8, 1, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4. 8, 7, 3. 8, 9, 3. 8, 11, 1. 6. 9, 18, 6. C. 2, 12, 1. 4, 2, 2. 4, 15, 1.
κεγχρώδης 8, 3, 3. 4.
κεδρία? folio ex apice spinoso 4, 10, 6.
κεδρὶς θαμνώδες ἀείφυλλον 1, 9, 4. χυλὸς καρποῦ εὐώδης 1, 12, 1. — C. 6, 14, 4.
κέδρος ἄγριον ἀείφυλλον 1, 9, 3. καυλὸς 1, 5, 3. φύλλα 1, 10, 4. 6. lignum 3, 10, 2. 5, 9, 8. describ. 3, 12, 3. species 9, 2, 3. radix 3, 6, 5. ἀσαπὲς 5, 4, 2. usus 5, 7, 1. 4. fundit lacrymam 9, 1, 2. patria Syria 4, 5, 5. 5, 8, 1. et Cilicia 3, 2, 6. — 3, 13, 7. 4, 3, 3. 4, 5, 2. C. 1, 17, 6. 1, 21, 6. 5, 4, 4. 5, 17, 3.
κεῖσθαι καλῶς πρὸς τὰ πνεύματα 8, 7, 6. C. 3, 23, 5.
κεῖρειν C. 2, 15, 6. 3, 19, 2. 3, 23, 3.
κελυφανώδης σπέρματα C. 1, 7, 2.
κέλυφος tegmen seminis ἐρεβίνθου 2, 4, 2. βαλάνου 3, 8, 3. tunicae bulbi C. 1, 4, 5. 6, 10, 6. — 1, 11, 3. 4, 4, 7. 4, 12, 3. 9, 16, 9. C. 1, 17, 1. 3. 4, 1, 2. 4, 2, 1. 2. 4, 8, 2. 4, 12, 9. 5, 6, 11. 5, 15, 1. 6, 6, 8.
κενοῦσθαι 7, 4, 8. 9, 14, 3. C. 1, 13, 3. 2, 1, 2. 2, 9, 11. 2, 11, 3. 4, 13, 4.

- κενταυρίον 1, 12, 1. 3, 3, 6.
 4, 5, 1. 9, 11, 6. C. 3, 1, 3.
 6, 4, 3.
 κενταυρίς 9, 8, 7. 9, 14, 1.
 κεντεῖν 9, 15, 3. 6, 4, 9.
 κεντητικὸν φύλλον 3, 9, 6.
 κέντριναι γένος ψηνῶν 2, 8, 2,
 κεντρομυρρίνη 3, 17, 4.
 κέντρον 5, 2, 3. 6, 4, 8.
 κεραία 4, 1, 2. 5, 1, 7. 5, 5, 3.
 κεραίς 9, 15, 5.
 κεράμεος 5, 3, 2.
 κεραμία γῆ C. 4, 12, 4. κεραμῖς
 C. 2, 4, 1.
 κεράμιον C. 6, 16, 6.
 κέρας ἐκ στήθους C. 5, 2, 1.
 κεράσβολος C. 4, 12, 13.
 κέρασος describ. 3, 13, 1. δά-
 κρον 9, 1, 2. 4, 15, 1. C. 3,
 18, 3.
 κεράστης 4, 14, 5. 5, 4, 5. 8,
 10, 5. C. 5, 10, 5.
 κεράτιον 9, 12, 3.
 κερατῖτις μήκων 9, 12, 3.
 κεράνυιον 1, 6, 5.
 κεραννοβληῖτες 3, 8, 5.
 κερκίς populi species 3, 14, 2.
 1, 11, 2.
 κερωνία 1, 11, 2. 1, 14, 2. 4,
 2, 4.
 κεφαλαία 9, 11, 2. C. 6, 14, 6.
 κεφαλαγές 8, 4, 6.
 κεφαλὴ ρίζης 1, 6, 9. στελέχους
 1, 8, 5. σχοίνου 4, 12, 3. βολ-
 βώδης 7, 2, 2. μήκωνος 9, 8,
 2. ἀκανοειδής 9, 21, 1. ὕδωρ
 κατὰ κεφαλῆς 4, 10, 7. C. 6,
 18, 10. — 7, 4, 9. 9, 11, 6.
 κεφαλοβαρὴ 1, 6, 8. 7, 2, 8.
 κεφαλόθλαστα 9, 20, 4.
 κεφαλόρριζα 1, 14, 2. 2, 2, 1.
 7, 12, 1. 7, 13, 4. C. 1, 4, 1.
 1, 8, 1. 2, 12, 2. 6, 12, 1. 6,
 20, 2.
 κεφαλῶδης ρίζα 9, 8, 4.
 κηκίς δρυὸς 1, 2, 2. 3, 5, 2. 3,
 7, 4, 6. 3, 8, 6. 4, 2, 8.
 κήλαστρον ἄγριον αἰφύλλον
 1, 9, 3. 3, 3, 1. οὐ δέχεται
 θεραπειάν 1, 3, 6. sero fructi-
 ficat 3, 4, 5. usus ligni 5, 7, 7.
 κήλαστρος 4, 1, 3. — 5, 6, 2.
 κηπεύεσθαι 7, 1, 1. 7, 2, 2.
 7, 5, 6. C. 4, 6, 7.
 κῆποι Ἀδωνίδος 6, 7, 3. C. 1,
 12, 2.
 κηπουρὸς 7, 2, 5. 7, 5, 2.
 κηπουρικὰ καὶ θύραι 7, 4, 5.
 κῆρ C. 5, 11, 4.
 κηρίον 3, 12, 8. 4, 8, 7.
 κηριῶδες ἄνθος 3, 13, 3. 6.
 κηφὴν 2, 8, 2.
 κιβώτια 5, 7, 5. 6.
 κινάμωμον descr. 9, 5, 1. 4, 4,
 14. 9, 4, 2. 9, 7, 2.
 κινεῖν γῆν 3, 1, 6. C. 4, 12, 8.
 κινεῖσθαι μέχρι τοῦ βλατάνειν
 C. 1, 7, 4. κατὰ τὴν οἰκείαν
 ὥραν 4, 11, 10. — 8, 6, 4. C.
 1, 7, 2. 1, 10, 7. 2, 15, 2. 3,
 7, 3. 3, 17, 7.
 κίς C. 4, 15, 4.
 κίσσηροειδὲς λιθάριον 3, 7, 5.
 κίσθος 6, 1, 4. descr. 6, 2, 1.
 κίσσηρις 9, 17, 3.
 κίττα C. 2, 17, 8.
 κίττος θαμνώδες αἰφύλλον 1,
 9, 4. C. 1, 4, 3. 2, 18, 3. ar-
 borescit 1, 3, 2. C. 2, 18, 2.
 radices aëreæ 3, 18, 10. C. 2,
 18, 2. folia 1, 10, 1. 7. ἄνθος
 1, 13, 1. 4. ὀψίκαρπος 3, 5, 6.
 πολυειδής 3, 18, 6. θερμόν 5,
 3, 4. C. 1, 21, 6. φιλόφυκρον
 C. 2, 3, 3. aliis arbusculis ad-
 haeret C. 1, 18, 2. 2, 17, 4.
 eaque infestat 4, 16, 5. C. 2,
 18, 3. 5, 5, 4. ἔμβιος C. 1, 4,
 3. φέεται καταπηγνύμενος 1,
 4, 3. — 2, 1, 2. 3, 10, 5. 3,
 18, 1. 4, 4, 1. 5, 9, 6. 9, 18,
 5. C. 1, 10, 7. 2, 7, 3. 5, 15, 4.
 κίστη 3, 10, 4. 3, 13, 1. 5, 7,
 5. 7.

- κισχόριον λαχανώδες* 1, 10, 7. folia 7, 8, 3. *κατὰ μέρος ἀνθεῖ* 7, 9, 2. *describ.* 7, 11, 3. *ἄγριον* 9, 12, 4. *πικρὸν* C. 2, 5, 4. — 7, 7, 3.
κισχόρη 7, 7, 1.
κισχοριώδη 7, 7, 1. 3. *enumerantur* 7, 11, 3. — *φύλλον* 9, 16, 4.
κλάδος 1, 1, 9. 1, 8, 3. 5. 1, 10, 7. *ἔχουσι ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτικὰς* C. 1, 12, 9.
κλάσις ἀμπέλου C. 2, 14, 4. 3, 7, 5. 3, 14, 1.
κλήθρα *describ.* 3, 14, 3. *μονογενής* *ibd.* *montana et campestris* 3, 3, 1. *καρπίμη* et *ἄκαρπος* 3, 3, 6. *radix* 3, 6, 5. *ἀμφίβιος* 1, 4, 3. — 3, 4, 2. 4. 3, 6, 1. 3, 15, 1. 4, 8, 1.
κλήμα σικύου 1, 13, 4. — *ἀμπέλου* 2, 1, 3. *ἔνον* C. 3, 14, 4. *πυκνόφθαλμα* C. 3, 15, 3. *ἐκ τοῦ στελέχους* C. 5, 2, 2. *μὴ ὁμογενῇ* C. 5, 3, 4. *πηγνύμενα* C. 1, 12, 9. — 2, 6, 11. 3, 18, 7. 9, 11, 9. C. 1, 3, 1. 2, 18, 2. 3, 5, 1. 3, 11, 1. 3, 13, 3. 3, 14, 3. 3, 15, 2. 5, 1, 1. 3. 4. 5, 5, 1. 5, 6, 13. 5, 9, 11. 5, 12, 6. 10. 5, 16, 4.
κληματῖα 9, 11, 9.
κληματὶς C. 3, 4, 3.
κληματοῦσθαι C. 2, 10, 3.
κλινάριον 5, 6, 4.
κλίνειν κεκλιμένα φύλλα 3, 9, 2.
κλίνιον 4, 2, 5.
κλινοπηγία 3, 10, 1. 5, 7, 6.
κλινότροχος σφενδάμνου εἶδος 3, 11, 1.
κλύμενον 9, 8, 5. 9, 18, 6.
κλὼν 1, 1, 8. 1, 10, 2. 2, 1, 1. 3, 2, 3. 3, 13, 5. 3, 17, 6. 9, 10, 11. C. 5, 1, 3. 6, 10, 6.
κλωνίον 3, 13, 5. 3, 18, 5. 4, 3, 11. 9, 16, 1. 2. C. 5, 13, 4.
κνέωρος *describ.* 6, 2, 2. 1, 10, 4. 6, 1, 4.
κνηκος φυλλάκανθον 6, 1, 3. *species* 6, 4, 5. 6, 4, 3. 1, 13, 3. C. 5, 18, 4.
κνηκώδης 1, 11, 3. 6, 6, 6. C. 5, 18, 4.
κνήμη 9, 13, 5.
κνημοπαχῆς 9, 4, 3. C. 3, 4, 3.
κνίδιος κόκκος 9, 20, 2.
κνίζειν 9, 15, 3. 9, 20, 4.
κνίκος C. 6, 9, 3.
κνίπες *in fieu* 2, 8, 3. 4, 14, 10. C. 6, 5, 3. *in quereu* 4, 14, 10.
κύγχη 9, 6, 2.
κοιλαίνειν 5, 4, 5.
κοιλία 7, 4, 4.
κοιλόφυλλος 1, 10, 8.
κοιλόμισχος 3, 7, 4.
κοῖλος χωρία 3, 3, 2.
κοίλωμα 3, 8, 3.
κοινὸς C. 2, 7, 1. 3, 3, 1. 6, 3, 3. 6, 5, 6.
κοινωνεῖν C. 5, 5, 3.
κόϊξ καλαμόφυλλος 1, 10, 5.
κοκκοβαφῆς 3, 7, 5.
κόκκος πρίνον 3, 7, 2. 3, 16, 1. 9, 11, 5. — *δόας* 2, 2, 5. 4, 10, 3. C. 5, 6, 1. — *κνίδιος* 9, 20, 2. — *παράλιος* 9, 11, 7.
κοκκυγέα? 3, 16, 6.
κοκκυμηλέα 1, 11, 1. *radix* 3, 6, 4. 5. C. 1, 3, 3. *ἄνθος* 1, 13, 1. 3. *fructus* 1, 12, 1. C. 4, 1, 2 — 4, 2, 10.
κοκκύμηλον 1, 10, 10. 4, 2, 3.
κόκκυξ C. 2, 17, 9.
κολάζειν τὰ δένδρα ὑβρίζοντα 2, 7, 6. C. 1, 17, 9. 2, 14, 1. 5, 9, 11. 5, 16, 3.
κόλασις C. 2, 4, 4. 3, 18, 2.
κόλλησις 5, 7, 2. 4.
κολλώδης C. 5, 16, 4.
κολοβοάνθης 6, 5, 4. 8, 3, 3.
κολοβὸς 5, 9, 1. *ἄνθος* 8, 3, 3.
κολοβοῦν 3, 6, 3.
κολοιτία περὶ Λίπαραν 1, 11, 2. *ἐν Ἰδίῃ* 3, 17, 3.

κολοκύνθη 1, 12, 2. 1, 12, 3.
 3, 7, 5. 7, 1, 2—9. species
 7, 4, 6. C. 4, 3, 1. 5, 6, 4.
 6, 12, 1. κολοκύνθη C. 2, 8, 4.
 κολούειν καυλοὶ 7, 2, 4. ὑπὸ
 πνεύματος 3, 7, 1. κατὰ τὴν
 πρώτην γένεσιν C. 2, 15, 1. —
 C. 1, 4, 3. 3, 7, 7. 3, 19, 2.
 κόλουσις C. 2, 15, 4. 3, 16,
 3. 5, 16, 1. 5, 17, 3.
 κολουτέα 3, 17, 2.
 κολυτέα 3, 14, 4.
 κόμαρος φλοιὸς περιπίπτει 1,
 5, 2. ἄγριον αἰφύλλον 1, 9,
 3. describ. 3, 16, 4. carbones
 5, 9, 1. 1, 9, 3.
 κόμη φοίνικος 2, 6, 4, 10. πα-
 πύρου 4, 8, 3. corona arborum
 4, 4, 4. C. 5, 17, 3. in bulbo
 allii 7, 4, 7. nomen plantae 7,
 7, 1. — 3, 7, 4. 3, 12, 9. C.
 3, 7, 2.
 κόμμι 3, 14, 1. 4, 2, 8. 9, 1,
 2. C. 6, 11, 15.
 κομμιδῶδης ὑγρότης C. 5, 10, 2.
 κονία 4, 10, 4.
 κονίαμα 4, 16, 1.
 κονιατὸς 8, 11, 1. C. 4, 16, 1.
 κονιορτὸς 2, 7, 5. 2, 8, 3, 4.
 C. 3, 18, 1. 4, 16, 1. 3, 16, 3.
 κονιορτοῦν 2, 7, 5. C. 2, 9, 9.
 κονιορτῶδης σῖτος 8, 11, 1.
 C. 4, 16, 1.
 κονύζα describ. 6, 2, 6. 6, 1,
 4. 7, 10, 1.
 κοπᾶς 1, 3, 3.
 κοπρίζειν 8, 9, 1. C. 2, 18, 1.
 3, 7, 8. 3, 9, 1. 3, 18, 2.
 3, 20, 2. 4, 12, 3. 5, 13, 1.
 κόπρισις 8, 6, 3. C. 2, 4, 3.
 2, 2, 1. 3, 9, 1. 3, 19, 1. 3,
 20, 6.
 κοπριώδη ὕδατα C. 2, 6, 3.
 κόπρος genera et quae cuique
 arbori convenient 2, 7, 3. 4.
 oleribus 7, 5, 1. μαροῖ τὴν
 γῆν καὶ διαθερμαίνει C. 3, 6, 1.

quando noceat C. 5, 15, 2. λο-
 φούρων 2, 7, 4. C. 3, 6, 2.
 3, 9, 5. βυρσοδεφικὴ C. 3, 9,
 3. σκυτοδεφικὴ C. 3, 17, 5.
 — 8, 7, 7. C. 2, 14, 2. 3, 6,
 2. 3, 9, 3. 3, 17, 3. 5, 13, 1.
 κόπρωσις 2, 7, 1.
 κόπτειν semina 8, 11, 2—5. C.
 4, 2, 2. 4, 12, 12. 4, 16, 1.
 κορίαννον λάχανον γυμνό-
 σπερμον 1, 11, 2. 7, 3, 2. δυσ-
 φνὲς 7, 1, 3. radix lignosa 7,
 2, 3. — 7, 1, 2. 7, 4, 1. 7,
 5, 4. C. 4, 3, 1.
 κορμός 9, 3, 1.
 κόρσιον radix loti 4, 8, 11.
 κορυμβίας κιστὸς λευκόκαρπος
 3, 18, 6.
 κορυνᾶν 4, 12, 2.
 κορύνῃ 3, 5, 1. 3, 8, 6. 3, 12,
 7. καχυρῶδης 3, 12, 8.
 κορύνῃσις 3, 5, 1.
 κορυνῶδης κάχρυς 2, 17, 3. —
 6, 4, 2.
 κορυφή C. 3, 14, 8. 6, 10, 7.
 κόρχορος παροιμαζόμενος διὰ
 πικρότητα 7, 2.
 κορωνοποδῶδη φύλλα 1, 10, 6.
 κορωνόπους ἐπιγειόφυλλον 7,
 8, 3. πικρὸν C. 2, 5, 4.
 κόστος inter aromata 9, 7, 3.
 κότινος τὸ ἄγριον τῆς ἐλάας
 1, 8, 2. 1, 4, 1. 1, 14, 4. 3.
 rami 1, 8, 3. 3, 6, 2. πικρὸν
 5, 3, 3. ἀσαπὲς 5, 4, 2. fru-
 ctus 2, 2, 12. μεταβάλλει 2, 3,
 1. Olympica 4, 13, 2. Mega-
 rensis 5, 2, 4. — 1, 18, 1. 1,
 8, 6. 2, 2, 12. 2, 3, 1. 3,
 15, 6. 4, 13, 1. 5, 4, 4. 5, 7,
 8. C. 1, 3, 3. 1, 6, 10. 5, 12, 8.
 κοτυληδόνες 9, 13, 6.
 κονκιοφόρον 4, 2, 7.
 κονριζομένην κυπάριστος 2, 2, 2.
 κονφρίζειν 4, 16, 2.
 κοῦφος κατὰ τὴν προσφορὰν
 8, 4, 4. 8, 9, 3.

κουφότης *seminum ad victum*
 2, 4, 2. C. 4, 9, 4. σίτον C.
 6, 13, 3. γῆς C. 4, 8, 3.
 κοχλακώδη χωρία 9, 9, 6.
 κοχλία *morbus oleae* 4, 14, 3.
 κράδη *συνκῆς* 2, 1, 2. 2, 5, 4.
 C. 1, 3, 1. 1, 12, 9. 3, 3, 2.
 5, 1, 3. 5, 12, 6. — *morbus*
πτελέας et πλατάνον 1, 8, 5.
 κράδος *morbus ficus* 4, 14, 4.
 κράμβος *morbus uvae* 5, 11, 1.
 κράνεια 1, 6, 1. 1, 8, 2. 3,
 2, 1. 3, 3, 1. 3, 4, 2. 3. 3,
 6, 1. *descr.* 3, 12. 1. 2. 5, 4,
 1. 5, 6, 4.
 κράνεος 4, 4, 5.
 κράνον C. 3, 1, 4. 3, 10, 2.
 κράσις ἰδία ἐκάστου φυτοῦ 1,
 12, 2. C. 6, 13, 2. σύμμετρος
 πρὸς ὥραν C. 1, 10, 1. ὥρας
 C. 1, 11, 1. καὶ σύστασις C.
 1, 11, 8. φύσεως C. 2, 3, 4.
 μέση C. 2, 4, 9. 6, 19, 5. χώ-
 ρας C. 2, 9, 7. οἰκεία C. 4,
 11, 10. αἶρος 4, 4, 1. 8, 7,
 6. 4, 15, 3. C. 1, 13, 2. 1, 14,
 1. 2, 3, 8. 3, 3, 3. 3, 21, 5.
 6, 17, 3. 13. — 8, 8, 2. C. 1,
 20, 1. 2, 1, 5. 3, 2, 7. 3,
 17, 3. 5, 2, 1. 6, 3, 3. 6,
 6, 8. 6, 11, 5. 6, 12, 6. 9.
 6, 17, 10.
 κράστις 7, 5, 4. 8, 7, 5. 4,
 8, 5.
 κράταιγος 3, 15, 6.
 κραταιγόννα 3, 15, 6. 9, 18, 6.
 κρατεῖν C. 1, 8, 4. 1, 9, 1.
 1, 18, 1. 2, 4, 3. 2, 8, 3. 2,
 9, 7. 3, 16, 2. 6, 2, 4. 6, 4,
 6. 6, 10, 9.
 κραῦρος 1, 6, 2. 5, 3, 3. 5, 4, 1.
 κραυρότης 1, 5, 4.
 κρειττοῦσθαι 4, 14, 6. C. 5,
 9, 13.
 κρείττωσις C. 5, 9, 13.
 κρεμάστρα 3, 16, 4.
 κρηπὶς 7, 8, 3.

κρητικὸς κάλαμος 4, 2, 7.
 κριθὴ ῥίζα 1, 6, 5. 6. σπέρμα:
 ἀρχὴ προσφύσεως 1, 11, 5.
 γυμνόςπερμον 8, 4, 1. γένη:
 δίστοιχοι — ἐξάστοιχοι 8, 4, 2.
germinatio 8, 2, 3. 8, 7, 5. *ma-*
turatio 8, 2, 6, 7. *tempora sa-*
tus 8, 6, 1. *comparatur cum tri-*
tico: 8, 4, 1. C. 4, 8, 2. 4,
 13, 4. 4, 14, 1. 5. 4, 16, 1.
 τρίμηνοι C. 4, 9, 1. ἐκ πυρῶν
 2, 2, 9. μεταβολή 2, 4, 1. ἐν-
 δική 4, 4, 9. 8, 4, 2. ἀχιλ-
 λεία 8, 4, 2. ἀχιλληῆς 8, 10,
 2. C. 3, 21, 3. 3, 22, 2. λευ-
 κή C. 4, 14, 1. *vermibus infe-*
stat C. 4, 15, 5. — 3, 10, 3.
 8, 1, 1. 8, 8, 2. 8, 9, 1. 8,
 10, 3. 8, 11, 3. 9, 11, 9. 9,
 12, 4. C. 2, 12, 3. 3, 10, 3.
 3, 15, 4. 3, 21, 1. 4, 1, 2. 7.
 4, 2, 2. 4, 4, 6. 4, 5, 5. 4,
 6, 7. 4, 7, 1. 4, 11, 1. 4,
 13, 4. 5, 15, 5. 6, 6, 6.
 κριθοφόρος 8, 8, 2. C. 3, 21, 2.
 κρίκος 4, 2, 7.
 κρίνον διάνθης 1, 13, 2. θε-
 κρίνον 6, 8, 3. φέται ἀπὸ δα-
 κρύον 2, 2, 1. C. 1, 4, 6. —
 4, 8, 6. 9. 6, 6, 3. 7. C. 1,
 7, 4. 2, 2, 2. 6, 14, 1.
 κρινωνιά φέται ἐκ κανλοῦ κο-
 πέντος 2, 2, 1. — 6, 6, 9. 9,
 1, 4. C. 1, 4, 4.
 κριοὶ ὄροβιαῖοι 8, 5, 1.
 κρόκινον ἄνθος 1, 13, 1. 3,
 4, 5.
 κροκόδειλος 4, 8, 8.
 κροκοεῖς 9, 15, 5.
 κρόκος ῥίζα σαρκώδης 1, 6, 6.
 7. βαλανώδης 7, 9, 4. ποιῶ-
 δες 1, 6, 11. *species* 7, 7, 4.
flos odoratus C. 6, 14, 1. ὄρει-
 νὸς ἄσμος 6, 8, 3. *in Cyre-*
naica 4, 4, 1. — 6, 6, 5. 7, 7,
 1. 7, 10, 2. 7, 13, 1. 2. 9,
 7, 3. C. 6, 18, 3. 6, 20, 1.

- κρομυογήτειον 4, 6, 2.
 κρόμυον λαχανῶδες 1, 10, 7.
 κρίσαι 1, 6, 7. 9. 7, 9, 4. γέ-
 νεσις 7, 4, 11. 7, 4, 10. κοι-
 λόφυλλον 1, 10, 8. πολύλοπον
 5, 1, 6. μονόκλων 7, 1, 8.
 ἀκρόκαρπον 7, 3, 4. ἀπαρά-
 βλαστον 7, 8, 2. ἀθρόα φύε-
 ται 7, 13, 4. παραβλαστικά C.
 5, 6, 3. species 7, 4, 7. — 1,
 5, 2. 4, 12, 3. 7, 2, 1. 3. 7,
 5, 1, 2. 9, 15, 7. C. 1, 4, 5.
 2, 5, 4. 6, 11, 14. 6, 12, 2.
 6, 19, 1.
 κροττητὰ χωρία 6, 6, 10.
 κρότων φύλλα ἑτεροσχήμονα 1,
 10, 1. 3, 18, 7. C. 2, 16, 4.
 κροτώνη i. q. γόγγρος 1, 8, 6.
 κτηδὼν 5, 1, 9.
 κτηνός insectum vitem corrodens
 C. 5, 17, 7.
 κύαμος δυσφνέστατον 8, 1, 5.
 folium 3, 8, 1. caulis 8, 3, 2.
 diu floret 7, 3, 1. semen 8, 2,
 1. C. 5, 15, 1. germinatio 8,
 2, 1. πρωῖσπορεῖται C. 3, 24,
 3. 4, 7, 2. ἐν λευκοῦ μέλας
 C. 4, 12, 7. vermes C. 4, 15,
 4. — 3, 10, 2. 5. 3, 13, 3.
 3, 15, 3. 4, 3, 1. 8, 1, 1. 3.
 8, 2, 6. 8, 5, 4. 8, 6, 1. 5.
 8, 8, 6. 8, 9, 1. 8, 10, 5.
 8, 11, 2. 3. C. 2, 12, 5. 3,
 15, 4. 3, 21, 3. 4, 2, 2. 4,
 7, 1. 4, 8, 2. 4, 10, 1. 3. 4,
 12, 1. 7. 4, 12, 13. 4, 13, 4.
 4, 14, 2. 4, 16, 1. 6, 12, 9.
 κύαμος αἰγύπτιος 4, 8, 7. 8.
 κυαμών 4, 8, 2.
 κυδώνιος μηλέα 2, 2, 5. μη-
 λον 4, 8, 11. C. 6, 14, 9.
 κυεῖν 1, 14, 1. 4, 2, 4. 6, 4,
 8. 8, 6, 5. C. 1, 3, 4. 1, 6,
 3. 1, 12, 8. 1, 14, 2. 1, 20,
 2. 3, 2, 7. 4, 10, 2. πρὸς
 καρπογονίαν C. 1, 13, 1.
 κύημα 6, 4, 3.
 κύησις φυλλική 3, 5, 5. ἀνα-
 νόδης 6, 4, 8. C. 1, 12, 8.
 1, 13, 1. 1, 14, 1. 2. 1, 20, 2.
 κύξ inter βολβώδη 7, 13, 9.
 κυῖσκεσθαι C. 1, 11, 2. 1, 13,
 9. 3, 2, 8. 3, 23, 3. 3, 24,
 2. 5, 1, 12.
 κυκλάμινος radix 7, 9, 4. —
 9, 9, 1. 3. 9, 18, 2.
 κυλίκιον 5, 9, 8.
 κυλινδροῦν 2, 4, 3.
 κυλινδρώδης λοβός 8, 5, 3.
 κύμα 1, 6, 9.
 κύμινον λάχανον γυμνόςπερ-
 μον 1, 11, 7. 7, 3, 2. πολυ-
 καρπότατον 7, 3, 3. σπέρματα
 γραμμώδη 7, 3, 2. — 8, 3, 5.
 8, 6, 1. 8, 8, 5. 8, 10, 1. 9,
 8, 8. C. 2, 12, 1. 2. 4, 15, 2.
 κυνέα βοιωτία 3, 9, 6.
 κυνηγία C. 6, 19, 5.
 κυνόροdon 4, 4, 8.
 κυνόςβατον 3, 18, 4. 9, 8, 5.
 κύνωψ 7, 7, 3.
 κυπάριττος μακροστελέχης καὶ
 ὀρθοφνής 1, 5, 1. ἀψήκτιον
 εἰς μήκος 1, 9, 1. φύσει ὑψη-
 λὸν C. 3, 7, 4. ἡμερον αἰεί-
 φυλλον 1, 9, 3. ἄρρην καὶ θῆ-
 λυς 1, 8, 2. radix 1, 6, 4. 5.
 καυλός 1, 5, 3. σαρκόφυλλος
 1, 10, 4. propagatio 2, 2, 2. 6.
 C. 1, 2, 2. δυσανξής C. 1, 8,
 4. semen 2, 2, 6. C. 4, 4, 3.
 C. 1, 5, 4. C. 1, 19, 1. ξη-
 ρὸν C. 5, 15, 3. οἰκία τῆς
 Κρήτης 3, 1, 6. 3, 2, 6. sin-
 gularis in Creta 2, 2, 2. C. 1,
 2, 2. in Cyrenaica 4, 4, 1. —
 4, 5, 2. 5, 3, 7. 5, 4, 1. 5,
 4, 2. C. 1, 17, 6. 2, 11, 8.
 4, 4, 2. 5, 4, 4. 5, 17, 3. 6,
 12, 3.
 κύπειρος inter λοχμώδη 4, 8, 1.
 ἀμφίβιον 4, 10, 6. radix 1, 6,
 8. 4, 10, 5. καυλός 1, 5, 3.
 ἄνοζον 1, 8, 1. γωνιόφυλλον

- 1, 10, 5. *δυσώλεθρον* 4, 10, 5. *θερμόν* C. 1, 12, 6. inter aromata 9, 7, 3. C. 6, 11, 13. Forma *κύπειρον* est 8, 10, 1. 9, 7, 3 et C. 6, 11, 13. — 4, 8, 12. 4, 11, 12. C. 6, 11, 10. *κύριος τοῦ ζῆν* 4, 16, 5. C. 1, 4, 5. C. 5, 16, 1. C. 5, 17, 1. *φλοιὸς* 4, 15, 1. *ἀρχαί* C. 4, 11, 9.
- κυστὸν* folium 2, 10, 5. *κυστοῦσθαι* 7, 4, 12.
- κύτινος ῥόας* 1, 13, 5. 2, 6, 12. C. 1, 14, 4. 2, 9, 3. 9.
- κυστινῶδες* 4, 10, 3.
- κύτισος θαμνῶδες* 4, 4, 6. *μήτρα πυκνοτάτη* 1, 6, 1. 5, 3, 1. aliis perniciosus 4, 16, 5. C. 5, 15, 4.
- κύτταρος προαποπίπτων πέυκης* 3, 7, 4. *πιτύνης* 3, 3, 8. *πετέας* 2, 8, 3. in nymphaea 4, 8, 7.
- κυνὼν ἐπὶ κυνὶ* 3, 5, 4. C. 1,
- 6, 6. *ὑπὸ κ.* 9, 1, 6. C. 1, 13, 3. *περὶ κ.* C. 3, 3, 3. *μετὰ κ.* 1, 9, 5. — *ος ἐπιτολή* C. 1, 6, 3. 1, 13, 3. 5. 3, 16, 2.
- κωδύα* fructus nymphaeae 4, 8, 7. 9. *papaveris* 9, 12, 4.
- κώλυμα* C. 2, 7, 5.
- κωλυτικὸς* C. 1, 17, 5.
- κώμακον* inter aromata 9, 7, 2.
- κώμος* 4, 11, 1.
- κώνειον* 1, 5, 3. 6, 2, 9. 7, 6, 4. 9, 8, 3. 9, 15, 8. 9, 16, 8. 9. 9, 20, 1.
- κῶνος* 1, 11, 3. 3, 9, 5. 6. C. 1, 19, 1.
- κωνοφόρος* 1, 12, 2. 2, 2, 2. 6. 3, 9, 4. C. 1, 19, 1.
- κωνοποειδῆ θηρία* 3, 14, 1. 3, 15, 4.
- κωπή* 5, 1, 7.
- κωπεὼν* 4, 1, 4. 5, 1, 7.
- κωρυνίς πετέας* 3, 14, 1.
- κωρυνκώδης* 3, 15, 4.

A.

- Ααβρωῶς ὕει* 4, 7, 1.
- λαγαρός* 9, 10, 3.
- λαγὼς* C. 6, 19, 5. 6, 20, 4.
- λάθυρος ἐπιγειόκαυλος* 8, 3, 2. folia 8, 3, 1. vermes 8, 10, 5. C. 3, 22, 3.
- λαίμαργα ζῶα* C. 1, 22, 1.
- λακάρη montana et campestris* 3, 3, 1. *λάκαρα* 3, 6, 1.
- λαμβάνειν* 4, 11, 4. 5, 4, 1. C. 1, 6, 4. 1, 10, 7. 2, 5, 1. 6, 5, 6. — 6, 2, 4. 6, 2, 6.
- λάπαθος* inter *λαχανώδη*, *μονόρριζος* 1, 6, 6. *radix carnosa* 7, 2, 8. *folium* 9, 11, 1. — *λάπαθον μονορριζότατον* 7, 2, 6. *ἄγριον* 7, 6, 1. *δριμνὸν* C. 3, 1, 4. 7, 1, 2. 7, 7, 2.
- λαχανηρὰ σπέρματα* 1, 11, 3.
- 1, 13, 3. 6, 1, 2. 7, 1, 1. C. 2, 12, 4. 3, 19, 1. 6, 9, 3.
- λαχανικά* C. 3, 19, 1.
- λάχανα sunt πόαι* 1, 3, 1. *δενδρούμενα* 1, 9, 2. *πολλὰ γυμνοσπέρματα* 1, 11, 2. *πολύκαρπα* 7, 3, 3. *σπέρματα ξηρὰ* C. 1, 7, 2. 4, 3, 3. 6. *μεταβάλλει* 2, 4, 3. 7, 5, 3. *radices* 3, 6, 4. 7, 2, 5. *propagatio* 7, 2, 1. *δυσξήραντα* 7, 3, 3. *φίλνδρα καὶ φιλόκοπρα* 7, 1, 8. C. 3, 9, 2. *πεινᾶ* 7, 5, 2. *insecta infesta* 4, 4, 10. *silvestria* 7, 7, 1. — 6, 1, 2. 7, 5, 5. C. 1, 7, 2. 1, 16, 6. 2, 4, 5. 2, 6, 1. 2, 18, 1. 3, 9, 4. 4, 3, 6. 4, 15, 3. 5, 6, 2. 5, 18, 2. 6, 12, 6. 6, 14, 7.
- λαχανώδη. τὸ γένος τῶν λ.* 7,

- 1, 1. *μονόρριζα* 1, 6, 6. *βαθύρριζα* *ibid.* folia radicalia 1, 10, 7. *succus ὑδαρῆς* 1, 12, 2. *πολύσπερμα* 8, 3, 5. *ἐνια ἀπέπαντα* C. 2, 8, 4. — 1, 3, 4. 1, 10, 8. 1, 14, 2. C. 1, 10, 3. 2, 5, 3. 2, 15, 6. 3, 17, 8. 4, 3, 1. 4, 15, 2. 6, 11, 10. 6, 14, 12. 6, 20, 1.
- λαίνειν* C. 6, 2, 1.
- λεαντικός* C. 6, 1, 3.
- λειμοδόωρον* C. 5, 15, 5.
- λειμωνία φυλλάκανθος* 6, 4, 3.
- λειμωνία άννεμώνη* 6, 8, 1.
- λειμωνία γῆ* C. 2, 4, 4. 3, 6, 8. 4, 12, 4. *viti optima* C. 3, 11, 3.
- λειόκανυλα* 7, 8, 2. 7, 13, 3. 8, 4, 1.
- λεῖος* 3, 7, 1. 3, 8, 2. C. 3, 5, 1.
- λειόφλοιος* 1, 5, 2. 1, 8, 1. 9, 4, 2. C. 5, 7, 2.
- λειόφυλλος* 7, 4, 4.
- λείπεσθαι* 9, 16, 2.
- λείρινον ἄνθος* 3, 18, 11.
- λείριον* = *νάρκισσος* 6, 6, 9. *flos* 1, 13, 2. *radix* C. 1, 4, 1. *e semine* 7, 13, 4. *τὸ ἔτερον autumnale* 6, 8, 3. — 6, 8, 1. C. 6, 14, 1.
- λειριώδης εὐωδία* 8, 13, 6.
- λειχηνιᾶν ἐλάα* C. 5, 9, 10.
- λειψυδρία* C. 5, 12, 1.
- λεκιθώδης* 4, 8, 11.
- λέμμα* 4, 11, 6.
- λέμνα* 4, 10, 1.
- λεπίζειν* 9, 2, 7.
- λεπίδες καταφερόμεναι* 4, 14, 13. C. 5, 12, 11.
- λέπρα* 9, 12, 2.
- λεπρός* C. 2, 6, 4.
- λεπτόβλαστα* C. 3, 7, 11.
- λεπτόγεια* 2, 8, 1. 6, 5, 2. 8, 7, 6. C. 1, 6, 9. 1, 18, 1. 3, 21, 2. 4, 9, 4. 4, 12, 3. 6, 17, 4.
- λεπτόγεως* 8, 2, 11. 8, 6, 6. 8, 8, 6.
- λεπτοδερμία* 3, 5, 3.
- λεπτόϊνος* 3, 9, 3.
- λεπτοκάλαμος* 8, 9, 2.
- λεπτομερῆς* C. 6, 19, 2.
- λεπτόρριζα* 8, 2, 3.
- λεπτός loca* 1, 8, 1.
- λεπτόφλοιος* 1, 5, 2. C. 3, 7, 12.
- λεπτόφυλλος* 3, 9, 5. 6, 2, 6. 9, 11, 4.
- λεπτόχυλος* C. 6, 16, 5.
- λεπτοριώδης ῥίζα* 1, 6, 7. 4, 6, 2. 7, 9, 4. 7, 13, 9. 9, 9, 6.
- λευκαίνειν* 7, 5, 4.
- λευκάκανθα* 6, 4, 3.
- λεύκη populi species*, *describ.* 3, 14, 2. *folia* 1, 10, 1. 3, 18, 7. C. 2, 19, 2. *montana et campestris* 3, 3, 1. *ἄκαρπος* 3, 4, 2. C. 1, 3, 5. *φίλυδρος* 3, 3, 1. 3, 6, 1. 5, 9, 5. *εὖζως* C. 1, 3, 5. *ἐξαιγεροῦται* C. 2, 16, 2. 4, 5, 7. 7, 5, 2. — 4, 1, 1. 4, 2, 3. 4, 8, 1. 2. 4, 10, 2. 4, 13, 2. 4, 16, 3.
- λευκόγειος χώρα* C. 2, 4, 4.
- λευκόϊον* 4, 7, 8. 6, 8, 1. 7, 8, 3. 7, 13, 9. *Vide Ἴον.*
- λευκόκανυλος* 7, 4, 5.
- λευκόκαρπος κίττος* 3, 18, 6.
- λευκομφάλιος σνκή* 5, 1, 8.
- λευκός τὰ λευκά τῶν μελάνων ἀσθενέστερα* C. 3, 22, 2.
- λίβανος δάκρυον* 9, 1, 2. 9, 4, 2.
- λιβανωτὶς* 9, 9, 3. 9, 11, 10.
- λιβανωτός* 4, 4, 14. 9, 1, 6. 9, 4, 1. 2. 5. 9, 11, 2. 10. 9, 20, 1. C. 6, 11, 14.
- λιβάς* 2, 4, 4.
- λιθαρίον* 3, 7, 5.
- λιθιᾶν* 7, 6, 3.
- λίθος* 2, 5, 4. 9, 18, 2. *ἄχμον* C. 6, 3, 1. *ἐκλέγειν* C. 3, 6, 5.
- λιμναῖα* 1, 5, 3. 4, 10, 1. 4,

- 11, 12. C. 6, 11, 11. 6, 14,
2. ὕδωρ C. 2, 6, 3.
λίμνο ὕσθαι 5, 4, 6. C. 5, 12,
3. 5, 14, 2. 5, 14, 9.
λίνον semen 3, 18, 3. πυρινόν
9, 18, 6. ἐξαίρουται C. 2, 16,
2. 4, 5, 4. — 8, 7, 1.
λίνοσπαρτον 1, 5, 2.
λίπα 9, 8, 5.
λίπαρός χυμός C. 6, 4, 1. 3. —
C. 5, 16, 4. 6, 8, 8.
λίπαρότης C. 5, 16, 2. 6, 8,
8. 6, 11, 7.
λίπος 9, 1, 3. C. 6, 6, 8. 6, 8, 8.
λίπῳδες φύλλον 3, 12, 1.
λίτρον ἐκ θρυός 3, 7, 6. — C.
3, 17, 8. 5, 6, 12. 6, 10, 9.
λοβός ὀσπρίων 4, 6, 7. 3, 14,
4. 1, 11, 1. λεπτός 3, 11, 4.
κνλινδρώδης 8, 5, 3. — 3, 17,
2. 3, 18, 3. 6, 5, 4. 7, 11,
3. 8, 2, 1. 8, 3, 4. C. 4, 7,
5. 4, 10, 2. 4, 12, 7. 6, 10,
7. — φύλλον 3, 12, 7.
λόγος κατὰ λόγον 1, 2, 2. 1,
3, 2. 1, 6, 6. 1, 8, 3. 2, 2,
6. 9, 6, 4. παρὰ λόγον 2, 3,
3. ἀνὰ λ. 1, 9, 1. πιθανός
9, 4, 9. φνσικός C. 2, 1, 1.
ἐπινοητικὸς C. 2, 1, 1. ἰδιώ-
τερος C. 6, 18, 6. αἰτία καὶ
λ. C. 6, 1, 3. λ. ὁ τὴν αἰτίαν
ἔχων C. 3, 2, 3. λόγον δεό-
μενον C. 5, 12, 8. ἐν φαρμά-
κον λόγῳ C. 6, 12, 7. opp.
αἰσθησις C. 1, 21, 4.
λοιμός C. 5, 12, 10.
λοπάς morbus oleae 4, 14, 3.
ficus 4, 14, 5.
λοπάς animal 4, 6, 7.
λοπαῖν δένδρα 3, 5, 1. 3. 3,
13, 2. 4, 15, 3. 5, 1, 1. C.
5, 9, 9.
λοπητὸς 5, 1, 1. 2.
λοπίξειν 3, 13, 1. 4.
λοῦσσον ἐλάτης 3, 9, 7.
λόφουρα 2, 7, 4. 3, 10, 2. 5,
7, 6. 6, 7, 6. C. 3, 6, 1. 3,
9, 5.
λοχαία C. 3, 21, 5. 3, 23, 5.
λοχμάδη 4, 8, 1. 4, 11, 11. 13.
λυμαίνεσθαι C. 1, 9, 4. 6,
17, 5.
λυπρός 4, 15, 4. φντὰ C. 2,
4, 5. 6. χώρα 3, 20, 2.
λύρα 5, 7, 6.
λύσις ἀπορίας C. 6, 18, 1.
λυτικὸν φάρμακον 9, 16, 5.
λυχνίς 6, 8, 3.
λύχνος 3, 7, 4.
λωτινὰ ξύλα 4, 2, 9. 5, 5, 6.
λωτοειδής 4, 2, 12.
λωτὸς κανλὸς ἄσαρκος 1, 5, 3.
μήτρα 1, 6, 1. 5, 5, 4. ὀλί-
γοζον ἢ ἄνοζον 1, 8, 2. ξύ-
λον μέλαν 4, 2, 5. πυκνὸν 5,
3, 1. ἄσαπες 5, 4, 2. — λω-
τὸς δένδρον παρόμοιον ἔχων
τὸν καρπὸν τῷ λωτῷ etc. C.
4, 6, 9. — 5, 8, 1.
λωτὸς herba ἐπικανυλόφυλλος 7,
8, 3. 5. 7, 13, 5. C. 4, 6, 1.
C. 4, 8, 8. εἶδη πολλὰ 7, 15, 3.
λωτὸς aquaticus in Aegypto 4,
8, 9. 10. C. 2, 19, 1.
λωτὸς λυβικὸς 4, 3, 2. 4.
λωτὸς inter aromata 9, 7, 3.
λωτοφάγοι 4, 3, 1.

M.

- Μάγεια 9, 15, 7.
μαγύδαρις semen silphii 6, 3,
4. ἔτερον τοῦ σιλφίου 6, 3, 7.
1, 6, 12.
μαδαῖν 4, 14, 5. C. 5, 18, 2.
μάδισις ριζῶν C. 5, 9, 9.
μαδωνάις = ννμφαία 9, 13, 1.
μακρόβια 4, 13, 1. C. 2,
11. τὸ μ. ἐν τῷ ἰσχύειν C. 2,
11, 3.

- μακροβιότης 4, 13, 2. C. 2, 4, 4.
 μακρόλοβα 8, 5, 2.
 μακρόρριζος 7, 11, 3.
 μακροστελέχης 1, 5, 1.
 μακροτομείν vitem C. 3, 14, 2.
 μακρότομος vitis C. 3, 2, 2.
 μαλακοπύρηνος ξόα C. 1, 21, 2, 2, 11, 7. φοῖνιξ 2, 6, 6.
 μαλακὸς αἴηρ 6, 8, 1. C. 1, 11, 3, 2, 1, 3, 2, 3, 6, 4, 11, 8. — χειμῶν C. 5, 1, 14. πύρως C. 6, 17, 8.
 μαλακόφλοιος C. 1, 6, 4.
 μαλάχη ἀποδενδρουῖται 1, 3, 2, 1, 9, 2. λάχανον 1, 9, 2. ἐπιγειόκαυλον 7, 8, 1. ἀγρία 9, 15, 5. folia solem sequuntur C. 2, 19, 5. — 7, 7, 2. 9, 18, 1.
 μαλινὰ θάλλη 4, 8, 12.
 μᾶλλον eum comparativo C. 1, 6, 10. 2, 15, 6.
 μανδραγόρας 6, 2, 9, 9, 8, 8, 9, 9, 1. θανατηφόρος C. 6, 4, 5.
 μανικὸς στρύχνος 9, 11, 6.
 μανὸς 1, 8, 2. 1, 9, 1. 3, 11, 2, 5.
 μανοσπορεῖν 8, 6, 2.
 μανόσπορα C. 3, 21, 5.
 μανότης 8, 9, 1. φυτενομένων C. 3, 7, 1. εὐτροφὸν τι καὶ εὐβλαστον C. 1, 8, 2.
 μανόφυλλος 6, 7, 3.
 μανοῦν 9, 14, 3. C. 3, 20, 7.
 μάνωσις C. 4, 14, 2. 5, 11, 3.
 μάντις 2, 3, 1, 2. C. 5, 3, 1.
 μάρραθον λάχανον γυμνόςπερμον 1, 11, 2. 7, 3, 2. ἐννευρόκαυλον 6, 1, 4. 6, 2, 9. εὐώδες 1, 12, 2. — 9, 9, 6. C. 6, 9, 3.
 μάρραθον marinum 4, 6, 3.
 μάσημα 4, 8, 4.
 μάσησις C. 6, 9, 3.
 μασᾶσθαι 4, 8, 4.
 μάσπετον φύλλον σιλφίου 6, 3, 1.
 μαστίχη ἀκανθική 6, 4, 9. ab ἱξίνη 9, 1, 2.
 μασχάλη 3, 15, 1. C. 1, 6, 4.
 μασχαλὶς ξάβδων 3, 17, 5.
 μεγαλόκαρπος 4, 4, 3.
 μεγαλόκαυλος 7, 6, 3.
 μεγαλόσταχυς 8, 4, 3.
 μεγαλόσχημος C. 6, 1, 6.
 μεγαλόφυλλος 7, 4, 4. C. 2, 10, 2.
 μεθιστάναι πρὸς τὸ βέλτιον C. 1, 9, 2. ἡ τροφή C. 5, 3, 5. εἰς ἕτερον C. 4, 4, 9. C. 2, 13, 2.
 μεθύσκειν 9, 9, 3.
 μείωσις C. 4, 4, 11.
 μελάγγειος χώρα 8, 7, 2.
 μελάγγεως γῆ C. 3, 21, 3. 2, 4, 12.
 μελάγκρανις species σχοίνου 4, 12, 1.
 μελαμπόδιον ἔκτομον = ἐλλέβορος 9, 10, 4.
 μελάμπυρον 8, 4, 6.
 μελάνδρυνον 1, 6, 2. 5, 3, 1.
 μελέϊνος 5, 7, 8.
 μέλη 1, 2, 7.
 μέλι 3, 15, 5.
 μελία montana et campestris 3, 3, 1. duo species 3, 11, 3. describ. ibd. radix 3, 6, 5. fruct. 3, 4, 4. caeditur 5, 1, 2. ὑγρότατον 5, 6, 4. — 3, 6, 1. 3, 17, 1. 4, 5, 3. 4, 8, 2. 5, 7, 3.
 μελίκρατον 9, 11, 2. 9, 12, 5. 9, 16, 5. C. 6, 17, 2.
 μελίλωτος 7, 15, 3. C. 6, 14, 8, 11.
 μέλινος καυλὸς καλαμώνης 8, 3, 2. ἰσχυρόρριζος C. 2, 12, 3. ἄνθος χνοῶδες 8, 3, 3. — 8, 1, 4. 8, 2, 6. 8, 7, 3.
 μελισσόφυλλον suffrutex 6, 1, 4.
 μελιτηρὸς χυλὸς 3, 7, 4.
 μελιτουργὸς 6, 2, 3.
 μελιτώδης χυμὸς C. 6, 9, 2.

μελιτταί C. 2, 17, 9. 6, 5, 1.
μελιττοῦτα 9, 8, 7.

μέλλειν μέλλων βλαστός 4, 15,
1. C. 5, 17, 6.

μερίζειν 1, 10, 10. C. 1, 11, 3.
1, 12, 3. 5. 10. 1, 15, 2. 1,
16, 4. 3, 9, 1. 6, 4, 4. 6.
6, 11, 15. 6, 18, 9. δίζαι C.
5, 3, 4. τροφή C. 5, 6, 3.

μερισμός φυσικός C. 1, 12, 6.
τρεις ἐν τοῖς φυτοῖς C. 1, 16,
5. C. 4, 6, 9.

μέρος 1, 1, 1—6. ἀποβαλλόμενα
1, 1, 2. μέγιστα 1, 2, 4. — ἐν
φαρμάκον μέρει C. 3, 10, 3.
βλαστήσεις ἐν μὴ οἰκείων με-
ρῶν C. 5, 2, 1. τὰ κατὰ μέ-
ρος in foliis pinnatis 3, 12, 7.
παρὰ μέρος C. 4, 6, 1. κατὰ
μέρος ἀνθεῖν 7, 3, 1. 7, 9, 2.
C. 5, 1, 11. πέττειν C. 1, 17,
3. 8. ὁδμαί C. 6, 14, 1.

μέσος ἀνὰ μέσον 1, 8, 5. 3, 7,
5. 3, 16, 3. C. 2, 5, 2. 3, 6,
1. 3, 11, 5.

μεσοσχιδής 3, 11, 1.

μεσοῦν ἥλιος C. 2, 4, 8.

μεσότης C. 3, 19, 2.

μεσπίλη describ. 3, 12, 5. spe-
cies ibd. ἀγρία 3, 15, 6. mor-
bus 4, 14, 10. — 3, 13, 1. 3. 3,
15, 6. 3, 17, 5. — μέσπιλος 4,
2, 10. μέσπιλον 4, 8, 12. C. 2,
8, 2. 6, 14, 4. 6, 16, 1.

μεσπιλώδης 3, 15, 6. ἄνθος
3, 17, 5.

μεταβαίνειν 3, 1, 5. C. 5, 6, 12.
μεταβάλλειν τὰ φυτὰ μετα-
βάλλει τροφή καὶ ἐπιμελεία 2,
2, 9. θεραπεία καὶ ἀθερα-
πεία 2, 2, 12. αὐτομάτως
2, 2, 10. σπέρματα καὶ ζωὰ
τριγωνήσαντα C. 2, 13, 3. εἰς
τὸ ὅμοιον καὶ σύνεγγυς C. 5,
7, 3. εἰς βέλτιον, χεῖρον C.
6, 15, 3. ἐξαλλαγῇ χώρας 2,
2, 10. σισύμβριον εἰς μίνθαν

2, 4, 1. πυρὸς εἰς αἶσαν 2, 4,
1. καὶ κριθή 8, 7, 1. τίφῃ
καὶ ξειά εἰς πυρὸν 2, 4, 1. σέ-
λινον C. 5, 6, 7. τόπους 2, 2,
10. τὸ μέλλον μ. C. 4, 5, 4.
μεταβάλλειν transitivum 2, 3, 2.
— C. 2, 13. 4, 4, 6.

μετάβασις C. 6, 7, 8.

μεταβλαστάνειν 2, 4, 4.

μεταβλητικὸς 6, 10, 2.

μεταβολή αὐτομάτη 2, 3, 1. C.
2, 16, 2. 5, 3, 3. 5, 6, 12.
διὰ θεραπείας 3, 17, 6. τέχνη
C. 5, 6, 11. τῆς φύσεως C. 3,
1, 6. τῆς ὅλης φ. 2, 3, 3.
καρπῶν 2, 3, 1. C. 3, 17, 7.
5, 3, 1. κατὰ τὰς ὁσμάς C. 2,
16. χλόης C. 4, 4, 11. χώρας
2, 4, 1. ὥρας 7, 10, 4. κατὰ
τὰς ὥρας C. 3, 2, 1. ἀέρος C.
1, 7, 5. 3, 6, 9. ἀπὸ τῶν δι-
ξῶν C. 2, 14, 3. τῶν ἀσθενῶν
C. 1, 7, 5. 3, 5, 2. 4, 1, 6.
φυσικαὶ 2, 4, 4. ζώων ibd. τε-
λέα C. 5, 7, 2. εἰς τὸ βέλτιον,
χεῖρον C. 2, 13, 4. 3, 24, 1.
2, 15, 1. 3, 5, 2. causae 2,
13, 5. 2, 14, 2. — C. 2, 1, 7.
3, 24, 1. 4, 4, 7. 8. 4, 12, 8.
5, 3, 6. 6, 15, 2.

μεταδιώκειν 1, 2, 3.

μετακινεῖν C. 1, 16, 12. 3,
5, 2. 4, 5, 3. 5, 6, 12.

μεταλαμβάνειν 6, 8, 4.

μέταλλα 6, 3, 2. C. 4, 12, 6.

μεταλλενόμενα τὰ C. 6, 3, 2.

μεταρρυνθμίζειν C. 6, 7, 2.

μετάστασις ποταμῶν C. 1, 5,
2. 4, 4, 12.

μετασχηματίζειν C. 6, 7, 2.

μετασχηματισμός C. 2, 16, 4.

μετατιθέναι 3, 1, 1. C. 1, 16,
12. 3, 1, 6. 3, 7, 6.

μεταφέρειν 2, 2, 8. 7, 4, 3.

8, 2, 9. C. 4, 5, 6. 4, 11, 6.
5, 9, 6.

- μεταφυτεία σώζει τὴν φύσιν C. 2, 16, 5.
 μεταφυτεύειν 2, 2, 12. 2, 4, 1. 2, 6, 4. 6, 6, 6. 6, 7, 4. 7, 4, 8. 7, 5, 3. C. 5, 7, 1. 6, 18, 4.
 μετεωρισμὸς ῥιζῶν C. 1, 3, 5.
 μετεωρόρριζος 4, 2, 4.
 μετέωρος 3, 2, 5. 3, 10, 3. 3, 11, 1. 3, 13, 4. 5, 9, 7. 8, 10, 2. C. 2, 3, 6. 4, 7, 3. 4, 12, 8. 4, 14, 3. 5, 9, 8. 5, 12, 8.
 μετοπωρινὰ C. 1, 13, 8.
 μετόπωρον 1, 9, 6. 3, 5, 4. 3, 12, 8. C. 1, 13, 4. 3, 2, 6 — 8. 6, 20, 4.
 μηδικὴ πόα 8, 7, 7. κειρομένη βελτίων C. 2, 15, 6.
 μηδικὴ 'μηλέα s. περσικὴ μηλέα. σπέρματα διεστῶτα καὶ στοιχηδὸν 1, 11, 4. ἄνθη γόνιμα καὶ ἄγωνα 1, 13, 4. C. 1, 11, 1. 1, 18, 5. describ. 4, 4, 2.
 μήκων ἀειφυλλὸν 1, 9, 4. ἐναγγειόσπερμον 1, 11, 2. ὑγρότης ὁπάδης 1, 12, 2. κεφαλὴ 9, 8, 2. — 4, 8, 7. 10. 4, 10, 3. C. 4, 15, 2. — μ. μέλαινα 9, 11, 9. — μ. ῥοιὰς 9, 12, 4. — μ. ἡρακλεία 9, 12, 5. — 9, 16, 8. C. 2, 12, 1.
 μηκωνικά 1, 11, 2. 9, 20, 1.
 μηκώνιον 9, 8, 2.
 μηλέα οὐ μονοστελεχὴς 1, 3, 3. 1, 9, 1. cortex 1, 5, 2. μήτρα 1, 6, 1. ῥίζαι 1, 6, 3. 4. ὄζοι 1, 8, 4. φύλλα 1, 10, 4. 5. ἄνθος 1, 13, 3. καρπὸς 1, 14, 1. 3, 4, 4. δίφορος 1, 14, 1. C. 1, 13, 9. ὀψίβλαστος 3, 4, 2. πρωῒβλαστος C. 1, 15, 1. πρωῒαι et ὄψιαι C. 1, 18, 3. 4, 11, 2. βραχύβιος 4, 13, 2. παραβλαστάνει 4, 13, 3. in montanis 3, 3, 3. προανθεῖ C. 1, 10, 2.
 5, 9, 3. 5, 10, 1. — 1, 12, 2. 2, 2, 4. 5. 2, 5, 3. 6. 2, 8, 1. 3, 3, 1. 2. 4, 5, 3. 5, 3, 3. 5, 4, 1. C. 1, 3, 2. 2, 3, 6. 2, 9, 3. 3, 2, 8. 3, 17, 2. 3, 22, 5. 5, 9, 5. 5, 12, 9. 5, 16, 3. — γλυκεῖα 9, 11, 5.
 μηλέα ἔαρινή 2, 1, 3. 4, 13, 2. 4, 14, 7. C. 2, 11, 6. 3, 17, 7.
 μηλινοειδὲς ἄνθος 6, 2, 8. 7, 3, 1. 7, 11, 4.
 μήλινον ἄνθος 9, 18, 1.
 μήλον 1, 11, 5. 1, 12, 1. 6, 6. C. 5, 5, 3. 5, 6, 1. 6, 14, 4. 5. 10. — ἄγρια C. 2, 8, 2. 6, 16, 1. 6, 19, 4. — ἔαρινὸν 4, 7, 7.
 μήλωθρον 3, 18, 11. φρυγανικὸν 6, 1, 4.
 μήνανθος in lacu Orchomenio 4, 10, 1.
 μηρυνκάζοντα 3, 10, 2.
 μήτρα defin. 1, 2, 6. 1, 6. σαρκόδης, ξυλώδης, ὑμενώδης 1, 6, 1. exemta quid fiat 4, 16, 4. παρεστραμμένη 5, 1, 11. γυνωθεῖσα 5, 5, 3. ἔβρον 5, 3, 1. δρονὸς ibd. — 1, 2, 1. 3, 9, 3. 3, 10, 5. 3, 16, 3. 5, 2, 2. 5, 5, 2. 4. 5. C. 3, 11, 1. 3, 14, 4. 6. 5, 5, 1. 5, 6, 13. 5, 17, 1.
 μηχανᾶσθαι C. 1, 16, 2.
 μίδας vermis in κυάμω C. 4, 15, 4.
 μικρόκαρπα πολυκαρπότερα C. 4, 15, 2. — C. 2, 10, 2. 2, 11, 10. 6, 18, 5. 10.
 μικροκαρπία C. 6, 18, 8.
 μικρόμυρτον C. 6, 18, 5.
 μικροπύρηνος C. 1, 16, 2.
 μικρόσπερμος 8, 3, 5.
 μικρόσταχυς 8, 4, 3.
 μίλαξ φύλλα 1, 10, 5. 6. descr. 3, 18, 11. flos 6, 8, 3. ὄψιον C. 1, 17, 8.
 μίλος describ. 3, 10, 1. loca ibd.

- usus 5, 7, 6. ἄγριον αἰφνυλ-
 λον 1, 9, 3. 3, 3, 3. ὀψίβλα-
 στον 3, 4, 2. ἀνθεῖ 3, 4, 5.
 ὀψαίτατον 3, 4, 6. 3, 6, 1.
 μιμαίκνυλον fructus κομάρον 3,
 16, 4. ἄγριον C. 2, 8, 2.
 μίνθα σισύμβριον μεταβάλλει εἰς
 μίνθαν 2, 4, 1. 6, 7, 2, C.
 2, 16, 2. 4, 5, 6. 5, 7, 1.
 βαθύρριζον C. 2, 16, 5. — C.
 6, 14, 7.
 μίξις γῆς C. 3, 26, 3. 6, 4.
 μίσγειν C. 3, 20, 3.
 μίσιν in Cyrenaica, ὑπόγειον 1,
 16, 12. 4, 1, 3.
 μίσχος definit. 1, 2, 1. διαφο-
 ραί 1, 10, 7. ἐπέτειον 1, 10,
 9. ἐνώδης 3, 12, 7. 3, 13, 5.
 περισταχνώδης 4, 12, 2. — 1,
 11, 5. 7, 9, 1. C. 5, 4, 2.
 μίσχος instrumentum Thessalorum
 ad effodiendum agrum. C. 3, 20, 8.
 μνάσιον in Aegypto 4, 8, 2. 6.
 μόλυνσις C. 4, 9, 6.
 μοναχοῦ 9, 10, 2.
 μονογενῆς 3, 10, 2. 3, 14, 3.
 μονοειδῆς 1, 1, 12. 3, 10, 3.
 3, 12, 3. 3, 14, 2. 6, 2, 6.
 7, 11, 2. 8, 5, 1.
 μονοκάλαμος 8, 4, 3. 4, 8,
 9, 2.
 μονόκανλος 4, 6, 8. 6, 2, 7.
 6, 4, 4. 7. 7, 1, 8. 7, 8, 2.
 C. 4, 7, 1.
 μονόκολος 2, 15, 5.
 μονόλοπος φλοιὸς 1, 5, 2.
 μονόξοον lignum 5, 1, 10.
 μονόρριζος 3, 15, 6. 6, 5, 2.
 7, 2, 5. 8, 2, 3.
 μονοστελέχης 1, 5, 1. 1, 9,
 1. 2, 6, 9.
 μονόστροφος 5, 7, 6.
 μονοφυῆς φοῖνιξ 2, 6, 9. 3,
 17, 2. ῥίζα 3, 18, 5. κανλοὶ
 C. 2, 12, 2. — 4, 2, 7. C. 1,
 1, 3.
 μόριον 1, 1, 12. 1, 12, 3.
 μορφὴ μορφαὶ καὶ μόρια 1, 14,
 4. ἰδία 3, 8, 1. C. 4, 11, 4.
 4, 15, 4. opp. ὕλη 1, 12, 2.
 ὄλη 1, 12, 1. 7, 11, 2. — 1,
 1, 11. 1, 4, 1. 8, 4, 2. 8,
 5, 1. C. 2, 2, 1.
 μορφοῦν C. 5, 6, 7.
 μόρφωσις C. 3, 7, 4.
 μόσχευμα 2, 2, 5. C. 3, 11, 5.
 μοςχεύειν 2, 5, 3. C. 1, 2, 1.
 3, 5, 1. 3, 11, 5.
 μόσχος 5, 9, 1.
 μοχθηρὸς 9, 2, 4. C. 3, 6, 4.
 7, 4, 3.
 μοχλένειν 2, 5, 2.
 μύα 3, 7, 5.
 μυάκανθος ἀκανθώδης 6, 5, 1.
 μυελὸς 1, 2, 6.
 μυθόλογος 4, 13, 2.
 μῦθος 9, 5, 2.
 μυθώδης 2, 2, 9. 9, 18, 2.
 μύκης 1, 1, 11. 1, 5, 3. 1, 6,
 5. 3, 7, 6. — ἀπολιθούμενοι
 in Arabia 4, 7, 2. — morbus
 oleae 4, 14, 3.
 μυόδοχον 5, 4, 5.
 μυξώδης 3, 12, 2.
 μυοφόνον ἐννευρόκανλον 6,
 1, 4.
 μυόφα? 7, 11, 1.
 μυρεψὸς 4, 2, 6. C. 6, 14, 11.
 6, 19, 3.
 μυρική ἀμφίβιος 1, 4, 3. ἄγριον
 αἰφνυλλον 1, 9, 3. 3, 3, 3.
 σαρκόφυλλος 1, 10, 4. 6, 2, 2.
 ἄνθος ἐκκαπποῦται 6, 4, 8.
 lignum 5, 4, 8. — 3, 3, 1. 3,
 16, 4.
 μυρικώδης 4, 6, 7.
 μυρίζειν C. 6, 5, 1.
 μύρις C. 6, 9, 3.
 μύρον 6, 6, 5. 9, 7, 2. C. 6,
 5, 1. 6, 16, 7. ἱρινον 9, 9, 2.
 μύρρα 7, 6, 3.
 μυρρίνη mutatur e semine pro-
 pagata 2, 2, 6. fugit frigida 4,
 5, 3. odoratissima in Aegypto

6, 8, 5. C. 2, 13, 4. 6, 18, 4.
 — 5, 8, 3. C. 6, 18, 7.
 μύρρινος frutescit 1, 3, 2. ἥμε-
 ρον αἰφύλλον 1, 9, 3. φύλλα
 1, 10, 2. 4. 8. ἄνθος 1, 13, 3.
 καρπὸς 1, 14, 1. C. 2, 8, 1.
 6, 14, 6. βλάστησις 2, 1, 4.
 2, 5, 6. 3, 6, 2. cultura 2, 7,
 2. 3. C. 3, 9, 3. in montibus
 ad Propontidem 4, 5, 4. in
 Latio 5, 8, 3. in Circaeο 5, 8,
 3. amica oleae C. 3, 10, 4.
 τάχιστα ἀποκάζεται C. 5, 13, 4.

— ξμβιος ἀπὸ ξύλων C. 1, 3, 3.
 detractio corticis nocet C. 1, 4, 5.
 — 9, 11, 9. C. 1, 13, 10. 2,
 7, 3. 2, 11, 7. 3, 5, 5. 3, 7,
 1. 11. 3, 10, 5. 3, 17, 5. 7.
 6, 18, 10.
 μυρτίτης τιθύμαλλος 9, 11, 9.
 μύρτον 1, 12, 1. 3, 12, 4. 3,
 16, 4. 4, 2, 1. C. 6, 7, 3.
 6, 12, 9.
 μυττωτὸς 7, 4, 11.
 μῶλν 9, 15, 7.
 μωλύειν 2, 2, 2.

N.

Ναῖρον 9, 7, 3.
 ναματιαῖον ὕδωρ 2, 6, 5. 4,
 2, 9. 8, 7, 3. C. 1, 19, 5.
 2, 5, 5.
 ναματώδης C. 3, 6, 3.
 νάπν 1, 12, 1. 7, 1, 2. ἔλλο-
 βοςπέρματον 7, 3, 2.
 νάρδον 9, 7, 2. -ος 9, 7, 3.
 inter aromata.
 ναρθηκία 6, 1, 4. 6, 2, 7.
 ναρθηκώδης γένος 6, 2, 7.
 κανλὸς 8, 3, 2. 9, 9, 6. φρυ-
 γανικὰ 1, 6, 10. radices 1, 6,
 10. — 6, 3, 7. C. 2, 12, 2.
 νάρθηξ 1, 2, 7. 1, 6, 1. 2.
 6, 2, 7. 6, 1, 4. 6, 3, 1. 9,
 10, 1. 9, 16, 2. C. 5, 6, 4.
 νάρκισσος=λείριον 6, 6, 8. 6,
 8, 1. folium 7, 13, 1. κανλὸς
 7, 13, 5. 7, 13, 2. 7, 13, 6. 7.
 νάρπη inter aromata 9, 7, 3.
 ναυπηγεῖν 5, 4, 3. 7.
 ναυπηγήσιμος ὕλη 4, 5, 5.
 5, 7.
 ναυπηγία 3, 10, 1. 4, 1, 2.
 4, 2, 6. 8.
 νέαι χειμεριναὶ C. 3, 20, 7. τὰ
 νέα C. 6, 17, 4. νέος καρπὸς
 2, 6, 10.
 νεανικὸς 5, 1, 11. C. 3, 14, 6.
 νεᾶν C. 3, 20, 1. 7. 8.

νέανσις θερινή C. 3, 20, 7.
 νεῖος 8, 6, 3. 8, 7, 2. C. 4,
 8, 1.
 νεόβλαστος κλάδος 1, 8, 8.
 νεόδωρος βύρσα 9, 5, 3.
 νεόκαντος ὕλη C. 6, 17, 7.
 νεοσσιὰ C. 4, 5, 7.
 νεοργὸς γῆ C. 3, 13, 3.
 νευρόκανυλα 7, 2, 8. 7, 8, 1.
 νεύειν κάτω 3, 18, 4. εἰς βύ-
 θον 4, 9, 1.
 νεωλκεῖν 5, 7, 2.
 νεωλκία 5, 7, 2.
 νέωτα εἰς ν. βλαστάνειν 7, 13,
 5. φέρειν 9, 11, 9. καρπὸς
 C. 3, 16, 2.
 νήνεμα loca 1, 8, 1.
 νηνεμία 5, 12, 2.
 νηπενθὲς 9, 15, 1.
 νήπιος plantae iuveniles 8, 1, 7.
 νίτρον 2, 4, 2. C. 2, 5, 3. 6,
 1, 4.
 νιτρώδη ὕδατα C. 2, 5, 1. 6, 3, 1.
 νοσεῖν C. 5, 9, 9. 6, 7, 7.
 νόσημα κατὰ γῆς 2, 7, 3. δέν-
 δρων 4, 14. κατὰ τοὺς τόπους
 4, 14, 3. σπερμάτων 8, 10, 1.
 τῶν ἀγρίων οὐ λέγεται C. 5, 9,
 1. δι' ἀσυμμετρίαν τροφῆς C.
 3, 22, 3. — C. 3, 22, 1. 4, 14,
 5. 5, 8.

νοσηματικῶς C. 6, 10, 4.
 νόσος ἰσθ' 9, 11, 3. ἔκβασις
 τοῦ κατὰ φύσιν C. 5, 8, 1. —
 C. 5, 8, 2.
 νόστιμος C. 4, 13, 2.
 νοτερός ὁπὸς 5, 9, 8.
 νοτία 7, 14, 1. — νότια πνεῖ C.

1, 13, 5. νότια (πνεύματα) 4,
 14, 9, 10.
 νοτίς ἐκ γῆς 5, 6, 1.
 νυκτερινὰ ὕδατα 2, 6, 1.
 νυμφαία 9, 13, 1.
 νωθεστέρα φλόξ 5, 9, 3.

Ξ.

Ξαίνειν C. 3, 23, 2.
 Ξανθύνειν 3, 15, 6.
 Ξενικά σπέρματα 8, 8, 1. 9,
 20, 3.
 Ξηραντικός C. 6, 1, 3.
 Ξηρασία 7, 2, 2.
 Ξηρόκαρπα C. 2, 8, 1.
 Ξηρός ξηροῦ φύσις ἐμφαίνεται
 ἐν ταῖς ὁσμαῖς C. 6, 17, 6.
 Ξηρότης ἀπλῇ καὶ μαλακῇ C. 3,
 16, 4. effectus C. 6, 18, 5.
 Ξίρις 9, 8, 7.
 Ξιφίον 6, 8, 1.
 Ξιφοειδὲς φύλλον 7, 13, 1.
 Ξίφος=φάσγανον 7, 13, 1.
 Ξύλον defin. 1, 2, 6. διαφοραὶ
 1, 5, 3. usus 5, 1, 1. quae-
 nam ad usum optima 5, 3, 4,
 1, 4. ad flammam 5, 9, 3. ad
 onera ferenda 5, 6. γένεσις ἀπὸ

Ξ. διαιρουμένων 2, 1, 1. 4.
 C. 1, 3, 1. 5, 1, 4. ἀντόματα
 διαβλαστάνοντα C. 5, 4, 3. ὅσα
 ἰδίει C. 5, 4, 4. περίμητρον 3,
 9, 3. ἔμητρον C. 5, 17, 2.
 στρογγύλα, τετράγωνα 5, 1, 1.
 5, 5, 2. 6. ἀσαπῇ 5, 4, 2.
 χρονιώτατα 5, 4, 2. ὁμογενῇ
 5, 4, 8. εὖεργα, δύσεργα 5, 5.
 ἐλκόμενα 5, 5, 2. — 2, 5, 4.
 3, 5, 3. 3, 9, 7. 3, 10, 1.
 3, 15, 6. 3, 16, 1. 2. 5, 3.
 5, 5, 6. 5, 6, 1. — 4. 5, 9, 8.
 Ξυλώδης κελύφη 1, 11, 3. C.
 1, 7, 3. ῥίξαι 7, 9, 3. — C.
 4, 11, 10.

Ξύσμα 4, 14, 13.

Ξύειν C. 5, 6, 13.

Composita cum praepositione ξυν
 vide sub litera Σ.

Ο.

Ὅγκος ὁ ὅλος C. 1, 12, 4. 8. 6,
 12, 5. σωματικός C. 1, 14, 4.
 4, 1, 5. τροφῆς C. 4, 5, 4.
 opp. μορφῇ C. 6, 2, 4. ἀδρύ-
 νειν τοὺς ὄ. C. 4, 13, 6. —
 4, 10, 3. C. 4, 1, 4. 5, 6, 4.
 ὀγκυρή 2, 5, 6.
 ὀδμή C. 6, 3, 1. 6, 9, 2. 6,
 14, 1.
 ὄζος=ἀκρεμῶν 1, 1, 9. διαφο-
 ραὶ 1, 8. ἄτακτοι, τεταγμένοι
 1, 8, 3. τυφλοὶ 1, 8, 4. C. 3,
 5, 1. κατ' ἀλλήλους 3, 6, 2.
 σκληροὶ 3, 9, 7. πυκνοὶ 3, 9,

7. γόνιμοι 1, 8, 4. ὄζω re-
 spondet in vite ὀφθαλμός in ca-
 lamo γόνυ 1, 8, 5. καταπίνον-
 ται 5, 2, 2. -ους ἐμποιεῖ πνεύ-
 ματα C. 2, 9, 1. — 1, 9, 1.
 3, 9, 7. 5, 1, 6.

ὄξειν 3, 9, 3. 3, 18, 13. 9,
 19, 1.

ὄξοϋν C. 3, 5, 1.

ὄζώδης δένδρα 1, 8, 1. ὕλη 5,
 2, 1. 2. ὁ. ξύλα δύσεργα 5, 5,
 1. — 1, 5, 4. 3, 8, 4. 3, 10,
 4. 3, 11, 5. 3, 12, 3. 3, 17, 3.
 ὄζωτος 1, 3, 1.

- ὅ ἡ ἀκαρπος ἐν ἀλείνοις 2, 2, 10.
 ψυχρὸν ibd. εὐθύνειν 2, 7, 7.
 κάχρως 3, 5, 5.
 οἷη 3, 11, 3. genera et describ.
 3, 12, 7. 9. 3, 15, 4. C. 3,
 1, 4.
 ὁ θόνιον 3, 8, 6. 7, 3, 4. 9,
 12, 5. C. 5, 6, 9.
 οἰκειὸς τόποι 1, 9, 2. 2, 3, 3.
 3, 3, 2. χῶραι 2, 5, 7. πνεύ-
 ματα C. 2, 7, 5. χυλὸς C. 2,
 8, 2. τὰ οἰκεῖα C. 3, 1, 3. 3,
 20, 1. καὶ συννεργοῦντα 5, 15,
 2. τὸ μὴ οἰκεῖον οὐ ποιεῖ τὸ
 τῆς φύσεως C. 6, 17, 12. ἔκα-
 στον τρέφεται τῷ οἰκείῳ C. 6,
 19, 1. — οἰκειῶς 9, 8, 5. σκο-
 πεῖν 1, 4, 3. — C. 2, 4, 8. 6,
 5, 3. 6, 7, 7.
 οἰκίον C. 4, 13, 7.
 οἰκοδομὴ 3, 8, 5.
 οἰκοδομία 5, 7, 5.
 οἰνάνθη ἀγρία 5, 9, 6. — ἀν-
 θῶδες 6, 6, 11. vitis C. 3, 14,
 8. — 6, 8, 1. C. 1, 13, 12.
 οἷναρον 9, 13, 5. C. 5, 4, 1.
 5, 9, 11, 5, 10, 1. 6, 12, 4.
 οἷνος ἀγόνους ποιῶν 9, 18, 11.
 ὑπνωτικὸς ibd. μεταβάλλει χυ-
 μοῖς C. 6, 7, 5. φθορὰ 6, 7,
 6. ἐκ κριθῶν καὶ πυρῶν 6,
 11, 2. ὁσμὴν λαμβάνει 6, 14,
 10. γλυκεῖς μαλακοὶ λεπτοὶ
 πῖνες 6, 16, 5. — C. 6, 19, 2.
 οἷνοχρῶς 9, 13, 4.
 οἷνώδης ὑγρότης 3, 13, 6. χυ-
 μὸς C. 6, 4, 1. χυλὸς C. 6, 6,
 4. καρποὶ C. 6, 14, 4. — C.
 6, 7, 3. 6, 9, 2.
 οἷνωπὸς ξύλον 3, 16, 3. 3, 18, 2.
 οἷσον 3, 18, 1. 2. — 6, 2, 2.
 οἷτον? 3, 18, 1.
 οἷωνίζεσθαι 8, 6, 2.
 ὀλιγαχοῦ 9, 10, 3.
 ὀλιγογόνος 8, 4, 4. C. 1, 22, 1.
 ὀλιγογόνατος κάλαμος 4, 11,
 10. 11.
 ὀλιγοέλαιος C. 6, 8, 5.
 ὀλίγοζος 1, 8, 2.
 ὀλιγότνος 5, 1, 5.
 ὀλιγοκάλαμος C. 4, 11, 4.
 ὀλιγόκαρπος C. 1, 18, 4. 2,
 11, 1. 2, 11, 10. 4, 1, 4. 5,
 17, 6.
 ὀλιγόκλαδος 1, 5, 1. 3, 17, 1.
 ὀλιγόπυρος C. 4, 11, 4.
 ὀλιγόκανυλος 7, 8, 2.
 ὀλιγόσπερμος 7, 4, 4.
 ὀλιγοτρόφος C. 3, 13, 4. 3,
 21, 3. 6, 16, 4. 6, 18, 3.
 ὀλιγὸ ὕδρος 6, 7, 6.
 ὀλιγόφυλλος 1, 10, 8.
 ὀλιγόχους 8, 4, 3. C. 4, 8, 2.
 4, 11, 3.
 ὀλιγοχρόνιος ἄνθησις ῥόδου
 6, 8, 2. — C. 4, 3, 7. 4, 11, 4.
 ὀλιγοχροσιότης C. 2, 12, 1.
 ὀλκᾶς 5, 7, 2.
 ὀλκῆ 9, 16, 8.
 ὄλμος 9, 16, 9.
 ὀλόρριζος 3, 18, 5.
 ὀλοσχερῆς 3, 18, 5.
 ὀλόσχοινος 4, 12, 1. 9, 12, 1.
 ὀλυνθάζειν in phoenice 2, 8,
 4. C. 2, 9, 15.
 ὄλυνθος an καρπὸς? 3, 7, 3.
 λευκοὶ, μέλανες C. 5, 1, 8. —
 1, 14, 1. 4, 2, 1. 4, 14, 5.
 C. 5, 1, 6. 5, 9, 12.
 ὀλυνθοφορεῖν 3, 7, 3.
 ὀλυνθοφόρος συνκῆ 5, 1, 8.
 ὀλύρα ὁμοιόπυρον 8, 1, 3. πο-
 λύλοπον 8, 4, 1. 8, 9, 2.
 ὀμαλῆς 3, 3, 2. 1, 5, 3. 9, 3,
 1. C. 3, 13, 3.
 ὀμαλίζειν 5, 2, 3. 5, 9, 8.
 C. 5, 1, 12.
 ὀμαλύνειν 6, 2, 1.
 ὄμβρος C. 3, 3, 3. 3, 20, 4.
 ὀμβρώδης C. 3, 21, 4.
 ὀμιλία 9, 18, 3.
 ὀμίχλη C. 2, 7, 5.
 ὀμιχλώδης πνεῦμα C. 5, 10, 3.
 ἄηρ C. 6, 18, 3.

- ὁμοβλαστάνειν C. 1, 11, 1.
 ὁμοβλαστῆς C. 5, 5, 4.
 ὁμογενῆς ὁμογενῇ καὶ ἐν μιᾷ
 προσηγορίᾳ 3, 3, 6. ἄγρια καὶ
 ἡμέρα 3, 2, 1. τὰ ἄρρενα τῶν
 ὁ. 3, 3, 7. τὰ ὁ. καθ' ἕκα-
 στον γένος 8, 3, 1. τῶν ὁ. τὰ
 ὁμοειδέστερα C. 1, 22, 1. τὰ
 κευχωρισμένα τῶν ὁ. C. 1, 11,
 1. τὸ ἴδιον ἐν τοῖς ὁμογενέσι
 θαναμάζεται C. 1, 20, 2. — 1,
 18, 1. 1, 9, 2. 1, 13, 3. 3,
 4, 1. 3, 8, 1. 3, 18, 1. 4,
 1, 1. 5, 1, 12. 8, 4, 1. 8,
 8, 1. C. 1, 5, 5. 1, 18, 3.
 ? 1, 20, 2. 2, 4, 8. 2, 7, 3.
 2, 10, 1. 2, 15, 3. 2, 17, 2.
 2, 19, 1. 3, 19, 3. 4, 4, 2.
 4, 11, 1. 4, 13, 1. 5, 2, 3.
 5, 5, 2. 6, 3, 5. 6, 6, 2. — 6,
 14, 2. 6, 16, 1.
 ὁμοειδῆς C. 1, 4, 1. 1, 22, 1.
 3, 6, 6.
 ὁμοιόκριθα 3, 1, 1. 8, 9, 2.
 C. 4, 5, 2.
 ὁμοιομερῆς 1, 2, 1. μᾶλλον
 τὰ φυτὰ τῶν ζώων C. 5, 2, 1.
 ὁμοιον τὸ quid possit C. 1, 22,
 2. τὸ ὁ. ἐπὶ τὸ ὁ. φέρεται 2,
 5, 4. τὰ ὁμοια ζητεῖ τὸ ὁμοιον
 2, 7, 2.
 ὁμοιοπαθῆς 5, 7, 2. C. 1, 6,
 2, 4.
 ὁμοιόπυρα 3, 1, 1. 8, 9, 2.
 C. 4, 5, 2.
 ὁμοιοσχήματος C. 6, 2, 4.
 ὁμοιοσχήμων 4, 2, 4. 6, 2,
 1. 7, 3, 5.
 ὁμοιοφόρος φύσις ἀμπέλων 4,
 13, 5.
 ὁμοιόφλοιος C. 1, 6, 2, 4.
 ὁμοιώσις 7, 4, 3. C. 5, 3, 5.
 ὁμοκαρπεῖν C. 1, 11, 1.
 ὁμολογούμενα τὰ C. 5, 3, 7.
 ὁμόστοιχος C. 6, 6, 3.
 ὁμοσχήμων βότρυς 4, 2, 4.
 ὁμόχρους 9, 4, 10.
- ὄμφακώδης 3, 13, 6.
 ὄμφαλὸς 3, 7, 5.
 ὄμωνυμία 7, 15, 4. 9, 12, 5.
 C. 1, 18, 3. 4, 16, 3.
 ὁμώνυμος 2, 6, 11. 7, 15, 3.
 9, 10, 1. 9, 12, 5. 9, 16, 3.
 C. 1, 22, 1.
 ὄνησις 7, 13, 3. C. 2, 6, 1.
 ὀνινάναι C. 6, 4, 6.
 ὀνίνιοι 4, 6, 8.
 ὀνοθήρας 9, 19, 1.
 ὄνομα κοινὸν C. 4, 11, 2.
 ὀνόπυξος ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
 ὄνος 4, 3, 6.
 ὀνοχειλὲς 7, 10, 3.
 ὄνυξ σιδηροῦς 4, 2, 1. 9, 6, 2.
 ὀνωνὺς spinosa 6, 1, 3. 6, 5, 1.
 describ. 6, 5, 3.
 ὀξίνη 9, 11, 1. 9, 20, 4.
 ὀξύη describ. 3, 10, 1. flos 3,
 3, 8. radix 3, 6, 5. μονογε-
 νὲς 3, 10, 1. ἐλάτη similis ibd.
 λευκή ἐν τῷ ὄρει ibd. ἄσαπῆς
 ἐν ὕδατι 5, 4, 4. usus ligni 5,
 7, 6. in Latio 5, 8, 3. — ὀξύα
 est 5, 6, 4. — 3, 11, 5. 5, 7, 2.
 ὀξύακανθος ἄγριον ἀείφυλ-
 λον 1, 9, 2. 3, 3, 1. βλάστη-
 σις 3, 4, 2. καρπὸς 3, 4, 4.
 6, 8, 3. — 4, 4, 3.
 ὀξύῦνος 5, 7, 2.
 ὀξύκεδρος 3, 12, 3.
 ὀξύνειν 4, 3, 4.
 ὀπίζειν 7, 6, 2. 9, 1, 3. 7. 9,
 8, 2. 9, 11, 8. 9, 14, 4. C.
 6, 11, 15.
 ὀπισθόκαρπος 5, 2, 3.
 ὀπισθοχειμῶν C. 2, 1, 6.
 ὀπισμὸς 9, 8, 2, 3.
 ὀπιτίων inter βολβῶδη 7, 13, 9.
 ὀποβάλασμον 4, 4, 14. C. 6,
 18, 2.
 ὀπὸς ἐν τισιν τὸ ὑγρὸν 1, 2, 3.
 σιλφίου 6, 3, 2. κεντανρίου
 9, 11, 6. συνῆς C. 3, 3, 2. φαρ-
 μακώδεις 7, 6, 2. 9, 1, 7. δα-
 κρυώδης 9, 8, 2. αὐτόματος

- συνίσταται 9, 8, 2. οὐ πάν-
 των γεννητικὸς 1, 4, 6. πῆξις
 C. 2, 9, 7. δύναμις C. 1, 16,
 7. σωματωθέντες χρήσιμοι C.
 6, 11, 14. — 4, 2, 3. 6, 4, 7.
 7, 11, 4. 9, 1, 1. 9, 8, 1.
 9, 15, 4. C. 1, 17, 4. 1, 21,
 6. 5, 4, 2. 5, 9, 5. 8. 5, 16,
 4. 6, 11, 16.
 ὁ πώδης 4, 4, 12. 4, 14, 2. 7,
 2, 4. 7, 4, 5. 9, 1, 1. C. 2,
 15, 6. 6, 6, 5. 6, 13, 3.
 ὁ πῶρα 9, 20, 3.
 ὁ ραῖν C. 1, 6, 2. 3. 1, 13, 1.
 2, 17, 10. 3, 2, 6. 3, 3, 1.
 3, 4, 4. 3, 23, 1. 4, 9, 6.
 ὁ ρανον 5, 7, 4. 9, 3, 4.
 ὁ ρεινὰ 1, 8, 1. 3, 3, 1 — 3.
 3, 11, 5.
 ὁ ρεινὸς αἰξ 9, 18, 3.
 ὁ ρειπτελέα 3, 14, 1.
 ὁ ρεξις 2, 7, 2.
 ὁ ρεοσέλινον 7, 6, 3.
 ὁ ρεοτύποι 3, 3, 7. 3, 12, 4.
 4, 13, 1. — ὁ ρεῖντοι C. 5, 11, 3.
 ὁ ρθάκανθος 3, 18, 11.
 ὁ ρθιος 3, 6, 3.
 ὁ ρθός C. 3, 5, 4.
 ὁ ρθοφνής 1, 5, 1. 2, 6, 4. 3,
 8, 4. 3, 9, 5. 3, 10, 1. 2. 3,
 12, 9. 3, 13, 1. 3, 14, 2. 3.
 3, 18, 4. 4, 1, 4.
 ὁ ρθοφνία 2, 8, 5. C. 2, 9, 2.
 ὁ ρίγανον αἰφύλλον 1, 9, 4.
 fructus 1, 12, 1. — ὁ ρίγανος
 7, 2, 1. C. 4, 3, 3. — 7, 6,
 1. C. 6, 5, 4.
 ὁ ρμασθαι C. 2, 10, 2. 2, 15,
 6. 3, 13, 3. 4, 5, 7.
 ὁ ρμη ἀξήσεως C. 1, 12, 8. 1,
 19, 5. πέψεως C. 3, 16, 3.
 εἰς τὸ μήκος C. 6, 11, 9. δέν-
 δρον C. 5, 1, 11. φνσική C.
 2, 15, 2. ἐπὶ πλέον τοῦ συμ-
 μέτρον C. 5, 11, 2. ἀθρόα C.
 1, 20, 1. — C. 1, 13, 9. 3, 3,
 3. 3, 23, 5. 5, 4, 1. 5, 9, 10.
 ὁ ρμητικὸς 9, 18, 10.
 ὁ ρμινον 8, 1, 4. 8, 7, 3.
 ὁ ρνις μεταβολὴ χρημάτων C.
 5, 7, 3. ἀλλοίωσις κατὰ τὰς
 ᾤρας C. 4, 5, 7. C. 6, 4, 6.
 ὁ ροβάγχη 8, 8, 4. C. 5,
 15, 5.
 ὁ ροβιαῖος 8, 5, 1.
 ὁ ροβος πλαγιόκανλος 8, 3, 2.
 ἀδιάφρακτος 8, 5, 2. λοβος
 στρογγύλος 8, 5, 3. enecatur
 ab orobanche C. 5, 15, 5. — 2,
 4, 2. 3, 13, 6. 7, 5, 4. 7,
 6, 3. 8, 1, 4. 8, 2, 5. 8, 8,
 4. 8, 10, 1. 8, 11, 2. 6. 9,
 20, 1. C. 2, 18, 1. 3, 10, 3.
 4, 2, 2. 4, 11, 1.
 ὁ ρόδαμνος 9, 16, 3.
 ὁ ρος 3, 2, 5. 6. 3, 3, 2. 6, 8, 6.
 ὁ ρρος 3, 9, 2. 9, 2, 5.
 ὁ ρρώδης C. 5, 9, 7.
 ὁ ρτυξ 7, 11, 2.
 ὁ ρύζα 4, 4, 10.
 ὁ ρρχις 9, 18, 3.
 ὁ ρρχος 4, 8, 4.
 ὁ ρκαλσις 2, 7, 5.
 ὁ ρμη βαρεῖα 6, 2, 6. δριμεῖα
 ibd. C. 6, 20, 3. ἀκρατος 6,
 6, 5. μαλακή 6, 7, 4. C. 6,
 15, 3. 5, 7, 1. θηλυτέρα C.
 6, 15, 4. ἀμυγῆς 6, 17, 1. σκλη-
 ρὰ 6, 20, 3. ἀρίστη ἢ μέση
 2, 16, 1. ιδεῖαι ἑπτα 6, 4, 1.
 οἰκεῖται 6, 5, 5. διὰ πέψιν γί-
 νεται 6, 16, 1. 2. — C. 5, 7,
 1. 6, 1, 1. 6, 5, 1. 6, 9,
 1. 6, 12, 3. 6, 14, 2. 8. 6,
 17, 4.
 ὁ ρμώδης C. 2, 16, 1. 6, 3, 2.
 6, 9, 1. 4. 6, 15, 2.
 ὁ ρπρια 2, 4, 2. 4, 6, 7. 8, 1,
 1. 5. 8, 2, 8. 8, 4, 6. 8, 5,
 1. 8, 6, 5. 8, 8, 6. 8, 10, 2.
 C. 4, 11, 1. 4, 12, 13. 4, 14,
 2. 4, 15, 1. — πάντα ἔλλοβα
 8, 5, 2.
 ὁ ρτλιγγες 3, 18, 5

- ὄστρακον 4, 4, 3. 4, 6, 7.
 ὄστρακὸς δερμα 4, 6, 8.
 ὄστρακώδης 1, 11, 3.
 ὄστρῦα 3, 3, 1. 3, 6, 1. 3, 10, 3. C. 5, 12, 9. = ὄστρως descr. 3, 10, 3.
 ὄστρυνῖς 1, 8, 2.
 ὄστρώδης 3, 18, 5. 5, 18, 2. 4.
 ὄσφραίνεσθαι ἄμπελος 4, 16, 4.
 ὄσφρησις C. 6, 5, 2. 6, 9, 3. 6, 14, 2. 6, 17, 10.
 ὄσφρς 9, 13, 6.
 οὔα radices 3, 6, 5. C. 2, 8, 2. 6, 16, 1.
 οὔιγγον in Aegypto 1, 1, 7.
 ὑπόγειον 1, 6, 9. describ. 1, 6, 11.
 οὐλὸς σέλινον 2, 4, 3. 9, 4, 3. C. 5, 6, 7. — δένδρον 3, 9, 6. ξύλον 3, 11, 1. 2. 4, 1, 4. ὄζα 3, 11, 1. C. 6, 11, 8. τὰ οὐλα πικρὰ 5, 3, 3. 7. δύσεργα 5, 5, 1. — 3, 9, 8. 3, 17, 3.
 οὐλότης 1, 8, 6. 5, 2, 3. ξύλων C. 6, 11, 8.
 οὐλόφυλλος 7, 4, 4.
 οὐράνια τὰ 2, 4, 4. 4, 14, 8. 4, 7, 8. C. 2, 4, 4. 2, 5, 5. 3, 8, 3. 3, 11, 3.
 οὐρητικὸς 9, 13, 6.
 οὔριος 2, 9, 5.
 οὔρος 3, 17, 5.
 οὐσία ἐπέτειος 1, 1, 2. ὅλη 1, 14, 3. δένδρον 4, 13, 4. C. 2, 19, 6. φρυτῶν 6, 6, 3. ἴδιαι C. 1, 1, 1. — 1, 2, 4, 7. 1, 14, 4. C. 1, 11, 4. 4, 6, 7. 4, 7, 1. 5. 4, 8, 4. 5, 5, 4. 5, 11, 2. 6, 1, 1. 6, 2, 3. 6, 4, 3. 6, 6, 5. 6, 7, 2. 6, 17, 1.
 ὀφθαλμία 9, 11, 10. 9, 20, 4.
 ὀφθαλμὸς ἐν ἀμπέλῳ ὡς ὄζος 1, 8, 5. οἱ ὁ. παρὰ τὰ φύλλα 3, 17, 3. — 3, 8, 6. C. 1, 6, 1. 3, 13, 3. 3, 15, 2. 5, 1, 12. 5, 9, 13. 5, 12, 10.
 ὀφεις ἄποτα 4, 3, 6. — 4, 4, 13. C. 4, 9, 2.
 ὀχετεία C. 3, 7, 6. 5, 6, 7.
 ὀχετεύεσθαι 5, 5, 2.
 ὀχετὸς 3, 1, 5. 7, 5, 2. 7, 6, 3. C. 5, 12, 5.
 ὀψια 8, 2, 8. 8, 4, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 8. 1, 18, 3. 2, 9, 8. 3, 23, 2. 4, 11, 2.
 ὀψιανθεῖν 6, 2, 6.
 ὀψιανθῆς 6, 4, 4. 6, 6, 10.
 ὀπιβλαστεῖν 1, 9, 6. 6, 2, 6.
 ὀπιβλαστῆς 1, 14, 3. 6, 5, 4. 6, 6, 10. 7, 10, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 8.
 ὀπιβλαστος 3, 4, 2. C. 1, 10, 7.
 ὀπιζειν 5, 4, 1.
 ὀψικαρπεῖν C. 1, 17, 9.
 ὀψικαρπία 3, 2, 1.
 ὀψικαρπος 1, 14, 3. 3, 4, 6. 5, 1, 3. C. 1, 10, 7. 1, 17, 4. 6. 2, 8, 1. 3, 7, 9. 6, 7, 8.
 ὀψιμα 8, 2, 8.
 ὀψιότης C. 1, 17, 1. 4, 11, 9.
 ὀψίσπορα 3, 1, 4. C. 2, 12, 4.
 ὀψισπορεῖν 8, 6, 5.
 ὀψιτομος C. 3, 2, 3.
 ὀψιφόρος C. 1, 17, 9.

Π.

- Παγκαρπία 9, 8, 7.
 πάγος 4, 14, 13. C. 2, 1, 2. 5, 12, 2. 5, 13, 1. 2.
 παγώδης γῆ 2, 4, 12.
 πάθος 4, 1, 3.
 παιδεῖα τῶν φρυτῶν C. 3, 8, 4.
- πάθος 1, 1, 1. τὸ συμβαῖνον 4, 3, 11. ἀναιροῦντα 4, 14, 11.
 βιαῖα C. 5, 8, 1. 5, 15, 1. σωματικὸν C. 4, 5, 7. φυσικὸν C. 6, 8, 11. κοινὰ C. 2, 19, 6.
 ἴδια C. 5, 10, 3. — 8, 4, 2.

- 9, 18, 10. C. 2, 13, 3. 4, 4,
4. 4, 5, 7. 5, 3, 3. 5, 4, 2.
5, 7, 3. 6, 1, 2. 6, 4, 7.
παθήματα τὰ ἐν τῷ ἄερί C. 5,
8, 1.
παθητικός C. 1, 22, 3. 4, 12,
13. 5, 6, 12.
παιδογόνον ὕδωρ 9, 18, 10.
παιωνία 9, 8, 6.
παλάθη 4, 2, 10.
παλαιὰ τὰ C. 4, 3, 6. 7.
παλαιοῦσθαι C. 6, 7, 5. 6,
14, 10.
παλαιστιῶνος 4, 6, 4.
παλιμβλαστεῖς καυλοὶ 7, 2, 4.
C. 2, 15, 6. 4, 8, 5.
παλίονρος θάμνος 1, 3, 1.
πτορθάκανθος 6, 1, 3. 1, 5,
3. arborescit 1, 3, 2. folia
1, 10, 6. βλάστησις 3, 4, 2.
fructus 3, 4, 4. species 3, 18,
3. describ. 4, 3, 3. — 3, 11,
2. 3, 18, 1. 4, 4, 1. 4, 3, 2.
4, 8, 1. 4, 12, 4.
παλίσκιος 1, 8, 1. 4, 1, 1. 5,
1, 12. 5, 9, 2. 9, 2, 3. 9, 13, 6.
πάμμεστον 3, 15, 3.
πάμφαγος 9, 15, 4.
πανάκεια 9, 15, 7.
πάνακες e quo χαλβάνη 9, 7,
2. 9, 9, 2. inter ἀρώματα 9,
7, 3. π. τὸ ἀσκληπίειον 9, 8,
7. genera 9, 11, 1. 4. — 9, 9, 1. 2.
πανσέληνα 8, 10, 2. C. 3, 22,
2. 4, 14, 3.
παντάδουσα 6, 5, 1.
πάππος 7, 7, 1.
παπποσπέρματα 7, 3, 2.
παππῶδες σπέρμα 6, 4, 11.
6, 6, 6.
πάπυρος in Aegypto 4, 8, 2.
describ. 4, 8, 3. 6, 3, 1.
παραβλαστάνειν 2, 6, 11. 3,
7, 1. 4, 13, 3. 5, 1, 3. 7,
13, 4. caussa τοῦ π. explicatur
C. 1, 3, 4. 2, 15, 5. 5, 15, 4.
παραβλάστη 1, 2, 6.
παραβλάστημα 4, 9, 2.
παραβλάστησις 4, 9, 3. 5, 1,
8. 7, 1, 8. C. 1, 3, 3. 2, 11, 5.
παραβλαστητικά 1, 3, 3. 1,
5, 1. 7, 11, 3. 8, 4, 2.
παραβλαστινός 7, 8, 2. C.
5, 6, 3.
παραγείνιος 4, 6, 7.
παραγίνεσθαι 6, 6, 6. 6, 7,
1. 7, 1, 6.
παράδεισος 4, 4, 1. 4, 5, 6.
5, 8, 1. 9, 6, 1. 4.
παράδοξα C. 2, 17, 3.
παράθριγκίζειν 3, 18, 12.
παραιρεῖσθαι 4, 13, 5. 4,
15, 1. 5, 5, 5. τροφήν 4, 16,
5. C. 5, 9, 11.
παρακαθιέναι 8, 2, 3.
παρακανθίζειν 1, 10, 5. 6.
8. 3, 6, 1.
παρακαταπηγνύναι 8, 3, 2.
παρακανθίζειν 6, 2, 8.
παρακεντεῖν 5, 9, 4.
παρακινεῖν 5, 5, 3. C. 6, 7, 6.
παρακόλλημα 5, 7, 6.
παρακολουθεῖν 6, 4, 8. C.
1, 22, 4.
παρακμάζειν 9, 4, 7. C. 1, 16, 3.
παρακονᾶν 5, 5, 1.
παραλιθαίνειν 3, 8, 3.
παράλιος τιθύμαλλος 9, 11, 7.
παραλλαγή 2, 3, 2. καρπῶν
3, 4, 1. 5. φύσεως C. 2, 7, 2.
τόπων C. 2, 7, 5. κατὰ γένη C.
2, 19, 6. μερῶν C. 6, 12, 2. —
5, 1, 12. 6, 6, 5. 8, 8, 6. C.
1, 6, 2. 1, 20, 4. 2, 3, 2. 2,
4, 10. 4, 9, 4. 5, 3, 2.
παράλλαξις 6, 2, 8.
παραλλάττειν 1, 12, 3. 3, 4,
3. 4, 9, 2. 4, 13, 3. 5, 1, 3.
5, 1, 7. 11. 5, 6, 3. 6, 6, 5.
7, 1, 5. 8, 11, 5. ταῖς ὥραις
C. 1, 10, 1. οἱ χρόνοι τῆς
φυτείας C. 3, 11, 6.
παραλόγος C. 1, 3, 2. 2, 15,
1. 4, 6, 6.

- παραλυπεῖν C. 1, 6, 7.
 παραμίσγειν 9, 7, 2.
 παρανθῆειν 7, 11, 3, 4. 8, 2, 5.
 παραπάττειν C. 5, 6, 10.
 παραπείδειν C. 4, 4, 7.
 παραπειράσθαι 4, 16, 2.
 παραπελεκεῖν 4, 16, 2. C. 5, 4, 7.
 παραπλάγιος 4, 12, 2.
 παραποτάμια 3, 2, 4. 4, 5, 6.
 παρασημασία 3, 12, 3.
 παρασκευῇ 2, 4, 1. συνεργεῖ
 τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος C. 3, 1, 1. τῶν περιττῶν C. 5, 5, 1. — C. 4, 4, 5. 5, 1, 1. 6, 3, 3.
 παρασπὰς γένεσις ἀπὸ π. 2, 1, 1. κοινοτάτη 2, 1, 3. ἀπὸ π. οὐδὲν φύεται τῶν μὴ παραβλαστηνόντων 2, 5, 3. ἀπὸ π. ταχίστη γένεσις 2, 2, 4. — 3, 3, 1. 3, 12, 3. 6, 9. 6, 7, 3. 7, 2, 1. C. 1, 1, 3. 1, 3, 1. 1, 4, 2.
 παρασπειρόμενα C. 3, 10, 3.
 παραστρέφειν 5, 5, 3. — παραστραμμένον δένδρον 4, 1, 6. μήτρα 5, 1, 11.
 παράταξις C. 1, 6, 1.
 παρατείνειν C. 1, 10, 4.
 παρατέμνειν 6, 3, 2.
 παρατηρεῖν 4, 14, 14.
 παραναίνεσθαι C. 3, 7, 4.
 παραφιέναι 7, 4, 12.
 παραφνᾶς 2, 2, 4. C. 1, 2, 2.
 παραφύεσθαι 3, 6, 3. 3, 12, 1. 3, 17, 3. 6, 5, 4. 7, 2, 2. 5. 7, 7, 4. 3, 18, 9. 4, 8, 13. C. 3, 19, 3. 5, 15, 5.
 παράφυσις 7, 2, 5. C. 3, 10, 8.
 παραφυτευσόμενα C. 3, 10, 3. 5, 15, 4. — εἰν C. 6, 19, 1.
 πάρδαλις C. 6, 5, 2. 6, 17, 9.
 πάρεγγυς C. 6, 17, 9.
 παρεγκλίνειν C. 6, 17, 3.
 παρῆς δύεσθαι C. 4, 13, 6.
 παρῆς δυνσις C. 1, 7, 2. 5, 12, 5.
 παρῆς πίπτειν C. 5, 16, 1.
 παρεκβαίνειν 3, 1, 5.
 παρεκτείνειν C. 1, 13, 9. 1, 17, 9.
 παρενιαυτοφόρα C. 1, 20, 3.
 παρενοχλεῖν C. 6, 20, 4.
 παρθένιον λάχανον 7, 7, 2.
 παριέναι 5, 3, 6.
 παρισόχρονος C. 1, 18, 3.
 παρίστασθαι C. 6, 7, 5. 6, 14, 10. 6, 16, 5.
 παροιμία C. 3, 23, 4.
 παροιμιάζεσθαι 7, 7, 2. 8, 7, 6.
 παροργίζεσθαι 9, 16, 6.
 παρουσία ἀέρος C. 5, 12, 7.
 παροχετεύεσθαι C. 5, 17, 4.
 παροχλεῖν θίξαι C. 5, 10, 5.
 πάρονδρα ἐνανξῇ 3, 6, 1. 3, 13, 7. 4, 13, 2. C. 2, 7, 3. 2, 11, 1. 5, 16, 2.
 πάρωρος καρποτομία C. 5, 1, 2. ἐπιρροή C. 5, 6, 1. πνεύματα C. 4, 13, 4.
 πάσχειν ὑπὸ τῶν ἐναντίων C. 3, 2, 1. — τὸ πάσχον C. 6, 2, 1.
 πατεῖσθαι φιλεῖ ὁ κρόκος 6, 6, 10.
 πάτος 6, 6, 10.
 πάτταλος 2, 2, 11. 2, 5. 5. 2, 7, 6. C. 1, 17, 10. 2, 14, 1. 3, 12, 1. 5, 6, 7.
 πάχνη C. 3, 20, 7. 5, 12, 11. 5, 13, 1. 6.
 παχύκάλαμος 8, 9, 3. C. 3, 21, 2.
 παχύκλυτος 6, 2, 6.
 παχύνειν 5, 13, 4. 6, 16, 2.
 παχύνσις C. 6, 11, 1. 6, 16, 2.
 παχύρριζος 3, 11, 3. 3, 13, 3.
 παχύφλοιος 1, 5, 2.
 πεδεινὸς et πεδινὸς 1, 8, 1. 2, 5, 6. 7. 3, 3, 2. 3, 11, 2. 5.
 πεδίον 3, 3, 2.
 πέξις 1, 6, 5.
 πεινῆν 8, 6, 2.
 πελάγιος 4, 6, 5.

- πελεγκᾶσθαι 3, 8, 7.
 πελέκησις 4, 16, 2. δένδρων
 5, 1, 9.
 πελέκητον ξύλον 5, 5, 6.
 πελεκῖνος 8, 8, 3.
 πέλιος 3, 17, 5.
 πελίωμα 9, 20, 3.
 πέλτη 4, 4, 4.
 πενταετής 2, 6, 7.
 πεντάοζος 1, 8, 3.
 πενταπετὲς s. πεντάφυλ-
 λον 9, 13, 5.
 πεντάστοιχος κριθή 9, 4, 2.
 πεντεγκέφαλος 2, 6, 9.
 πεντηκοντάχοα 8, 7, 4.
 πέπανσις καρπῶν οὐ κατὰ τὴν
 βλάστησιν 3, 4, 1. C. 1, 14, 3.
 ἐνδεής C. 1, 13, 2. βραχύτε-
 ραι τῶν γλυκυτέρων C. 1, 17,
 3. ἀφαιρεθέντων C. 2, 8, 2.
 φυσική ibd. — C. 1, 14, 3. 1,
 16, 6.
 πεπειρὸς 3, 6, 9.
 πέπερι 9, 20, 1.
 πέρας C. 5, 18, 2.
 περιδίκιον inter ποώδη, radice
 crassa 1, 6, 5.
 περιαιρεῖν φλοιὸν 3, 17, 1.
 κύκλω 4, 15, 1.
 περιαίρεσις 5, 17, 1. C. 5, 16, 1.
 περιαλείφειν 9, 3, 4.
 περιαλλόκανυλα 7, 8, 1. C.
 2, 18, 2.
 περιάπτειν C. 2, 9, 9.
 περιάπτον 9, 9, 3. 9, 19, 2.
 περιβοθροῦν C. 5, 13, 1.
 περιδεῖν C. 1, 6, 6.
 περιενίστασθαι C. 2, 10, 2.
 περιέχειν τὸ περιέχον 1, 11, 1.
 3, 4. ζωογονεῖ C. 4, 15, 2. ἀήρ
 C. 3, 17, 4. ἰσχυρὸς τοῦ π. C.
 4, 8, 2. τὸ π. τὸν καρπὸν C.
 4, 6, 8. 5, 18, 4. — C. 1, 15,
 2. 1, 17, 7. 2, 3, 4. 3, 3,
 3. 4, 12, 12. 4, 1, 4. 4, 3,
 1. 4, 6, 7. 4, 11, 16. 5, 4,
 3. 5, 6, 7.
 περιῖστασθαι ὥρα C. 2, 11, 2.
 περικαθαίρειν 4, 11, 6. 4,
 13, 5. 9, 7, 4.
 περικάθαρσις ῥιζῶν 5, 9, 11.
 περικαίνειν C. 2, 3, 8.
 περικαρπιάκανθος 6, 1, 3.
 6, 3, 3.
 περικάρπιον 1, 11, 5. οὐδὲν
 σχήμα εὐθύγραμμον ἔχει 1, 12,
 1. C. 6, 6, 5. ὁ χυλὸς ἐν τοῖς
 π. κατεργασίαν λαμβάνει 1, 12,
 1. πέψις C. 6, 8, 3. καλνκῶ-
 δες 3, 5, 7. σαρκώδη 1, 19,
 2. C. 4, 2, 1. δερματικά, ξυ-
 λώδη ibd. πρότερον ἢ ὁ καρ-
 πὸς καὶ τὸ σπέρμα C. 1, 21,
 1. — 1, 13, 3. C. 1, 6, 1. 1,
 7, 4. 1, 19, 1. 2. 3, 9, 4. 3,
 10, 2. 4, 1, 2. 5. 6, 8, 7.
 περικατάγνυσθαι 3, 7, 4.
 περικαταλαμβάνειν 3, 16, 1.
 4, 2, 5. 7, 10, 4. C. 2, 8, 1.
 περικατάληψις 7, 10, 3.
 περικεφαλαία morbus quercus
 3, 8, 7. 3, 13, 4.
 περικλᾶν 4, 6, 10.
 περικλείειν 4, 4, 1.
 περίκομος φυτεῖα 3, 8, 4. 3,
 12, 5. 3, 17, 5.
 περικοπή 5, 4, 7.
 περικόπτειν 4, 16, 1. 5.
 περιλέπessθαι 6, 4, 10.
 περιλαμβάνειν 3, 13, 1. C.
 1, 17, 8. 2, 10, 1. 4, 6, 7.
 περιλοπίζειν 3, 15, 2.
 περιμέτρος 3, 13, 1. 3, 17, 5.
 4, 12, 4.
 περίμητρον ξύλον 3, 9, 3. 6.
 περίοδος C. 1, 13, 1.
 περιοχή C. 1, 17, 4. 1, 19, 2.
 περιπάττειν ἄλλας 2, 6, 2. 9,
 1, 7.
 περιπλάττειν 5, 5, 6. 9, 20, 2.
 περιπλέκειν C. 5, 5, 3. 5, 15,
 4, 6.
 περιπλύνειν C. 4, 14, 4.
 περιπνους 5, 1, 11.

περιποιεῖν 9, 3, 4.
 περιπτίσσειν 4, 4, 10. 9, 16, 9.
 περιρρεῖν 4, 8, 9.
 περισάξις C. 5, 6, 6.
 περισάττειν C. 5, 6, 5.
 περισκελῆς 9, 10, 4. C. 2, 3, 3. 5, 14, 8.
 περισκεπάξουσθαι 5, 4, 3.
 περισκεπῆς ὥρα τῷ ἀέρι 7, 1, 4.
 περισπᾶν 1, 16, 2.
 περισταχυνώδεις μίσχοι 4, 12, 2.
 περιστέγουσθαι C. 1, 19, 3.
 περιτάσις C. 4, 12, 11.
 περιτείνειν C. 4, 12, 11.
 περιτέμνειν 2, 4, 6.
 περιττός quod natura sua fortius est 3, 3, 3. φύλλον foliolum impar 3, 12, 7. eximius 9, 7, 2. nomen στύχρον 9, 11, 5. τὰ π. καὶ ἴδια τῶν δένδρων C. 2, 7, 1. τὰ π. τῶν καρπῶν C. 5, 1, 1. — 3, 15, 4. 9, 7, 3. 9, 15, 2. C. 5, 5, 1.
 περιττώσις φυσικὴ C. 2, 10, 1. sterco avium C. 2, 17, 5.
 περιττώμα C. 1, 19, 4. 6, 10, 4. 6, 11, 5. φυσικὸν 6, 11, 9.
 περιττωματικὸς ὕλη C. 6, 12, 5. 6, 6, 8. 6, 17, 9.
 περιφέρεια φύλλον 3, 10, 5.
 περιφερῆς 1, 10, 1. 5. 3, 18, 7. 8, 3, 1.
 περιφλεῦσαι 9, 5, 3.
 περιφλοῖσμός C. 5, 15, 1.
 περιφορὰ 3, 2, 5.
 περιφύεσθαι 3, 7, 1. 4, 16, 2. 8, 11, 4.
 περιφύειν C. 5, 5, 4.
 περιφύσις 5, 2, 2.
 περιχαράσσειν 3, 12, 5. 3, 14, 1.
 περκάζειν βότρυς 2, 7, 5. 3, 4, 4. 9, 11, 7. C. 3, 16, 3.
 περσέα in Aegypto 3, 3, 5. 4, 2, 1. descr. 4, 2, 5. 8.
 περσικὴ καρύα 3, 6, 2.

περσικὴ μηλέα 1, 11, 4. — ὄν μῆλον 4, 4, 2.
 πέρσιον 2, 2, 10. C. 2, 3, 7.
 περυσινὸς καρπὸς 3, 5, 4. 3, 12, 4.
 πεσσός 9, 20, 4.
 πέτασος 4, 8, 7. 9.
 πευκέδανον 9, 14, 1. 9, 15, 5. 9, 20, 2.
 πεύκη ἄγριον αἰθύλλον 1, 9, 3. 3, 3, 3. 1, 3, 6. ἡμεροῦται 3, 2, 3. μακροστελέχης καὶ ὀρθοφυῆς 1, 5, 1. C. 3, 7, 4. ὀζώδης 1, 5, 4. 1, 8, 1. ὄζου ἐξ ἴσου 3, 5, 3. μήτρα ξυλώδης 1, 6, 1. radix 1, 6, 3. 5. 2, 5, 2. 3, 6, 4. folia 1, 10, 4. 6. flores 3, 3, 8. fert κύταρον προκαποπίπτοντα 3, 7, 4. fructus 1, 12, 1. 3, 6, 1. 3, 9, 2. 1, 9, 2. βλάστησις 3, 4, 3. 3, 5, 1. ἔχει κάχρον 3, 5, 5. 5, 1, 4. provenit e semine 3, 3, 1. C. 1, 2, 2. praecisa exsiccatur 3, 7, 1. 3, 9, 5. 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. ὀρεινὴ 3, 3, 1. φιλόψυχρον 4, 5, 1. θερμὴ C. 1, 21, 6. 1, 22, 5. εὐμενῆς πᾶσι C. 3, 10, 5. ligni natura 1, 6, 1. 3, 9, 3. 5, 6, 2. usus 5, 7, 1. 4. 5. πιπτόδης C. 1, 19, 1. 9, 1, 2. 6. 9, 2, 2. 5, 4, 2. 4, 5, 2. 3, 9, 4. 1, 12, 2. genera: ἡμερον καὶ ἄγριον 3, 9, 1. ἰδαία καὶ παραλία ibid. 9, 2, 4. ἀκαρπον γ. 3, 9, 2. 9, 2, 3. ἡ κωνοφόρος 2, 2, 6. C. 1, 9, 1. morbi 5, 4, 4. 3, 9, 5. fert ὑφέαρ C. 2, 17, 1. 8. differt πῖνυς 3, 9, 4., ἐλάτη 3, 9, 7. 4, 5, 2. non in Ponto 4, 5, 3. in Latio 5, 8, 3. — 3, 5, 3. 4, 16, 1. 5, 1, 2. 5, 6, 1. C. 1, 8, 4. 1, 17, 6. 1, 22, 5. 2, 7, 1. 5, 11, 3. 5, 16, 2. 5, 17, 1. 6, 11, 5. 6, 12, 2. 6, 14, 4.

- πεύκινος 5, 7, 2. 5, 9, 3.
 πέψις ἰσχυρά C. 1, 13, 11.
 ἄθροωτέρα C. 1, 17, 3. ὑδα-
 ρῆς C. 1, 17, 4. πρώτη καὶ ἑλα-
 φροτάτη C. 6, 14, 3. προτέρα
 καὶ ἀτελεστέρα C. 6, 16, 2.
 καθαρὰ καὶ εἰλικρινής 1, 12,
 2. ἐνδόσει ὑγρότητος C. 1, 15,
 3. ἐν τῷ περικαρπίῳ C. 1, 16,
 1. αὐτοῦ τοῦ καρποῦ ibd. χυ-
 λῶν C. 1, 16, 8. καὶ ὁσμῆς
 C. 6, 17, 4. 12. ὑπὸ θερμοῦ
 C. 6, 7, 3. ἡ ἄνθησις π. τις
 C. 6, 15, 2. — C. 3, 1, 2. 4,
 3, 4. 4, 4, 1. 4, 6, 5. 4,
 12, 3. 6, 3, 4. 6, 4, 3. 6,
 6, 1. 6, 12, 2. 6, 16, 1.
 πηγάνιον 1, 10, 4.
 πήγανον φρύγανον 1, 3, 1.
 μονοστελεχές 1, 3, 4. αἰφύλλ-
 λον 1, 9, 4. λαχανηρόν 6, 1,
 2. δριμύ C. 6, 16, 7. salsu-
 ginem amat C. 2, 5, 3. — 2, 1,
 3. 6, 7, 3. 7, 2, 1. 2. 7, 4,
 1. 7, 5, 1. 7, 6, 1. 9, 4, 2.
 9, 6, 1. C. 1, 4, 2. 3, 17, 1.
 3, 19, 2. 5, 6, 10. 6, 4, 7.
 6, 14, 7. 6, 20, 1.
 πηγνύναι πεπηγώς 6, 17, 5.
 C. 5, 12, 10.
 πηδᾶν ἄνθραξ 3, 8, 7. 5, 9, 1.
 πηδός? 5, 7, 6.
 πηκτικὸς C. 5, 14, 3. 6, 1, 3.
 πηλώδης C. 6, 19, 5.
 πημαίνεσθαι 6, 4, 5.
 πηνίον 6, 4, 5.
 πῆξις ὁποῦ 9, 1, 5. C. 6, 11,
 16. δένδρων C. 5, 12, 2. 6,
 17, 5.
 πηροῦν C. 1, 5, 5. 1, 14, 2.
 2, 11, 8. 3, 5, 1. 5, 12, 1.
 5, 17, 7.
 πῆρωσις 2, 4, 3. 4, 14, 8.
 πιέζειν 4, 15, 1. 5, 2, 2. C.
 2, 1, 3. 2, 10, 2.
 πείρα γῆ C. 2, 4, 2. 3. — δᾶς
 9, 3, 1.
 πικρία C. 6, 10, 7.
 πικρὸς 7, 11, 4.
 πικρὸς defin. C. 6, 1, 3. τὸ
 πικρὸν ἄτροφον καὶ δύσχυλον
 C. 2, 5, 4. C. 6, 16, 8.
 πίλησις C. 2, 1, 4. 5, 8, 3.
 πιλοῦσθαι C. 1, 12, 3. 2, 3,
 3. 3, 23, 3. 5. 4, 7, 1. 5, 4, 2.
 πῖλος δρυὸς 3, 7, 4. in nym-
 phaea 4, 8, 7.
 πινάκιον 3, 9, 7.
 πίναξ συντοτόμων 5, 5, 1. γρα-
 φόμενος 5, 7, 4.
 πίννα C. 2, 17, 8.
 πιότης 9, 1, 3. C. 6, 11, 6.
 πισὸς leguminosa ἀδιάφρακτος 8,
 5, 2. legumine tereti 8, 5, 3.
 ἐπιπυόκανλος 8, 3, 2. — 8, 1,
 1. 4. 8, 3, 1. 8, 10, 5. C. 3,
 22, 3. 4, 14, 4. 4, 15, 4.
 πίστις 1, 9, 2. C. 1, 16, 8. 4,
 6, 8. 5, 3, 4. 6. 7. 5, 6, 13.
 5, 14, 4. 6, 4, 4. 6, 15, 2.
 πίττα εὐώδης 3, 9, 4. -αν καί-
 ειν 9, 3. -ης γένεσις C. 2, 7,
 2. φθείρει τὰ φντὰ C. 5, 15,
 6. — 9, 2, 3. 6, 11, 9.
 πιττοκαντεῖσθαι 9, 2, 2. 9,
 3, 4.
 πιττοκοπεῖσθαι 5, 4, 5.
 πιττώδης ὕδαρ 3, 1, 6. C. 1,
 5, 1. ὑγρότης 1, 12, 2. 3, 9,
 2. πιττοιδὴς κηλὶς 3, 5, 2.
 — 9, 2, 2.
 πιτύα 9, 11, 4.
 πίτυρον 8, 4, 4.
 πιτυρώδης σπέρμα 1, 5, 4.
 πίτυς ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3.
 3, 3, 3. μήτρα 1, 6, 1. φύλλα
 1, 10, 4. 6. flores 3, 3, 8. κύτ-
 ταρος πιτύνος ibd. βότρως 5,
 1, 4. germinatio et fructificatio
 3, 4, 5. κάχρον ἔχει 3, 5, 5.
 χυλὸς καρποῦ ἐλαιώδης 1, 12,
 7. e semine provenit 2, 2, 2.
 3, 3, 1. adustis radicibus re-
 pullulat 3, 9, 5. praecisa mo-

- ritur 4, 16, 1. C. 5, 17, 3.
δάκρυον 9, 1, 2. *carbones* 5,
 9, 2. *ligni usus* 5, 7, 1. *non*
est in Ponto 4, 5, 3. *ἡ ἀργία*
 3, 3, 1. *ἡ φθοροποιὸς* 2, 2,
 6. C. 1, 9, 2. — 3, 6, 1. 3,
 9, 4. 3, 17, 1. 4, 14, 8. 5,
 1, 2. 5, 7, 3. 5. 9, 2, 2. C.
 1, 17, 6. 5, 17, 6. 6, 12, 3.
 6, 14, 4.
πίων C. 2, 4, 5. 5, 9, 2.
πλάγια 3, 6, 2. C. 3, 5, 4.
πλαγιόκαρπα 1, 14, 2. 3, 18,
 12. 7, 3, 4. 8, 3, 4.
πλαγιόκανυλα 8, 3, 2.
πλακουνητῶδες 4, 10, 4.
πλανώδης γῆ 9, 4, 8.
πλάσις 4, 11, 5.
πλάσμα 4, 11, 5.
πλαστός 9, 4, 10.
πλάτανος *inter κάθυγρα* 1, 4,
 2. 3, 1, 1. 3, 6, 1. 5, 9, 5.
κράδαι 1, 8, 5. *radix* 1, 6, 3.
 1, 7, 1. *folia* 1, 10, 4. 7. 1,
 9, 5. *quomodo φύεται* 3, 1, 3.
βλάστησις 3, 4, 2. *fert βρύα*
σφαιροειδῇ 3, 11, 4. *φλοιορ-*
ραγῆς 4, 15, 2. *ἐν τρίποδι*
χαλκῷ 3, 1, 4. C. 5, 4, 5.
laurus in platano C. 2, 17, 4.
 5, 4, 5. *non in Hadria* 4, 5, 6.
 — 3, 11, 1. 4, 7, 4. 4, 8, 1.
 2. 4, 13, 2. 4, 16, 2. 5, 3,
 4. 5, 7, 3. 9, 11, 6. C. 5, 4,
 7. 5, 16, 2.
πλάτος 4, 6, 10.
πλατύκανυλος 7, 4, 5.
πλατύσχιστον φύλλον 9, 10, 1.
πλατύφυλλος 1, 10, 4. *γένος*
θρόνος 3, 8, 2. C. 6, 18, 4.
πλειὰς ἅμα πλ. 6, 5, 1. *δυο-*
μῆναις C. 3, 23, 1. *ἄχρι πλ.*
 6, 5, 2. *μετὰ πλ.* 7, 7, 3. 7,
 11, 3. C. 3, 7, 9. *μετὰ πλ.*
δύσιν C. 3, 4, 1. 3, 12, 2.
περὶ πλ. δύσιν 8, 1, 2. *πρὸ*
πλ. C. 3, 23, 1.
πλειστοφόρος 3, 7, 6.
πλεκτάνη 8, 8, 4. 9, 13, 6.
πλέον 4, 4, 1. 8, 8, 6.
πλεονάζειν C. 6, 7, 7.
πλεονάκεις C. 5, 14, 2.
πλευροειδῶς 3, 10, 3. 3, 17, 3.
πληθύειν C. 2, 9, 13. 3, 1, 4,
 6, 8, 2.
πλημυρὶς 4, 7, 4.
πλησιάζειν 9, 18, 9.
πληγὴ ἀρχὴ φθορᾶς δένδροις
 C. 2, 11, 6. *φθορὰ βιαῖος* C.
 5, 16, 1. C. 5, 8, 1. 5, 9, 2.
πλοῖα? 1, 20, 2.
πλόκανα 4, 10, 4.
πλόκιμος κάλαμος 4, 11, 1.
πλυντρὶς γῆ C. 2, 4, 3.
πνεῦμα κατάστασις 2, 8, 1. *quid*
faciant C. 2, 2, 4. 5, 10, 4.
qualia esse debeant C. 2, 3, 2.
φορὰ C. 5, 12, 10. *λαμπρὸν*
 C. 4, 13, 4. *νυκτερινὰ βελτίω*
 C. 2, 2, 4. *πόντια* 2, 3, 1.
ἀπόγεια, σκληρὰ, διάτονα *ibid.*
καθεστῶτα C. 3, 12, 3. *ὁμι-*
χλῶδες C. 5, 10, 3. *πάρωρα*
 C. 4, 13, 4. 5, 10, 5. *ἐγχώ-*
ρια C. 5, 12, 11. *ἀποκαίοντα*
 C. 5, 12, 4. *βόρεια* 8, 7, 7.
 C. 4, 13, 4. *ζεφυρικά, νότια*
 8, 7, 7. — 8, 10, 3. C. 3, 6, 9.
 4, 13, 5. 5, 11, 3.
πνευματικὸς C. 4, 12, 5. 6,
 16, 3.
πνευματώδης C. 1, 8, 3. 3,
 6, 9.
πνίγος 9, 6, 2.
πόα *defin.* 1, 3, 1. *radices* 1, 6,
 6. 7, 9, 3. *ἀναβλαστάνει γῆς*
κινουμένης 3, 1, 6. 8, 6, 1.
πόας σπέρματα 7, 5, 2. *ἐπι-*
γειόφυλλον 7, 8, 3. — 8, 7, 1.
 2. 8, 7, 4. 9, 8, 1. 9, 16,
 4. C. 3, 16, 3. 3, 20, 8. 9.
ποάριον *circa Opunta* 1, 7, 3.
 9, 10, 2. *ἐλάττονα* 3, 3, 6.
ποασμὸς 3, 20, 6.

- ποδαγρικὰ 9, 9, 1.
 πόδεια ὑφαίνεται ἐκ βολβοῦ
 ἑριοφόρου 7, 13, 8.
 ποδιαῖος C. 6, 2, 4.
 πόθος flos in tumultis adhibitus
 6, 8, 3.
 ποιητικὸς τῶν ἄκρων C. 6, 16, 8.
 ποικιλία 1, 1, 1. 7, 12, 2.
 ποικιλόκανυλος 7, 4, 6.
 ποιότης τροφῆς C. 5, 8, 2. 6,
 7, 2. 6, 17, 12.
 ποιῶδης radices 1, 16, 11.
 σπέρματα ἐπάγουσιν ὄχετοὶ 3,
 1, 3. comprehenduntur olera et
 frumenta 7, 1, 1. κοινὴ δια-
 φορὰ τῶν π. 7, 8. sunt quae
 flore, alia quae fructu careant 7,
 9, 1. omnibus anni temporibus
 germinant et florent 7, 10, 2.
 multae sponte proveniunt C. 1,
 5, 1. δι' ἀσθένειαν εὐβλαστῇ
 C. 1, 10, 5. — 1, 3, 6. 1, 6,
 5. 6. 1, 9, 4. 1, 10, 4—6.
 1, 13, 1. 3, 18, 8. 6, 1, 1.
 6, 4, 10. 6, 6, 1. 7, 7, 1.
 C. 1, 1, 1. 1, 3, 5. 2, 2, 2.
 2, 15, 6. 4, 4, 11. 6, 11, 10.
 πόσιον σαρκόφυλλον 1, 10, 4.
 ἐρινάζει 2, 8, 3. αἰφύλλον 7,
 10, 5.
 πολλαχῇ 6, 5, 3.
 πολλαχῶς 1, 13, 1. 8, 8, 6.
 πολυάκανθος 6, 4, 3.
 πολυάλφιτος κριθῇ 8, 4, 2.
 πολυάχυρος C. 4, 11, 4.
 πολυβλαστῆς C. 3, 7, 4. 3,
 19, 2.
 πολυβλαστία C. 3, 7, 5.
 πολυγόρος C. 4, 1, 5.
 πολυγώνιος C. 6, 1, 6.
 πολυειδῆς 3, 18, 6. 4, 6, 2.
 C. 6, 17, 13.
 πολυειδία τόπων 3, 2, 5.
 πολύϊνος 3, 10, 3. 3, 11, 1.
 3, 17, 3. 5, 1, 5.
 πολυκάλαμος 8, 4, 3. 8, 9, 2.
 C. 4, 11, 3. 4, 15, 1.
 πολυκαμπῆς C. 6, 10, 3.
 πολυκαρπεῖν C. 2, 11, 3. 10.
 πολυκαρπία C. 4, 8, 1. 5,
 11, 2.
 πολύκαρπος 8, 3, 4. C. 1, 18,
 4. 2, 11, 1. 5, 1, 3. τὰ θε-
 ρινὰ π. C. 4, 15, 2. τὰ π.
 θάττον καταγερᾷ C. 2, 11, 1.
 πολύκανυλος 4, 6, 8. 6, 4, 4.
 7, 2, 7. 8. 7, 8, 2.
 πολύκλωνος 6, 2, 6.
 πολυκλαδῆς 1, 5, 1. -δος 1,
 9, 1. 4, 3, 4. 7, 2, 7. 7, 4,
 4. 8, 2, 3. 9, 4, 2. C. 3, 7, 4.
 πολύλοπος 1, 5, 2. 5, 1, 6.
 8, 4, 1. C. 5, 18, 2.
 πολυμάσχαλος φυτεία 3, 8, 4.
 — 3, 10, 2. 3, 12, 3. 3, 17, 3.
 πολύνομος βοῦς 8, 8, 2.
 πολύνοστος 8, 8, 2. 3, 21, 1.
 πολυοζία 5, 2, 2.
 πολύοζος 1, 8, 5. 3, 13, 3.
 3, 14, 4. 7, 2, 8.
 πολύοπος 4, 2, 2. 4, 7, 5. 9,
 8, 2.
 πολυοσμία C. 6, 16, 6.
 πολύοσμος C. 6, 16, 6.
 πολυπόδιον radix 9, 13, 6. 9,
 20, 4. C. 2, 17, 4.
 πολύπους 4, 6, 8. 9, 13, 6.
 πολυπύρηνοι καρποὶ C. 4,
 4, 12.
 πολυρριζία 3, 10, 6.
 πολύρριζος 8, 2, 3. C. 5, 15, 4.
 πολύσιτος 8, 6, 6.
 πολυσπέρματα 7, 3, 4.
 πολυστελέχης 1, 5, 1.
 πολύστοιχοι κριθαὶ 8, 4, 2.
 πολυσχιδὲς φύλλον 3, 12, 5.
 πολυτοκεῖν C. 1, 22, 1.
 πολυτροφία C. 6, 16, 4.
 πολύτροφος C. 4, 3, 5. 5,
 15, 4.
 πολυῦδρία C. 2, 1, 5. 2, 14,
 1. 4, 4, 12. 5, 9, 9. 6, 18, 7.
 πολυφάρμακος 9, 15, 1. 8.
 πολυφορεῖν C. 5, 5, 4.

- πολύφυλλος 1, 10, 3. 8. 7, 4.
 4. 8, 2, 3.
 πολυχίτων C. 3, 21, 2. 4, 6,
 3. 4, 11, 10. 5, 18, 2.
 πολυχοῖα 1, 14, 4.
 πολύχοος 1, 1, 10. 1, 2, 3.
 7, 3, 4. 8, 3, 4. 8, 4, 3. C.
 2, 12, 1. 3, 9, 1. 4, 8, 1. 4,
 11, 3. 4, 15, 2.
 πολυχρηστία 9, 20, 5.
 πολυχρόνιος 2, 7, 3. 7, 2, 7.
 7, 3, 1. C. 5, 18, 2.
 πονεῖν 3, 7, 1. 4, 4, 1. C. 3,
 20, 9. 4, 10, 3. 5, 12, 7. 5,
 15, 6.
 πόντιος 4, 6, 2. πνεύματα 8,
 6, 6. 8, 7, 7. C. 2, 3, 1. 2,
 7, 5.
 πόρος 1, 10, 3. ὁ μέγας in fo-
 liis 1, 10, 5. -ους ἀνοίγειν C.
 3, 17, 3. -ων εὐθύτης C. 1,
 8, 2. — C. 2, 5, 4. 3, 11, 2.
 5, 11, 3. 6, 5, 4. 6, 9, 3. 6,
 11, 6.
 πόρφυρα 4, 6, 5.
 πορφυρόκανυλος 7, 4, 6.
 ποτάμιος 4, 10, 1.
 ποταμὸς -ων ἔφοδοι ἐπάγουσι
 σπέρματα καὶ καρποὺς 3, 1, 5.
 -οι συμβάλλοντες C. 5, 5, 2.
 ποτιμὸς ὕδωρ 7, 5, 2. C. 2,
 5, 1. καρποὶ C. 4, 4, 12. τὸ
 ποτιμώτατον ἀφαιρεῖται σκώ-
 ληξι C. 2, 11, 6. — C. 2, 6, 1.
 6, 7, 5.
 ποώδης χρῶμα 4, 6, 2. 3. 4,
 10, 3. 6, 2, 5. 6, 6, 9. 10.
 6, 8, 2. 7, 9, 2. 9, 4, 2.
 πραγμὰ τεύεσθαι 4, 4, 1.
 πραγμὰ τὰ πρανή τῶν φύλλων
 1, 10, 1. 2. 3. fructus phoenicis
 seruntur πρανεῖς 2, 6, 1. — 3,
 14, 2. C. 2, 19, 2.
 πρασιαὶ 4, 4, 3.
 πράσιον φρύγανον 6, 1, 4. de-
 scrib. 6, 2, 5.
 πρασώδη φύλλα 3, 11, 3.
- πρασοκουρίδες 7, 5, 4.
 πράσον καρπὸς δένος 7, 1, 7.
 παραφύει κάτωθεν βολβώδη
 κεφαλὴν 7, 2, 2. ἀκρόκαρπον
 7, 3, 4. ἀπαράβλαστον 7, 8, 2.
 κειρόμενον βέλτιον C. 2, 15, 6.
 infestatur πρασοκουρίσι 7, 5, 4.
 — 4, 6, 2. 4. 4, 7, 1. 7, 1,
 2 — 6. 7, 4, 11. 7, 5, 3. C.
 4, 3, 1. 3. 5, 6, 9.
 πρέμνον = γόγγρος in olea 1, 8,
 6. φντεῦεν ἀπὸ πρ. 2, 1, 2.
 — τοῦ φντετηρίου C. 3, 6, 3.
 — C. 1, 3, 5.
 πρεμνώδης 4, 10, 3.
 πρίνος ἄγριον αἰφύλλον 1, 9,
 3. 3, 3, 3. ὀρεινὸν 3, 3, 1.
 radix 3, 6, 4. μήτρα 1, 6, 1.
 2. 5, 5, 4. lignum 5, 4, 8.
 usus ligni 5, 7, 6. φύλλα 1,
 10, 6. fert κόκκον φοινικοῦν
 3, 7, 3. βλάστησις 3, 4, 1.
 καρπὸς 3, 4, 1. 4. 3, 5, 5. ἡ
 μὲν κάρπιμος ἡ δ' ἀκαρπος 3,
 3, 6. θῆλυς 3, 16, 3. — 3, 16,
 4. 4, 15, 3. 5, 9, 7. 9, 4, 3.
 πρινωδες φύλλον 4, 3, 1.
 πρινωδὴ φύλλα 1, 10, 5.
 πρίσματα 5, 6, 3.
 πρίσις 5, 5, 4.
 πριστὰ ξύλα 5, 5, 4.
 προανθεῖν τὰ προανθοῦντα
 τῶν φύλλων 7, 13, 7. μηλέα
 πρ. C. 1, 10, 2. 1, 13, 12.
 προαλλοιοῦν C. 1, 17, 1.
 προαπόπτωτα ἔρινα 3, 3, 8.
 προαφειρεῖν 7, 12, 1.
 προαφαιρεῖν 7, 3, 4.
 πρόβητα οὐκ ἔχοντα χολὴν 9,
 17, 4.
 προβλαστάνειν C. 1, 13, 12.
 5, 9, 13. 5, 1, 12.
 προβλάστημα τῷ καρπῷ C. 5,
 9, 13.
 πρόβλαστος φύσις δένδρου C.
 5, 1, 5.
 προβολή C. 2, 7, 4. 3, 7, 2.

- 3, 10, 4. 3, 16, 4. 3, 20, 5.
5, 13, 1. 5, 18, 4.
προβρέχειν 7, 1, 6. 3, 17, 2.
C. 5, 6, 12.
προγεννᾶν C. 1, 20, 3.
προδεικνύναι καρπὸν C. 1,
13, 10. 5, 9, 2.
πρόδρομος ficus C. 5, 1, 4. 7.
8, 5, 2, 3.
προεκπηδᾶν C. 1, 19, 1. 4,
6, 7.
προεκτρέχειν C. 2, 1, 6.
προεργάζεσθαι 8, 1, 7. C. 3,
20, 5.
πρόεσις 9, 18, 9.
προηγείσθαι τὸ προηγούμε-
νον τῶν βλαστῶν C. 3, 16, 2.
προθεραπεύειν 7, 3, 5.
προΐεσθαι C. 1, 12, 9. 2, 17,
5. 3, 13, 4.
προκαταύλησις 4, 11, 4.
προκατακλύζειν 9, 11, 2.
προκατεργάζεσθαι C. 3, 20,
8. 4, 3, 6. 5, 1, 11.
προλαμβάνειν 8, 1, 3. 4. C.
2, 12, 5. 3, 24, 3.
προλεπτύνειν C. 6, 1, 5.
πρόμακρος 3, 10, 3. 4, 10, 5.
προμηκῆς φύλλα 1, 10, 5. 3,
10, 1. 2, 6, 8. 3, 13, 5.
ρίζα 7, 9, 4. 7, 12, 1. καρ-
πὸς 3, 12, 7. 4, 2, 6. — 3,
5, 6. 3, 7, 5. 8, 3, 1. 3, 11,
1. 2.
προμοσχεύειν φνῡτὰ 2, 5, 3.
6, 7, 3. C. 3, 5, 3.
προορμᾶν C. 1, 10, 7. 1, 12,
6. 8. 3, 3, 1. 2.
προπερυσινὸς καρπὸς 3, 12, 4.
προπονεῖν 3, 5, 3. 4, 6, 6.
πρόρριζος 3, 6, 4.
προσαγνοεῖν 9, 4, 8.
προσάγειν 3, 13, 1. C. 6, 8, 2.
προσαγωγή 3, 10, 5.
προσαναλαμβάνειν 5, 7, 7.
προσαπαιτεῖν C. 1, 16, 12. 6,
18, 6.
προσαποδιδόναι C. 6, 7, 2.
προσαρτᾶν C. 3, 7, 8. 3, 8, 1.
προσάρτησις C. 5, 4, 2. 2,
9, 4.
προσάυξεσθαι 1, 8, 5. C. 4,
10, 2. 5, 2, 5.
προσβάλλειν 9, 7, 2.
προσβόρειος 1, 9, 2. 4, 1, 4.
5, 1, 11.
πρόςβορρος 2, 5, 3. 4, 6, 5.
4, 11, 8. 5, 9, 2. 9, 2, 3.
C. 3, 5, 2.
πρόςγειος 4, 6, 2. 3. 8.
πρόςθενδρα C. 2, 18, 2.
πρόσιλος 4, 1, 1. 2. 9, 2, 3.
C. 1, 13, 11. 3, 21, 3.
προσεμφερῆς 3, 7, 4. 3, 10,
1. 3, 18, 11. 4, 12, 2. 6, 4,
5. 6. 7, 6, 3. 9, 13, 3. 9,
15, 7. C. 5, 7, 1.
προσεπιβλαστάνειν C. 3, 7, 7.
προσεπιγεννᾶν C. 1, 11, 6.
προσεπιλαμβάνειν 8, 2, 7.
προσεπιλέγειν C. 1, 21, 7.
προσηγορία 3, 3, 6. 6, 1, 2.
C. 6, 9, 1. 6, 14, 12.
πρόσημος 3, 2, 5. 8, 10, 2.
C. 2, 3, 3. 2, 9, 1. 3, 6, 9.
πρόςθεσις φύλλον 7, 6, 2. C.
2, 14, 1.
πρόςθετον 9, 9, 3. 9, 11, 4.
προσίζειν 3, 7, 6. C. 5, 11, 3.
προσκαθήμενον ἄνθος 7, 13, 6.
προσκαίειν 9, 3, 4.
προσκατεύχεσθαι 9, 8, 8.
προσκόπτειν 4, 8, 8.
προσλαμβάνειν 6, 2, 2.
πρόσοψις 4, 3, 11. 7, 6, 4.
προσριζόφνυλλος 6, 6, 2.
πρόσφατος 4, 6, 5. 6, 3, 5.
C. 6, 11, 13. 6, 14, 9.
προσφάρεσθαι 4, 2, 5. 8, 4,
5. 9, 7, 2. 9, 15, 2. 9, 18, 9.
προσφιλής C. 5, 5, 4. 6, 5, 5.
6, 8, 4. 6, 12, 6.
προσφορά 4, 8, 11. 7, 9, 4.
8, 4, 4. 9, 19, 1. C. 1, 22, 6.

- 4, 7, 2. 4, 9, 2. 6, 4, 5. 6, 9, 4.
 πρόσφορος C. 2, 4, 10. 2, 5, 3. 2, 16, 8. 4, 7, 2. 6, 4, 6.
 προςφυής C. 1, 6, 3.
 πρόσφυσις μίσχον 1, 10, 7. φύλλον 1, 10, 8. καυλική 7, 9, 1. seminis πρὸς τὸν λόβον 8, 2, 1. — 1, 11, 5. 3, 16, 4. 3, 18, 11. 4, 11, 12. 7, 14, 2. 8, 5, 4. 9, 2, 6. C. 2, 2, 2. 4, 6, 8. 4, 7, 7.
 προςχωρῶνται 5, 8, 3.
 προτερεῖν flores in Aegypto 6, 8, 5. — εἰς φθορὰν C. 4, 2, 1. — 7, 9, 1. 8, 1, 5. 8, 2, 2. 10. 11. C. 1, 2, 4. 3, 20, 9. 3, 23, 5. 3, 24, 2. 4, 6, 7. 4, 12, 3. 5, 1, 5.
 προτρέχειν 8, 7, 7.
 προὔμνη 9, 1, 2.
 προφαίνειν καρπὸν 3, 2, 1. C. 1, 15, 4. 1, 13, 10. — φύλλον 7, 13, 7.
 προφανέστατα γένη 3, 18, 8.
 προφανθεῖν germina 3, 6, 2. — 7, 9, 3. 8, 2, 2. C. 1, 10, 2.
 πρωῒανθής 6, 6, 10. 7, 11, 4. C. 5, 1, 12.
 πρωῒβλαστειν 1, 9, 6. C. 1, 10, 2. 5. 7. 1, 15, 1. 1, 7, 7.
 πρωῒβλαστῆς 1, 14, 3. C. 1, 11, 5. 1, 21, 7. 5, 1, 12. — πρωῒβλαστα 3, 4, 2.
 πρωῒβλαστία C. 1, 21, 3.
 πρωῒκαρπεῖν C. 1, 13, 9.
 πρωῒκαρπία C. 1, 17, 8.
 πρωῒκαρπος 1, 14, 3. C. 1, 10, 7. 1, 11, 5. 1, 17, 1. 4. 7. 1, 21, 7. 2, 11, 7. 9.
 πρωῒος 6, 5, 3. 8, 2, 9. 8, 4, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 4. 1, 18, 3. 4, 11, 2. 5, 6, 11.
 πρωῒότης C. 4, 11, 9.
 πρωῒσπορεῖν 8, 1, 2. 7. C. 2, 12, 5. 3, 21, 4. 4, 7, 1. 4, 11, 4.
 πρωῒσπορος 8, 1, 3.
 πρώρα? 2, 1, 3.
 πρωτοτόμος 4, 14, 6. C. 3, 2, 3.
 πτελέα inter ἄλσώδη et φίλνδρα 3, 1, 1. 3, 4, 2. 3, 6, 1. describ. 3, 14, 1. species ibd.
 κράδαι 1, 8, 5. φύλλα 1, 10, 6. στρέφει 1, 10, 1. C. 2, 19, 1. κῦτταροι 2, 8, 6. βότρυνς et θυλακῶδες 3, 7, 3. καρπὸς 3, 1, 1—3. 3, 3, 3. semina obscura C. 1, 5, 3. δάνηρον 9, 1, 2. ἄσαπής 5, 4, 3. usus ligni 5, 7, 6. — 3, 11, 5. 3, 15, 4. 3, 17, 3. 3, 18, 5. 4, 2, 3. 4, 5, 3. 6. 4, 9, 1. 5, 1, 2. 5, 3, 4. 5, 6, 4. 5, 7, 3. 5, 12, 9. 5, 16, 2. 9, 4, 3. C. 4, 4, 1.
 πτελεῖνος 5, 3, 4.
 πτέρεις 1, 10, 5. 4, 3, 11. 8, 7, 7. 9, 13, 6. 9, 18, 8. 9, 20, 5.
 πτέρνιξ 6, 4, 10.
 πτερυγοειδῶς 3, 12, 7.
 πτερυγῶδες τὸ 3, 12, 7.
 πτορθάκανθος 6, 1, 3. 6, 5, 4.
 πτόρθος C. 5, 1, 3.
 πτώξ 4, 3, 5.
 πυγωνιαῖος 3, 17, 6.
 πυθμῆν 2, 2, 9. 4, 11, 13. C. 3, 13, 3.
 πυκνόβλαστος 3, 7, 11.
 πυκνόρριζος 3, 11, 3.
 πυκνὸς φντεία 1, 8, 2. 1, 9, 1. 2, 5, 6.
 πυκνοσπορεῖν 8, 6, 2. 8, 7, 2. C. 4, 14, 2.
 πυκνόσπορος C. 3, 21, 5.
 πυκνότης τῶν φντενομένων C. 2, 7, 1.
 πυκνόφθαλμος 5, 4, 1. κλημα C. 3, 15, 3.
 πυκνοῦν C. 5, 15, 6. 5, 17, 1.
 πύκνωσις C. 2, 9, 2. 4, 12, 4. 5, 8, 3. 5, 11, 3.

πυλαία 9, 10, 2.
 πύξος ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3.
 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 2. πυ-
 κνόν 1, 5, 5. ἄσαπες 5, 4, 2.
 φιλόψυχρον 4, 5, 1. C. 2, 3,
 3. μήτρα 1, 6, 2. 5, 5, 4.
 usus ligni 5, 3, 1. 5, 7, 7.
 ὀψίαρπον 3, 4, 6. καρπὸς
 ἄβρωτος ibd. describ. 3, 15, 5.
 — 1, 5, 4. 1, 8, 2. 3, 6, 1.
 4, 4, 1. 5, 4, 1. 5. 5, 5, 2.
 πυρὰ 9, 3, 3.
 πυραμητὸς 3, 4, 4. 7, 6, 2.
 9, 9, 2.
 πυρεῖον 5, 3, 4. 5, 9, 6. C.
 1, 21, 7.
 πυρευτικὴ χρεῖα 5, 1, 12.
 πυρὴν 1, 11, 1. τὸ σαρκῶδες
 τοῦ σπέρματος ἐν π. 1, 11, 3.
 ἐν τοῦ γεώδους καὶ ξυλώδους
 C. 1, 16, 6. ῥόας 1, 11, 6.
 ἐλάας 2, 2, 5. 8, 4, 5. — 3,
 12, 2. 5. 3, 13, 3. 3, 18, 12.
 4, 2, 7. C. 2, 14, 1. 3, 10, 2.
 4, 11, 6. 5, 10, 1. 5, 18, 4.
 6, 8, 1.
 πυρηνίον 3, 7, 4.
 πυρηνώδη σπέρματα 1, 11, 3.
 C. 1, 7, 3. 1, 21, 1. 2, 7, 3.
 2, 11, 7. 3, 7, 1.
 πυρρίκανυστα 9, 19, 3.
 πυρὸς φλοιὸς 1, 5, 2. ῥίζα 1,
 6, 5. 6. ἐπέτειον 1, 11, 2.
 σπέρμα 1, 11, 5. germinatio
 8, 2, 3. 8, 7, 5. maturatio 8,

2, 5. satio 8, 6, 1. 4. C. 4,
 11, 3. differt ab hordeo 8, 4,
 1. C. 4, 8, 2. 4, 13, 4. 4,
 14, 1. 5. 4, 16, 1. πολλὰ
 γένη 8, 4, 2. 8, 2, 3. secun-
 dum loca denominata 8, 4, 3.
 C. 3, 21, 2. 4, 9, 5. ἄγριος
 2, 4, 1. C. 4, 5, 3. ἰνδικὸς
 4, 4, 9. δίμηνος τρίμηνος C.
 4, 9, 1. 4, 11, 1. χειμοσπο-
 ρούμενος C. 4, 11, 3. digestu
 gravis C. 4, 9, 3. 5. μεταβάλ-
 λει θεραπείᾳ 2, 4, 1. ξέαι-
 ροῦται 2, 4, 1. C. 2, 16, 2.
 4, 4, 5. 5, 3, 7. ἐκ τίφης
 καὶ ξειᾶς C. 4, 4, 5. ἐν κρι-
 θῶν 2, 2, 9. vermes 4, 15, 5.
 — 7, 11, 4. 8, 6, 4. 8, 8, 2.
 8, 9, 1. 8, 10, 1. 3. 8, 11,
 3. C. 2, 12, 3. 3, 21, 1. 3,
 22, 4. 4, 1, 2. 7. 4, 4, 6.
 12. 4, 5, 3. 5. 5, 6, 12. 4,
 2, 2. 4, 7, 1. 4, 13, 4. 4,
 14, 4. 5, 15, 5. 6, 6, 6.
 πυροτομία 5, 1, 2. 9, 8, 2.
 9, 11, 11. 9, 12, 3.
 πυροῦν 8, 11, 7. C. 6, 3, 2.
 6, 7, 3. 6, 15, 3. 6, 17, 7.
 πυροφόρος γῆ C. 3, 21, 2.
 πυρρός 3, 11, 3. 4, 7, 3.
 πύρωσις C. 4, 12, 2. 4, 13, 1.
 6, 17, 8.
 πωγωνοσπέρματα 6, 4, 5.
 πωλεῖσθαι 9, 6, 3.
 πωροῦσθαι 4, 15, 2.

P.

Παβδίζειν C. 1, 19, 4. 1, 20,
 3. 5, 4, 2.
 παβδίον 3, 15, 2. 3, 17, 6.
 βαλσάμον εὔοσμα 9, 6, 2.
 παβδος ῥόας 2, 1, 2. φοίνικος 2,
 6, 4. C. 1, 2, 1. 1, 20, 2. δρυὸς
 3, 7, 5. ἐπέτειος 3, 13, 4. — 1,
 3, 3. 3, 12, 1. 3, 13, 2. 7.
 3, 14, 3. 3, 15, 1. 3, 18, 2.

6, 6, 6. 9, 5, 3. C. 1, 2, 3.
 2, 9, 4. 4, 12, 6. 5, 5, 3. 6,
 18, 9.
 παγικοί μίσχοι 3, 18, 12.
 παγώδης καρπὸς 7, 15, 4.
 παῦμος θαμνώδες αἰφύλλον 1,
 9, 3. describ. 3, 18, 2. — 1,
 5, 3. 3, 18, 1. 4. 12. 5, 9, 7.
 C. 1, 10, 7.

ῥάξ 1, 11, 5. 3, 17, 6. C. 1, 21, 1. 3, 16, 1. 5, 5, 1. 5, 9, 13.

ῥαφανὶς radix 1, 2, 7. 1, 6, 6. 7. 7, 2, 8. παραβλαστικὸν 7, 8, 2. ἔλλοβοσπέρματον 7, 3, 2. πλαγιόκαρπον 7, 3, 4. γένη: 7, 4, 2. infestantur ψύλλαις 7, 5, 4. hinc interserunt ὀρόβους C. 2, 18, 1. 3, 10, 3. — 7, 1, 2—5. 7, 2, 5. 7, 5, 3. 7, 6, 3. 9, 9, 1. 9, 12, 1. C. 1, 4, 1. 5, 6, 2. 3. 6, 11, 14.

ῥάφανος λαχανώδης μονόρριζος 1, 6, 6. 6, 1, 2. μονοστελέχης 1, 3, 4. αἰφύλλον 1, 9, 4. φύλλα 1, 10, 4. pessusdat vitem 4, 16, 6. C. 2, 18, 4. Species: 7, 4, 4. ἀγρία 7, 6, 2. 9, 15, 5. ὀρεία 9, 12, 1. salsuginem amat C. 2, 5, 3. 4. 2, 16, 8. κειρομένη βελτίων C. 2, 15, 6. vermes noxii 7, 5, 4. provenit e sureulis C. 1, 4, 2. — 4, 4, 12. 7, 1, 2. 7, 2, 1. 4. 7, 5, 3. 7, 6, 1. — C. 3, 19, 2. 6, 10, 8.

ῥάχης φύλλον 3, 7, 5. 3, 17, 3. 4. 3, 18, 11.

ῥάχος C. 3, 7, 3.

ῥεῖν ἄμπελος C. 5, 9, 10. πνεῦμα 5, 12, 11. ἐλαία 6, 8, 2, 5.

ῥέπειν C. 6, 17, 1.

ῥῆγμα 7, 12, 2. 9, 9, 5. 9, 18, 1.

ῥηξίφλοια 1, 5, 2.

ῥητίνη τερμίνθου 5, 7, 7. 9, 9, 2. πεύκης 9, 2, 2. — 3, 15, 4. 4, 16, 1. 9, 1, 6. 9, 2. C. 6, 11, 9.

ῥητινώδης 3, 15, 3. 5.

ῥίγος C. 3, 15, 2.

ῥιγοῦν ῥίξαι C. 3, 2, 7. φυτὰ C. 3, 4, 4.

ῥίξαι διαφοραὶ 1, 6, 3. 7, 9, 3. 9, 13, 1. δύο γένη ἐν τισιν 1, 6, 8. τῶν κεφαλοβαρῶν οἶον κῦμα

ἡ καρπὸς 1, 6, 9. οὐ πᾶν τὸ κατὰ γῆς ῥ. 1, 6, 9. αἱ ῥ. πρότερον αὖξονται τῶν ἄνω 1, 7, 1. οἱ χυλοὶ ἐν ταῖς ῥ. δεινότεροι 1, 7, 2. ἐκ τῶν φύλλον 1, 7, 3. γένεσις ἀπὸ ῥ. 2, 1, 1. 2, 2, 3. 7, 2, 2. ῥ. ἐκ τῶν βλαστῶν 3, 18, 10. ὅσα ἀπὸ ῥ. φύεται τούτων ἡ μὲν ῥ. χρόνιος αὐτὰ δὲ ἐπετειόκανλα 7, 2, 2. ἄνω ὠθονμένη 7, 4, 2. fructu maturo radix deterior 9, 13, 4. δυνάμεις πολλὰι 9, 8, 1. 9, 18, 1. καθιέμεναι ficus indicae 2, 10, 2. αἱ ῥ. ἀρχαὶ τινες δένδρων C. 2, 14, 3. 3, 9, 4. radicis functio C. 2, 1, 3. 2, 14, 3. φύσις C. 4, 7, 7. κνούσα C. 3, 2, 7. μερίζονται C. 5, 3, 4. quatenus deorsum descendant 1, 7. 2, 5, 2. C. 3, 3, 1. ὡς κοιλίαι τοῖς φυτοῖς C. 6, 11, 5. siccatae dulcedinem amittunt C. 6, 11, 12. δαδούμεναι C. 5, 11, 3. quando incrementum capiant C. 1, 12, 1. 7. ἐπιπολαῖοι 6, 7, 4. χρόνιος 7, 2, 2. ἐπέτειος C. 3, 8, 1. σαρκώδεις 7, 9, 3. 7, 12, 1. C. 1, 4, 1. ξυλώδεις 7, 9, 3. ἰνώδεις ibd. λεπυριώδεις 7, 9, 4. 7, 12, 1. ἄφλοιοι ibd. πρεμνώδης C. 1, 3, 3. κεφαλώδης 9, 8, 4. βολβώδης 7, 9, 4. βαλανώδης ibd. στρογγύλη 7, 9, 4. 7, 12, 1. ταρρώδεις 6, 7, 4. ῥαφανιδώδης 7, 6, 2. μετέωροι C. 5, 9, 8. 5, 12, 8. 1, 3, 4. 5. ἐδώδιμοι 7, 9, 4. 7, 12, 1. C. 6, 12, 10. ἄβρωτοι ibd. φαρμακώδεις 1, 7, 2. 7, 9, 4. νοσώδεις ibd. ἐκστατικάι 9, 13, 4. θανάσιμοι, θανατήφοροι 7, 9, 4. 9, 13, 4. 9, 15, 2. C. 6, 4, 5. εὐχρυμα καὶ εὐόσμα 1, 7, 2. C. 6, 11, 4. — 1, 6, 4.

5. 8. 1, 7, 2. 2, 2, 4. 9, 13,
4. C. 3, 4, 3. 3, 8, 2. 4, 4,
7. 4, 7, 4. 6, 12, 2. 6, 13, 2.
ῥιζιάς ὁπὸς σιλφίου 6, 3, 2.
9, 1, 7.
ῥιζιον 4, 2, 3. 9, 7, 4. 9, 16, 6.
ῥιζοκέφαλα C. 1, 10, 5.
ῥιζοτομεῖν 4, 5, 1. C. 1, 17,
10. 3, 8, 1.
ῥιζοτομία 6, 3, 2. 9, 8, 2. 9,
8, 4.
ῥιζοτόμος 9, 1, 7. 9, 8, 1. 5.
ῥιζοῦν C. 1, 2, 1. 3. 1, 6, 3.
1, 8, 1. 1, 12, 2. 3, 2, 7. 3,
4, 2. 3, 7, 3. 3, 13, 1. 3,
21, 5. 4, 3, 7. 4, 7, 1. 5,
7, 1.
ῥιζοφοίτητος 5, 9, 5.
ῥιζοφνεῖν C. 1, 2, 1.
ῥιζοφυῆς 7, 10, 1. C. 1, 8, 1.
ῥιζόφυλλος 6, 4, 9. 7, 11, 3.
ῥιζώδης 7, 2, 1.
ῥιζωμα 3, 3, 4.
ῥιζώσεις 8, 1, 3. C. 2, 4, 1. 3,
3, 1. 3, 4, 4. 3, 20, 5. 3,
24, 3.
ῥόα et ῥοιὰ radix 1, 6, 3. 4. 5.
truncus 1, 3, 3. 1, 5, 1. 1, 9,
1. ῥάβδοι 2, 7, 2. φύλλα 1,
10, 4. flos 1, 13, 1—5. κύ-
τινος εὐαπόπτωτος C. 2, 9, 3.
καρπὸς 1, 10, 10. 1, 11, 4—6.
1, 12, 1. 2, 3, 3. 2, 8, 1. C.
1, 9, 2. 1, 13, 10. semina 1,
11, 4—6. germinatio 2, 1, 3.
3, 5, 4. 3, 6, 2. propagatio
2, 2, 4. 5. 2, 5, 5. 6. C. 1,
9, 1. cultura 2, 6, 12. 2, 7,
3. C. 3, 9, 3. 5, 5, 3. 5, 9,
11. μεταβολαὶ 2, 2, 5. 11. C.
2, 14, 5. 3, 9, 3. 5, 3, 1. in
Aegypto fructus dulces ex austera
2, 2, 7. C. 1, 9, 2. 2, 13, 4.
5, 3, 3. ἐν Κιλικίᾳ ἀπύρηντοι
2, 2, 7. 4, 13, 2. C. 1, 9, 2.
C. 6, 18, 6. φέλυδρον 2, 7, 1.
βραχύβιος 4, 13, 2. πορϑά-

κανθος 6, 1, 3. εὐανξής C. 1,
8, 4. εὐβλαστής C. 1, 20, 2.
καλλίκοκοι C. 1, 9, 2. κον-
φότατον 3, 10, 7. in Ponto 4,
5, 3. Tmolus et Olympo Mysio
4, 5, 4. — 1, 13, 4. 2, 2, 5.
9. 10. 2, 3, 1. 2, 6, 8. 3,
18, 4. 4, 10, 3. 4, 13, 3. 4,
14, 10. 7, 13, 4. 9, 6, 1. C.
1, 3, 5. 1, 6, 8. 1, 14, 4. 1,
18, 3. 1, 20, 5. 2, 2, 2. 2,
7, 3. 2, 11, 6. 2, 14, 1. 3.
3, 7, 1. 3, 7, 11. 3, 17, 5.
5, 1, 2. 5, 2, 2. 5, 6, 1. 5,
9, 5. 5, 12, 8. 5, 13, 4. 5,
16, 3. 5, 17, 4. 6, 12, 9.
ῥοὰ fluxus arborum C. 1, 13, 5.
ῥόδον διάνθες 1, 13, 2. φύλλα
ὅταν ἐν κάλυξιν ᾧσι 4, 10, 3.
species 6, 6, 4. πεντάφυλλα
..ἐκατοντάφυλλα ibd. ἄγρια 6,
2, 1. inter στεφανωτικά 6, 8,
2. ἄνθησις ὀλιγοχρόνια ibd.
flores suave olentes C. 6, 14, 1.
11. — 1, 13, 1. 3. 5. 9, 19,
1. C. 1, 11, 13. 2, 2, 2. 6,
5, 1. 6, 4, 4. 6, 18, 3. 6, 20, 1.
ῥοδωνιὰ ἀείφυλλον 1, 9, 4. φρυ-
γανικόν 1, 13, 3. ἄνθος ibd.
inter στεφανωτικά 6, 1, 1. ἐν
σπέρματος 6, 6, 6. ἐν κανλῶν
κατακοπέντων 2, 2, 1. C. 1,
4, 4. πορϑάκανθος 6, 1, 3.
— 6, 8, 5. C. 3, 19, 1. 6,
10, 5.
ῥοιὰς μήκων 9, 12, 4.
ῥοπή 5, 3, 5. C. 4, 9, 5. 5, 4, 7.
ῥοῦς 3, 18, 1. ἄρρην καὶ θῆ-
λυσ 3, 18, 5. φαρμακῶδες ibd.
ῥοῦς morbus 9, 12, 1.
ῥοώδης φύλλον 3, 18, 13. καρ-
πὸς in vite C. 5, 9, 10. — C.
3, 3, 4.
ῥυὰς ἄμπελος 4, 14, 6. C. 5,
9, 13.
ῥυθμίζειν C. 3, 7, 9.
ῥύπτεισθαι 9, 9, 3. C. 6, 1, 4.

ῥυπτικὸς C. 6, 1, 3.

ῥύσις olei 4, 14, 10. C. 1, 19, 5.

ῥυτιδοῦν 3, 10, 3.

ῥυτιδώδης φύλλον 4, 6, 6.

ῥύτρος φυλλάνκανθον 6, 4, 4.

Σ.

Σακκίξεσθαι C. 6, 7, 4.

σανιδώματα 5, 7, 5.

σαπρὸς οὐδὲν ἄνευ θερμότη-
τος ἀλλοτρίας C. 3, 22, 2. —
4, 14, 10.

σαπρότης C. 3, 22, 2.

σάρι in Aegypto, edule 4, 8, 2.
descr. 4, 8, 5. emittit σάριον
e radice.

σάρισσα 3, 12, 2.

σαρκόρριζα describ. 7, 12, 1.

σαρκόφυλλος 1, 10, 4. 4, 6, 7.

σαρκόφαγα ζῶα C. 1, 22, 1.

σαρκώδης φύλλα 1, 10, 4. 3,
13, 5. σπέρματα 1, 11, 3. ῥί-
ζαι 7, 9, 3. 4. —

σάρεξ defin. 1, 1, 1. 1, 8, 6. in
floribus 1, 10, 10. in fructu
ibid. 1, 11, 1, 7. acinorum C.
3, 14, 6. olivae C. 6, 8, 5. —
1, 10, 9.

σατάνειος species mespili 3,
12, 5.

σαῦροι ἄποτα 4, 3, 6.

σελήνη 5, 1, 3. C. 4, 14, 3.

σέλινον λαχανῶδες 1, 6, 6. δι-
τίξει 1, 2, 2. 7, 1, 7. μονόρ-
ριζον, ἀποφυάδας ἔχον 1, 6,
6. ῥίζα 7, 2, 2. 5. 8. φύλλα
1, 9, 4. quomodo οὐλον fiat
2, 4, 3. C. 5, 6, 7. δυσφνέ-
στατον 7, 1, 3. transplantatio
7, 3, 5. species 7, 4, 6. τὸ
ἐλειον 4, 8, 1. C. 9, 11, 10.
— 1, 10, 7. 1, 12, 2. 6, 3,
1. 7, 1, 2. 7, 3, 4. 7, 5, 3.
7, 6, 3. C. 4, 3, 1. 5, 6, 3.
6, 11, 10. 6, 14, 7.

σελινοειδὲς φύλλον 3, 12, 5.

σελινούσιος πυρὸς C. 3, 21, 2.

σέσελι 9, 15, 5.

σημεῖον 1, 1, 3. 2, 3, 1. 3,
18, 12. 8, 8, 7.

σημειοῦσθαι C. 1, 21, 7.

σημύδα describ. 3, 14, 4. usus
ligni 5, 7, 7.

σηπεδὼν C. 6, 1, 5.

σήπειν σηπόμενον ἕκαστον ἴδι-
ον γεννᾶ C. 4, 15, 4.

σῆπες 9, 8, 1.

σηπτικὸς 9, 16, 5.

σῆτες 9, 11, 11.

σῆψις οἰκεία 5, 4, 5. γῆς καὶ
ὕδατος 3, 1, 5. quomodo fiat
C. 3, 22, 3. — C. 3, 22, 5.
4, 16, 3. 6, 8, 4.

σησαμοειδὲς σπέρμα 3, 13, 6.
— ὠδες σπέρμα 6, 5, 4.

σήσαμον folia 8, 3, 1. κανλὸς
ναρθηκώδης 8, 3, 2. flos φυλ-
λώδης 8, 3, 3. ἐλλοβόσπερμον
3, 18, 13. 8, 5, 2. ἀκοπον
C. 4, 16, 2. — 1, 11, 2. 4, 8,
14. 8, 1, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4.
8, 6, 1. 8, 7, 3. 8, 9, 3. 9,
11, 9. C. 2, 12, 1. 4, 2, 2.
4, 15, 1. 6, 12, 12.

σητάνια κρόμνα 7, 4, 7.

σίδη in lacu Orchomenio 4, 10,
1. describ. 4, 10, 3. edulis 4,
10, 7.

σιδηρεῖον 5, 9, 2.

σιδηρίον 5, 3, 4. 5, 5, 1.

σιδηροουργοὶ 4, 8, 5.

σίδιον ῥόας C. 5, 6, 1.

σικύα λαχανηρὸν 1, 13, 3. ἄν-
θος ἐπὶ τῶν καρπῶν ibid. σπέρ-
ματα διεστῶτα καὶ στοιχηδὸν
1, 11, 4. τὰ πρὸς ἐτέρῳ διώ-
κει C. 2, 18, 2. — 7, 2, 9. 7,
3, 5. C. 1, 10, 4. 2, 11, 4.

σίκνος ῥίζα 7, 2, 9. ἐπιβλα-

στάνει 7, 3, 1. ἄνθος ibd. 1, 13, 3, 4. species 7, 4, 6. ἄγριος 7, 6, 4. 7, 8, 1. 7, 10, 1. cultura mutat saporem 7, 3, 5. aquae coelestes nocent 7, 5, 2. a bestiolis minime infestatur 7, 5, 6. quomodo dulcis fiat C. 3, 9, 4. — 7, 1, 2—6. 7, 5, 3. 9, 9, 4. 9, 15, 5. C. 1, 10, 4. 2, 14, 3. 3, 16, 3. 4, 3, 1. 5, 6, 4—6. 6, 10, 7. 6, 12, 1. — σίκνον 1, 10, 10. 1, 12, 2.

σίλφιον ναρθηκῶδες 6, 3, 1. ἐν ταῖς ῥίζαις ἢ φύσις 1, 6, 12. ἐφάνη ἐξ ὕδατός τινος γενομένου οὐκ ὄν πρότερον 3, 1, 6. C. 1, 5, 1. proprium agri Cyrenaeici 4, 4, 1. οὐ πρὸς δέχεται γεωργίαν 3, 2, 1. φεύγει τὴν ἐργασίαν 6, 3, 3. C. 1, 16, 9. describ. 6, 3, 1. — 6, 5, 2. 7, 3, 2. 9, 1, 3. 4. 6. 7. C. 3, 1, 4. 6, 11, 14. 6, 12, 8.

σίνδων 4, 7, 7.

σίνεσθαι 9, 18, 3.

σίνος 2, 7, 5.

σισύμβριον φρυγανῶδες 2, 1, 3. στεφανωτικόν 6, 1, 1. totum odoratum 6, 6, 2. ξυλῶδες 6, 6, 3. μεταβάλλει εἰς μίνθαν 2, 4, 1. C. 2, 16, 2. 4, 5, 6. 5, 7, 1. 6, 7, 6. expurgari vult C. 3, 19, 1. — 6, 7, 2. 9, 16, 3. C. 1, 4, 2. 6, 11, 3. 6, 14, 7. 12.

σισυρείχιον βολβῶδες 1, 10, 7. 7, 13, 9. C. 6, 11, 11.

σιτανίας πυρὸς 8, 2, 3.

σιτηρὰ τὰ σταχνῶδη ἀκρόκαρπα 1, 14, 2. — ὦν φύσις 6, 1, 1. σπέρματα C. 7, 4, 1. — 1, 10, 7. 8, 3, 5. C. 1, 7, 2. 4, 3, 1. 4. 4, 4, 4. 4, 8, 2. 5, 18, 1. σίτησις 8, 4, 3. 8, 11, 5. 7. C. 4, 11, 4. 4, 13, 2.

σιτοποιῖα C. 3, 20, 1.

σίτος πόα 1, 3, 1. radix 7, 9, 3. folia 1, 10, 9. flos 7, 11, 2. αὐξήσις 3, 6, 3. ἄροτοι δύο 8, 4, 6. χειμῶνος ῥιζοῦται C. 1, 12, 3. terra pinguis maxime convenit C. 1, 18, 1. 2. nimis stercoris recusat C. 3, 9, 2. διαφέρει κατὰ χώρας C. 6, 13, 3. ἐκλενκαίνεται C. 5, 9, 9. ἐρυσιβοῦται C. 3, 22, 2. διαφθορά C. 4, 10, 2. — 8, 6, 4. C. 1, 17, 2. 3, 20, 5. 9. 3, 24, 3. 4, 1, 2. 4, 3, 4. 4, 9, 1. 4, 12, 13. 4, 13, 6. 4, 16, 1. 4, 16, 2. 5, 18, 2. 6, 12, 7.

σιτοφόρος χώρα 8, 2, 8. C. 3, 23, 4. γῆ C. 2, 4, 2. 10.

σιτωδης γένος μέγιστον 8, 1, 1. γένεσις 8, 1, 2. φύλλα καλαμώδη 8, 3, 1. ὀρθόκανυλα 8, 3, 2. flos 8, 2, 4. 8, 3, 3. C. 4, 10, 1. germinatio 8, 2, 1. C. 4, 7, 4. πρωῖσπορα et ὀψίσπορα 8, 1, 3. ἐρυσιβᾶ C. 4, 14. duratio seminum C. 4, 22. — 7, 1, 1. 7, 15, 4. 8, 6, 6. 8, 8, 6. 8, 10, 2. C. 2, 12, 1. 3, 2, 1. 3, 7, 12. 3, 10, 1. 4, 15, 3. 6, 6, 6.

σκαληνῆς C. 6, 7, 2. 6, 10, 3.

σκαλίας 6, 4, 11.

σκάλλειν C. 3, 20, 9.

σκαλοπιὰ 7, 12, 3.

σκάσις C. 3, 20, 6. 4, 13, 3.

σκαμμωνία φαρμακῶδες in borealibus 4, 5, 1. e radice lachrymam fundit 9, 1, 3. 4. partes utiles 9, 9, 1. ὁπὸς μόνον χρήσιμος 9, 20, 4.

σκανδικώδη 7, 7, 1. 7, 11, 1. σκάνδιξ λάχανον ἄγριον 7, 7, 1. ἐπιγειόκανυλον 7, 8, 1.

σκαπάνη πᾶσι συμφέρει 2, 7, 5. ὠραία C. 3, 16, 1. — 2, 7, 1. C. 3, 20, 2. 5, 8, 2. 5, 9, 11. 5, 15, 3.

- σκάπτειν C. 3, 16, 1. 3, 20, 1. 4.
 σκαφητὸς C. 3, 16, 2.
 σκαφίον C. 4, 16, 3.
 σκέπη C. 4, 12, 8.
 σκευάζειν C. 4, 12, 8. 5, 13, 7.
 σκεῦος 9, 17, 3.
 σκιάδιον 9, 12, 2.
 σκιατροφεῖσθαι C. 2, 7, 4.
 σκιερὸς 3, 13, 4. 7, 14, 1.
 σκίλλα βολβῶδες 1, 10, 7. ῥίζαι
 παραβλαστάινουσιν 7, 2, 2. C.
 1, 4, 1. 1, 6, 7—9. κανλὸς
 7, 13, 5. φύλλα 1, 10, 7. 7,
 13, 1. ἄνθος 7, 13, 2. χερ-
 σαῖον 1, 4, 3. πᾶν ἐν σκ. φυ-
 τνύμενον εὐβλαστὲς 2, 5, 5.
 συκῇ ἐν σκ. 2, 5, 5. C. 5, 6,
 10. φιλόζωνον 7, 13, 4. — 7,
 4, 12. 7, 9, 4. 7, 13, 6. 7.
 9, 15, 7. C. 1, 7, 4. 3, 5, 5.
 5, 4, 4. 6, 12, 1.
 σκίλλῶδες φύλλον 9, 18, 3. C.
 1, 17, 4.
 σκινθὸς 4, 6, 9.
 σκιώδης 9, 18, 2.
 κληρότης C. 4, 12, 4. 6, 14, 12.
 σκληρόφυλλος 3, 9, 2.
 σκολιόκανλος 7, 8, 2.
 σκολιοῦσθαι 1, 6, 4.
 σκολιώτερα 1, 5, 1. 4, 1, 4.
 σκολόπενδρον 9, 18, 7.
 σκόλυμος φυλλάκανθον 6, 4,
 3. 4. radix 6, 4, 7. θερινὸν
 7, 10, 1. 7, 15, 1. 9, 12, 1.
 9, 13, 4. C. 6, 4, 5.
 σκόροδον ῥίζα 1, 6, 9. δια-
 ρεῖται κατὰ γέλγεις 7, 4, 11.
 C. 1, 4, 5. ἀπαράβλαστον 7,
 8, 2. μονόκανλον 7, 1, 8.
 ἀθρόα φέεται 7, 13, 4. δριμύ
 C. 2, 5, 4. — 9, 8, 6.
 σκόροδον = σκόροδον. λαχα-
 νῶδες 1, 10, 7. species 7, 4,
 7. ῥίζης γένεσις 7, 4, 11. —
 C. 6, 4, 7. 6, 10, 7. 6, 11,
 14. 6, 12, 2. 6, 19, 1.
 σκόρπιος ἀκανθῶδες 6, 1, 3.
 6, 4, 1. 2. radix 9, 13, 6. C.
 1, 10, 5.
 σκόρπιος = θηλύφονον 9, 18, 2.
 σκυθικὴ ῥίζα s. γλυκεῖα 9,
 13, 2.
 σκυταλίας σίκνος 7, 4, 6.
 σκυτάλιον 4, 4, 12.
 σκυτοδεψῆς 3, 18, 5.
 σκυτοδεψικὴ κόπρος C. 3, 17,
 5. 5, 15, 2.
 σκωλήκιον 9, 5, 3.
 σκωληκόβορος 3, 12, 8.
 σκωληκόβρωτος 3, 12, 6. 8.
 4, 11, 1. C. 5, 9, 1.
 σκωληκοτόκα ζωά C. 4, 15, 2.
 C. 4, 6, 4.
 σκωληκοῦσθαι 4, 14, 2. C.
 2, 11, 6. 3, 17, 1. 4, 14, 4.
 5, 6, 10. 5, 9, 3.
 σκωλήκωσις 7, 5, 6.
 σκώληξ unde in lignis oriantur
 5, 4, 5. in aliena arbore vivere
 nequeunt C. 5, 10, 5. — 2, 5, 5,
 3, 12, 6. 8. 5, 1, 2. 5, 4, 4.
 7, 13, 3. 8, 10, 4. 8, 11, 2.
 C. 3, 8, 7. 3, 22, 3. 5. 4,
 14, 5.
 σμίλαξ arbor 3, 16, 2. — περι-
 αλλόκανλον 7, 8, 1. C. 2, 13,
 2. vide μίλαξ.
 σμύρνα 4, 4, 12. 14. describ.
 9, 4, 3. 5. δάκρυον 9, 1, 2.
 inter aromata 9, 7, 3. — 9, 1,
 4. 9, 1, 6. 9, 4, 1. 2. C. 6,
 11, 14. 6, 17, 1.
 σόγκος 4, 6, 10. 6, 4, 3. 7.
 7, 8, 3.
 σογκώδης κανλὸς 6, 4, 5.
 σομφώδης ῥίζα 9, 14, 1.
 σοφοὶ οἱ σ. τῶν Ἰνδῶν 4, 4, 5.
 σπάθη φοινίκος 2, 6, 6. ἐφ' ἧς
 τὸ ἄνθος τοῦ ἄρρενος 2, 8, 4.
 σπάλαξ ποιῶδες 1, 6, 11.
 σπανίζειν 5, 7, 1.
 σπανόφυλλος? 1, 10, 4.
 σπάσμα 9, 9, 2.
 σπεῖραι δένδρων 5, 2, 3.

σπειραία θαμνώδες ἀκρόκαρ-
πον 1, 14, 2. 6, 4, 1.
σπείρειν σπειρόμενα ἄνθη 6,
6, 11. σπέρματα 7, 5, 3. quan-
do oporteat C. 3, 23, 1. allium
satum et plantatum 7, 4, 9.
σπέρμα ἔσχατον ἐν ἅπασι 1, 11,
1. κοινὸν τέλος πάντων φυ-
τῶν C. 1, 16, 3. 1, 21, 1.
τῆς φύσεως ἰδιώτερον C. 1, 21,
2. πρώτον καὶ κυριώτατον C.
1, 1, 1. ἐπιγίνεται τοῖς ζώ-
οις τελειουμένης τῆς φύσεως
C. 1, 16, 3. ἐκ καθαρωτάτης
περιπτώσεως C. 1, 16, 7. γέν-
εσις ἀπὸ σπ. φυσικωτάτη 2,
1, 1. C. 1, 1, 1. 1, 16, 1.
ὅσα ἔχει σπ. καὶ ἀπὸ σπ. γί-
νεται 2, 1, 3. φύσις παραπλη-
σία τοῖς ὡοῖς C. 1, 7, 1. ἔχει
ἐν ἑαυτῷ σύμφυτον θερμὸν καὶ
ὕγρὸν 1, 11, 1. C. 1, 7, 3.
...τροφήν C. 1, 7, 1. 2. 4, 6,
6. δύναμιν ἔχει τοῦ ποιεῖν
καὶ πᾶσχειν C. 4, 1, 3. πάν-
των ἰσχυρότατον C. 1, 16, 3.
ἰσχυρὸς καὶ ἀσθένεια C. 3, 21,
5. 4, 1, 1. τὸ τοῦ καρποῦ
1, 2, 1. singula semina suam
habent ἀρχὴν προσφύσεως 1,
11, 5. βίος ὠρισμένος εἰς γέ-
νεσιν 8, 11, 3. expectant tem-
pus suum 7, 1, 7. πάντα ἐκ
σπ. φνόμενα χεῖρω 1, 16, 12.
C. 4, 1, 1. ..μεθίσταται C. 2,
13, 2. ἔνια παρὰ μέρος γεννᾷ
C. 4, 6, 1. ab omnibus partibus?
C. 5, 6, 13. ἐγκατακτοῦται 8,
6, 1. μεταβάλλει 2, 4, 1. 8,
7, 1. C. 2, 13, 2. 4, 4, 11.
4, 12, 10. ἐξαλλοιοῦνται πρὸς
τὸ χεῖρον C. 2, 15, 2. νοσή-
ματα, φθορὰ 8, 10, 1. 8, 11,
2. C. 4, 4, 8. 5, 3, 7. 5,
18, 1. δυνάμεις C. 6, 13, 3.
duratio C. 1, 7, 2. 4, 2. unde
semina sumenda sint C. 3, 24,

1. διαφοραὶ σπερμάτων 1, 11,
1. C. 4, 11, 8. 6, 13, 3.
φαρμακώδη 9, 14, 4. τερά-
μονα, ἀτεράμονα C. 4, 12,
1. ἐν ἀέρι συγκαταφερόμενα
3, 1, 4. φανερά 3, 1, 3. 6,
2, 3. ἄγωνα 1, 11, 1. C. 4,
4, 2. ἀβλαστῇ 8, 11, 3. θνυ-
σφνῇ C. 4, 6, 8. κάρπιμον 6,
2, 3. ἄγρια 2, 2, 7. ἡμερα
C. 2, 2, 2. ξενὰ 4, 9, 3. ἔνα
C. 4, 6, 1. εὐθὺ σαρκώδη 1,
11, 3. C. 1, 7, 3. ξυλώδη C.
1, 21, 1. ἐμπύρην 1, 11, 3.
πυρηνώδη 1, 11, 3. C. 1, 21,
1. ξηρὰ 1, 11, 3. ἀθρόα 1,
11, 4. διεστώτα στοιχηδὸν ibd.
διμερῇ, δίθυρα 8, 2, 2. natura
seminis frumentacei 8, 2, 1. le-
guminacei 8, 2, 1. 8, 5, 4.
φυλλῶδες σιλφίου 6, 3, 1. 7,
3, 2. παππώδη 6, 4, 11. ση-
σαμῶδες 6, 5, 4. figurae variae
7, 3, 2. βοτρυνῶδες 7, 3, 4.
κελυφανώδη C. 1, 7, 2. πιτυ-
ρῶδες C. 1, 5, 4. — σπέρμα-
τα plantae parvae seminiferae
8, 8, 2. σιτώδη 2, 4, 1. 8,
11, 9. τὰ ἐλάττω C. 2, 12, 1.
ἐπέτεια C. 1, 9, 3. οἰκεία ταῖς
χώραις C. 3, 22, 3. θερυνὰ 4,
15, 1. — 1, 12, 2. 2, 1, 3.
2, 2, 6. 4, 4, 9. 7, 1, 7. 7,
3, 4. 7, 5, 3. 8, 6, 4. 8, 8,
2. 8, 11, 7. 9, 16, 4. C. 1,
5, 4. 1, 7, 3. 1, 19, 1. 2, 17,
1. 3, 22, 1. 4, 3, 4. 4, 11, 3.
9. 4, 12, 6. 5, 6, 9. 5, 18, 4.
σπερμάτιον 3, 10, 5.
σπερματικός 6, 4, 3. C. 1, 16, 4.
σπερματισμός 7, 4, 3. 7, 5, 3.
σπερματοῦσθαι 6, 8, 2. C.
3, 2, 1.
σπερμογονεῖν 7, 14, 3.
σπερμοτοκεῖν 6, 4, 8.
σπερμοφόρα περικάρπια C. 1,
21, 1.

- σπερμοφορεῖν 1, 2, 2. 6, 7, 1.
 σπερμοφυσεῖν 7, 4, 7. C. 1, 16, 4, 7.
 σπερμοφυῆς 7, 10, 1.
 σπερμούσθαι 3, 18, 8.
 σπεύδειν 1, 21, 2. 3, 7, 10.
 σπιθαμῇ 2, 5, 3.
 σπιθαμιαῖος 2, 5, 5. 2, 6, 4, 7, 2, 1.
 σπιλὰς γῆ C. 2, 4, 4.
 σπινθηρίζειν 3, 8, 7.
 σπλὴν 9, 11, 2. 9, 18, 7. 9, 20, 2.
 σπογγιὰ 4, 6, 5, 10.
 σπογγιεὺς 4, 6, 5.
 σποδιὰς 3, 6, 4.
 σπορευτὴ χώρα C. 3, 20, 6.
 σπορητὸς 8, 2, 8, 10.
 σπόριμος 6, 5, 4.
 σπορὰ 8, 6, 1. 8, 11, 5.
 σπόρος ἐργασία σπόρον 8, 7, 7. πρῶτος, ὅψιος C. 3, 20, 5.
 χεῖριστος C. 3, 23, 2. περὶ τροπὰς 3, 23, 2. — 8, 6, 1. 8, 8, 1. 8, 4, 5. C. 4, 3, 4.
 σπουδάζειν — ὄμενα ἔργα 5, 3, 2. 5, 4, 2. 5, 3, 5, 9, 15, 6.
 σπουδαιότατα τῶν μύρων 9, 7, 2.
 σπυρὶς in palma 2, 6, 11.
 σταθεύειν? 7, 13, 3.
 σταθμᾶσθαι 9, 4, 9.
 σταθμὸς 9, 4, 10. 9, 11, 6.
 στακτὸς 9, 4, 10.
 στάσιμον ὕδωρ 2, 6, 3. 5, 14, 9. πνεῦμα 5, 12, 11.
 στάσις ἀέρος C. 5, 12, 7.
 σταφύλη ἀγρία 3, 18, 11. 8, 2, 5. 9, 11, 7.
 σταχυηρὰ 1, 11, 4, 5. σπέρμα 9, 16, 4. C. 1, 20, 2.
 σταχυοβολεῖν C. 1, 20, 2.
 στάχυς θείῃ ἄν τις ὡς περιέχον 1, 11, 4. ἀπηρετημένος τοῦ φύλλου 8, 4, 1. ἐπικλινῇ τῷ στ. C. 3, 22, 1. — 7, 11, 12, 8, 2, 1. 4. 8, 3, 4. 8, 7, 5. 8, 10, 3. C. 1, 20, 2. 4, 7, 4. 4, 11, 1. 4. 4, 14, 1.
 σταχυώδη τῶν σιτωδῶν 1, 14, 2. inter herbas 7, 11, 1. flores 8, 3, 3.
 στέαρ φθείρει τὰ φυτὰ C. 5, 15, 6. — 9, 20, 2.
 στεγάζειν C. 1, 12, 3.
 στεγνὸς C. 6, 19, 3.
 στέγειν 5, 4, 5. 5, 7, 4.
 στελεφοῦρος σταχυώδης 7, 11, 2.
 στελεχόκαρπα 4, 2, 4.
 στέλεχος οὐσία καὶ φύσις τοῦ δένδρου 4, 13, 4. ... ὑπόθεσις ibd. σχίσις 4, 16, 1. C. 5, 16, 3. — 1, 14, 2. 2, 1, 1. 2, 2, 2. 2, 5, 5. 2, 6, 1. 9. C. 3, 14, 7. 5, 1, 2. 5, 2, 1. 5, 5, 3. 5, 12, 5. 5, 16, 2. 6, 11, 8.
 στελεχώδης 3, 15, 1. 3, 17, 1.
 στέλις C. 2, 17.
 στενοφυλλία C. 6, 18, 8.
 στενοφύλλος 8, 4, 1. C. 2, 16, 7.
 στερεὸς C. 2, 4, 7. 3, 20, 2.
 στερέωμα navis 5, 7, 3.
 στέρησις 1, 2, 5. C. 6, 4, 2. 6. 6, 6, 5. 6, 16, 8.
 στερητικὸς opp. τὸ κατ' εἶδος C. 6, 6, 3. χυλοὶ C. 6, 16, 8.
 στέριφα C. 2, 11, 1.
 στεφανῆ 5, 6, 2.
 στεφανήπλοκοι 6, 8, 1.
 στεφανώματα 6, 1, 2. 6, 6, 1. 7, 6, 4. C. 1, 13, 11. 5, 18, 2. 6, 14, 7. 6, 16, 7. 6, 18, 3. 6, 19, 1.
 στεφανωματικὰ εὐώδη τὰ ἄνθη καὶ οἱ κλώνες 1, 12, 4. ἔχει τὰ σπέρματα κάτω ὑπὸ τὸ ἄνθος 1, 13, 3. φρυγανικὰ ἡμερα 6, 1, 1. enumerantur ibd. ξηρότατα τῶν σπερμάτων C. 4, 3, 3. — 6, 6, 1. C. 3, 19, 1.

στεφανωτίδες μύρριναι 5, 8, 3.
 στεφανωτικά C. 1, 4, 2. 2, 2, 2.
 στημόνιοι διαλήψεις φύλλον
 3, 18, 11.
 στιλβηδών 5, 4, 2.
 στιφρός 3, 11, 4. 5, 1, 11.
 στιλεγγύς πυρός 8, 4, 3.
 στοιβή φρυγανική σαρκόφυλ-
 los 1, 10, 4. φέως dicta 6, 1, 3.
 στοιχεῖν 3, 5, 3. 3, 18, 5.
 στοιχειώδης κριθή 8, 4, 2.
 στοιχηδόν 1, 11, 4. 3, 12, 7.
 στραγγίας πυρός C. 3, 21, 2.
 στραγγουρία 7, 6, 3. 7, 14, 1.
 9, 11, 10.
 στράγξ 9, 18, 9.
 στρεπτός 3, 13, 2.
 στρέφειν 3, 9, 2. 3, 15, 3. τὰ
 φύλλα C. 2, 19, 1.
 στροβιλοειδὲς σχῆμα κόμης 3,
 12, 9.
 στρόβιλος 3, 5, 6. 3, 9, 1.
 στρογγύλα ξύλα 5, 1, 1. 5, 5,
 3. σπέρματα 7, 3, 2. radix
 7, 9, 3. 7, 13, 9.
 στρογγυλόκανυλος 7, 4, 5.
 στρογγυλόλοβος 8, 5, 2.
 στρογγυλότης 4, 12, 2. 1, 10, 4.
 στρουθίον 6, 4, 3. 6, 8, 3.
 στρούθιος 2, 2, 5.
 στρουῖθος 4, 3, 5. 4, 4, 5. 9,
 12, 5.
 στροφενὺς θυρῶν 5, 3, 4. 5,
 6, 4. 5, 9, 8.
 στρόφιγξ 5, 5, 4. 6.
 στρυφνός 3, 12, 4. 5. 8. C. 2,
 8, 2. 2, 15, 3. defin. 6, 1, 3.
 6, 16, 1. 8.
 στρυφνότης 2, 14, 1. 6, 1,
 3. 6, 12, 6.
 στρύχνος 5, 18, 11. 7, 7, 2.
 7, 15, 4.
 στρύχνος duo genera, alterum
 somnum alterum delirium et mor-
 tem afferens 7, 15, 4. συνώνυμοι
 9, 11, 5. ὑπνώδης describ. 9,
 11, 5. 9, 15, 5. 9, 19, 1.

στρώμανα 4, 8, 4.
 στρωματεῖς 4, 2, 7.
 στῦξ C. 5, 14, 4.
 στυπτηριώδη ὕδατα C. 2, 5, 1.
 στυπτικός C. 6, 14, 7.
 στύφειν C. 6, 2, 1.
 στύραξ inter aromata 9, 7, 3.
 συγγεννῶν 3, 1, 5. C. 5, 15, 5.
 συγγενῆς C. 1, 10, 2. 2, 9, 6.
 συγγράφεισθαι 5, 5, 4. 5. C.
 2, 11, 3.
 συγκάειν 1, 13, 3. C. 5, 9, 8.
 συγκατακλείειν C. 2, 8, 3.
 2, 9, 6.
 συγκαταρρεῖν C. 1, 19, 1.
 συγκαταφέρεισθαι C. 5, 12, 11.
 σύγκεισθαι 1, 2, 1. 3, 18, 5.
 9, 18, 2.
 συγκλείειν C. 5, 12, 6.
 συγκρίνειν γένος πρὸς γένος
 C. 1, 8, 2.
 σύγχυσις C. 5, 8, 1.
 συγχωρεῖν C. 2, 3, 5. 5, 3, 3.
 συζυγία paria folio pinnati 3, 11,
 3. 3, 12, 7. 3, 13, 5. 3, 15, 4.
 συνάμινος αἰγυπτία 1, 1, 7.
 4, 1, 5. describ. 4, 2, 1. fru-
 ctus e trunco 1, 1, 7. 1, 14,
 2. καρπὸς 1, 10, 10. 1, 12,
 1. flos 1, 13, 1. 1, 13, 4.
 ἀσαπὲς 5, 4, 2. εὐκαμπτον 5,
 6, 2. πρωῖκαρπος C. 1, 17, 1.
 ἀπέπαντος μὴ ἐπικνισθεῖσα C.
 2, 8, 4. — 1, 9, 6. 4, 4, 8.
 5, 3, 4. 5, 7, 3. C. 1, 17, 9.
 2, 9, 8. 2, 11, 11. 5, 2, 4.
 τὸ συνάμινον 6, 6, 4.
 συνκαμινῶδες δρυὸς 3, 7, 4.
 συκῇ αἰγυπτία = κερωνία 1,
 11, 2. 1, 14, 2. describ. 4, 2, 1.
 συκὴ τις ἰδία περὶ τὴν Ἰδην 3,
 17, 4, 5.
 συκὴ θαλαττία 4, 6, 2. describ.
 4, 6, 9.
 συκὴ ἰνδική 1, 7, 3. describ.
 4, 4, 4. C. 2, 10, 2.
 συκὴ radix 1, 6, 3. 4. 1, 7, 2.

- κανλὸς v. στέλεχος 1, 5, 1. 3.
 κράδη 2, 1, 2. ὄζοι 1, 8, 1.
 φύλλα 1, 3, 5. 1, 10, 5. 9. 4,
 7, 8. cortex 1, 5, 2. μήτρα
 1, 6, 1. ξύλον 1, 5, 3. 5, 6,
 1. ὑγρότης ὁπώδης 1, 12, 2.
 5, 9, 5. ὁπὸς C. 1, 16, 7.
 καρπὸς 1, 11, 6. 1, 14,
 1. 2, 3, 3. 5, 2, 3. χυλὸς
 μελιτώδης 1, 12, 1. ὀλυνθο-
 φοροῦσαι 3, 7, 3. ἔρινα προ-
 ἀπόπτωτα 3, 7, 3. σπέρματα
 1, 11, 4. 6. βλάστησις 3, 4, 2.
 3, 5, 4. 3, 6, 2. C. 1, 1, 3.
 propagatio: 2, 1, 2. 2, 2, 4.
 C. 1, 3, 1. ἐκ κευκραμίδος 2,
 2, 4. C. 1, 9, 1. cultura:
 2, 7, 5. 2, 5, 4 — 6. 2,
 7, 6. 2, 6, 12. C. 2, 14, 11.
 πολυστελέχης fit 1, 3, 3. προ-
 μόσχευσις 2, 5, 3. φυτὰ συ-
 κῆς 2, 5, 4. ἔρινασμός 2, 8,
 1. — εὐτραφῆς 3, 5, 4. εὐαν-
 ξῆς C. 1, 8, 4. πρωῒβλαστος
 C. 1, 15, 1. βραχύβιος 4, 13,
 2. εὐπαθέστατον 4, 14, 12. —
 μεταβάλλει εἰς ἐρινεόν 2, 2, 4.
 2, 3, 1. ἐκ λευκῆς μέλαινα 2,
 3, 1. C. 5, 3, 1. χώρα πε-
 δεινὴ οἰκεία 2, 5, 7. morbi:
 4, 14, 2—5. infesta viti C. 3,
 10, 6. multa genera: 2, 6, 6.
 C. 5, 1, 8. ἀγρία 1, 8, 2. ἡμε-
 ρος 1, 14, 4. 3, 17, 5. πρῶ-
 ται ὄψιαι 1, 9, 7. 2, 8, 1. C.
 1, 18, 3. C. 4, 11, 2. πρωῒ-
 καρπος 1, 17, 1. δίφορος C.
 5, 1, 6. λευκομφάλιος C. 5, 1,
 9. λακωνικὴ 2, 7, 1. 2, 8,
 1. C. 3, 6, 6. C. 5, 1, 9. κυ-
 πρία in Creta 4, 2, 3. αἰγυ-
 πτία 2, 3, 7. in Ponto 4, 5, 3.
 in ins. Tylo 4, 7, 8. — 3, 3, 8.
 4, 7, 7. 4, 13, 1. 5, 9, 6.
 C. 1, 3, 1. 1, 6, 8. 1, 11, 6.
 1, 20, 5. 2, 7, 4. 2, 8, 2. 2,
 9, 3. 2, 10, 3. 2, 11, 1, 9.
 3, 3, 2. 3, 4, 2. 3, 5, 3. 4.
 3, 6, 6. 8. 3, 7, 9. 10. 3, 10,
 8. 3, 17, 1. 3, 18, 1. 5, 1,
 2. 4. 5, 2, 2. 5, 4, 1. 5, 5,
 3. 4. 5, 9, 4. 5, 16, 3. 6,
 6, 5. 6, 12, 3. 6, 17, 5.
 σύκινον ξύλον 5, 3, 3.
 σῦκον fructus ficus idaeae 3, 17,
 5. αἰγύπτιον 6, 4, 2. 4. — 7,
 13, 3. C. 1, 1, 2. 1, 17, 3.
 2, 14, 4. 5, 1, 7. 5, 10, 2.
 6, 11, 2.
 συλλαμβάνειν C. 1, 18, 2.
 συλλέγειν C. 6, 11, 16.
 συμβάλλεσθαι 8, 7, 7.
 συμβαίνειν ἐκ τῶν συμβεβη-
 κόντων σκοπεῖν C. 1, 21, 4. ὥσπερ
 συμβεβηκὸς C. 2, 17, 8. ὁ τοῖς
 συμβαίνουσι ἀκολουθῶν C. 3,
 2, 3. κατὰ συμβεβηκὸς C. 5,
 12, 3. 6, 5, 1. 6, 17, 7.
 σύμβιος C. 2, 17, 5.
 συμβιοῦν 2, 1, 2.
 συμβλητὸς C. 6, 3, 4.
 συμμετρεῖσθαι C. 6, 18, 4.
 συμμετρία πρὸς τὴν ὥραν C.
 1, 10, 5. τροφῆς καὶ ἀέρος
 C. 2, 9, 12. κράσεως C. 6, 16,
 7. — C. 1, 14, 4. 1, 16, 2.
 1, 19, 4. 1, 22, 2. 2, 3, 4.
 3, 6, 9. 4, 16, 3. 6, 17, 6.
 6, 19, 3. 6, 20, 1. 3.
 σύμμετρος C. 6, 12, 6.
 συμμύειν 3, 5, 7. 5, 7, 7—9.
 4, 11, 4. 5, 3, 5. 5, 6, 3. 5,
 7, 4. C. 2, 9, 9. 11. 5, 16, 3.
 — ἄνθη ἐνία νύκτωρ συμμύει
 C. 2, 19, 1.
 σύμμυσις C. 2, 19, 3.
 συμπαθῆς C. 1, 7, 4. 4, 6, 2.
 συμπαθεῖν 8, 7, 5.
 συμπαρεκολουθεῖν C. 1,
 22, 4.
 συμπαραλαμβάνειν C. 5, 3, 7.
 συμπαραμιγνύναι 9, 11, 6.
 συμπάσχειν C. 5, 10, 13.
 συμπεριῖστασθαι 5, 5, 2.

- συμπεριλαμβάνειν 6, 1, 1.
 6, 6, 1. 7, 1, 1.
 συμπεριφέρειν 7, 5, 2.
 συμπτέτειν 6, 3, 6. 8, 7, 7.
 συμπίλειν 3, 7, 5.
 συμπίπτειν C. 1, 4, 4.
 συμπλέκειν C. 5, 5, 4.
 συμπλήρησ 4, 11, 10.
 συμπληροῦν C. 1, 3, 5.
 συμπνίγασθαι C. 6, 11, 6.
 σύμπτωμα 5, 4, 7. C. 6, 8, 1.
 συμπτωματικὴ αἰτία 7, 15, 1.
 συμπυκνοῦν C. 5, 4, 2.
 συμφανῆς C. 3, 18, 2.
 συμφθείρεσθαι 4, 15, 2.
 σύμφραξις C. 5, 11, 3.
 συμφράττειν C. 6, 11, 7.
 συμφύεσθαι C. 5, 16, 3. —ύειν
 4, 12, 3. 9, 2, 6.
 συμφυῆς 5, 2, 4. C. 3, 6, 5.
 4, 2, 1. 4, 4, 8.
 σύμφυσις 9, 2, 6. C. 5, 5, 3.
 σύμφυτον θερμόν 1, 11, 1. C.
 2, 6, 1. 2, 14, 1. 3, 17, 8.
 3, 24, 3. 5, 5, 2.
 συμφωνεῖσθαι C. 1, 1, 1. 6,
 8, 8.
 σύμφωνος C. 4, 11, 10. 6,
 11, 13.
 συμψάύειν 1, 11, 5. 8, 5, 2.
 συνάγκεια C. 2, 4, 8.
 συνάγειν φύλλα συνηγμένα εἰς
 ὅξυν 3, 10, 3. 3, 11, 3.
 συναγωγή 3, 10, 5.
 συναίτια 9, 6, 3.
 συνακολουθεῖν 7, 2, 9. C.
 2, 11, 9. 3, 13, 4. 5, 7, 2.
 6, 3, 1. 6, 9, 2.
 συναλλοιοῦν C. 5, 17, 5.
 συναλείφειν C. 3, 23, 1.
 συναναβλαστάνειν 3, 4, 2.
 συναναμίγνυσθαι 8, 8, 3.
 συναναπληροῦσθαι 4, 13, 4.
 συναναφέρεισθαι C. 5, 1, 11.
 συνανέλκειν C. 5, 6, 3.
 συνανθρῶπενόμενα ζῶα 3,
 2, 2. C. 1, 18, 3.
- συναπολαύειν C. 6, 8, 3.
 συναπεργάζεσθαι C. 3, 10, 3.
 συνάπτειν 3, 18, 4. 4, 4, 1.
 4, 4, 8, 6. 4, 10, 3. 8, 11,
 8. 9, 18, 2. C. 6, 1, 2.
 συναπορρεῖν C. 6, 17, 1.
 συναρτᾶν 1, 2, 5.
 συναύξειν 9, 19, 3.
 συναφῇ C. 4, 12, 8.
 συνδηλοῦσθαι 1, 1, 8.
 συνδιατηρεῖν C. 6, 10, 6.
 σύνεγγυς 8, 2, 1. 8, 6, 5. C.
 1, 3, 5. 1, 14, 3. 6, 9, 1. 6,
 11, 9.
 συνεθίζειν 9, 16, 9.
 συνειλεῖν C. 3, 14, 8.
 συνιέναι ὑγρόν C. 2, 19, 3.
 συνεκβαίνειν C. 6, 6, 3.
 συνεκπέττειν C. 6, 12, 12.
 συνεκπυροῦσθαι C. 6, 1, 5.
 συνεκραίνειν 3, 13, 2.
 συνεκτελεῖν C. 1, 13, 9.
 συνεκτρέφεσθαι 8, 8, 8.
 συνεκτρέχειν C. 5, 6, 11.
 συνελίττεσθαι 4, 7, 5.
 συνεμφαίνειν 1, 12, 2. 3, 8,
 1. C. 6, 9, 1.
 συνεξομοιοῦν C. 1, 9, 3. 3,
 9, 4. 4, 11, 5.
 συνεπάρδειν 9, 10, 4.
 συνεπιλάμπειν C. 4, 4, 12.
 συνεπικάειν C. 5, 17, 6.
 συνεπιμαρτυρεῖν C. 6, 16, 6.
 συνεργάζεσθαι 6, 3, 3. C. 3,
 12, 1.
 συνεργεῖν C. 2, 18, 1. 3, 1, 1.
 4, 8, 4.
 συνεστηκὼς καρπὸς 3, 18, 6.
 ζητήνῃ 9, 2, 2. — 6, 2, 6. C.
 3, 12, 2. 4, 3, 4. 4, 12, 9.
 4, 13, 2.
 συνεστραμμένα ξύλα 3, 11, 2.
 — 3, 18, 9. 4, 8, 5. 7. 9, 4, 3.
 σύνεσις αἰσθητικὴ C. 4, 2, 8.
 συνεφέλκεσθαι C. 4, 13, 5.
 συνέχεια florum 6, 8, 4. 7, 10,
 3. nutritionis C. 1, 12, 4.

- συνέχεσθαι 3, 15, 4.
 συνεχής C. 1, 5, 4. 1, 10, 7.
 3, 7, 8. 4, 6, 2. 4, 12, 1. 4,
 14, 1.
 συνέψειν C. 1, 21, 2. 2, 2, 4.
 6, 18, 9.
 συνήκειν 3, 11, 1. 3, 12, 7.
 3, 13, 5. 3, 14, 2.
 συνημεροῦσθαι 6, 3, 3.
 συνηρεφείν 3, 1, 5.
 συνηρεφῆς locus 5, 1, 12.
 συνθερμαίνειν C. 1, 3, 4.
 συνθεωρεῖν 1, 14, 4.
 συνικμάζεσθαι C. 4, 13, 6.
 συνιστάναι C. 1, 8, 3. 6, 7,
 3. — συνίστασθαι C. 3, 16, 1.
 2. 4, 12, 3. 6, 8, 8. 6, 11, 8.
 συνορᾶν C. 3, 18, 7.
 σύνορος 3, 3, 6. 8, 2, 10. 8,
 8, 7.
 σύνταρρος 3, 7, 2. 3, 10, 7.
 σύνταρροῦσθαι C. 3, 7, 7.
 συντηκεῖν C. 6, 13, 2.
 σύντηξις C. 1, 22, 6.
 συντηρεῖν 8, 11, 7.
 συντίθεσθαι 9, 17, 2.
 σύντομος 7, 1, 4.
 σύντονος C. 2, 8, 1.
 σύντροφος C. 5, 5, 4.
 συριγγίας κάλαμος 4, 11, 10.
 συρματίτις κόπρος 2, 7, 3.
 7, 5, 1.
 συρροή δακρυώδης 6, 6, 8. ἀμ-
 μώδης γῆς 7, 15, 2. — 9, 3,
 1. C. 1, 1, 2. 1, 3, 4. 1, 5,
 4. 1, 11, 4.
 συσκάπτειν C. 3, 12, 1.
 συσκεπάζειν C. 2, 7, 4.
 σύσκιος 9, 20, 6.
 συσπαῖν 4, 6, 6.
 συσπειροῖν 4, 3, 6. 4, 4, 13.
 συσσήπειν C. 3, 22, 4.
 σύστασις τῶν ὅλων C. 1, 12, 5.
 καρποῦ C. 1, 20, 2. ἡ πρώτη
 C. 6, 4, 4. 6, 6, 1. — C. 1,
 11, 8. 5, 1, 10. 6, 6, 6. 6,
 10, 1.
 συστέλλειν C. 1, 8, 3. 1, 15, 1.
 συστοιχία C. 6, 5, 6. 6, 6, 10.
 σύστοιχος C. 6, 4, 2.
 συστροφή 5, 2, 3. 5, 5, 1.
 σφαιρίον in quercu 3, 7, 4. 5.
 — fructus cupressi C. 1, 5, 4.
 σφαιροειδὲς βρύον 3, 11, 4.
 C. 5, 4, 4.
 σφακελίζειν 4, 14, 6. 8, 6, 5.
 C. 3, 24, 3. 5, 9, 6. 6, 10, 5.
 σφαναλισμὸς 4, 14, 2. 4. 8,
 10, 1. C. 5, 9, 1. 6.
 σφакὸς frutex 6, 1, 4. descr. 6,
 2, 5.
 σφένδαμνος montana ζυγία 3,
 3, 1. 3, 11, 1. campestris
 γλείνος 3, 3, 1. radix 3, 6, 5.
 flos 3, 3, 8. fructus 3, 4, 4.
 genera 3, 11, 1. usus 7, 5, 6.
 πυκνὸν 5, 3, 3. — 3, 6, 1.
 σφηκίον 4, 8, 7.
 σφήν C. 2, 15, 4.
 σφηνοειδὲς ἐνθεμα C. 1, 6, 8.
 σφοδρότης C. 5, 12, 2. 6.
 σφονδύλη animalculum 9, 14, 3.
 σφόνδυλος 3, 16, 4.
 σφραγίς 5, 1, 2.
 σφύρα 2, 5, 4. C. 1, 6, 8. 5,
 5, 3.
 σφυρίον 5, 7, 8.
 σχάσις συκῶν C. 2, 14, 4.
 σχεδιά 5, 8, 2.
 σχῆμα foliorum 3, 10, 3. τὰ
 ὅλα 3, 11, 1. — 3, 11, 3. 3,
 12, 7. 3, 17, 5. 7, 1, 8. C.
 6, 1, 2. 6, 2, 2. 3.
 σχηματισμὸς C. 3, 7, 4.
 σχηματοποιεῖν 9, 4, 10.
 σχίζα 9, 3, 1.
 σχίζειν 1, 1, 6. 9. 1, 6, 12.
 1, 9, 1. 3, 6, 2. 3, 17, 2. C.
 3, 13, 4. 3, 21, 5. 5, 16, 3.
 σχινὶς καρπὸς σχίνον 9, 4, 7.
 σχίνος 9, 1, 2. 9, 4, 7. C. 5,
 6, 10. 5, 9, 5. 6, 11, 15.
 σχίσις φύλλον 3, 11, 1. ῥίζης
 7, 2, 5. στελέχους 5, 16, 3.

σχίσμα 3, 11, 1.
 σχιστὰ ξύλα 5, 2, 2. 5, 5, 4. 6.
 κρόμνα 7, 4, 7.
 σχοινιὰ 4, 12, 2.
 σχοίνιον 4, 8, 4. 4, 15, 1. 5,
 7, 5.
 σχοῖνος καυλὸς 1, 5, 3. 1, 8,
 1. inter λοχυώδη 4, 8, 1. ge-
 nera et describ. 4, 12. Syriacus
 9, 7, 1. inter aromata 9, 1, 3.
 radix sicca suaveolens C. 6, 11,

13. 6, 14, 8. — 1, 21, 6. C.
 6, 18, 1.
 σχοῖνος λίθινος in mari rubro
 4, 7, 3.
 σωματικά οἶον πνεῦμα πῦρ C.
 1, 12, 5.
 σωματοῦσθαι C. 6, 11, 14.
 σωματώδης C. 5, 14, 7. 6, 11,
 7. 6, 19, 3. ὕλη C. 6, 12, 5.
 σωματώσις C. 6, 11, 14.

T.

Ταινία 4, 6, 5.
 ταινιοειδής fucus 4, 6, 1.
 τάλαρος C. 5, 6, 6.
 ταμиеύεσθαι 5, 8, 1. 6, 3, 2.
 9, 2, 8. C. 3, 1, 5.
 τανεία 4, 1, 2.
 τάξις 6, 6, 1.
 ταξιόζωτος 1, 8, 3.
 ταξιφυλλος 1, 10, 8. 3, 18, 8.
 ταριχεύειν 4, 2, 2. 5, 4, 3. 8.
 ταρροῦσθαι C. 3, 23, 3.
 ταρρώδης ῥίζα 6, 7, 4. 8, 2, 3.
 τάφος C. 3, 6, 3. 4. 3, 12, 1.
 ταχυβλαστής C. 4, 1, 3.
 ταχυβλαστία C. 4, 1, 3. 4,
 8, 1.
 ταχύγονος C. 4, 3, 6.
 τεκμαίρεσθαι C. 3, 11, 6.
 τεκνοῦν 9, 18, 10.
 τεκτονία 5, 7, 6.
 τεκτονική χρεία 5, 1, 12. 5,
 2, 1. 5, 7, 4.
 τελειογονεῖν C. 1, 11, 3. 3,
 18, 1.
 τελειοκαρπεῖν 1, 13, 4. 5. 4,
 8, 8. C. 3, 6, 9. 6, 4, 3.
 τέλειος C. 1, 16, 6.
 τελειότης διαιρετέον τὴν τ. C.
 4, 4, 1.
 τελείωσις οἰκεία C. 1, 10, 6.
 ἡ κατὰ φύσιν τ. οἰκιοτάτη C.
 4, 6, 3. — C. 1, 16, 11. 4,
 3, 5.

τελειουργεῖν C. 2, 9, 6.
 τελεσφορεῖν 8, 7, 6.
 τελεσφόρος C. 2, 6, 4. 3, 23, 5.
 τέμνειν ligna, quo tempore 5,
 1, 3.
 τερέβινθος δάκρυον ἀφίησι 9,
 1, 2.
 τερέτριον 5, 7, 8.
 τεράμων 8, 8, 6. 8, 11, 1. C.
 3, 21, 3. 4, 12, 1. 5, 6, 12.
 5, 18, 2.
 τεραμότης C. 4, 12, 3.
 τερηδων 5, 4, 4.
 τερμίνθινος 9, 2, 2.
 τέρμινθος ἄγριον αἰφύλλον 1,
 9, 3. in Syria 3, 3, 1. in In-
 dia 4, 4, 7. βλάστησις 3, 4,
 2. fructus 3, 4, 4. genera et
 descr. 3, 15, 3. resinifera 4,
 16, 1. 9, 1, 6. C. 6, 11, 15.
 fert ἑξίαν C. 2, 17, 1. lignum
 nigrum et densum 5, 3, 2. — 5,
 7, 7. 9, 2, 1. 9, 3, 4. 9, 4,
 7. 8. C. 2, 17, 4. 6, 14, 4.
 τεσσαρακοσταῖος 8, 2, 6.
 τετανδὸν φύλλον 3, 11, 1. 3,
 12, 5. 3, 15, 6.
 τεταρτημόριον 9, 11, 3.
 τετραγωνία ὀψιάλτατον 3, 4,
 2. 6.
 τετράγωνα ξύλα 5, 1, 1.
 τετταράκοντα αἰ τ. ἡμέραι C.
 5, 12, 4.

τετραετία C. 3, 3, 7.
 τετράλιξι ἀκανθῶδες 6, 4, 4.
 τετράξοος 5, 1, 9.
 τετράστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 τετραστοιχία 3, 18, 13.
 τευτλίον φύλλα σαρκώδη 1, 10, 4. ῥίζα σαρκώδης 7, 2, 8. παρ-
 αβλαστάνει 7, 2, 2. 5. 6. ἐμ-
 φλοιοσπέρματον 7, 3, 2. sal-
 suginem amat C. 2, 5, 3. spe-
 cies: 7, 4, 4. — 7, 1, 2. 3. 5.
 C. 2, 17, 7. 4, 3, 2. 4, 6, 7.
 4, 13, 1. 6, 11, 5. 10.
 τεῦτλον λαχανῶδες μονόρριζον
 1, 6, 6. 1, 9, 2. 1, 6, 7. 1,
 5, 3. 1, 3, 2.
 τευτλὶς 7, 7, 2.
 τέφρα C. 3, 17, 1. 5, 6, 10. 6,
 19, 4. 6, 20, 2. πικρὸν C. 6,
 3, 2.
 τέχνη μιμείται τὴν φύσιν C. 1,
 18, 2. συνεργεῖ τῇ φύσει C.
 5, 1, 1. τὰ κατὰ τ. C. 6, 3,
 3. τ. καὶ σύνεσις C. 6, 11, 2.
 τηκτικὸς C. 6, 1, 3.
 τῆλις 3, 17, 2.
 τίγρις 5, 4, 7.
 τιθάσεια 3, 2, 2.
 τιθήνησις C. 2, 1, 6.
 τιθύμαλλος 9, 8, 2. 9, 11, 1.
 species 9, 11, 7. 9, 15, 6. C.
 4, 6, 9.
 τίλλειν 8, 2, 5.
 τίμιος 9, 6, 3.
 τιτραίνειν 5, 4, 5.
 τιτρώσκειν C. 5, 16, 3.
 τίφη πολύρριζος 1, 6, 5. πο-
 λύλοπον 8, 4, 1. πρὸς ἐκ τί-
 φης 2, 4, 1. C. 4, 4, 5. ma-
 turatio 8, 2, 6. — 8, 1, 1. 8,
 8, 3. 8, 9, 2. C. 4, 4, 5. 4,
 5, 2. 3. 5, 6, 12.
 τίφνον C. 1, 10, 5.
 τμητικὸς C. 5, 13, 7.
 τομή modi 2, 2, 2. καλάμον 4,
 11, 7. plantarum vitis C. 3, 13.
 vitis C. 3, 13, 1. — C. 3, 2, 1.

τοξικὸς κάλαμος 4, 11, 11.
 τόπος κρείττων ἐργασίας καὶ θε-
 ραπείας 2, 2, 8. τόπων φύσις
 μεγάλη διαφορά πρὸς καρπὸν
 καὶ ἀκαρίαν 3, 3, 5. διαί-
 ρειν δεῖ κατὰ τοὺς τόπους 4,
 10, 1. τ. ποιοῦσι διαφορὰν 8,
 2, 11. τὸ συγγενὲς τῆς φύσε-
 ως ἕκαστον ἄγει πρὸς τὸν οἰ-
 κεῖον τόπον C. 2, 7, 1. τοὺς
 τ. δεῖ καλῶς κείσθαι πρὸς τὰ
 πνεύματα C. 3, 6, 9. τόπων
 πολυειδία ἐν τοῖς μεγάλοις ὄρε-
 σιν 3, 2, 5. οἰκεῖος τ. ἐν ᾧ
 εὐθρεῖ C. 2, 16, 7. 3, 3, 4.
 οἰκειότατος τ. οὐ ἢ φύσις ἀν-
 τὴ γεννᾷ C. 3, 6, 7. οἰκεῖος
 2, 3, 3. 4, 1, 1. C. 1, 16, 11.
 1, 22, 3. 2, 7, 1. 2, 16, 7.
 3, 1, 6. 3, 17, 3. σύμμετροι
 ibd. τόπων διαφοραὶ 3, 2, 5.
 C. 2, 7, 1. 3, 17, 2. εὐτρο-
 φος 3, 3, 4. τραχεῖς 3, 15, 5.
 κοῖλοι 4, 1, 2. 4, 14, 12. C.
 5, 12, 7. πρῶτοι 8, 2, 9.
 ὑπιοι C. 5, 12, 7. θερμοὶ
 μᾶλλον εὐόσμοι C. 6, 18, 1.
 πάντες τ. μετέχονσι τῶν φαρ-
 μάκων 9, 15, 2. — 2, 5, 6.
 3, 3, 1. 2. 4, 4, 1. 4, 5, 4.
 6, 8, 5. 8, 6, 5. C. 1, 5, 2.
 1, 8, 3. 1, 13, 11. 2, 3, 3.
 5, 12, 7.
 τορνεῖα 5, 7, 3.
 τορνευτήριον 5, 6, 4.
 τορνεύειν 4, 2, 7.
 τοσανταχῶς 8, 7, 5.
 τραγάκανθα 9, 1, 3. 9, 8, 2.
 9, 15, 8.
 τραγᾶν ἄμπελος 4, 14, 6. 1, 5,
 5. C. 5, 9, 10. 5, 10, 13.
 τραγήματα 4, 8, 12.
 τραγοπώγων 7, 7, 1.
 τραπεζία 3, 10, 1.
 τραύματα περισκαπτόντων 4,
 14, 7. — 9, 9, 5. C. 5, 8, 1.

τραχὺς=πολύοζος 1, 8, 5. τὸ
 τρ. δυσβλαστὲς C. 1, 3, 1.
 τραχύφλοια 1, 5, 2. C. 3,
 14, 3.
 τρέφειν ἑκαστον τρέφεται τῷ
 οἰκείῳ C. 6, 19, 1. — 6, 4, 2.
 τριακόντάχοα ὄσπρια 8, 2, 8.
 τρίβολος ἀκανθώδης 6, 1, 3.
 describ. 6, 5, 3. — 3, 1, 6. 6,
 4, 1. 6, 5, 1. 7, 8, 1. 8, 7, 2.
 τρίβολος aquaticus 4, 9, 1.
 τρίβειν τετριμμένη ἕξις C. 2,
 4, 6.
 τριγμός 4, 14, 5. C. 5, 10, 5.
 τριγωνεῖν C. 1, 9, 3. 1, 13, 3.
 τρίγωνος 4, 8, 3.
 τρίενος κάλαμος 4, 11, 5. 7,
 5, 5. σπέρματα 8, 11, 5.
 τριετία C. 1, 20, 4.
 τριμηνιαῖος σπέρματα C. 3,
 24, 2.
 τρίμηνος πυροὶ et κριθαὶ 8, 1,
 4. 8, 4, 4. σπέρματα C. 2, 2,
 3. — C. 3, 21, 2. 4, 3, 7. 4,
 11, 1.
 τρίοζος 1, 8, 3.
 τριόρχης 9, 8, 6.
 τριπόλιον 9, 19, 2.
 τρισάλυπος ὄροβοι 2, 4, 2.
 τρισκαιδεκόγυνος 5, 8, 1.
 τρίστοπος 3, 5, 1.
 τρίστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 τριφορεῖν C. 2, 9, 13.
 τριφυῆς 2, 6, 9.
 τριχομανὲς ἀδιάντων species
 7, 14, 1.
 τριχόφυλλα 3, 9, 4. 6, 6, 10.
 τριχόφυλλον planta marina 4,
 6, 3.
 τριχοῦν C. 1, 6, 7.
 τροπὰι θεριναὶ 1, 9, 7. 1, 10,
 1. 6, 2, 3. C. 2, 19, 1. 3, 4,
 1. χειμῶνος 8, 1, 2. ἡλίον
 C. 3, 11, 6. — C. 2, 3, 1. 5,
 12, 4. 6, 10, 9.
 τρόπις folii 1, 10, 5. navis 5,
 7, 2.

τροφή (loci omnes e libris de
 Causis) ἰσχυρόν πρὸς ὁμοίωσιν
 2, 13, 1. ἀπὸ τῆς γῆς τοῦ
 ἡλίον καὶ τοῦ ἀέρος 3, 12, 2.
 quid efficiat 3, 17, 7. τρ. καὶ
 γένεσις ἐκ τῶν αὐτῶν 3, 22, 4.
 διὰ τῆς τρ. τὸ τέλειον 4, 6, 3.
 τρ. ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ
 τοῦ ἀέρος 4, 13, 7. ἡ τρ. ἄνω
 φέρεται 5, 1, 11. αἱ τρ. τὰς
 διαθέσεις ἀλλοιοῦσιν 5, 3, 5.
 ἀλλοιοῦνται ἐν ταῖς ῥίζαις 6, 11,
 5. τροφῆς πληθὺς ἐν ὄμβρον
 πληθῇ 1, 2, 3. 4, 4, 12. ἐξ
 ἀέρος καὶ ἐδάφους 2, 13, 1. 3,
 2, 1. βελτίους ἐν εὐπνοῖς τό-
 πους 3, 6, 9. ἡ ἐν τῷ σπέρ-
 ματι 4, 6, 6. ἐν τῷ ἀέρι ibd.
 βαρύτες καὶ κονφοῖτες 4, 9, 4.
 ὑπερβολὴ καὶ ἔνδεια 5, 9, 7.
 σύμμετρος 1, 18, 1. 2, 9, 7.
 3, 10, 2. κνουμένη καὶ πεττο-
 μένη 2, 1, 3. κατειργασμένη
 καὶ πεπεσμένη 2, 17, 6. ἀλ-
 λολιότερα 3, 1, 6. πρὸς τὴν
 φύσιν σύμμετρος 3, 6, 6. σω-
 ματώδης 3, 6, 8. 3, 21, 2.
 ἰσχυρὰ 3, 21, 4. δεινὴ Hist. 8,
 2, 8. μὴ οἰκεῖται 4, 5, 6. ὥμῃ,
 προπεποιημένη 4, 6, 6. ἀλ-
 λοτριότερα 4, 9, 3. γεώδης 4,
 9, 3. κονφοτέρα 4, 9, 6. θυ-
 λερωτέρα 4, 11, 3. βλοσυρω-
 τέρα 6, 14, 2. ἡ ἡμετέρα 4,
 12, 2. εὐθυποροῦσα 5, 3, 4.
 ἔνη 5, 13, 5. — 4, 4, 1. 5,
 15, 5. 6, 4, 2. 4. 6. 6, 17,
 11, 12.
 τρόφιμος οὐτὰ ἰσχυρότερα τρο-
 φιμώτερα C. 1, 15, 4. τρ. γῆ
 καταρρεῖ C. 3, 20, 4. γῆ C.
 2, 4, 12. — C. 2, 17, 6. 6,
 4, 4.
 τροχηλιὰ 4, 3, 5.
 τρόχισκος 9, 9, 1. 3.
 τρόχμαλος C. 3, 6, 4.
 τρυγᾶσθαι C. 3, 15, 3.

τρυγητὸς 5, 1, 2.

τρύξ 9, 9, 3. 9, 12, 1. C. 6, 16, 5.

τρύπανον 5, 9, 7.

τρύπαν 3, 16, 4.

τρύχος ὀθονίον 3, 8, 6.

τρώξανα C. 3, 2, 2.

τρῶσις 4, 16, 1.

τύπος 2, 6, 12.

τύφη ἀμφίβιος 4, 10, 6. in lacu Orchomenio 4, 10, 1. descr. 4, 10, 4. — 1, 5, 3. 1, 8, 1. 4, 10, 7.

τυφλὰ βλαστήματα C. 3, 2, 8.

ὄξοι 1, 8, 4. C. 3, 5, 1.

τυφλοῦν C. 5, 17, 7.

Υ.

Υάκινθος 6, 8, 1—3.

ὕβριζειν C. 3, 15, 4.

ὕβριστικός ἀμπελος C. 3, 15, 4.

ὕγεια 9, 18, 3. C. 4, 16, 3.

ὕγιαζεσθαι 6, 3, 6. C. 5, 16, 3.

ὕγιαίνειν C. 5, 16, 3.

ὕγραίνειν C. 5, 13, 3.

ὕγρασία μυξώδης 3, 13, 2. οἰνώδης 3, 13, 6. αέρος C. 5, 11, 2.

ὕγρὸς ὀπὸς 1, 2, 3. ὕγρῶν διαίρεσις 1, 4, 2. σύμφυτον 1, 8, 1. τὸ σαρκώδες ὕγρὸν 1, 11, 6. τὰ ὕγρα κάλλιον ἀπὸ τῶν ἄνω βλαστάνει C. 3, 5, 3. τὸ ὕγρὸν ὕλη τῶν χυμῶν C. 6, 7, 1. — 1, 2, 1. 4. 1, 10, 9. C. 3, 15, 3. 1, 2, 3.

ὕγρότης ἡ οἰκεία τῶν φυτῶν 9, 1, 1. C. 6, 11, 16. 4, 13, 5. 4, 15, 4. 5, 9, 2. οἰκεία σύμφυτος C. 5, 17, 2. σύμφυτος 1, 2, 4. ἅπαντα ὕ. κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν δένδρου καὶ φυτοῦ 1, 12, 2. ἐν τοῖς περικαρπίοις κατεργασίαν λαμβάνει 1, 12, 2. αἰτία τῆς ἀποβολῆς τῶν καρπῶν C. 2, 9, 4. ἡ ὕ. ὕλη τῷ θερμοῦ πρὸς τὴν σῆψιν C. 3, 22, 3. ἡ τῶν δένδρων ὕ. ἔχει διάφορα εἶδη 1, 12, 2. ἀνώνυμος 1, 2, 5. γλίσχρα 1, 6, 5. C. 1, 7, 4. ὀπωδης 1, 12, 2. C. 6, 6, 5. πιτωδης 1, 12, 2. ἐλαιώδης 5, 9, 8. ὕδαρης 1, 12, 2. C. 1, 17, 3.

δριμεῖα 1, 12, 2. εὐώδης 1, 12, 2. κούφη C. 1, 7, 4. λιπαρά C. 1, 7, 4. λεπτή C. 1, 17, 3. κομμιδώδης C. 5, 10, 2. φθαρτική C. 4, 16, 3. γόνιμος C. 1, 4, 4. 1, 6, 1. 1, 11, 3. 4, 16, 3. 5, 4, 3. ἔμβιος C. 1, 1, 3. — 3, 13, 2. C. 2, 9, 10.

ὕδαρης 9, 1, 1. 5. C. 2, 15, 3. 2, 16, 1. 3, 1, 3. 6, 12, 3. 6, 14, 2.

ὑδάτιον C. 2, 9, 9.

ὑδατώδης 5, 1, 4. 5, 3, 4. C. 6, 6, 8. 6, 8, 2. 6, 14, 2.

ὕδνον ὑπόγειον 1, 6, 9. — 1, 1, 11. 1, 6, 5. 12.

ὑδρεία 2, 6, 3. C. 3, 9, 2.

ὑδρεύειν 2, 6, 3. C. 3, 6, 6.

ὑδρευσις C. 3, 8, 5. 3, 19, 1.

ὑδρηλος 7, 14, 1.

ὕδρος μεταβάλλει εἰς ἔχιν 2, 4, 1.

ὕδρωψ 7, 6, 2.

ὕδωρ ὕδατος σηπομένον καὶ μίξιν λαμβάνοντος πρὸς τὴν γῆν γεννᾶται φυτὰ 3, 1, 4. βλάπτει τὴν ἄνθησιν τοῦ θύμου 6, 2, 3. ἥρινα καιριώτατα πᾶσιν 8, 6, 6. παρακαιρότατα τὰ περὶ τὰς ἀνθήσεις C. 2, 2, 2. τὰ ὑπὸ γῆς C. 2, 19, 4. qualis mixtio sit utilis C. 2, 6, 3. ἔντὸν 2, 2, 11. C. 2, 6, 3. ἐπίρροντον 5, 9, 5. C. 3, 8, 3. ναματιαῖον 2, 2, 11. 8, 7, 3. C. 1, 19, 5. 2, 5, 5. 2, 6, 3.

ἐκ διῶς 2, 6, 5. 7, 5, 2. 8, 7, 3. C. 1, 19, 5. 2, 6, 1. 3, 8, 3. 3, 9, 5. 6, 8, 7. *εὐ-
ράνιον* 4, 7, 8. C. 2, 4, 4. 2, 5, 5. 3, 8, 3. 3, 11, 3. 4, 12, 5. 5, 10, 5. 6, 18, 5. *κατὰ κεφαλῆς* 4, 10, 7. C. 6, 18, 10. *ἐν τῶν ὀχετῶν* 7, 5, 2. C. 6, 8, 2. *ὀχετενόμενον* C. 3, 8, 3. *πηγαῖα* 9, 4, 8. *φρεατι-
αῖον* C. 2, 6, 3. *ῥυβριον*, *λι-
μναῖον*, *στάσιμον* *ibd.* *ὔδατα*
πρῶτα 6, 8, 3. C. 1, 10, 5. 2, 4, 11. *εὐκαιρα* 8, 7, 6. *ώραῖα* C. 2, 2, 1. *πάρωρα* C. 4, 13, 4. *ἄωρια* C. 2, 2, 2. *θερινὰ* C. 1, 13, 8. *χειμερινὰ* C. 2, 2, 1. 2, 4, 10. *ἐπὶ τῷ
ἄστρῳ* C. 3, 4, 1. *ὄψιον* 8, 8, 1. *βόρεια*, *νότια*, C. 2, 2, 3. *νυκτερινὰ* C. 2, 6, 1. *ἐπίγεια* C. 2, 5, 1. *πότιμα*, *ψυχρά*, *ἀλυνὰ* 7, 5, 2. C. 2, 5, 1. *λε-
πομερὲς*, *ἄοδμον*, *ἄχρυμον*, *δι-
ειδὲς* C. 6, 19, 2. *παιδογόνον* 9, 18, 10. *πιπτῶδες* 3, 1, 6. C. 1, 5, 1.

εὐεία κόπρος 2, 7, 4. C. 2, 14, 2. 3, 9, 3.

ἔσθαι 8, 11, 3. 8, 6, 6. 9, 4, 8.

ὑετὸς 6, 4, 4. *πρῶτοι* 7, 7, 3. *ἡρινοὶ* C. 2, 1, 4. C. 6, 17, 6.

ῥλη *opp.* *εἶδος καὶ μορφή* 1, 12, 2. *ῥλης πλήθος* C. 1, 10, 3. *ἐκάστω ἐκ τῆς οὐκείας ῥλης ἡ τροφή* C. 5, 10, 5. *ἡ ὑγρότης ῥλη τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν* C. 3, 22, 3. *περιττωματική* C. 1, 14, 3. C. 4, 3, 4. 6, 7, 1. 6, 6, 8, 3. 6, 12, 5. 6, 17, 12.

ῥλη ἀγρία 1, 9, 2. 4, 5, 3. *αὐ-
τομάτη μεταβλαστάνει* 2, 4, 4. *διαφοραὶ ῥλης* 5, 3, 1. *ναν-
πηγήσιμος* 4, 5, 5. 5, 7. *οὐ-
κοδομική* *ibd.* *δύσεργος εὐερ-
γος* 5, 1, 1. 11. *νεόκαντος*

C. 6, 17, 7. — *herbae sylve-
stres* C. 3, 20, 7. 3, 21, 4.

ῥλημα τὰ ἄλλα *opp.* *δένδρα* 1, 10, 6. 4, 5, 1. *ἐλάττονα* 3, 3, 6. *ἴδια* 4, 3, 11. — *ων δυ-
νάμεις* 9, 18, 1. — 1, 5, 3. 1, 6, 2. 7. 3, 18, 1. 4, 4, 5. 12. 4, 6, 1. 4, 10, 1. 5, 9, 3. 9, 16, 4. C. 1, 3, 5. 1, 10, 6. 3, 1, 1. 6, 12, 10. 6, 14, 6. 6, 17, 9.

ῥληματικὰ C. 6, 11, 10.

ῥλικὸς C. 6, 6, 5. 6, 11, 1.

ῥλομανεῖν C. 3, 1, 5.

ῥλοτόμος 3, 9, 3.

ῥλώδης C. 5, 14, 5. 6, 17, 9.

ῥμενώδης C. 1, 7, 4. 1, 19, 1.

ῥμὴν σπερματα ἐν ῥ. 1, 11, 1. *δερματικός* 1, 11, 5. *λεπτός* C. 1, 17, 4. — 4, 10, 3. 6, 6, 9. C. 1, 19, 2.

ῥπαίθριος 4, 5, 3. 4, 11, 6. 5, 7, 6. 9, 18, 1. C. 1, 17, 3. 4, 12, 9.

ῥπακούμεν C. 1, 15, 1. 2, 12, 1. 5, 4, 2. 5, 12, 9.

ῥπάργιλος γῆ 9, 4, 8.

ῥπαροῦν 8, 11, 8. C. 3, 20, 8.

ῥπεναντίος 5, 1, 3.

ῥπεραίρειν 4, 8, 10. 4, 6, 8. 6, 6, 4. C. 2, 7, 2. 6, 16, 7.

ῥπερβάλλειν 8, 2, 9. 9, 7, 1. C. 5, 12, 1.

ῥπερβλαστάνειν C. 1, 20, 6.

ῥπερβλαστής C. 1, 20, 6.

ῥπερβολή C. 5, 8, 3. 5, 12, 1. 5, 14, 8.

ῥπεργάζεσθαι 3, 1, 6.

ῥπερείδειν C. 2, 18, 2.

ῥπέρινος 9, 14, 2.

ῥπερίσχειν C. 1, 15, 3.

ῥπερισχύειν C. 3, 18, 2.

ῥπερκαρπεῖν C. 2, 11, 2.

ῥπερομβραῖαι C. 5, 3, 7.

ῥπερπαχύνειν C. 5, 11, 3.

ῥπέρπυρος C. 1, 21, 5.

- ὑπερτείνειν 4, 13, 1. 7, 5, 5.
 8, 11, 5.
 ὑπερτοκεῖν C. 2, 11, 4.
 ὑπερυθρος 3, 13, 4. 9, 4, 7.
 ὑπερφῶν C. 1, 7, 2.
 ὑπήνεμος C. 3, 6, 9.
 ὕπνος 9, 9, 1. 9, 20, 4.
 ὑπνώδης στρύχνος 9, 11, 5.
 θάνατος 9, 13, 4.
 ὑπόβαθρον 5, 7, 6.
 ὑποβάλλειν 2, 5, 3. μέρος τι
 φρυτοῦ C. 3, 5, 4.
 ὑποβιβρώσκειν 4, 7, 5.
 ὑπόγλισχος 7, 13, 1.
 ὑπόγυιος C. 1, 13, 10. 5, 4, 3.
 ὑποδής 3, 7, 1.
 ὑποδεικνύναι 9, 15, 1.
 ὑποζύγια 4, 8, 14. 7, 5, 1. C.
 2, 17, 6.
 ὑπόθεσις 2, 6, 11. 4, 13, 4.
 C. 4, 4, 1. 6, 5, 3. 6, 19, 1.
 ὡς πρὸς ὑ. λεγόμενον C. 1, 2,
 2. ὡς καθ' ὑ. θεωρεῖσθαι C.
 1, 13, 2. ὡς ἐξ ὑ. εἰρήσθαι C.
 2, 5, 5.
 ὑποκαθαίρειν 7, 12, 3.
 ὑποκαταβαίνειν 4, 8, 10.
 ὑπόκεισθαι C. 3, 4, 1.
 ὑποκείμενος καρποὶ 1, 12, 2.
 C. 1, 6, 10. 2, 14, 4. 2, 17,
 10. 5, 2, 1. 6, 2, 2. 6, 4,
 4. 5. 6, 6, 7. 6, 9, 2. 6,
 17, 12.
 ὑποκονίειν βότρυν 2, 7, 5.
 ὑποκόνισις C. 3, 16, 3.
 ὑποκόπτειν 3, 18, 9.
 ὑπολαῖς C. 2, 17, 9.
 ὑπολαμβάνειν C. 3, 3, 2.
 ὑπόλειμμα C. 1, 11, 3. 5, 1,
 5. 5, 15, 6.
 ὑπόλειψις C. 5, 1, 11.
 ὑπολείπειν 1, 2, 4.
 ὑπολιπής 3, 13, 2.
 ὑπόλεπρος 3, 14, 2.
 ὑπόλευκος C. 2, 4, 3.
 ὑπολίπαρος 3, 12, 9.
 ὑπολοπᾶν 5, 1, 4.
 ὑπομονή C. 5, 16, 3.
 ὑπονείζειν 3, 1, 6.
 ὑπόξανθος ῥίζα 9, 12, 2.
 ὑποπαράβορρα δένδρα 5, 1,
 11.
 ὑποπέλιος φλοιὸς 3, 11, 1.
 ὑπόπετρος γῆ C. 3, 20, 5.
 ὑπόπικρος 9, 11, 3.
 ὑποπίπτειν C. 3, 12, 3. 4,
 6, 9.
 ὑπόπρεμνος 2, 1, 3.
 ὑποπτίσσειν 4, 8, 14.
 ὑπόρριζος 2, 1, 3. φρυτευη-
 ρία 2, 5, 3. 4. παραφύας C.
 1, 2, 2. — C. 1, 8, 1. 3, 5, 3.
 ὑποσήπειν C. 6, 10, 2.
 ὑποσκάπτειν 2, 7, 5.
 ὑπόσκιος καρπὸς C. 1, 17, 3.
 ὑπόστασις 9, 8, 3. κολλώδης
 C. 5, 16, 4. γεώδης C. 6, 7, 4.
 ὑποστρόγγυλος ῥίζα 8, 8, 5.
 ὑποτίλλειν 2, 7, 5.
 ὑποτομή 9, 2, 7.
 ὑποφαίνειν καρπὸν 3, 5, 6.
 3, 12, 4. 7, 13, 9. C. 5, 1, 2.
 ὑποφύρειν 9, 14, 4.
 ὑποφύεσθαι 3, 13, 2. 4, 15,
 2. C. 1, 11, 8.
 ὑποφυσίς 4, 15, 1.
 ὑποφρυτεύεσθαι C. 3, 10, 5.
 ὑποχοιρὶς 7, 7, 1. 7, 11, 4.
 ὕπτιος τὰ ὑ. τῶν φύλλων 1,
 10, 1. 2. 3, 14, 2. C. 2, 19,
 2. καρποῦ φοίνικος 2, 6, 1.
 ἄμπελος ὑ. τηθηῖσα 4, 14, 6.
 C. 5, 9, 13. τόποι C. 5, 12, 7.
 ὑπτιότης ποιεῖ τὸ πρᾶνές 1,
 10, 2.
 ὑπώπια 9, 20, 3.
 ὑπώρεια C. 3, 6, 7.
 ὕστερα 9, 20, 4. C. 3, 2, 6.
 ὕστερεῖν C. 3, 24, 2.
 ὕστερον τὸ 1, 2, 7. C. 5,
 1, 10.
 ὕφαμμος 1, 6, 12. 6, 5, 2. 8,
 11, 8. C. 2, 16, 8. 4, 7, 3.
 ὑφάπτειν 9, 3, 2.

ὑφειμένον τὸ 6, 14, 12.

ὑφέαρ 3, 16, 1. C. 2, 17, 1.

ὑφήγηται 1, 2, 3.

ὑφίστασθαι 3, 15, 4. C. 6, 16, 5.

ὑψηλοφυνής 3, 12, 3.

Φ.

Φακὸς 2, 4, 2. 3, 15, 3. 3, 17, 2. 4, 4, 9. 10. 8, 1, 4. 8, 3, 2. 8, 3, 4. 8, 5, 2. 8, 8, 4. 6. C. 4, 12, 1. 7. 4, 15, 2. 4. 5, 6, 11. 5, 15, 5. 6, 9, 3.

φαλάγγιον 8, 10, 1. 9, 11, 1.

φαντασία C. 5, 1, 6.

φαραγγῶδες ἡ ὅσους 3, 10, 3.

φάραξ 9, 5, 2.

φάρμακον ἔναιμον 4, 7, 2. λυ-
τικόν 9, 16, 5. διαφορὰ C. 6,
13, 4. πλείστα ἐν τοῖς ὄρεσι
C. 6, 13, 5. ἐν φαρμάκον μέ-
ρει C. 3, 10, 3. . . . λόγῳ C.
6, 12, 7. — 9, 14, 1. 2. 9, 15,
2. 9, 17, 1. 2. C. 6, 13, 3.

φαρμακοποιὸν ἔθνος 9, 15, 1.

φαρμακοπώλης 6, 2, 5. 9,
17, 1. 2. 9, 18, 4. 5.

φαρμακώδης ῥίζαις καὶ ὁποῖς
4, 5, 1. τόποι 4, 5, 2. 9, 15,
1. 4. δυνάμεις C. 6, 13, 5.
ῥίζαι 7, 9, 3. 9, 8, 1. γάλα
9, 15, 4. χυμοὶ C. 6, 4, 6. —
4, 2, 8. 7, 12, 2. 9, 1, 3.
9, 7, 2. 9, 8, 1. 9, 14, 4.
C. 2, 1, 3. 6, 11, 14. 15. 6,
12, 2. 6, 13, 1.

φάσγανον=ξίφος, radix edulis
7, 12, 3. 7, 13, 1. 4.

φάσκον 3, 8, 6.

φασλία 2, 2, 12. C. 6, 8, 3. 5.

φελλόδρος describ. 3, 16, 3.
1, 9, 3. 3, 3, 3.

φελλὸς 1, 2, 7. 1, 5, 2. 4. 3,
17, 1. 4, 15, 1. 5, 3, 6.

φέως=στοίβη, ἀκανθώδης 6, 1,
3. 6, 4, 1. 6, 5, 1.

φηγὸς γένος δρυὸς 3, 8, 2.

βλάστησις 3, 4, 2. ὄρεινόν 3,

3, 1. lignum 3, 8, 2. 5, 1, 2.
fructus 3, 8, 2. 3. vetustae ad
Jliam 4, 13, 2.

φήμη 4, 13, 2.

φθαρτικὸς C. 6, 5, 3.

φθεῖρ ἐξ αἵματος διαφθαρέντος
C. 2, 9, 6.

φθειρέται τὰ φυτὰ ὑπὸ τοῦ
ὁμοίου διὰ τὴν ὑπερβολὴν C.
1, 21, 5.

φθειροποιὸς πίτυς 2, 2, 6.

φθινόπωρον 4, 7, 4. 5, 1, 4.
C. 6, 20, 4.

φθίσις C. 4, 3, 4.

φθορὰ φθορᾶς ἀρχαί C. 2, 11,
6. αἷτια C. 4, 2, 2. δένδρων
ab externa vi 4, 14, 11 — 14. a
partium iactura 4, 15. a radi-
cibus praecisis 4, 16, 5. ὅλη
C. 4, 6, 2. σπέρματος C. 4, 4,
8. 5, 18, 1. ἢ ὅλως ἢ εἰς
καρπογονίαν C. 5, 8, 2. γίνε-
ται ταῖς ὑπερβολαῖς 5, 14, 8.
βίαιοι 5, 16, 1. τέλεια 5, 17,
4. ἐκστατική 6, 7, 5. — C. 2,
16, 2. 2, 17, 9. 4, 4, 5. 4,
12, 6. 5, 6, 3. 5, 8, 1. 5,
11. 5, 15, 3. 5, 17, 1. 6, 17, 8.

φιληδεῖν 9, 16, 1.

φιλόζωος 3, 12, 9. 7, 13, 4.

φιλόθερμος C. 2, 3, 3.

φιλόκοπος 2, 7, 1. 6, 7, 6.
7, 1, 8. 7, 5, 1. 4.

φιλόσκεπα δένδρα C. 2, 7, 3.

φιλόσκια 6, 7, 6. C. 3, 7, 1.

φιλόψυχρα 3, 2, 4. 3, 3, 2.
4, 1, 3. 4, 5, 1. C. 2, 3, 3.

φίλτρα 9, 9, 1. 3.

φίλυδρα 2, 7, 1. 3, 1, 1. 3,
2, 4. 4, 5, 6. 4, 8, 1. 4, 13,
3. 6, 7, 6. 7, 1, 8. 7, 5, 1.

φιλύκη ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3. 3, 3. 3. ὄρεινόν 3, 3, 1. βλάστησις 3, 4, 2. fructif. 3, 4, 4. lignum 5, 6, 2. 5, 7, 7. φιλύρα φλοιὸς 1, 5, 2. 5. στρέφει τὰ φύλλα 1, 10, 1. C. 2, 19, 1. καρπὸς ἄβρωτος 1, 12, 4. 3, 4, 6. C. 6, 12, 7. ὄρεινόν 3, 3, 1. φιλόψυχρον 4, 5, 1. C. 2, 3, 3. ἄρρην καὶ θήλειαν 3, 10, 4. num sit κακροφόρος 3, 5, 7. lignum 5, 3, 3. 5, 5, 1. 5, 6, 2. 5, 7, 5. — 3, 4, 2. 3, 11, 1. 3, 13, 1. 3. 3, 17, 5. 4, 4, 1. 4, 8, 1. 4, 15, 1. 5, 1, 2. 5, 3, 3. 5, 9, 7. C. 1, 6, 7. 1, 22, 5. φιλύρεα 1, 9, 3. 3, 3, 3. φλέγμα 9, 11, 9. φλέψ 1, 2, 1. 3. 6. 1, 10, 2. 3. 10. φλέως inter λοχυώδη 4, 8, 1. ἀμφίβιος 4, 10, 6. in lacu Orchomenio 4, 10, 1. describ. 4, 10, 4. pars subradicalis edulis 4, 10, 7. 4, 11, 12. φλόγινον τὸ ἄγριον 6, 8, 1. φλοῖξιν 3, 16, 3. 9, 20, 4. φλοιορραγῆς 4, 15, 2. C. 3, 18, 3. φλοιὸς defin. 1, 2, 6. differentiae 1, 5, 2. 3, 10, 1. in foliis 1, 10, 9. in floribus 1, 10, 10. cortice abstracto arbores moriuntur 4, 15, 1. κύριος, ἐπιπολῆς 4, 15, 1. quibus arboribus detrahatur 5, 1, 2. C. 3, 18, 3. 5, 17, 1. — 1, 2, 1. 3, 17, 1. 4, 6, 9. 9, 5, 1. 3. — C. 5, 15, 6. φλοῖσμος 5, 1, 1. φλοιώδης ῥίζα 1, 6, 7. φλόμος μέλαινα 9, 12, 3. φλόξ inter στεφανωτικά 6, 6, 2. 11. φλόξ flamma 5, 9, 3. 8. φόβη inflorescentia oryzae 4, 4, 10. fructus κεγκροδῶν 8, 3, 4. καλαμώδης ἀπόχυσις 8, 3, 4.

φοινικοῦς ξύλον 3, 10, 2. καρπὸς 9, 15, 5. — 3, 13, 7. 4, 6, 9. 10. φοῖνιξ ἡμερον αἰφύλλον 1, 9, 3. φλοιὸς 1, 5, 2. μήτρα 1, 6, 2. ξύλον 1, 5, 3. 5, 3, 6. 5, 6, 1. φύλλα 1, 10, 5. 1, 14, 2. ἀξητικὸς εἰς μήκος 1, 9, 1. C. 3, 7, 4. μακροστελέχης καὶ μονοφυῆς 2, 6, 9. ἐν τῷ ἄνω πᾶν τὸ ζωτικόν 1, 14, 2. ὀλιγόλαδος 1, 5, 1. ἐγκέφαλος 6, 4, 11. C. 1, 2, 3. 5, 16, 1. σπάθη 2, 6, 6. καρπὸς 1, 21, 1. 1, 14, 2. 2, 6, 4—7. 2, 8, 1. 4, 4, 13. — ὧν γένεσις C. 1, 20, 2. σπέρμα 1, 11, 1. 3. C. 1, 9, 1. 1, 19, 2. 4, 2, 1. πρόσφορον τὸ ἄλνικόν C. 2, 5, 3. φιλόθερμον C. 2, 3, 3. δυσανξῆς C. 1, 8, 4. quomodo φύεται 2, 2, 2. 6. 4, 4, 2. C. 1, 2, 1. 3. φυτεία 2, 6, 1. θεραπεία 2, 6, 2—5. C. 3, 17, 1. ὀλυνθάξουσιν 2, 8, 4. C. 2, 9, 15. nutritio 4, 3, 7. ἐπικοπῇ emoritur 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. usus 2, 6, 6. 9, 4, 4. γένη 2, 6, 6. 7. 3, 13, 7. 4, 1, 5. ἄρρην, θήλυν 1, 13, 5. 2, 6, 5. 3, 18, 1. quae loca inhabitet 1, 4, 3. 2, 6, 2. in Graecia ἀκαρπος 2, 2, 8. 3, 3, 5. Cypro 2, 6, 7. Babyloniam optima 2, 6, 2. 3, 3, 5. C. 2, 3, 7. Libya 2, 6, 2. 4, 3, 5. Aegypto 2, 6, 2. 7. 9. 4, 3, 1. 4, 2, 7. Phoenicia 2, 6, 2. Syria optima 2, 6, 2. 5. 7. C. 2, 3, 7. Creta διφυνεῖς 2, 6, 9. India 4, 4, 8. Gedrosia fructus crudi letiferi 4, 4, 13. ins. Tylo 4, 7, 8. Delo 4, 13, 2. φοῖνιξ marina 4, 6, 2. describ. 4, 6, 10. φοινικόφυτα ἐν τῷ αὐλῶνι τῆς Συρίας 2, 6, 5.

πολίδωτα μόρια τῇ τάξει 3, 5,
 6, 7.
 φόνος=ἀτρακτυλῖς 6, 4, 6.
 φονώδης ὁσμὴ 6, 4, 6.
 φορὰ 3, 15, 1. 5, 3, 5. νεανι-
 κή C. 1, 17, 2. καρποῦ C. 3,
 14, 5. συνεχῆς C. 5, 1, 9.
 φορὰς 4, 16, 2.
 φορμὸς 2, 6, 11.
 φορὸς γῆ C. 3, 20, 3.
 φράττειν 9, 5, 2.
 φρέαρ 5, 6, 5.
 φρεατιαῖον ὕδωρ C. 2, 6, 3.
 φρίσσειν πεφρικότα φύλλα 3,
 9, 4. .. κῶνος 3, 9, 5.
 φρύγανον defin. 1, 3, 1.
 φρύγανικὰ 1, 3, 6. 1, 5, 3.
 1, 6, 5. 1, 9, 4. 1, 13, 3. 3,
 1, 3. 6, 1, 1. 6, 6, 1. 7, 2,
 3. C. 2, 2, 2. 3, 7, 12. 3,
 19, 1.
 φρύγανώδη 1, 3, 4. 2, 1, 3.
 2, 2, 1. 6, 6, 2. 9, 5, 2.
 φρύγειν 7, 13, 3.
 φύκιον 4, 7, 3.
 φύκος 4, 6, 2. 5.
 φυκώδης 4, 7, 6.
 φυλακῆ C. 4, 11, 10.
 φυλλάκανθος 1, 10, 6. 7. 6,
 1, 3. 6, 4, 1. 6, 5, 3. 7, 8, 3.
 φυλλικός 3, 5, 5. 3, 7, 5. 3,
 18, 11.
 φυλλοβολεῖν 1, 9, 3. 6. 7. 3,
 12, 7. 3, 17, 1. 8, 7, 3. C.
 1, 21, 7. 3, 15, 1.
 φυλλοβολία 1, 9, 6. αἰτία τῆς
 φ. C. 2, 9, 7.
 φυλλοβόλος 1, 3, 5. 1, 4, 2.
 1, 9, 3. 1, 14, 3. 3, 2, 1. C.
 1, 11, 6. 2, 17, 2. 2, 18, 1.
 φυλλομανεῖν 8, 7, 4.
 φύλλον compositio 1, 10, 9. ἐπι-
 γινόμενα κατ' ἐνιαυτὸν 3, 7, 3.
 τῷ καρπῷ φυλακὴν παρέχει 1,
 20, 2. differentiae 1, 10. 7, 9,
 1. infinitae 6, 1, 4. positio 1,
 10, 2. 7. 8. 6, 2, 8. 7, 9, 3.

7, 14, 1. nutritio 1, 10, 3.
 σχήματα 1, 10, 5. 6. ὄλον
 φύλλον 3, 11, 3. τὰ καθ' ἑκα-
 στον 3, 11, 3. 3, 13, 5. στρε-
 φόμενα C. 2, 19, 1. ἀπογω-
 νιούμενα 2, 16, 4. καρποφόρα
 1, 10, 8. κεκλιμένα 3, 9, 3. 4.
 3, 14, 2. πεφρικότα 3, 9, 4.
 κεντητικὰ 3, 9, 6. ἐπεστραμ-
 μένα 3, 9, 3. 6. ἐπανανθί-
 ζοντα 3, 10, 1. 6, 4, 1. ἀσχι-
 δὲς 3, 14, 1. ἀκροσχιδὲς, με-
 σοσχιδὲς 3, 11, 1. πολυσχιδὲς
 6, 2, 8. 6, 5, 1. εἰς ὃν συν-
 ηγμένον 3, 10, 11. ἐπικεχα-
 ραγμένον 3, 10, 3. 6, 2, 5.
 ἀνχηρόν 3, 9, 4. 6, 2, 5.
 τριχῶδες 6, 2, 8. στενόν 6, 6,
 10. 8, 7, 1. περιφερὲς 7, 4,
 4. 8, 3, 1. ἀγωνότερον 7, 6,
 2. μονόκλωνον 9, 18, 8. δασὺ
 8, 7, 1. 7, 4, 6. μανόν 7, 4,
 6. οὖλον ibd. δερματῶδες 6,
 2, 1. σαρκῶδες 3, 13, 5. λι-
 παρὸν 3, 15, 4. 6, 2, 6. 8,
 7, 1. περιττὰ 3, 12, 7. κω-
 ρυκώδης 3, 15, 4. δρυῶδες 3,
 16, 1. ἄγνῶδες 3, 18, 4. πρι-
 νῶδες 4, 14, 1. ἀσφοδελῶδες
 6, 6, 9. σκολυμῶδες 7, 4, 5.
 ὠκιμῶδες 7, 7, 2. καλαμῶδες
 7, 13, 1. σικνῶδες 7, 13, 1.
 νιχοριῶδες 9, 16, 4. σικιλλῶ-
 δες 9, 18, 3.
 φύλλον ἀρρενόγονον θηλύγονον
 9, 18, 5.
 φύλλον σπέρμα σιληφίου 6, 3,
 1. 4.
 φυλλορροεῖν 3, 11, 3. 3, 12,
 5. 3, 13, 5. 9, 8, 2. C. 1, 11,
 6. 2, 19, 2.
 φυλλορροία 3, 13, 4. C. 2,
 19, 2.
 φυλλοφορεῖν C. 3, 9, 2.
 φυλλώδης σπέρμα 7, 3, 2. ἄνθη
 8, 3, 3. δυνάμεις 9, 8, 1.
 φύμα 9, 11, 1.

φύσα 9, 9, 2.

φύσησις 5, 9, 3.

φύσιγξ in σκαρόδω 7, 4, 12.

φυσικὸς διαφοραὶ 8, 4, 4. φ.

καὶ οἰκεία C. 1, 16, 13. φ.

καὶ αὐτόματον C. 2, 1, 1. φυ-

σικῶς opp. ἐκ θεωραπείας C. 2,

16, 1. — C. 3, 3, 2. 6, 4, 2. 6.

φυσικὸς C. 4, 4, 7. 4, 6, 4.

4, 16, 3.

φυσιολόγοι 3, 1, 4. C. 6, 3, 5.

φύσις ἀρχὴ ἐν ἅπασιν ἢ φ. C.

6, 3, 3. 6, 17, 10. ἐν αὐτῇ

τὰς ἀρχὰς ἔχει C. 1, 16, 10.

τὸ αὐτόματον μηνύει τὴν φύ-

σιν C. 2, 7, 1. ἀεὶ πρὸς τὸ

βέλτιον ὁρμᾷ C. 1, 16, 11. οὐ-

θὲν ποιεῖ κατὰ μέρος C. 1, 2,

4. ..μάτην C. 1, 1, 1. τὸ

ἔθος ὥσπερ φ. γέγονε C. 2, 5,

5. 3, 8, 4. 4, 11, 5. συνα-

κολουθεῖ τῇ ὥρᾳ 7, 2, 9. opp.

τόπω 1, 8, 1. 1, 9, 5. opp.

πηρώσει 1, 8, 4. πρότερα τὰ

τῆς φ. C. 2, 1, 1. — φύσις φύ-

τῶν 1, 1, 1. C. 4, 4, 10. δέν-

δρον C. 1, 18, 5. γένους 3,

18, 1. τόπων 3, 3, 5. θερ-

μοῦ 1, 19, 4. ἀέρος καὶ ἐδά-

φους C. 2, 14, 2. φύσεως με-

ταβολὴ καὶ ἔκστασις C. 3, 1, 6.

κρᾶσις C. 2, 3, 4. τὸ συγγενὲς

C. 2, 7, 1. παραλλαγὴ C. 2,

7, 2. ὁρμὴ C. 2, 19, 4. 2, 10,

2. — τὸ ἴδιον τῆς φ. 3, 3, 1.

τὸ κυριώτατον C. 2, 11, 1. τὸ

οἰκείον C. 2, 16, 8. τὸ ἐνδεές

C. 3, 20, 2. τὸ πολὺ C. 4, 7,

2. — ἰδίᾳ 1, 1, 2. 1, 10, 3.

1, 12, 4. C. 1, 8, 2. 1, 18,

4. 4, 11, 2. 6, 12, 5. ἐκά-

στον 2, 7, 2. C. 1, 21, 3. C.

4, 9, 2. ὅλη 1, 2, 1. 1, 12,

3. 2, 3, 3. 3, 2, 3. C. 2, 2,

2. 3, 17, 7. σύμμετρος πρὸς

τὴν ὥραν C. 1, 10, 3. οἰκεία

C. 6, 12, 2. ὑποκειμένη C. 6,

6, 7. 6, 12, 5. 6, 16, 8. τε-

λειοτάτη καρπὸς 7, 9, 1. ζωο-

ποιὸς C. 2, 9, 6. 3, 22, 3. τὸ

κατὰ φύσιν C. 1, 16, 10. 4,

4, 6, 4, 6, 7. 3, 11, 1. παρὰ

φ. 2, 3, 2. C. 2, 5, 7. 3, 11, 1

4, 14, 6. C. 4, 4, 6. 4, 6, 7.

4, 11, 7. 5, 1, 1. 5, 1, 2 sqq.

5, 6, 11. — ἡ πᾶσα φ. i. e.

totum plantae corpus C. 6, 6, 2.

φύσεις i. e. genera aut familiae

plantarum σιτηρὰ 6, 1, 1. στε-

φανωματικὴ 6, 6, 1. φρυγα-

νικὴ 6, 1, 4. 6, 6, 2. ἐπέτεια

6, 6, 2. δένδρων C. 4, 4, 1.

μία i. e. unum genus 9, 16, 2.

C. 2, 17, 1. 3, 10, 8. 5, 5,

4. διαιρετέον τὰς φ. C. 1, 16,

13. — 1, 5, 5. 1, 6, 4. 12.

1, 10, 2. C. 2, 1, 2. 3, 18, 1.

6, 3, 1. C. 1, 16, 13. 1, 20,

1. 5. 1, 22, 2. 2, 3, 7. 2,

4, 1. 7. 2, 11, 2. 2, 13, 5.

2, 15, 3. 2, 16, 7. 3, 1, 1

3, 7, 7. 3, 16, 2. 4, 1, 3. 5,

15, 1. 6, 4, 2. 6, 8, 5. 6,

10, 9.

φυτεία 1, 8, 2. ποιοῦσι δια-

φορὰς 2, 5, 1. μεταβολαὶ κατὰ

φ. 2, 2, 11. περίκομος 3, 8,

4. πυκνὴ μανὴ C. 1, 8, 3.

modi et rationes C. 1, 1 — 6.

ἐαρινὴ C. 1, 6, 3. μετοπωρινὴ

C. 1, 12, 2. 3, 4, 1. — 1, 8

2. 2, 6, 1. 3, 10, 3. 6, 7, 1

C. 3, 3, 2. 3, 4, 4. 3, 20, 7.

5, 15, 3. 5, 17, 6.

φυτεύειν 2, 5, 5. 7, 13, 4.

ἀπὸ δακρύου 9, 1, 4.

φύτευμα C. 3, 5, 2. 3, 11, 5.

3, 24, 1.

φυτεντήριον 2, 2, 4. 2, 5, 3.

2, 6, 12. C. 3, 3, 1. 3, 5, 1.

2. 3, 6, 3.

φυτὰ γενέσεις αὐτόματοι 3, 1.

εἰς ἄλλο μεταλλάττεσθαι C. 2,

16, 6. σύμβια ἀλλήλοις C. 2,

7, 5. μὴ ἐν γῇ δυνάμενα βλα-
στάνειν C. 2, 17, 1. differt ab
animali C. 4, 11, 9. οὐσία φυ-
τῶν C. 6, 4, 3. 6, 6, 3. τὸ
τοῦ ἡλίου θερμὸν μάλιστα φυ-
τῶν οἰκεῖον C. 6, 7, 1.
φυτὰ = φυτευτήρια 2, 5, 1.
ὑπόπρεμνα 2, 5, 4. ἀμπέλου

C. 1, 12, 9. 2, 15, 1. 2, 18,
1. 3, 13, 1. 3, 15, 4. τὸ
φυτὸν ἀσθενὲς C. 3, 5, 2. C.
5, 9, 1.
φυτουργία C. 3, 7, 5.
φωκὶς ἄπιος C. 2, 15, 2. 5.
φωνασιὰ 9, 9, 2.

X.

Χαλαζοκοπεῖσθαι 4, 14, 1.
C. 5, 8, 3.
χαλαζοκοπία C. 5, 8, 2.
χαλβάνη 9, 1, 2. 9, 7, 2. 9,
9, 2.
χαλεπὸς 3, 18, 9. 4, 16, 5.
χάλκειος ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
χαλκεὺς 5, 9, 3.
χαμαίβατος 3, 18, 4.
χαμαιδάφνη 3, 18, 13.
χαμαίδρυς 9, 9, 5.
χαμαίκανυλος 6, 5, 2. C. 2,
18, 2.
χαμαιλέων ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
8, 9, 12, 1. 9, 14, 1.
χαμαιριφεῖς palma in Sici-
lia et Creta 2, 6, 11.
χαμαισχιδὲς C. 4, 14, 4.
χαραγμὸς φύλλων 3, 10, 3. 3,
11, 3. 3, 12, 7. 3, 13, 5. 3,
15, 6.
χαράδρα 9, 11, 5.
χαράκας κάλαμος 4, 11, 1.
χάραξ 2, 1, 2. 4. C. 1, 12, 9.
5, 1, 4.
χαράσσειν φύλλον κεχαραγμέ-
νον 3, 10, 5. 3, 15, 1.
χάσμα C. 6, 5, 5.
χαῦνος 3, 8, 5. 3, 12, 5. 3,
13, 4. ξύλα 5, 3, 3. γῆ C.
3, 4, 1. 3, 17, 3.
χεδροπα σπέρματα ἐν λοβῷ 1,
11, 2. 8, 3, 4. radix 1, 6, 3.
C. 4, 7, 2. κανλοὶ 8, 3, 2.
φύλλα 8, 3, 1. ἄνθησις 8, 2.
5, 4, 10, 1. δίθυρα 8, 2, 2.

C. 4, 7, 5. καρπὸς γεώδης C.
4, 8, 3. ἰσχυρὰ πρὸς τροφήν
8, 3, 5. fertilissima C. 2, 12,
1. germinatio C. 4, 7, 4. —
3, 14, 4. 8, 1, 1. 8, 6, 4. 8,
9, 3. 8, 11, 3. C. 2, 2, 2.
3, 20, 7. 3, 21, 3. 4, 2, 2.
4, 7, 1. 4, 8, 1. 4, 9, 1. 5,
18, 2. 6, 12, 9.
χειμάζεσθαι 4, 14, 1. 7, 4,
3. C. 2, 1, 2. 7. 3, 4, 1. 3,
20, 7. 6, 8, 2.
χειμέριος 1, 8, 1. 3, 12, 4.
χειμερινὸς ἄροτος 7, 1, 1.
τροπαὶ ἡλίου ibd.
χειμοσπορος C. 4, 11, 1.
χειμοσπορεῖν C. 4, 11, 3.
χειμὼν ὠραῖος 4, 14, 1. C. 2,
1, 2. 5, 8, 3. καλὸς C. 2, 1, 2.
πιέζει C. 2, 1, 3. ἐπιλαμβά-
νων τὰς φυτείας φθείρει C. 3,
3, 2. ἐπιγινόμενος χρήσιμος
3, 21, 5. — C. 3, 23, 5.
χειροπληθῆς 4, 2, 7.
χειροπληθιαῖος 9, 4, 10.
χειρώνειον πάνακες 9, 11, 1.
χελιδόνιον 7, 15, 1.
χελιδονίας ἄνεμος 7, 15, 1.
χέλυσμα 5, 7, 2. 3.
χέρσος 8, 6, 4. C. 3, 13, 3.
χερσαῖα 1, 4, 2. 1, 14, 3. 4,
9, 1. 4, 13, 1. C. 1, 22, 3.
2, 3, 5.
χιλεύειν C. 2, 17, 6.
χιτῶν φλοιοῦ 3, 13, 2. σπερ-
μάτων 1, 12, 3. 8, 4, 1. 3.

- C. 1, 19, 2. tunicae bulborum
 C. 1, 4, 1. — C. 1, 7, 4. 4,
 1, 2. 4, 13, 4. 5. 4, 14, 1.
χλωὴν utilis C. 3, 20, 7. ἀναξυ-
 μοῦ καὶ μανοῦ τὴν γῆν C. 3,
 23, 4. συνεκπέττει C. 4, 9, 5.
 — C. 5, 13, 6.
χλοερὸς ἄνθος 3, 10, 4. καρ-
 πὸς 3, 15, 3. φύλλον 3, 17, 3.
 3, 18, 8.
χλόη 7, 4, 10. 8, 2, 4. C. 4,
 4, 7.
χλωώδης 3, 18, 8. 7, 9, 3.
χλωρὸς 1, 14, 1. 2, 6, 8. C.
 5, 13, 3. 6, 14.
χνοῦς in flore masculo phoenicis
 2, 8, 4. opp. σπέρμα φανερόν
 3, 1, 3. 6, 6, 6. C. 2, 9, 15.
 6, 10, 7.
χνοῶδες ἄνθος 1, 13, 1. σί-
 του 8, 3, 3. 1, 13, 4. φύλ-
 λον 4, 10, 2. — 7, 11, 2.
χόνδρος 4, 4, 9. βαλσάμον 9,
 4, 10. C. 4, 16, 2.
χόνδρυλλα 7, 7, 1. 7, 11, 4.
χορτάζεσθαι C. 4, 9, 2.
χοῦς C. 3, 6, 4.
χρεῖα 5, 1, 5.
χροά 9, 1, 1.
χροιά 2, 2, 4. 6. 4, 11, 12.
 ἄκρατοι, μεμιγμένοι 7, 9, 2.
χρονίζεσθαι 9, 14, 3. C. 4,
 3, 4. 4, 6, 5. — *ειν* 4, 9, 6.
 4, 11, 7. 6, 7, 3.
χροόνιος 1, 1, 9. 10. 4, 15, 3.
 7, 2, 3. C. 6, 15, 1.
χροονιότης 9, 14, 2.
χροόνος 9, 14, 1. C. 1, 12, 5.
 1, 7, 1. 5, 14, 6.
χρυσάλλης γίνεται ἐκ κάμψης
εἴτ' ἐκ ταύτης ψυχῇ 2, 4, 4.
 C. 5, 7, 3.
χρυσίον 9, 19, 3.
χρυσοειδής 6, 3, 5. 9, 11, 1.
 9, 19, 3.
χρώζειν 7, 9, 2.
χρώμα C. 6, 4, 1.
- χύδην* 4, 13, 7.
χύλισμα 9, 8, 3.
χυλισμὸς 9, 8, 1. 3.
χυλίζειν 9, 9, 4.
χυλὸς διαφοραὶ κατὰ χ. 7, 9,
 5. ἀρμύτων πρὸς τὴν ἡμε-
 τέραν φύσιν C. 1, 16, 1. χρο-
 νιζόμενοι χείρους C. 1, 19, 3.
μεταβολαὶ ἐν τοῖς χ. C. 2, 15.
 6, 7, 1. 6, 6, 13. — ὧν γένε-
 σις C. 6, 6, 5. πέψις C. 6, 8,
 4, 6, 17, 4. φντοῦ C. 6, 6, 6.
ἐνιοι δέονται μίξεως C. 6, 17, 2.
calor nimius perdit C. 6, 17, 5.
χωρισθέντες ἔλκουσι ὁσμὰς C. 6,
 19, 2. φυσικὸς 6, 11, 2. οἰκείος
 2, 8, 2. 5, 6, 1. ἀπεπτοι C.
 6, 15, 3. ποτιμοὶ C. 6, 11, 2.
ἄφορος C. 5, 14, 8. ἰσχυρὸς
 7, 6, 1. ἐδώδιμος 7, 7, 2. δρι-
 μὺς 7, 6, 1. φαρμακώδης 1,
 16, 8. 7, 4, 4. κακοποιὸς C.
 2, 6, 4. ὁπώδης C. 1, 16, 8.
λιπαρὸς 6, 4, 6. C. 1, 7, 4.
οἰνώδης 1, 12, 1. 6, 6, 4.
ἐλαιώδης 1, 12, 1. C. 6, 8, 7.
ἀναπόμικτος C. 6, 8, 4. ὀξύς
 7, 6, 1. γεώδης C. 2, 6, 3.
 — 9, 8, 3. C. 2, 5, 1. 3. 2,
 16, 1. 5, 9, 5. 6, 9, 1. 6,
 11, 1. 11. 6, 14, 12. 6, 16, 8.
χύλωσις 7, 5, 1. C. 3, 9, 2.
χυμὸς εἶδη C. 6, 1, 2. σχῆμα
 6, 2, 2. οἱ ἐν τῇ γῇ C. 6, 3, 4.
ιδεαὶ ἐπτὰ C. 6, 4, 1. ἐκάστον
ιδεαὶ πλείους C. 6, 9, 2. ὕδα-
 ρῆς 9, 1, 1. τρόφιμος 9, 18,
 10. ἀπλοῦς, μεμιγμένοι 6, 6,
 9. coniunctus cum olfactu C. 6,
 9, 1. — C. 6, 3, 3.
χύσις φλεβὸς 9, 15, 3.
χύτροι 4, 11, 8.
χύτρα ἡ C. 1, 6, 6.
χώρα χώρας φύσις 1, 7, 1. τὰ
 σπέρματα μεταβάλλει κατὰ τὰς
 χ. 2, 4, 1. C. 1, 9, 3. μέγι-
 στον τὸ τὴν πρὸςφορον ἐνά-

στον *χ.* ἀποδιδόναι 2, 5, 7. C. 3, 6, 5. κατὰ τὰς *χ.* διαφέρει καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ αἱ ἐργασίαι 2, 6, 5. *χ.* διαφέρουσιν πρὸς τὰς ἀποβολὰς τῶν καρπῶν 2, 8, 1. ..ad tempora serendi 8, 1, 6. ..ad maturatiōnem 8, 2, 7. ..πρὸς αὐξήσιν καὶ τροφήν 8, 7, 6. C. 6, 17, 13. πρὸς σκωλήκωσιν 8, 10, 5. *χ.* τινὲς δύνανται τηρεῖν τὰς φύσεις C. 1, 9, 2. ἐν ταῖς ἐναντίαις τὰ ἐναντία διαμένει C. 1, 21, 5. οἰκεία μεγίστην ἔχει ῥοπήν πρὸς ἀντίληψιν καὶ εὐκαρπίαν C. 3, 6, 6. ποιοῦσι τὰ γένη C. 4, 11, 5. ἄλλη πρὸς ἄλλην δύνανται οἰκεία C. 6, 13,

5. φέρουσι πολλὰς ἀνωμαλίας C. 6, 18, 6. ἡ *χ.* ἐκ σπέρματος ἀγρίου ποιεῖ ἥμερον 2, 2, 7. χώρας ἀρετῇ C. 2, 4, 3, 6, 8. ..ιδιότης C. 4, 11, 6. ..θέσις C. 3, 23, 5. εὐφυῖα C. 1, 2, 3. λυπρὰ 4, 15, 3. λεπτόγεως 8, 2, 11. 8, 6, 6. ψαφάρὰ 8, 2, 11. 8, 6, 4. μέλ-ἀγγειος 8, 7, 2. ἀνωμαλὴς κατὰ τοὺς τόπους C. 3, 6, 5. 5. μέση C. 3, 11, 4. τυχοῦσα C. 4, 8, 3. Vide etiam 1, 8 et 8, 6. 8, 7. 8, 8. χωρίζειν C. 1, 11, 1. 4, 6, 2, 3. χωρισμὸς γενικὸς 1, 4, 2. C. 6, 6, 9. 6, 7, 3. 6, 15, 5.

Ψ.

Ψαθυρὸς 7, 9, 4. C. 2, 4, 12. ψαλτήριον 5, 7, 6. ψαφαρὸς 8, 2, 11. 8, 9, 1. C. 1, 18, 1. ψεκὰς C. 4, 14, 3. 5, 10, 1. 6, 17, 7. ψεκάζεσθαι C. 6, 19, 5. ψευδοδίκτημνον 9, 16, 2. ψήν 2, 8, 1, 2. C. 2, 9, 5. 5, 1, 9. ψίαθος 4, 8, 4. 9, 4, 4. ψιλὴ γῆ C. 3, 6, 5. 3, 9, 1. 3, 20, 1. ψιλοῦν 4, 14, 9. ψίλωθρον 9, 20, 3. ψίνεσθαι ἄμπελος 4, 14, 6. ψύλλα 7, 5, 4. 8, 10, 1. C. 2, 18, 1.

ψυχεινὸς 8, 8, 1. ψυχὴ ἐκ χρυσασίδος 2, 4, 4. C. 5, 7, 3. ψύχος ψύχη ἐπιγινόμενα C. 2, 1, 6. ὑπὸ ψύχους πιλοῦσθαι C. 5, 4, 2. ..ἀποκάεσθαι C. 5, 12, 2. — C. 5, 7, 3. 5, 12, 1. ψυχρὸς C. 1, 21, 5. 2, 6, 2. 3. 5, 14, 8. 6, 18, 11. ψυχρότης ἀέρος C. 4, 12, 5. ψυχροῦθρία C. 2, 14, 2. ψώρα morbus oleae 4, 14, 3. 5. C. 5, 9, 1. 12. βοσκημάτων 9, 9, 4. ψωριᾶν 4, 14, 3. 8, 10, 1. C. 5, 9, 10.

Ω.

Ωθεῖν κατὰ βάθος C. 3, 8, 1. ὠκιμον ῥίζα 1, 6, 6. 7, 2, 7. λαχανῶδες C. 1, 4, 3. κατὰ μέρος ἀνθεῖ 7, 3, 1. 7, 9, 2. ἐμφλοιοσπέρματος 7, 3, 2. πο-

λυκαρπώτατον 7, 3, 4. ἀκρόκαρπον ibd. ἐμβιώτατον C. 1, 4, 3. δυσξηραντότατον 7, 3, 3. κειρόμενον βέλτιον C. 2, 15, 6. ἀφερπυλλοῦται C. 5, 7, 2.

— 1, 10, 7. 7, 1, 2. 7, 2, 1.
 4. 7, 5, 2. 4. 9, 18, 5. C.
 4, 3, 1.
 ὀκιμῶδες φύλλον 7, 7, 2.
 ὀκυτόκιον 9, 9, 3.
 ὀλεσίκαρπος 3, 1, 3. C. 2,
 9, 14.
 ὀδὸν C. 4, 3, 4. 4, 6, 4, 6.
 ὀσειδῆς καρπὸς 3, 12, 7.
 ὀοτόκα ζωά C. 1, 7, 1. 4, 6,
 4, 4, 15, 2.
 ὀοτοκεῖν 7, 14, 3. C. 1, 7, 1.
 ὀμὸς τὸ ὠμὸν ἀτελὲς C. 4, 4, 1.
 ὠρα σπόρον 2, 4, 2. 8, 1, 2.
 C. 3, 20, 1. πρὸς τὴν φυτεί-
 αν C. 3, 3, 2. τῶν ἔργων C.
 3, 14, 2. ὦ. ἔτους C. 3, 23,
 2. ἐπέτειαι C. 5, 7, 3. ἐνιαύ-
 σιοι C. 2, 1, 1. τεταγμένη C.
 5, 1, 1. 6. βλαστητικὴ C. 5,
 4, 3. ἐπιτείνουσα C. 1, 7, 5.

οἰκεῖν 7, 10, 1. 9, 1, 7. C.
 1, 6, 9. 1, 7, 2. 4. 1, 12, 8.
 2, 1, 4. 4, 6, 7. 4, 11, 10.
 περισκεπῆς τῷ ἄερι 7, 3, 4.
 γονιμωτάτη C. 3, 3, 1. ζωτι-
 κωτάτη τὸ ἔαρ C. 1, 13, 4.
 ὥρας μεταβολὴ 7, 10, 4. με-
 τάθεσις 8, 2, 10. περίοδος C.
 1, 13, 3. ἔνια ζωά μεταβάλλει
 κατὰ τὰς ὥ. 2, 4, 4. ὥρας δια-
 γελώσης 8, 2, 4. ταῖς ὥ. ὑπα-
 κούειν C. 1, 15, 1.
 ὠραιῶς τομὴ καλάμον 4, 11, 4.
 ὕλη ὦ. τέμνεσθαι 5, 1, 1. ἄρο-
 τοι 8, 6, 1. ἐντομαὶ 9, 1, 6.
 χειμῶν C. 2, 1, 2. 5, 8, 3.
 ὕδατα C. 2, 2, 1. — 4, 1, 2.
 9, 10, 2. C. 5, 6, 5.
 ὦχρος 8, 1, 3, 8, 3, 1. 2. 8,
 10, 5. C. 3, 22, 3. 4, 2, 2.
 4, 16, 2. 6, 12, 9.

69

4448

A2 1854

18-6-42

٧

41-06-07

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO — 5, CANADA

9557

